ព្រះ ត្រៃបិដក

ប្រែរួមនឹង ព្រះអដ្ឋកថា

ភាគ៤

ពុទ្ធសករាជ ២៥៥៣

ច្បាប់ពិនិត្យ លើកទី១

ព្រះ

វិនយបិដក

និង

សមន្តបាសាទិកា អដ្ឋកថា

សេចក្ដីប្រែជាភាសាខ្មែរ

មហាវិភង្គ ចតុត្ថភាគ

និង ភិក្ខុនីវិភង្គ បច្ចេកភាគ

៤

បាលីប្រែ ៤-៥

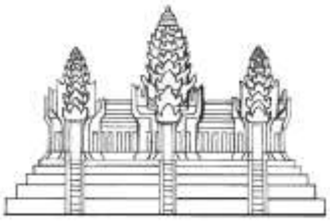

បោះពុម្ពលើកទី ១ ពុទ្ធសករាជ ២៥៥៣

ក្បាលទី៤
សុរាបានវគ្គ សិក្ខាបទទី ១

[១៩៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ចារិកក្នុងចេតិយជនបទ ហើយយាងទៅកាន់ស្រុកភទ្ទវតិកា ។ ពួកអ្នកឃ្វាលគោ ពួកអ្នកឃ្វាលបសុសត្វ (សត្វសម្រាប់ចិញ្ចឹមជាអាហារ) ពួកអ្នកស្រែ ពួកអ្នកដើរផ្លូវ បានឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគយាងមកអំពីចម្ងាយលុះឃើញហើយ ក៏នាំគ្នាក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ កុំយាងទៅកាន់កំពង់ឈ្មោះអម្ពៈឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នាគមានឫទ្ធិ ជាសត្វអាសិរពិស មានពិសដ៏ក្លៀវក្លា អាស្រ័យនៅក្នុងអាស្រមរបស់ជដិល ទៀបកំពង់ឈ្មោះអម្ពៈ កុំឲ្យនាគនោះបៀតបៀនព្រះដ៏មានព្រះភាគបានឡើយ ។ កាលពួកជនទាំងនោះក្រាបទូលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះទ្រង់ជោគជាម្ចាស់ក៏ស្ងៀម ។ ពួកអ្នកឃ្វាលគោ អ្នកឃ្វាលបសុសត្វ អ្នកស្រែ អ្នកដើរផ្លូវ បានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាគម្រប់ពីរដងផង ។បេ។ បីដងផងថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គកុំយាងទៅកាន់កំពង់អម្ពៈឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន (ព្រោះមាន) នាគមានឫទ្ធិ ជាសត្វអាសិរពិស មានពិសដ៏ក្លៀវក្លា អាស្រ័យនៅក្នុងអាស្រមរបស់ជដិល ទៀបកំពង់អម្ពៈ កុំឲ្យនាគនោះបៀតបៀនព្រះដ៏មានព្រះភាគបានឡើយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់ស្ងៀម ជាគម្រប់បីដង ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ ក៏បាន

យាន ទៅដល់ស្រុកភទ្ទវតិកា ។ មានដំណឹងល្បីទៅថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ គង់នៅក្នុងស្រុកភទ្ទវតិកានោះ ។ គ្រានោះឯង ព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុ បាន ចូលទៅកាន់អាស្រមរបស់ជដិល ទៀបកំពង់អម្ពៈ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ដើរចូលទៅក្នុងរោងភ្លើង ក្រាលកម្រាលស្មៅ ហើយក៏អង្គុយពែនភ្នែន តាំងកាយដ៏ត្រង់ តម្កល់សតិផ្ចិតផ្ចង់ ។ ឯនាគនោះបានឃើញព្រះសាគតៈដ៏ មានអាយុចូលមកហើយ លុះឃើញហើយក៏កើតទុក្ខទោមនស្ស បង្ហុយផ្សែង (ពិសចំពោះព្រះសាគតត្ថេរ) ។ ចំណែកខាងព្រះសាគតៈ ដ៏មានអាយុ ក៏បង្ហុយផ្សែងតបទៅវិញ ។ លំដាប់នោះ នាគនោះខំអត់ទ្រាំនូវសេចក្ដីរំលុប លើ (នោះ) មិនបាន ក៏បណ្ដាលឲ្យកើតភ្លើងឡើង ។ ឯព្រះសាគតៈដ៏មាន អាយុក៏បានចូលតេជោធាតុ ហើយបណ្ដាលភ្លើងតបទៅវិញ ។ គ្រានោះឯង ព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុក៏បានគ្របសង្កត់តេជះរបស់នាគនោះ ដោយតេជះ (របស់លោក) ហើយក៏ចូលទៅកាន់ស្រុកភទ្ទវតិកា ។ កាលដែលព្រះដ៏ មានព្រះភាគគង់នៅក្នុងស្រុកភទ្ទវតិកា តាមសមគួរដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យហើយ ក៏ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ចារិកឯក្រុងកោសម្ពី ។ ពួកឧបាសកនៅក្រុងកោសម្ពី បានឮគេនិយាយថា លោកម្ចាស់សាគតៈបានច្បាំងគ្នានឹងនាគ ឈ្មោះអម្ព- តិត្ថកៈ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ចារិកដោយ លំដាប់ ហើយទ្រង់សំដៅទៅឯក្រុងកោសម្ពីនោះ ។ គ្រានោះឯង ពួកឧបាសក នៅក្នុងក្រុងកោសម្ពី នាំគ្នាទៅទទួលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយក៏ចូលទៅរក ព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះសាគតៈដ៏មាន

អាយុ ហើយក៏ឋិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ពួកឧបាសកនៅក្នុងក្រុងកោសម្ពី លុះឋិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបនិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះសាគតៈថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន វត្ថុអ្វីដែលលោកម្ចាស់បានដោយកម្រផង ជាទីគាប់ចិត្តផង ពួកយើងខ្ញុំនឹងតាក់តែងវត្ថុអ្វីប្រគេន ។ លុះឧបាសកទាំងនោះបានពោលពាក្យនេះហើយ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុបាននិយាយពាក្យនេះ នឹងពួកឧបាសកដែលនៅក្រុងកោសម្ពីថា ម្នាលអ្នកទាំងឡាយ សុរាថ្លាឈ្មោះកាបោតិកា (មានពណ៌ក្រហមដូចជើងព្រាប) ដែលភិក្ខុទាំងឡាយរកបាន ដោយកម្រផង ជាទីគាប់ចិត្តរបស់ពួកភិក្ខុផង ពួកអ្នកឯងចូរតាក់តែងវត្ថុនោះប្រគេនលោកចុះ ។ លំដាប់នោះឯង ពួកឧបាសកនៅក្រុងកោសម្ពី នាំគ្នាតាក់តែងសុរាថ្លា ឈ្មោះកាបោតិកាគ្រប់ៗ ផ្ទះ បានឃើញព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុកំពុងដើរទៅបិណ្ឌបាតហើយ បាននិយាយពាក្យនេះ នឹងព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់សាគតៈនិមន្តឆាន់សុរាថ្លាឈ្មោះកាបោតិកាចុះ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់សាគតៈនិមន្តឆាន់សុរាថ្លាឈ្មោះកាបោតិកាចុះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុលុះបានឆាន់សុរាថ្លាឈ្មោះកាបោតិកាគ្រប់ៗ ផ្ទះហើយ ចេញចាកនគរទៅ ក៏ដួលដេកទៀបទ្វារនគរ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ កាលចេញចាកនគរជាមួយ នឹងពួកភិក្ខុជាច្រើនអង្គ បានទតឃើញព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុដួលដេកនៅទៀបទ្វារនគរ លុះទ្រង់ឃើញហើយ ក៏ត្រាស់បង្គាប់ពួកភិក្ខុថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯង ចូរគ្រាហ៍សាគតៈភិក្ខុឡើង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ

ក៏ទទួលព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យ៉ាងហ្នឹងហើយៗ ក៏ក្រាបព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុទៅកាន់អារាម ហើយផ្តេកបែរក្បាលទៅរកព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ លំដាប់នោះ ព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុប្រែត្រឡប់ដេកដាក់ជើងទៅរកព្រះដ៏មានព្រះភាគវិញ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពីដើមមក សាគតភិក្ខុមានសេចក្តីគោរពកោតក្រែងដល់តថាគតមែនឬទេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតយ៉ាងហ្នឹងហើយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះឥឡូវនេះ សាគតភិក្ខុមានសេចក្តីគោរពកោតក្រែងដល់តថាគតឬទេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស មិនគោរពទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សាគតភិក្ខុបានច្បាំងនឹងអម្ពតិត្ថិកនាគពិតមែនឬទេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះឥឡូវនេះ សាគតភិក្ខុ (ដែលដួលដេកមិនដឹងខ្លួនយ៉ាងនេះ) អាចច្បាំងនឹងពស់ទឹក[១] បានឬទេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស មិនបានទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រាសចាកសញ្ញាព្រោះផឹកទឹកណា ទឹកនោះ ភិក្ខុគួរផឹកឬទេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស មិនគួរផឹកទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មរបស់សាគតភិក្ខុមិនសមគួរ មិនទំនង មិនត្រូវបែប មិន

១- ពស់ឥតពិស បានដល់ ពស់ចន្ទមម និងពស់ព្រលិតជាដើម ។

មែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សាគតភិក្ខុ មិនគួរនឹងផឹកទឹកស្រវឹងសោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេដែរ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុផឹកសុរា និងមេរ័យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៩៤] ដែលហៅថា សុរា គឺសុរាធ្វើដោយម្សៅ ១ សុរាធ្វើដោយនំ ១ សុរាធ្វើដោយបាយ ១ សុរាដែលគេដាក់ពូជសុរា ១ សុរាដែលគេប្រកបព្រមដោយគ្រឿងផ្សំផ្សេងៗ ១ ។ ដែលហៅថា មេរ័យនោះ គឺទឹកត្រាំដែលគេធ្វើដោយផ្កាឈើ ១ ទឹកត្រាំដែលគេធ្វើដោយផ្លែឈើ ១ ទឹកត្រាំដែលគេធ្វើដោយផ្លែចន្ទន៍ ឬគេធ្វើដោយទឹកឃ្មុំ ១ ទឹកត្រាំដែលគេធ្វើដោយទឹកអំពៅ ១ ទឹកត្រាំដែលគេប្រកបព្រមដោយគ្រឿងផ្សំផ្សេងៗ ១ ។ ត្រង់ពាក្យថា ផឹក សេចក្តីថា ដោយហោចទៅសូម្បីតែភិក្ខុផឹកប្រមាណប៉ុនចុងស្បូវ ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៩៥] ទឹកស្រវឹង ភិក្ខុសម្គាល់ថា ទឹកស្រវឹង ហើយផឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ទឹកស្រវឹង ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយផឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ទឹកស្រវឹង ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនមែនទឹកស្រវឹង ហើយផឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ មិនមែនទឹកស្រវឹង ភិក្ខុសម្គាល់ថា ទឹកស្រវឹង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនទឹកស្រវឹង ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

មិនមែនទឹកស្រវឹង ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនមែនទឹកស្រវឹង មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[១៩៦] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុផឹកទឹកមិនស្រវឹង តែទឹកនោះមានពណ៌ដូចទឹកស្រវឹង មានក្លិនដូចជាទឹកស្រវឹង មានរសដូចជាទឹកស្រវឹង ១ ទឹកស្រវឹងដែលគេចម្អិនលាយនឹងសម្ល ១ ទឹកស្រវឹងដែលគេចម្អិនលាយនឹងសាច់មួយ ទឹកស្រវឹងដែលគេចម្អិនលាយនឹងប្រេង ១ ទឹកអំពៅដែលគេត្រាំនឹងផ្លែកន្ទួតព្រៃ ១ ភិក្ខុផឹកថ្នាំអរិដ្ឋ (ថ្នាំដែលគេធ្វើដោយរសនៃផ្លែឈើ មានផ្លែកន្ទួតព្រៃជាដើម) មិនស្រវឹង ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១ ចប់

អដ្ឋកថា
សុរាបានវគ្គទី ៦
សុរាបានសិក្ខាបទ

[១៩៣] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃសុរាបានវគ្គដូចតទៅនេះថា ស្រុកមួយកន្លែង ឈ្មោះថា **ភទ្ទវតិក** ។ ស្រុកនោះបានឈ្មោះយ៉ាងនេះ ព្រោះប្រកបដោយរបងស្អាត ។

បទថា **បថាវិនោ** ប្រែថា អ្នកដំណើរ ។

ពីរបទថា **តេជសា តេជំ** បានដល់ គ្របសង្កត់នូវតេជះនៃនាគដោយតេជះ គឺអានុភាពរបស់ខ្លួន ។

បទថា **កាបោតិកា** គឺមានពណ៌ក្រហម ដូចគ្នានឹងពណ៌នៃជើងសត្វព្រាប ។ បទថា **បសន្នំ** នេះ ជាឈ្មោះនៃសុរាថ្លា ។

បីបទថា **អននុច្ឆវិកំ ភិក្ខវេ សាគតស្ស** មានអត្ថដែលលោកពោលទុកថា ឈ្មោះថា ការផឹកទឹកស្រវឹង ជាការមិនសមគួរដល់សាគតៈដែលជាអ្នកសម្រេចអភិញ្ញា ៥ ។

[១៩៤] មេរ័យដែលគេធ្វើដោយរសនៃផ្កាស្រគំជាដើម ឈ្មោះថា **បុប្ផាសវ** ។ មេរ័យដែលគេច្របាច់ផ្លែចាន់ជាដើម ហើយធ្វើដោយរសនៃផ្លែចាន់ជាដើមនោះ ឈ្មោះថា **ផលាសវ** ។ មេរ័យដែលគេធ្វើដោយរសជាតិនៃផ្លែចាន់ (ឬទំពាំងបាយជូរ) ជាដើម ឈ្មោះថា **មធ្វាសវ** ។ អាចារ្យពួកខ្លះពោលថា គេធ្វើដោយទឹកឃ្មុំក៏មាន ។ មេរ័យដែលឈ្មោះថា **គុឡាសវ** គេ

ធ្វើដោយទឹកអំពៅស្រស់ជាដើម ។

ធម្មតាសុរាដែលគេដាក់មេម្សៅ ធ្វើដោយរសនៃផ្កាដូងជាដើម រមែង ដល់នូវការរាប់ថា សុរាទាំងអស់ ។ អាចារ្យពួកខ្លះពោលថា កាលដួសយក ទឹកថ្លានៃសុរាថ្លា ដែលធ្វើអំពីពូជហើយនោះឯង (ដ៏សេស) រមែងដល់ នូវការរាប់ថា មេរ័យទាំងអស់ ។

បីបទថា **អន្តមសោ កុសគ្គេនបិ បិវតិ** សេចក្តីថា ភិក្ខុផឹកស្រាក្តី មេរ័យក្តី តាំងអំពីពូជ ដោយហោចចុងស្បូវក្លាំង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ តែ កាលបើផឹកសូម្បីច្រើនដោយប្រយោគមួយ ត្រូវអាបត្តិត្រឹមតែ ១ ។ បើផឹក ដាច់ជារយៈៗ ត្រូវអាបត្តិច្រើនដោយរាប់ប្រយោគ ។

[១៩៦] បទថា **អមជ្ជញ្ច ហោតិ មជ្ជវណ្ណំ មជ្ជគន្ធំ មជ្ជរសំ** សេចក្តីថា ជាថ្នាំត្រាំទឹកអំបិលក្តី មានពណ៌ក្រហមចាស់ក្តី ។

បទថា **សូបសំបាកេ** សេចក្តីថា ជនទាំងឡាយដាក់ទឹកស្រវឹងបន្តិច បន្តួចដើម្បីបំបាត់ក្លិនក្នុងសម្ល ជាអនាបត្តិ ព្រោះសម្លដាក់ស្រាបន្តិចបន្តួចនោះ សូម្បីក្នុងស្លោរសាច់ ក៏មានន័យនេះដូចគ្នា ។ ជនទាំងឡាយ រមែងរម្ងាស់ ប្រេង និងទឹកស្រវឹងដើម្បីជាថ្នាំ រម្ងាប់រោគខ្យល់ ជាអនាបត្តិក្នុងប្រេងនោះ ដែលមិនបានលាយទឹកស្រវឹងច្រើនប៉ុណ្ណោះ ។ ក្នុងប្រេងដែលលាយស្រាច្រើន រហូតមានពណ៌ មានក្លិន និងរសនៃស្រាប្រាកដ ប្រព្រឹត្តជាអាបត្តិពិត ។

ពីរបទថា **អមជ្ជំ អរិដ្ឋំ** សេចក្តីថា ក្នុងថ្នាំឈ្មោះអរិដ្ឋ ដែលមិនមែន ទឹកស្រវឹង ជាអនាបត្តិ ។ បានឮថា ជនទាំងឡាយធ្វើថ្នាំត្រាំឈ្មោះអរិដ្ឋ

ដោយរសនៃកន្ទួតព្រៃជាដើមនោះឯង ។ ថ្នាំត្រាំនោះមានពណ៌ ក្លិន និងរស ដូចស្រា តែមិនស្រវឹង ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដៅយកថ្នាំត្រាំឈ្មោះ អរិដ្ឋនោះ ទើបត្រាស់ពាក្យនេះ តែថ្នាំអរិដ្ឋដែលគេផ្សំដោយគ្រឿងផ្សំ ចាត់ជា ទឹកស្រវឹង មិនគួរតាំងអំពីពូជ ។ បទដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ រាក់ទាំងអស់ ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចឯឡកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជា នោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាអកុសលចិត្ត មានវេទនា ៣ ដូច្នោះ ។ ក្នុងសមុដ្ឋានជាដើមនេះ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា ជា អចិត្តកៈ ព្រោះមិនដឹងវត្ថុ ។ គប្បីជ្រាបថា ជាលោកវជ្ជៈ ព្រោះគប្បីផឹក ដោយអកុសលចិត្តប៉ុណ្ណោះ ដូច្នេះឯង ។

សុរាបានសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ២

[១៩៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ធ្វើសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុមួយរូបឲ្យសើចដោយជន្ទញ្ញ គឺម្រាមដៃ[១] ។ ភិក្ខុនោះសើចតាំង ដកដង្ហើមមិនរួច ក៏ធ្វើកាលកិរិយាទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀលបន្ទះបន្អាប់ថា ឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរនឹងធ្វើភិក្ខុផងគ្នាឲ្យសើចដោយជន្ទញ្ញ គឺម្រាមដៃសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ពួកអ្នកឯងធ្វើភិក្ខុផងគ្នាឲ្យសើចដោយជន្ទញ្ញ គឺម្រាមដៃពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងធ្វើភិក្ខុផងគ្នាឲ្យសើចដោយជន្ទញ្ញ គឺម្រាមដៃទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬ នាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេដែរ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុចាក់ក្រឡេកប្រឡែងគ្នាដោយជន្ទញ្ញ គឺម្រាមដៃ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៩៨] ដែលហៅថា ជន្ទញ្ញ គឺម្រាមដៃនោះ គឺភិក្ខុចាក់ដោយម្រាម

១- គឺយកម្រាមដៃចាក់ក្រឡេកលេង ។

ដៃ ។ ឧបសម្បន្នប៉ះដើម្បីសើចលេង ហើយប៉ះត្រូវកាយរបស់ឧបសម្បន្ន ផងគ្នា ដោយកាយរបស់ខ្លួន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៩៩] ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន ហើយធ្វើឲ្យសើច ដោយជន្ទញ គឺម្រាមដៃ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយធ្វើឲ្យសើច ដោយជន្ទញ គឺម្រាមដៃ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្នទៅវិញ ហើយធ្វើឲ្យសើច ដោយជន្ទញ គឺម្រាមដៃ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២០០] ភិក្ខុពាល់ត្រូវទ្រព្យដែលជាប់ដោយកាយ (របស់ភិក្ខុផងគ្នា) ដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុពាល់ត្រូវកាយ (របស់ភិក្ខុផងគ្នា) ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុពាល់ត្រូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ភិក្ខុផងគ្នា) ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុពាល់ត្រូវកាយ (របស់ភិក្ខុផងគ្នា) ដោយវត្ថុសម្រាប់បោះចោល (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុពាល់ត្រូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ភិក្ខុផងគ្នា) ដោយវត្ថុសម្រាប់បោះចោល (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុពាល់ត្រូវវត្ថុសម្រាប់បោះចោល (របស់ភិក្ខុផងគ្នា) ដោយវត្ថុសម្រាប់បោះចោល (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[២០១] ភិក្ខុពាល់ត្រូវកាយរបស់អនុបសម្បន្នដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុពាល់ត្រូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់អនុបសម្បន្ន)

ដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុពាល់ត្រូវកាយ (របស់អនុបសម្បន្ន) ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុពាល់ត្រូវវត្ថុដែលជាប់ដោយកាយរបស់អនុបសម្បន្ន ដោយវត្ថុដែលជាប់ដោយកាយរបស់ខ្លួន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុពាល់ត្រូវកាយ (របស់អនុ-បសម្បន្ន) ដោយវត្ថុសម្រាប់ បោះចោល (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុពាល់ត្រូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់អនុបសម្បន្ន) ដោយវត្ថុសម្រាប់បោះចោល (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុពាល់ត្រូវវត្ថុសម្រាប់បោះចោល (របស់អនុបសម្បន្ន) ដោយវត្ថុសម្រាប់បោះចោល (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[២០២] អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[២០៣] ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺ ភិក្ខុគ្មានបំណងនឹងសើចលេង ១ ភិក្ខុមានកិច្ចហើយពាល់ត្រូវ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ២ ចប់

អដ្ឋកថា
សុភាចានវគ្គទី ៦
អង្គុលីប្បតោទកសិក្ខាបទ

[១៩៧] ក្នុងសិក្ខាបទទី ២ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះ ដោយបទថា **អង្គុលិប្បតោទកេន** នេះ ត្រាស់ការយកម្រាមដៃចាក់ត្រង់ក្លៀកជាដើម ។

បទថា **ឧត្តសន្តោ** គឺអស់កម្លាំង ដោយការសើចហួសប្រមាណ ។

បទថា **អនស្សាសកោ** គឺជាអ្នកមានខ្យល់អស្សាសបស្សាសៈដាច់ការសញ្ចរទៅមក ។

[២០១] បីបទថា **អនុបសម្បន្នំ កាយេន កាយំ** សេចក្តីថា សូម្បីភិក្ខុនីក៏តាំងនៅក្នុងឋានៈនៃអនុបសម្បន្នក្នុងសិក្ខាបទនេះ ។ កាលភិក្ខុប៉ះពាល់ភិក្ខុនីនោះដោយបំណងនឹងលេង ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ បទដ៏សេស ក្នុងសិក្ខាបទនេះ ពាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ដូចបឋមបារាជិកសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាអកុសលចិត្ត មានវេទនា ២ ដូច្នេះឯង ។

អង្គុលិប្បតោទកសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៣

[២០៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុលេងទឹកក្នុងស្ទឹងឈ្មោះអចិរវតី ។ គ្រានោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់គង់លើប្រាសាទដ៏ប្រសើរជាមួយនឹងព្រះទេវីព្រះនាមមល្លិកា ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់ទតឃើញពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុកំពុងលេងទឹកក្នុងស្ទឹងអចិរវតី លុះទ្រង់ឃើញហើយ ក៏មានព្រះបន្ទូលនឹងនាងមល្លិកាទេវីយ៉ាងនេះថា នែនាងមល្លិកា ព្រះអរហន្តទាំងនេះលេងទឹកទេតើ ។ នាងមល្លិកាទេវីក្រាបទូលថា បពិត្រមហារាជ សូមព្រះអង្គកុំសង្ស័យ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនទាន់បញ្ញត្តសិក្ខាបទទេ ពុំនោះសោត ភិក្ខុទាំងនោះជាអ្នកមិនដឹងនូវសិក្ខាបទដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តរួចហើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់ត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ដែលអញមិនបាច់ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគផង ទាំងព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់ជ្រាបថា ភិក្ខុទាំងនេះលេងទឹកផង ។ កាលនោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់ឲ្យនិមន្តពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុមក ហើយប្រគេនដុំស្ករអំពៅមួយដុំធំដល់ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ដោយព្រះតម្រាស់ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយថ្វាយដុំស្ករអំពៅនេះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគផង ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុយកដុំស្ករអំពៅនោះ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅ

ដល់ហើយ ក៏ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ស្តេចថ្វាយជុំស្ករអំពៅនេះចំពោះព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្តេចឃើញពួកអ្នកឯងនៅទីណា ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ស្តេចទតឃើញពួកខ្ញុំព្រះអង្គកំពុងលេងទឹកក្នុងស្ទឹងអចិរវតី ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសទាំង-ឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងនាំគ្នាលេងទឹកទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេដែរ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុលេងទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២០៥] ដែលហៅថា លេងទឹកនោះ គឺភិក្ខុមានបំណងនឹងលេងទឹក ដែលជ្រៅជាងក្នែកគោឡើងទៅ ទោះមុជចុះក្តី ងើបឡើងក្តី ហែលក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២០៦] លេងទឹក ភិក្ខុសម្គាល់ថា លេងទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ លេងទឹក ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ លេងទឹក ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនបានលេងវិញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២០៧] ភិក្ខុលេងទឹករាក់ជាងក្នែកគោ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុលេងទឹកដោយទូក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុប្រហារទឹកដោយដៃក្តី ជើងក្តី កំណាត់ឈើក្តី អំបែងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុលេងទឹកដែលមានក្នុងភាជន៍ក្តី លេង

ទឹកបាយក្តី ទឹកដោះស្រស់ក្តី ទឹកដោះជូរក្តី ទឹកជ្រលក់ក្តី ទឹកនោមក្តី ភក់ក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[២០៨] មិនបានលេងទឹកទេ ភិក្ខុសម្គាល់ថា លេង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនបានលេងទឹក ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនបានលេងទឹកទេ ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនបានលេង មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[២០៩] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺភិក្ខុគ្មានបំណងនឹងលេង ១ ភិក្ខុមានកិច្ចហើយចុះទឹក មុជចុះក្តី ងើបក្តី ហែលក្តី ១ ភិក្ខុចង់ទៅត្រើយនាយ មុជចុះក្តី ងើបក្តី ហែលក្តី ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់

អដ្ឋកថា

សុរាបានវគ្គទី ៦

ហាស្សធម្មសិក្ខាបទ

[២០៤] ក្នុងសិក្ខាបទទី ៣ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះ បទថា **អប្បញ្ញត្តេ នោ** សេចក្តីថា ភិក្ខុទាំងនោះមិនដឹងសេចក្តីដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់តាំងទុក គឺបញ្ញត្តទុកហើយ ។ ការលេងទឹក ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហៅថា ធម៌ គឺការសើចក្នុងទឹក ។

[២០៥] បទថា **ឧបរិគោប្ផកេ** គឺក្នុងទឹកជ្រៅប្រមាណលិចចំណែកខាងលើនៃកែងជើងទាំង ២ ។

បទថា **ហស្សាធិប្បាយោ** ប្រែថា មានបំណងនឹងលេង ។

ក្នុងពាក្យថា **និមុជ្ជតិ វា** ជាដើម មានវិនិច្ឆ័យថា កាលឈានចុះដើម្បីមុជចុះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដគ្រប់ៗ ជំហាន ក្នុងការមុជចុះ និងផុសឡើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈគ្រប់ៗ ប្រយោគ ។ ភិក្ខុមុជចុះ ហែលទៅក្នុងទឹកនោះឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈគ្រប់ៗ ការកម្រើកដៃ ជាក់ជើង ក្នុងទីទាំងពួង ។

បទថា **បលវតិ** ប្រែថា ហែលឆ្លងទៅ ។ កាលប្រើដៃទាំង ២ ហែលឆ្លងទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈគ្រប់ៗ គ្រាកម្រើកដៃ ។ សូម្បីក្នុងជើងទាំង ២ ក៏មានន័យនេះឯង ភិក្ខុហែលឆ្លងទៅដោយអវយវៈណា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈគ្រប់ៗ ប្រយោគនៃអវយវៈនោះ ។ ភិក្ខុលោតចូលក្នុងទឹកអំពីច្រាំងក្តី អំពីដើមឈើក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈដូចគ្នា ។

[២០៧] ពីរបទថា **ឆាវាយ កីឡតិ** សេចក្ដីថា ភិក្ខុលេងទូកដោយអុំ ឬដោលជាដើម ឬអូសទូកឡើងលើមាត់ច្រាំង ឈ្មោះថា លេងទូក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

សូម្បីក្នុងបទថា **ហត្ថេន វា** ជាដើម បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដគ្រប់ៗ ប្រយោគ ។ អាចារ្យពួកខ្លះពោលថា កាលភិក្ខុយកដៃគ្រវែងក្បឿងទៅលើទឹក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដគ្រប់ៗ វារៈ ដែលក្បឿងធ្លាក់ចុះ និងផុលឡើង ។ ពាក្យនោះមិនគួរកាន់យក ពិតហើយ ព្រោះក្បឿងដែលគ្រវែងចូលទៅក្នុងទឹកនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដមួយប៉ុណ្ណោះ ព្រោះមានប្រយោគមួយ ។

ន័យម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុច្រូងទឹកក្ដី មិនបានច្រូងក្ដី លេងទឹកដែលដក់នៅក្នុងទីមួយកន្លែង ដោយអាការដទៃណា វៀរការមុជងើបជាដើមដែលពោលហើយ ក្នុងទឹកដែលផុតក្នែកជើងឡើងទៅ ដោយហោចសូម្បីលេងបាចទឹកក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្កដដូចគ្នា ។ តែបើសរសេរអក្សរពង្រីកសេចក្ដី គួរ ។ ក្នុងសិក្ខាបទនេះមានវិនិច្ឆ័យប៉ុណ្ណេះ បទដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ រាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចបឋមបារាជិក ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាអកុសលចិត្ត មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

ហសធម្មសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៤

[២១០] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ កាលគង់នៅឃោសិតារាម ជិតក្រុងកោសម្ពី ។ សម័យនោះឯង ឆន្នដ៏មានអាយុ តែងតែប្រព្រឹត្ត អនាចារ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលឆន្នដ៏មានអាយុ លោកកុំធ្វើអំពើមានសភាពដូច្នេះឡើយ អំពើនេះមិនសមគួរទេ ។ ឆន្នភិក្ខុ នោះអាស្រ័យនូវសេចក្តីមិនអើពើ ហើយចេះតែធ្វើ (កម្មនោះ) ដដែល ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក៏ពោល ទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ឆន្នដ៏មានអាយុ មិនគួរនឹងធ្វើនូវសេចក្តីមិន អើពើសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា នែឆន្ន ឮថា អ្នកឯងធ្វើនូវ សេចក្តីមិនអើពើ ពិតមែនឬ ។ ឆន្នភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកឯង មិនគួរនឹងធ្វើនូវសេចក្តីមិនអើពើទេ ម្នាលមោឃបុរស អំពើនេះមិននាំឲ្យ ជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹត តែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេដែរ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែង ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២១១] ដែលហៅថា មិនអើពើ បានដល់ សេចក្តីមិនអើពើ ២ យ៉ាង គឺមិនអើពើនឹងបុគ្គល ១ មិនអើពើនឹងធម៌ ១ ។ ដែលហៅថា មិនអើពើនឹង បុគ្គលនោះ គឺឧបសម្បន្ន កាលបើមានឧបសម្បន្នផងគ្នាពោលដាស់តឿនតាម

សិក្ខាបទដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយៗ គិតថា ភិក្ខុនេះសង្ឃបាន លើកវត្តហើយក្តី សង្ឃផ្ចាសាហើយក្តី សង្ឃតិះដៀលហើយក្តី ពាក្យរបស់ ភិក្ខុនេះ អញនឹងមិនធ្វើតាមទេ ហើយក៏ធ្វើសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិ បាចិត្តិយៈ ។ ដែលហៅថា មិនអើពើនឹងធម៌នោះ គឺឧបសម្បន្ន កាលបើមាន ឧបសម្បន្នផងគ្នាពោលដាស់តឿន តាមសិក្ខាបទដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ បញ្ញត្តទុកហើយៗ គិតថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ធម៌នេះបាត់ទៅក្តី សាបសូន្យទៅក្តី អន្តរធានទៅក្តី ឬមិនចង់សិក្សាធម៌នោះ ហើយក៏ធ្វើសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវ អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២១២] ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន ហើយធ្វើសេចក្តីមិន អើពើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយ ធ្វើសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្នទៅវិញ ហើយធ្វើសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២១៣] ឧបសម្បន្ន កាលបើមានឧបសម្បន្នផងគ្នាពោលដាស់តឿន ដោយពាក្យឯទៀត ដែលមិនមែនជាវិនយប្បញ្ញត្ត ហើយគិតថា ពាក្យនេះ មិននាំឲ្យបិត្តជូរផង់ មិននាំឲ្យកម្ចាត់បង់កិលេសវដ្ត មិននាំឲ្យកើតសេចក្តី ជ្រះថ្លា មិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីមិនសន្សំនូវកិលេសវដ្ត មិននាំឲ្យប្រារព្ធ សេចក្តីព្យាយាម ហើយធ្វើនូវសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ឧបសម្បន្ន កាលបើមានអនុបសម្បន្នពោលដាស់តឿនតាមសិក្ខាបទ ដែលព្រះដ៏មានព្រះ

ភាគទ្រទ្រង់បញ្ញត្តហើយក្តី មិនបញ្ញត្តហើយ[១] ក្តី ហើយគិតថា ពាក្យនេះមិននាំឲ្យចិត្តជូរផង់ មិននាំឲ្យកម្ចាត់បង់កិលេសវដ្ត មិននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីមិនសន្សំនូវកិលេសវដ្ត មិននាំឲ្យប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ហើយធ្វើសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[២១៤] អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[២១៥] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺ ភិក្ខុពោលថា បាលីអដ្ឋកថានៃអាចារ្យទាំងឡាយរបស់យើងយ៉ាងនេះ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៤ ចប់

១- គឺពាក្យដែលមានមកក្នុងព្រះសូត្រ និងព្រះអភិធម្ម ។

អដ្ឋកថា
សុរាបានវគ្គទី ៦
អនាទរិយសិក្ខាបទ

[២១១] ក្នុងសិក្ខាបទទី៤ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះ បទថា **កថាយំ នស្សេយ្យ** សេចក្តីថា ធ្វើម្តេចហ្ន៎ ធម៌ គឺបែបផែនបវេណីនេះ គប្បីវិនាសទៅ ។

បទថា **តំ វា ន សិក្ខិតុកាមោ** សេចក្តីថា បុគ្គលមិនបំណងនឹងសិក្សានូវបញ្ញត្តិដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តទុក ដែលជាហេតុឲ្យពួកភិក្ខុហៅ (លោកថា ជាអ្នកមិនអើពើ) ។

[២១៣] បទថា **អប្បញ្ញត្តេន** គឺមិនបានមកក្នុងព្រះសូត្រក្តី ក្នុងព្រះអភិធម្មក្តី ។

[២១៥] ក្នុងបទថា **ឃរំ អម្ហាកំ អាចរិយានំ ឧគ្គហោ** នេះ មិនគួរកាន់យកការរៀនរបស់អាចារ្យដែលគួរតិះដៀល ។ គួរកាន់យកការរៀនរបស់អាចារ្យដែលមកតាមប្រពៃណីប៉ុណ្ណោះ ។ ក្នុងកុរុន្ទីពោលថា ការរៀនតាមអាចារ្យក្នុងផ្លូវលោកវជ្ជៈ មិនគួរ តែក្នុងផ្លូវបណ្ណត្តិវជ្ជៈ គួរ ។ ក្នុងមហាបច្ចរីពោលថា ការរៀនរបស់ពួកអាចារ្យដែលរៀនសុតៈ និងសុត្តានុលោមប៉ុណ្ណោះ ចាត់ជាប្រមាណបាន ពាក្យសម្តីរបស់ពួកអាចារ្យដែលមិនដឹង (សូត្រនិងសុត្តានុលោម) មិនជាប្រមាណឡើយ ។ ពាក្យទាំងអស់នោះ ក៏សង្គ្រោះចូលក្នុងការរៀនដែលមកតាមបវេណី ។ បទដ៏សេសរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

ក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៣ កើតឡើងតាមកាយ និងចិត្ត ១ តាមវាចា និងចិត្ត ១ តាមកាយវាចា និងចិត្ត ១ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនាដូច្នេះឯង ។

អនាទរិយសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៩

[២១៦] សម័យនោះព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ធ្វើសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុឲ្យខ្លាច ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុទាំងនោះ កាលបើគេធ្វើឲ្យខ្លាច ក៏ស្រែកយំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានសួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ហេតុអ្វីបានជាអ្នកទាំងឡាយស្រែកយំ ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុប្រាប់ថា ម្នាលអាវុសោ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងនេះ ធ្វើយើងរាល់គ្នាឲ្យខ្លាច ។ ពួកភិក្ខុណា ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរនឹងធ្វើភិក្ខុផងគ្នាឲ្យខ្លាចសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នករាល់គ្នា ធ្វើភិក្ខុផងគ្នាឲ្យខ្លាច ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នករាល់គ្នា មិនគួរនឹងបន្ទាចភិក្ខុផងគ្នាទេ នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេដែរ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បី សំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ធ្វើភិក្ខុផងគ្នាឲ្យខ្លាច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២១៧] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋមបារា-

ជិក ។ ពាក្យថា ភិក្ខុផងគ្នា គឺភិក្ខុដទៃ (ក្រៅពីខ្លួន) ។ ពាក្យថា ឲ្យខ្លាច គឺឧបសម្បន្ន មានបំណងនឹងធ្វើឧបសម្បន្នឲ្យខ្លាច ហើយសម្តែងរូបក្តី សំឡេងក្តី ក្លិនក្តី រសក្តី ផ្សព្វក្តី ទោះបីឧបសម្បន្ននោះខ្លាចក្តី មិនខ្លាចក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ (ឧបសម្បន្នមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីបន្លាចឧបសម្បន្នផងគ្នា) ហើយប្រាប់ផ្លូវលំបាកដោយចោរក្តី ផ្លូវលំបាកដោយម្រឹគសាហាវក្តី ផ្លូវលំបាកដោយខ្មោចក្តី ទោះបីឧបសម្បន្ននោះខ្លាចក្តី មិនខ្លាចក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២១៨] ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន ហើយបន្លាច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសង្ស័យ ហើយបន្លាច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្នទៅវិញ ហើយបន្លាច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២១៩] ឧបសម្បន្ន មានបំណងនឹងបន្លាចអនុបសម្បន្ន ហើយសម្តែងរូបក្តី សំឡេងក្តី ក្លិនក្តី រសក្តី ផ្សព្វក្តី ទោះបីឧបសម្បន្ននោះខ្លាចក្តី មិនខ្លាចក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ (ឧបសម្បន្នមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីបន្លាចអនុបសម្បន្ន) ហើយប្រាប់ផ្លូវលំបាកដោយចោរក្តី ផ្លូវលំបាកដោយម្រឹគសាហាវក្តី ផ្លូវលំបាកដោយខ្មោចក្តី ទោះបីអនុបសម្បន្ននោះខ្លាចក្តី មិនខ្លាចក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[២២០] អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្នទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុ-

បសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[២២១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុគ្មានបំណងនឹងបន្ទាច ហើយសម្តែង រូបក្តី សំឡេងក្តី ក្លិនក្តី រសក្តី ផស្សព្វក្តី ១ ភិក្ខុ (គ្មានបំណងនឹងបន្ទាចហើយ) ប្រាប់ផ្លូវលំបាកដោយចោរក្តី ផ្លូវលំបាកដោយម្រឹគសាហាវក្តី ផ្លូវលំបាកដោយខ្មោចក្តី ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៥ ចប់

អដ្ឋកថា
សុរាបានវគ្គទី ៦
ភឹសាបនសិក្ខាបទ

[២១៩] *ការនាំសេចក្តីចូលទៅសម្តែងជាដើម ក្នុងសិក្ខាបទទី ៥ គប្បីជ្រាប ដោយន័យដូចពោលហើយ ក្នុងមនុស្សវិគ្គហសិក្ខាបទនោះឯង ។ បទដ៏សេសរាក់ទាំងអស់ហើយ បកិណ្ណកៈ មានសមុដ្ឋានជាដើម ដូចគ្នានឹងអនាទរិយសិក្ខាបទនោះឯង ។*

ភឹសាបនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៦

[២២២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ កាលគង់នៅភេសកឡាវន ជាទីឲ្យអភ័យដល់សត្វម្រឹគ ជិតក្រុងសុំសុមារគិរៈ ក្នុងភគ្គជនបទ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាបង្កាត់ភ្លើងនឹងឈើដែលមានប្រហោងមួយដុំធំ ហើយនាំគ្នាអាំងក្នុងខែរងា ។ មានពស់វែ្មួយនៅក្នុងប្រហោងឈើនោះ លុះត្រូវកម្តៅភ្លើង ក៏លូនចេញមក ហើយធ្វើភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យដួលជាស់ពាស ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ស្ទុះរត់ទៅក្នុងទីនោះៗ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុទាំងឡាយមិនគួរនឹងបង្កាត់ភ្លើងអាំងសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុទាំងឡាយបង្កាត់ភ្លើងអាំង ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់បន្ទោសថា នែភិក្ខុទាំងឡាយ មោឃបុរសទាំងនោះ មិនគួរនឹងបង្កាត់ភ្លើងអាំងទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេដែរ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ មានបំណងនឹងអាំងភ្លើង បង្កាត់ខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យបង្កាត់ក្តី នូវភ្លើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបាន ទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទនេះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះហើយ ។

[២២៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានជំងឺ ។ ឯពួកភិក្ខុអ្នកសួរជំងឺ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុដែលមានជំងឺថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកទាំងឡាយល្មមអត់ធន់បានឬទេ ល្មមញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឬទេ ។ ពួកភិក្ខុមានជំងឺប្រាប់ថា ម្នាលអាវុសោ ពីដើមយើងរាល់គ្នា បង្កាត់ភ្លើងអាំង បានជាយើងបានសេចក្តីសុខសប្បាយរាល់គ្នា ដោយហេតុបានអាំងភ្លើងនោះ តែឥឡូវនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ហេតុនោះ ទើបយើងមានសេចក្តីខ្វាចក្រែង មិនហ៊ានអាំងភ្លើង បានជាយើងមិនមានសេចក្តីសុខសប្បាយដោយហេតុនោះឯង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលមានជំងឺបង្កាត់ភ្លើងខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យបង្កាត់ក្តី ហើយអាំងបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ មិនមានជំងឺ ប្រាថ្នានឹងអាំងភ្លើង ហើយបង្កាត់ខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យបង្កាត់ក្តី នូវភ្លើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ: ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[២២៤] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងការអុជប្រទីបខ្លះ បង្កាត់ភ្លើងដុតបាត្រជាដើមខ្លះ រោងភ្លើងខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានហេតុយ៉ាងនោះ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុបង្កាត់ភ្លើងខ្លួនឯង ឬប្រើគេឲ្យបង្កាត់បាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើង

នូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ មិនមានជំងឺ មានបំណងនឹងអាំងភ្លើង ហើយបង្កាត់ខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យបង្កាត់ក្តីនូវភ្លើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ វៀរលែងតែមានហេតុ មានសភាពយ៉ាងនោះ ។

[២២៥] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋមបារាជិក ។ ភិក្ខុណាវៀរចាកភ្លើង ហើយសប្បាយ ភិក្ខុនោះ ហៅថា ជាអ្នកមិនមានជំងឺ ។ ភិក្ខុណាវៀរចាកភ្លើង ហើយមិនសប្បាយ ភិក្ខុនោះ ហៅថាអ្នកមានជំងឺ ។ ពាក្យថា មានបំណងនឹងអាំងភ្លើង គឺចង់កម្តៅកាយ ។ ដែលហៅថា ភ្លើង គឺភ្លើងធម្មតានោះឯង ។ ពាក្យថា បង្កាត់ខ្លួនឯង គឺភិក្ខុបង្កាត់ខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា ប្រើគេឲ្យបង្កាត់ គឺភិក្ខុបង្គាប់អ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុបង្គាប់តែម្តង អ្នកទទួលបង្គាប់ទៅបង្កាត់ភ្លើងច្រើនដង (ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា វៀរលែងតែមានហេតុ មានសភាពយ៉ាងនោះ គឺលើកទុកចំពោះហេតុ មានសភាពយ៉ាងនោះ ។

[២២៦] ខ្លួនមិនមានជំងឺ ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនមានជំងឺ មានបំណងនឹងអាំងភ្លើង ហើយបង្កាត់ភ្លើងឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យបង្កាត់ក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ វៀរលែងតែមានហេតុ មានសភាពយ៉ាងនោះ ។ ខ្លួនមិនមានជំងឺ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ មានបំណងនឹងអាំងភ្លើង ហើយបង្កាត់ភ្លើងខ្លួនឯងក្តី ប្រើឲ្យអ្នកដទៃបង្កាត់ក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ វៀរលែងតែមានហេតុ មានសភាពយ៉ាងនោះ ។ ខ្លួនមិនមានជំងឺ ភិក្ខុសម្គាល់ថា មានជំងឺមានបំណងនឹងអាំង

ភ្លើង ហើយបង្កាត់ភ្លើងខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យបង្កាត់ក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ វៀរលែងតែមានហេតុ មានសភាពយ៉ាងនោះ ។ ភិក្ខុចាប់អង្កត់ភ្លើងលើកឡើង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ខ្លួនមានជំងឺ ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនមានជំងឺ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ខ្លួនមានជំងឺ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ខ្លួនមានជំងឺ ភិក្ខុសម្គាល់ថា មានជំងឺ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[២២៧] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុអាំងភ្លើងដែលអ្នកដទៃបង្កាត់ ១ ភិក្ខុអាំងរងើកភ្លើងដែលគ្មានអណ្តាត ១ ភិក្ខុមានហេតុ មានសភាពយ៉ាងនោះ គឺអុជប្រទីបក្តី បង្កាត់ភ្លើង (ដើម្បីដុតបាត្រជាដើម) ក្តី បង្កាត់ភ្លើងក្នុងរោងភ្លើងក្តី ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ[១] ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៦ ចប់

១- ភិក្ខុពស់ចឹក ចោរ ឬម្រឹគសាហាវបៀតបៀនជាដើម ហៅថា មានសេចក្តីអន្តរាយ ។

អដ្ឋកថា

សុភាចានវគ្គទី ៦

ជោតិសមាទហានសិក្ខាបទ

[២២២] ក្នុងសិក្ខាបទទី ៦ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះ បទថា **ភគ្គ** នេះ ជាឈ្មោះរបស់ជនបទ ។ បទថា **សុំសុមារគិរ** ជាឈ្មោះរបស់នគរ ។ បទថា **ភេសកឡាវន** ជាឈ្មោះនៃព្រៃដែលអាស្រ័យនគរនោះ (ព្រៃឧទ្យានដែលតាំងនៅជិតនគរនោះ) ។ ព្រៃនោះ ហៅថា មិគទាយ ព្រោះជាទីព្រះរាជទានអភ័យដល់ពួកម្រឹគ ដើម្បីឲ្យនៅសប្បាយ ។

បទថា **សមាទហិត្វា** គឺឲ្យឆេះឡើង ។

បទថា **បរិចារេសិ** គឺដើញជាប់តាមទៅ ។

[២២៤] បទថា **បធីបេបិ** គឺក្នុងការបន្តប្រទីបក្តី ។

បទថា **ជោតិកេបិ** បានដល់ ការបង្កាត់ភ្លើងក្នុងកិច្ច មានការអប់បាត្រ និងកម្តៅខ្លួនជាដើមក្តី ។

បទថា **តប្បច្ចយា** គឺមានការអុជប្រទីបជាដើមជាបច្ច័យ ។

[២២៥] ក្នុងបទថា **សយំ សមាទហាតិ** នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា ចាប់តាំងពីកួត ឈើកួតភ្លើង ដោយបំណងនឹងបង្កាត់ភ្លើងទៅ រហូតដល់ភ្លើងឆេះឡើង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដគ្រប់ៗ ប្រយោគ ។

[២២៦] ពីរបទថា **បដិលាតំ ឧក្ខិបតិ** សេចក្តីថា ភិក្ខុលើកអង្កត់ភ្លើងដែលកំពុងឆេះ ដែលធ្លាក់ចុះទៅឡើងមក អធិប្បាយថា លើកទុកក្នុងទីដើម

វិញ កាលភិក្ខុរើសអង្កត់ភ្លើងដែលមិនទាន់រលត់យ៉ាងនេះ ដាក់ចូលទៅ ប៉ុណ្ណោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ តែត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈពិត ដល់ភិក្ខុដែលបង្កាត់ភ្លើងឧសដែលរលត់ទៅហើយ ឲ្យឆេះវិញ ។

[២២៧] បទថា **តថារូបបច្ចយា** បានដល់ ជាអនាបត្តិដល់ភិក្ខុ ដែលបង្កាត់ភ្លើង ព្រោះបច្ច័យដែលមានសភាពបែបនោះដទៃ វៀរការដុតប្រទីបជាដើមចេញ ។

បទថា **អាបទាសុ** សេចក្តីថា មានអន្តរាយ ព្រោះត្រូវពស់ចឹក ត្រូវចោរឡោមព័ទ្ធ ពាឡម្រឹគ និងអមនុស្សរារាំង ជាអនាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលបង្កាត់ភ្លើង ព្រោះឧបទ្រវនោះ ។ បទដ៏សេសរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៦ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

ជោតិសមាទហនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៧

[២២៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ កាលគង់នៅវត្តវេឡុវ័នជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនាំគ្នាទៅស្រង់ទឹក ឯកំពង់ទឹកឈ្មោះតបោទ ។ គ្រានោះ ព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយរាជ ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ ទ្រង់យាងទៅកាន់កំពង់ទឹកឈ្មោះតបោទ ដោយតាំងព្រះហឫទ័យថា នឹងស្រង់ជម្រះព្រះសិរ្ស ហើយក៏ទ្រង់ប្រថាប់ចាំ ក្នុងទីដ៏សមគួរ ដោយតាំងព្រះហឫទ័យថា ចាំលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ស្រង់ទឹករួចសិន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ស្រង់ទឹកទាល់តែយប់ងងឹត ។ គ្រានោះ ព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយរាជ ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ ស្រង់ព្រះសិរ្សក្នុងវេលាវិកាល ពួកជនបិទទ្វារនគរ (ហួស) ទៅ ស្តេចក៏បិតនៅខាងក្រៅនគរ លុះដល់ពេលព្រឹកឡើង ស្តេចមានគ្រឿងលាបព្រះអង្គមិនទាន់បានសម្អាត ហើយទ្រង់ព្រះដំណើរទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយគង់នៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយ-រាជ ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា បពិត្រមហារាជ ហេតុអ្វី បានជាព្រះអង្គមានគ្រឿងលាបមិនទាន់បានសម្អាត ហើយស្តេចមកក្នុងវេលាព្រឹក (យ៉ាងនេះ) ។ គ្រានោះ ព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយរាជ ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ព្រះបាទ

ពិម្ពិសារសេនិយរាជ ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ ឲ្យយល់ច្បាស់ ឲ្យកាន់យក ព្រម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយក្នុងពេលនោះ ដោយធម្មីកថា ។ លំដាប់នោះ ព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយរាជ ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ពន្យល់ឲ្យយល់ច្បាស់ ឲ្យកាន់យកព្រម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថាហើយ ទ្រង់ក្រោកពីអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើ ប្រទក្សិណាចៀសចេញទៅ ។ ព្រោះរឿងនេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មាន ព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួរពួកភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ពួកភិក្ខុបានឃើញស្តេចហើយ ងូតទឹកមិនដឹងប្រមាណ កាល ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកមោឃបុរស ទាំងនោះ បានឃើញស្តេចហើយ មិនគួរនឹងងូតទឹកមិនដឹងប្រមាណកាល សោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិន ទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាង នេះថា ភិក្ខុណាមួយ មិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ ហើយងូតទឹក ត្រូវអាបត្តិ បាចិត្តិយៈ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះរួចហើយ ។

[២២៩] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យក្នុងសម័យក្តៅ ក្នុង សម័យស្អុះស្អាប់ ក៏មិនហ៊ានងូតទឹកឡើយ មានខ្លួនប្រឡាក់ដោយញើសក្អែល

ហើយក៏ចេះតែសិងទៅ ។ ចីវរក្តី សេនាសនៈក្តី ក៏ប្រឡាក់ប្រឡូស (ដោយហេតុនោះ) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសម័យក្តៅ សម័យស្អុះស្អាប់ ទុកជាមិនទាន់ដល់កន្លះខែ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុងូតទឹកបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយមិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ ហើយងូតទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ វៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺមួយខែកន្លះដ៏សេស (ខាងចុង) នៃគិម្ហរដូវ មួយខែខាងដើមនៃវស្សានរដូវ រួមខែទាំងនេះ ត្រូវជាពីរខែកន្លះ ហៅថា សម័យក្តៅ[១] សម័យស្អុះស្អាប់[២] នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្ត ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះរួចហើយ ។

[២៣០] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមានជំងឺជាច្រើនអង្គ ។ ឯពួកភិក្ខុអ្នកសួរជំងឺបាននិយាយពាក្យនេះ នឹងភិក្ខុដែលមានជំងឺថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកទាំងឡាយ ល្មមអត់ធន់បានឬទេ ល្មមញុំាងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឬទេ ។ ពួកភិក្ខុមានជំងឺប្រាប់ថា ម្នាលអាវុសោ ពីដើមយើងទាំងឡាយ មិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ ក៏តែងតែងូតទឹក ព្រោះហេតុនោះ ទើបពួកយើងមានសេចក្តី

១-២ មួយខែកន្លះខាងចុងគិម្ហរដូវ គឺតាំងពី ១ កើតខែជេស្ឋទៅដល់ ១៥ កើតខែអាសាឍ្ហ នេះជាខេត្ត របស់សម័យក្តៅ ។ ឯមួយខែខាងដើមនៃវស្សានរដូវ គឺតាំងពី ១ រោច ខែអាសាឍ្ហ ទៅដល់ ១៥ កើត ខែស្រាពណ៍ នេះជាខេត្តរបស់សម័យស្អុះស្អាប់ ។

សប្បាយ តែឥឡូវនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ហេតុនេះយើងទាំងឡាយមានសេចក្តីសង្ស័យ មិនហ៊ានងូតទឹកឡើយ បានជាយើងមិនបានសេចក្តីសប្បាយដោយហេតុនោះឯង ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយ នាំសេចក្តីនុ៎ះក្រាបទូលចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានជំងឺ ទុកជាមិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យងូតទឹកបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ មិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ ហើយងូតទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ វៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺមួយខែកន្លះដ៏សេស (ខាងចុង) នៃគិម្ហរដូវ មួយខែខាងដើមនៃវស្សានរដូវ រួមខែទាំងនេះ ត្រូវជាពីរខែកន្លះ ហៅថា សម័យក្តៅ សម័យស្អុះស្អាប់ សម័យភិក្ខុមានជំងឺ នេះហៅថា សម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះរួចហើយ ។

[២៣១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ ធ្វើនវកម្មហើយ មានសេចក្តីរង្កៀស (ខ្លាចក្រែងត្រូវទោស) មិនហ៊ានងូតទឹកឡើយ ហើយក៏សឹងទាំងខ្លួនប្រឡាក់ ដោយញើសក្អែល ។ ចីវរក្តី សេនាសនៈក្តី ក៏សៅហ្មងទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសម័យធ្វើការងារ ទោះមិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុងូតទឹកបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ មិន

ទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ ហើយងូតទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ វៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺមួយខែកន្លះដ៏សេស (ខាងចុង) នៃគិម្ហរដូវ មួយខែខាងដើមនៃវស្សានរដូវ រួមខែទាំងនេះត្រូវជាពីរខែកន្លះ ហៅថា សម័យក្តៅ សម័យស្អុះស្អាប់ សម័យភិក្ខុមានជំងឺ សម័យធ្វើការងារ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តដល់ពួកភិក្ខុយ៉ាងនេះហើយ ។

[២៣២] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយដើរផ្លូវឆ្ងាយ មានសេចក្តីរង្កៀស (ខ្លាចក្រែងត្រូវទោស) ក៏មិនហ៊ានងូតទឹក ហើយសិងទាំងខ្លួន ដែលសៅហ្មង ដោយញើសក្អែល ។ ចីវរក្តី សេនាសនៈក្តី ក៏សៅហ្មងទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសម័យដើរផ្លូវឆ្ងាយ ទោះមិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុងូតទឹកបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ មិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ ហើយងូតទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ វៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺ មួយខែកន្លះដ៏សេស (ខាងចុង) នៃគិម្ហរដូវ និងមួយខែខាងដើមនៃវស្សានរដូវ រួមខែទាំងនេះត្រូវជាពីរខែកន្លះ ហៅថា សម័យក្តៅ សម័យស្អុះស្អាប់ សម័យមានជំងឺ សម័យធ្វើការងារ សម័យដើរផ្លូវឆ្ងាយ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះរួច

ហើយ ។

[២៣៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុជាច្រើនរូបធ្វើចីវរកម្មក្នុងទីវាល ត្រូវខ្យល់បក់ដោយទាំងធូលីមក ទាំងភ្លៀងក៏ធ្លាក់ចុះមកត្រូវបន្តិចៗ ផង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីរង្កៀស (ខ្លាចក្រែងត្រូវទោស) ក៏មិនហ៊ានងូតទឹកសិងទាំងខ្លួនប្រឡាក់ប្រឡូស (នោះឯង) ។ ចីវរក្តី សេនាសនៈក្តី ក៏សៅហ្មងទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសម័យខ្យល់ និងភ្លៀង ទុកជាមិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុងូតទឹកបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ មិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ ហើយងូតទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ វៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺមួយខែកន្លះដ៏សេស (ខាងចុង) នៃគិម្ហរដូវ និងមួយខែខាងដើមនៃវស្សានរដូវ រួមខែទាំងនេះ ត្រូវជាពីរកន្លះ ហៅថា សម័យក្តៅ សម័យស្អុះស្អាប់ សម័យមានជំងឺ[១] សម័យធ្វើការងារ[២] សម័យដើរផ្លូវឆ្ងាយ[៣] សម័យខ្យល់ និងភ្លៀង[៤] នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

[២៣៤] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋមបារាជិក ។ ពាក្យថា មិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ គឺខ្វះកន្លះខែ ។ ពាក្យថា ងូត

១-៤ សម័យទាំង ៤ យ៉ាងនេះ មិនចំពោះខែណា ថ្ងៃណាទេ ដែលមានកំណត់ពីរខែកន្លះនោះ តែសម័យពីរយ៉ាងខាងដើម ។

ទឹក គឺភិក្ខុកំពុងងូតទឹក ដុសដោយផង់លម្អិតក្តី ដោយដីស្អិតក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដគ្រប់ប្រយោគ ។ លុះងូតរួចស្រេច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា វៀរលែងតែមានសម័យ គឺលើកលែងចំពោះសម័យដែលគួរ ។ មួយខែកន្លះដ៏សេស (ខាងចុង) នៃគិម្ហរដូវ ហៅថា សម័យក្តៅ ។ មួយខែខាងដើមនៃវស្សានរដូវ ហៅថា សម័យស្អុះស្អាប់ ។ រួមខែទាំងនេះ ត្រូវជាពីរខែកន្លះ ហៅថា សម័យក្តៅ សម័យស្អុះស្អាប់ ភិក្ខុដឹងដូច្នេះហើយ គប្បីងូតទឹកចុះ ។ ភិក្ខុណាវៀរចាកការងូតទឹក មានសេចក្តីមិនសប្បាយ ភិក្ខុនោះហៅថា មានសម័យមានជំងឺ ឬថា មានសម័យឈឺថ្កាត់ ។ ភិក្ខុដឹងខ្លួនថា មានសម័យឈឺថ្កាត់ហើយ គប្បីងូតទឹកចុះ ។ ការងារដោយហោចទៅ សូម្បីតែបោសប្រាសសម្អាតបរិវេណ ក៏ហៅថា សម័យធ្វើការងារ ។ ភិក្ខុដឹងខ្លួនថា សម័យធ្វើការងារហើយ គប្បីងូតទឹកចុះ ។ ដែលហៅថា សម័យដើរផ្លូវឆ្ងាយ គឺភិក្ខុគិតថា អញនឹងដើរផ្លូវប្រមាណកន្លះយោជន៍ ហើយគប្បីងូតទឹកបាន ភិក្ខុអ្នកដំណើរគប្បីងូតទឹកបាន ភិក្ខុដើរទៅហើយ គប្បីងូតទឹកបាន ។ ដែលហៅថា សម័យខ្យល់ និងភ្លៀង គឺ ពួកភិក្ខុត្រូវខ្យល់ប្រកបដោយធូលី ហើយមានតំណក់ទឹកពីរតំណក់ក្តី បីតំណក់ក្តី ធ្លាក់ត្រូវកាយ ។ ភិក្ខុដឹងថា មានសម័យខ្យល់ និងភ្លៀង គប្បីងូតទឹកបាន ។

[២៣៥] មិនទាន់ដល់កន្លះខែ ភិក្ខុក៏សម្គាល់ថា មិនទាន់ដល់កន្លះខែ ហើយងូតទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ វៀរលែងតែមានសម័យ ។ មិនទាន់ដល់កន្លះខែ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ វៀរលែងតែមាន

សម័យ ។ មិនទាន់ដល់កន្ទះថ្ងៃ ភិក្ខុសម្គាល់ថា លើស ហើយងូតទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ វៀរលែងតែមានសម័យ ។ កាលលើសជាងកន្ទះថ្ងៃ ភិក្ខុសម្គាល់ថា ខ្វះវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលលើសជាងកន្ទះថ្ងៃ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលលើសជាងកន្ទះថ្ងៃ ភិក្ខុសម្គាល់ថា លើសមែន មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[២៣៦] ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមានសម័យ ១ កន្ទះថ្ងៃភិក្ខុងូតទឹកម្តង ១ លើសជាងកន្ទះថ្ងៃភិក្ខុងូតទឹក ១ ភិក្ខុឆ្លងទៅត្រើយម្ខាងហើយងូត ១ ភិក្ខុនៅក្នុងជនបទចុងដែនបច្ចន្ត ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ[១] ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៧ ចប់

១- គឺភិក្ខុមានសត្វឃ្មុំជាដើមទិច ហើយមុជទៅក្នុងទឹក ដើម្បីឲ្យផុតពីសេចក្តីអន្តរាយនោះ ហៅថា មានសេចក្តីអន្តរាយ ក្នុងសិក្ខាបទនេះ ។

អដ្ឋកថា

សុរាបានវគ្គទី ៦

ឆ្ពានសិក្ខាបទ

[២៣៤] ក្នុងសិក្ខាទទី ៧ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះថា ក្នុងបទថា **ចុណ្ណេន វា មត្តិកាយ វា** នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដគ្រប់ៗ ប្រយោគ តាំងអំពីពេលដែលត្រៀមលម្អិត និងដីស្អិតជាដើម ។

[២៣៦] ក្នុងបទថា **ចារំ គច្ឆន្តោ ឆ្ពាយតិ** នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា ភិក្ខុ ទោះ ងូតទឹកក្នុងរណ្តៅ (អាងទឹក) ដែលខ្ទួនកាយខ្សាច់ឡើង ធ្វើទុកក្នុងស្ទឹងដែលស្ងួត គួរ ។

បទថា **អាបទាសុ** សេចក្តីថា ភិក្ខុត្រូវឃ្មុំជាដើមដេញទិច ទោះមុជចុះក្នុងទឹកក៏គួរ ។ បទដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ រាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចឯឡកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

ឆ្ពានសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៨

[២៣៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ កាលនោះឯង ពួកភិក្ខុខ្លះ ពួកបរិព្វាជកខ្លះ ជាច្រើនរូប នាំគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយ ពីក្រុងសាកេតទៅក្រុងសាវត្ថី ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ មានពួកចោរចេញមកប្លន់ពួកភិក្ខុ និងពួកបរិព្វាជកទាំងនោះ ។ រាជអមាត្យទាំងឡាយ នាំគ្នាចេញពីក្រុងសាវត្ថី មកចាប់ចោរទាំងនោះបាន ព្រមទាំងទ្រព្យរបស់ ហើយប្រើបម្រើទៅក្នុងសម្នាក់ពួកភិក្ខុថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ចូរនិមន្តមកយកចីវររបស់ខ្លួនៗ តាមស្គាល់ចុះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏មិនស្គាល់ចីវរ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀលបន្តុះបង្អាប់ថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ មិនគួរនឹងមិនស្គាល់ចីវររបស់ខ្លួនៗសោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងនោះ ពោលទោស តិះដៀលបន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះរឿងនេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយធ្វើធម្មីកថា ដ៏ល្មមសមគួរដល់រឿងនោះៗ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយទ្រង់ត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាង គឺដើម្បីប្រពៃដល់សង្ឃ ១ ដើម្បីសប្បាយដល់សង្ឃ ១ ។បេ។ ដើម្បីស្ថិតនៅនៃព្រះសទ្ធម្ម ១ ដើម្បីអនុគ្រោះព្រះវិន័យ ១ ។ ម្នាល

ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុបានចីវរថ្មីមកហើយ គប្បីកាន់យកនូវវត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌បីយ៉ាង គឺ ពណ៌ខៀវក្តី ពណ៌ភក់ក្តី ពណ៌ខ្មៅជាំក្តី វត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌ណាមួយ បើភិក្ខុមិនកាន់យកនូវវត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌បីយ៉ាង វត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌ណាមួយ ហើយប្រើប្រាស់ចីវរថ្មី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៣៨] ដែលហៅថា ថ្មី គឺចីវរដែលមិនទាន់បានធ្វើវិកប្ប ។ ដែលហៅថា ចីវរ គឺបណ្តាចីវរទាំង ៦ ចីវរណាមួយ ។ ត្រង់ពាក្យថា គប្បីកាន់យកនូវវត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌បីយ៉ាង វត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌ណាមួយ សេចក្តីថា ភិក្ខុត្រូវធ្វើកប្បពិន្ទុដោយកំណត់យ៉ាងតូចបំផុតត្រឹមប៉ុនចុងស្បូវ ។ ដែលហៅថា ពណ៌ខៀវ គឺវត្ថុមានពណ៌ខៀវពីរយ៉ាង បានដល់ ពណ៌ខៀវដូចសំរិទ្ធ ១ ពណ៌ខៀវដូចស្លឹកឈើ ១ ។ ដែលហៅថា ពណ៌ភក់ គឺសំដៅយកភក់ដែលនៅក្នុងទឹក ។ ដែលហៅថា ពណ៌ខ្មៅជាំ គឺវត្ថុមានពណ៌ខ្មៅណាមួយ ។ ពាក្យថា បើភិក្ខុមិនកាន់យកនូវវត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌បីយ៉ាង វត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌ណាមួយ សេចក្តីថា ភិក្ខុមិនធ្វើកប្បពិន្ទុ បណ្តាវត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌បីយ៉ាង ដោយវត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌ណាមួយ ដោយកំណត់ប្រមាណយ៉ាងតូចបំផុតត្រឹមប៉ុនចុងស្បូវ ហើយប្រើប្រាស់ចីវរថ្មី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៣៩] ចីវរដែលភិក្ខុមិនធ្វើកប្បពិន្ទុ ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនទាន់ធ្វើកប្បពិន្ទុ ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ចីវរមិនទាន់ធ្វើកប្បពិន្ទុ ភិក្ខុ

មានសេចក្ដីសង្ស័យ ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ចីវរមិនទាន់ធ្វើកប្បពិន្ទុ ភិក្ខុសម្គាល់ថា ធ្វើកប្បពិន្ទុហើយៗ ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ចីវរបានធ្វើកប្បពិន្ទុហើយ ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនទាន់បានធ្វើកប្បពិន្ទុ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ចីវរបានធ្វើកប្បពិន្ទុហើយ ភិក្ខុមានសេចក្ដីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ចីវរបានធ្វើកប្បពិន្ទុហើយ ភិក្ខុសម្គាល់ថា បានធ្វើកប្បពិន្ទុហើយ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[២៤០] *វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៩ យ៉ាង)* គឺភិក្ខុបានធ្វើកប្បពិន្ទុហើយប្រើប្រាស់ ១ កប្បពិន្ទុខូចខាតទៅ ១ កន្លែងដែលធ្វើកប្បពិន្ទុគ្រាំគ្រាទៅ ១ ភិក្ខុដេរចីវរដែលមិនបានធ្វើកប្បពិន្ទុភ្ជាប់ជាមួយនឹងចីវរដែលបានធ្វើកប្បពិន្ទុហើយ ១ ចីវរដែលប៉ះដោយបំណះថ្មី ១ ចីវរដែលដាក់អនុវាតថ្មី ១ ចីវរចាស់ប្រក់ថែមថ្មី ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៨ ចប់

អដ្ឋកថា

សុភាចានវគ្គទី ៦

ឧទ្ទុណ្ណាករណោសិក្ខាបទ

[២៣៧] ក្នុងសិក្ខាបទទី ៨ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះ ក្នុងបទថា **នវំ បន ភិក្ខុនា ចីវរលាភេន** នេះ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះថា ភិក្ខុបានចីវរណា ព្រោះហេតុនោះ ទើបចីវរនោះ ឈ្មោះថា **លភ** , លភៈ នោះឯង គឺលាភៈ ។ សួរថា បានអ្វី ឆ្លើយថា បានចីវរ ។ ចីវរដូចម្តេច ចីវរថ្មី ។ កាលគួរត្រាស់ដោយន័យយ៉ាងនេះថា **នវចីវរលាភេន** មិនលុបនិគ្គហិត ត្រាស់ថា **នវំ ចីវរ-លាភេន** ដូច្នេះ មានអត្ថថា បានចីវរថ្មីមក ។ សព្ទថា **បន** ក្នុងបទទាំងពីរ ទុកត្រង់កណ្តាលជានិបាត ។

បទថា **ភិក្ខុនា** ជាការសម្តែងដល់ភិក្ខុដែលបានចីវរ តែក្នុងបទកាជនៈ ទ្រង់មិនអើពើនឹងព្យញ្ជនៈ ដើម្បីនឹងសម្តែងតែចីវរដែលភិក្ខុបាន ទើបត្រាស់បទថា **ចីវរំ នាម ឆន្នំ ចីវរានំ** ជាដើម ។

ក្នុងបទថា **ចីវរំ** នេះ គប្បីជ្រាបថា ជាចីវរដែលអាចស្លៀក ឬដណ្តប់បានប៉ុណ្ណោះ ព្រោះហេតុនោះឯង ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ចីវរដែលគួរវិកប្បបានយ៉ាងតូច ។

បទថា **កំសនីលំ** គឺពណ៌ខៀវរបស់ជាងស្ពាន់ ។ តែក្នុងមហាបច្ចរីពោលថា ច្រែះដែក ច្រែះលោហៈនោះ ឈ្មោះថា ពណ៌ខៀវដូចសំរិទ្ធ ។

បទថា **បលាសនីលំ** បានដល់ ទឹកស្លឹកឈើប្រភេទណាមួយ ដែល

មានពណ៌ខៀវចាស់ ។

បទថា **ទុព្វណ្ណករណំ អាទាតព្វំ** នេះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់សំដៅយកកប្បពិន្ទុ (ចុចចំណាំ) មិនបានត្រាស់សំដៅដល់ការធ្វើចីវរទាំងផ្ទាំងឲ្យខូចពណ៌ ដោយពណ៌ខៀវជាដើមនោះទេ ។ ឯភិក្ខុកាលកាន់យកកប្បនោះជ្រលក់ចីវរ ហើយគប្បីកាន់យកចំណុចចំណាំប៉ុនរង្វង់ភ្នែកក្ងោក ឬខ្នងសង្កើចត្រង់ជ្រុងទាំង ៤ ឬជ្រុងទាំង ៣ ទាំង ២ ឬ ១ ជ្រុងក៏បាន ។

តែក្នុងមហាបច្ចរីពោលថា ទោះកាន់យកពិន្ទុកប្ប ត្រង់ផ្ទាំងសំពត់ក្ដី ត្រង់ក្ដុំក្ដី មិនគួរ ។ ចំណែកក្នុងមហាអដ្ឋកថាពោលថា គួរ ។ កប្បដែលជាជួរ និងកប្បដែលជាចង្កោមជាដើម លោកហាមទុកគ្រប់អដ្ឋកថា ព្រោះដូច្នោះទើបមិនគួរធ្វើកប្បដោយវិការដទៃណាមួយ វៀរពិន្ទុមូលតែមួយប៉ុណ្ណោះ ។

[២៤០] ក្នុងបទថា **អគ្គឡេ** ជាដើម មានវិនិច្ឆ័យថា មិនមានកិច្ចដែលនឹងបន្ថែមសំពត់បំណះជាដើមនេះក្នុងចីវរដែលធ្វើកប្បហើយ ធ្វើកប្បថ្មីខាងក្រោយ បទដ៏សេសងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចឯឡកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយាផង អកិរិយាផង ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

ទុព្វណ្ណករណសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៩

[២៤១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ឧបនន្ទសក្យ-បុត្រដ៏មានអាយុ បានវិកប្បចីវររបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯង រួចផ្ញើនឹងភិក្ខុជាសទ្ធិ-វិហារិករបស់ព្រះថេរៈជាបងប្អូន ហើយមិនបានឲ្យដកវិកប្បចេញ ក៏ចេះតែប្រើប្រាស់ទៅ ។ ទើបភិក្ខុនោះប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលអាវុសោ ឧបនន្ទសក្យបុត្រដ៏មានអាយុនេះ បានវិកប្បចីវររបស់ខ្លួន ដោយខ្លួនឯង ផ្ញើនឹងខ្ញុំ ហើយមិនឲ្យដកវិកប្ប (ជាមុន) ហើយចេះតែប្រើប្រាស់ទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំង-ឡាយនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ឧបនន្ទសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ មិនគួរនឹងវិកប្បចីវររបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯងនឹងភិក្ខុផងគ្នា ហើយមិនបានឲ្យដកវិកប្បចេញសិន ចេះតែប្រើប្រាស់ទៅសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា នែឧបនន្ទ ឮថា អ្នកឯងបានវិកប្បចីវររបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯងនឹងភិក្ខុផងគ្នា ហើយមិនឲ្យដកវិកប្បចេញសិន ចេះតែប្រើប្រាស់ទៅ ពិតមែនឬ ។ ឧបនន្ទដ៏មានអាយុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងវិកប្បចីវររបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯងនឹងភិក្ខុផងគ្នា ហើយប្រើប្រាស់ចីវរដែលមិនបានឲ្យគេដកវិកប្បចេញសិនទេ ម្នាលមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យ

រឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ បានវិកប្បចីវរដោយខ្លួនឯងចំពោះភិក្ខុផងគ្នាក្តី ភិក្ខុនីក្តី សិក្ខមានាក្តី សាមណេរក្តី សាមណេរីក្តី ហើយប្រើប្រាស់ចីវរ ដែលមិនទាន់ឲ្យគេដកវិកប្បចេញសិន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៤២] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋមបារាជិកសិក្ខាបទ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុផងគ្នា គឺភិក្ខុឯទៀត ។ ដែលហៅថា ភិក្ខុនីនេះ គឺភិក្ខុនីដែលបានឧបសម្បទាក្នុងសង្ឃទាំងពីរពួក ។ ដែលហៅថា សិក្ខមានា គឺស្រីដែលបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ទាំង ៦ គ្រប់ពីរឆ្នាំហើយ ។ ដែលហៅថា សាមណេរ គឺកុលបុត្រ (ដែលបានសម្រេចបព្វជ្ជាកម្មហើយ) ទ្រទ្រង់នូវសិក្ខាបទទាំង ១០ ។ ដែលហៅថា សាមណេរី គឺស្រី (ដែលបានសម្រេចបព្វជ្ជាកម្មហើយ) ទ្រទ្រង់នូវសិក្ខាបទទាំង ១០ ។ ពាក្យថា ដោយខ្លួនឯង គឺវិកប្បដោយខ្លួនឯង ។ ដែលហៅថា ចីវរ គឺបណ្តាចីវរទាំង ៦ ចីវរណាមួយ យ៉ាងតូចបំផុត ល្មមសម្រេចកិច្ចវិកប្បបាន ។ ដែលហៅថា វិកប្ប គឺវិកប្បមាន ២ យ៉ាង បានដល់ វិកប្បចំពោះមុខ ១ វិកប្បកំបាំងមុខ ១ ។ ដែលហៅថា វិកប្បចំពោះមុខ គឺភិក្ខុកំណត់ដោយពាក្យថា ខ្ញុំវិកប្បចីវរនេះចំពោះលោក ឬចំពោះភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ ដែលហៅថា វិកប្បកំបាំងមុខ គឺភិក្ខុកំណត់ដោយពាក្យថា ខ្ញុំឲ្យចីវរនេះដល់លោកដើម្បីវិកប្បទុក ។ ភិក្ខុនោះត្រូវសួរភិក្ខុជាម្ចាស់ចីវរថា លោកណាជាមិត្តរបស់លោក ឬលោកស្គាល់លោកណា ។ ភិក្ខុម្ចាស់ចីវរត្រូវប្រាប់ថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះផង ភិក្ខុឈ្មោះនេះ

ផង ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលវិកប្បនោះ ត្រូវនិយាយនឹងភិក្ខុម្ចាស់ចីវរថា ខ្ញុំឲ្យចីវរដល់ភិក្ខុទាំងនោះ លោកចូរប្រើប្រាស់ក្តី ឬលោកចូរលះបង់ក្តី លោកចូរធ្វើតាមសមគួរដល់បច្ច័យក្តី នូវចីវររបស់ភិក្ខុទាំងនោះចុះ ។ ដែលហៅថា មិនបានឲ្យគេដកវិកប្ប គឺភិក្ខុជាម្ចាស់ចីវរប្រើប្រាស់ចីវរដែលភិក្ខុអ្នកទទួលវិកប្បនោះមិនបានប្រគល់ឲ្យក្តី មិនស្និទ្ធស្នាលនឹងភិក្ខុជាអ្នកទទួលវិកប្បនោះ ហើយប្រើប្រាស់ក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៨៣] ចីវរដែលមិនបានឲ្យគេដកវិកប្ប ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនបានឲ្យគេដកវិកប្ប ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ចីវរដែលមិនបានឲ្យគេដកវិកប្ប ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ចីវរដែលមិនបានឲ្យគេដកវិកប្ប ភិក្ខុសម្គាល់ថា បានឲ្យគេដកវិកប្ប ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុអធិដ្ឋានក្តី លះបង់បោលក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ចីវរដែលបានឲ្យគេដកវិកប្ប ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនបានឲ្យគេដកវិកប្បវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ចីវរដែលបានឲ្យគេដកវិកប្បហើយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ចីវរដែលបានឲ្យគេដកវិកប្បហើយ ភិក្ខុសម្គាល់ថា បានឲ្យគេដកវិកប្បហើយ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[២៨៤] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុប្រើប្រាស់ចីវរដែលភិក្ខុអ្នកទទួលវិកប្បនោះឲ្យក្តី ភិក្ខុម្ចាស់របស់ស្និទ្ធស្នាល នឹងភិក្ខុជាអ្នកទទួលវិកប្បនោះក្តី ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៩ ចប់

អដ្ឋកថា
សុភាចារវគ្គទី ៦
វិកប្បនសិក្ខាបទ

[២៤២] ក្នុងសិក្ខាបទទី ៩ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះ ពីរបទថា **តស្ស វា អធិដ្ឋំ** បានដល់ (ចីវរ) ដែលភិក្ខុអ្នកទទួល វិកប្បមិនទាន់ពោលឲ្យដល់ភិក្ខុម្ចាស់ចីវរយ៉ាងនេះថា លោកចូរប្រើប្រាស់ក្ដី ចូរលះបង់ក្ដី ចូរធ្វើតាមបច្ច័យក្ដី ។

ពីរបទថា **តស្ស វា អវិស្សាសេន្តោ** សេចក្ដីថា ឬដោយមិនស្និទ្ធស្នាលដល់ភិក្ខុដែលធ្វើវិនយកម្ម ។ តែជាអនាបត្តិដល់ភិក្ខុអ្នកប្រើប្រាស់ចីវរ ដែលភិក្ខុអ្នកទទួលវិកប្បនោះឲ្យហើយក្ដី ដោយវិស្សាសៈដល់ភិក្ខុអ្នកទទួលវិកប្បនោះក្ដី ។ បទដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ ពក់ទាំងអស់ហើយ ព្រោះមានន័យដូចពោលហើយ ក្នុងតិំសកកណ្ឌវណ្ណនានោះឯង ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចកឋិនសិក្ខាបទ កើតឡើងតាមកាយ និងវាចា ១ តាមវាចា និងចិត្ត ១ ជាកិរិយាផង អកិរិយាផង ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

វិកប្បនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១០

[២៤៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុងអារាម ជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុ មិនបានទុកគ្រឿងបរិក្ខារដោយស្រួល ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ លាក់ទុកបាត្រខ្លះ ចីវរខ្លះ របស់ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុ ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយ-ភិក្ខុ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកទាំងឡាយ ចូរឲ្យបាត្រខ្លះ ចីវរខ្លះដល់យើង ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក៏នាំគ្នាសើច ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុទាំងនោះក៏យំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ហេតុអ្វី បានជាអ្នកទាំងឡាយយំ ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុប្រាប់ថា ម្នាលអាវុសោ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងនេះ លាក់ទុកនូវបាត្រខ្លះ ចីវរខ្លះ របស់យើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា មិនសមបីបើពួកឆព្វគ្គិយលាក់ទុកនូវបាត្រខ្លះ ចីវរខ្លះ របស់ភិក្ខុផងគ្នាសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយលាក់ទុកនូវបាត្រខ្លះ ចីវរខ្លះ របស់ភិក្ខុផងគ្នា ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរសទាំងឡាយ មិនសមបីបើអ្នកឯងរាល់គ្នា មកលាក់ទុកនូវបាត្រខ្លះ ចីវរខ្លះ របស់ភិក្ខុផងគ្នាសោះ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលពួកអ្នកឯងរាល់

គ្នាធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ លាក់ទុកឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់ទុកនូវបាត្រក្តី ចីវរក្តី និសីទនៈក្តី បំពង់ម្ជុលក្តី វត្ថពន្ធចង្កេះក្តី របស់ភិក្ខុផងគ្នា ដោយហោចទៅ សូម្បីគ្រាន់តែមានបំណងនឹងសើចលេង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៤៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋមបារាជិកសិក្ខាបទ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុផងគ្នា គឺភិក្ខុឯទៀត ។ ដែលហៅថា បាត្រ គឺបាត្រមាន ២ យ៉ាង បានដល់ បាត្រដែក ១ បាត្រដី ១ ។ ដែលហៅថា ចីវរ គឺបណ្តាចីវរទាំង ៦ ចីវរណាមួយ យ៉ាងតូចបំផុតល្មមវិកប្បបាន ។ ដែលហៅថា និសីទនៈ សំដៅយកនិសីទនៈដែលមានជាយ ។ ដែលហៅថា បំពង់ម្ជុល គឺបំពង់ម្ជុលដែលមានម្ជុលក្តី ឥតម្ជុលក្តី ។ ដែលហៅថា វត្ថពន្ធចង្កេះ គឺវត្ថពន្ធចង្កេះមាន ២ យ៉ាង បានដល់ វត្ថពន្ធឈ្មោះបដ្ដិកៈ (ចម្រៀកសំពត់) ១ វត្ថពន្ធឈ្មោះសូករន្តកៈ (វត្ថពន្ធមានសណ្ឋាន ដូចពោះវៀនជ្រូក) ១ ។ ពាក្យថា លាក់ទុកឯង ភិក្ខុលាក់ទុកដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា ប្រើគេឲ្យលាក់ គឺភិក្ខុបង្គាប់អ្នកដទៃ (ឲ្យលាក់ទុក) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុបង្គាប់គេតែម្តង អ្នកទទួលបង្គាប់លាក់ទុកច្រើនដង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ១ ។ ពាក្យថា ដោយហោចទៅ សូម្បីគ្រាន់តែមានបំណងនឹងសើចលេង គឺភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងលេង ។

[២៤៧] ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន ហើយលាក់ទុកឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់ទុកនូវបាត្រក្តី ចីវរក្តី និសីទនៈក្តី បំពង់ម្ជុលក្តី វត្ថពន្ធចង្កេះក្តី ដោយហោចទៅ សូម្បីគ្រាន់តែមានបំណងនឹងសើចលេង ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយលាក់ទុកឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់ទុកនូវបាត្រក្តី ចីវរក្តី និសីទនៈក្តី បំពង់ម្ជុលក្តី វត្ថពន្ធចង្កេះក្តី ដោយហោចទៅ សូម្បីគ្រាន់តែមានបំណងនឹងសើចលេង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្នទៅវិញ ហើយលាក់ទុកឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់ទុកនូវបាត្រក្តី ចីវរក្តី និសីទនៈក្តី បំពង់ម្ជុលក្តី វត្ថពន្ធចង្កេះក្តី ដោយហោចទៅ សូម្បីគ្រាន់តែមានបំណងនឹងសើចលេង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុលាក់ទុកឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់ទុកនូវបរិក្ខារដទៃ ដោយហោចទៅ សូម្បីគ្រាន់តែមានបំណងនឹងសើចលេង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុលាក់ទុកឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់ទុកនូវបាត្រក្តី ចីវរក្តី បរិក្ខារដទៃក្តី របស់អនុបសម្បន្ន ដោយហោចទៅ សូម្បីគ្រាន់តែមានបំណងនឹងសើចលេង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្នទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[២៤៨] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនប្រាថ្នានឹងសើចលេង ហើយទុកដាក់នូវបាត្រជាដើម ដែលគេទុក

ដាក់មិនល្អ ១ ភិក្ខុទុកដាក់ដោយគិតថា អញនឹងធ្វើធម្មីកថាហើយសឹមឲ្យវិញ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១០ ចប់

សុរាបានវគ្គទី ៦ ចប់

ឧទ្ទាននៃសុរាបានវគ្គនោះ (មាន ១០ សិក្ខាបទ) គឺ

សុរាសិក្ខាបទ	១	អង្គុលិសិក្ខាបទ	១
ហាសសិក្ខាបទ	១	អនាទរិយសិក្ខាបទ	១
ភឹសនសិក្ខាបទ	១	ជោតិសិក្ខាបទ	១
ន្ហានសិក្ខាបទ	១	ទុព្វណ្ណសិក្ខាបទ	១
សាមសិក្ខាបទ	១	អបនិធសិក្ខាបទ	១ ។

អដ្ឋកថា
សុភាចានវគ្គទី ៦
ចីវរាបនិធានសិក្ខាបទ

[២៤៥] ក្នុងសិក្ខាបទទី ១០ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះថា បទថា **អបនិធេន្តិ** គឺនាំទៅលាក់ទុក ។

បទថា **ហាសប្បាបេក្ខោ** គឺមានបំណងនឹងសើច ។

[២៤៧] ពីរបទថា **អញ្ញំ បរិក្ខារំ** បានដល់ បរិក្ខារដទៃ មានស្រោមបាត្រជាដើម ដែលមិនមានក្នុងព្រះបាលី ។

[២៤៨] បីបទថា **ធម្មឹ កថំ កត្វា** សេចក្តីថា កាលភិក្ខុទុកដាក់ដោយតាំងចិត្តថា អញនឹងពោលធម្មកថាយ៉ាងនេះថា ឈ្មោះថា សមណៈ ជាអ្នកមិនទុកដាក់បរិក្ខារ មិនគួរ ហើយទើបឲ្យទៅ ដូច្នេះ ជាអនាបត្តិ ។ បទដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ រាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

ចីវរាបនិធានសិក្ខាបទ ចប់

សុភាបានវគ្គទី ៦ ចប់បរិបូណ៌

តាមវណ្ណនានុក្រម

វិនយបិដក

សប្បាណកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១

[២៤៩] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ឧទាយិដ៏មានអាយុ (ធ្លាប់) ជានាយខ្មាន់ធ្នូ ។ លោកនោះមិនពេញចិត្តនឹងសត្វក្អែកទាំង-ឡាយ ។ ឧទាយិនោះក៏បាញ់សត្វក្អែកទាំងឡាយ កាត់ក្បាលហើយដោតលើឈើអណ្តោតដោយលំដាប់គ្នា។ ភិក្ខុទាំងឡាយសួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ លោកណាសម្លាប់សត្វក្អែកទាំងនេះ ។ ឧទាយិឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំសម្លាប់ (ព្រោះ) សត្វក្អែកខ្ញុំមិនចូលចិត្តសោះ ។ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ឧទាយិដ៏មានអាយុ មិនគួរនឹងក្លែងផ្តាច់បង់សត្វចាកជីវិតសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលឧទាយិ ឮថា អ្នកឯងក្លែងផ្តាច់បង់សត្វចាកជីវិត ពិតមែនឬ ។ ឧទាយិក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងក្លែងផ្តាច់បង់សត្វចាកជីវិតទេ ម្នាលមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ក្លែងផ្តាច់បង់សត្វចាកជីវិត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៥០] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋមបារាជិក

សិក្ខាបទ ។ ពាក្យថា ក្លែង គឺដឹងស្គាល់ជាក់ ហើយក្លែងប្រព្រឹត្តល្មើស ប្រព្រឹត្តកន្លង ។ ដែលហៅថា សត្វ គឺសំដៅយកសត្វតិរច្ឆាន ។ ពាក្យថា ផ្តាច់បង់នូវសត្វចាកជីវិត គឺផ្តាច់បង់ បំបាត់បង់នូវជីវិតិន្ទ្រិយ គឺធ្វើតំណជីវិតរបស់សត្វឲ្យកក្រើក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៥១] សត្វ (តិរច្ឆាន) ភិក្ខុសម្គាល់ថា សត្វ (តិរច្ឆាន) ហើយដាក់ចុះចាកជីវិត (សម្លាប់) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សត្វ (តិរច្ឆាន) ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយដាក់ចុះចាកជីវិត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សត្វ (តិរច្ឆាន) ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនមែនសត្វ (តិរច្ឆាន) ហើយដាក់ចុះចាកជីវិត មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ មិនមែនសត្វ (តិរច្ឆាន) ភិក្ខុសម្គាល់ថា សត្វ (តិរច្ឆាន) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនសត្វ (តិរច្ឆាន) ភិក្ខុមាន សេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនសត្វ (តិរច្ឆាន) ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនមែនសត្វ (តិរច្ឆាន) មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[២៥២] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ មិនមានស្មារតី ១ មិនដឹង ១ មិនប៉ងនឹងសម្លាប់ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១ ចប់

អដ្ឋកថា
សប្បាណកវគ្គទី ៧
សញ្ចិច្ចបាណសិក្ខាបទ

[២៤៩] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃសប្បាណកវគ្គដូចតទៅនេះ ពីរបទថា **ឥស្សាសោ ហោតិ** សេចក្តីថា ធ្លាប់ជាអាចារ្យរបស់ពួកនាយខ្មាន់ធ្នូក្នុងគ្រាជាគ្រហស្ថ ។

ពីរបទថា **ជីវិតា វោរោបិតា** បានដល់ ផ្តាច់បង់ចាកជីវិត ។ ក្នុងសិក្ខាបទ ពាក្យថា **វោរោបេយ្យ** ក៏ប្រែថា គប្បីផ្តាច់បង់ ។ ព្រោះពាក្យថា **វោរោបេយ្យ** នោះ ត្រឹមតែជាវោហារប៉ុណ្ណោះ ព្រោះថា កាលសត្វត្រូវដាច់ជីវិតហើយ មិនមានជីវិតណាមួយគង់នៅដទៃក្នុងសត្វនេះ គឺនឹងដល់ការអន្តរធានទៅពិតប្រាកដ ដូចក្បាលកាលត្រូវដាច់ គ្រឿងប្រដាប់ក្បាលក៏តាំងនៅមិនបានដូច្នោះ ព្រោះហេតុនោះ ដើម្បីសម្តែងអត្ថនោះ ក្នុងបទភាជនៈ ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ពាក្យថា **ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧបច្ឆិន្ទតិ** ជាដើម ។ ក្នុងសិក្ខាបទនេះ ចំពោះសត្វតិរច្ឆានប៉ុណ្ណោះ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា **បាណា** ។ ភិក្ខុសម្លាប់សត្វតិរច្ឆាននោះ តូចខ្លះ ធំខ្លះ ត្រូវអាបត្តិស្មើគ្នា មិនមានការផ្សេងគ្នា ។ តែក្នុងសត្វធំ ជាអកុសលច្រើន ព្រោះមានសេចក្តីព្យាយាមច្រើន ។

[២៥១] ពីរបទថា **បាណោ បាណសញ្ញី** សេចក្តីថា ដោយហោចភិក្ខុធ្វើការសម្គាត់គ្រែ និងតាំង មានសេចក្តីសម្គាល់ក្នុងពងសន្លឹចថា ជាសត្វ

តូចតាច កិនពងសង្កើចនោះឲ្យបែក ព្រោះដាច់សេចក្តីករុណា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុគប្បីតាំងសេចក្តីករុណាទុកក្នុងឋានៈដូច្នោះ ជាអ្នកមិនប្រមាទ ធ្វើសេនាសនវត្តចុះ ។ បទដ៏សេស មួយអន្លើដោយសមុដ្ឋានជាដើម បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបដោយន័យដូចពោលហើយ ក្នុងមនុស្សវិគ្គហៈនោះឯង ។

សញ្ចិច្ចបាណវិគ្គហសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ២

[២៥៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយ-ភិក្ខុដឹងថា ទឹកមានសត្វ ហើយយកទៅប្រើប្រាស់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្ដីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុដឹងថា ទឹកមានសត្វហើយ មិនគួរនឹងយកទៅ ប្រើប្រាស់សោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយដឹងថាទឹកមានសត្វ ហើយយកទៅប្រើប្រាស់ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកដឹងថា ទឹកមានសត្វហើយ មិនគួរនឹងយកទៅប្រើប្រាស់ទេ នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្ដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ដឹងហើយ បរិភោគទឹកដែលមានសត្វមានជីវិត ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៥៤] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្ដីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខា-បទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺភិក្ខុដឹងខ្លួនឯង ឬពួកអ្នកដទៃប្រាប់ដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុដឹងថា ទឹកមានសត្វមានជីវិត (ឬ)

ដឹងថា ពួកសត្វនឹងស្លាប់ដោយការប្រើប្រាស់ ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៥៥] ទឹកមានសត្វមានជីវិត ភិក្ខុសម្គាល់ថា ទឹកមានសត្វមានជីវិត ហើយប្រើប្រាស់ទឹកនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុសង្ស័យក្នុងទឹកដែលមានសត្វមានជីវិត ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ទឹកមានសត្វមានជីវិត ភិក្ខុសម្គាល់ថា ទឹកគ្មានសត្វ ហើយប្រើប្រាស់ មិនត្រូវអាបត្តិ ។ ទឹកគ្មានសត្វ ភិក្ខុសម្គាល់ថា មានសត្វ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ទឹកគ្មានសត្វ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ទឹកគ្មានសត្វ ភិក្ខុសម្គាល់ថា គ្មានសត្វ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[២៥៦] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនដឹងថា ទឹកមានសត្វ (ក្តី) ដឹងថា ទឹកគ្មានសត្វរស់ (ក្តី) ដឹងថា ពួកសត្វនឹងមិនស្លាប់ដោយការប្រើប្រាស់ (ក្តី) ហើយប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ២ ចប់

អដ្ឋកថា
សប្បាណកវគ្គទី ៧
សប្បាណកសិក្ខាបទ

[២៥៣] ក្នុងសិក្ខាបទទី ២ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះ បទថា **សប្បាណកំ** បានដល់ ទឹកមានសត្វ ដោយប្រភេទសត្វតូចៗ ដែលនឹងស្លាប់ព្រោះការបរិភោគ អធិប្បាយថា ភិក្ខុដឹងហើយ បរិភោគទឹកដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈគ្រប់ៗ ប្រយោគ ។ កាលភិក្ខុផឹកទឹកពេញបាត្រ ដោយប្រយោគមួយមិនដាច់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ១ ។ ភិក្ខុនាំយកទឹកដូច្នោះ លាងបាត្រមានអាមិសក្តី ធ្វើបបរក្តៅឲ្យត្រជាក់ក្នុងទឹកដូច្នោះក្តី យកដៃក្បង់ ឬយកត្រឡោកទឹកដួសងូតក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈគ្រប់ៗ ប្រយោគ ។

ភិក្ខុចូលទៅកាន់ស្រះទឹកក្តី ស្រះបោក្ខរណីក្តី ឲ្យរលកកើតឡើងដើម្បីឲ្យទឹកហៀរចេញខាងក្រៅ (ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ) ។ ពួកភិក្ខុកាលជម្រះស្រះ ឬស្រះបោក្ខរណី គប្បីផ្ទេរទឹកដែលដងពីស្រះ ឬអំពីស្រះបោក្ខរណីនោះចុះក្នុងទឹកប៉ុណ្ណោះ ។ បើក្នុងទីជិតមិនមានទឹក គប្បីចាក់ទឹកដែលជាកប្បិយ ៨ ឆ្នាំង ឬ ១០ ឆ្នាំង ចុះក្នុងប្រទេសដែលដក់ទឹកបាន (អាងទឹក) ហើយគប្បីចាក់ចូលក្នុងទឹកដែលជាកប្បិយដែលចាក់ទុកនោះ ។ មិនគប្បីចាក់ទឹកលើថ្មដែលក្តៅ ដោយសម្គាល់ថា នឹងហូរចូលទៅក្នុងទឹក តែនឹងស្រោចឲ្យថ្មត្រជាក់ដោយទឹកដែលជាកប្បិយ គួរ ។ បទដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះមានអត្ថងាយយល់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ។ តែក្នុងសិក្ខាបទនេះ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ព្រោះភិក្ខុទោះដឹងថាទឹកមានសត្វ ហើយបរិភោគដោយសម្គាល់ថាជាទឹក ដូចក្នុងការដែលដឹងថាកណ្ដូប និងសត្វល្អិតធ្លាក់ចូលទៅហើយដុតប្រទីបដោយចិត្តបរិសុទ្ធដូច្នោះដូច្នេះឯង ។

សប្បាណកសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៣

[២៥៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុដឹងថា អធិករណៈ[១] ដែលសង្ឃរម្ងាប់សមគួរតាមធម៌ហើយ សើរើដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀតថា កម្ម (នោះ) គឺសង្ឃមិនបានធ្វើ កម្ម (នោះ) គឺសង្ឃធ្វើមិនត្រឹមត្រូវ ពួកយើងត្រូវធ្វើជាថ្មីទៀត កម្មឈ្មោះថា សង្ឃរម្ងាប់ហើយមិនស្រេច រម្ងាប់ហើយមិនល្អ ពួកយើងត្រូវរម្ងាប់ជាថ្មីទៀត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុដឹងថា អធិករណៈដែលសង្ឃ រម្ងាប់សមគួរតាមធម៌ហើយ មិនគួរនឹងសើរើដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀតសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ពួកអ្នកឯង ដឹងថា អធិករណៈដែលសង្ឃរម្ងាប់សមគួរតាមធម៌ហើយ សើរើដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀត ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកដឹងថា អធិករណៈដែលសង្ឃរម្ងាប់ សមគួរតាមធម៌ហើយ មិនគួរនឹងសើរើដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀតទេ នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ

១- មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ៨ តេរសកណ្ឌក្បាលទី ២ រួចហើយ ។

។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ កាលដឹងថា អធិករណៈដែលសង្ឃរម្ងាប់សមគួរតាមធម៌ហើយ សើរើដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀត ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៥៨] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺភិក្ខុដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី ពួកអ្នកដទៃប្រាប់ដល់ភិក្ខុនោះក្តី ភិក្ខុដែលមានរឿងនោះប្រាប់ក្តី ។ ដែលហៅថា សមគួរតាមធម៌ គឺអធិករណៈដែលសង្ឃធ្វើ (គឺរម្ងាប់) ហើយ តាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅព្រះសាស្តា នេះហៅថា សមគួរតាមធម៌ ។

[២៥៩] ដែលហៅថា អធិករណៈ គឺអធិករណៈមាន ៤ យ៉ាង គឺ វិវាទាធិករណៈ ១ អនុវាទាធិករណៈ ១ អាបត្តាធិករណៈ ១ កិច្ចាធិករណៈ ១ ។ ពាក្យថា សើរើដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀត គឺភិក្ខុសើរើថា សង្ឃធ្វើកម្មមិនស្រេច សង្ឃធ្វើកម្មមិនល្អ យើងត្រូវធ្វើជាថ្មីទៀត សង្ឃរម្ងាប់កម្មមិនស្រេច សង្ឃរម្ងាប់កម្មមិនល្អ យើងត្រូវរម្ងាប់ជាថ្មីទៀត ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៦០] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយសើរើឡើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយសើរើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយសើរើ មិនត្រូវអាបត្តិ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្ម

មិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[២៦១] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុដឹងថា កម្មដែលសង្ឃធ្វើហើយដោយកិច្ច ដែលមិនមែនជាធម៌ក្តី[១] ដោយពួកក្តី[២] សង្ឃធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលមិនគួរដល់កម្មក្តី ហើយសើរើ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់

១- បានដល់ កម្ម ដែលធ្វើមិនត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ។ ២- បានដល់ កម្មដែលធ្វើបែកខ្ញែកជាពួក មិនព្រមព្រៀងគ្នា ។

អដ្ឋកថា
សប្បាណកវគ្គទី ៧
ឧក្កោដនសិក្ខាបទ

[២៥៧] ក្នុងសិក្ខាបទទី ៣ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះ បទថា **ឧក្កោដេន្តិ** សេចក្តីថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទៅកាន់សម្នាក់របស់ភិក្ខុនោះហើយ ក្រឡះពាក្យសម្តីទៅមក មានជាដើមថា កម្មមិនជាការធ្វើ គឺមិនឲ្យការឲ្យឆន្ទៈ ដោយភាពជារឿងគួរឲ្យឆន្ទៈ ។

បទថា **យថាធម្មំ** សេចក្តីថា ដោយធម៌ដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហើយ ដើម្បីជាគ្រឿងរម្ងាប់អធិករណ៍ពួកណាមួយ ។

បទថា **និហាតាធិករណំ** គឺអធិករណ៍ដែលសង្ឃវិនិច្ឆ័យហើយ អធិប្បាយថា អធិករណ៍ដែលសង្ឃរម្ងាប់ហើយដោយធម៌ ដែលព្រះសាស្តាត្រាស់ហើយនោះឯង ។

[២៦០] ពីរបទថា **ធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញី** សេចក្តីថា អធិករណ៍នោះសង្ឃរម្ងាប់ហើយ ដោយកម្មណា បើកម្មនោះជាកម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនេះក៏ជាអ្នកមានសេចក្តីសម្គាល់ក្នុងកម្មដែលជាធម៌នោះថា ជាកម្មប្រកបដោយធម៌ បើសើរើអធិករណ៍នោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ បទដ៏សេសបណ្ឌិតគប្បីជ្រាបដោយន័យនេះ ។ នេះជាសេចក្តីសង្ខេបក្នុងសិក្ខាបទនេះ ។ ឯសេចក្តីពិស្តារ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុកក្នុងគម្ពីរបរិវារ ដោយន័យជាដើមថា អធិករណ៍ ៤ យ៉ាងនេះ មានការសើរើ គឺហាមឃាត់ប៉ុន្មានយ៉ាង ដូច្នេះ ។

ព្រះអដ្ឋកថាចារ្យ នាំពាក្យដែលត្រាស់ទុកក្នុងគម្ពីរបរិវារនោះទាំងអស់មកហើយ ពណ៌នាអត្ថនៃពាក្យនោះឯង ទុកក្នុងអដ្ឋកថាទាំងឡាយ តែពួកយើងពណ៌នាពាក្យនោះ ក្នុងគម្ពីរបរិវារនោះឯង ព្រោះបើយើងនាំមកពណ៌នាក្នុងសិក្ខាបទនេះ នឹងគប្បីស្មុគស្មាញក្រៃលែងឡើង ដូច្នោះ ទើបពួកយើងមិនពណ៌នាពាក្យនេះ ។ បទដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នេះឯង ។

ឱក្កោជនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៤

[២៦២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ ត្រូវអាបត្តិឈ្មោះសញ្ចេតនិកសុក្កវិសដ្ឋិ[១] ហើយប្រាប់ដល់ភិក្ខុជាសទ្ធិវិហារិករបស់ព្រះថេរៈជាបងប្អូនថា នែអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិសញ្ចេតនិកសុក្កវិសដ្ឋិហើយ លោកកុំប្រាប់ដល់អ្នកណាឡើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ត្រូវអាបត្តិសញ្ចេតនិកសុក្កវិសដ្ឋិ ហើយសូមនូវបរិវាសដើម្បីអាបត្តិនោះនឹងសង្ឃ ។ សង្ឃបានឲ្យបរិវាសដើម្បីអាបត្តិនោះដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះកំពុងនៅបរិវាស ក៏បានឃើញភិក្ខុដែលព្រះឧបនន្ទប្រាប់អាបត្តិនោះ ហើយបានពោលពាក្យនេះថា នែអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិសញ្ចេតនិកសុក្កវិសដ្ឋិ ហើយសូមនូវបរិវាសដើម្បីអាបត្តិនោះនឹងសង្ឃ សង្ឃបានឲ្យបរិវាសដើម្បីអាបត្តិនោះដល់ខ្ញុំនោះឯង ខ្ញុំនោះកំពុងនៅបរិវាស នែអាវុសោ ខ្ញុំសូមប្រាប់ឲ្យដឹង លោកដ៏មានអាយុ ចូរចាំទុកនូវខ្ញុំថា ភិក្ខុនេះបានប្រាប់ឲ្យដឹង ។ ភិក្ខុនោះសួរវិញថា នែអាវុសោ ទុកជាភិក្ខុដទៃណា តែត្រូវអាបត្តិនេះ ភិក្ខុនោះ តែងធ្វើយ៉ាងហ្នឹងឬ ។ ភិក្ខុដែលនៅបរិវាសតបថា យ៉ាងហ្នឹងហើយអាវុសោ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយថា នែអាវុសោ លោកឧបនន្ទសក្យបុត្រដ៏មានអាយុនេះ ត្រូវអាបត្តិសញ្ចេតនិកសុក្កវិសដ្ឋិ ហើយលោកឧបនន្ទនោះ

១- បានប្រែក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃសង្ឃាទិសេសរួចហើយ ។

បានប្រាប់ខ្ញុំថា នែអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិសញ្ចេតនិកសុក្កវិសដ្ឋិហើយ លោកកុំប្រាប់ដល់អ្នកណាឡើយ ។ ភិក្ខុដែលនៅបរិវាសនោះនិយាយថា នែអាវុសោ អ្នកបិទបាំងអាបត្តិនោះឬអ្វី ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា យ៉ាងហ្នឹងហើយអាវុសោ ។ លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុនោះប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ពោលទោសតិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុកាលដឹងហើយ មិនគួរនឹងបិទបាំងអាបត្តិអាក្រក់របស់ភិក្ខុផងគ្នាសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុ ឮថាអ្នកឯងកាលដឹងហើយ បិទបាំងអាបត្តិអាក្រក់របស់ភិក្ខុផងគ្នា ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរស អ្នកឯងកាលបើដឹងហើយ មិនគួរនឹងបិទបាំងអាបត្តិអាក្រក់របស់ភិក្ខុផងគ្នាទេ នែមោឃបុរស អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ កាលដឹងហើយ បិទបាំងទុកនូវអាបត្តិអាក្រក់របស់ភិក្ខុផងគ្នា (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៦៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុផងគ្នា បានដល់ ភិក្ខុដទៃ ។ ដែលហៅថា ដឹងនោះ គឺភិក្ខុដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី ពួកអ្នកដទៃប្រាប់ភិក្ខុនោះក្តី ភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិនោះប្រាប់ក្តី ។ ដែលហៅថា អាបត្តិអាក្រក់ បានដល់ អាបត្តិបារាជិក

ទាំង ៤ ផង អាបត្តិសង្ឃាទិសេសទាំង ១៣ ផង ។ ពាក្យថា បិទបាំងទុក សេចក្តីថា (ភិក្ខុណា) គ្រាន់តែដាក់ធុរៈថា ភិក្ខុទាំងឡាយដឹងនូវភិក្ខុនេះហើយ នឹងចោទ នឹងរំឭក នឹងជេរ នឹងប្រទេច នឹងបន្ទាប់បន្ថោក (ហេតុនោះ) អញមិនបាច់ប្រាប់ឡើយ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៦៤] អាបត្តិអាក្រក់ (ធ្ងន់) ភិក្ខុសម្គាល់ថា អាបត្តិអាក្រក់ ហើយបិទបាំងទុក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ អាបត្តិអាក្រក់ ភិក្ខុសង្ស័យ ហើយបិទបាំងទុក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អាបត្តិអាក្រក់ ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនមែនអាបត្តិអាក្រក់ (ស្រាល) ហើយបិទបាំងទុក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុបិទបាំងអាបត្តិមិនអាក្រក់ទុក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុបិទបាំងសេចក្តីប្រព្រឹត្តល្មើសអាក្រក់ (ធ្ងន់) ក្តី មិនអាក្រក់ (ស្រាល) ក្តី របស់អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អាបត្តិមិនអាក្រក់ ភិក្ខុសម្គាល់ថា អាបត្តិអាក្រក់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អាបត្តិមិនអាក្រក់ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អាបត្តិមិនអាក្រក់ ភិក្ខុសម្គាល់ថា អាបត្តិមិនអាក្រក់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[២៦៥] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនប្រាប់ដោយគិតថា សេចក្តីបង្កហេតុក្តី ជម្លោះក្តី ប្រកួតប្រកាន់ក្តី វិវាទក្តី នឹងមានដល់សង្ឃ ១ ភិក្ខុមិនប្រាប់ដោយគិតថា សង្ឃនឹងបែកបាក់ ឬសង្ឃនឹងប្រេះឆា ១ ភិក្ខុមិនប្រាប់ដោយគិតថា ភិក្ខុនេះកាចអាក្រក់ នឹងធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់ជីវិត ឬនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់ព្រហ្មចារ្យ ១ ភិក្ខុមិនឃើញភិក្ខុទាំងឡាយដទៃដ៏សមគួរ (នឹងប្រាប់) ហើយខានប្រាប់ ១ ភិក្ខុ

មិនប្រាថ្នានឹងបិទបាំង ហើយមិនទាន់បានប្រាប់ ១ ភិក្ខុមិនប្រាប់ដោយសង្ស័យថា ភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិនោះ នឹងប្រាកដដោយកម្មជារបស់ខ្លួន ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៤ ចប់

អដ្ឋកថា

សប្បាណកវគ្គទី ៧

ទុដ្ឋុល្លសិក្ខាបទ

[២៦៣] ក្នុងសិក្ខាបទទី ៤ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះ ក្នុងបទថា **ទុដ្ឋុល្លា ឆាម អាបត្តិ** នេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ សម្តែងបារាជិក ៤ ទុក ដោយអំណាចនៃការពន្រើកសេចក្តី តែទ្រង់បំណងយកអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កាលភិក្ខុបិទបាំងអាបត្តិសង្ឃាទិសេសនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

ពីរបទថា **ធុរំ និក្ខិត្តមត្តេ** គឺកាលគ្រាន់តែដាក់ធុរៈស្រេច ។ បើដាក់ធុរៈហើយ ប្រាប់ក្នុងកាលក្រោយ រក្សាមិនបាន មានពាក្យអធិប្បាយថា លុះដាក់ធុរៈស្រេចប៉ុណ្ណោះ ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ តែបើភិក្ខុដាក់ធុរៈហើយយ៉ាងនោះ ប្រាប់ដល់ភិក្ខុដទៃដើម្បីបិទបាំងទុកនោះឯង ភិក្ខុដែលទទួលប្រាប់នោះ ប្រាប់ដល់ភិក្ខុដទៃ ដោយឧបាយដូចពោលមកនេះ សមណៈរាប់រយក្តី សមណៈរាប់ពាន់ក្តី រមែងត្រូវអាបត្តិទាំងអស់ ដរាបដល់ទីបំផុតមិនទាន់ដាច់ចុះ ។

សួរថា ទីបំផុតនឹងដាច់ក្នុងពេលណា ឆ្លើយថា ព្រះមហាសុមត្ថេរពោលទុកមុនថា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ហើយប្រាប់ដល់ភិក្ខុមួយរូប ភិក្ខុអ្នកទទួលប្រាប់នោះ ត្រឡប់មកប្រាប់ដល់ភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិនោះទៀត ទីបំផុតរមែងដាច់យ៉ាងនេះ ។ ឯព្រះមហាបទុមត្ថេរពោលថា ព្រោះថា ភិក្ខុនេះជាវត្ថុបុគ្គលនោះឯង (បុគ្គលដែលត្រូវអាបត្តិ) តែត្រូវអាបត្តិហើយ ក៏ប្រាប់ដល់ភិក្ខុ

មួយរូប ភិក្ខុទី ២ នេះក៏ប្រាប់ដល់ភិក្ខុមួយរូបទៀតតទៅ ភិក្ខុទី ៣ នោះត្រឡប់មកប្រាប់រឿងដែលភិក្ខុទី ២ ប្រាប់លោក ដល់ភិក្ខុទី ២ នោះឯងកាលបុគ្គលទី ៣ ត្រឡប់មកប្រាប់ដល់បុគ្គលទី ២ យ៉ាងនេះ ទីបំផុតរមែងកាត់ដាច់ត្រឹមនេះ ។

[២៦៤] ពីរបទថា **អនុទ្ធុល្លំ អាបត្តឹ** បានដល់ អាបត្តិ ៥ កងដ៏សេស ។

អជ្ឈាចារនេះ គឺសុក្កវិសដ្ឋិ និងកាយសំសគ្គៈ ឈ្មោះថា អជ្ឈាចារដ៏ថោកទាប សម្រាប់អនុបសម្បន្ន ក្នុងបទថា **អនុបសម្បន្នស្ស ទុដ្ឋុល្លំ វា អទុដ្ឋុល្លំ វា អជ្ឈាចារំ** នេះ ។ បទដ៏សេសមានន័យងាយយល់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានការដាក់ធុរៈជាសមុដ្ឋាន កើតឡើងតាមកាយវាចានិងចិត្ត ជាអកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នេះឯង ។

ទុដ្ឋុល្លសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៩

[២៦៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តវេឡុវ័ន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង កូនក្មេងទាំង-ឡាយ មានពួក ១៧ នាក់ ជាសម្លាញ់នឹងគ្នា នៅក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ក្មេង ឈ្មោះឧបាលិជាប្រធាននៃក្មេងទាំងនោះ ។ លំដាប់នោះឯង មាតាបិតាឧបាលិ កុមារបានគិតគ្នាដូច្នេះថា កាលបើឥតអំពីយើងទៅ ឧបាលិគប្បីរស់នៅ សប្បាយផង មិនលំបាកផង ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ ។ មាតាបិតារបស់ ឧបាលិកុមារបានគិតគ្នា ក្នុងរឿងនេះទៀតថា បើឧបាលិរៀនសរសេរអក្សរ ដល់ឥតអំពីយើងទៅ ឧបាលិគប្បីរស់នៅសប្បាយផង មិនលំបាកផង ដោយ ប្រការដូច្នេះ ។ មាតាបិតារបស់ឧបាលិកុមារបានគិតគ្នា (ថែម) ក្នុងរឿង នេះថា បើឧបាលិនឹងរៀនសរសេរអក្សរ ម្រាមដៃនឹងរួយ បើឧបាលិរៀនរាប់ ដល់ឥតអំពីយើងទៅ ឧបាលិគប្បីរស់នៅសប្បាយផង មិនលំបាកផង ដោយ អាការយ៉ាងនេះឯង ។ ទើបមាតាបិតា របស់ឧបាលិកុមារ បានគិតគ្នាតទៅ ទៀតថា បើឧបាលិនឹងរៀនរាប់ នឹងលំបាកដល់ទ្រូង បើឧបាលិរៀនមើលរូប និមិត្ត ដល់ឥតអំពីយើងទៅ ឧបាលិគប្បីរស់នៅជាសុខផង មិនលំបាកផង ដោយអាការយ៉ាងនេះឯង ។ មាតាបិតាឧបាលិ បានគិតគ្នាក្នុងរឿងនេះទៀត ថា បើឧបាលិរៀនមើលរូបនិមិត្ត ភ្នែករបស់ឧបាលិនោះនឹងលំបាក ឃើញតែ ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រនេះ មានសីល ជាសុខ មានសេចក្តីប្រព្រឹត្តល្អ ជា

សុខ ឆាន់ចង្ហាន់ល្អ សិងលើសំណិងដែលខ្យល់មិនបានចូលទៅ បើឧបាលិបួសក្នុងសម្នាក់សមណៈទាំងឡាយ ជាសក្យបុត្រ ដល់ឥតអំពីយើងទៅ ឧបាលិគប្បីរស់នៅជាសុខផង មិនលំបាកផង ដោយអាការយ៉ាងនេះឯង ។

[២៦៧] ទារកឈ្មោះឧបាលិបានស្តាប់ពាក្យមាតាបិតាចរចាគ្នាយ៉ាងនេះហើយ ។ ទើបឧបាលិទារកចូលទៅរកពួកក្មេងទាំងនោះ លុះចូលទៅហើយបាននិយាយពាក្យនេះ នឹងពួកក្មេងទាំងនោះថា នែអ្នកទាំងឡាយ ពួកអ្នកចូរមក យើងនឹងទៅបួសក្នុងសម្នាក់សមណៈទាំងឡាយ ជាសក្យបុត្រ ។ ក្មេងទាំងនោះនិយាយថា នែអ្នក បើអ្នកនឹងបួស យើងនឹងបួសយ៉ាងហ្នឹងដែរ ។ ទើបក្មេងទាំងនោះ ចូលទៅរកមាតាបិតារៀងរាល់ខ្លួន ហើយបាននិយាយពាក្យនេះថា សូមលោកម្តាយលោកឪពុក អនុញ្ញាតឲ្យយើងខ្ញុំចេញពីផ្ទះទៅបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ។ ទើបមាតាបិតាក្មេងទាំងនោះ ក៏បានអនុញ្ញាតដោយគិតឃើញថា ក្មេងទាំងអស់នេះ មានចំណង់ស្មើគ្នា មានសេចក្តីប្រាថ្នាល្អ ។ ពួកក្មេងទាំងនោះ ចូលទៅរកភិក្ខុទាំងឡាយហើយ សូមបព្វជ្ជា ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏បានឲ្យបព្វជ្ជាឧបសម្បទា ។ ពួកភិក្ខុ (បួសថ្មី) នោះក្រោកឡើង ក្នុងរាត្រីសម័យជិតភ្លឺ ហើយយំទារថា អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យបបរ ចូរឲ្យបាយ ចូរឲ្យខាទនីយ (នំ ចំណី) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ អ្នកទាំងឡាយចូរបង្អង់ចាំភ្លឺសិន បើមានបបរ អ្នកទាំងឡាយនឹងបានហុតបបរ បើមានបាយ អ្នកទាំងឡាយនឹងបានឆាន់ បើខាទនីយមានពួកអ្នកនឹងបានទំពា បើបបរ ឬបាយ ឬខាទនីយគ្មានទេ ពួកអ្នកនឹងត្រាច់ទៅ

បិណ្ឌបាតហើយឆាន់ ។ ពួកភិក្ខុក្មេងទាំងនោះ ដែលភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះក៏ដោយ នៅតែយំទាររថា អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យបបរ ចូរឲ្យបាយ ចូរឲ្យខាទនីយ ផុះដាក់សេនាសនៈខ្លះ នោមដាក់ខ្លះ ។

[២៦៨] ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ក្រោកក្នុងរាត្រីសម័យជិតភ្លឺ បានឮសំឡេងក្មេង លុះឮហើយ ក៏ត្រាស់ហៅព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុមកថា ម្នាលអានន្ទ សំឡេងនោះជាសំឡេងក្មេងឬអ្វី ។ ទើបព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួរចំពោះភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុទាំងឡាយដឹងហើយ ឲ្យឧបសម្បទាដល់បុគ្គលមានអាយុខ្វះពី ២០ ឆ្នាំ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា នែភិក្ខុទាំងឡាយ មោឃបុរសទាំងនោះដឹងហើយ មិនគួរនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់បុគ្គលមានអាយុខ្វះពី ២០ ឆ្នាំទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ធម្មតា) បុគ្គលមានអាយុមិនគ្រប់ ២០ ឆ្នាំ តែងមិនធន់ទ្រាំត្រជាក់ ក្តៅ ឃ្លាន ស្រេកសម្ផស្ស របោម មូស ខ្យល់ កម្តៅថ្ងៃ សត្វទីឃជាតិ[១] ទាំងឡាយ និងគន្លងពាក្យដែលបុគ្គលពោលអាក្រក់ និងគន្លងពាក្យអាក្រក់ដែលបុគ្គលនាំមកប្រាប់ និងទុក្ខវេទនា ប្រជុំក្នុងសរីរៈដ៏ក្លៀវក្លា រឹង អាក្រក់ មិនស្រួល មិនជាទីគាប់ចិត្ត ជាទីនាំបង់នូវជីវិតដែលកើតឡើងហើយ ចាត់ជាអ្នកមាន

១- បានដល់ សត្វមានខ្លួនវែង មាន ពស់ ក្អែបជាដើម ។

ជាតិមិនអត់ទ្រាំ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកខាងបុគ្គលមានវស្សាគ្រប់ ២០ ទើបទ្រាំត្រជាក់ ក្តៅ ឃ្លាន ស្រេក សម្ផស្ស របោម មូស ខ្យល់ កម្តៅថ្ងៃ សត្វទីឃជាតិទាំងឡាយ និងគន្លងពាក្យដែលបុគ្គលពោលអាក្រក់មានមក និងគន្លងពាក្យអាក្រក់ដែលបុគ្គលនាំមកប្រាប់ និងទុក្ខវេទនា ប្រជុំក្នុងសរីរៈ ដ៏ក្លៀវក្លា រឹង អាក្រក់ មិនស្រួល មិនជាទីគាប់ចិត្ត ជាទីនាំបង់នូវជីវិតដែលកើតឡើងហើយ ចាត់ជាអ្នកមានជាតិអត់ទ្រាំបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ កាលដឹងហើយ ឲ្យឧបសម្បទាដល់បុគ្គលដែលមានអាយុមិនទាន់គ្រប់ ២០ ឆ្នាំ[១] បុគ្គលដែលមានអាយុមិនទាន់គ្រប់ ២០ ឆ្នាំនោះ ក៏នៅជាអនុបសម្បន្នដដែល ចំណែកភិក្ខុទាំងឡាយនោះ អ្នកប្រាជ្ញគប្បីតិះដៀល នេះជាអាបត្តិបាចិត្តិយៈក្នុងរឿងនោះ ។

[២៦៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺភិក្ខុនោះដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី ពួក

១- គឺរាប់ឆ្នាំបានគ្រប់ ២០ ហើយ តែនៅខ្វះខែ និងថ្ងៃ ដូចមនុស្សណាមួយកាលនៅក្នុងផ្ទៃមាតាបាន ៧ ខែ កាលដែលសម្រាលៗ នៅថ្ងៃ ១៥ កើត ខែពិសាខ ឆ្នាំជូត លុះដល់មកថ្ងៃ ១៥ កើត ខែពិសាខឆ្នាំមមែ បាន ២០ ឆ្នាំ ខ្វះ ៣ ខែ លុះតែបន្តង់ឲ្យហួសដល់ថ្ងៃ ១៥ កើត ខែស្រាពណ៍ ឆ្នាំមមែ ហើយរាប់យក ៧ ខែក្នុងផ្ទៃ និងអធិកមាស ២ ខែមកផ្សំផង ទើបបានគ្រប់ ២០ ឆ្នាំគត់ ។

ភិក្ខុដទៃប្រាប់ដល់ភិក្ខុនោះក្តី កុលបុត្រដែលនឹងឧបសម្បទានោះប្រាប់ក្តី ។ បុគ្គលដែលមានវស្សាមិនទាន់ដល់ ២០ ឆ្នាំ ហៅថា មានវស្សាមិនទាន់គ្រប់ ២០ ឆ្នាំ ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងឲ្យឧបសម្បទា ហើយស្វែងរកគណសង្ឃក្តី អាចារ្យក្តី បាត្រក្តី ចីវរក្តី សន្មតសីមា (ថ្មី) ក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្កដក្នុងខណៈចប់ញត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្កដទាំងឡាយក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាពីរដង ។ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គណៈសង្ឃ និងអាចារ្យត្រូវអាបត្តិទុក្កដក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាស្រេច ។

[២៧០] កុលបុត្រមានវស្សាមិនគ្រប់ ២០ ភិក្ខុសម្គាល់ថា មានវស្សាមិនគ្រប់ ២០ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កុលបុត្រមានវស្សាមិនគ្រប់ ២០ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយឲ្យឧបសម្បទាត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កុលបុត្រមានវស្សាមិនគ្រប់ ២០ ភិក្ខុសម្គាល់ថា មានវស្សាគ្រប់ ២០ ហើយឲ្យឧបសម្បទា មិនត្រូវអាបត្តិ ។ កុលបុត្រមានវស្សាគ្រប់ ២០ ភិក្ខុសម្គាល់ថាមានវស្សាមិនគ្រប់ ២០ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កុលបុត្រមានវស្សាគ្រប់ ២០ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កុលបុត្រមានវស្សាគ្រប់ ២០ ភិក្ខុសម្គាល់ថា មានវស្សាគ្រប់ ២០ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[២៧១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុសម្គាល់បុគ្គលដែលមានវស្សាមិនទាន់គ្រប់ ២០ ថាមានវស្សាគ្រប់ ២០ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ១ ភិក្ខុសម្គាល់បុគ្គលដែលមានវស្សាគ្រប់ ២០ ថា មានវស្សាគ្រប់ ២០ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៥ ចប់

អដ្ឋកថា

សប្បាណកវគ្គទី ៧

ឧនវីសតិវស្សសិក្ខាបទ

[២៦៦] ក្នុងសិក្ខាបទទី ៥ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះ បទថា **អង្គុលិយោ ទុក្ខា ភវិស្សន្តិ** សេចក្តីថា ឪពុកម្តាយរបស់ ឧបាលីកុមារគិតថា កាល បាឧបាលីរៀនអក្សរ ដៃនឹងចុករួយ ។

ពីរបទថា **ឧរស្ស ទុក្ខោ** សេចក្តីថា មាតាបិតារបស់ឧបាលីសម្គាល់ថា កាលឧបាលីរៀនវិជ្ជាលេខ ចាំបាច់ត្រូវគិតច្រើន ព្រោះហេតុនោះ កុមារនឹង តឹងទ្រូង ។

ពីរបទថា **អក្ខីនិស្ស ទុក្ខានិ** សេចក្តីថា ឪពុកម្តាយរបស់ឧបាលី សម្គាល់ថា ឧបាលីកាលរៀនតម្រាមើលរូបភាព ចាំបាច់ក្រឡេកទៅក្រឡេក មក មើលហិរញ្ញកហាបណៈ ព្រោះហេតុនោះ ភ្នែកទាំង ២ នឹងស្រវាំង ។ ក្នុងបទថា **ឌំស** ជាដើម ប្រភេទសត្វល្អិតពណ៌លឿង ឈ្មោះថា **ឌំស** (របោម) ។

[២៦៨] បទថា **ទុក្ខានំ** ប្រែថា អត់ធន់បានលំបាក ។

បទថា **តិព្វានំ** ប្រែថា ក្លៀវក្លា ។ បទថា **ខរានំ** គឺដ៏រឹង ។

បទថា **កដុកានំ** ប្រែថា ក្តៅក្រហាយ ។ម្យ៉ាងទៀត សេចក្តីថា ដូចជារសហឹរ ព្រោះមិនជាទីរីករាយនៃចិត្ត ។

បទថា **អសាតានំ** ប្រែថា មិនជាទីត្រេកអរ ។

បទថា **ចាណាហារានំ** ប្រែថា អាចបំផ្លាញជីវិតបាន ។

អធិប្បាយ

សិក្ខាបទវិភង្គនៃឩនវីសតិវស្សសិក្ខាបទ

[២៦៩] ពីរបទថា **សីមំ វា សម្មន្នតិ** បានដល់ ចងសីមាថ្មី ។ តែក្នុងកុរុន្ទីកាត់អាបត្តិទុក្កដក្នុងការកំណត់បាចទឹកសាចទៅ ។

អធិប្បាយ

បទភាជនីយនៃឩនវីសតិវស្សសិក្ខាបទ

[២៧០] បទថា **បរិបុណ្ណវីសតិវស្សោ** បានដល់ ដែលមានអាយុគ្រប់ ២០ ឆ្នាំបរិបូណ៌ រាប់អំពីបដិសន្ធិមក ។

សេចក្តីពិត អ្នកមានអាយុគ្រប់ ២០ ឆ្នាំតាំងពីនៅក្នុងគភ៌ ក៏ដល់នូវការរាប់ថា អ្នកមានអាយុគ្រប់ ២០ ឆ្នាំដូចគ្នា ។ ដូចព្រះធម្មសង្គាហកាចារ្យពោលទុកថា សម័យនោះឯង ព្រះកុមារកស្សបដ៏មានអាយុ មានឆ្នាំ ២០ ដោយរាប់យកឆ្នាំ តាំងពីនៅក្នុងគភ៌ផង បានឧបសម្បទា ។ ទើបកុមារកស្សបដ៏មានអាយុមានសេចក្តីត្រិះរិះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគបញ្ញត្តថា ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទាដល់បុគ្គលមានអាយុមិនគ្រប់ ២០ ឆ្នាំ ដូច្នេះ ក៏អាត្មាអញមានឆ្នាំ ២០ រាប់ទាំងឆ្នាំ ដែលនៅក្នុងគភ៌ផង បានឧបសម្បទា អាត្មាអញជាឧបសម្បន្ន (ជាភិក្ខុ) ឬមិនបានជាឧបសម្បន្នទេ ។

ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ទ្រង់

ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តជាបឋមណាកើតឡើងហើយ វិញ្ញាណជាបឋមណា កើតប្រាកដហើយក្នុងផ្ទៃនៃមាតា កំណើតរបស់សត្វនោះឯង ត្រូវរាប់អំពីបឋមចិត្តនោះ ឬបឋមវិញ្ញាណនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឲ្យឧបសម្បទា ដល់កុលបុត្រមានឆ្នាំ ២០ រាប់ទាំងឆ្នាំដែលនៅក្នុងផ្ទៃ ។

ក្នុងបទថា **អនុជានាមិ ភិក្ខវេ គព្ភវីសំ ឧបសម្បាទេតុំ** នោះ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យដូចតទៅនេះថា បុគ្គលណានៅក្នុងពោះម៉ែដល់ទៅ ១២ ខែ កើត (ប្រសូត) ក្នុងថ្ងៃមហាបវារណា តាំងអំពីថ្ងៃមហាបវារណានោះទៅរហូតដល់ថ្ងៃមហាបវារណាក្នុងឆ្នាំទី ១៩ គប្បីឲ្យបុគ្គលនោះឧបសម្បទា ក្នុងថ្ងៃបាដិបទ (១ រោច) ហួសអំពីថ្ងៃមហាបវារណានោះទៅ ។ គប្បីជ្រាបការថយចុះ និងបន្ថែមឡើង ដោយឧបាយនោះ ។

តែពួកព្រះថេរៈក្នុងកាលមុន ឲ្យសាមណេរអាយុ ១៩ ឆ្នាំឧបសម្បទាក្នុងថ្ងៃបាដិបទ (ថ្ងៃ ១ រោច) ហួសថ្ងៃ ១៥ កើត ខែស្រាពណ៍ទៅ ។

សួរថា ការឧបសម្បទានោះមានព្រោះហេតុអ្វី ? ខ្ញុំនឹងឆ្លើយថា ក្នុងមួយឆ្នាំមានចាតុទ្ទសីឧបោសថ (ឧបោសថក្នុងថ្ងៃ ១៤ រោច) ៦ ថ្ងៃ ព្រោះដូច្នោះ ក្នុង ២០ ឆ្នាំ មានខែខាតទៅអស់ ៤ ខែ អ្នកគ្រប់គ្រងស្រុកទេសរំកិលរដូវភៀងចេញទៅរៀងរាល់ ៣ ឆ្នាំម្ដង (៣ ឆ្នាំ មានអធិកមាស ១ ខែ) ដូច្នោះ ក្នុង ១៨ ឆ្នាំ នឹងបន្ថែមខែ ៦ ខែ (បន្ថែមអធិកមាស ៦ ខែ) ដក ៤ ខែដែលខាតទៅ ដោយអំណាចឧបោសថចេញទៅអំពី ៦ ខែ

ហើយបន្ថែមចូលមកក្នុង ១៨ ឆ្នាំនោះ គង់នៅសល់ ២ ខែ ។ យក ២ ខែ នោះបន្ថែមចូល ទើបជា ២០ ឆ្នាំបរិបូណ៌ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ទើបព្រះថេរៈទាំងឡាយកំណត់សេចក្តីសង្ស័យឧបសម្បទាឲ្យ (សាមណេរអាយុ ១៩ ឆ្នាំ) ក្នុងថ្ងៃបាដិបទ ហួសថ្ងៃ ១៥ កើត ខែស្រាពណ៍ទៅ ។

ក្នុងពាក្យថា សាមណេរអាយុ ១៩ ឆ្នាំជាដើមនេះ លោកពោលពាក្យថា មានអាយុ ១៩ ឆ្នាំ សំដៅយកសាមណេរដែលបវារណាហើយ មានអាយុគ្រប់ ២០ ឆ្នាំ ។ ព្រោះដូច្នោះ បុគ្គលដែលនៅក្នុងផ្ទៃម្តាយដល់ទៅ ១២ ខែ ជាអ្នកមានអាយុគ្រប់ ២១ ឆ្នាំ ។ អ្នកដែល (នៅក្នុងពោះម៉ែ) ៧ ខែ ជាអ្នកមានអាយុ ២០ ឆ្នាំ និង ៧ ខែ ។ តែអ្នក (នៅក្នុងផ្ទៃមាតា) ៦ ខែប្រសូត មិនរស់ឡើយ ។

អនាបត្តិនៃឩនវីសតិវស្សសិក្ខាបទ

[២៧១] ក្នុងបទថា **អនាបត្តិ ឩនវីសតិវស្សំ បុគ្គលំ បរិបុណ្ណសញ្ញី** នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា ជាអនាបត្តិដល់ឧបជ្ឈាយ៍ដែលឲ្យឧបសម្បទាដោយពិត ។ សូម្បីយ៉ាងនោះ បុគ្គលក៏មិនឡើងជាឧបសម្បទាឡើយ ។ តែបើបុគ្គលនោះបួសបាន ១០ វស្សា ឲ្យអ្នកដទៃឧបសម្បទា បើវៀរបុគ្គលនោះ (អ្នកដែលមានអាយុមិនគ្រប់ ២០ បួសបាន ១០ ឆ្នាំនោះ) ចេញ គណៈសង្ឃ គ្រប់បរិបូណ៌ បុគ្គលនោះឈ្មោះថា ឧបសម្បទាល្អហើយ ។ សូម្បីបុគ្គលដែល មិនមែនឧបសម្បន្ននោះ (អ្នកបួសមិនគ្រប់អាយុ) មិនដឹងដរាបណា ក៏មិនជាការអន្តរាយចំពោះស្ថានសួគ៌ មិនអន្តរាយចំពោះព្រះ

និព្វានជាកបនោះ តែបើដឹងហើយ គប្បីឧបសម្បទាជាថ្មី ។ បទដ៏សេសមាន ន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

ឩនវីសតិសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៦

[២៧២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគកាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង មានពួកឈ្មួញរទេះ ១ ពួក មានសេចក្តីប្រាថ្នាចេញពីក្រុងរាជគ្រឹះ ហើយទៅកាន់ប្រទេសឈ្មោះបដិយាលោក ។ ភិក្ខុ ១ រូបបាននិយាយពាក្យនេះនឹងមនុស្សទាំងនោះថា អាត្មានឹងទៅជាមួយនឹងអ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយដែរ ។ ពួកមនុស្សទាំងនោះនិយាយវិញថា សូមទាន ពួកយើងនឹងគេចវាងឲ្យរួចពន្ធទេតើ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយថា នែអ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរដឹងចុះ ។ ពួកអ្នកធ្វើការគយបានឮគេនិយាយថា ពួកឈ្មួញនឹងគេចវាងឲ្យរួចពន្ធ ហើយចាំស្កាត់ពួកមនុស្សទាំងនោះក្នុងផ្លូវ ។ ឯពួកអ្នកធ្វើការគយនោះក៏ចាប់រឹបយកពួកឈ្មួញរទេះនោះ ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា ទានប្រោស លោកដឹងហើយ ហេតុអ្វីបានជាទៅជាមួយនឹងពួកឈ្មួញរទេះដែលគេចវាងឲ្យរួចពន្ធ ថាដូច្នោះហើយក៏ចាប់ឃាត់ភិក្ខុនោះទុក ហើយលែងទៅ ។ លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុនោះទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីហើយ ប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុដឹងហើយមិនគួរនឹងបបួលគ្នាដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអន្លើដោយពួកឈ្មួញគេចវាងឲ្យរួចពន្ធសោះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា នែភិក្ខុ ឮថាអ្នកដឹងហើយ

បបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នាមួយអន្លើដោយពួកឈ្មួញ ដែលគេចវាងឲ្យរួចពន្ធ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកដឹងហើយមិនគួរនឹងបបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអន្លើដោយពួកឈ្មួញដែលគេចវាងឲ្យរួចពន្ធទេ នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយដឹងហើយ បបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអន្លើដោយពួកឈ្មួញជាចោរ ដោយហោចទៅសូម្បីចន្លោះស្រុកមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៧៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺ ភិក្ខុដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី ពួកអ្នកដទៃប្រាប់ភិក្ខុនោះក្តី ពួកឈ្មួញនោះប្រាប់ក្តី ។ ដែលហៅថា ពួកឈ្មួញជាចោរ គឺ ពួកចោរដែលធ្វើការ (លួច) ហើយក្តី មិនបានធ្វើការ (លួច) ហើយក្តី ដល់នូវកិរិយាលួច (របស់) ស្តេចក្តី គេចវាងឲ្យរួចពន្ធក្តី ។ ពាក្យថា មួយអន្លើ គឺជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា បបួល គឺភិក្ខុ និងឈ្មួញបបួលគ្នាថា នែអាវុសោ យើងនឹងទៅ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន យើងនឹងទៅ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន យើងនឹងទៅ នែអាវុសោ យើងនឹងទៅ យើងនឹងទៅក្នុងថ្ងៃនេះក្តី ស្អែកក្តី ខានស្អែកក្តី ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ពាក្យថា ដោយហោចទៅ សូម្បីចន្លោះស្រុកមួយ សេចក្តីថា ភិក្ខុដើរទៅក្នុងស្រុក

មានចម្ងាយល្មមមាន់ហើរដល់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គ្រប់ៗ ចន្លោះស្រុក ។ ភិក្ខុដើរទៅក្នុងព្រៃមិនមែនជាស្រុក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គ្រប់ៗ កន្លះយោជន៍ ។

[២៧៤] ពួកឈ្មួញដែលជាចោរ ភិក្ខុសម្គាល់ថា ពួកឈ្មួញជាចោរ ហើយបបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅសូម្បីចន្លោះស្រុកមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពួកឈ្មួញដែលជាចោរ ភិក្ខុមានសេចក្ដីសង្ស័យ ហើយបបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅសូម្បីចន្លោះស្រុកមួយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ពួកឈ្មួញដែលជាចោរ ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនមែនពួកឈ្មួញជាចោរ ហើយបបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅសូម្បីចន្លោះស្រុកមួយ មិនត្រូវអាបត្តិ ។ ភិក្ខុបបួល តែមនុស្សទាំងឡាយមិនបបួល (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ពួកឈ្មួញមិនមែនជាចោរ ភិក្ខុសម្គាល់ថា ពួកឈ្មួញជាចោរ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ពួកឈ្មួញមិនមែនជាចោរ ភិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ពួកឈ្មួញមិនមែនជាចោរ ភិក្ខុសម្គាល់ថា ពួកឈ្មួញមិនមែនជាចោរ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[២៧៥] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺ ភិក្ខុមិនបបួលហើយទៅ ១ មនុស្សទាំងឡាយបបួល ភិក្ខុមិនបបួល ១ ភិក្ខុទៅដោយខុសសង្កេត[១] ១ ភិក្ខុទៅព្រោះមានសេចក្ដីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៦ ចប់

១- បានដល់ ភិក្ខុបបួលថា ទៅថ្ងៃនេះ ពេលនេះ តែមិនបានទៅតាមថ្ងៃតាមពេលដែលបានកំណត់នោះ ។

អដ្ឋកថា
សប្បាណកវគ្គទី ៧
ថេយ្យសត្ថសិក្ខាបទ

[២៧២] ក្នុងសិក្ខាបទទី ៦ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះ បទថា **បដិយាលោកំ** សេចក្ដីថា មានមុខឆ្ពោះពន្លឺព្រះអាទិត្យ គឺទិសខាងលិច ។

បទថា **កម្មិកា** បានដល់ ក្អាក់ងារពន្ធដារ ។

[២៧៣] បទថា **រាជានំ វា ថេយ្យំ គច្ឆន្តិ** សេចក្ដីថា ពួកចោរបោកបញ្ឆោត គឺបោកបញ្ឆោតលួចយករបស់ព្រះរាជាអង្គខ្លះទៅ ដោយតាំងចិត្តថា ពេលនេះ អញមិនថ្វាយស្ដេច ។

[២៧៥] បទថា **វិសង្កេតេន** សេចក្ដីថា ជាអនាបត្តិដល់ភិក្ខុទៅខុសវេលាសន្យា និងខុសថ្ងៃសន្យា ។ តែទៅខុសផ្លូវដែលណាត់ក្ដី ឬខុសទីដូចដែលណាត់ក្ដី ប្រព្រឹត្តជាអាបត្តិដូចគ្នា ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានន័យរាក់ទាំងអស់ ព្រោះមានន័យដូចពោលហើយក្នុងឱវាទវគ្គ (អដ្ឋកថាភាសាបាលី ហៅភិក្ខុនីវគ្គ) ។

សិក្ខាបទនេះ មានពួកឈ្មួញរទេះដែនផ្សេងដែលជាចោរ ជាសមុដ្ឋាន កើតឡើងតាមកាយ និងចិត្ត ១ តាមកាយវាចា និងចិត្ត ១ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

ថេយ្យសត្ថសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៧

[២៧៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីក្នុងកោសលជនបទ បានចេញទៅតាមទ្វារមួយ ។ ស្រី ១ នាក់ឈ្លោះនឹងប្តី ហើយចេញពីស្រុកទៅ ឃើញភិក្ខុនោះហើយ បាននិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់នឹងទៅទីណា ។ ភិក្ខុនោះនិយាយថា នែនាង អាត្មានឹងទៅក្រុងសាវត្ថី ។ ស្រីនោះនិយាយថា ខ្ញុំម្ចាស់នឹងទៅជាមួយលោកម្ចាស់ដែរ ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា មកចុះនាង ។ ខណៈនោះឯង ប្តីនៃស្រីនោះ ចេញពីស្រុកទៅហើយ សួរមនុស្សទាំងឡាយថា នែអ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ បានឃើញស្រីមានរូបរាងយ៉ាងនេះទេ ។ គេប្រាប់ថា នែអ្នក ស្រីនោះទៅជាមួយនឹងអ្នកបួសទៅហើយ ។ ទើបបុរសនោះទៅតាមចាប់ភិក្ខុនោះវាយ ហើយលែងទៅ ។ ភិក្ខុនោះទ្រមគ្រាំគ្រាអង្គុយនៅក្បែរគល់ឈើមួយដើមក្នុងកាលនោះ ។ ឯស្រីនោះ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុរសនោះថា នែអ្នក ភិក្ខុនោះមិនមែនបបួលណែនាំខ្ញុំមកទេ តែថា ខ្ញុំឯងទៅជាមួយនឹងភិក្ខុនោះទេតើ ភិក្ខុនោះមិនមែនជាអ្នកធ្វើ (សេចក្តីខុស) ទេ អ្នកចូរទៅឲ្យភិក្ខុនោះអត់ទោសទៅ ។ ទើបបុរសនោះ សូមទោសនឹងភិក្ខុនោះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ហើយប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះ

ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុមិនគួរនឹងបបួលគ្នាហើយដើរ ផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអន្លើដោយមាតុគ្រាមសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុ ឮថា អ្នកឯងបបួលគ្នា ហើយដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអន្លើដោយមាតុគ្រាមពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងបបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអន្លើដោយមាតុគ្រាមទេ ។ នែមោឃបុរស អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ បបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអន្លើដោយមាតុគ្រាម ដោយហោចទៅសូម្បីចន្លោះស្រុកមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៧៧] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា មាតុគ្រាម សំដៅយកមនុស្សស្រី មិនសំដៅយកយក្ខស្រី ប្រេតស្រី តិរច្ឆានញីទេ មនុស្សស្រីនោះតោងជាអ្នកដឹងក្តី អាចដឹងសព្វនូវពាក្យដែលគេពោលល្អ ពោលអាក្រក់ ពាក្យទ្រគោះ មិនមែនពាក្យទ្រគោះ ។ ពាក្យថា មួយអន្លើ គឺជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា បបួលគ្នា គឺភិក្ខុ និងមាតុគ្រាម បបួលគ្នាថា នែនាង យើងនឹងទៅ លោកម្ចាស់ យើងនឹងទៅ លោកម្ចាស់ យើងនឹងទៅ នែនាង យើងនឹងទៅ យើងនឹងទៅថ្ងៃនេះ ថ្ងៃស្អែក ឬខានស្អែក ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ពាក្យថា ដោយហោចទៅសូម្បីចន្លោះស្រុកមួយ គឺភិក្ខុទៅក្នុងស្រុកមានចម្ងាយល្មមមាន់ហើរទៅដល់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គ្រប់ៗ ចន្លោះស្រុក ។ ភិក្ខុដើរទៅក្នុងព្រៃមិនមែនជាស្រុក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គ្រប់ៗ កន្លះយោជន៍ ។

[២៧៨] មាតុគ្រាម ភិក្ខុសម្គាល់ថា មាតុគ្រាម ហើយបបួលដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅសូម្បីចន្លោះស្រុកមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ មាតុគ្រាម ភិក្ខុសង្ស័យ ហើយបបួលដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅសូម្បីចន្លោះស្រុកមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ មាតុគ្រាម ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនមែនមាតុគ្រាម ហើយបបួលដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅសូម្បីចន្លោះស្រុកមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុបបួល មាតុគ្រាមមិនបបួល ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុបបួលដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអន្លើដោយយក្ខស្រី ប្រេតស្រី មនុស្សខ្ទើយ និងតិរច្ឆានញី មានរាងដូចមនុស្ស ដោយហោចទៅសូម្បីចន្លោះស្រុកមួយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនមាតុគ្រាម ភិក្ខុសម្គាល់ថា មាតុគ្រាម ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនមាតុគ្រាម ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនមាតុគ្រាម ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនមែនមាតុគ្រាម មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[២៧៩] *ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង)* គឺ ភិក្ខុមិនបបួលហើយទៅ ១ មាតុគ្រាមបបួល ភិក្ខុមិនបបួល ១ ភិក្ខុទៅដោយខុសសង្កេត ១ ភិក្ខុទៅព្រោះមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៧ ចប់

អដ្ឋកថា

សប្បាណកវគ្គទី ៧

សំវិធានសិក្ខាបទ

[២៧៦] ក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះថា ពីរបទថា **បច្ឆាបត្តោ និសីទិ** *សេចក្តីថា ភិក្ខុនោះអង្គុយសុបសៅ ឬគិះដៀលខ្លួនឯង ។*

បទថា **ឆាយ្យ សោ ភិក្ខុ មំ និប្បាទេសិ** *សេចក្តីថា នែបង ភិក្ខុនេះមិនបានឲ្យខ្ញុំចេញទៅ គឺមិនបាននាំខ្ញុំទៅ ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មួយអន្លើដោយសមុដ្ឋានជាដើម បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបដូចន័យដែលពោលហើយក្នុងសិក្ខាបទក្នុងការបបួលភិក្ខុនីដើរផ្លូវនោះឯង ។*

សំវិធានសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៨

[២៨០] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុឈ្មោះអរិដ្ឋ ជាកូននៃត្រកូលអ្នកសម្លាប់ត្មាត មានទិដ្ឋិអាក្រក់ មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើងដូច្នេះថា ធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងថា តែងធ្វើនូវសេចក្ដីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើសេចក្ដីអន្តរាយដល់អ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ភិក្ខុជាច្រើនរូប បានឮពាក្យនោះថា ឮថាភិក្ខុឈ្មោះអរិដ្ឋ ជាកូននៃត្រកូលអ្នកសម្លាប់ត្មាត មានទិដ្ឋិអាក្រក់ មានសភាពយ៉ាងនេះ កើតឡើងដូច្នេះថា ធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងថា ធ្វើសេចក្ដីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្ដីអន្តរាយដល់អ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះចូលទៅរកអរិដ្ឋភិក្ខុជាកូននៃត្រកូលអ្នកសម្លាប់ត្មាតនោះ លុះចូលទៅហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងអរិដ្ឋភិក្ខុជាកូននៃត្រកូលអ្នកសម្លាប់ត្មាតថា ម្នាលអាវុសោអរិដ្ឋ ឮថាអ្នកមានទិដ្ឋិអាក្រក់ មានសភាពយ៉ាងនេះ កើតឡើងដូច្នេះថា ធម៌ទាំង-ឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា តែងធ្វើសេចក្ដីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើសេចក្ដីអន្តរាយដល់អ្នកសេព ដោយប្រការណា

ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ មែនឬ ។ អរិដ្ឋភិក្ខុឆ្លើយថា នែអាវុសោ ធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា តែងធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយថា នែអាវុសោអរិដ្ឋ អ្នកចូរកុំនិយាយយ៉ាងហ្នឹង អ្នកកុំពោលបង្កាប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ ការពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រោះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនបានត្រាស់ថា យ៉ាងនេះទេ នែអាវុសោ អរិដ្ឋ ធម៌ទាំងឡាយដែលធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះសោត អាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពពិតមែន ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានសេចក្តីរីករាយតិច មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយរាងឆ្អឹង មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយដុំសាច់ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយគប់ភ្លើងធ្វើពីស្មៅ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយ មានឧបមាដោយរណ្តៅរងើកភ្លើង ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយ មានឧបមា

ដោយអ្នកយល់សប្តិ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាមទាំង-ឡាយមានឧបមាដោយរបស់ដែលខ្ចីគេ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយផ្លែឈើ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយ មានឧបមាដោយកាំបិត និងជ្រញ់ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយលំពែង និងដែកស្រួច ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយ មានឧបមាដោយក្បាលពស់ មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន ។ អរិដ្ឋភិក្ខុជាកូននៃត្រកូលអ្នកសម្លាប់ត្មាត ទុកជាភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយប្រដៅយ៉ាងនេះ ក៏នៅតែប្រកាន់ទិដ្ឋិលាមកនោះ ដោយសេចក្តីប្រកាន់មាំដោយកម្លាំង ហើយពោលយ៉ាងនោះដដែលថា នែអាវុសោ ធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ មិនអាចដោះភិក្ខុឈ្មោះអរិដ្ឋ ជាកូននៃត្រកូលអ្នកសម្លាប់ត្មាតចេញពីទិដ្ឋិអាក្រក់យ៉ាងនេះ ក្នុងកាលណា ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងកាលនោះឯង លុះចូលទៅហើយ ក៏ក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួរចំពោះអរិដ្ឋភិក្ខុ ជាកូននៃត្រកូលអ្នកសម្លាប់ត្មាតថា នែអរិដ្ឋ ឮថា អ្នក

មានទិដ្ឋិអាក្រក់ មានសភាពយ៉ាងនេះ កើតឡើងដូច្នេះថា ធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ពិតមែនឬ ។ អរិដ្ឋភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេព ដោយប្រការណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គដឹងច្បាស់នូវធម៌ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលមោឃបុរសអ្នកដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលតថាគតសម្តែងហើយយ៉ាងនេះ មកពីអ្នកណា នៃមោឃបុរស ធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយតថាគតសម្តែងហើយ ដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះសោត អាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពបានពិតមែន តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានសេចក្តីរីករាយតិច មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយ មានឧបមាដោយរាងឆ្អឹង ។បេ។ តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមា ដោយដុំសាច់ ។បេ។ តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមា ដោយគប់ភ្លើងធ្វើពីស្មៅ ។បេ។ តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយរណ្តៅរងើកភ្លើង ។បេ។ តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមាន

ឧបមាដោយអ្នកយល់សប្តិ ។បេ។ តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយរបស់ដែលខ្ចីគេ ។បេ។ តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំង-ឡាយមានឧបមាដោយផ្លែឈើ ។បេ។ តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំង-ឡាយមានឧបមាដោយកាំបិត និងជ្រញ់ ។បេ។ តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយលំពែង និងដែកស្រួច ។បេ។ តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយក្បាលពស់ មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន ។ នែមោឃបុរសកាលបើហេតុមានទំនងយ៉ាងនេះ អ្នកឯងហៅថា ពោលបង្កាច់យើងផង ជីកគាស់ខ្លួនឯងផង បានបាបជាច្រើនផង ដោយទិដ្ឋិដែលខ្លួនប្រកាន់ខុស នែមោឃ-បុរស ព្រោះថា ទិដ្ឋិរបស់អ្នកឯងនោះ នឹងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីទោស មិនមែនជាប្រយោជន៍ និងទុក្ខអស់កាលជាអង្វែង នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយពោលយ៉ាងនេះថា ធម៌ទាំង-ឡាយណា តែងធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពទេ ដោយប្រការយ៉ាងណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ ដោយប្រការយ៉ាងនោះ ។ ភិក្ខុនោះ គឺភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយប្រដៅយ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុ លោកចូរកុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ កុំពោលបង្កាច់

ព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ ការពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនពោលយ៉ាងនេះទេ នែអាវុសោ ធម៌ទាំងឡាយ តែងធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ ដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះ អាចធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេពមែន ។ ឯភិក្ខុនោះ កាលភិក្ខុទាំងឡាយពោលយ៉ាងនេះហើយ ក៏នៅតែប្រកាន់មាំយ៉ាងនោះដដែល ភិក្ខុនោះ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនកម្មអស់វារៈ ៣ ដង ដើម្បីឲ្យលះទិដ្ឋិនោះចេញ ។ បើភិក្ខុនោះ កាលភិក្ខុទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសន-កម្មអស់វារៈ ៣ ដង ហើយលះបង់នូវទិដ្ឋិនោះបាន ។ ការលះបង់បាននេះជាការល្អ បើភិក្ខុនោះមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៨១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះពោលយ៉ាងនេះ គឺ ភិក្ខុនោះពោលថា ធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយដោយប្រការដូច្នោះ ។

[២៨២] ពាក្យថា ភិក្ខុនោះ គឺភិក្ខុដែលនិយាយយ៉ាងនេះនោះឯង ។ ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺភិក្ខុទាំងឡាយដទៃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាឃើញ ភិក្ខុទាំងឡាយណាឮ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ត្រូវនិយាយឲ្យភិក្ខុដែលមានទិដ្ឋិអាក្រក់នោះថា នែលោកដ៏មានអាយុ លោកកុំនិយាយយ៉ាងហ្នឹង កុំពោល

បង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងហ្នឹង ការពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនពោលយ៉ាងនេះទេ ម្នាលអាវុសោ ធម៌ទាំងឡាយធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះ អាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពមែន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវនិយាយប្រដៅឲ្យភិក្ខុមានទិដ្ឋិអាក្រក់នោះអស់វារៈ ២ ដងផង ត្រូវនិយាយប្រដៅឲ្យអស់វារៈ ៣ ដងផង ។ បើភិក្ខុនោះលះបង់បាន ការលះបង់បាននេះជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុទាំង-ឡាយឮហើយ មិននិយាយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវទាញភិក្ខុនោះមកកាន់ទីកណ្តាលសង្ឃ ហើយនិយាយប្រដៅថា លោកដ៏មានអាយុ លោកកុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ កុំពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មិនល្អទេ ព្រោះព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនពោលយ៉ាងនេះទេ នែអាវុសោ ធម៌ទាំងឡាយតែងធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ព្រះដ៏មាន-ព្រះភាគសំដែងហើយដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេពមែន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវនិយាយប្រដៅ ភិក្ខុមានទិដ្ឋិអាក្រក់នោះអស់វារៈ ២ ដងផង ត្រូវនិយាយប្រដៅអស់វារៈ ៣ ដងផង ។ បើភិក្ខុនោះលះបង់បាន ការលះបង់បាននេះជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[២៨៣] ភិក្ខុនោះ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនកម្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវសមនុភាសនកម្ម (ដល់ភិក្ខុមានទិដ្ឋិអាក្រក់)

យ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុដែលឈ្លាសអង់អាច ត្រូវផ្ទៀងសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះមានទិដ្ឋិអាក្រក់ មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើង (ដូច្នេះ) ថា ធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ភិក្ខុនោះ មិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសូត្រសមនុភាសនកម្មចំពោះភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់ទិដ្ឋិនោះ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះមានទិដ្ឋិអាក្រក់ មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើង (ដូច្នេះ) ថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ភិក្ខុនោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះ ។ (ឥឡូវនេះ) សង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មចំពោះ ភិក្ខុឈ្មោះនេះដើម្បីឲ្យលះបង់ទិដ្ឋិនោះ ។ ការសូត្រសមនុភាសនកម្មចំពោះ ភិក្ខុឈ្មោះនេះដើម្បីឲ្យលះបង់ទិដ្ឋិនោះ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះអស់វារៈ ២ ដងផង ។បេ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះអស់វារៈ ៣ ដងផង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន

សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះមានទិដ្ឋិអាក្រក់ មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើង (ដូច្នេះ) ថា ធម៌ទាំងឡាយ ណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ភិក្ខុនោះ មិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះទេ ។ (ឥឡូវនេះ) សង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មចំពោះភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់ទិដ្ឋិនោះហើយ ។ ការសូត្រសមនុភាសនកម្ម ចំពោះភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់ទិដ្ឋិនោះ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ សង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មចំពោះភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់ទិដ្ឋិនោះហើយ ។ ការសូត្រសមនុភាសនកម្មនេះ គួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះ សង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំចាំទុកនូវសង្ឃកម្មនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

[២៨៤] ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ក្នុងខណៈចប់ញត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្កដទាំងឡាយក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាពីរ (លើក) ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាស្រេច ។

[២៨៥] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ តែមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ តែមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុ

សម្គាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ តែមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្ម មិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិន ប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[២៨៦] *ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង)* គឺសង្ឃមិនសូត្រសមនុភាសនកម្ម ១ ភិក្ខុលះបង់ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើម បញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៨ ចប់

អដ្ឋកថា
សប្បាណកវគ្គទី ៧
អរិដ្ឋសិក្ខាបទ

[២៨០] ក្នុងសិក្ខាបទទី ៨ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះថា ពួកជនដែលឈ្មោះថា ព្រានត្មាត ព្រោះអត្ថថា បានសម្លាប់ត្មាតទាំងឡាយ ។ អរិដ្ឋភិក្ខុឈ្មោះថា អ្នកធ្លាប់ជាព្រានសម្លាប់ត្មាត ព្រោះអត្ថថា លោកមានបុព្វបុរសជាព្រានត្មាត ។ សេចក្ដីថា ជាកូននៃត្រកូលធ្លាប់ជាព្រានត្មាត គឺកើតពីត្រកូលអ្នកសម្លាប់ត្មាតនោះ ។

អធិប្បាយ ធម៌ធ្វើអន្តរាយដល់អ្នកសេព

ធម៌ពួកណារមែងធ្វើអន្តរាយដល់សួគ៌ និងនិព្វាន ព្រោះហេតុនោះ ធម៌ទាំងនោះឈ្មោះថា **អន្តរាយិកធម៌** ។ អន្តរាយិកធម៌ទាំងនោះ មាន ៥ យ៉ាង ដោយអំណាចកម្ម កិលេស វិបាក ឧបវាទ និងអាណាវីតិក្កម ។ បណ្ដាអន្តរាយិកធម៌ មានកម្មជាដើម ធម៌ គឺអនន្តរិយកម្ម ៥ ឈ្មោះថា អន្តរាយិកធម៌ គឺកម្ម ។ ភិក្ខុនីទូសកកម្មក៏យ៉ាងនោះ ។ តែភិក្ខុនីទូសកកម្មនោះ រមែងធ្វើអន្តរាយដល់ព្រះនិព្វានប៉ុណ្ណោះ មិនធ្វើអន្តរាយដល់សួគ៌ឡើយ ។ ធម៌ គឺនិយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ឈ្មោះថា អន្តរាយិកធម៌ គឺកិលេស ។ ធម៌ គឺបដិសន្ធិរបស់ពួកខ្ទើយ តិរច្ឆាន និងឧភតោព្យញ្ជនកៈ ឈ្មោះថា អន្តរាយិកធម៌ គឺវិបាក ។ ការចូលទៅស្ដីថាដល់ព្រះអរិយៈ ឈ្មោះថា អន្តរាយិកធម៌ គឺឧបវាទ ។ តែឧបវាទអន្តរាយិកធម៌នោះ ជាអន្តរាយដរាបណាដែលមិនទាន់សូមខមាទោស

នឹងព្រះអរិយៈទាំងនោះប៉ុណ្ណោះ ក្រោយពីការឲ្យលោកអត់ទោសហើយ មិនជាអន្តរាយឡើយ ។ អាបត្តិដែលក្លែងធ្វើ (ធ្វើទាំងដឹង) ឈ្មោះថា អន្តរាយិកធម៌ គឺអាណាវីតិក្កម ។ អាបត្តិទាំងនោះ ជាអន្តរាយ ដរាបណាភិក្ខុដែលត្រូវនៅប្តេជ្ញាភាពជាភិក្ខុ ឬមិនទាន់ចេញ ឬមិនទាន់សម្តែងប៉ុណ្ណោះ លុះធ្វើតាមករណីនោះៗ ហើយមិនជាអន្តរាយឡើយ ។

បណ្តាអន្តរាយិកធម៌ តាមដែលពោលហើយនោះ ភិក្ខុនេះជាពហូសូតជាធម្មកថិក ស្គាល់អន្តរាយិកធម៌ដទៃបាន តែព្រោះមិនឈ្លាសក្នុងព្រះវិន័យទើបមិនស្គាល់អន្តរាយិកធម៌ គឺការកន្លងល្មើសវិនយប្បញ្ញត្តិ ។ ព្រោះដូច្នោះលោកទៅកាន់ទីពួនសម្ងំបានគិតយ៉ាងនេះថា បុគ្គលដែលនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះទាំងនេះ នៅបរិភោគកាមគុណ ៥ ជាព្រះសោតាបន្នក៏មាន ជាព្រះសកទាគាមីក៏មាន ជាព្រះអនាគាមីក៏មាន សូម្បីភិក្ខុទាំងឡាយក៏ឃើញរូបដែលពេញចិត្តគប្បីដឹងបានតាមចក្ខុ ។បេ។ រមែងពាល់ត្រូវផោដ្ឋព្វៈដែលគួរពេញចិត្ត គប្បីដឹងបានតាមកាយ បរិភោគកម្រាល និងគ្រឿងស្លៀកដណ្តប់ជាដើមដ៏ទន់សេចក្តីនោះគួរគ្រប់យ៉ាង ព្រោះហេតុអ្វី រូបស្ត្រីទាំងឡាយ ។បេ។ ផោដ្ឋព្វៈរបស់ស្ត្រីទាំងឡាយ មិនគួរយ៉ាងនេះហ្ន៎ សូម្បីស្ត្រីជាដើមនេះ ក៏គួរ ។ លោកប្រៀបធៀបរស និងរសយ៉ាងនេះហើយ ធ្វើការបរិភោគកាមគុណ ដែលប្រព្រឹត្តទៅជាមួយឆន្ទរាគៈ និងការបរិភោគកាមគុណ ដែលមិនមានឆន្ទរាគៈឲ្យជាវត្ថុតែមួយដូចគ្នា ញ៉ាំងទិដ្ឋិដ៏លាមកឲ្យកើតឡើង ដូចបុគ្គលតអំបោះដែលល្អិតក្រៃលែងជាមួយសម្បកធ្មៃដែលគ្រោតគ្រាត ដូចគេយកភ្នំព្រះសិនេរុ

ប្រៀបធៀបនឹងគ្រាប់ស្ពៃ ដូច្នោះ ទើបជំទាស់នឹងសព្វញ្ញុតាញាណថា ហេតុអ្វី ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តបឋមបារាជិក ដោយសេចក្តីឧស្សាហ៍ច្រើនដូចទ្រង់រារាំងមហាសមុទ្រ ទោសក្នុងកាមទាំងនេះមិនមាន ដូច្នេះ កាត់ការសង្រួមរបស់ពួកកព្វបុគ្គល បានឲ្យការប្រហារក្នុងអាណាចក្រនៃព្រះជិនស្រី ។ ព្រោះហេតុនោះ ទើបអរិដ្ឋភិក្ខុពោលថា **តថាហំ ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ** ជាដើម ។

ក្នុងបទថា **អដ្ឋិកង្កលូបមា** ជាដើម មានវិនិច្ឆ័យថា កាមទាំងឡាយប្រៀបដូចរាងឆ្អឹង ដោយអត្ថថា មានរសឆ្ងាញ់តិច (មានសេចក្តីត្រេកអរតិច) ។ ប្រៀបដូចដុំសាច់ ដោយអត្ថថា ជាកាយសាធារណៈដល់សត្វច្រើន ប្រៀបដូចគប់ភ្លើង ដោយអត្ថថា តាមដុតរោល ។ ប្រៀបដូចរណ្តៅរងើកភ្លើង ដោយអត្ថថា ក្តៅក្រៃលែង ។ ប្រៀបដូចការយល់សប្តិ ដោយអត្ថថា ប្រាកដក្នុងវេលាតិចតួច ។ ប្រៀបដូចរបស់ខ្ចី ដោយអត្ថថា ប្រព្រឹត្តទៅដោយខណៈ ។ ប្រៀបដូចផ្លែឈើ ដោយអត្ថថា រិចរិលនូវអវយវៈតូច-ធំទាំងពួង ។ ប្រៀបដូចកាំបិត និងជ្រញ់សម្រាប់ចិញ្ច្រាំសាច់ ដោយអត្ថថា ជាទីទទួលរងនូវការកាប់ចិញ្ច្រាំ ។ ប្រៀបដូចមុខលំពែង ដោយអត្ថថា ចាក់ដោត ។ ប្រៀបដូចក្បាលពស់ ដោយអត្ថថា គួរប្រុងប្រយ័ត្ន និងមានភ័យចំពោះមុខ ដូច្នេះ ។ នេះសេចក្តីសង្ខេបក្នុងសិក្ខាបទនេះ ។ ចំណែកសេចក្តីពិស្តារ បណ្ឌិតគប្បីគិតគ្នេរយកក្នុងអដ្ឋកថាមជ្ឈិមនិកាយ ឈ្មោះបបញ្ចសូទនី ចុះ ។

និបាតសមុហថា **ឃរំ ញ្យ ទោ** ប្រែថា ដូចទ្រង់សម្ដែងយ៉ាងនេះឯង ។ បទដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ព្រោះមានន័យដូចពោលហើយខាងដើម ។

សិក្ខាបទនេះ មានការសូត្រសមនុភាសនកម្មជាសមុដ្ឋាន កើតឡើងតាមកាយ វាចា និងចិត្ត ជាអកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នេះឯង ។

អរិដ្ឋសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៩

[២៨៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុដឹងហើយ បរិភោគរួមខ្លះ នៅរួមខ្លះ សម្រេចឥរិយាបថដេករួមខ្លះ ជាមួយនឹងអរិដ្ឋភិក្ខុ ដែលនៅតែពោលយ៉ាងនោះ មិនបានធ្វើតាមធម៌ មិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះចេញ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោសតិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុដឹងហើយ មិនគួរនឹងបរិភោគរួមខ្លះ នៅរួមខ្លះ សម្រេចឥរិយាបថដេករួមខ្លះជាមួយនឹងអរិដ្ឋភិក្ខុ ដែលនៅតែពោលយ៉ាងនោះ ជាអ្នកមិនធ្វើតាមធម៌ មិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយដឹងហើយ បរិភោគរួមខ្លះ នៅរួមខ្លះ សម្រេចឥរិយាបថដេករួមខ្លះជាមួយនឹងអរិដ្ឋភិក្ខុ ដែលនៅតែពោលយ៉ាងនោះ ជាអ្នកមិនបានធ្វើតាមធម៌ ជាអ្នកមិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយដឹងហើយ មិនគួរនឹងបរិភោគរួមខ្លះ នៅរួមខ្លះ សម្រេចឥរិយាបថដេករួមខ្លះជាមួយនឹងអរិដ្ឋភិក្ខុ ដែលនៅតែពោលយ៉ាងនោះ មិនធ្វើតាមធម៌ មិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះទេ នែមោឃបុរសទាំង-ឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំ

ពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយដឹងហើយ បរិភោគរួមក្តី នៅរួមក្តី សម្រេចឥរិយាបថដេករួមក្តីជាមួយនឹងភិក្ខុដែលមានប្រក្រតីពោលយ៉ាងនោះ ជាអ្នកមិនធ្វើតាមធម៌ ជាអ្នកមិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៨៨] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋមបារាជិក ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺភិក្ខុដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី ពួកភិក្ខុដទៃប្រាប់ភិក្ខុនោះក្តី ភិក្ខុមានទិដ្ឋិអាក្រក់នោះប្រាប់ក្តី ។ ពាក្យថា មានប្រក្រតីពោលយ៉ាងនោះ គឺនៅតែនិយាយយ៉ាងនេះថា ធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌នោះ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ភិក្ខុណាដែលសង្ឃលើកវត្ត[១] ហើយសង្ឃមិនបានហៅចូលពួកទេ ភិក្ខុនោះហៅថា មិនធ្វើតាមធម៌ ។ ពាក្យថា ជាមួយនឹង (ភិក្ខុ) មិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះ គឺជាមួយនឹង (ភិក្ខុ) ដែលមិនលះបង់នូវទិដ្ឋិនោះ ឲ្យដាច់ស្រឡះ ។ ពាក្យថា បរិភោគរួមក្តី[២] សេចក្តីថា ដែលហៅថា បរិភោគរួម គឺបរិភោគរួមមាន ២ យ៉ាង បរិភោគ

១- គឺភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តដោយបានសូត្រញត្តិចតុត្ថកម្មវាចា ព្រោះភិក្ខុនោះមិនឃើញអាបត្តិ មិនសម្តែងអាបត្តិ មិនលះបង់ទិដ្ឋិ ហៅថា ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ត ឯរូបភិក្ខុនោះមិនត្រូវបរិភោគរួមនឹងសង្ឃឡើយ ។ សេចក្តីពិស្តារក្នុងកម្មក្ខន្ធកៈ គម្ពីរចុល្លវគ្គ ។

២- បរិភោគក្នុងទីនេះ ចំពោះយកការសេពគប់ ។

រួមដោយអាមិសៈ ១ បរិភោគរួមដោយធម៌ ១ ។ ដែលហៅថា បរិភោគរួមដោយអាមិសៈនោះ គឺភិក្ខុឲ្យអាមិសៈ (ដល់ភិក្ខុនោះ) ក្ដី ទទួលអាមិសៈអំពីភិក្ខុនោះក្ដី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ដែលហៅថា បរិភោគរួមដោយធម៌ គឺភិក្ខុសម្ដែងធម៌ (ដល់ភិក្ខុនោះ) ក្ដី ឲ្យ (ភិក្ខុនោះ) សម្ដែងធម៌ឲ្យស្ដាប់ក្ដី ។ ភិក្ខុសម្ដែងធម៌ (ដល់ភិក្ខុនោះ) ក្ដី ឲ្យ (ភិក្ខុនោះ) សម្ដែងធម៌ឲ្យស្ដាប់ក្ដី ដោយបទ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ រាល់ៗ បទ ។ ភិក្ខុសម្ដែងធម៌ (ដល់ភិក្ខុនោះ) ក្ដី ឲ្យ (ភិក្ខុនោះ) សម្ដែងធម៌ឲ្យស្ដាប់ក្ដី ដោយអក្ខរៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈរាល់ៗ អក្ខរៈ ។ ពាក្យថា នៅរួមក្ដី គឺភិក្ខុធ្វើឧបោសថក្ដី បវារណាក្ដី សង្ឃកម្មក្ដី ជាមួយនឹងភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា សម្រេចឥរិយាបថដេករួមក្ដី គឺកាលបើភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តបានដេកហើយ ភិក្ខុក៏ដេកក្នុងទីបិទបាំងជាមួយគ្នា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កាលបើភិក្ខុដេកហើយ ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ត ក៏ដេកដែរភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឬថា ភិក្ខុទាំងពីររូបដេក (ជាមួយគ្នា) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុក្រោកឡើងហើយ ដេកវិញញយៗ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៨៩] ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តហើយ ភិក្ខុសម្គាល់ថា សង្ឃលើកវត្តហើយៗ បរិភោគរួមក្ដី នៅរួមក្ដី សម្រេចឥរិយាបថដេករួមក្ដី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តហើយ ភិក្ខុមានសេចក្ដីសង្ស័យ ហើយបរិភោគរួមក្ដី នៅរួមក្ដី សម្រេចឥរិយាបថដេករួមក្ដី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុ

ដែលសង្ឃលើកវត្តហើយ ភិក្ខុសម្គាល់ថា សង្ឃមិនបានលើកវត្តទេ ហើយបរិភោគរួមក្តី នៅរួមក្តី សម្រេចឥរិយាបថដេករួមក្តី មិនត្រូវអាបត្តិ ។ ភិក្ខុដែលសង្ឃមិនបានលើកវត្ត ភិក្ខុសម្គាល់ថា សង្ឃលើកវត្តហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុដែលសង្ឃមិនលើកវត្ត ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុដែលសង្ឃមិនលើកវត្ត ភិក្ខុសម្គាល់ថា សង្ឃមិនលើកវត្ត មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[២៩០] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុដឹងថា ភិក្ខុនោះសង្ឃមិនលើកវត្ត ១ ភិក្ខុដឹងថា ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តហើយ ដែលសង្ឃបានសូត្រហៅចូលពួកវិញ ១ ភិក្ខុដឹងថា ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តហើយៗ បានលះបង់ទិដ្ឋិនោះចេញហើយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៩ ចប់

អដ្ឋកថា
សប្បាណកវគ្គទី ៧
ឧក្ខិត្តសម្ភោគសិក្ខាបទ

[២៨៧] ក្នុងសិក្ខាបទទី ៩ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះ

បទថា **អកដានុធម្មេន** សេចក្តីថា ឱសារណា (ការហៅចូលក្រុម) ដែលសង្ឃឃើញវត្តដ៏សមគួរ ធ្វើហើយដល់ភិក្ខុដែលត្រូវសង្ឃលើកវត្ត ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិក្តី ព្រោះមិនមានការសម្តែងអាបត្តិក្តី ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ក្តី ដោយធម៌ ដោយវិន័យ ដោយសត្ថុសាសនៈ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហៅថា តាមធម៌ ។ តាមធម៌ ពោល គឺឱសារណានោះ សង្ឃមិនបានធ្វើដល់ភិក្ខុណា ភិក្ខុនេះឈ្មោះថា បុគ្គលដែលសង្ឃមិនបានធ្វើតាមធម៌ ។ សេចក្តីថា (មិនទាន់បានធ្វើ) ជាមួយភិក្ខុដូច្នោះ ។ ដោយហេតុនោះឯងក្នុងបទភាជនៈនៃបទថា **អកដានុធម្មេន** នោះ ទើបត្រាស់ថា ដែលឈ្មោះថា មិនទាន់បានធ្វើតាមធម៌ គឺជាបុគ្គលត្រូវសង្ឃលើកវត្តហើយ សង្ឃមិនទាន់បានហៅចូលក្រុម ។

[២៨៨] ពីរបទថា **ទេតិ វា បដិគ្គណ្ហាតិ វា** សេចក្តីថា ភិក្ខុឲ្យក្តីទទួលក្តី នូវអាមិសៈ សូម្បីច្រើនដោយប្រយោគមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ១ ។ កាលឲ្យ និងទទួលដាច់ជាចន្លោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈជាច្រើន ដោយរាប់ប្រយោគ ។

បទដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានន័យងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

ឧក្ខិត្តសម្ភោគសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៧០

[២៩១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង សមណុទ្ទេស[១] ឈ្មោះកណ្ដកៈ មានទិដ្ឋិអាក្រក់ មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើង (ដូច្នេះ) ថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្ដែងហើយ គឺធម៌ទាំង-ឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សម្ដែងថា ជាធម៌ធ្វើសេចក្ដីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្ដីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពនោះទេ ។ ភិក្ខុជាច្រើនបានឮដំណឹងថា សមណុទ្ទេស ឈ្មោះកណ្ដកៈ មានទិដ្ឋិអាក្រក់ មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើង (ដូច្នេះ) ថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែល ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្ដែងហើយ គឺធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះ ភាគសម្ដែងថា ជាធម៌ធ្វើសេចក្ដីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើ សេចក្ដីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពទេ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយនោះចូលទៅ រកសមណុទ្ទេសឈ្មោះកណ្ដកៈ លុះចូលទៅហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹង កណ្ដកសមណុទ្ទេសថា នែអាវុសោ កណ្ដកៈ ឮថា អ្នកឯងមានទិដ្ឋិអាក្រក់ មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើង (ដូច្នេះ) ថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះ-ដ៏មានព្រះភាគសម្ដែងហើយ គឺធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ

១- សមណុទ្ទេស ជាពាក្យផ្លាស់ប្ដូរគ្នានឹងពាក្យថា សាមណេរ នឹងហៅថា សមណុទ្ទេសក៏បាន ថាសាមណេរក៏បាន ។

សម្តែងថា ជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពទេ ពិតមែនឬ ។ កណ្ឋកសមណុទ្ទេសឆ្លើយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំករុណាដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងយ៉ាងនេះថា ធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងថាជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព ពិតមែន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយថា នែអាវុសោកណ្ឋកៈ អ្នកកុំនិយាយយ៉ាងនេះឡើយ កុំពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ ការពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនបានត្រាស់យ៉ាងនេះទេ នែអាវុសោកណ្ឋកៈ ធម៌ទាំងឡាយធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ដែលព្រះដ៏-មានព្រះភាគសម្តែងហើយ ដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះ អាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពមែន ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានសេចក្តីសុខតិច មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយរាងឆ្អឹង ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយដុំសាច់ ។បេ។ ព្រះដ៏មាន-ព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយគប់ភ្លើង ដែលធ្វើដោយស្មៅ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយរណ្តៅរងើកភ្លើង ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយអ្នកយល់សប្តិ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែង

ហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយរបស់ដែលខ្ចីគេ ។បេ។ ព្រះដ៏-មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយផ្លែឈើ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយកាំបិត និងជ្រញ់ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយលំពែង និងដែកស្រួច ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយក្បាលពស់ មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន ។ សមណុទ្ទេសឈ្មោះកណ្ឋកៈ កាលដែលភិក្ខុទាំងឡាយពោលយ៉ាងនេះ ក៏នៅប្រកាន់ទិដ្ឋិអាក្រក់នោះ ដោយសេចក្តីប្រកាន់ដ៏មាំ ហើយពោលយ៉ាងនោះដដែលថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយយ៉ាងនេះថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា ជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពទេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ មិនអាចនឹងដោះសមណុទ្ទេសឈ្មោះកណ្ឋកៈចេញពីទិដ្ឋិអាក្រក់នោះក្នុងកាលណា ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងកាលនោះ លុះចូលទៅហើយ ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួរចំពោះកណ្ឋកសមណុទ្ទេស ក្នុងពេលនោះថា នែកណ្ឋកៈ ឮថា អ្នកឯងមានទិដ្ឋិអាក្រក់ មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើង (ដូច្នេះ) ថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ គឺធម៌ទាំងឡាយ

ណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងថា ជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពទេ ពិតមែនឬ ។ កណ្ដកសមណុទ្ទេសនោះ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ យ៉ាងនេះថា ធម៌ទាំង-ឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា ជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព ពិតមែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលតថាគតសម្តែងហើយយ៉ាងនេះអំពីបុគ្គលណាមក នែមោឃបុរស ធម៌ទាំងឡាយដែលធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ តថាគតសម្តែងហើយដោយបរិយាយជាច្រើន ក៏ធម៌ទាំងឡាយនោះ អាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព (មែន) តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយ មានសេចក្តីសុខតិច មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយរាងឆ្អឹង ។បេ។ តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយដុំសាច់ ។បេ។ តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយគប់ភ្លើងធ្វើដោយស្មៅ ។បេ។ តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយរណ្តៅរងើកភ្លើង ។បេ។ តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយអ្នកយល់សប្តិ ។បេ។ តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយ មានឧបមាដោយរបស់ដែលខ្ចីគេ ។បេ។ តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយផ្លែឈើ ។បេ។

តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយកាំបិត និងជ្រញ់ ។បេ។ តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយលំពែង និងដែកស្រួច ។បេ។ តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយក្បាលពស់ មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន នែមោឃបុរស កាលបើដូច្នោះហើយ អ្នកឯងហៅថាពោលបង្កាច់យើងផង គាស់កកាយខ្លួនឯងផង សោយបាបជាច្រើនផង ព្រោះទិដ្ឋិដែលខ្លួនកាន់យកខុស នែមោឃបុរស ទិដ្ឋិដែលអ្នកឯងកាន់យកអាក្រក់នោះ នឹងបង្កទោស មិនជាប្រយោជន៍ ជាទុក្ខដល់អ្នកឯងអស់កាលជាអង្វែង នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ម្នាលមោឃបុរស ទិដ្ឋិអាក្រក់របស់អ្នកនេះ មានតែនាំមិនឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា និងដើម្បីសេចក្តីរាយមាយដល់មនុស្សពួកខ្លះ ដែលជ្រះថ្លាហើយផង ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបន្ទោសហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា រួចត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ សង្ឃចូរញុំាងកណ្ឌកសមណុទ្ទេសឲ្យវិនាសចុះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កណ្ឌកសមណុទ្ទេសនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវឲ្យវិនាសយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោកណ្ឌកៈ កាលមានថ្ងៃនេះជាដើម អ្នកឯងមិនត្រូវអាងព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ថាជាសាស្តារបស់អ្នកឡើយ សមណុទ្ទេសទាំងឡាយដទៃ តែងបាននូវកិរិយាដេករួមឯណា អស់រាត្រីពីរ និងរាត្រីបី ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ កិរិយាដេកនៅរួមនោះ មិនមានដល់អ្នកទេ នែ

មនុស្សក្រៅការ អ្នកឯងចូរចៀសចេញទៅ អ្នកចូរវិនាសទៅ ។ ក្នុងកាល នោះឯង សង្ឃបានឲ្យកណ្ឌកសមណុទ្ទេសវិនាសហើយ ។

[២៩២] សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុដឹងថា កណ្ឌកសមណុទ្ទេស សង្ឃឲ្យវិនាសយ៉ាងនោះហើយ បញ្ចុះបញ្ចូលខ្លះ ឲ្យបម្រើខ្លះ បរិភោគរួមខ្លះ សម្រេចឥរិយាបថដេករួមខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្ដីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបន្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុដឹងថា កណ្ឌកសមណុទ្ទេស ដែលសង្ឃឲ្យវិនាសយ៉ាងនោះហើយ មិនគួរនឹងបញ្ចុះបញ្ចូលខ្លះ ឲ្យបម្រើខ្លះ បរិភោគរួមខ្លះ សម្រេចឥរិយាបថដេករួមខ្លះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយដឹងថា កណ្ឌកសមណុទ្ទេស ដែលសង្ឃឲ្យវិនាសយ៉ាងនោះហើយ បញ្ចុះបញ្ចូលខ្លះ ឲ្យបម្រើខ្លះ បរិភោគរួមខ្លះ សម្រេចឥរិយាបថដេករួមខ្លះ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយដឹងថា កណ្ឌកសមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាសយ៉ាងនោះហើយ មិនគួរនឹងបញ្ចុះបញ្ចូលខ្លះ ឲ្យបម្រើខ្លះ បរិភោគខ្លះ សម្រេចឥរិយាបថដេករួមខ្លះ នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្ដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា បើសមណុទ្ទេសពោលយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែល

ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ គឺធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សម្តែងហើយថា ជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើ សេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពទេ ។ សមណុទ្ទេសនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវនិយាយប្រដៅយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោសមណុទ្ទេស អ្នកឯងកុំនិយាយ យ៉ាងនេះឡើយ អ្នកកុំពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ ការពោលបង្កាច់ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រោះព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនពោលយ៉ាងនេះទេ នែ អាវុសោសមណុទ្ទេស ធម៌ទាំងឡាយធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះ ភាគសម្តែងហើយដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះ អាចធ្វើសេចក្តី អន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព (មែន) ។ សមណុទ្ទេសនោះ កាលដែល ភិក្ខុទាំងឡាយពោលយ៉ាងនេះហើយ ក៏នៅតែប្រកាន់ដដែល សមណុទ្ទេសនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវនិយាយប្រដៅយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោសមណុទ្ទេស កាល មានថ្ងៃនេះជាដើម អ្នកមិនត្រូវអាងព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះថា ជាសាស្តារបស់ អ្នកឡើយ សាមណេរទាំងឡាយដទៃតែងបានកិរិយាដេករួម ឯណាអស់រាត្រី ពីរបី ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ការដេកនៅរួមនោះ មិនមានដល់អ្នកទេ នែមនុស្សក្រៅការ អ្នកចូរចៀសចេញទៅ ចូរវិនាសទៅ ។ ភិក្ខុណាមួយ ដឹងថា សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាសយ៉ាងនោះហើយ បញ្ចុះបញ្ចូលក្តី ឲ្យបម្រើក្តី បរិភោគរួមក្តី សម្រេចឥរិយាបថដេករួមក្តី ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិ បាចិត្តិយៈ ។

[២៩៣] ដែលហៅថា សមណុទ្ទេស គឺសំដៅយកសាមណេរ ។ ពាក្យថា ពោលយ៉ាងនេះ គឺពោលថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះ

ភាគសម្តែងហើយ គឺធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងថា ជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពទេ ។

[២៩៤] ពាក្យថា សមណុទ្ទេសនោះ គឺសមណុទ្ទេសដែលជាអ្នកពោលយ៉ាងនេះនោះឯង ។ ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺភិក្ខុទាំងឡាយឯទៀត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាឃើញ ភិក្ខុទាំងឡាយណាឮ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះត្រូវពោលនឹងសមណុទ្ទេសនោះថា នែអាវុសោសមណុទ្ទេស អ្នកកុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ កុំពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ ការពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មិនសម្រេចប្រយោជន៍ទេ ព្រោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ មិនពោលយ៉ាងនេះទេ នែអាវុសោសមណុទ្ទេស ធម៌ទាំងឡាយដែលធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ ដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះ អាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព(មែន) ។ សមណុទ្ទេសនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវពោលអស់វារៈពីរដងផង ត្រូវពោលអស់វារៈបីដងផង ។ បើសមណុទ្ទេសនោះលះបង់បាន ការលះបង់បាននេះជាការល្អ បើលះបង់មិនបានទេ សមណុទ្ទេសនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវនិយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោសមណុទ្ទេស កាលមានថ្ងៃនេះជាដើម អ្នកមិនត្រូវអាងព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះថា ជាសាស្តារបស់អ្នកឡើយ សមណុទ្ទេសទាំង-ឡាយដទៃ តែងបានការដេកនៅរួមឯណាអស់រាត្រីពីរ និងរាត្រីបីជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ការដេកនៅរួមនោះ មិនមានដល់អ្នកទេ នែមនុស្សឥតគេរាប់

អ្នកចូរចៀសចេញទៅ ចូរវិនាសទៅ ។

[២៩៥] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺភិក្ខុដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី ភិក្ខុទាំង-ឡាយដទៃប្រាប់ភិក្ខុនោះក្តី ឬសមណុទ្ទេសនោះប្រាប់ក្តី ។ ពាក្យថា ដែលសង្ឃឲ្យវិនាសយ៉ាងនោះហើយ គឺសង្ឃឲ្យវិនាសយ៉ាងនេះហើយ ។ ដែលហៅថា សមណុទ្ទេស គឺសំដៅយកសាមណេរ ។ ពាក្យថា បញ្ចុះបញ្ចូលក្តី គឺភិក្ខុបញ្ចុះបញ្ចូលដោយគិតថា អញនឹងឲ្យបាត្រក្តី ចីវរក្តី បាលីក្តី អដ្ឋកថាក្តី ដល់សមណុទ្ទេសនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា ឲ្យបម្រើក្តី គឺភិក្ខុត្រេកអរនឹងគ្រឿងលម្អិតក្តី ដីស្អិតក្តី ឈើស្ទន់ក្តី ទឹកខ្ពុរមាត់ក្តីរបស់សមណុ-ទ្ទេសនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា បរិភោគរួមក្តី គឺបរិភោគរួមមាន ២ យ៉ាង បានដល់ បរិភោគរួមដោយអាមិសៈ ១ បរិភោគរួមដោយធម៌ ១ ហៅថា បរិភោគរួម ។ ដែលហៅថា បរិភោគរួមដោយអាមិសៈ គឺភិក្ខុឲ្យអាមិសៈក្តី ទទួលក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ដែលហៅថា បរិភោគរួមដោយធម៌ គឺភិក្ខុសម្តែងធម៌ដល់សមណុទ្ទេសនោះក្តី ឲ្យសមណុទ្ទេសនោះសម្តែងឲ្យស្តាប់ក្តី ។ ភិក្ខុសម្តែងធម៌ដល់សមណុទ្ទេសនោះក្តី ឲ្យសមណុទ្ទេសនោះសម្តែងឲ្យស្តាប់ក្តី ដោយបទ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ រាល់ៗ បទ ។ ភិក្ខុសម្តែងធម៌ដល់សមណុទ្ទេសនោះក្តី ឲ្យសមណុទ្ទេសនោះសម្តែងឲ្យស្តាប់ក្តី ដោយអក្ខរៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ រាល់ៗ អក្ខរៈ ។ ពាក្យថា សម្រេចកិរិយាដេកនៅរួមក្តី គឺកាលបើសមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាសនោះបានដេក ហើយ

ភិក្ខុក៏ដេកក្នុងទីបិទបាំងជាមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កាលបើភិក្ខុដេកហើយ សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាសក៏ដេកនៅ (ដែរ) ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឬដេកទាំងពីរនាក់ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុក្រោកឡើងហើយ ដេកញយៗ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៩៦] សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាសហើយ ភិក្ខុសម្គាល់ថា សង្ឃឲ្យវិនាសហើយៗ បញ្ចុះបញ្ចូលក្តី ឲ្យបម្រើក្តី បរិភោគរួមក្តី សម្រេចកិរិយាដេករួមក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាសហើយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយបញ្ចុះបញ្ចូលក្តី ឲ្យបម្រើក្តី បរិភោគរួមក្តី សម្រេចកិរិយាដេករួមក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាសហើយ ភិក្ខុសម្គាល់ថា សង្ឃមិនបានឲ្យវិនាសទៅវិញហើយៗ បញ្ចុះបញ្ចូលក្តី ឲ្យបម្រើក្តី បរិភោគរួមក្តី សម្រេចកិរិយាដេករួមក្តី មិនត្រូវអាបត្តិ ។ សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃមិនឲ្យវិនាស ភិក្ខុសម្គាល់ថា សង្ឃឲ្យវិនាស ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃមិនឲ្យវិនាស ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃមិនឲ្យវិនាស ភិក្ខុសម្គាល់ថា សង្ឃមិនឲ្យវិនាស មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[២៩៧] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុដឹងថា សមណុទ្ទេសនោះ សង្ឃមិនបានឲ្យវិនាស ១ ភិក្ខុដឹងថា សមណុទ្ទេសនោះលះបង់ទិដ្ឋិនោះហើយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១០ ចប់

សប្បាណកវគ្គទី ៧ ចប់

ឧទ្ទាននៃសប្បាណកវគ្គនោះ មាន ១០ សិក្ខាបទនេះ គឺ

សញ្ចិច្ចវធសិក្ខាបទ	១	សប្បាណសិក្ខាបទ	១
ឧក្កោសិក្ខាបទ	១	ទុដ្ឋុល្លឆាទនសិក្ខាបទ	១
ឩនវីសតិសិក្ខាបទ	១	សត្ថសិក្ខាបទ	១
សំវិធានសិក្ខាបទ	១	អរិដ្ឋកសិក្ខាបទ	១
ឧក្ខិត្តសិក្ខាបទ	១	កណ្ឋកសិក្ខាបទ	១

អដ្ឋកថា
សប្បាណកវគ្គទី ៧
កណ្ដកសិក្ខាបទ

[២៩១] ក្នុងសិក្ខាបទទី ១០ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះ ពីរបទថា **ទិដ្ឋិគតំ ឧប្បន្នំ** គឺសមណុទ្ទេសនេះ កាលត្រិះរិះទៅដោយមិនជាឧបាយនៃប្រាជ្ញា ក៏កើតទិដ្ឋិឡើងមក ដូចអរិដ្ឋភិក្ខុដូច្នោះ ។

នាសនៈដែលត្រាស់ទុកក្នុងបទថា **នាសេតុ** នេះ មាន ៣ យ៉ាង គឺ **សំវាសនាសន ១ លិង្គនាសន ១ ទណ្ឌកម្មនាសន ១** ។ បណ្ដានាសនៈ ៣ យ៉ាងនោះ ការលើកវត្តព្រោះមិនឃើញអាបត្តិជាដើម ឈ្មោះថា **សំវាស-នាសន** ។ នាសនៈដូច្នេះថា សាមណេរប្រទូស្តភិក្ខុនី សង្ឃគប្បីឲ្យនាសនៈចេញ ភិក្ខុទាំងឡាយគប្បីឲ្យនាសនៈមេត្តិយភិក្ខុនីចេញ ឈ្មោះថា **លិង្គ-នាសន** ។ នាសនៈនេះថា នៃអាវុសោសមណុទ្ទេស លោកកុំអាងព្រះមានព្រះភាគនោះថា ជាព្រះសាស្ដារបស់លោកតាំងពីថ្ងៃនេះទៅ ឈ្មោះថា **ទណ្ឌ-កម្មនាសន** ។ ទណ្ឌកម្មនាសនៈនេះ ទ្រង់បំណងយកក្នុងសិក្ខាបទនេះ ។ ព្រោះហេតុនោះ ទើបព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ទុកថា **ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ នាសេតព្វោ ។បេ។ ចរ បិរេ វិនស្ស** ជាដើម ។

បណ្ដាបទទាំងនោះ បទថា **ចរ** ប្រែថា លោកចូរចៀសចេញទៅ ។

បទថា **បិរេ** ប្រែថា នៃមនុស្សក្រៅការ គឺអ្នកមិនមែនជាពួករបស់យើង ។

បទថា **វិនស្សុ** សេចក្តីថា អ្នកចូរវិនាសទៅចុះ គឺចូរទៅក្នុងទីដែលពួកយើងមិនឃើញអ្នក ។

[២៩២] បទថា **ឧបលាបេយ្យុំ** ប្រែថា គប្បីសង្គ្រោះ ។

បទថា **ឧបដ្ឋាបេយ្យ** គឺគប្បីឲ្យសមណុទ្ទេសនោះធ្វើការទំនុកបម្រុងខ្លួន ។ បទដ៏សេសមួយអន្លើដោយសមុដ្ឋានជាដើម គប្បីជ្រាបដោយន័យដូចពោលហើយ ក្នុងអរិដ្ឋសិក្ខាបទនោះឯង ។

កណ្ឌកសិក្ខាបទ ចប់

សប្បាណកវគ្គទី ៧ ចប់បរិបូណ៌

តាមវណ្ណនានុក្រម

វិនយបិដក

សហធម្មិកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១

[២៩៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅឃោសិតា-រាម ទៀបក្រុងកោសម្ពី ។ សម័យនោះឯង ឆន្នៈដ៏មានអាយុ តែងប្រព្រឹត្ត អនាចារ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោឆន្នៈ អ្នកកុំធ្វើ កម្មមានសភាពយ៉ាងនេះ កម្មដែលអ្នកធ្វើនេះមិនគួរទេ ។ ឆន្នភិក្ខុនោះនិយាយ យ៉ាងនេះថា នែអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់សិក្សាសិក្ខាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំ មិនទាន់សាកសួរភិក្ខុដទៃ ដែលឈ្លាស ដែលទ្រទ្រង់វិន័យ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ឆន្នៈដ៏មានអាយុ កាលបើភិក្ខុទាំងឡាយពោលពាក្យប្រកប ដោយធម៌ មិនគួរនឹងពោលយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់ សិក្សាសិក្ខាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនទាន់បានសាកសួរភិក្ខុដទៃ ដែលឈ្លាស ដែល ទ្រទ្រង់វិន័យនៅឡើយ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា នែ ឆន្នៈ ឮថា អ្នកឯងកាលបើភិក្ខុទាំងឡាយពោលពាក្យប្រកបដោយធម៌និយាយ (នឹងភិក្ខុទាំងឡាយ) យ៉ាងនេះវិញថា នែអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់ សិក្សាសិក្ខាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនទាន់បានសាកសួរភិក្ខុដទៃ ដែលឈ្លាស ដែលទ្រទ្រង់វិន័យនៅឡើយ ពិតមែនឬ ។ ឆន្នភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះ ដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរស កាលបើភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយពាក្យប្រកបដោយធម៌ អ្នកឯងមិនគួរនឹងពោល

យ៉ាងនេះថា នែអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់សិក្សាសិក្ខាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនទាន់បានសាកសួរភិក្ខុដទៃដែលឈ្លាស ដែលទ្រទ្រង់វិន័យនៅឡើយ នែមោឃបុរស អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ កាលភិក្ខុទាំងឡាយពោលពាក្យប្រកបដោយធម៌ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់សាកសួរភិក្ខុដទៃ ដែលឈ្លាស ដែលទ្រទ្រង់វិន័យដរាបណា ខ្ញុំនឹងមិនសិក្សាសិក្ខាបទនេះដរាបនោះ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកសិក្សាគួរដឹងច្បាស់ គួរសាកសួរគួរពិចារណា ។ នេះជាសាមីចិកម្មក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

[២៩៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺភិក្ខុទាំងឡាយដទៃ ។ ដែលហៅថា ពាក្យប្រកបដោយធម៌ គឺសិក្ខាបទណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគបញ្ញត្តហើយ សិក្ខានោះហៅថា ពាក្យប្រកបដោយធម៌ ។ ភិក្ខុនោះ កាលភិក្ខុទាំងឡាយពោលតាមសិក្ខាបទនោះ ត្រឡប់ជាពោលយ៉ាងនេះ គឺពោលថា នែអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់សិក្សាក្នុងសិក្ខាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនទាន់បានសាកសួរភិក្ខុដទៃ ដែលឈ្លាស ជាវិនយធរ ជាបណ្ឌិតមានប្រាជ្ញា ជាពហូសូត ជាធម្មកថិកនៅឡើយ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣០០] ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្នពិតមែន ហើយពោល

យ៉ាងនេះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្ដីសង្ស័យ ហើយពោលយ៉ាងនេះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនមែនឧបសម្បន្ន ហើយពោលយ៉ាងនេះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុកាលភិក្ខុទាំងឡាយពោលតាមពាក្យដែលមិនមែនជាវិនយប្បញ្ញត្តិ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ពាក្យនេះមិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្ដីផូរផង់ចាកកិលេស មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកម្ចាត់បង់កិលេស មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនាំមកនូវសេចក្ដីជ្រះថ្លា មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនសន្សំនូវកិលេសវដ្ដ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រារព្ធសេចក្ដីព្យាយាមទេ (ម្យ៉ាងទៀត) ពោលថា នែអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់សិក្សាសិក្ខាបទនោះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនទាន់សាកសួរភិក្ខុដទៃ ដែលឈ្លាសទ្រទ្រង់វិន័យ ជាបណ្ឌិតមានប្រាជ្ញា ជាពហូសូត ជាធម្មកថិកនៅឡើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុកាលអនុបសម្បន្នពោលដោយវិនយប្បញ្ញត្តិក្ដី ដោយពុទ្ធវចនៈដែលមិនមែនជាវិនយប្បញ្ញត្តិក្ដី ត្រឡប់ពោលយ៉ាងនេះថា ពាក្យនេះមិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្ដីផូរផង់ចាកកិលេស មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកម្ចាត់កិលេស មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនាំមកនូវសេចក្ដីជ្រះថ្លា មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនសន្សំនូវកិលេសវដ្ដ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រារព្ធសេចក្ដីព្យាយាមទេ (ម្យ៉ាងទៀត) ពោលថា នែអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់សិក្សាសិក្ខាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនទាន់បានសាកសួរភិក្ខុដទៃ ដែលឈ្លាសទ្រទ្រង់វិន័យ ជាបណ្ឌិតមានប្រាជ្ញា ជាពហូសូត ជាធម្មកថិកនៅឡើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនឧបសម្បន្ន ភិក្ខុមាន

សេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនមែនឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៣០១] ត្រង់ពាក្យថា អ្នកសិក្សា គឺអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសិក្សា ។ ពាក្យថា គួរដឹងច្បាស់ គឺគួរចេះ ។ ពាក្យថា គួរសាកសួរ គឺគួរសាកសួរថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ពាក្យនេះដូចម្តេច ពាក្យនេះមានសេចក្តីដូចម្តេច ។ ពាក្យថា គួរពិចារណា គឺគួរគិត គួរថ្លឹង ។ ពាក្យថា នេះជាសាមីចិកម្មក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺថា នេះតាមទំនៀមក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

[៣០២] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុពោលថា ខ្ញុំនឹងដឹង ខ្ញុំនឹងសិក្សា ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១ ចប់

អដ្ឋកថា
សហធម្មិកវគ្គទី ៨
សហធម្មិកសិក្ខាបទ

[២៩៨] វិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃសហធម្មិកវគ្គ គប្បីជ្រាបដូច្នេះ ពីរបទថា **ឯតស្មឹ សិក្ខាបទេ** សេចក្តីថា ខ្ញុំមិនទាន់សិក្សាពាក្យដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុកក្នុងសិក្ខាបទនេះនៅឡើយទេ ។

[៣០០] ក្នុងបទថា **អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស** នេះ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដគ្រប់ៗ វាចា ។

បទថា **សិក្ខមានេន ភិក្ខវេ ភិក្ខុនា** សេចក្តីថា ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាដើម្បីសិក្សា ទទួលឱវាទដោយសិរសា គឺត្បូងនោះឯង គប្បីដឹងទូទៅ គប្បីសាកសួរ និងគប្បីពិចារណា ។ បទដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបអំពីអត្ថចំពោះបទដោយន័យដូចពោលហើយ ក្នុងទុព្វចសិក្ខាបទ នោះឯង ។ ពោលដោយវិនិច្ឆ័យមានអត្ថងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នេះឯង ។

សហធម្មិកសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ២

[៣០៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សម្តែងវិនយកថា សម្តែងគុណនៃវិន័យ ទ្រង់សម្តែងគុណនៃការរៀនវិន័យ ទ្រង់កំណត់រឿយៗ ហើយទ្រង់សម្តែងគុណរបស់ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដោយបរិយាយជាច្រើន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សម្តែងវិនយកថា ទ្រង់សម្តែងគុណនៃវិន័យ ទ្រង់សម្តែងគុណនៃការរៀនវិន័យ ទ្រង់កំណត់រឿយៗ ហើយទ្រង់សម្តែងគុណរបស់ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដោយបរិយាយជាច្រើន នែអាវុសោទាំងឡាយ បើដូច្នោះ យើងនឹងរៀនវិន័យក្នុងសម្នាក់ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ជាថេរៈខ្លះ ជាភិក្ខុថ្មីខ្លះ ជាភិក្ខុកណ្តាលខ្លះច្រើនរូប រៀនវិន័យក្នុងសម្នាក់ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុ ។ លំដាប់នោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមានគំនិតដូច្នេះថា នែអាវុសោទាំងឡាយ ឥឡូវនេះឯង ភិក្ខុច្រើនអង្គ ជាថេរៈខ្លះ ជាភិក្ខុថ្មីខ្លះ ជាភិក្ខុកណ្តាលខ្លះ រៀនវិន័យក្នុងសម្នាក់ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុ បើភិក្ខុទាំងឡាយនេះ ជាអ្នកចេះស្ទាត់ក្នុងវិន័យ នឹងទាញមក នឹងប្រានទៅ នូវយើងទាំងឡាយតាមគាប់ចិត្ត នែអាវុសោទាំងឡាយ ណ្ហើយចុះ យើងគួរពោលបង្អាប់វិន័យវិញ ។ ទើបពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុចូលទៅជិតភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា ប្រយោជន៍

អ្វីដោយសិក្ខាបទតូចៗ ទាំងនេះ ដែលបុគ្គលណាមួយសម្តែងឡើងហើយ សិក្ខាបទទាំងឡាយនេះប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីក្តៅក្រហាយចិត្ត ដើម្បីសេចក្តីលំបាកចិត្ត ដើម្បីសេចក្តីសាំញ៉ាំចិត្ត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តី ប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរនឹងពោលបង្អាប់វិន័យសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយពោលបង្អាប់វិន័យ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹងពោលបង្អាប់វិន័យទេ នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ កាលបើភិក្ខុសម្តែងឡើងនូវបាតិមោក្ខ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ប្រយោជន៍អ្វីដោយសិក្ខាបទតូចៗ ទាំងនេះដែលភិក្ខុណាមួយសម្តែងឡើងហើយ សិក្ខាបទទាំងឡាយ នេះប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីក្តៅក្រហាយចិត្ត ដើម្បីសេចក្តីលំបាកចិត្ត ដើម្បីសេចក្តីរសេមរសាមចិត្តប៉ុណ្ណោះឯង ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះពោលបង្អាប់សិក្ខាបទ ។

[៣០៤] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា កាលបើភិក្ខុសម្តែងឡើងនូវបាតិមោក្ខ គឺកាល

បើភិក្ខុសម្តែងឡើងឯងក្តី ឲ្យគេសម្តែងឡើងក្តី ធ្វើស្វាធ្យាយក្តី ។ ពាក្យថា ពោលយ៉ាងនេះ គឺភិក្ខុណាពោលបន្អាប់វិន័យ ដល់ឧបសម្បន្នផងគ្នាថា ប្រយោជន៍អ្វីដោយសិក្ខាបទតូចៗ ទាំងនេះ ដែលភិក្ខុណាមួយសម្តែងឡើង ហើយ សិក្ខាបទទាំងនេះប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីក្តៅក្រហាយចិត្ត សេចក្តី លំបាកចិត្ត សេចក្តីសៅសេមសៅសាមចិត្តប៉ុណ្ណោះឯង ភិក្ខុណារៀនសិក្ខាបទនេះ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយចិត្ត សេចក្តីលំបាកចិត្ត សេចក្តីសៅសេមសៅសាម ចិត្ត ភិក្ខុណាមិនរៀនសិក្ខាបទនេះ ភិក្ខុនោះមិនមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយចិត្ត សេចក្តីលំបាកចិត្ត សេចក្តីសៅសេមសៅសាមចិត្តទេ សិក្ខាបទនេះ បើមិនមានអ្នក ណាសម្តែងឡើង ក៏ជាការល្អ សិក្ខាបទនេះ បើមិនមានអ្នកណាសិក្សា ក៏ជា ការល្អ សិក្ខាបទនេះ បើមិនមានអ្នកណារៀន ក៏ជាការល្អ សិក្ខាបទនេះ បើ មិនមានអ្នកណាទ្រទ្រង់ ក៏ជាការល្អ វិន័យចូរអន្តរធានទៅ ឬភិក្ខុទាំងឡាយ នេះចូរកុំឲ្យចេះដឹងអ្វីសោះ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣០៥] ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន ហើយពោលបន្អាប់ វិន័យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយ ពោលបន្អាប់វិន័យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិន មែនឧបសម្បន្ន ហើយពោលបន្អាប់វិន័យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុពោល បន្អាប់ធម៌ដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុពោលបន្អាប់វិន័យក្តី ធម៌ដទៃក្តី ចំពោះអនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនឧបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ

ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនមែនឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៣០៦] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនចង់ពោលបង្អាប់ ១ ភិក្ខុពោលថា ណ្ហើយចុះ អ្នកចូររៀនព្រះសូត្រទាំងឡាយក្តី គាថាទាំងឡាយក្តី អភិធម្មក្តី ជាមុនសិន ចាំរៀនវិន័យជាខាងក្រោយវិញ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ២ ចប់

អដ្ឋកថា
សហធម្មិកវគ្គទី ៨
វិលេខណាសិក្ខាបទ

[៣០៣] ក្នុងសិក្ខាបទទី ២ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះ ពីរបទថា **វិនយកថំ កថេតិ** សេចក្តីថា ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់កថា ដែលទាក់ទងដោយកប្បិយ និងអកប្បិយ អាបត្តិ និងអនាបត្តិ សំវរៈ អសំវរៈ និងបហាន ដែលឈ្មោះថា **វិនយកថា** ។

បទថា **វិនយស្ស វណ្ណំ ភាសតិ** សេចក្តីថា ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ការដាក់មាតិកាដោយអំណាចនៃអាបត្តិ ៥ កង ៧ កង ហើយទ្រង់ពណ៌នាដោយបទភាជនៈ ដែលឈ្មោះថា សរសើរព្រះវិន័យ ។

បទថា **វិនយបរិយត្តិយា វណ្ណំ ភាសតិ** សេចក្តីថា ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់សរសើរ គឺពណ៌នាគុណ បានដល់ អានិសង្ស មានការរៀនព្រះវិន័យជាមូលនៃពួកភិក្ខុដែលរៀនព្រះវិន័យ អធិប្បាយថា ពិតហើយ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់អានិសង្ស ៥ អានិសង្ស ៦ អានិសង្ស ៧ អានិសង្ស ៨ អានិសង្ស ៩ អានិសង្ស ១០ អានិសង្ស ១១ ដែលមានការរៀនព្រះវិន័យជាមូលទាំងអស់ ដែលព្រះវិនយធរនឹងបាន ។

សួរថា វិនយធររមែងបានអានិសង្ស ៥ ពួកណា ឆ្លើយថា រមែងបានអានិសង្ស ៥ មានការគ្រប់គ្រងសីលក្ខន្ធជាដើមរបស់ខ្លួន ។ សមដូចពាក្យដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុកថា ភិក្ខុអ្នកទ្រទ្រង់ព្រះវិន័យ តែងបានអានិសង្ស

៥ ប្រការ គឺសីលក្ខន្ធរបស់ខ្លួន ឈ្មោះថា ភិក្ខុនោះបានគ្រប់គ្រងរក្សាដោយល្អ ១ ភិក្ខុនោះ តែងជាទីពឹងនៃពួកភិក្ខុដែលមានសេចក្ដីសង្ស័យជាប្រក្រតី ១ ភិក្ខុនោះ ជាអ្នកក្លៀវក្លានិយាយក្នុងកណ្ដាលជំនុំសង្ឃ ១ ភិក្ខុនោះរមែងសង្កត់សង្កិនដោយល្អនូវពួកសត្រូវដោយសហធម៌ គឺសិក្ខាបទដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តទុក ១ ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា ជាអ្នកប្រតិបត្តិដើម្បីញ៉ាំងព្រះសទ្ធម្មឲ្យតាំងនៅមាំ ១ ។

សីលក្ខន្ធរបស់ខ្លួន ឈ្មោះថា វិនយធរបុគ្គលនោះគ្រប់គ្រងរក្សាល្អហើយដូចម្ដេច គឺភិក្ខុអង្គខ្លះក្នុងធម្មវិន័យនេះ កាលត្រូវអាបត្តិ រមែងត្រូវដោយអាការ ៦ យ៉ាង គឺដោយការមិនខ្មាស ១ ដោយការមិនដឹង ១ ដោយការសង្ស័យហើយនៅតែធ្វើ ១ ដោយការសម្គាល់ក្នុងរបស់មិនគួរ ថាគួរ ១ ដោយសម្គាល់ក្នុងរបស់គួរ ថាមិនគួរ ១ ដោយការមិនមានសតិ ១ ។

ភិក្ខុរមែងត្រូវអាបត្តិដោយការមិនខ្មាសដូចម្ដេច គឺភិក្ខុដឹងថា ជាអកប្បិយ ល្មើសបំពាន ធ្វើការប្រព្រឹត្តកន្លង ។ សមដូចពាក្យដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ភិក្ខុមានចិត្តក្លែងត្រូវអាបត្តិក្ដី បិទបាំងអាបត្តិទុកក្ដី លុះតាមអំណាចអគតិក្ដី ភិក្ខុយ៉ាងនេះ តថាគតហៅថា អលជ្ជីបុគ្គល ។

ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយការមិនដឹងដូចម្ដេច សេចក្ដីថា ព្រោះថា បុគ្គលដែលមិនមានការដឹង ជាអ្នកល្ងង់ខ្លៅ ជាបុគ្គលវង្វេង មិនដឹងរបស់ដែលគួរធ្វើ និងរបស់មិនគួរធ្វើ រមែងធ្វើរបស់មិនគួរធ្វើ ធ្វើរបស់ដែលគួរធ្វើឲ្យខុសភ្លាំងភ្លាត់ដោយអាការយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ត្រូវដោយការមិនដឹង ។

ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយសង្ស័យ ហើយនៅតែធ្វើដូចម្តេច គឺកាលកើតសេចក្តីសង្ស័យឡើង ព្រោះអាស្រ័យរបស់ដែលគួរ និងមិនគួរបំពានកន្ទុងនោះឯង ដោយសម្គាល់ថា សួរព្រះវិនយធរហើយ បើជាកប្បិយ ជាវត្ថុដែលគួរធ្វើ បើជាអកប្បិយ ជារបស់ដែលមិនគួរធ្វើ តែនេះ គួរ ដោយអាការយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ត្រូវដោយសង្ស័យហើយនៅតែធ្វើ ។

ភិក្ខុត្រូវដោយការសម្គាល់ក្នុងវត្ថុដែលមិនគួរ ថាគួរដូចម្តេច គឺភិក្ខុឆាន់សាច់ខ្លាឃ្មុំ ដោយសម្គាល់ថា ជាសាច់ជ្រូក ឆាន់សាច់ខ្លាដំបង ដោយសម្គាល់ថា សាច់ម្រឹគ ឆាន់ភោជនដែលជាអកប្បិយ ដោយសម្គាល់ថា ភោជនជាកប្បិយ ឆាន់ក្នុងវេលាវិកាល ដោយសម្គាល់ថា ជាកាល ផឹកទឹកបានដែលជាអកប្បិយ ដោយសម្គាល់ថា ជាទឹកបានកប្បិយ ដោយអាការយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ត្រូវដោយការសម្គាល់ក្នុងវត្ថុដែលមិនគួរ ថា គួរ ។

ភិក្ខុរមែងត្រូវអាបត្តិ ដោយភាពជាអ្នកមានសេចក្តីសម្គាល់ក្នុងវត្ថុដែលគួរ ថាមិនគួរដូចម្តេច គឺភិក្ខុឆាន់សាច់ជ្រូក ដោយសម្គាល់ថា សាច់ខ្លាឃ្មុំ ឆាន់សាច់ម្រឹគ ដោយសម្គាល់ថា សាច់ខ្លាដំបង ឆាន់ភោជនដែលជាកប្បិយ ដោយសម្គាល់ថា ភោជនជាអកប្បិយ ឆាន់ក្នុងកាល ដោយសម្គាល់ថា ជាវិកាល ឆាន់កប្បិយបានៈ សម្គាល់ថា ជាអកប្បិយបានៈ ដោយអាការយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ត្រូវដោយភាពជាអ្នកមានសេចក្តីសម្គាល់ក្នុងរបស់ដែលគួរថាមិនគួរ ។

ភិក្ខុត្រូវដោយការមិនមានសតិដូចម្តេច គឺភិក្ខុ កាលត្រូវអាបត្តិព្រោះ

ការដេករួម ការនៅប្រាសចាកត្រៃចីវរ និងភេសជ្ជៈក្តី ចីវរក្តី កន្លងកាលវេលាជាបច្ច័យ ឈ្មោះថា ត្រូវដោយការភ្លេចស្មារតី ។ ភិក្ខុអលជ្ជីក្នុងសាសនានេះ រមែងត្រូវអាបត្តិដោយអាការ ៦ យ៉ាងនេះ ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

តែព្រះវិនយធរ មិនត្រូវអាបត្តិដោយអាការ ៦ យ៉ាងនេះទេ មិនត្រូវដោយភាពជាអ្នកមិនខ្មាសដូចម្តេច គឺព្រោះកាលលោករក្សាពាក្យតិះដៀលរបស់អ្នកដទៃនេះថា លោកដ៏ចម្រើន សូមមើលចុះ ភិក្ខុនេះដឹងវត្ថុដែលគួរនិងមិនគួរពិតៗ នៅតែធ្វើការកន្លងល្មើសវិនយបញ្ញត្តិដូច្នេះបាន ក៏ឈ្មោះថាមិនត្រូវដោយអាការយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា មិនត្រូវដោយភាពជាអ្នកមិនខ្មាស ។ សម្តែងអាបត្តិជាទេសនាគាមិនី ដែលភ្លេចភ្លាំងដល់លោក ចេញហើយអំពីអាបត្តិដែលជាវុដ្ឋានគាមិនី តាំងនៅក្នុងសេចក្តីបរិសុទ្ធ ។ ចាប់ពីពេលនោះរមែងជាអ្នកតាំងនៅក្នុងភាពជាលជ្ជីបុគ្គលនេះឯង ដូចព្រះតម្រាស់ថា

> ភិក្ខុមិនក្លែងឲ្យត្រូវអាបត្តិ មិនបានបិទបាំងអាបត្តិ មិនលុះអំណាចអគតិ បុគ្គលយ៉ាងនេះដែលព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ហៅថា លជ្ជីបុគ្គល ។

ភិក្ខុមិនត្រូវដោយការមិនដឹងដូចម្តេច គឺព្រោះលោកដឹងនូវរបស់ដែលគួរ និងមិនគួរ ដូច្នោះ លោករមែងធ្វើរបស់ដែលគួរ មិនធ្វើរបស់ដែលមិនគួរ ដោយអាការយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា មិនត្រូវព្រោះការមិនដឹង ។

មិនត្រូវដោយភាពជាអ្នកសង្ស័យហើយ នៅតែធ្វើដូចម្តេច គឺព្រោះលោកកាលកើតសេចក្តីវង្វេងសង្ស័យ ព្រោះអាស្រ័យវត្ថុដែលជាកប្បិយ និង

អកប្បិយ ពិនិត្យមើលវត្ថុ ពិនិត្យមើលមាតិកា បទភាជនៈ អន្តរាបត្តិ អនាបត្តិ ហើយបើជាកប្បិយ ទើបធ្វើ បើជាអកប្បិយ មិនធ្វើ ដោយអាការយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា មិនត្រូវដោយភាពជាអ្នកសង្ស័យហើយនៅតែធ្វើ ។

មិនត្រូវដោយភាពជាអ្នកមានសេចក្តីសម្គាល់ក្នុងវត្ថុដែលមិនគួរ ថាគួរ ជាដើមដូចម្តេច ព្រោះលោកជាអ្នកដឹងនូវវត្ថុដែលគួរ និងមិនគួរ ដូច្នោះ ទើបមិនជាអ្នកមានសេចក្តីសម្គាល់ក្នុងវត្ថុដែលមិនគួរ ថាគួរ មិនជាអ្នកមានការសម្គាល់ក្នុងវត្ថុដែលគួរ ថាមិនគួរ ហើយលោកមានសតិតាំងមាំដោយល្អ អធិដ្ឋានចីវរដែលគួរអធិដ្ឋាន វិកប្បចីវរដែលគួរវិកប្ប ។ វិនយធរបុគ្គល ឈ្មោះថា មិនត្រូវអាបត្តិដោយអាការ ៦ យ៉ាងនេះ ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។ លោកកាលមិនត្រូវ (អាបត្តិ) រមែងជាអ្នកមានសីលមិនដាច់ មានសីលបរិសុទ្ធ ។ ដោយអាការយ៉ាងនេះ សីលក្ខន្ធរបស់ខ្លួន រមែងឈ្មោះថា លោកគ្រប់គ្រងរក្សាល្អហើយ ។

សួរថា វិនយធរបុគ្គល រមែងជាទីពឹងរបស់ពួកភិក្ខុដែលត្រូវសេចក្តីសង្ស័យគ្របសង្កត់ដូចម្តេច ឆ្លើយថា បានឮថា ភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងរដ្ឋក្រៅ និងក្នុងជនបទក្រៅ កើតមានសេចក្តីរង្កៀសសង្ស័យឡើង ដឹងថា បានឮថា ព្រះវិនយធរនៅឯវិហារនោះ ហើយមកកាន់សម្នាក់របស់លោកអំពីចម្ងាយ សួរដល់សេចក្តីរង្កៀសសង្ស័យ ។ លោកសាកសួរវត្ថុនៃកម្ម ដែលភិក្ខុពួកនោះធ្វើហើយ កំណត់ប្រភេទ មានអាបត្តិ អនាបត្តិ គរុកាបត្តិ និងលហុកាបត្តិជាដើម ទើបឲ្យសម្តែងអាបត្តិដែលជាទេសនាគាមិនី ឲ្យចេញចាកអាបត្តិ

ជាវុដ្ឋានគាមិនី ឲ្យតាំងនៅក្នុងសេចក្តីបរិសុទ្ធ ។ ដោយអាការយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ជាទីពឹងរបស់ពួកភិក្ខុដែលត្រូវសេចក្តីសង្ស័យគ្របសង្កត់ ។

បទថា **វិសារទោ សង្ឃមជ្ឈេ វោហរតិ** ប្រែថា ជាអ្នកក្លៀវក្លាពោលក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ សេចក្តីថា ពិតហើយ បុគ្គលមិនមែនវិនយធរនិយាយក្នុងជំនុំសង្ឃ សេចក្តីខ្លាច គឺការតក់ស្លុតរមែងគ្របសង្កត់ សេចក្តីខ្លាចនោះមិនមានដល់វិនយធរបុគ្គល ព្រោះហេតុអ្វី ព្រោះដឹងថា កាលពោលយ៉ាងនេះមានទោស ពោលយ៉ាងនេះមិនមានទោស ហើយទើបពោល ។

ក្នុងបទថា **បច្ចត្ថិកេ សហធម្មេន សុនិគ្គហិតំ និគ្គណ្ហាតិ** នេះ ឈ្មោះថា ជនដែលជាសត្រូវ មាន ២ ពួក គឺបុគ្គលដែលជាសត្រូវដល់ខ្លួនឯង ១ ពួក ជាសត្រូវដល់ព្រះសាសនា ១ ពួក ។ បណ្តាជនដែលជាសត្រូវ ២ ពួកនោះ ពួកភិក្ខុឈ្មោះមេត្តិយ និងភុម្មជក និងស្តេចលិច្ឆវី ឈ្មោះវឌ្ឍៈ ចោទដោយអន្តិមវត្ថុដែលមិនមានមូល ជនពួកនេះ ឈ្មោះថា ជាសត្រូវដល់ខ្លួនឯង ឯជនអ្នកទ្រុស្តសីលដទៃ ដែលជាអ្នកមានធម៌ដ៏លាមកទាំងអស់ ឈ្មោះថា បុគ្គលជាសត្រូវដល់ខ្លួនឯង ។ ឯអរិដ្ឋភិក្ខុ កណ្ឌកសាមណេរ វជ្ជីបុត្តភិក្ខុអ្នកក្រុងវេសាលី ជាអ្នកមានទិដ្ឋិវិបរិត និងពួកភិក្ខុខាងនិកាយមហាយាន មហាសង្ឃិកជាដើម ដែលជាអ្នកមានលទ្ធិបរូបហារ អញ្ញាណ កង្ខា និងបរវិតរណា[១] ធ្វើការលើកសរសើរ ពោលអាងពាក្យប្រៀនប្រដៅ

១- ព្រះអរហន្តនៅមានអសុចិ ព្រះអរហន្តនៅមានការមិនដឹង ព្រះអរហន្តនៅមានសេចក្តីសង្ស័យ ព្រះអរហន្តអស់សេចក្តីសង្ស័យព្រោះអ្នកដទៃ សេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសារត្ថទីបនី ។

ដែលមិនមែនពុទ្ធសាសនា ថាពុទ្ធសាសនា ឈ្មោះថា បុគ្គលជាសត្រូវដល់សាសនា ។ វិនយធរបុគ្គលញ៉ាំញីជនដែលជាសត្រូវទាំងអស់នោះឲ្យរាបទាបដោយប្រការ ដែលពួកបុគ្គលទាំងនោះ មិនអាចប្រតិស្ឋានអសទ្ធម្មឡើងបានដោយសហធម៌ គឺដោយពាក្យជាហេតុរួមគ្នា ។

អធិប្បាយ ព្រះសទ្ធម្ម ៣ យ៉ាង

ក្នុងបទថា **សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា បដិបន្នោ ហោតិ** នេះ ព្រះសទ្ធម្មមាន ៣ ដោយអំណាចនៃបរិយត្តិ បដិបត្តិ និងអធិគម ។ បណ្ដាសទ្ធម្មទាំង ៣ នោះ ពុទ្ធវចនៈ គឺបិដក ៣ ឈ្មោះថា បរិយត្តិសទ្ធម្ម ។ ធម៌នេះ គឺធុតង្គ ១៣ ខន្ធកវត្ត ១៤ មហាវត្ត ៨២ ឈ្មោះថា បដិបត្តិសទ្ធម្ម ។ មគ្គ ៤ ផល ៤ នេះ ឈ្មោះថា អធិគមសទ្ធម្ម ។

បណ្ដាសទ្ធម្ម មានបរិយត្តិសទ្ធម្មជាដើមនោះ ព្រះថេរៈទាំងឡាយពួកខ្លះពោលថា បរិយត្តិជាឫសគល់របស់សាសនា ដោយសូត្រនេះថា ម្នាលអានន្ទ ធម៌ណាក្ដី វិន័យណាក្ដី ដែលតថាគតសម្ដែងហើយ បញ្ញត្តហើយដល់អ្នកទាំងឡាយ លុះអំណើះតអំពីតថាគតទៅ ធម៌ និងវិន័យនោះជាគ្រូរបស់អ្នកទាំងឡាយ ដូច្នេះ ។

ព្រះថេរៈពួកខ្លះពោលថា បដិបត្តិជាមូលរបស់សាសនា ដោយសូត្រនេះថា ម្នាលសុភទ្ទ មួយទៀត ភិក្ខុទាំងនេះ គប្បីនៅដោយប្រពៃ លោកនឹងមិនបានសូន្យចាកពួកអរហន្តឡើយ ។ ហើយពោលថា ភិក្ខុទាំង ៥ រូប ដែលបដិបត្តិដោយប្រពៃនៅមានដរាបណា សាសនារាប់ថា តាំងនៅដរាបនោះ

ដូច្នេះ ។

ឯព្រះថេរៈមួយពួកទៀតពោលថា កាលបរិយត្តិអន្តរធានហើយ សូម្បីបុគ្គលអ្នកបដិបត្តិល្អ ក៏មិនមានការត្រាស់ដឹងធម៌ ហើយពោលថា បើភិក្ខុ ៥ រូប ទោះជាអ្នករក្សាបារាជិកទុកបាន ភិក្ខុទាំងនោះ ឲ្យកុលបុត្រទាំងឡាយដែលមានសទ្ធាបព្វជ្ជា ហើយឲ្យឧបសម្បទា ក្នុងបច្ចន្តប្រទេសឲ្យគ្រប់គណៈទសវគ្គ ហើយនឹងធ្វើឧបសម្បទាក្នុងមជ្ឈិមប្រទេស ឲ្យភិក្ខុសង្ឃគ្រប់វីសតិវគ្គហើយ នឹងធ្វើអព្ភានកម្មដើម្បីខ្លួន ញុំាងសាសនាឲ្យដល់នូវការចម្រើនដុះដាលបរិបូណ៌ ដោយឧបាយយ៉ាងនេះ ។

ព្រះវិនយធរនេះ ជាអ្នកបដិបត្តិដើម្បីការតាំងមាំនៃព្រះសទ្ធម្មទាំង ៣ ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា ព្រះវិនយធរនេះ រមែងបានអានិសង្ស ៥ យ៉ាងទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

សួរថា ព្រះវិនយធររមែងបានអានិសង្ស ៦ អ្វីខ្លះ ឆ្លើយថា ឧបោសថ បវារណា សង្ឃកម្ម បព្វជ្ជា ឧបសម្បទា ជាកិច្ចរបស់ព្រះវិនយធរនោះ លោករមែងឲ្យនិស្ស័យ ឲ្យសាមណេរឧបដ្ឋាក ។

ពិតហើយ ឧបោសថទាំង ៩ នេះ គឺចាតុទ្ទសីឧបោសថ បណ្ណរសីឧបោសថ សាមគ្គីឧបោសថ សង្ឃុបោសថ គណៈឧបោសថ បុគ្គលឧបោសថ សុត្តុទ្ទេសឧបោសថ បារិសុទ្ធិឧបោសថ អធិដ្ឋានឧបោសថ ទាំងអស់នោះជាប់ទាក់ទងដោយព្រះវិនយធរ ។ សូម្បីបវារណាទាំង ៩ នេះ គឺចាតុទ្ទសីបវារណា បណ្ណរសីបវារណា សាមគ្គីបវារណា សង្ឃបវារណា គណៈបវា-

វណា បុគ្គលបវារណា គោចរិកាបវារណា ទេវាចិកាបវារណា សមាន-វស្សិកាបវារណា ក៏ទាក់ទងដោយព្រះវិនយធរ លោកជាធំនៃបវារណា ៩ នោះ ព្រោះជាកិច្ចរបស់លោក ដោយប្រការដូច្នេះ សូម្បីសង្ឃកម្មទាំង ៤ នេះ គឺអបលោកនកម្ម ញត្តិកម្ម ញត្តិទុតិយកម្ម ញត្តិចតុត្ថកម្ម ទាំងបព្វជ្ជា និងឧបសម្បទានៃកុលបុត្រទាំងឡាយ ដែលលោកជាឧបជ្ឈាយ៍ ធ្វើនេះក្តី ក៏ជាប់ទាក់ទងដោយព្រះវិនយធរទាំងអស់ ។ បុគ្គលដទៃសូម្បីទ្រទ្រង់បិដក ២ ក៏មិនបានដើម្បីធ្វើកម្មនោះឡើយ ។ លោកប៉ុណ្ណោះជាអ្នកឲ្យនិស្ស័យ ឲ្យសាមណេរឧបដ្ឋាក បុគ្គលដទៃរមែងមិនបានដើម្បីឲ្យនិស្ស័យ មិនបានដើម្បីឲ្យសាមណេរឧបដ្ឋាកឡើយ ។ តែកាលសង្ឃឹមចំពោះការឧបដ្ឋាករបស់សាមណេរ រមែងបានដើម្បីនឹងឲ្យកាន់យកឧបជ្ឈាយ៍ ក្នុងសម្នាក់របស់ព្រះ-វិនយធរមុនហើយ ទើបត្រេកអរក្នុងវត្តបដិបត្តិ ។

បណ្តាសង្ឃកម្ម មានឧបោសថកម្មជាដើមនេះ ការឲ្យនិស្ស័យ និងការឲ្យសាមណេរឧបដ្ឋាក ជាអង្គតែ ១ ។ អានិសង្ស ៥ យ៉ាង រួមនឹងអានិសង្ស ១ ក្នុងអានិសង្ស ៦ នេះ ទើបជា ៦ ដោយប្រការដូច្នេះ ។ រួមនឹងអានិសង្ស ២ ចំណុចទៀត ទើបជា ៧ ។ រួមនឹងអានិសង្ស ៣ ទៀត ទើបជា ៨ រួមនឹងអានិសង្ស ៤ ទៀត ទើបជា ៩ រួមនឹងអានិសង្ស ៥ ទៀត ទើបជា ១០ រួមនឹងអានិសង្សទាំងអស់នោះ ទើបជា ១១ ដោយប្រការដូចពោលមកនេះ បុគ្គលទ្រទ្រង់វិន័យ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា រមែងបានអានិសង្ស ៥ ៦ ៧ ៨ ៩ ១០ និង ១១ យ៉ាងនេះ ។

ចំណាចបំណាច់ក្នុងការសរសើរព្រះវិន័យ

ព្រះមានព្រះភាគ កាលទ្រង់សម្តែងអានិសង្សទាំងនេះយ៉ាងនេះ បណ្ឌិតគប្បីពណ៌នាគុណនៃការរៀនព្រះវិន័យ ។

ពីរបទថា **អាធិស្ស អាធិស្ស** *បានដល់ ទ្រង់កំណត់រឿយៗ គឺទ្រង់ធ្វើឲ្យជាផ្នែកមួយដោយឡែក ។*

ច្រើនបទថា **អាយស្មតោ ឧបាលិស្ស វណ្ណំ ភាសតិ** *សេចក្តីថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អាស្រ័យវិនយប្បរិយត្តិ ត្រាស់សរសើរគុណនៃព្រះឧបាលិត្ថេរ ។*

សួរថា ព្រោះហេតុអ្វី ឆ្លើយថា ទ្រង់សរសើរ ព្រោះថា ធ្វើម្តេចហ្ន៎ ភិក្ខុទាំងឡាយបានស្តាប់ការសរសើររបស់តថាគតហើយ គប្បីសម្គាល់វិន័យថា អាត្មាអញគួររៀន គួរសិក្សា ក្នុងសម្នាក់នៃឧបាលី សាសនានេះនឹងតាំងនៅបានយូរ នឹងប្រព្រឹត្តទៅអស់កាល ៥០០០ ឆ្នាំ ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

ក្នុងបទថា **តេធ ពហូ ភិក្ខូ** *នេះ មានអត្ថយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុជាច្រើនជាថេរៈក៏មាន ជានវៈក៏មាន ជាមជ្ឈិមក៏មាន បានស្តាប់ការសរសើររបស់ព្រះមានព្រះភាគហើយ កើតមានឧស្សាហ៍ ព្រោះបានសម្រេចអានិសង្សតាមដែលព្រះអង្គទ្រង់ប្រកាសទុក ដោយយល់ថា បានឮថា ភិក្ខុដែលទ្រទ្រង់ព្រះវិន័យ រមែងបានអានិសង្សទាំងនេះ ភិក្ខុទាំងឡាយដែលទ្រទ្រង់សុត្តន្ត និងទ្រទ្រង់អភិធម្ម មិនមាន ទើបនាំគ្នារៀនព្រះវិន័យក្នុងសម្នាក់ព្រះឧបាលី ។*

បទថា **ឥធ** *ត្រឹមតែជានិបាតប៉ុណ្ណោះ ។*

បទថា **ឧទ្ទិស្សមានេ** *បានដល់ កាលអាចារ្យសូត្រដល់អន្តេវាសិក ។*

ព្រោះថា បាតិមោក្ខនោះ កាលអាចារ្យសូធ្យតាមការពេញចិត្តរបស់ខ្លួនក្តី អន្តេវាសិកសូមឲ្យអាចារ្យនោះសូធ្យក្តី កាលភិក្ខុដែលទ្រទ្រង់ចាំបាតិមោក្ខនោះបាន កំពុងធ្វើការស្វាធ្យាយក្តី ឈ្មោះថា មានបំណងលើកបាតិមោក្ខឡើងសូធ្យហើយ ដូច្នោះ ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់បទភាជនៈថា **ឧទ្ទិសន្តេ វា ឧទ្ទិសាបេន្តេ វា សជ្ឈាយំ វា ករោន្តេ** ដូច្នេះ ។

បទថា **ខុទ្ទានុខុទ្ទកេហិ** គឺដោយសិក្ខាបទតូចក្តី តូចៗ តាមលំដាប់ក្តី ។

បទថា **យាវទេវ** ជាពាក្យកំណត់ព្រំដែនប្រព្រឹត្តទៅនៃសិក្ខាបទតូចតាចទាំងនោះ ។ មានពាក្យអធិប្បាយថា ភិក្ខុពួកណាសូធ្យក្តី ឲ្យសូធ្យក្តី ស្វាធ្យាយក្តី នូវសិក្ខាបទតូចតាចៗ នោះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ រហូតដល់កើតការក្តៅក្រហាយ គឺសេចក្តីលំបាក ដែលហៅថា សេចក្តីរង្កៀសសង្ស័យ និងសេចក្តីសាំញ៉ាំក្នុងចិត្ត ដែលហៅថា វិចិកិច្ឆាដល់ភិក្ខុទាំងនោះឯងថា គួរ ឬមិនគួរហ្ន៎ ។

ម្យ៉ាងទៀត បទថា **យាវទេវ** ជាពាក្យកំណត់ខ្ពស់បំផុត ។ បទថា **យាវទេវ** នេះ ភ្ជាប់ចូលជាមួយបទថា **សំវត្តន្តិ** នេះ ។ មានពាក្យ អធិប្បាយថា ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីក្តៅក្រហាយ ដើម្បីសេចក្តីលំបាក ដើម្បីសាំញ៉ាំពន់ពេក ។

[៣០៤] បទថា **ឧបសម្បន្នស្ស វិនយំ វិវណ្ណេតិ** សេចក្តីថា ភិក្ខុអ្នកប្រាថ្នានឹងឲ្យកើតសេចក្តីសង្ស័យក្នុងព្រះវិន័យនោះដល់ឧបសម្បន្ននោះ ទើបពោលទោស គឺបន្តុះបង្អាប់ តិះដៀលព្រះវិន័យក្នុងសម្នាក់នៃឧបសម្បន្ន ។ ពាក្យដ៏សេស ក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខ-វេទនា ដូច្នេះឯង ។

វិលេខណសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៣

[៣០៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ នាំគ្នាប្រព្រឹត្តអនាចារ ហើយគិតថា ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរដឹងថា យើងទាំងឡាយ ត្រូវអាបត្តិដោយសេចក្តីល្ងង់ កាលភិក្ខុកំពុងសម្តែងបាតិមោក្ខ ក៏នាំគ្នាពោល យ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយទើបតែនឹងដឹងឥឡូវនេះថា ធម៌នេះមកហើយក្នុង សុត្តៈ រាប់ចូលហើយក្នុងសុត្តៈ មកកាន់ឧទ្ទេស (ការសូត្រ) រាល់កន្លះខែ ភិក្ខុទាំងឡាយណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុកាលភិក្ខុកំពុងសម្តែង បាតិមោក្ខ ម្តេចក៏នាំគ្នាពោលយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយទើបតែនឹងដឹងក្នុង កាលឥឡូវនេះថា ធម៌នេះមកហើយក្នុងសុត្តៈ រាប់ចូលហើយក្នុងសុត្តៈ មក កាន់ឧទ្ទេសរាល់កន្លះខែ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយ កាលភិក្ខុកំពុងសម្តែងបាតិមោក្ខ ក៏នាំគ្នា ពោលយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយទើបតែនឹងដឹងឥឡូវនេះថា ធម៌នេះមក ហើយក្នុងសុត្តៈ រាប់ចូលហើយក្នុងសុត្តៈ មកកាន់ឧទ្ទេសរាល់កន្លះខែ ពិត មែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះ ពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នក ទាំងឡាយកាលភិក្ខុកំពុងសម្តែងបាតិមោក្ខ មិនគួរនឹងមកពោលយ៉ាងនេះថា

យើងទាំងឡាយទើបតែនឹងដឹងក្នុងកាលឥឡូវនេះថាធម៌នេះមកហើយក្នុងសុត្ត: រាប់ចូលហើយក្នុងសុត្ត: មកកាន់ឧទ្ទេសរាល់កន្លះខែ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ កាលភិក្ខុកំពុងសម្តែងបាតិមោក្ខរាល់កន្លះខែ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំទើបតែនឹងដឹងក្នុងកាលឥឡូវនេះថា ព្រោះថា ធម៌នេះមកហើយក្នុងសុត្ត: រាប់ចូលហើយក្នុងសុត្ត: មកកាន់ឧទ្ទេសរាល់កន្លះខែ ។ បើភិក្ខុទាំងឡាយដទៃដឹងនូវភិក្ខុនោះថា ភិក្ខុនេះធ្លាប់អង្គុយស្តាប់បាតិមោក្ខ ដែលភិក្ខុសម្តែងអស់វារៈពីរបីដងហើយ នឹងពោលទៅថ្វីទៀតដល់ការស្តាប់ច្រើនដង សេចក្តីរួច (ចាកអាបត្តិ) ដោយអាការដែលមិនដឹង មិនមានដល់ភិក្ខុនោះទេ ភិក្ខុនោះត្រូវ អាបត្តិណាក្នុងរឿងអនាចារនោះ សង្ឃគប្បីញ៉ាំងភិក្ខុនោះឲ្យធ្វើនូវអាបត្តិនោះ ដោយគួរតាមធម៌ ម្យ៉ាងទៀត គប្បីលើកមោហារោបនកម្មដល់ភិក្ខុនោះថែម ទៀតថា ម្នាលអាវុសោ (ការនេះ) មិនជាលាភរបស់អ្នកឯងទេ អ្នកឯង បាននូវរបស់អាក្រក់ ដោយហេតុថា កាលភិក្ខុកំពុងសម្តែងបាតិមោក្ខ អ្នកមិនបានធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ឲ្យសម្រេចប្រយោជន៍ដ៏ល្អឡើយ ។ នេះជាអាបត្តិបាចិត្តិយ: ព្រោះក្លែងធ្វើវង្វេងនោះ (ធ្វើពើ) ។

[៣០៨] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា រាល់កន្លះខែ គឺរាល់ថ្ងៃឧបោសថ ។ ពាក្យ

ថា កាលភិក្ខុកំពុងសម្តែងបាតិមោក្ខ សេចក្តីថា កាលភិក្ខុកំពុងសូត្របាតិមោក្ខ ។ ពាក្យថា ពោលយ៉ាងនេះ សេចក្តីថា ភិក្ខុណាប្រព្រឹត្តអនាចារ ហើយប្រាថ្នាថា ភិក្ខុទាំងឡាយចូរដឹងថា យើងត្រូវអាបត្តិដោយអាការមិនដឹង កាលភិក្ខុកំពុងសម្តែងបាតិមោក្ខ ភិក្ខុនោះពោលយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំទើបតែនឹងដឹងឥឡូវនេះថា ឮថា ធម៌នេះមកហើយក្នុងសុត្តៈ រាប់ចូលហើយក្នុងសុត្តៈ មកកាន់ឧទ្ទេសរាល់កន្លះខែ ដូច្នេះ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៣០៩] ពាក្យថា បើ (ភិក្ខុទាំងឡាយដទៃដឹង) នូវភិក្ខុនោះ សេចក្តីថា ភិក្ខុទាំងឡាយដទៃដឹងនូវភិក្ខុអ្នកប្រាថ្នានូវសេចក្តីវង្វេងថា ភិក្ខុនេះធ្លាប់អង្គុយ (ស្តាប់) បាតិមោក្ខដែលភិក្ខុសម្តែងអស់វារៈពីរបីដងហើយ នឹងពោលទៅថ្វីទៀតដល់ការស្តាប់ច្រើនដង សេចក្តីរួច (ចាកអាបត្តិ) ដោយអាការដែលមិនដឹង មិនមានដល់ភិក្ខុនោះទេ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិណាក្នុងរឿងអនាចារនោះ សង្ឃគប្បីញ៉ាំងភិក្ខុនោះ ឲ្យធ្វើនូវអាបត្តិនោះដោយគួរតាមធម៌ម្យ៉ាងទៀត គប្បីលើកសេចក្តីវង្វេង គឺមោហារោបនកម្មដល់ភិក្ខុនោះថែមទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃគប្បីលើកមោហារោបនកម្មឡើងយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុដែលជាអ្នកឈ្លាសអង់អាច គប្បីញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនេះ ឈ្មោះនេះ កាលភិក្ខុកំពុងសម្តែងបាតិមោក្ខ មិនបានធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ឲ្យសម្រេចប្រយោជន៍ដ៏ល្អឡើយ ។ បើមោហារោបនកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីលើកមោហារោបនកម្មដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ នេះជាវាចាប្រកាសឲ្យសង្ឃដឹង ។

បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនេះ ឈ្មោះនេះ កាលភិក្ខុកំពុងសម្តែងបាតិមោក្ខ មិនបានធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ឲ្យសម្រេចប្រយោជន៍ដ៏ល្អទេ ។ ឥឡូវនេះ សង្ឃលើកនូវមោហារោបនកម្មដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ ការលើកមោហារោបនកម្មដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ គប្បីស្ងៀមនៅ មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ មោហារោបនកម្ម សង្ឃបានលើកឡើងហើយដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ ការលើកមោហារោបនកម្មនេះ សមគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះ សង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវមោហារោបនកម្មនេះ ដោយការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

[៣១០] កាលមោហារោបនកម្ម សង្ឃមិនទាន់លើកឡើងទេ បើភិក្ខុក្លែងធ្វើវង្វេង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលមោហារោបនកម្ម សង្ឃលើកឡើងហើយ ភិក្ខុនៅក្លែងធ្វើវង្វេងទៀត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣១១] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយក្លែងធ្វើវង្វេង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយក្លែងធ្វើវង្វេង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយក្លែងធ្វើវង្វេង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយ (ក្លែងធ្វើវង្វេង) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយ

ធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៣១២] ភិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនទាន់បានស្តាប់បាតិមោក្ខដោយពិស្តារ ១ ភិក្ខុស្តាប់បាតិមោក្ខដោយពិស្តារអស់វារៈមិនទាន់ដល់ពីរបីដង ១ ភិក្ខុមិនប៉ងនឹងក្លែងធ្វើវង្វេង ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់

អដ្ឋកថា
សហធម្មិកវគ្គទី ៨
មោហនសិក្ខាបទ

[៣០៧] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៣ ដូច្នេះថា បទថា **អន្វទ្ធមាសំ** បានដល់ តាមលំដាប់ គឺរាល់កន្លះខែម្ដង ។ ក៏ព្រោះបាតិមោក្ខនោះ ភិក្ខុរមែងសូត្រក្នុងថ្ងៃឧបោសថ ដូច្នោះ ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុកក្នុងបទភាជនះថា រាល់ថ្ងៃឧបោសថ ។

បទថា **ឧទ្ទិស្សមានេ** គឺកាលបាតិមោក្ខកំពុងសូត្រ ។ ព្រោះបាតិមោក្ខនោះដែលភិក្ខុអ្នកសូត្របាតិមោក្ខ កំពុងលើកឡើងសម្ដែង ឈ្មោះថា កំពុងសូត្រ ដូច្នោះ ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុកក្នុងបទភាជនះថា កាលភិក្ខុកំពុងលើកបាតិមោក្ខឡើងសម្ដែង ។

[៣០៨] ពាក្យថា **យញ្ច តត្ថ អាបត្តឹ អាបន្នោ** បានដល់ ភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិ ក្នុងអនាចារដែលខ្លួនប្រព្រឹត្តហើយនោះ ។

ពីរបទថា **យថាធម្មោ ការេតព្វោ** បានដល់ ព្រោះជាអ្នកត្រូវអាបត្តិដោយមិនដឹង ទើបលោកមិនមានការផុតចាកអាបត្តិ ។ ឯសង្ឃគប្បីកាត់អាបត្តិលោកតាមធម៌ និងវិន័យដែលបញ្ញត្តទុក ។ អធិប្បាយថា លោកត្រូវអាបត្តិទេសនាគាមិនី សង្ឃគប្បីឲ្យសម្ដែង និងត្រូវអាបត្តិវុដ្ឋានគាមិនី គប្បីឲ្យប្រព្រឹត្តវុដ្ឋានគាមិនី ។

បទថា **សាធុកំ** ប្រែថា ដោយល្អ ។

បទថា **អដ្ឋិកត្វា** ប្រែថា ការធ្វើឲ្យមានប្រយោជន៍ ។ មានពាក្យអធិប្បាយថា ជាធម៌ប្រកបដោយប្រយោជន៍ ។

[៣១១] ក្នុងបទថា **ធម្មកម្មេ** ជាដើម លោកបំណងយកមោហារោបនកម្ម ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នេះឯង ។

មោហនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៤

[៣១៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ក្រោធខឹង ហើយឲ្យប្រហារដល់ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុ (ភិក្ខុមានពួក ១៧) ។ សត្តរសវគ្គិយភិក្ខុទាំងនោះ នាំគ្នាស្រែកយំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានសួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកទាំងឡាយ ហេតុអ្វីបានជាយំ ។ ពួកសត្តរស-វគ្គិយភិក្ខុឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងនេះក្រោធខឹង បានឲ្យប្រហារដល់ពួកយើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបន្ទាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ មិន គួរទើងក្រោធខឹង ហើយទៅប្រហារភិក្ខុទាំងឡាយសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយក្រោធខឹង ហើយនាំគ្នាប្រហារភិក្ខុទាំងឡាយ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរទើងក្រោធខឹង ហើយនាំគ្នាប្រហារ ភិក្ខុទាំងឡាយទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះ មិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយក្រោធខឹង ហើយឲ្យ

ប្រហារដល់ភិក្ខុផងគ្នា ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[៣១៤] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា ដល់ភិក្ខុផងគ្នា គឺដល់ភិក្ខុដទៃ ។ ពាក្យថា ក្រោធខឹង សេចក្តីថា មានចិត្តមិនត្រេកអរ មានចិត្តគុំកួន មានចិត្តរឹងត្អឹង ។ ពាក្យថា ឲ្យប្រហារ គឺឲ្យប្រហារដោយកាយក្តី ដោយវត្ថុជាប់នឹងកាយក្តី ដោយវត្ថុសម្រាប់ចោលក្តី ដោយហោចទៅ សូម្បីតែដោយស្លឹកព្រលិត ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣១៥] ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន ហើយក្រោធខឹង ឲ្យប្រហារ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយក្រោធខឹង ឲ្យប្រហារ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ជាអនុបសម្បន្ន ហើយក្រោធខឹង ឲ្យប្រហារ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុក្រោធខឹង ហើយឲ្យប្រហារដល់អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ (ហើយឲ្យប្រហារ) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៣១៦] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុដែលជនណាមួយបៀតបៀន ហើយមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងឲ្យរួចខ្លួន ក៏ឲ្យប្រហារទៅវិញ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៤ ចប់

អដ្ឋកថា

សហធម្មិកវគ្គទី ៨

បហារសិក្ខាបទ

[៣១៣] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៤ ដូច្នេះ ពីរបទថា **បហារំ ទេន្តិ** សេចក្តីថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុពោលពាក្យជាដើមថា អាវុសោ ពួកលោកចូររៀបចំតាំងតូច ចូរជងទឹកលាងជើងមកទុក ហើយឲ្យប្រហារ (វាយសត្ត-រសវគ្គិយភិក្ខុ) ដែលមិនធ្វើតាម ។

[៣១៥] ក្នុងបទថា **បហារំ ទេតិ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស** នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា កាលភិក្ខុឲ្យប្រហារ ដោយភាពជាអ្នកមានបំណងនឹងវាយសូម្បីត្រូវវាយឲ្យស្លាប់ ក៏ត្រូវត្រឹមអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ព្រោះការប្រហារនោះដៃ ឬជើងបាក់ក្តី ក្បាលបែកក្តី ក៏ត្រូវបាចិត្តិយៈប៉ុណ្ណោះ កាត់ត្រចៀកក្តី កាត់ប្រមុះក្តី ដោយបំណងនឹងធ្វើខូចសម្រស់យ៉ាងនេះថា យើងនឹងធ្វើលោកឲ្យអស់សម្រស់ក្នុងកណ្តាលសង្ឃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

បទថា **អនុបសម្បន្នស្ស** សេចក្តីថា ភិក្ខុវាយគ្រហស្ថ ឬបព្វជិត ដល់ស្ត្រី ឬបុរស ដោយហោចដល់សត្វតិរច្ឆាន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ តែបើមានតម្រេកវាយស្ត្រី ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

[៣១៦] ពីរបទថា **កេនចិ វិហេឋិយមានោ** បានដល់ ត្រូវមនុស្ស ឬសត្វតិរច្ឆានបៀតបៀន ។

បទថា **មោក្ខាធិប្បាយោ** គឺ ប្រាថ្នានឹងរួចផុតដល់ខ្លួនឯង ពីមនុស្ស ជាដើមនោះ ។

ពីរបទថា **បហារំ ទេតិ** សេចក្តីថា ភិក្ខុឲ្យការប្រហារដោយកាយរបស់ ជាប់ដោយកាយ និងរបស់ដែលគ្រវែងទៅឯណាមួយ ជាអនាបត្តិ ។ សូម្បី ភិក្ខុឃើញចោរក្តី សត្រូវក្តី បំណងនឹងបៀតបៀនក្នុងរវាងផ្លូវពោលថា នែ ឧបាសក អ្នកចូរឈប់ក្នុងទីនោះឯង កុំចូលមក ហើយប្រហារ អ្នកមិនស្តាប់ ពាក្យកំពុងដើរចូលមកដោយដំបង ឬដោយសស្ត្រា ព្រមនឹងវាចាថា ចេញ ទៅវ៉ុយ ហើយទៅ ។ បើបុគ្គលនោះស្លាប់ក្នុងការវាយនោះ ជាអនាបត្តិដូច គ្នា ។ សូម្បីក្នុងពួកម្រឹគកាច ក៏មានន័យដូចគ្នា ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខា បទនេះ ពាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សមុដ្ឋានជាដើមនៃសិក្ខាបទនេះ ដូចគ្នានឹងបឋមបារាជិក តែសិក្ខាបទ នេះ ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នេះឯង ។

បហារសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៥

[៣១៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ក្រោធខឹង ហើយងាលំពែង គឺបាតដៃឡើងសំដៅពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុ (ធ្វើអាការបីដូចជានឹងវាយ) សត្តរសវគ្គិយភិក្ខុទាំងនោះទើបតែនឹងរួចអំពីប្រហារ មកហើយ (មានសេចក្តីភិតភ័យ) ក៏នាំគ្នាយំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានសួរ យ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ហេតុអ្វីបានជាពួកអ្នកយំ ។ សត្តរសវគ្គិយភិក្ខុ ឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងនេះ ក្រោធខឹង ហើយងាបាតដៃ ឡើងដូចជាលំពែងសំដៅពួកយើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ មិនគួរនឹងក្រោធខឹង ហើយងាបាតដៃឡើងដូចជា លំពែងសំដៅភិក្ខុផងគ្នាសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយក្រោធខឹង ហើយងាបាតដៃឡើងដូចជា លំពែងសំដៅភិក្ខុទាំងឡាយ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងក្រោធខឹង ហើយងាបាតដៃឡើងដូចជា លំពែងសំដៅភិក្ខុទាំងឡាយទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លា

ហើយឲ្យវឹងវឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ក្រោធខឹង ហើយ ផ្ងាឡើងនូវលំពែង គឺបាតដៃសំដៅភិក្ខុផងគ្នា ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣១៨] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា សំដៅភិក្ខុផងគ្នា គឺសំដៅភិក្ខុដទៃ ។ ពាក្យ ថា ក្រោធខឹង គឺមានចិត្តមិនត្រេកអរ មានចិត្តគុំគួន មានចិត្តរឹងត្អឹង ។ ពាក្យ ថា ផ្ងាឡើងនូវលំពែង គឺបាតដៃ សេចក្តីថា ភិក្ខុលើកកាយក្តី លើកវត្ថុជាប់ នឹងកាយក្តី ឡើងជន្ល ដោយហោចទៅ សូម្បីតែស្លឹកព្រលិត ត្រូវអាបត្តិ បាចិត្តិយៈ។

[៣១៩] ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន ហើយក្រោធខឹង ផ្ងាលំពែង គឺបាតដៃឡើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តី សង្ស័យ ហើយក្រោធខឹង ផ្ងាលំពែង គឺបាតដៃឡើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្ន ហើយក្រោធខឹង ផ្ងាលំពែង គឺ បាតដៃឡើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុក្រោធខឹងដល់អនុបសម្បន្ន ហើយ ផ្ងាលំពែង គឺបាតដៃឡើង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវ អាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៣២០] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុដែលជនណាមួយបៀតបៀន ហើយមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងឲ្យរួចខ្លួន ក៏ផាលំពែង គឺបាតដៃឡើង ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៥ ចប់

អដ្ឋកថា
សហធម្មិកវគ្គ ទី ៨
តលសត្តិកសិក្ខាបទ

[៣១៧] វិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៥ គប្បីជ្រាបដូច្នេះ ពីរបទថា **តល-សត្តិកំ ឧគ្គិរន្តិ** សេចក្តីថា (ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ) កាលសម្តែងអាការឲ្យប្រហារ រមែងធ្វើអាការដូចជាវាយដោយកាយខ្លះ ដោយរបស់ជាប់កាយខ្លះ ។

បទថា **តេ បហារសមុច្ចិតា រោទន្តិ** សេចក្តីថា ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុទាំងនោះធ្លាប់បាក់ស្បាតចំពោះការប្រហារ ហើយសម្គាល់ថា ភិក្ខុទាំងនេះនឹងឲ្យការប្រហារឥឡូវនេះ ព្រោះជាអ្នកបានទទួលការប្រហារមកក្នុងកាលមុន ទើបស្រែកយំ អាចារ្យពួកខ្លះស្វាធ្យាយថា **បហារស្ស មុច្ចិតា** ក៏មាន ។ ក្នុងបាឋៈនោះ មានសេចក្តីថា ខ្លាចការប្រហារ (វាយ) ។

[៣១៨] ក្នុងបទថា **ឧគ្គិរតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស** នេះ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះថា បើភិក្ខុសម្តែងអាការឲ្យប្រហារចុះទៅ កាលភិក្ខុមិនអាចទប់កំហឹងបានពិតប្រាកដ ទើបប្រហារចុះទៅយ៉ាងរហ័ស ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ព្រោះលោកឲ្យប្រហារ ដោយមិនមានបំណងនឹងប្រហារ ។ ព្រោះការឲ្យប្រហារនោះ អវយវៈណាមួយ មានដៃជាដើមបាក់ទៅ ក៏ត្រូវត្រឹមអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុបំណងនឹងប្រហារ តែការប្រហារដោយរបស់ណាមួយ មានដើមឈើជាដើមផ្ទាត់ទៅក្តី ខ្លួនត្រឡប់ បានសតិហើយ មិនប្រហារ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលប្រហារត្រូវបុគ្គលណាមួយ ទប់ដៃជាប់ ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៣១៨] *ក្នុងបទថា* **មោក្ខាធិប្បាយោ តលសត្តិកំ ឧគ្គិរតិ** *នេះ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះថា ជាអនាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលងាលំពែងដោយបាតដៃ ដោយន័យមុននោះឯង ក្នុងរឿងទាំងឡាយដែលពោលហើយខាងដើម ។ បើភិក្ខុឲ្យប្រហារខុសទៅ ក៏ជាអនាបត្តិដូចគ្នា ។ ពាក្យដ៏សេស ព្រមទាំងសមុដ្ឋានជាដើម ដូចគ្នានឹងបហារសិក្ខាបទនោះឯង ។*

តលសត្តិកសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៦

[៣២១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ នាំគ្នាកម្ចាត់ (គឺចោទ) ភិក្ខុផងគ្នា ដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេសមិនមាន មូល ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្ដីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ មិនគួរនឹងចោទភិក្ខុ ផងគ្នា ដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេសមិនមានមូលសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះ ភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយ ចោទភិក្ខុផងគ្នា ដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេសមិនមានមូល ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទូល ថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងចោទភិក្ខុផង គ្នា ដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេសមិនមានមូលទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះ មិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជន ដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក ទាំងឡាយ គប្បីសម្ដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយចោទ ភិក្ខុផងគ្នា ដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេសមិនមានមូល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣២២] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្ដីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុផងគ្នា គឺភិក្ខុដទៃ ។ ដែលហៅថា មិន

មានមូល គឺអាបត្តិសង្ឃាទិសេសដែលខ្លួនមិនបានឃើញ មិនបានឮ មិនបាន រង្កៀស ។ ពាក្យថា ដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេស គឺបណ្តាសង្ឃាទិសេសទាំង ១៣ សិក្ខាបទ សិក្ខាបទណាមួយ ។ ពាក្យថា ចោទ សេចក្តីថា ភិក្ខុចោទ ឯងក្តី ប្រើគេឲ្យចោទក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣២៣] ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន ហើយចោទដោយ អាបត្តិសង្ឃាទិសេសមិនមានមូល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុ មានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយចោទដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេសមិនមានមូល ត្រូវ អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្ន ហើយចោទ ដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេសមិនមានមូល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុចោទ ដោយអាចារវិបត្តិក្តី ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុចោទអនុប-សម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន (ហើយចោទ) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិ ទុក្កដ ។

[៣២៤] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមានសេចក្តីសម្គាល់ពិតមែន ហើយចោទឯងក្តី ប្រើគេឲ្យចោទក្តី ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៦ ចប់

អដ្ឋកថា

សហធម្មិកវគ្គទី ៨

អមូលកសិក្ខាបទ

[៣២១] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៦ ដូច្នេះ បទថា **អនុទ្ធំ-សេន្តិ** សេចក្ដីថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងនោះ ព្រោះខ្លួនជាអ្នកមានទោសច្រើន កាលនឹងធ្វើការការពារថា ភិក្ខុទាំងឡាយនឹងមិនចោទ នឹងមិនញុំាងពួកយើងឲ្យវេញកដោយអាការយ៉ាងនេះ ទើបប្រញាប់ប្រញាល់ចោទភិក្ខុទាំងឡាយដោយសង្ឃាទិសេសមិនមានមូលជាមុន ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះមានអត្ថងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ព្រោះមានន័យដូចពោលហើយក្នុងអមូលកសិក្ខាបទក្នុងតេរសកណ្ឌ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខ-វេទនា ដូច្នេះឯង ។

អមូលកសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៧

[៣២៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ក្លែងបន្តហេតុ ឲ្យមានសេចក្តីរង្កៀសសង្ស័យ កើតដល់ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុ ថា ម្នាលអាវុសោ សិក្ខាបទ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តទុកហើយថា បុគ្គលមានឆ្នាំថយពីម្ភៃ សង្ឃមិនគប្បីឲ្យឧបសម្បទាឡើយ ចំណែកពួក លោកមានអាយុមិនទាន់ដល់ម្ភៃឆ្នាំ មកទទួលឧបសម្បទា ពួកលោកមិនមែន ជាឧបសម្បន្នទេដឹង ។ សត្តរសវគ្គិយភិក្ខុទាំងនោះក៏នាំគ្នាយំ ។ ភិក្ខុទាំង-ឡាយ បានសួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ពួកលោកយំព្រោះអ្វី ។ ពួក សត្តរសវគ្គិយភិក្ខុប្រាប់ថា អាវុសោ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងនេះក្លែងបន្តហេតុឲ្យ មានសេចក្តីរង្កៀសសង្ស័យដល់ពួកយើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តី ប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ មិនគួរនឹងបន្តហេតុឲ្យមានសេចក្តីរង្កៀសសង្ស័យដល់ភិក្ខុ ទាំងឡាយផងគ្នាសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំង ឡាយ ឮថា ពួកអ្នកឯងក្លែងបន្តហេតុឲ្យមានសេចក្តីរង្កៀសសង្ស័យដល់ភិក្ខុ ទាំងឡាយផងគ្នា ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តា ប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃ-បុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងក្លែងបន្តហេតុឲ្យមានសេចក្តីរង្កៀស

សង្ស័យដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផងគ្នាទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បី សំដែងឡើងនូវសិក្ខានេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ក្លែងបង្កហេតុឲ្យមានសេចក្តីរង្កៀសសង្ស័យដល់ភិក្ខុផងគ្នា ដោយគិតថា (សេចក្តីរង្កៀសសង្ស័យនេះ) កើតឡើង ការមិនសប្បាយចិត្តនឹងមានដល់ភិក្ខុនោះមួយរំពេចមិនខាន ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ព្រោះធ្វើសេចក្តីរង្កៀសសង្ស័យនោះឯងជាហេតុពិត មិនមែនហេតុដទៃឡើយ ។

[៣២៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា ដល់ភិក្ខុផងគ្នា គឺដល់ភិក្ខុដទៃ ។ ពាក្យថា ក្លែង សេចក្តីថា ភិក្ខុដឹង គឺដឹងជាក់ ក្លែងល្មើស ប្រព្រឹត្តកន្លង ។ ពាក្យថា បង្កហេតុឲ្យមានសេចក្តីរង្កៀសសង្ស័យ សេចក្តីថា ភិក្ខុណាបង្កហេតុឲ្យមានសេចក្តីរង្កៀសសង្ស័យថា លោកទំនងជាមានឆ្នាំមិនទាន់គ្រប់ម្ភៃ ហើយឧបសម្បទាទេដឹង លោកបរិភោគអាហារក្នុងវេលាវិកាលទេដឹង លោកផឹកទឹកស្រវឹងទេដឹង លោកអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ជាមួយនឹងមាតុគ្រាមទេដឹង ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា ព្រោះធ្វើសេចក្តីរង្កៀសសង្ស័យនោះឯងជាហេតុពិត មិនមែនហេតុដទៃឡើយ សេចក្តីថា ហេតុណាមួយដទៃគ្មាន ចំពោះត្រង់បង្កហេតុឲ្យមានសេចក្តីរង្កៀសសង្ស័យកើតឡើងប៉ុណ្ណោះឯង ។

[៣២៧] ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន ហើយក្លែងផ្តើម

សេចក្តីរង្កៀសសង្ស័យឲ្យកើតឡើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយក្លែងផ្តើមសេចក្តីរង្កៀសសង្ស័យឲ្យកើតឡើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្ន ហើយក្លែងផ្តើមសេចក្តីរង្កៀសសង្ស័យឲ្យកើតឡើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុក្លែងផ្តើមសេចក្តីរង្កៀសសង្ស័យឲ្យកើតឡើងដល់អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៣២៨] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនមានបំណងនឹងផ្តើមសេចក្តីរង្កៀសសង្ស័យឲ្យកើតឡើង តែពោល (តាមសេចក្តីយល់) ថា លោកប្រហែលមានឆ្នាំមិនទាន់ដល់ម្ភៃ ហើយឧបសម្បទាទេដឹង លោកបរិភោគអាហារក្នុងវេលាវិកាលទេដឹង លោកផឹកទឹកស្រវឹងទេដឹង លោកអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ជាមួយនឹងមាតុគ្រាមទេដឹង ណ្ហើយចុះ លោកចូរដឹងចុះ លោកកុំរង្កៀសសង្ស័យស្តាយក្រោយឡើយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៧ ចប់

អដ្ឋកថា

សហធម្មិកវគ្គទី ៨

សញ្ចិច្ចសិក្ខាបទ

[៣២៥] ក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យដូច្នេះថា បទថា **ឧប្បាទេន្តិ** ប្រែថា ញ៉ាំងឲ្យកើតឡើង ។

[៣២៧] បទថា **កុក្កុច្ចំ ឧប្បាទេតិ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស** បានដល់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈគ្រប់ៗ វាចា ។

បទថា **អនុបសម្បន្នស្ស** សេចក្តីថា ភិក្ខុក្លែងបន្លំហេតុឲ្យមានសេចក្តី រង្កៀសសង្ស័យដល់សាមណេរ ដោយន័យជាដើមថា ប្រហែលជាលោក អង្គុយ ដេក បរិភោគ ផឹក ក្នុងទីកំបាំងរួមគ្នានឹងមាតុគ្រាម ហើយលោកធ្វើ យ៉ាងនេះ និងយ៉ាងនេះក្នុងជំនុំសង្ឃ ។ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដគ្រប់ៗ វាចា ។ ពាក្យ ដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ រាក់ទាំងអស់ហើយ ។ សមុដ្ឋានជាដើម ដូចគ្នានឹង អមូលកសិក្ខាបទនោះឯង ។

សញ្ចិច្ចសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៨

[៣២៩] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ឈ្លោះនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ។ ពួកភិក្ខុដែលមាន សីលជាទីស្រឡាញ់និយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំង នេះ ជាពួកអលជ្ជីទេ ពួកយើងមិនអាចឈ្លោះនឹងពួកនេះទេ ។ ពួកឆព្វគ្គិយ ភិក្ខុ (បានឮ) ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះហេតុអ្វី អ្នក ទាំងឡាយញ៉ាំងពួកយើងឲ្យជល់ដោយពាក្យថា អលជ្ជី ។ ពួកភិក្ខុមានសីល ជាទីស្រឡាញ់សួរថា ម្នាលអាវុសោ ចុះពួកអ្នកបានឮក្នុងទីណា ។ ពួក ឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆ្លើយថា យើងទាំងឡាយឈរអែបស្តាប់ពួកលោកដ៏មានអាយុ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោល ទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ កាលភិក្ខុទាំងឡាយបង្ក ហេតុប្រកួតប្រកាន់ទាស់ទែងគ្នា មិនគួរនឹងឈរអែបស្តាប់សោះ ។បេ។ ព្រះ ដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា កាលភិក្ខុទាំងឡាយ បង្កហេតុប្រកួតប្រកាន់ទាស់ទែងគ្នា ពួកអ្នកឯងឈរអែបស្តាប់ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុ ទាំងឡាយបង្កហេតុប្រកួតប្រកាន់ទាស់ទែងគ្នា ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងឈរអែប

ស្តាប់ទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ កាលបើភិក្ខុទាំងឡាយ បង្កហេតុប្រកួតប្រកាន់ទាស់ទែងគ្នា ទៅឈរអែបស្តាប់ ដោយគិតថា ភិក្ខុទាំងនេះនឹងពោលពាក្យណា អញនឹងស្តាប់ពាក្យនោះ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះធ្វើកិរិយាឈរអែបស្តាប់នោះជាហេតុពិត មិនមែនហេតុដទៃឡើយ ។

[៣៣០] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា កាលបើភិក្ខុទាំងឡាយ គឺកាលបើភិក្ខុទាំង-ឡាយដទៃ ។ ពាក្យថា បង្កហេតុប្រកួតប្រកាន់ទាស់ទែងគ្នា គឺភិក្ខុទាំងនោះមានអធិករណៈកើតឡើងហើយ ។ ពាក្យថា ឈរអែបស្តាប់ គឺភិក្ខុដើរទៅដោយគិតថា អញស្តាប់ភិក្ខុទាំងនេះហើយ នឹងចោទ នឹងឲ្យរឭក នឹងចោទចំពោះនឹងឲ្យរឭកចំពោះ នឹងធ្វើឲ្យអៀនខ្មាស ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនោះឈរស្តាប់ក្នុងទីណា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈក្នុងទីនោះ ។ ភិក្ខុដើរទៅតាមក្រោយបើដើរទៅដោយរហ័ស ដោយគិតថា អញនឹងស្តាប់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុឈរស្តាប់ក្នុងទីណា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈក្នុងទីនោះ ។ ភិក្ខុដើរទៅមុនហើយឈប់ដោយគិតថា អញនឹងស្តាប់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុឈរស្តាប់ក្នុងទីណា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈក្នុងទីនោះ ។ ភិក្ខុណាមកកាន់ទីឈរក្តី ទីអង្គុយក្តីទីដេកក្តី របស់ភិក្ខុផងគ្នា ភិក្ខុនោះគប្បីក្អក គប្បីញុំាងភិក្ខុដែលកំពុងប្រឹក្សា

គ្នានោះឲ្យដឹង ។ បើភិក្ខុនោះមិនអ្នកក្រហែមក្តី មិនឲ្យគេដឹងក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា ព្រោះធ្វើកិរិយាឈរអែបស្តាប់នោះជាហេតុពិត មិនមែនហេតុដទៃឡើយ សេចក្តីថា ហេតុឯណានីមួយដទៃគ្មានទេ ចំពោះត្រង់ការឈរអែបស្តាប់ប៉ុណ្ណោះឯង ។

[៣៣១] ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន ហើយឈរអែបស្តាប់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយឈរអែបស្តាប់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្ន ហើយឈរអែបស្តាប់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុឈរអែបស្តាប់អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្នដដែល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៣៣២] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុដើរទៅដោយគិតថា អញនឹងស្តាប់ភិក្ខុទាំងនេះ ហើយនឹងថយចេញ នឹងវៀរ នឹងរម្ងាប់ (សេចក្តីប្រកួតប្រកាន់) នឹងដោះខ្លួន ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៨ ចប់

អដ្ឋកថា
សហធម្មិកវគ្គទី ៨
ឧបស្សុតិសិក្ខាបទ

[៣៣០] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៨ ដូច្នេះ បទថា **អធិករណជាតានំ** បានដល់ កើតវិវាទាធិករណ៍ឡើង ព្រោះការទាស់ទែងគ្នាជាដើមនេះ ។

បទថា **ឧបស្សុតឹ** គឺជិតល្មមបានឮ អធិប្បាយថា ក្នុងទីដែលខ្លួនឈរហើយ អាចបានឮពាក្យរបស់ភិក្ខុទាំងនោះបាន ។

ក្នុងបទថា **គច្ឆតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស** នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដគ្រប់ៗជំហាន ។

បទថា **មន្តេន្តំ** គឺកាលភិក្ខុមួយរូបទៀតប្រឹក្សាគ្នានឹងភិក្ខុមួយរូបទៀត ។ម្យ៉ាងទៀត បាឋៈថា **មន្តេន្តេ** ក៏មាន ឯសេចក្តីក៏ដូចគ្នា ។

[៣៣២] បទថា **វូបសមិស្សាមិ** សេចក្តីថា យើងនឹងស្ងប់ នឹងដល់នូវសេចក្តីស្ងប់ នឹងមិនធ្វើការឈ្លោះគ្នា ។

ពីរបទថា **អត្តានំ បរិមោចេស្សាមិ** សេចក្តីថា ខ្ញុំនឹងប្រាប់ថា ខ្ញុំមិនមែនជាអ្នកធ្វើហើយដោះខ្លួនទេ ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានអត្ថងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចថេយ្យសត្ថសិក្ខាបទ កើតឡើងតាម

កាយ និងចិត្ត ១ តាមកាយវាចា និងចិត្ត ១ ជួនកាលជាកិរិយា ដោយអំណាចនៃការទៅ ព្រោះការស្តាប់ ជួនកាលជាអកិរិយា ដោយអំណាចនៃការមិនញុំាងអ្នកទាស់ទែងគ្នា ដែលមកកាន់ទីកន្លែងដែលខ្លួនឈរហើយ ប្រឹក្សាគ្នាឲ្យដឹង ។ ពិតហើយ សិក្ខាបទទាំង ៣ នេះ គឺបិយសិក្ខាបទ អញ្ញវាទ-សិក្ខាបទ ឧបស្សុតិសិក្ខាបទ មានកំណត់តែម្យ៉ាងដូចគ្នា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខ-វេទនា ដូច្នេះ ។

ឧបស្សុតិសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៩

[៣៣៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ បានប្រព្រឹត្តអនាចារ កាលសង្ឃធ្វើកម្ម (ដើម្បីដាក់ទោស) ដល់ភិក្ខុមួយរូបៗ ក៏នាំគ្នានិយាយខ្វាស់ ។ គ្រានោះឯង សង្ឃបានប្រជុំគ្នា ដោយសង្ឃកិច្ចនីមួយ ។ ទើបពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុកំពុងធ្វើចីវរកម្ម បានឲ្យឆន្ទៈ (សេចក្តីគាប់ចិត្តរបស់ខ្លួន) ដល់ភិក្ខុមួយរូប ។ គ្រានោះឯង សង្ឃប្រឹក្សាគ្នាថា ម្នាលអាវុសោ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុនេះ មកតែម្នាក់ឯង បើដូច្នោះ ពួកយើងត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនោះចុះ ហើយបានធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ទើបភិក្ខុនោះចូលទៅរកពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុបានសួរភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ សង្ឃបានធ្វើអ្វី ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា ម្នាលអាវុសោ សង្ឃបានធ្វើកម្មដល់ខ្ញុំ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុបាននិយាយថា ម្នាលអាវុសោ យើងទាំងឡាយបានឲ្យឆន្ទៈដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់កម្មនេះ ដោយគិតថា សង្ឃនឹងធ្វើកម្មដល់លោកក៏ទេ បើយើងទាំងឡាយដឹងថា សង្ឃនឹងធ្វើកម្មដល់លោកសោត យើងទាំងឡាយមិនឲ្យឆន្ទៈទេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបន្ទាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ មិនគួរនឹងឲ្យឆន្ទៈដល់សង្ឃកម្មទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយធម៌ ហើយត្រឡប់ មកតិះដៀលជាខាងក្រោយវិញសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់

សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ពួកអ្នកឯងរាល់គ្នាឲ្យឆន្ទៈដើម្បីសង្ឃកម្ម ដែលប្រកបដោយធម៌ ហើយត្រឡប់មកតិះដៀលជាខាងក្រោយវិញ ពិតមែន ឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរ នឹងឲ្យឆន្ទៈដើម្បីសង្ឃកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយត្រឡប់មកតិះដៀលជាខាងក្រោយវិញទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ឲ្យឆន្ទៈដើម្បីកម្មទាំងឡាយដែលប្រកបដោយធម៌ ហើយពោលតិះដៀលជាខាងក្រោយ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៣៤] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ កម្មដែលហៅថាប្រកបដោយធម៌នោះ គឺអបលោកនកម្ម ១ ញត្តិកម្ម ១ ញត្តិទុតិយកម្ម ១ ញត្តិចតុត្ថកម្ម ១ ដែលសង្ឃធ្វើតាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា កម្មនេះហៅថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ។ ភិក្ខុព្រមឲ្យឆន្ទៈ ហើយត្រឡប់តិះដៀល (ជាខាងក្រោយវិញ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៣៥] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយឲ្យឆន្ទៈ ត្រឡប់តិះដៀលវិញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយ

ធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្ដីសង្ស័យ ហើយឲ្យធនូះ ត្រឡប់តិះដៀលវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយឲ្យធនូះ ត្រឡប់តិះដៀល មិនត្រូវអាបត្តិអ្វី ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ (ហើយឲ្យធនូះត្រឡប់តិះដៀល) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្ដីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ មិនត្រូវអាបត្តិអ្វី ។

[៣៣៦] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុដឹងថា កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយមិនជាធម៌ក្ដី ដោយពួកក្ដី ដល់ភិក្ខុអ្នកមិនគួរដល់កម្មក្ដី ហើយតិះដៀល ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៩ ចប់

អដ្ឋកថា

សហធម្មិកវគ្គទី ៨

កម្មបដិពាហនសិក្ខាបទ

[៣៣៣] ក្នុងសិក្ខាបទទី ៩ គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យដូច្នេះថា បទថា **សចេ ច មយំ ជានេយ្យាម** ប្រែថា បើពួកយើងគប្បីដឹងសោត ។ ចំណែក ច អក្ខរៈ ត្រឹមតែជានិបាតប៉ុណ្ណោះ ។

បទថា **ធម្មិកានំ** មានវិគ្គហៈថា ធម៌មាននៅក្នុងកម្មទាំងនោះ ព្រោះសង្ឃធ្វើដោយធម៌ ដោយវិន័យ ដោយសត្ថុសាសនៈ ព្រោះហេតុនោះ ទើបកម្មទាំងនោះឈ្មោះថា **ធម្មិក** (កម្មប្រកបដោយធម៌) ។ ដើម្បីសង្ឃកម្ម ៤ ដែលជាធម៌ទាំងនោះ ។

[៣៣៥] ក្នុងបទថា **ខីយតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស** នេះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈគ្រប់ៗ វាចា ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នេះឯង ។

កម្មបដិពាហនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១០

[៣៣៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង សង្ឃបានប្រជុំគ្នា ដោយសង្ឃកិច្ចឯណានីមួយ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុកំពុងធ្វើចីវរ ហើយបានឲ្យឆន្ទៈដល់ភិក្ខុមួយរូប ។ គ្រានោះឯង សង្ឃប្រជុំគ្នាដើម្បីប្រយោជន៍ដល់កម្មណា ហើយតាំងញត្តិឡើងដោយប្រឹក្សាគ្នាថា យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើនូវកម្មនោះ ។ ខណៈនោះ ភិក្ខុនោះបាននិយាយថា ភិក្ខុទាំងនេះតែងធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុមួយរូបៗ យ៉ាងនេះឯង (ឥឡូវ) លោកទាំងឡាយនឹងធ្វើកម្មដល់អ្នកណាបាន ហើយមិនឲ្យឆន្ទៈក៏ក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀលបន្តុះបង្អាប់ថា កាលសង្ឃកំពុងប្រឹក្សាវិនិច្ឆ័យ ភិក្ខុមិនបានឲ្យឆន្ទៈ មិនគួរនឹងក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុ ឮថា កាលសង្ឃកំពុងប្រឹក្សាវិនិច្ឆ័យ (គឺសង្ឃកំពុងវិនិច្ឆ័យរឿងអ្វីមួយមិនទាន់ហើយ) អ្នកឯងមិនបានឲ្យឆន្ទៈ ហើយក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរស កាលសង្ឃកំពុងប្រឹក្សាវិនិច្ឆ័យ ហេតុអ្វីក៏អ្នកឯង មិនឲ្យឆន្ទៈ ហើយក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ម្នាលមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា

ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ កាលពាក្យវិនិច្ឆ័យ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងសង្ឃ មិនឲ្យឆន្ទៈ ហើយក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៣៨] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ រឿងដែលសង្ឃប្រាប់ហើយ តែមិនទាន់បានវិនិច្ឆ័យក្តី ញត្តិសង្ឃតាំងទុកហើយក្តី កម្មវាចាសង្ឃធ្វើមិនទាន់ហើយក្តី ឈ្មោះថា ពាក្យវិនិច្ឆ័យ (កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ) ក្នុងសង្ឃ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុមិនឲ្យឆន្ទៈហើយក្រោចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ សេចក្តីថា ភិក្ខុចេញទៅដោយគិតថា មិនដឹងជាការអ្វី កម្មនេះជាកម្មកម្រើកទេ ជាពួកទេ សង្ឃមិនត្រូវធ្វើទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលភិក្ខុកំពុងលះហត្ថបាសបរិស័ទ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលលះហត្ថបាសហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៣៩] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយមិនឲ្យឆន្ទៈ ក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយមិនឲ្យឆន្ទៈ ក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយមិនឲ្យឆន្ទៈ ក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ មិនត្រូវអាបត្តិ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា

កម្មប្រកបដោយធម៌ (ហើយមិនឲ្យឆន្ទៈ ក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៣៨០] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៩ យ៉ាង) គឺភិក្ខុទៅដោយគិតថា សេចក្តីបង្កហេតុក្តី សេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ក្តី សេចក្តីប្រកាន់ខុសគ្នាក្តី សេចក្តីទាស់ទែងក្តី នឹងមានដល់សង្ឃ ១ ភិក្ខុទៅដោយគិតថា ការបែកធ្លាយនៃសង្ឃក្តី ការប្រេះឆានៃសង្ឃក្តី នឹងមាន ១ ភិក្ខុទៅដោយគិតថា សង្ឃនឹងធ្វើកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ក្តី នឹងធ្វើកម្មជាពួកក្តី នឹងធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលមិនគួរដល់កម្មក្តី ១ ភិក្ខុមានជំងឺចៀសចេញទៅ ១ ភិក្ខុទៅដោយកិច្ចដែលគួរធ្វើដល់ភិក្ខុឈឺ ១ ភិក្ខុដែលឧច្ចារៈក្តី បស្សាវៈក្តីបៀតបៀន ហើយទៅ ១ ភិក្ខុមិនប្រាថ្នាដើម្បីនឹងញុំាងកម្មឲ្យកម្រើក ហើយចេញទៅ ដោយគិតថា អញនឹងត្រឡប់មកវិញទៀត ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១០ ចប់

អដ្ឋកថា

សហធម្មិកវគ្គទី ៨

ឆន្ទំអទត្វាគមនសិក្ខាបទ

[៣៣៨] *គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១០ ដូច្នេះ បទថា* **វត្ថុំ វា អារោចិតំ ហោតិ** *សេចក្តីថា ទាំងដើមចោទ និងចុងចោទ បានថ្លែងពាក្យសម្តីរបស់ខ្លួនហើយ ភិក្ខុអ្នកសាកសួរ សួរបស់ហើយ ក៏បានទទួលសន្មតិហើយ ដោយអាការមានប្រមាណប៉ុណ្ណេះ វត្ថុឈ្មោះថា ប្រាប់ហើយ ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានអត្ថងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។*

សិក្ខាបទនេះ មានការដាក់ធុរៈជាសមុដ្ឋាន កើតឡើងតាមកាយវាចា និងចិត្ត ជាកិរិយាផង អកិរិយាផង ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នេះឯង ។

ឆន្ទំអទត្វាគមនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១១

[៣៨១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តវេឡុវ័ន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះឯង ទព្វមល្លបុត្រដ៏មានអាយុ ចាត់ចែងសេនាសនៈ និងសម្តែងភត្តដល់សង្ឃ ។ ទព្វមល្លបុត្រដ៏មានអាយុនោះ ជាអ្នកមានចីវរទុព្វលភាព ។ សម័យនោះឯង ចីវរមួយបានកើតឡើងដល់សង្ឃ ។ សង្ឃឲ្យចីវរនោះដល់ទព្វមល្លបុត្រដ៏មានអាយុ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនាំគ្នាពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុទាំងឡាយបង្អោនលាភរបស់សង្ឃទៅតាមសេចក្តីគាប់ចិត្ត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា កាល បើសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យចីវរ (ដល់ភិក្ខុ) ហើយ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរនឹងមកតិះដៀលជាខាងក្រោយសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យចីវរ (ដល់ភិក្ខុ) ហើយ អ្នកទាំងឡាយត្រឡប់មកតិះដៀលជាខាងក្រោយវិញ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ (កាលបើ) សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យចីវរ (ដល់ភិក្ខុ) ហើយ មិនគួរនឹងពួកអ្នកឯងតិះដៀលជាខាងក្រោយវិញទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹង

រឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ (កាលបើ) សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យចីវរ (ដល់ភិក្ខុ) ហើយ ក៏ដល់នូវធម៌ គឺកិរិយា តិះដៀលជាខាងក្រោយវិញថា ភិក្ខុទាំងឡាយបង្អោនលាភរបស់សង្ឃតាមសេចក្តីគាប់ចិត្ត ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៤២] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ សង្ឃមានសង្វាសស្មើគ្នា ស្ថិតនៅក្នុងសីមាស្មើគ្នា ហៅថា ព្រមព្រៀងគ្នា ។ ដែលហៅថា ចីវរ គឺបណ្តាចីវរ ៦ យ៉ាង ចីវរណាមួយ យ៉ាងតូចបំផុតល្មមសម្រេចកិច្ចវិកប្បបាន ។ ពាក្យថា ឲ្យ គឺឲ្យដោយខ្លួនឯង ។ ដែលហៅថា តាមសេចក្តីគាប់ចិត្តនោះ គឺតាមបុគ្គលដែលជាមិត្ត តាមបុគ្គលដែលធ្លាប់ស្គាល់គ្នា តាមបុគ្គលដែលធ្លាប់គប់គ្នា តាមបុគ្គលដែលមានឧបជ្ឈាយ៍ស្មើគ្នា តាមបុគ្គលដែលមានអាចារ្យស្មើគ្នា ។ ដែលហៅថា របស់សង្ឃនោះ បានខាងលាភដែលគេលះបង់ប្រគេនដល់សង្ឃ ។ ដែលហៅថា លាភនោះ បានខាងចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងគិលានប្បច្ច័យ-បរិក្ខារជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ ដោយហោចទៅសូម្បីតែដុំលម្អិតក្តី ឈើស្ទន់ក្តី អម្បោះវេងជើងក្តី (ក៏ហៅថា លាភ) ។ ពាក្យថា ដល់នូវធម៌ គឺកិរិយាតិះដៀលជាខាងក្រោយ សេចក្តីថា ភិក្ខុតិះដៀលសង្ឃ ដែលបានឲ្យចីវរដល់ឧបសម្បន្ន ដែលសង្ឃសន្មតឲ្យជាអ្នកក្រាលនូវសេនាសនៈក្តី ជាអ្នកសម្តែងនូវភត្តក្តី ជាអ្នកចែកនូវបបរក្តី ជាអ្នកចែកនូវផ្លែឈើក្តី ជាអ្នកចែកនូវបង្អែម

ក្តី ជាអ្នកចាត់ចែងនូវវត្ថុបន្និចបន្ទួចក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៨៣] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយតិះដៀលសង្ឃដែលបានឲ្យចីវរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយតិះដៀលសង្ឃដែលបានឲ្យចីវរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយតិះដៀលសង្ឃដែលបានឲ្យចីវរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុតិះដៀលសង្ឃដែលបានឲ្យបរិក្ខារដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុតិះដៀលសង្ឃដែលបានឲ្យចីវរ ឬបរិក្ខារដទៃដល់ឧបសម្បន្ន ដែលសង្ឃមិនបានសន្មតឲ្យជាអ្នកក្រាលនូវសេនាសនៈក្តី ជាអ្នកសម្តែងនូវភត្តក្តី ជាអ្នកចែកនូវបបរក្តី ជាអ្នកចែកនូវផ្លែឈើក្តី ជាអ្នកចែកនូវបង្អែមក្តី ជាអ្នកចាត់ចែងនូវវត្ថុបន្និចបន្ទួចក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុតិះដៀលសង្ឃដែលបានឲ្យចីវរ ឬបរិក្ខារដទៃដល់អនុបសម្បន្នដែលសង្ឃសន្មត ឬមិនបានសន្មតឲ្យជាអ្នកក្រាលនូវសេនាសនៈក្តី ជាអ្នកសម្តែងនូវភត្តក្តី ជាអ្នកចែកនូវបបរក្តី ជាអ្នកចែកនូវផ្លែឈើក្តី ជាអ្នកចែកនូវបង្អែមក្តី ជាអ្នកចាត់ចែងនូវវត្ថុបន្និចបន្ទួចក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៣៨៤] ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)

គឺភិក្ខុតិះដៀលសង្ឃអ្នកធ្វើព្រោះឆន្ទាគតិ ទោសាគតិ មោហាគតិ ភយាគតិ ដោយប្រក្រតីថា ប្រយោជន៍អ្វីដោយលាភដែលសង្ឃឲ្យដល់ភិក្ខុនោះ ភិក្ខុនោះទុកជាបានហើយ ក៏គង់ធ្វើលាភនោះឲ្យវិនាសទៅដដែល នឹងមិនបាននាំយកទៅដោយប្រពៃទេ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១១ ចប់

អដ្ឋកថា

សហធម្មិកវគ្គទី ៨

ទុព្វលសិក្ខាបទ

[៣៨២] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១១ ដូច្នេះ បទថា **យថា-មិត្តតា** គឺតាមភាពជាមិត្រនឹងគ្នា មានពាក្យអធិប្បាយថា ឲ្យដល់កិច្ចដែលជាមិត្រនឹងគ្នា ។ ក្នុងបទទាំងពួង ក៏មានន័យនេះដូចគ្នា ។ ពាក្យដ៏សេស មានអត្ថងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ព្រោះមានន័យដូចពោលហើយ ក្នុងឧជ្ឈា-បនកសិក្ខាបទជាដើមនោះឯង ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខ-វេទនា ដូច្នេះឯង ។

ទុព្វលសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១២

[៣៨៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ប្រជុំជនពួកមួយ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី នាំគ្នាតាក់តែងចង្ហាន់ ព្រមទាំងចីវរទុកដើម្បីថ្វាយសង្ឃ ដោយគិតគ្នាថា យើងទាំងឡាយនឹងនិមន្តឲ្យលោកឆាន់ ហើយនឹងប្រគេនចីវរ ។ លំដាប់នោះ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុចូលទៅកាន់ទីប្រជុំជននោះ លុះចូលទៅហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងប្រជុំជននោះថា ម្នាលអាវុសោ ពួកអ្នកចូរឲ្យចីវរទាំងនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយនេះ ។ ពួកជនទាំងនោះបាននិយាយតបវិញថា ព្រះករុណា ពួកខ្ញុំមិនថ្វាយទេ ពួកខ្ញុំធ្លាប់តាក់តែងចង្ហាន់ ព្រមទាំងចីវរទុក ដើម្បីថ្វាយសង្ឃរាល់ៗ ឆ្នាំ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនិយាយលួងលោមថា ម្នាលអាវុសោ ទាយករបស់សង្ឃមានច្រើន ភត្តរបស់សង្ឃក៏មានច្រើន ភិក្ខុអម្បាលនេះ បានអាស្រ័យលើអ្នកទាំងឡាយ បានជួបប្រសព្វអ្នកទាំងឡាយទើបមកគង់នៅក្នុងទីនេះបាន បើអ្នកទាំងឡាយមិនប្រគេនដល់លោកទាំងនេះ ចុះអ្នកណាទៅគេនឹងប្រគេនដល់លោកទាំងនេះបាន ម្នាលអាវុសោ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ឲ្យនូវចីវរទាំងឡាយនេះដល់ភិក្ខុអម្បាលនេះចុះ ។ ប្រជុំជននោះ កាលត្រូវពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុគ្រះគ្រៀល ទើបថ្វាយចីវរដែលខ្លួនតាក់តែងទុកដល់ពួក ឆព្វគ្គិយភិក្ខុអស់ទៅហើយអង្គាសសង្ឃតែភត្តប៉ុណ្ណោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាដឹងថា ភត្ត ព្រមទាំងចីវរដែលប្រជុំជនតាក់តែងទុកដើម្បីថ្វាយសង្ឃ តែមិនដឹងថា គេថ្វាយ

ដល់ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទៅហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះបាននិយាយយ៉ាងនេះ (នឹងប្រជុំជននោះ) ថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកទាំងឡាយ ចូរបង្អោនថ្វាយចីវរដល់សង្ឃចុះ ។ ប្រជុំជននោះបាននិយាយប្រាប់ថា បពិត្រព្រះករុណា ចីវរដែលតាក់តែងទុកនោះគ្មានទេ លោកម្ចាស់ឆព្វគ្គិយទាំងឡាយ បង្អោនទៅដើម្បីពួកលោកម្ចាស់ឆព្វគ្គិយអស់ទៅហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុកាលបើដឹងថា លាភរបស់សង្ឃ គេបង្អោន (ដើម្បីសង្ឃ) ទៅហើយ មិនគួរនឹងបង្អោនទៅដើម្បីបុគ្គលសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយ កាលបើដឹងថា លាភរបស់សង្ឃ ដែលគេបង្អោនទៅដើម្បីសង្ឃហើយ ត្រឡប់បង្អោនទៅដើម្បីបុគ្គលវិញ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយកាលបើដឹងថា លាភរបស់សង្ឃ គេបង្អោនទៅ (ដើម្បីសង្ឃហើយ) ហេតុអ្វី បានជាបង្អោនទៅដើម្បីបុគ្គលវិញ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ដឹងថា លាភរបស់សង្ឃ គេបង្អោនទៅ (ដើម្បីសង្ឃហើយ) ត្រឡប់បង្អោនទៅដើម្បីបុគ្គលវិញ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៤៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺភិក្ខុដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី ពួកអ្នកដទៃប្រាប់ភិក្ខុនោះក្តី អ្នកម្ចាស់ទាននោះប្រាប់ (ដល់ភិក្ខុនោះ) ក្តី ។ ដែលហៅថា របស់សង្ឃ គឺលាភដែលទាយកបានថ្វាយ បានបរិច្ចាគដល់សង្ឃ ។ ដែលហៅថា លាភនោះ បានដល់ ចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងបរិក្ខារ គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ ដោយហោចទៅសូម្បីតែដុំនៃលម្អិតក្តី ឈើស្ទន់ក្តី អម្បោះវេងជើងតម្បាញក្តី (ក៏ហៅថា លាភ ក្នុងសិក្ខាបទនេះ) ។ ដែលហៅថា គេបង្អោនទៅ គឺម្ចាស់របស់គេបញ្ចេញវាចាថា ពួកខ្ញុំនឹងថ្វាយ ពួកខ្ញុំនឹងធ្វើ ។ ភិក្ខុបង្អោនទៅដើម្បីបុគ្គលវិញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៤៧] លាភគេបង្អោនទៅហើយ ភិក្ខុសម្គាល់ថា គេបង្អោនទៅហើយ ត្រឡប់បង្អោនមកដើម្បីបុគ្គលវិញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ លាភគេបង្អោនទៅហើយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយបង្អោនមកដើម្បីបុគ្គលវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លាភគេបង្អោនទៅហើយ ភិក្ខុសម្គាល់ថា គេមិនទាន់បង្អោនទៅទេ ហើយបង្អោនមកដើម្បីបុគ្គល មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។ លាភគេបង្អោនទៅដើម្បីសង្ឃ តែភិក្ខុបង្អោនមកដើម្បីសង្ឃដទៃវិញក្តី ដើម្បីចេតិយក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លាភគេបង្អោនទៅហើយ ដើម្បីចេតិយ ភិក្ខុបង្អោនមកដើម្បីចេតិយដទៃវិញក្តី ដើម្បីសង្ឃក្តី ដើម្បីបុគ្គលក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លាភគេបង្អោនទៅដើម្បីបុគ្គលហើយ ភិក្ខុត្រឡប់បង្អោនមកដើម្បីបុគ្គលដទៃវិញក្តី ដើម្បីសង្ឃក្តី ដើម្បីចេតិយក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លាភគេមិនទាន់

បង្អោនទៅទេ ភិក្ខុសម្គាល់ថា គេបង្អោនទៅហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លាភគេ មិនទាន់បង្អោនទៅទេ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លាភគេមិនទាន់បង្អោនទៅទេ ភិក្ខុសម្គាល់ថា គេមិនទាន់បង្អោនទេ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៣៤៨] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺកាលបើទាយកសួរថា ពួកខ្ញុំនឹងថ្វាយក្នុងទីណា ភិក្ខុប្រាប់ថា ទេយ្យធម៌របស់អ្នកទាំងឡាយគប្បីបានបរិភោគក្តី គប្បីបានការជួសជុលក្តី គប្បីស្ថិតនៅយូរអង្វែងក្តី ក្នុងទីណា ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់អ្នកទាំងឡាយជ្រះថ្លាក្នុងទីណា អ្នកទាំងឡាយ ចូរថ្វាយក្នុងទីនោះចុះ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១២ ចប់

សហធម្មិកវគ្គទី ៨ ចប់

ឧទ្ទាននៃសហធម្មិកវគ្គនោះ (មាន ១២ សិក្ខាបទ) គឺ

សហធម្មិកសិក្ខាបទ	១	វិវណ្ណនសិក្ខាបទ	១
មោហាបនសិក្ខាបទ	១	បហារកសិក្ខាបទ	១
តលសត្តិកសិក្ខាបទ	១	អមូលកសិក្ខាបទ	១
សញ្ចិច្ចសិក្ខាបទ	១	ឧបស្សុតិសិក្ខាបទ	១
បដិពាហនសិក្ខាបទ	១	ឆន្ទសិក្ខាបទ	១
ទព្វសិក្ខាបទ	១	បរិណាមនសិក្ខាបទ	១

អដ្ឋកថា

សហធម្មិកវគ្គទី ៨

បរិណាមនសិក្ខាបទ

[៣៤៥] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១២ ដូច្នេះថា ពាក្យដែលគប្បីពោលទាំងអស់ មានន័យដូចពោលហើយក្នុងបរិណតសិក្ខាបទ ក្នុងតឹសកណ្ឌនោះ ។ ឯសេចក្តីប្លែកគ្នាមានដូច្នេះថា ជានិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ព្រោះបង្អោនមកដើម្បីខ្លួន តែក្នុងសិក្ខាបទនេះ ជាបាចិត្តិយៈសុទ្ធ ព្រោះបង្អោនទៅដើម្បីបុគ្គល (ដទៃ) ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត មានវេទនា ៣ ដូច្នេះ ។

បរិណាមនសិក្ខាបទ ចប់

សហធម្មិកវគ្គទី ៨ ចប់បរិបូណ៌

តាមវណ្ណានុក្រម

វិនយបិដក

រតនវគ្គ សិក្ខាបទទី ១

[៣៤៩] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ស្តេចព្រះនាម បសេនទិកោសល បានត្រាស់បង្គាប់នាយឧយ្យានបាល (អ្នករក្សាឧទ្យាន) ថា ម្នាលនាយ ឯងចូរទៅជម្រះសម្អាតឧទ្យាន យើងនឹងទៅឧទ្យាន ។ នាយឧយ្យានបាលនោះ បានទទួលព្រះឱង្ការរបស់ព្រះបាទបសេនទិកោសលថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព យ៉ាងហ្នឹងហើយៗ ក៏ជម្រះឧទ្យាន ទទួលបានឃើញព្រះដ៏-មានព្រះភាគ គង់នៅក្រោមម្លប់ឈើមួយ លុះឃើញហើយ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះបាទបសេនទិកោសល លុះចូលទៅដល់ហើយ បានក្រាបទូលព្រះបាទបសេនទិកោសលយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ឧទ្យានរៀបចំស្អាតហើយ ម្យ៉ាងទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏គង់ក្នុងទីនោះដែរ ។ ព្រះបាទបសេនទិកោ-សលទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្នាលនាយ បើដូច្នោះ យើងនឹងទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ គ្រានោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់យាងទៅកាន់ឧទ្យាន ហើយចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ វេលានោះឯង មានឧបាសកម្នាក់ កំពុងអង្គុយគាល់ជិតព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ទើបព្រះបាទបសេនទិកោ-សល ទ្រង់ទតឃើញឧបាសកនោះ កំពុងអង្គុយគាល់ជិតព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះទតច្បាស់ហើយ ទ្រង់មានសេចក្តីភិតភ័យ ហើយក៏ទ្រង់ស្ថិតនៅ (បង្អង់ឈរសិន) ។ លំដាប់នោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់ត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា

បុរសនេះមិនមែនជាមនុស្សអាក្រក់ទេ បានជាអង្គុយគាល់ជិតព្រះដ៏មានព្រះ-ភាគ ។ ឯព្រះបាទបសេនទិកោសលស្តេចក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដែរ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយគង់នៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ចំណែកឧបាសកនោះ មិនបានថ្វាយបង្គំ មិនក្រោកទទួលព្រះបាទបសេនទិកោសលឡើយ ព្រោះគោរពដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ គ្រានោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសលទ្រង់តូចព្រះទ័យថា បុរសនេះ កាលបើអញមកហើយ មិនគួរនឹងមិនថ្វាយបង្គំ មិនក្រោកទទួល (អញ) សោះ ។ ខណៈនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបថា ព្រះបាទបសេនទិកោសល ស្តេចមានព្រះទ័យអាក់អន់ហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់នឹងព្រះបាទបសេនទិកោសលយ៉ាងនេះថា បពិត្រមហារាជ ឧបាសកនេះឯងជាពហូសូត ជាអ្នកស្ទាត់ក្នុងបិដក មានរាគៈក្នុងកាមទាំងឡាយទៅប្រាសអស់ហើយ ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសលទ្រង់ត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ឧបាសកនេះមិនមែនជាមនុស្សថោកទាបទេ សូម្បីព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់សរសើរគេដែរ ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់មានព្រះឱង្ការចំពោះនឹងឧបាសកនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលឧបាសក អ្នកត្រូវការដោយរបស់ណា គប្បីប្រាប់ដល់យើងចុះ ។ ឧបាសកនោះទូលថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ប្រពៃហើយ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ស្តេចបសេនទិកោសលឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអង់អាច ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថា ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសល លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអង់អាច ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថាហើយ ស្តេចក៏ក្រោក

បាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ ទ្រង់ធ្វើប្រទក្សិណាចៀសចេញទៅ ។

[៣៥០] គ្រានោះឯង ព្រះបាទបសេនទិកោសល ស្តេចគង់ក្នុងថ្នាក់ខាងលើនៃប្រាសាទដ៏ប្រសើរ ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសល បានទតឃើញឧបាសកនោះដើរបាំងឆត្រទៅតាមថ្នល់ លុះទតហើយ ទ្រង់ឲ្យហៅមកហើយមានព្រះឱង្ការយ៉ាងនេះថា ម្នាលឧបាសក ឮថា អ្នកឯងជាពហូសូត ស្ទាត់ក្នុងបិដក ម្នាលឧបាសក ល្អហើយ អ្នកចូរបង្ហាញធម៌ក្នុងផ្ទះនៃពួកស្រីរបស់យើងផង ។ ឧបាសកនោះទូលថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ខ្ញុំព្រះអង្គដឹងធម៌ណា ព្រោះហេតុតែលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកម្ចាស់ទាំងឡាយគង់នឹងបង្ហាញធម៌នោះ ក្នុងផ្ទះនៃពួកស្រី (គឺពួកព្រះស្នំ) របស់ព្រះអង្គបាន ។ លំដាប់នោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់ត្រិះរិះថា ឧបាសកពោលពិតមែន ទើបទ្រង់រាជដំណើរទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទ្រង់ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយគង់នៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះបាទបសេនទិ-កោសល លុះគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ប្រើភិក្ខុមួយរូបដែលអាចនឹងបង្ហាញធម៌ក្នុងផ្ទះនៃពួកស្រីរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ពន្យល់ព្រះបាទបសេនទិកោសល ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអង់អាច ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថា ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសល លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអង់អាច ឲ្យរីករាយ

ដោយធម្មីកថាហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ ធ្វើប្រទក្សិណចៀសចេញទៅ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុថា ម្នាលអានន្ទ អ្នកចូរបង្ហាញធម៌ក្នុងផ្ទះនៃពួកស្រីរបស់ស្តេច ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ បានទូលព្រះតម្រាស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស យ៉ាងហ្នឹងហើយៗ ចូលទៅបង្ហាញធម៌ក្នុងផ្ទះនៃពួកស្រីរបស់ស្តេចសព្វៗ វេលា តាមសមគួរ ។ វេលាព្រឹក ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុស្លៀកស្បង់ប្រដាប់ដោយបាត្រ និងចីវរហើយ ចូលទៅកាន់រាជនិវេសន៍របស់ព្រះបាទបសេនទិកោសល ។ វេលានោះឯង ព្រះបាទបសេនទិកោសលស្តេចកំពុងផ្ទំជាមួយព្រះទេវី ព្រះនាមមល្លិកា ។ នាងមល្លិកាទេវីបានឃើញព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយ ក៏ក្រោកឡើងដោយប្រញាប់ ។ សំពត់មានពណ៌លឿងរលើងស្អាតក៏របូតចុះ ។ លំដាប់នោះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុត្រឡប់ចាកទីនោះមកកាន់អារាម ប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោសតិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ស្តេចមិនទាន់ទ្រង់ជ្រាបជាមុន មិនគួរនឹងចូលទៅខាងក្នុងព្រះរាជវាំងរបស់ស្តេចសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលអានន្ទ ឮថា ស្តេចមិនទាន់ជ្រាបជាមុន អ្នកឯងស្រាប់តែចូលទៅខាងក្នុងព្រះរាជវាំងរបស់ស្តេច ពិតមែនឬ ។ ព្រះអានន្ទទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះ-ភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលអានន្ទ ស្តេចមិនទាន់ជ្រាបជាមុន អ្នកឯងមិនគួរ

នឹងចូលទៅខាងក្នុងព្រះរាជវាំងរបស់ស្តេចទេ ម្នាលអានន្ទ អំពើនេះ មិនមែន នាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ទ្រង់បន្ទោសហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ។

[៣៥១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសទាំង ១០ យ៉ាងនេះ រមែងមានក្នុងកិរិយាចូលទៅខាងក្នុងបុរីរបស់ស្តេច ។ ទោសទាំង ១០ យ៉ាងនោះដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្តេចក្នុងលោកនេះ ទ្រង់ប្រថាប់លើក្រឡាព្រះបន្ទំជាមួយមហេសី ។ ភិក្ខុចូលទៅក្នុងទីនោះ ។ មហេសីបានឃើញភិក្ខុរមែងធ្វើកិរិយាញញឹមឲ្យប្រាកដខ្លះ ភិក្ខុឃើញមហេសី រមែងធ្វើកិរិយាញញឹមឲ្យប្រាកដខ្លះ ។ ស្តេចរមែងរង្កៀសក្នុងរឿងនោះ យ៉ាងនេះថា ការមិនគួរអ្នកទាំងពីរនាក់នេះបានធ្វើហើយ ឬថា អ្នកទាំងពីរនេះនឹងធ្វើនូវការមិនគួរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោស ក្នុងកិរិយាចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេចជាបឋម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមានតទៅទៀត ស្តេចជាបុគ្គលមានកិច្ចច្រើន មានការងារគួរធ្វើច្រើន ទ្រង់យាងទៅប្រោសស្រីដទៃហើយក៏ភ្លេច ។ ឯស្រីនោះក៏មានគភ៌ ដោយស្តេចនោះ ។ ស្តេចរមែងរង្កៀសក្នុងរឿងនោះយ៉ាងនេះថា ជននីមួយដទៃ ចូលទៅក្នុងទីនេះមិនបានទេ វៀរមួយតែបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទីពីរក្នុងកិរិយាចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមានតទៅទៀត រតនៈណាមួយក្នុងបុរីនៃស្តេចបាត់ទៅ ។ ស្តេចរមែង

រង្កៀសក្នុងរឿងនោះយ៉ាងនេះថា ជននីមួយដទៃ ចូលទៅក្នុងទីនេះ មិនមានទេ វៀរលែងតែបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទីបី ក្នុងកិរិយាចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមានតទៅទៀត រឿងរ៉ាវទាំងឡាយដែលស្តេចត្រូវបិទបាំងទុកខាងក្នុង មាននៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ត្រឡប់បែកសាយទៅខាងក្រៅ ។ ស្តេចរមែងទ្រង់រង្កៀសក្នុងរឿងនោះ យ៉ាងនេះថា ជននីមួយដទៃចូលទៅក្នុងទីនេះមិនមានទេ វៀរលែងតែបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទីបួន ក្នុងកិរិយាចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមានតទៅទៀត ព្រះរាជបុត្រប្រាថ្នានឹងបៀតបៀន ចំពោះព្រះរាជបិតាក្នុងបុរីនៃស្តេចក្តី ព្រះរាជបិតាប្រាថ្នានឹងបៀតបៀនចំពោះព្រះរាជបុត្រក្តី ។ ព្រះរាជបុត្រ ព្រះរាជបិតានោះរមែងទ្រង់រង្កៀសយ៉ាងនេះថា ជននីមួយដទៃ ចូលទៅក្នុងទីនេះមិនមានទេ វៀរលែងតែបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទីប្រាំ ក្នុងកិរិយាចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមានតទៅទៀត ស្តេចទ្រង់តាំងមន្ត្រីដែលតាំងនៅក្នុងទីទាប ឲ្យឡើងកាន់ទីខ្ពស់ ។ ការតាំងនោះមិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់ជនទាំងឡាយណា ជនទាំងឡាយនោះរមែងរង្កៀសយ៉ាងនេះថា ស្តេចតែងប្រឡូកប្រឡំដោយបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទីប្រាំមួយ ក្នុងកិរិយាចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

ហេតុដទៃនៅមានតទៅទៀត ស្តេចទ្រង់បន្ថយមន្ត្រីដែលតាំងនៅក្នុងទីខ្ពស់ ឲ្យតាំងនៅក្នុងទីទាប ។ ការតាំងនោះ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់ជនទាំងឡាយណា ជនទាំងឡាយនោះ រមែងរង្កៀសយ៉ាងនេះថា ស្តេចតែងប្រឡូកប្រឡំដោយបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទីប្រាំពីរ ក្នុងកិរិយាចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមានតទៅទៀត ស្តេចទ្រង់បញ្ជូនកងទ័ពទៅ ក្នុងកាលមិនសមគួរ ។ ការបញ្ជូនកងទ័ពនោះ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់ជនទាំងឡាយណា ជនទាំងឡាយនោះ រមែងរង្កៀសយ៉ាងនេះថា ស្តេចតែងប្រឡូកប្រឡំដោយបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទីប្រាំបី ក្នុងកិរិយាចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមានតទៅទៀត ស្តេចទ្រង់ឲ្យបញ្ជូនកងទ័ពទៅក្នុងកាលដ៏សមគួរ ហើយទ្រង់ឲ្យត្រឡប់វិលវិញពាក់កណ្តាលផ្លូវ ។ ការត្រឡប់វិលវិញនោះ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់ជនទាំងឡាយណា ជនទាំងឡាយនោះរមែងរង្កៀស យ៉ាងនេះថា ស្តេចតែងប្រឡូកប្រឡំដោយបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទីប្រាំបួន ក្នុងកិរិយាចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមានតទៅទៀត ខាងក្នុងរាជបុរីតែងជ្រួលជ្រើមទៅដោយដំរី ជ្រួលជ្រើមទៅដោយសេះ ជ្រួលជ្រើមទៅដោយរថ និងរូប សំឡេង ក្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈ ជាហេតុនៃសេចក្តីត្រេកអរ សុទ្ធតែជារបស់មិនសមគួរដល់បព្វជិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងជាទោសទីដប់

ក្នុងកិរិយាចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោស ១០ យ៉ាងនេះឯង ជាទោសក្នុងកិរិយាចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។

[៣៥២] លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ដោយបរិយាយជាច្រើន ។បេ។ ហើយទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ (បើ) ស្តេចជាក្សត្របានមុទ្ធាភិសេកហើយ មិនទាន់ជ្រាបជាមុន ឈានកន្លងធរណីចូលទៅក្នុងក្រឡាព្រះបន្ទំ ដែលស្តេចមិនទាន់យាងចេញ ស្រីកែវក៏មិនទាន់ចេញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៥៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា ក្សត្រិយ៍នោះ បានដល់ ជនអ្នកមានជាតិល្អទាំងសងខាង គឺខាងមាតា និងខាងបិតា ជាអ្នកកាន់យកជាតិដ៏បរិសុទ្ធល្អ ដរាបអំពីគូនៃជីដូនជីតាជាគម្រប់ ៧ គេមិនបានបោះបង់ចោល មិនបានតិះដៀលដោយជាតិ ។ ដែលហៅថា បានមុទ្ធាភិសេកហើយ គឺស្តេចដែលគេបានអភិសេកដោយអភិសេកឲ្យជាក្សត្រិយ៍ ។ ពាក្យថា ស្តេចមិនទាន់យាងចេញ គឺស្តេចមិនទាន់ចេញអំពីក្រឡាព្រះបន្ទំ ។ ពាក្យថា ស្រីកែវមិនទាន់ចេញ គឺមហេសីមិនទាន់ចេញអំពីក្រឡាព្រះបន្ទំ ឬមួយស្តេច និងមហេសីទាំងពីរមិនទាន់ចេញអំពីក្រឡាព្រះបន្ទំ ។ ពាក្យថា មិនទាន់ទ្រង់ជ្រាបជាមុន គឺស្តេចមិនទាន់បាននិមន្តជាមុន ។ ដែលហៅថា ធរណី គឺសំដៅយកធរណីនៃក្រឡាព្រះបន្ទំ (បានដល់ក្របទ្វារខាងក្រោម) ។ ទីក្រឡាព្រះបន្ទំ

របស់ស្តេច គេតែងតាំងទុកក្នុងទីណាមួយ ដោយហោចទៅសូម្បីតែទីដែលគេបិទបាំង ព័ទ្ធព័ទ្ធដោយវនាំង ក៏ហៅថា ក្រឡាព្រះបន្ទំទាំងអស់ ។ ពាក្យថា ឈានកន្លងធរណីចូលទៅ សេចក្តីថា ភិក្ខុឈានជំហានទី ១ ឲ្យកន្លងធរណីចូលទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ឈានជំហានទី ២ ចូលទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៥៤] ស្តេចមិនបាននិមន្ត ភិក្ខុសម្គាល់ថា ស្តេចមិនបាននិមន្តហើយ ដើរកន្លងធរណីចូលទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ស្តេចមិនបាននិមន្ត ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយដើរកន្លងធរណីចូលទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ស្តេចមិនបាននិមន្ត ភិក្ខុសម្គាល់ថា ស្តេចនិមន្តហើយ ដើរកន្លងធរណីចូលទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ស្តេចនិមន្តហើយ ភិក្ខុសម្គាល់ថា ស្តេចមិនបាននិមន្ត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ស្តេចនិមន្តហើយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ស្តេចនិមន្តហើយ ភិក្ខុសម្គាល់ថា ស្តេចនិមន្តហើយ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៣៥៥] ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៩ យ៉ាង) គឺស្តេចបាននិមន្ត ១ ជននោះមិនមែនជាក្សត្រិយ៍ ១ ជាស្តេចតែមិនបានទទួលអភិសេកដោយអភិសេកជាក្សត្រិយ៍ ១ ស្តេចយាងចេញពីក្រឡាព្រះបន្ទំ ១ មហេសីចេញពីក្រឡាព្រះបន្ទំ ១ ឬមួយស្តេច និងមហេសីទាំងពីរចេញពីក្រឡាព្រះបន្ទំ ១ ស្តេច និងមហេសីមិនបាននៅក្នុងក្រឡាព្រះបន្ទំ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១ ចប់

អដ្ឋកថា
រតនវគ្គទី ៩
អន្តេបុរសិក្ខាបទ

[៣៤៩] វិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃរតនវគ្គ គប្បីជ្រាបដូចតទៅនេះ បទថា **ឱរកោ** ប្រែថា ថោកថយ ។

[៣៥០] បទថា **ឧបរិបាសាទវរគតោ** ប្រែថា ប្រថាប់នៅខាងលើនៃប្រាសាទដ៏ប្រសើរ ។

ពីរបទថា **អយ្យានំ វាហសា** ប្រែថា ព្រោះហេតុនៃលោកម្ចាស់ទាំង-ឡាយ មានពាក្យអធិប្បាយថា ទូលបង្គំបេះធម៌ ព្រោះលោកម្ចាស់ទាំងនោះបានជួយឲ្យកើតឡើង ។

[៣៥១] ពីរបទថា **បិតរំ បត្ថេតិ** បានដល់ ព្រះឱរសត្រូវការនឹងឃើញទោស ហើយផ្តាច់ព្រះជន្មព្រះរាជបិតា ។

ក្នុងបទថា **រាជន្តេបុរំ ហត្ថិសម្មទ្ទំ** ជាដើម មានវិនិច្ឆ័យថា ត្រង់ព្រះរាជដ្ឋានជាន់ខាងក្នុងនេះ គឺកកងទៅដោយពួកដំរី ដូច្នោះ ទើបឈ្មោះថា **ហត្ថិសម្មទ្ទ** អធិប្បាយថា ចង្អៀតទៅដោយដំរី ។ សូម្បីក្នុងបទថា **អស្សរថ-សម្មទ្ទ** ក៏មានន័យនេះដូចគ្នា ។ កិក្ខុពួកខ្លះសូត្រថា **សម្មតំ** ពាក្យនេះមិនគួរកាន់យក ។ បាឋៈថា **រញ្ញោ អន្តេបុរេ ហត្ថិសម្មទ្ទំ** ក៏មាន ក្នុងបាឋៈនោះមានអត្ថថា ការដើរទៅមកនៃដំរីទាំងឡាយ ឈ្មោះថា **ហត្ថិសម្មទ្ទ** មានពាក្យអធិប្បាយថា ការដើរទៅមកនៃដំរី មានហើយក្នុងរាជវាំងនោះ ។ បទដ៏សេស

ក៏មានន័យដូច្នេះ ។

បទថា **រជនីយានិ** បានដល់ អារម្មណ៍ មានរូបជាដើមយ៉ាងនេះ មានហើយក្នុងព្រះរាជវាំងនោះ ។

[៣៥២] បទថា **មុទ្ធាភិសិត្តស្ស** គឺទ្រង់បានអភិសេកប្រោះព្រំលើព្រះសិរសា ។

បទថា **អនិក្ខន្តរាជកេ** មានវិគ្គហៈថា ព្រះរាជាទ្រង់មិនទាន់ចេញអំពីក្រឡាព្រះបន្ទំនេះ ហេតុនោះ ទើបដំណាក់នោះ ឈ្មោះថា ព្រះរាជាមិនទាន់យាងចេញ ។ អធិប្បាយថា ក្នុងដំណាក់ដែលទ្រង់ផ្ទំ មានព្រះរាជាទ្រង់មិនទាន់ចេញនោះ ។ ព្រះមហេសី ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ហៅថា រតនៈ (ស្រីកែវ) ។

បទថា **និគ្គតំ** ប្រែថា ចេញហើយ ។ រតនៈ (ស្រីកែវ) ក៏នាងមិនទាន់ចេញអំពីដំណាក់ដែលផ្ទំនេះ ដូច្នោះ ទើបដំណាក់បន្ទំនោះ ឈ្មោះថា ដែលស្រីកែវមិនទាន់ចេញ ។ អធិប្បាយថា ក្នុងដំណាក់បន្ទំ មានស្រីកែវមិនទាន់ចេញនោះ ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានអត្ថងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចកឋិនសិក្ខាបទ កើតឡើងតាមកាយ និងវាចា ១ តាមកាយវាចា និងចិត្ត ១ ជាកិរិយាផង អកិរិយាផង ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

អន្តេបុរសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ២

[៣៥៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុមួយរូបងូតទឹកក្នុងស្ទឹងអចិរវតី ។ មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ទៀត បានទុកថង់ប្រាក់ចំនួន ៥០០ កហាបណៈលើគោក ហើយចុះងូតទឹកក្នុងស្ទឹងអចិរវតី (ឡើងមកហើយ) ក៏ភ្លេចថង់ប្រាក់ ដើរចៀសចេញទៅ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះក៏រើសយក ដោយគិតថា ថង់នេះប្រាកដជាថង់ប្រាក់របស់ព្រាហ្មណ៍នោះ កុំបីវិនាសបាត់ឡើយ ។ ឯព្រាហ្មណ៍នោះនឹកឃើញ ក៏ត្រឡប់វិលមកវិញដោយប្រញាប់ ហើយបានសួរភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់បានឃើញថង់ប្រាក់របស់ខ្ញុំដែរឬ ។ ភិក្ខុនោះបានឲ្យថង់ប្រាក់នោះទៅ ដោយពាក្យថា យកចុះព្រាហ្មណ៍ ។ ទើបព្រាហ្មណ៍នោះបានគិតយ៉ាងនេះថា អញមិនគប្បីឲ្យរង្វាន់ដល់ភិក្ខុនេះ ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ព្រាហ្មណ៍នោះចោទប្រកាន់ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ កហាបណៈរបស់ខ្ញុំមិនមែន ៥០០ ទេ របស់ខ្ញុំប្រាកដជា ១០០០ រួចចាប់ភិក្ខុនោះ ហើយក៏លែងទៅ ។ ចំណែកភិក្ខុនោះទៅកាន់អារាមហើយ ប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោសតិះដៀលបន្ទុះបន្ទាប់ថា ភិក្ខុមិនគួរនឹងរើសយករតនៈ មានមាសប្រាក់ជាដើមសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុ ឮថា អ្នកឯងរើសយករតនៈពិត

មែនឬ ។ ភិក្ខុនោះទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងរើសយករតនៈទេ ម្នាលមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខានេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយរើសយកឯងក្តី ឲ្យគេរើសយកក្តីនូវរតនៈក្តី នូវវត្ថុដែលគេសន្មតជារតនៈក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៣៥៧] សម័យនោះឯង មានមហោស្រពក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ មនុស្សទាំងឡាយប្រដាប់តាក់តែងខ្លួនទៅកាន់ឧទ្យាន ។ សូម្បីនាងវិសាខាមិគារមាតា ក៏បានប្រដាប់តាក់តែងកាយ ហើយក៏ចេញចាកស្រុកទៅ ដោយគិតថា អញនឹងទៅកាន់ឧទ្យានដែរ ហើយគិតតទៅទៀតថា ចុះអញនឹងទៅកាន់ឧទ្យានធ្វើអ្វី បើដូច្នោះ គួរតែអញចូលគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគវិញ ហើយក៏ដោះនូវគ្រឿងអាភរណៈចងជាបង្វេចដោយសំពត់បង់ក ហើយបានហុចឲ្យទៅទាសីថា ហ៊ឺហាងឯងចូរយកបង្វេចនេះទៅ ។ លំដាប់នោះ នាងវិសាខាមិគារមាតា បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់នាងវិសាខាមិគារមាតា ដែលអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យកឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថាហើយ ។ ឯនាងវិសាខា មិគារមាតា

លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថាហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណ ហើយចៀសចេញទៅ ។ ឯទាសីនោះ ក៏ភ្លេចចោលនូវបង្វេចនោះ ហើយដើរចេញទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយឃើញហើយ បានក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយចូររើសយកទុកចុះ ។ គ្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុរើសឯង ឬប្រើគេឲ្យរើសនូវរតនៈក្តី នូវវត្ថុដែលគេសន្មតជារតនៈក្តី ក្នុងអារាមហើយទុកដោយគិតថា រតនៈរបស់អ្នកណា អ្នកនោះនឹងយកទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយរើសឯងក្តី ឲ្យគេរើសក្តី នូវរតនៈក្តី នូវវត្ថុដែលគេសន្មតជារតនៈក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ វៀរលែងតែ (រើសយកនូវរតនៈដែលគេភ្លេច) នៅក្នុងវត្ត ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៣៥៨] គ្រានោះឯង ក្នុងកាសីជនបទ មានស្រុកមួយជាទីធ្វើការងាររបស់អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ។ គហបតីនោះបានបង្គាប់អន្តេវាសី (កូនក្មួយ) ថា បើលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តមក អ្នកឯងគប្បីធ្វើភត្តប្រគេនផង ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូបត្រាច់ទៅកាន់ចារិកក្នុងកាសីជនបទ ហើយ

ហួសទៅកាន់ស្រុកជាទីធ្វើការងារ របស់អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ។ បុរសនោះ បានឃើញភិក្ខុទាំងនោះមកអំពីចម្ងាយ លុះបានឃើញច្បាស់ហើយ បានចូលទៅរកភិក្ខុទាំងនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានថ្វាយបង្គំភិក្ខុទាំងនោះ ហើយពោលនូវពាក្យនេះថា បពិត្រព្រះករុណា សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយទទួលចង្ហាន់របស់គហបតី ក្នុងថ្ងៃស្អែក ។ ភិក្ខុទាំងនោះបានទទួលដោយភាវៈស្ងៀមនៅ ។ លុះកន្លងរាត្រីនោះទៅ បុរសនោះបានឲ្យគេតាក់តែងខាទនីយភោជនីយាហារដ៏ផ្ចិតផ្ចង់ ហើយបានឲ្យពិតកកត្តកាល (ពេលឆាន់) រួចក៏ដោះនូវចិញ្ចៀនចេញ ហើយអង្គាសភិក្ខុទាំងនោះដោយកត្តស្រេចហើយ ពិតថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយឆាន់ហើយ សូមនិមន្តទៅចុះ ចំណែកខ្ញុំនឹងទៅធ្វើការងារដែរ (និយាយដូច្នេះហើយ) ក៏ភ្លេចចិញ្ចៀន (នោះ) ហើយទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឃើញហើយ ក៏ឈប់នៅក្នុងទីនោះ ដោយគិតគ្នាថា បើយើងទាំងឡាយនឹងដើរចេញទៅ ចិញ្ចៀននេះនឹងបាត់បង់ទៅពុំខាន ។ ឯបុរសនោះ កាលមកអំពីធ្វើការងារ បានឃើញភិក្ខុទាំងនោះ ហើយសួរយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះករុណា ពួកលោកម្ចាស់ឈប់នៅក្នុងទីនេះធ្វើអ្វី ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់បុរសនោះ ហើយទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី បានប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុរើសឯង ឬឲ្យគេរើសនូវរតនៈក្តី នូវវត្ថុដែលគេសន្មតជារតនៈក្តី ខាង

ក្នុងវត្តក្តី ខាងក្នុងទីស្នាក់ក្តី ហើយទុកដាក់ ដោយគិតថា រតនៈរបស់ជនណា ជននោះនឹងនាំយកទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ រើសឯងក្តី ឲ្យគេរើសក្តី នូវរតនៈក្តី នូវវត្ថុដែលគេសន្មតជារតនៈក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ វៀរលែងតែខាងក្នុងវត្ត ឬខាងក្នុងទីស្នាក់ ។ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុគប្បីរើសឯង ឬឲ្យគេរើសនូវរតនៈក្តី នូវវត្ថុដែលគេសន្មតជារតនៈក្តី ខាងក្នុងអារាមក្តី ខាងក្នុងទីស្នាក់ក្តី ហើយទុកដាក់ដោយគិតថា រតនៈរបស់ជនណា ជននោះនឹងនាំយកទៅ ។ នេះជាសាមីចិកម្មក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

[៣៥៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា រតនៈនោះ បានដល់ កែវមុក្តា កែវមណី កែវពៃទូរ្យ ស័ង្ខ កែវសិលា កែវប្រពាល ប្រាក់ មាស កែវក្រហម (កែវទទឹម) កែវមក៌ត (កែវពព្រុស) នេះឈ្មោះថា រតនៈ ។ ដែលហៅថា វត្ថុដែលគេសន្មតជារតនៈនោះ បានដល់ វត្ថុឯណាមួយ ជាគ្រឿងឧបភោគបរិភោគរបស់មនុស្សទាំងឡាយ វត្ថុនេះ ឈ្មោះថា គេសន្មតជារតនៈ ។ ពាក្យថា វៀរលែងតែខាងក្នុងអារាមក្តី ខាងក្នុងទីស្នាក់ក្តី គឺលើកលែងតែខាងក្នុងវត្ត និងខាងក្នុងទីស្នាក់ ។ ដែលហៅថា ខាងក្នុងវត្តនោះ គឺវត្តដែលមានរបង សំដៅយកទីខាងក្នុងនៃរបងវត្ត (បើ) វត្តដែលមិនមានរបង សំដៅយកត្រឹមទីឧបចារៈនៃវត្ត ។ ដែលហៅថា ខាងក្នុងទីស្នាក់នោះ គឺទីស្នាក់ដែលមានរបង សំដៅយកទីខាងក្នុងនៃទីស្នាក់ (បើ) ទីស្នាក់ដែលឥត

របង សំដៅយកត្រឹមទីឧបចារៈនៃទីស្នាក់ ។ ពាក្យថា រើសឯង សេចក្តីថា ភិក្ខុកាន់យកដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេរើស សេចក្តីថា ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃកាន់យក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៦០] ពាក្យថា ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុគប្បីរើសឯង ឬឲ្យគេរើសនូវរតនៈក្តី នូវវត្ថុដែលគេសន្មតជារតនៈក្តី ខាងក្នុងវត្តក្តី ខាងក្នុងទីស្នាក់ក្តី ហើយទុកដាក់ សេចក្តីថា ភិក្ខុធ្វើសញ្ញា[១] (គ្រឿងកំណាត់ដឹង) ដោយរូបក្តី ដោយនិមិត្តគ្រឿងសម្គាល់ក្តី គប្បីទុកដាក់ ហើយប្រាប់ថា ជនណាបាត់ភណ្ឌៈ ជននោះចូរមកយកចុះ ។ បើម្ចាស់របស់នោះមកក្នុងទីនោះ ភិក្ខុគប្បីសួរគេថា អាវុសោ ភណ្ឌៈរបស់អ្នកដូចម្តេច ។ បើគេប្រាប់ត្រូវតាមរូបក្តី តាមនិមិត្តគ្រឿងសម្គាល់ក្តី ភិក្ខុគប្បីឲ្យចុះ ។ បើគេប្រាប់មិនត្រូវ ភិក្ខុគប្បីពោលថា អាវុសោ អ្នកចូររកខ្លួនឯងចុះ ។ កាលភិក្ខុនោះនឹងចៀសចេញចាកទីស្នាក់នោះទៅ ភិក្ខុទាំងឡាយណាដ៏សមគួរ មាននៅក្នុងទីនោះ គប្បីផ្ញើទុកក្នុងដៃភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ហើយចៀសចេញទៅ ។ បើមិនមានភិក្ខុដ៏សមគួរទេ ភិក្ខុនោះត្រូវផ្ញើទុកនៅដៃរបស់ពួក គហបតីដ៏សមគួរ ដែលមាននៅក្នុងទីនោះ ហើយគប្បីចៀសចេញទៅ ។ ពាក្យថា នេះជាសាមីចិកម្មក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺនេះតាមធម្មតាក្នុងរឿងនោះ ។

១- ភិក្ខុដែលបានរើសកែវ ៧ ប្រការ មានមាសប្រាក់ជាដើម ដែលគេភ្លេចនៅក្នុងវត្តក្តី ក្នុងលំនៅរបស់ភិក្ខុក្តី ត្រូវធ្វើស្លាកយកទៅបិទទុកនៅទីណាមួយ គឺទ្វារវត្ត ឬទីជិតកន្លែងដែលខ្លួននៅ ឯសេចក្តីក្នុងស្លាកនោះដូច្នេះ អ្នកណាបាត់របស់អ្វី អ្នកនោះចូរមកទទួលយក ។

[៣៦១] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺភិក្ខុរើសឯង ឬឲ្យគេរើសនូវរតនៈក្តី នូវវត្ថុដែលគេសន្មតជារតនៈក្តី ខាងក្នុងវត្តក្តី ខាងក្នុងទីស្នាក់ក្តី ហើយទុកដាក់ដោយគិតថា រតនៈរបស់អ្នកណា អ្នកនោះនឹងនាំយកទៅ ១ ភិក្ខុកាន់យកវត្ថុដែលគេសន្មតជារតនៈដោយស្និទ្ធស្នាល ១ ភិក្ខុកាន់យកជារបស់ខ្ចី ១ ភិក្ខុសម្គាល់ថាជារបស់បង្សុកូល ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ២ ចប់

អដ្ឋកថា

រតនវគ្គទី ៩

រតនសិក្ខាបទ

[៣៥៦] ក្នុងសិក្ខាបទទី ២ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះ បទថា **វិស្សរិត្វា** ប្រែថា បានភ្លេច ។ ៥ កហាបណៈអំពី ១០០ កហាបណៈ ឈ្មោះថា **បុណ្ណបត្ត** (១០០ ឲ្យថ្លៃរង្វាន់ ៥) ។

[៣៥៧] បទថា **ក្យាហំ ករិស្សាមិ** ប្រែថា អញនឹងធ្វើដូចម្តេច ។

បទថា **អាភរណំ ឱមុញ្ចិត្វា** គឺបានដោះគ្រឿងប្រដាប់ឈ្មោះមហាលតា មានតម្លៃ ៩ កោដិព្យូរទុក ។

[៣៥៨] បទថា **អន្តេវាសី** ប្រែថា អ្នកបម្រើ ។

[៣៥៩] ពីរលេឌ្ឌុបាតនៃវត្តដែលនៅ ឈ្មោះថា ឧបចារៈ ក្នុងពាក្យថា **អបរិក្ខិត្តស្ស ឧបចារោ** នេះ ។ ក្នុងមហាបច្ចរីពោលថា សម្រាប់ទីស្នាក់នៅមួយជួរបោះចង្អេរធ្លាក់ ឬមួយជួរបោះអង្រែធ្លាក់ (ឈ្មោះថា ឧបចារៈ) ។ ក្នុងបទថា **ឧគ្គណ្ហាតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស** នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា ភិក្ខុទទួលឯងក្តី ឲ្យអ្នកដទៃទទួលក្តី នូវមាស និងប្រាក់ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ជានិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ ទទួលឯងក្តី ឲ្យគេទទួលក្តី ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់សង្ឃ គណៈ បុគ្គល ចេតិយ និងនវកម្ម ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុទទួលឯងក្តី ឲ្យគេទទួលក្តីនូវរតនៈ មានមុក្តាជាដើមដ៏សេស ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ឬដល់សង្ឃជាដើម ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ របស់កប្បិយវត្ថុក្តី ជាអកប្បិយ

វត្ថុក្តី ដែលជារបស់គ្រហស្ថ ដោយហោចសូម្បីស៊ីកត្នោត ដែលជាគ្រឿងប្រដាប់ត្រចៀករបស់មាតា កាលភិក្ខុទទួលទុកដោយបំណងនៃកណ្ឌាវិករវត្តជាធំ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈដូចគ្នា ។ បើរបស់នៃមាតាបិតាជាកប្បិយភណ្ឌ ដែលគួរដល់ភិក្ខុទុកដាក់បានពិតប្រាកដ គប្បីទទួលទុកដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ។ បើទាយកពោលថា សូមលោកម្ចាស់ទុករបស់នេះឲ្យផង គប្បីឃាត់ថា មិនគួរ ។ បើពួកគ្រហស្ថបោះទ្រព្យទុកចោល ពោលថា សូមលោកម្ចាស់ទុកឲ្យផងហើយទៅ រប់ថា ជាធុរៈសមគួរទុកដាក់ ពួកអ្នកធ្វើការ មានជាងឈើជាដើម ដែលធ្វើការងារក្នុងវិហារក្តី ពួករាជវល្លភៈក្តី សំណូមពរឲ្យជួយទុកដាក់គ្រឿងឧបករណ៍ ឬគ្រឿងដេករបស់ខ្លួនថា សូមលោកម្ចាស់ជួយទុកដាក់ឲ្យផង ។ កុំគប្បីធ្វើការលំអៀងព្រោះស្រឡាញ់ខ្លះ ព្រោះខ្លាចខ្លះ តែនឹងសម្តែងទីទុកឲ្យ គួរ ។ ឯក្នុងជនដែលបោះទុកចោល ដោយអំណាចហើយទៅ ទោះទុកដាក់ឲ្យ ក៏គួរ ។

[៣៦០] ក្នុងបទថា **អជ្ឈារាមេ វា អជ្ឈាវសថេ វា** នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា បើអារាមធំដូចជាមហាវិហារ ភិក្ខុទុកឯងក្តី ប្រើឲ្យទុកក្តី នូវរបស់គ្រហស្ថដែលធ្លាក់ក្នុងស្ថានទីដូចគ្នានឹងទីដែលកើតមានសេចក្តីសង្ស័យថា នឹងត្រូវពួកភិក្ខុ និងសាមណេរកាន់យកទៅ ហើយគប្បីទុកដាក់ក្នុងបរិវេណ ដែលមានកំពែងការពារក្នុងអារាមធំនោះ ។ តែបើធ្លាក់ក្នុងទីសញ្ចរទៅមករបស់មហាជន ដូចជាត្រង់ខ្លោងទ្វារនៃមហាពោធិ៍ និងលានដើមស្វាយ មិនគួរទុកដាក់ ។ មិនមែនធុរកិច្ច (របស់ភិក្ខុ) ។ តែក្នុងកុរុន្ទីពោលថា ភិក្ខុមួយរូបដើរផ្លូវឃើញ

កណ្ឌៈណាមួយ ក្នុងទីមិនមានមនុស្ស សូម្បីកាលកើតមានមនុស្សកុះករ ពួកអ្នកស្រុកក៏សង្ស័យភិក្ខុនោះឯង ។ ព្រោះដូច្នោះ ភិក្ខុនោះគប្បីគេចចេញអំពីផ្លូវ ហើយអង្គុយមួយកន្លែង ។ កាលពួកម្ចាស់ទ្រព្យមក គប្បីប្រាប់ទ្រព្យនោះ បើមិនជួបម្ចាស់ទ្រព្យ លោកត្រូវធ្វើឲ្យជារបស់សមគួរ (មានកាន់យកជារបស់បង្សុកូលជាដើម) ។

ក្នុងបទថា **រូបេន វា និមិត្តេន វា សញ្ញាណំ កត្វា** នេះ ដែលឈ្មោះថា រូប បានដល់ កណ្ឌៈខាងក្នុងកញ្ចប់ ។ ព្រោះដូច្នោះ ភិក្ខុគប្បីស្រាយកញ្ចប់ចេញ រាប់មើល ហើយកំណត់ទុកថា រូបិយមានចំនួនប៉ុណ្ណេះក្តី ប្រាក់ និងមាសប៉ុណ្ណេះក្តី ។

ប្ចីងមើលជាដើម ឈ្មោះថា និមិត្ត (គ្រឿងចំណាំ) ។ ព្រោះដូច្នោះ ភិក្ខុគប្បីកំណត់និមិត្តគ្រប់យ៉ាងក្នុងកញ្ចប់កណ្ឌៈ ដែលប្រថាប់ត្រាជាគ្រឿងចំណាំ មានប្រថាប់ត្រាដោយដីស្អិតក្តី ឬប្រថាប់ត្រាដោយល័ខក្តី កញ្ចប់កណ្ឌៈដែលគេខ្ចប់ដោយសំពត់ពណ៌ខៀវក្តី ឬដែលគេខ្ចប់ដោយសំពត់ពណ៌លឿងក្តី ។

ពីរបទថា **ភិក្ខុ បដិរូបា** បានដល់ ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានការខ្មាសអៀនច្រើន រង្កៀសសង្ស័យច្រើន ។ ព្រោះប្រគល់ទុកក្នុងដៃរបស់ពួកមនុស្សដែលមាននិស្ស័យឡេះឡោះមិនបាន ។ ភិក្ខុណាមិនទាន់ចៀសចេញទៅអំពីអាវាសនោះក្តី មិនទាន់ជួបម្ចាស់ទ្រព្យក្តី ភិក្ខុនោះមិនគប្បីធ្វើឲ្យជាមូលតម្លៃនៃចីវរជាដើមដើម្បីខ្លួនឯង ។ តែគប្បីឲ្យសាងសេនាសនៈក្តី ចេតិយក្តី ស្រះ

ហោក្ខរណីក្តី ដែលជារបស់ថាវរៈ ។ បើកន្លងកាលទៅយូរ ទើបម្ចាស់ទ្រព្យមកទារ គប្បីប្រាប់ថា ឧបាសក របស់ឈ្មោះនេះ គេសាងដោយទ្រព្យរបស់អ្នក ចូរអ្នកអនុមោទនាចុះ ។ បើម្ចាស់ទ្រព្យអនុមោទនាដែរ សេចក្តីនោះជាការល្អ ដោយប្រការដូច្នេះ បើគេមិនអនុមោទនា ត្រឡប់ជាទារថា សូមលោកម្ចាស់សងទ្រព្យរបស់ខ្ញុំ គប្បីបបួលអ្នកដទៃសងទ្រព្យឲ្យគេទៅ ។

[៣៦១] ក្នុងបទថា **រតនសម្មតំ វិស្សាសំ គណ្ហាតិ** ជាដើម ត្រាស់សំដៅយកអាមាសវត្ថុ (របស់គួរចាប់ពាល់បាន) ប៉ុណ្ណោះ ។ របស់អនាមាសមិនគួរឡើយ ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៦ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

រតនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៣

[៣៦២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ចូលទៅកាន់ស្រុកក្នុងវេលារសៀល ហើយអង្គុយនិយាយតិរច្ឆានកថាផ្សេងៗ ជាច្រើន ក្នុងរោងជាទីប្រជុំនិយាយ តិរច្ឆានកថានោះដូចម្តេចខ្លះ តិរច្ឆានកថា នោះ គឺពោលអំពីរឿងស្តេច ពោលអំពីចោរ ពោលអំពីមហាមាត្យ ពោល អំពីសេនាទាហាន ពោលអំពីភ័យ (និងសត្វសាហាវជាដើម) ពោលអំពី ចម្បាំង ពោលអំពីបាយ ពោលអំពីទឹក ពោលអំពីសំពត់ ពោលអំពីទីដេក ពោលអំពីផ្កាកម្រង ពោលអំពីគ្រឿងក្រអូប ពោលអំពីញាតិ ពោលអំពីយាន ពោលអំពីស្រុក ពោលអំពីនិគម ពោលអំពីក្រុង ពោលអំពីជនបទ ពោល អំពីស្រី ពោលអំពីសុរា ពោលអំពីច្រក ពោលអំពីទីតម្កល់នៃក្អម គឺកំពង់ទឹក ពោលអំពីញាតិដែលស្លាប់ទៅកាន់បរលោក ពោលអំពីរឿងផ្សេងៗ ដែលឥត ប្រយោជន៍ ពោលអំពីលោក (លទ្ធិកុហកក្នុងលោក) ពោលអំពីសមុទ្រ ពោលអំពីភវៈ(១) និងអភវៈ(២) ដែលជាហេតុឥតប្រយោជន៍ ដូច្នេះខ្លះ ដូច្នោះ ខ្លះ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកសមណ សក្យបុត្រ មិនគួរនឹងមកចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ហើយអង្គុយនិយាយ

១- គឺសស្សតទិដ្ឋិ។ ២- គឺឧច្ឆេទទិដ្ឋិ ម្យ៉ាងទៀត ភវៈ គឺសេចក្តីចម្រើន អភវៈ គឺសេចក្តីសាប សូន្យ ឬភវៈ គឺសេចក្តីសុខក្នុងកាម អភវៈ គឺសេចក្តីព្យាយាមធ្វើខ្លួនឲ្យលំបាកឥតប្រយោជន៍ ។

តិរច្ឆានកថាផ្សេងៗ ជាច្រើន ក្នុងរោងជាទីប្រជុំនិយាយ ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគនូវកាមសោះ តិរច្ឆានកថានោះដូចម្ដេចខ្លះ តិរច្ឆានកថានោះ គឺពោលអំពីរឿងស្ដេច ពោលអំពីចោរ ពោលអំពីមហាមាត្យ ពោលអំពីសេនាទាហាន ពោលអំពីភ័យ (និងសត្វសាហាវជាដើម) ពោលអំពីចម្បាំង ពោលអំពីបាយ ពោលអំពីទឹក ពោលអំពីសំពត់ ពោលអំពីទីដេក ពោលអំពីកម្រងផ្កា ពោលអំពីគ្រឿងក្រអូប ពោលអំពីញាតិ ពោលអំពីយាន ពោលអំពីស្រុក ពោលអំពីនិគម ពោលអំពីនគរ ពោលអំពីជនបទ ពោលអំពីស្រីពោលអំពីសុរា ពោលអំពីច្រក ពោលអំពីទីតម្កល់នៃក្អម គឺកំពង់ទឹក ពោលអំពីញាតិដែលស្លាប់ទៅកាន់បរលោក ពោលអំពីរឿងផ្សេងៗពោលអំពីលោក (លទ្ធិកុហកក្នុងលោក) ពោលអំពីសមុទ្រ ពោលអំពីភវៈ និងអភវៈ ដែលជាហេតុឥតប្រយោជន៍ ដូច្នេះខ្លះ ដូច្នោះខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្ដីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរនឹងមកចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ហើយអង្គុយនិយាយតិរច្ឆានកថាផ្សេងៗ ជាច្រើន ក្នុងរោងជាទីប្រជុំពោលសោះ តិរច្ឆានកថានោះដូចម្ដេចខ្លះ តិរច្ឆានកថានោះ គឺពោលអំពីរឿងស្ដេច ។បេ។ ពោលអំពីភវៈ និងអភវៈ ដែលជាហេតុឥតប្រយោជន៍ ដូច្នេះខ្លះ ដូច្នោះខ្លះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ពួកអ្នកឯងរាល់គ្នាចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ហើយអង្គុយនិយាយតិរច្ឆានកថាផ្សេងៗ

ជាច្រើន តិរច្ឆានកថានោះដូចម្តេចខ្លះ តិរច្ឆានកថានោះ គឺពោលអំពីរឿងស្តេច ។បេ។ ពោលអំពីភវៈ និងអភវៈ ដែលជាហេតុឥតប្រយោជន៍ ដូច្នេះខ្លះ ដូច្នោះខ្លះ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ហើយអង្គុយនិយាយតិរច្ឆានកថាផ្សេងៗ ជាច្រើនទេ តិរច្ឆានកថានោះដូចម្តេចខ្លះ តិរច្ឆានកថានោះ គឺពោលអំពីរឿងស្តេច ។បេ។ ពោលអំពីភវៈ និងអភវៈ ដែលជាហេតុឥតប្រយោជន៍ ដូច្នេះខ្លះ ដូច្នោះខ្លះ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទនេះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៣៦៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប ទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ក្នុងកោសលជនបទ ក៏បានចូលទៅកាន់ស្រុកមួយ ក្នុងវេលាល្ងាច ។ មនុស្សទាំងឡាយ ឃើញភិក្ខុទាំងនោះហើយ ក៏បានពោលនូវពាក្យនេះថា សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ និមន្តចូលមក ។ ចំណែកភិក្ខុទាំងនោះសង្ស័យ ថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ឃាត់ហាមនូវការចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ហើយបានជាមិនហ៊ានចូលទៅ ។ ចោរទាំងឡាយបានប្លន់ភិក្ខុទាំងនោះ ។ ភិក្ខុទាំង

នោះទៅក្រុងសាវត្ថីហើយ ប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំង-ឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំង-ឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុ ដែលបានលាភិក្ខុផងគ្នា ហើយចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាលបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង-ឡាយ គប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ មិនបានលា ហើយចូលទៅកាន់ស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទនេះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៣៦៤] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ក្នុងកោសលជនបទ វេលាល្ងាច បានចូលទៅកាន់ស្រុកមួយ ។ មនុស្សទាំង-ឡាយឃើញភិក្ខុនោះហើយ បានពោលនូវពាក្យនេះថា សូមលោកម្ចាស់និមន្តចូលមក ។ ចំណែកភិក្ខុនោះរង្កៀសថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឃាត់ហាមការដែលមិនបានលាភិក្ខុផងគ្នា ហើយចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ទើបមិនហ៊ានចូលទៅ ។ ពួកចោរក៏ប្លន់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រុងសាវត្ថីក៏ប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុលាភិក្ខុដែលមាននៅជាមុន ហើយទើបចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាលបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវ

សិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ មិនលាភិក្ខុដែលមាននៅ ហើយចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះហើយ ។

[៣៦៥] សម័យនោះឯង មានពស់ចឹកភិក្ខុមួយរូប ។ ភិក្ខុមួយរូបទៅកាន់ស្រុក ដោយគិតថា អញនឹងទៅយកភ្លើងមក ។ តែភិក្ខុនោះរង្កៀសថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ឃាត់ហាមការមិនបានលាភិក្ខុដែលមាននៅ ហើយចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ទើបមិនហ៊ានចូលទៅ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលមានកិច្ចប្រញាប់ ដូច្នោះ មិនបាច់លាភិក្ខុដែលមាននៅ ហើយចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាលបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ មិនបានលាភិក្ខុដែលមាននៅ ហើយចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ វៀរលែងតែមានកិច្ចប្រញាប់ ដូច្នោះ ។

[៣៦៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា ភិក្ខុមាននៅ គឺភិក្ខុដែលគេគួរនឹងលា ហើយចូលទៅ (កាន់ស្រុក) បាន ។ ដែលហៅថា ភិក្ខុមិនមាននៅ គឺមិនមានភិក្ខុដែលគេគួរនឹងលា ហើយចូលទៅ (កាន់ស្រុក) ។ ដែលហៅថា វេលាវិកាលនោះ គឺតាំងពីថ្ងៃជ្រេពីត្រង់ទៅ ដរាបទល់នឹងអរុណរះឡើង ។

ពាក្យថា ចូលទៅកាន់ស្រុក សេចក្តីថា ភិក្ខុឈានរំលងរបងនៃស្រុកដែលមានរបង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុឈានជំហានចូលទៅកាន់ឧបចារស្រុកដែលគ្មានរបង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា វៀរលែងតែមានកិច្ចប្រញាប់ដូច្នោះ សេចក្តីថា លើកលែងតែកិច្ចប្រញាប់ មានសភាពដូច្នោះ ។

[៣៦៧] វេលាវិកាល (កាលមិនគួរ) ភិក្ខុសម្គាល់ថា វេលាវិកាល ហើយមិនបានលាភិក្ខុដែលមាននៅ ចូលទៅកាន់ស្រុក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ វៀរលែងតែមានកិច្ចប្រញាប់ដូច្នោះ ។ វេលាវិកាល ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយមិនលាភិក្ខុផងគ្នាដែលមាននៅ ចូលទៅកាន់ស្រុក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ វៀរលែងតែមានកិច្ចប្រញាប់ដូច្នោះ ។ កាលមិនគួរ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កាលគួរ ហើយមិនលាភិក្ខុផងគ្នាដែលមាននៅ ចូលទៅកាន់ស្រុក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ វៀរលែងតែមានកិច្ចប្រញាប់ មានសភាពដូច្នោះ ។ កាលគួរ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កាលមិនគួរ ហើយ (មិនលាភិក្ខុផងគ្នាចូលទៅកាន់ស្រុក) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលគួរ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលគួរ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កាលគួរ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[៣៦៨] ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១១ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមានកិច្ចប្រញាប់ មានសភាពដូច្នោះ ១ ភិក្ខុបានលាភិក្ខុផងគ្នាដែលមាននៅ ហើយចូលទៅ ១ ភិក្ខុមិនបានលា ព្រោះគ្មានភិក្ខុហើយចូលទៅ ១ ភិក្ខុដើរទៅកាន់ចន្លោះអារាម ១ ភិក្ខុទៅកាន់លំនៅភិក្ខុនី ១ ភិក្ខុទៅកាន់លំនៅ

ពួកតិរ្ថិយ ១ ភិក្ខុទៅកាន់ទីផាន់ ហើយត្រឡប់វិញ ១ ភិក្ខុដើរតាមផ្លូវមាន នៅក្នុងស្រុក ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់

អដ្ឋកថា

រតនវគ្គទី ៩

វិកាលេគាមប្បវេសនសិក្ខាបទ

[៣៦២] សិក្ខាបទទី ៣ គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យដូច្នេះ បទថា **តិរច្ឆានកថំ** បានដល់ ពាក្យសម្តីដែលជាហេតុទទឹងចំពោះអរិយមគ្គ ។

បទថា **រាជកថំ** បានដល់ កថាដែលទាក់ទងដោយព្រះរាជា ។ សូម្បីក្នុងចោរកថាជាដើម ក៏មានន័យដូច្នេះដូចគ្នា ។

[៣៦៤] ពាក្យដែលគួរពោលក្នុងបទ ថា **សន្តំ ភិក្ខុំ** នេះ មានន័យដូចពោលហើយ ក្នុងចារិត្តសិក្ខាបទនោះឯង ។

បើភិក្ខុច្រើនរូប ចូលទៅកាន់ស្រុកដោយការងារណាមួយ ភិក្ខុគ្រប់រូបគប្បីលាគ្នានិងគ្នាថា **វិកាលេ គាមប្បវេសនំ អាបុច្ឆាម** ប្រែថា ពួកយើងលាចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ។ ការងារនោះ ក្នុងស្រុកនោះ មិនទាន់សម្រេច ហេតុនោះ ភិក្ខុទោះទៅកាន់ស្រុកដទៃសូម្បីរាប់រយស្រុកក្តី មិនមានកិច្ចដែលត្រូវលាទៀត ។ បើភិក្ខុរម្ងាប់ការតាំងចិត្ត ហើយត្រឡប់ទៅកាន់វិហារ ប្រាថ្នានឹងទៅកាន់ស្រុកដទៃ ក្នុងចន្លោះផ្លូវ ត្រូវលាដូចគ្នា ។ ធ្វើភត្តកិច្ចក្នុងផ្ទះនៃត្រកូលក្តី ត្រង់រោងឆាន់ក្តី ហើយប្រាថ្នានិមន្តបិណ្ឌបាតប្រេងក្តី សប្បិក្តី បើមានភិក្ខុនៅជិតៗ គប្បីជាលាមុន ហើយសឹមទៅ ។ បើមិនមាន គប្បីទៅដោយតាំងចិត្តថា ភិក្ខុមិនមាន ឈានចុះកាន់ផ្លូវហើយ ទើបឃើញភិក្ខុមិនមានកិច្ចដែលនឹងត្រូវលា ។ សូម្បីមិនលាក៏គួរត្រាច់ទៅបានដូចគ្នា ។

មានផ្លូវឆ្លងទៅត្រង់កណ្ដាលស្រុក កាលភិក្ខុដើរទៅតាមផ្លូវនោះ កើតគំនិតឡើងថា អញនឹងត្រាច់ភិក្ខា (បិណ្ឌបាត) ប្រេងជាដើម បើមានភិក្ខុនៅជិតៗ គប្បីលាជាមុន សឹមទៅ ។ តែបើមិនមាន គេចចេញអំពីផ្លូវដើរទៅ មិនមានកិច្ចចាំបាច់ត្រូវលា ។ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបឧបចារៈនៃស្រុក ដែលគ្មានរបងដោយន័យដូចពោលហើយ ក្នុងអទិន្នាទានសិក្ខាបទនោះឯង ។

[៣៦៨] ក្នុងបទថា **អន្តរារាមំ** ជាដើម មិនមែនត្រឹមតែមិនលាតែម្យ៉ាងប៉ុណ្ណោះទេ សូម្បីភិក្ខុមិនប្រកាត់វត្តពន្ធចង្កេះ មិនដណ្ដប់សង្ឃាដីទៅក៏មិនជាអាបត្តិ ។

បទថា **អាបទាសុ** សេចក្ដីថា សីហៈក្ដី ខ្លាក្ដី កំពុងមក មេឃខ្មៅតាំងឡើងក្ដី ឧបទ្រវណាមួយកើតឡើងក្ដី ជាអនាបត្តិ ។ ក្នុងអន្តរាយដែលមានសភាពបែបនេះ នឹងទៅខាងក្នុងស្រុកអំពីខាងក្រៅស្រុក គួរ ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានអត្ថងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចកឋិនសិក្ខាបទ កើតឡើងតាមកាយ និងវាចា ១ តាមកាយវាចា និងចិត្ត ១ ជាកិរិយាផង ជាអកិរិយាផង ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

វិកាលេគាមប្បវេសនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៨

[៣៦៩] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅនិគ្រោធារាម ទៀបក្រុងកបិលពស្តុ ក្នុងដែនសក្កៈ ។ វេលានោះឯង មានជាងច្នៃក្អមម្នាក់ បានបវារណាភិក្ខុទាំងឡាយថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយណា ត្រូវការបំពង់ម្ជុល ខ្ញុំព្រះករុណានឹងប្រគេនបំពង់ម្ជុល ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏បាន សូមបំពង់ម្ជុលជាច្រើន ។ ពួកភិក្ខុណា មានបំពង់ម្ជុលតូច ភិក្ខុទាំងនោះសូម បំពង់ម្ជុលធំទៀត ពួកភិក្ខុណាមានបំពង់ម្ជុលធំ ភិក្ខុទាំងនោះសូមយកបំពង់ ម្ជុលតូចទៀត ។ លំដាប់នោះ ជាងច្នៃក្អមរវល់តែធ្វើបំពង់ម្ជុលច្រើនប្រគេន ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏មិនអាចនឹងធ្វើរបស់សម្រាប់លក់ដូរឯទៀតបានឡើយ ហើយ មិនអាចនឹងញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានផង ទាំងកូន និងប្រពន្ធរបស់ជាង នោះសោត ក៏នឿយព្រួយលំបាក ។ មនុស្សទាំងឡាយ ក៏ពោលទោស តិះដៀលបន្ទះបន្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រ មិនគួរនឹងមិនដឹងប្រមាណ សូមបំពង់ម្ជុលច្រើន ឯជាងច្នៃក្អមនេះរវល់តែធ្វើបំណង់ម្ជុលច្រើនប្រគេនភិក្ខុ ទាំងនេះ ក៏មិនអាចនឹងធ្វើរបស់សម្រាប់លក់ដូរឯទៀតបាន ហើយមិនអាច នឹងញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានផង ទាំងកូន និងប្រពន្ធរបស់ជាងនោះ សោត ក៏នឿយព្រួយលំបាក ។ កាលមនុស្សទាំងនោះកំពុងតែពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបន្អាប់ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏បានឮច្បាស់ ។ ពួកភិក្ខុណាមាន សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបន្អាប់

ថា ភិក្ខុទាំងឡាយមិនគួរនឹងមិនដឹងប្រមាណ សូមបំពង់ម្ជុលច្រើន (ហួស កំណត់) ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុទាំងឡាយមិនស្គាល់ប្រមាណ សូមបំពង់ម្ជុលច្រើន ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកមោឃបុរសទាំងនោះ មិនគួរនឹងមិនដឹងប្រមាណ សូមបំពង់ម្ជុលច្រើនទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬនាំពួកជន ដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក ទាំងឡាយ គប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ឲ្យគេធ្វើបំពង់ម្ជុល ជាវិការនៃឆ្អឹងក្តី ជាវិការនៃភ្លុកក្តី ជាវិការនៃស្នែងក្តី ត្រូវភេទនកបាចិត្តិយៈ[១] ។

[៣៧០] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា ឆ្អឹង គឺឆ្អឹងណាមួយ ។ ដែលហៅភ្លុក សំដៅយកភ្លុកដំរីជាប្រមាណ ។ ដែលហៅថា ស្នែង គឺស្នែងណាមួយ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើដោយខ្លួនឯងក្តី ឲ្យអ្នកដទៃធ្វើក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដក្នុង ប្រយោគដែលធ្វើ ត្រូវបំបែកបំពង់ម្ជុល ដែលខ្លួនបានមកនោះ ហើយសឹម សម្តែងអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

១- អាបត្តិបាចិត្តិយៈនេះ មានកិច្ចត្រូវបំបែកបំពង់ម្ជុលនោះមុន ជាវិន័យកម្ម ទើបសម្តែងបាន បើមិនបានធ្វើវិន័យកម្មទេ សម្តែងមិនបានឡើយ ។

[៣៧១] ភិក្ខុញ៉ាំងបំពង់ម្ជុលដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ឲ្យសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ឲ្យអ្នកដទៃសម្រេចនូវបំពង់ម្ជុល ដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ បំពង់ម្ជុលដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ បំពង់ម្ជុលដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុធ្វើដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យធ្វើក្តី នូវបំពង់ម្ជុលដើម្បីអ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុបានបំពង់ម្ជុលដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយ (យកមក) ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៣៧២] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៩ យ៉ាង) គឺភិក្ខុយកឆ្អឹងជាដើមមកធ្វើជាខ្លៀវខ្នុំ ១ ធ្វើជារបស់សម្រាប់ពួតភ្លើង ១ ធ្វើជាក្រវិលវត្ថពន្ធចង្កេះ ១ ធ្វើជាក្លាក់សម្រាប់ដាក់ថ្នាំបន្តក់ភ្នែក ១ ធ្វើជាចង្កឹះនៃក្លាក់នោះ ១ ធ្វើជាមៀនកាំបិត ១ ធ្វើជារបស់សម្រាប់ជូតទឹក ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៤ ចប់

អដ្ឋកថា

រតនវគ្គទី ៩

សូចិឃរសិក្ខាបទ

[៣៦៩] ក្នុងសិក្ខាបទទី ៤ គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យដូច្នេះថា ការបំបែកនោះឯងឈ្មោះថា **ភេទនកំ** ។ ភេទនកនោះមានដល់បាចិត្តិយៈនោះ ព្រោះហេតុនោះ ទើបបាចិត្តិយៈនោះ ឈ្មោះថា **ភេទនកំ** ។

[៣៧២] បទថា **អរណិកេ** បានដល់ ឈើពួតភ្លើងមេ និងឈើពួតភ្លើងកូន ។

បទថា **វិធេ** ប្រែថា ក្រវិល ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ ងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៦ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

សូចិឃរសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៩

[៣៧៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ សិងលើគ្រែដ៏ខ្ពស់ ។ វេលានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់សេនាសនចារិកជាមួយនឹងពួកភិក្ខុច្រើនរូប ហើយចូលទៅកាន់វិហារដែលព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្រដ៏មានអាយុនៅ ។ ឯព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ បានក្រឡេកទៅឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគកំពុងយាងមកពីចម្ងាយ លុះបានឃើញហើយ ក៏បានក្រាបទូលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ទ្រង់ចូលមកទតមើលទីដេករបស់ខ្ញុំព្រះអង្គសិន ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់ត្រឡប់មកពីទីនោះវិញ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯមោឃបុរស អ្នកទាំងឡាយគប្បីដឹងដោយទីអាស្រ័យ (ទីនៅ) ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ ដោយអនេកបរិយាយ ។បេ។ ហើយត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បី សម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុឲ្យគេធ្វើគ្រែក្តី តាំងក្តីដ៏ថ្មី ត្រូវធ្វើឲ្យមានជើង ៨ ធ្នាប់ ដោយធ្នាប់ព្រះសុគត វាស់អំពីត្រឹមមៅគ្រែខាងក្រោមចុះទៅ (បើធ្វើ) ឲ្យកន្លងហួសពីនោះទៅ ត្រូវ

ឆេទនកបាចិត្តិយៈ[១] ។

[៣៧៤] ដែលហៅថា ថ្មី គឺសំដៅយកការធ្វើឡើងជាប្រមាណ ។ ដែលហៅថា គ្រែ គឺគ្រែមាន ៤ យ៉ាង បានដល់ គ្រែដែលគេដាប់ជើងហើយបញ្ចូលមេគ្រែទៅក្នុងជំណាប់នោះ ១ គ្រែដែលគេបន្ទាំជើងគ្រែដោយមេគ្រែ ហើយធ្វើដោយសន្ទេបជាបល្ល័ង្ក ១ គ្រែដែលគេធ្វើជើងប្រហែលនឹងជើងសត្វសេះ សត្វពពែជាដើម ១ គ្រែដែលគេបានបញ្ចុះពន្ធញទៅក្នុងមេ ១ ។ ដែលហៅថា តាំង គឺតាំងមាន ៤ យ៉ាង តាំងដែលគេដាប់ជើងហើយបញ្ចូលមេតាំងទៅក្នុងជំណាប់នោះ១ តាំងដែលគេបន្ទាំជើងតាំងដោយមេតាំង ហើយធ្វើដោយសន្ទេបជាបល្ល័ង្ក១ តាំងដែលគេធ្វើជើងប្រហែលនឹងជើងសត្វសេះ សត្វពពែជាដើម១ តាំងដែលគេបានបញ្ចុះពន្ធញទៅក្នុងមេ ១ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ។ ពាក្យថា ឲ្យធ្វើឲ្យមានជើង ៨ ធ្នាប់ ដោយធ្នាប់ព្រះសុគត វៀរចាកមេគ្រែខាងក្រោម គឺវៀរមេគ្រែខាងក្រោមចុះទៅ គឺវាស់ពីមេគ្រែខាងក្រោម ភិក្ខុធ្វើដោយខ្លួនឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ឲ្យកន្លងហួសប្រមាណទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ ត្រូវកាត់គ្រែក្នុងខណៈដែលបានមកចេញ ហើយសឹមសម្តែងអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៧៥] គ្រែដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ គ្រែដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃសម្រេចឲ្យ

១- អាបត្តិបាចិត្តិយៈនេះមានកិច្ចត្រូវកាត់ (ជើងគ្រែ) នោះមុន ជាវិន័យកម្ម ទើបសម្តែងបាន បើមិនបានធ្វើវិន័យកម្មទេ សម្តែងមិនបានឡើយ ។

ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ គ្រែដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុធ្វើឲ្យសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ គ្រែដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃទៀតសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុធ្វើគ្រែដោយខ្លួនឯងក្តី ឲ្យអ្នកដទៃធ្វើក្តី ដើម្បីអ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុបានគ្រែ ឬតាំងដែលអ្នកធ្វើ (ហើយយកមក) ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៣៧៦] ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុធ្វើត្រូវតាមប្រមាណ ១ ភិក្ខុធ្វើឲ្យថយចុះពីប្រមាណ ១ ភិក្ខុបានគ្រែ ឬតាំងដែលអ្នកដទៃធ្វើឲ្យហួសប្រមាណ (យកមក) កាត់ចេញ ហើយប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៥ ចប់

អដ្ឋកថា

រតនវគ្គទី ៩

មញ្ចបីឋសិក្ខាបទ

[៣៧៣] ក្នុងសិក្ខាបទទី ៥ គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យដូច្នេះថា បាចិត្តិយៈ ឈ្មោះថា **ឆេទនក** មានន័យដូចពោលហើយដូចគ្នា ។

[៣៧៦] ក្នុងបទថា **ឆិន្ទិត្វា បរិភុញ្ជតិ** នេះ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះថា បើភិក្ខុមិនបំណាងនឹងកាត់ ទោះកប់ចូលក្នុងផែនដី សម្តែងប្រមាណទុកខាងលើ ឬពូនផែនដីឲ្យខ្ពស់ឡើង ហើយប្រើប្រាស់ ឬលើកឡើងដាក់លើធ្នឹម ធ្វើឲ្យជាធ្នើរ ប្រើប្រាស់ គួរគ្រប់យ៉ាង ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានអត្ថងាយយល់ទាំងអស់ហើយ សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៦ ។

មញ្ចបីឋសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៦

[៣៧៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ឲ្យគេធ្វើគ្រែខ្ទះ តាំងខ្ទះ ញាត់ដោយសំឡីគ ឬសំឡីកប្បាស (ជាដើម)។ ពួកមនុស្សនាំគ្នាដើរទៅកាន់វិហារចារិក បានឃើញហើយ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រ មិនគួរនឹងឲ្យគេធ្វើគ្រែខ្ទះ តាំងខ្ទះ ញាត់ដោយសំឡីដូចជាពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាមគុណសោះ ។ កាលមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏បានឮច្បាស់ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរនឹងឲ្យគេធ្វើគ្រែខ្ទះ តាំងខ្ទះ ញាត់ដោយសំឡីសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយ ឲ្យគេធ្វើគ្រែខ្ទះ តាំងខ្ទះ ញាត់ដោយសំឡី ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹង ឲ្យគេធ្វើគ្រែខ្ទះ តាំងខ្ទះ ញាត់ដោយសំឡីទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាង

នេះថា ភិក្ខុណាមួយ ឲ្យគេធ្វើគ្រែខ្លះ តាំងខ្លះ ញាត់ដោយសំឡី ត្រូវឧទ្ទាលនកបាចិត្តិយៈ[១] ។

[៣៧៨] ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា គ្រែ គឺគ្រែមាន ៤ យ៉ាង បានដល់ គ្រែដែលគេដាប់ជើង ហើយបញ្ចូលមេគ្រែទៅក្នុងជំណាប់នោះ ១ គ្រែដែលគេបន្ទាំជើងគ្រែដោយមេគ្រែ ហើយធ្វើដោយសន្ទេបជាបល្ល័ង្ក ១ គ្រែដែលគេធ្វើជើងប្រហែលនឹងជើងសេះ និងជើងពពែជាដើម ១ គ្រែដែលគេបានបញ្ចុះពន្ធញទៅក្នុងមេ ១ ។ ដែលហៅថា តាំង គឺតាំងមាន ៤ យ៉ាង បានដល់ តាំងដែលគេដាប់ជើង ហើយបញ្ចូលមេតាំងទៅក្នុងជំណាប់នោះ ១ តាំងដែលគេបន្ទាំជើងតាំងដោយមេតាំងទាំងឡាយ ហើយធ្វើដោយសន្ទេបជាបល្ល័ង្ក ១ តាំងដែលគេធ្វើជើងប្រហែលនឹងជើងសេះ ជើងពពែជាដើម ១ តាំងដែលគេបានបញ្ចុះជើងទៅក្នុងមេ ១ ។ ដែលហៅថា សំឡី គឺសំឡីមាន ៣ យ៉ាង គឺសំឡីកើតពីដើមឈើ (មានដើមរកាជាដើម) ១ សំឡីកើតពីវល្លិ (មានវល្លិទឹកដោះជាដើម) ១ សំឡីកើតអំពីស្មៅ ១ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺភិក្ខុធ្វើដោយខ្លួនឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ ភិក្ខុត្រូវរើកកាយសំឡីក្នុងគ្រែក្នុងខណៈដែលបានមក ហើយសឹមសម្តែងអាបត្តិចេញ ។

១- អាបត្តិបាចិត្តិយៈនេះមានកិច្ចត្រូវទម្លាយ (សំឡី) នោះមុនជាវិន័យកម្ម ទើបសម្តែងបាន បើ មិនបានធ្វើវិន័យកម្មទេ សម្តែងមិនបានឡើយ ។

[៣៧៩] គ្រែ ឬតាំងដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ គ្រែ ឬតាំងដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ គ្រែ ឬតាំងដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ គ្រែឬតាំងដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃទៀតសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុធ្វើគ្រែ ឬតាំងដោយខ្លួនឯងក្តី អ្នកដទៃធ្វើក្តី ដើម្បីបុគ្គលដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុបានគ្រែ ឬតាំងដែលអ្នកដទៃធ្វើឲ្យ (ហើយយកមក) ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៣៨០] ភិក្ខុៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៩ យ៉ាង) គឺភិក្ខុធ្វើជាសំពត់អាយោគ ១ ធ្វើជាវត្ថពន្ធចង្កេះ ១ ធ្វើជាយោគបាត្រ ១ ធ្វើ ជាស្បោកបាត្រ ១ ធ្វើជាតម្រងទឹក ១ ធ្វើជាខ្នើយ ១ ភិក្ខុបានគ្រែ ឬតាំងដែលអ្នកដទៃធ្វើឲ្យ (ហើយយកមក) ទម្លាយចេញ ទើបប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៦ ចប់

អដ្ឋកថា

រតនវគ្គទី ៩

តូលោមទូសិក្ខាបទ

[៣៧៧] សិក្ខាបទទី ៦ គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យដូច្នេះថា គ្រែ និងតាំងដែលឈ្មោះថា ញាត់ដោយសំឡីគ ព្រោះអត្ថថា ជាទីដែលសំឡីគនៅជុំវិញ ។ អធិប្បាយថា ភិក្ខុញាត់សំឡី ឬគ ហើយស្រោបដោយសំពត់ពីខាងលើ ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានអត្ថងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។ សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៦ ។

តូលោមទូសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៧

[៣៨១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង សំពត់និសីទនៈ (សំពត់សម្រាប់ទ្រាប់អង្គុយ) ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានអនុញ្ញាតហើយ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ឯពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុគិតថា សំពត់និសីទនៈព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានអនុញ្ញាតហើយៗ ក៏ប្រើប្រាស់សំពត់និសីទនៈទាំងឡាយ មិនសមប្រមាណ ធ្វើឲ្យសំពត់និសីទនៈទាំងនោះសំយុងចុះពីខាងមុខខ្លះ ពីខាងក្រោយខ្លះ នៃគ្រែ និងតាំង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់សំពត់និសីទនៈមិនសមប្រមាណសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយប្រើប្រាស់សំពត់និសីទនៈមិនសមប្រមាណ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ មិនគួរនឹងប្រើប្រាស់សំពត់និសីទនៈមិនសមតាមប្រមាណទេ នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុឲ្យគេធ្វើសំពត់និសីទនៈ គប្បីឲ្យគេធ្វើ

ឲ្យត្រូវប្រមាណ ។ ឯប្រមាណក្នុងសំពត់និសីទនៈនោះយ៉ាងនេះ គឺបណ្តោយ ២ ចំអាម ទទឹង ១ ចំអាមកន្លះ ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ បើភិក្ខុធ្វើឲ្យកន្លងហួសប្រមាណនោះទៅ ត្រូវឆេទនកបាចិត្តិយៈ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៣៨២] សម័យនោះឯង ឧទាយិដ៏មានអាយុមានរាងកាយធំ ។ ឧទាយិនោះបានក្រាលសំពត់និសីទនៈចំពោះព្រះភក្រ្តព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចទាញឲ្យយឺតដោយជុំវិញ ហើយអង្គុយនៅ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងឧទាយិដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា នែឧទាយិ អ្នកបានជាក្រាលសំពត់និសីទនៈហើយទាញឲ្យយឺតដោយជុំវិញ ដូចជាជាងស្បែកពីដើម ព្រោះហេតុអ្វី ។ ឧទាយិនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បានជាខ្ញុំព្រះអង្គធ្វើដូច្នោះ ព្រោះសំពត់និសីទនៈ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតដល់ភិក្ខុទាំងឡាយតូចពេកណាស់ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងវេលានោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត (ឲ្យត) ដោយជាយនៃសំពត់នីសីទនៈ ១ ចំអាមទៀត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនឹងឲ្យគេធ្វើសំពត់និសីទនៈ ត្រូវឲ្យគេធ្វើឲ្យត្រូវនឹងប្រមាណ ។ ឯប្រមាណក្នុងសំពត់និសីទនៈនោះ យ៉ាងនេះ គឺបណ្តោយ ២ ចំអាម ទទឹង ១ ចំអាមកន្លះ និងជាយ ១ ចំអាម ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ (បើភិក្ខុធ្វើ) ឲ្យកន្លងហួសពីនោះទៅ ត្រូវឆេទនកបាចិត្តិយៈ ។

[៣៨៣] ដែលហៅថា សំពត់និសីទនៈនោះ គឺសំដៅយកសំពត់និសីទនៈដែលមានជាយ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ។

ភិក្ខុត្រូវធ្វើឲ្យត្រូវនឹងប្រមាណ ។ ឯប្រមាណក្នុងសំពត់និសីទនៈនោះ យ៉ាងនេះ គឺបណ្តោយ ២ ចំអាម ទទឹង ១ ចំអាមកន្លះ និងជាយ ១ ចំអាម ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ ភិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ឲ្យកន្លងហួសប្រមាណទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ ភិក្ខុត្រូវកាត់សំពត់និសីទនៈ ក្នុងខណៈដែលបានមក ហើយសឹមសម្តែងអាបត្តិបាចិត្តិយៈចេញ ។

[៣៨៤] សំពត់និសីទនៈដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យសម្រេចខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សំពត់និសីទនៈដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សំពត់និសីទនៈដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យសម្រេចខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សំពត់និសីទនៈដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃទៀតសម្រេច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ដើម្បីអ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុបានសំពត់និសីទនៈដែលបុគ្គលដទៃធ្វើហើយ (យកមក) ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៣៨៥] វារៈមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺភិក្ខុធ្វើសំពត់និសីទនៈត្រូវតាមប្រមាណ ១ ភិក្ខុធ្វើសំពត់និសីទនៈថយចុះពីប្រមាណ ១ ភិក្ខុបានសំពត់និសីទនៈដែលអ្នកដទៃធ្វើឲ្យលើសហួសប្រមាណ ហើយកាត់ចេញទើបប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុធ្វើសំពត់និសីទនៈឲ្យជាពិតានក្តី ឲ្យជាកម្រាល ផែនដីក្តី ឲ្យជារនាំងក្តី ឲ្យជាពូកក្តី ឲ្យជាខ្នើយក្តី ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៧ ចប់

អដ្ឋកថា
រតនវគ្គទី ៩
និសីទនសិក្ខាបទ

[៣៨១] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ ដូច្នេះ បទថា **និសីទនំ អនុញ្ញាតំ ហោតិ** សេចក្ដីថា និសីទនៈ (សំពត់ក្រាលអង្គុយ) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាតទុកក្នុងទីណា (ទ្រង់អនុញ្ញាតទុក) ក្នុងរឿងបណីតភោជន ក្នុងចីវរក្ខន្ធកៈ ។ សមដូចព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុកក្នុងចីវរក្ខន្ធកៈនោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសំពត់និសីទនៈ (សំពត់ទ្រាប់អង្គុយ) ដើម្បីរក្សាកាយ ដើម្បីរក្សាចីវរ ដើម្បីរក្សាសេនាសនៈ ដូច្នេះ ។

[៣៨២] ពីរបទថា **សេយ្យថាបិ បុរាណាសិកោដ្ឋោ** សេចក្ដីថា ប្រៀបដូចជាងស្បែកអំពីបុរាណ ។ សេចក្ដីថា ជាងស្បែកអំពីបុរាណទាញចេញ គឺស្បែតចេញខាងនោះខាងនេះ ដោយគិតថា អញនឹងធ្វើស្បែកឲ្យធំ យ៉ាងណា សូម្បីឧទាយីនោះ ក៏ទាញសំពត់និសីទនៈនោះចេញដូច្នោះ ។ ដោយហេតុនោះ ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់នឹងឧទាយិភិក្ខុយ៉ាងនេះ ។

[៣៨៣] បទថា **និសីទនន្នាម សទសំ វុច្ចតិ** សេចក្ដីថា ភិក្ខុក្រាលសំពត់ដូចសន្ថតចុះហើយ ជ្រៀកត្រង់កន្លែងពីរក្នុងសាច់ប្រមាណ ១ ចំអាមដោយចំអាមព្រះសុគតត្រង់ជាយ ១ ជាយ ឲ្យជាជាយ ៣ និសីទនៈនោះហៅថា សំពត់មានជាយដោយជាយទាំងនោះ ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានអត្ថងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។ សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៦ ។

និសីទនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៨

[៣៨៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានអនុញ្ញាតសំពត់សម្រាប់គ្របកម (ជាដើម) ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុគិតគ្នាថា សំពត់សម្រាប់គ្របកម ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានអនុញ្ញាតហើយៗ ក៏ប្រើប្រាស់សំពត់សម្រាប់គ្របកមទាំងឡាយ មិនសមប្រមាណ ទាញពីមុខខ្លះ ពីក្រោយខ្លះ ហើយចេញដើរទៅ ។ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់សំពត់សម្រាប់គ្របកមមិនសមប្រមាណសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយឮថា អ្នកទាំងឡាយប្រើប្រាស់សំពត់សម្រាប់គ្របកមទាំងឡាយមិនសមប្រមាណ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោសពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែពួកមោឃបុរស អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់សំពត់សម្រាប់គ្របកម មិនសមប្រមាណទេ នែពួកមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុឲ្យគេធ្វើសំពត់សម្រាប់គ្របកម ត្រូវឲ្យគេធ្វើឲ្យត្រូវនឹងប្រមាណ ។ ឯ

ប្រមាណ ក្នុងសំពត់សម្រាប់គ្របកមនោះ យ៉ាងនេះ គឺបណ្តោយ ៤ ចំអាម ទទឹង ២ ចំអាម ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ បើភិក្ខុធ្វើឲ្យកន្លងហួសប្រមាណនោះទៅ ត្រូវឆេទនកបាចិត្តិយៈ ។

[៣៨៧] សំពត់ដែលគេធ្វើដើម្បីបិទ ឬគ្របនូវអាពាធ គឺកម ឬរមាស់ក្តី បូសតូចក្តី ទឹករងៃក្តី បូសធំក្តី តាំងពីខាងក្រោមផ្ចិតចុះមក តាំងពីមណ្ឌលជង្គង់ឡើងទៅរបស់ភិក្ខុ ហៅថា សំពត់សម្រាប់គ្របកម ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ។ ភិក្ខុត្រូវឲ្យគេធ្វើឲ្យត្រូវនឹងប្រមាណ ។ ឯប្រមាណក្នុងសំពត់សម្រាប់គ្របកមនោះ យ៉ាងនេះ គឺបណ្តោយ ៤ ចំអាម ទទឹង ២ ចំអាម ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ ភិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ឲ្យកន្លងហួសប្រមាណនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ ភិក្ខុត្រូវកាត់សំពត់សម្រាប់គ្របកមក្នុងខណៈដែលបានមក ហើយសឹមសម្តែងអាបត្តិបាចិត្តិយៈចេញ ។

[៣៨៨] សំពត់សម្រាប់គ្របកមដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សំពត់សម្រាប់គ្របកមដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សំពត់សម្រាប់គ្របកមដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យសម្រេចខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សំពត់សម្រាប់គ្របកមដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃទៀតសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុបានសំពត់សម្រាប់

គ្រែកម្ម ដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយ (យកមក) ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៣៨៩] ការៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺភិក្ខុធ្វើសំពត់សម្រាប់គ្រែកម្មត្រូវតាមប្រមាណ ១ ភិក្ខុធ្វើសំពត់សម្រាប់គ្រែកម្មថយចុះពីប្រមាណ ១ ភិក្ខុបានសំពត់សម្រាប់គ្រែកម្មដែលអ្នកដទៃធ្វើឲ្យកន្លងហួសប្រមាណ ហើយកាត់ចេញ ទើបប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុធ្វើសំពត់សម្រាប់គ្រែកម្មឲ្យជាពិតានក្តី ជាគ្រឿងកម្រាលផែនដីក្តី ជារនាំងក្តី ជាពូកក្តី ជាខ្នើយក្តី ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៨ ចប់

អដ្ឋកថា

រតនវគ្គទី ៩

កណ្ឌុបដិច្ឆាទិសិក្ខាបទ

[៣៨៦] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៨ ដូច្នេះ បទថា **កណ្ឌុ-បដិច្ឆាទិ អនុញ្ញាតា ហោតិ** សេចក្តីថា សំពត់សម្រាប់គ្របកម ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតទុកក្នុងទីណា (ទ្រង់អនុញ្ញាតទុក) ក្នុងរឿងវេឡដ្ឋសីសភិក្ខុ ក្នុងចីវរក្ខន្ធកៈ ។ សមដូចព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុកក្នុងទីនោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាមានអាពាធ គឺកម ឬរមាស់ក្តី បូសតូចក្តី ទឹករងៃក្តី បូសធំក្តី តថាគតអនុញ្ញាតសំពត់សម្រាប់គ្របកម (ជាដើម) ដល់ភិក្ខុនោះ ដូច្នេះ ។

[៣៨៧] បទថា **យស្ស អធោនាភិ ឧព្ភជានុមណ្ឌលំ** បានដល់ សំពត់ដែលទ្រង់អនុញ្ញាតដល់ភិក្ខុដែលអាពាធក្នុងទីខាងក្រោមផ្ចិតចុះទៅ ខាងលើមណ្ឌលជង្គង់ទាំងពីរឡើងមក ។ កមរមាស់ឈ្មោះថា **កណ្ឌុ** ពកតូចៗ មានគ្រាប់ឈាម ឈ្មោះថា **បីឡកា** ខ្ទុះមិនស្អាតចេញ ដោយអំណាចឫសដូងប្រមុះ ឫសដូងបាត និងទឹកនោមផ្អែមជាដើម ឈ្មោះថា រោគទឹករងៃ ។ អាពាធជាពកតូចធំ លោកហៅថា បូសធំ ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះងាយយល់ទាំងអស់ ។ សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៦ ។

កណ្ឌុបដិច្ឆាទិសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៩

[៣៩០] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង សំពត់វស្សិក-សាដក ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានអនុញ្ញាតហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ឯពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុគិតគ្នាថា សំពត់វស្សិកសាដក ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានអនុញ្ញាតហើយៗ ក៏ប្រើប្រាស់សំពត់វស្សិកសាដកមិនសមប្រមាណ ទាញពីមុខខ្លះ ពីក្រោយខ្លះ ហើយចេញដើរទៅ ។ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបន្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់សំពត់វស្សិកសាដកមិនសមប្រមាណសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយប្រើប្រាស់សំពត់វស្សិកសាដកមិនសមប្រមាណ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែពួកមោឃបុរស អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់សំពត់វស្សិកសាដក មិនសមប្រមាណទេ នែពួកមោឃបុរស អំពើនេះ មិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុឲ្យគេធ្វើសំពត់វស្សិកសាដក ត្រូវឲ្យគេធ្វើឲ្យត្រូវនឹងប្រមាណ ។ ឯប្រមាណក្នុងសំពត់វស្សិកសាដកនោះយ៉ាងនេះ គឺ

បណ្តាយ ៦ ចំអាម ទទឹង ២ ចំអាមកន្ទះ ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ បើភិក្ខុធ្វើឲ្យកន្លងហួសប្រមាណនោះទៅ ត្រូវឆេទនកបាចិត្តិយៈ ។

[៣៩១] ដែលហៅថា សំពត់វស្សិកសាដកនោះ គឺសំពត់ដែលភិក្ខុធ្វើសម្រាប់ងូតទឹកភ្លៀងអស់ ៤ ខែនៃវស្សានរដូវ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ។ ភិក្ខុត្រូវឲ្យគេធ្វើឲ្យត្រូវតាមប្រមាណ ។ ឯប្រមាណក្នុងសំពត់វស្សិកសាដកនោះ យ៉ាងនេះ គឺបណ្តាយ ៦ ចំអាម ទទឹង ២ ចំអាមកន្ទះ ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ បើភិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ឲ្យកន្លងហួសប្រមាណនោះទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ ភិក្ខុត្រូវកាត់សំពត់វស្សិកសាដកក្នុងខណៈដែលបានមក ហើយសឹមសម្តែងអាបត្តិបាចិត្តិយៈចេញ ។

[៣៩២] សំពត់វស្សិកសាដកដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សំពត់វស្សិកសាដកដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សំពត់វស្សិកសាដកដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សំពត់វស្សិកសាដកដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃទៀតសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុបានសំពត់វស្សិកសាដកដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយ (យកមក) ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៣៩៣] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង)

គឺភិក្ខុធ្វើសំពត់វស្សិកសាដកត្រូវតាមប្រមាណ ១ ភិក្ខុធ្វើសំពត់វស្សិកសាដកថយចុះពីប្រមាណ ១ ភិក្ខុបានសំពត់វស្សិកសាដក ដែលអ្នកដទៃធ្វើឲ្យហួសប្រមាណ ហើយ (យកមក) កាត់ចេញ ទើបប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុធ្វើសំពត់វស្សិកសាដក (នោះ) ឲ្យជាពិតានក្តី ជាកម្រាលផែនដីក្តី ជារនាំងក្តី ជាពូកក្តី ជាខ្នើយក្តី ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៩ ចប់

អដ្ឋកថា

រតនវគ្គទី ៩

វស្សិកសាដិកសិក្ខាបទ

[៣៩០] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យសិក្ខាបទទី ៩ ដូច្នេះ បទថា **វស្សិក-សាដិកា អនុញ្ញាតា ហោតិ** សេចក្តីថា សំពត់ងូតទឹកភ្លៀង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាតទុកក្នុងទីណា ទ្រង់អនុញ្ញាតទុកក្នុងរឿងនាងវិសាខាទុកក្នុងចីវរក្ខន្ធកៈ ។ សមដូចព្រះតម្រាស់ក្នុងចីវរក្ខន្ធកៈនោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតវស្សិកសាដក សំពត់ងូតទឹកភ្លៀង ដូច្នេះ ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ ងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។ សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៦ ។

វស្សិកសាដិកសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១០

[៣៩៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះនន្ទដ៏មានអាយុ ជាបុត្រនៃព្រះមាតុច្ឆា នៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានរូបល្អគួរនឹងរមិលមើល នាំឲ្យជ្រះថ្លា មានកម្ពស់ទាបជាងព្រះដ៏មានព្រះភាគ ៤ ធ្នាប់ ។ ព្រះនន្ទនោះទ្រង់ចីវរប៉ុនគ្នានឹងចីវរព្រះសុគត ។ ពួកភិក្ខុជាថេរៈបានឃើញព្រះនន្ទដ៏មានអាយុ ដើរមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏នាំគ្នាក្រោកឡើងអំពីអាសនៈ ដោយគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពុទ្ធដំណើរមក ។ លុះព្រះនន្ទចូលមកជិតហើយ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ស្គាល់ច្បាស់ ទើបពោលទោស តិះដៀលបន្តុះបង្អាប់ថា ព្រះនន្ទដ៏មានអាយុមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់ចីវរប៉ុនចីវរព្រះសុគតសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា នែនន្ទ ឮថា អ្នកឯងប្រើប្រាស់ចីវរប៉ុនចីវរព្រះសុគត ពិតមែនឬ ។ ព្រះនន្ទនោះ ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា នែនន្ទ អ្នកឯងមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់ចីវរប៉ុនចីវរព្រះសុគតទេ នែនន្ទ អំពើនេះ មិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ឲ្យគេធ្វើចីវរប៉ុនចីវរព្រះសុគត ឬធំជាង ត្រូវឆេទនកបាចិត្តិយៈ ។ ឯប្រមាណសុគតចីវររបស់ព្រះសុគតនោះ យ៉ាងនេះ គឺបណ្តោយ ៩ ចំអាម ទទឹង ៦ ចំអាម ដោយ

ចំអាមព្រះសុគត ។ នេះជាប្រមាណសុគតចីវររបស់ព្រះសុគត ។

[៣៩៥] ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា ប្រមាណសុគតចីវរ គឺបណ្តោយ ៩ ចំអាម ទទឹង ៦ ចំអាម ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺ ភិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ ភិក្ខុត្រូវកាត់ចីវរក្នុងខណៈដែលបានមក ហើយសឹមសម្តែងអាបត្តិបាចិត្តិយៈចេញ ។

[៣៩៦] ចីវរដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ចីវរដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ចីវរដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ចីវរដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃទៀតសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុបានចីវរដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយ (យកមក) ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៣៩៧] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុធ្វើចីវរថយចុះពីប្រមាណ ១ ភិក្ខុបានចីវរដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយ (យកមក) កាត់ចេញ ទើបប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុធ្វើចីវរនោះឲ្យជាពិតានក្តី ជាកម្រាលផែនដីក្តី ជារនាំងក្តី ជាពូកក្តី ជាខ្នើយក្តី ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១០ ចប់

រតនវគ្គទី ៩ ចប់

ឧទ្ទាននៃរតនវគ្គនោះ (មាន ១០ សិក្ខាបទ) គឺ

រាជសិក្ខាបទ	១	រតនសិក្ខាបទ	១
សូចិសិក្ខាបទ	១	សូចិសិក្ខាបទ	១
មញ្ចសិក្ខាបទ	១	តូលិកសិក្ខាបទ	១
និសីទនសិក្ខាបទ	១	កណ្ឌុសិក្ខាបទ	១
វស្សិកសិក្ខាបទ	១	សុគតសិក្ខាបទ	១

[៣៩៨] បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាបត្តិបាចិត្តិយៈទាំង ៩២ ខ្ញុំបានសម្តែងរួចហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរអស់លោកដ៏មានអាយុ ក្នុងអាបត្តិទាំងនោះ លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសូមសួរអស់វារៈជាគម្រប់ ២ ដងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសូមសួរអស់វារៈជាគម្រប់ ៣ ដងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយសុទ្ធតែជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយ ក្នុងអាបត្តិទាំងនេះ ព្រោះហេតុនោះ បានជាអស់លោកស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីបរិសុទ្ធនេះ ដោយការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះឯង ។

បាចិត្តិយកណ្ឌ ចប់

អដ្ឋកថា

រតនវគ្គទី ៩

នន្ទត្ថេរសិក្ខាបទ

[៣៩៤] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១០ ដូច្នេះ បទថា **ចតុរង្គុលោមកោ** គឺមានកម្ពស់ទាបជាង ៤ ធ្នាប់ (នន្ទភិក្ខុមានកម្ពស់ទាបជាងព្រះសាស្តា ៤ ធ្នាប់) ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។ សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៦ ។

នន្ទត្ថេរសិក្ខាបទ ចប់

រតនវគ្គទី ៩ ចប់បរិបូណ៌

តាមវណ្ណនានុក្រម

[៣៩៨] បទថា **ឧទ្ទិដ្ឋាខោ** ជាដើម មានន័យដូចពោលហើយនោះឯង ។

ខុទ្ទកវណ្ណនាក្នុងអដ្ឋកថាព្រះវិន័យ

ឈ្មោះ សមន្តប្បាសាទិកា

ចប់បរិបូណ៌

វិនយបិដក

បាដិទេសនីយកណ្ឌ

បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាបត្តិបាដិទេសនីយទាំង ៤ នេះ តែងមកកាន់ឧទ្ទេស ។

សិក្ខាបទទី ១

[៣៩៩] *សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង មានភិក្ខុនីមួយរូប ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី កាលដែលត្រឡប់មកវិញ បានឃើញភិក្ខុមួយរូប ហើយបាននិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់ទទួលចង្ហាន់សិន ។ ភិក្ខុនោះតបថា នែនាង ប្រពៃហើយៗ ក៏ទទួលចង្ហាន់ទាំងអស់ ។ កាលបើវេលាជិត (ថ្ងៃត្រង់ហើយ) ភិក្ខុនីនោះ ក៏មិនអាចនឹងដើរទៅបិណ្ឌបាតបានឡើយ ក៏ដាច់ចង្ហាន់ ។ លុះគ្រាខាងក្រោយមក ភិក្ខុនីនោះទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី អស់ថ្ងៃជាគម្រប់ ២ ដងផង ។បេ។ អស់ថ្ងៃជាគម្រប់ ៣ ដងផង ក្នុងវេលាដែលត្រឡប់មកវិញ ក៏បានឃើញភិក្ខុនោះទៀត ហើយបាននិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់ទទួលយកចង្ហាន់សិន ។ ភិក្ខុនោះតបថា នែនាង ប្រពៃហើយៗ ក៏ទទួលយកចង្ហាន់ទាំងអស់ ។ កាលបើវេលាជិត (ថ្ងៃត្រង់ហើយ) ភិក្ខុនីនោះ ក៏មិនអាចនឹងដើរទៅបិណ្ឌបាតបានឡើយ ក៏ដាច់ចង្ហាន់ ។ លំដាប់នោះ លុះដល់ថ្ងៃទី ៤ ភិក្ខុនីនោះ ក៏ទេងទោងដើរទៅតាមច្រក ។ មានសេដ្ឋីគហបតី*

ម្នាក់ កាលបររថមកដល់ផ្លូវប្រសព្វគ្នា ក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនីនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកចូរចៀសចេញ ។ ភិក្ខុនីនោះកាលចៀសចេញទៅក៏ដួលជិតកន្លែងនោះឯង ។ សេដ្ឋីគហបតី ក៏បានញុំាងភិក្ខុនីនោះឲ្យអត់ទោសថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកមេត្តាអត់ទោស (ព្រោះ) លោកម្ចាស់ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យដួលហើយ ។ ភិក្ខុនីនោះតបថា នែគហបតី ខ្លួនអាត្មា អ្នកឯងនឹងបានធ្វើឲ្យដួលក៏ទេ ខ្លួនអាត្មាជាស្រីមានកម្លាំងអន់ស្រាប់ទេតើ ។ សេដ្ឋីគហបតីសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ព្រោះហេតុអ្វី បានជាលោកមានកម្លាំងអន់ថយ ។ ខណៈនោះ ភិក្ខុនីនោះក៏បានប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់សេដ្ឋីគហបតី (ដោយសព្វគ្រប់) ។ សេដ្ឋីគហបតីក៏បាននាំយកភិក្ខុនីនោះទៅឯផ្ទះ ឲ្យឆាន់ចង្ហាន់ រួចហើយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ មិនគួរនឹងទទួលអាមិសៈអំពីដៃភិក្ខុនីសោះ ដ្បិតមាតុគ្រាម តែងបានលាភដោយកម្រ ។ កាលដែលសេដ្ឋីគហបតីពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏បានឮច្បាស់ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុមិនគួរនឹងទទួលយកអាមិសៈអំពីដៃភិក្ខុនីសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុ ឮថា អ្នកឯងទទួលយកអាមិសៈ អំពីដៃភិក្ខុនីពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា នែភិក្ខុ ភិក្ខុនីនោះត្រូវជាញាតិរបស់អ្នកដែរ ឬមិនត្រូវជាញាតិទេ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ភិក្ខុនីនោះមិនត្រូវជាញាតិ

ទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា នែមោឃបុរស បុគ្គលដែលមិនមែនជាញាតិ តែងមិនដឹងនូវអំពើសមគួរ ឬមិនសមគួរ អំពើល្អិតល្អ ឬមិនល្អិតល្អរបស់ស្រីដែលមិនមែនជាញាតិឡើយ នែមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងទទួលយកអាមិសៈអំពីដៃភិក្ខុនីដែលមិនមែនជាញាតិទេ នែមោឃបុរស អំពើនេះ មិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង-ឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយទទួលយកខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈ ដោយដៃរបស់ខ្លួន អំពីដៃភិក្ខុនីដែលមិនមែនជាញាតិ ដែលចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ ហើយទំពាស៊ីក្តី បរិភោគក្តី ភិក្ខុនោះត្រូវសម្តែងអាបត្តិបាដិទេសនីយថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលហើយ មិនជាទីសប្បាយ ឥឡូវខ្ញុំសូមសម្តែងអាបត្តិនោះចេញ ។

[៤០០] ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ភិក្ខុនីដែលមិនបានជាប់ទាក់ទងគ្នាអំពីចំណែកខាងមាតា ឬបិតា ដរាបតាំងពីគូនៃជីដូនជីតាទី ៧ ហៅថា មិនមែនជាញាតិ ។ ស្រីដែលបានឧបសម្បទាក្នុងសម្នាក់សង្ឃទាំងពីរពួក ហៅថា ភិក្ខុនី ។ ច្រករហូត (ក្តី) ច្រកទាល់ (ក្តី) ទីប្រជុំផ្លូវមានជ្រុង ៤ ឬមានជ្រុង ៣ (ក្តី) ផ្ទះរបស់ត្រកូល (ក្តី) ហៅថា ចន្លោះផ្ទះ ។ ដែលហៅថា ខាទនីយៈ គឺលើកលែងភោជនទាំង ៥ និងរបស់ដែលជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក យាវ-

ជីវិកចេញ ក្រៅពីនោះ ហៅថា ខាទនីយៈទាំងអស់ ។ ដែលហៅថា ភោជនីយៈនោះ គឺភោជនមាន ៥ យ៉ាង បានដល់ បាយ ១ នំកុម្មាស ១ សដូវ ១ ត្រី ១ សាច់ ១ ។ ភិក្ខុទទួលយកខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងទំពាស៊ី នឹងបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយ គ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។ ភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុដឹងច្បាស់ថាមិនមែនជាញាតិ ហើយទទួលយកខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈដោយដៃរបស់ខ្លួន អំពីដៃភិក្ខុនី ដែលចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ យកមកទំពាស៊ីក្តី បរិភោគក្តី ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យនឹងភិក្ខុនីដែលមិនមែនជាញាតិ ហើយទទួលយកខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈ ដោយដៃរបស់ខ្លួន អំពីដៃភិក្ខុនី ដែលចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ យកមកទំពាស៊ីក្តី បរិភោគក្តី ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយ ។ ភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុសម្គាល់ថាជាញាតិ ហើយទទួលយកខាទនីយៈ ឬ ភោជនីយៈ ដោយដៃរបស់ខ្លួន អំពីដៃភិក្ខុនី ដែលចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ យកមកទំពាស៊ីក្តី បរិភោគក្តី ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយ ។ ភិក្ខុទទួលយករបស់ដែលជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក និងរបស់ដែលជាយាវជីវិក ដើម្បីជាអាហារ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្កដ គ្រប់ៗវារៈ ដែលលេបចូលទៅ ។ ភិក្ខុទទួលយកខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈ អំពីដៃភិក្ខុនី ដែលបានឧបសម្បទាក្នុងសម្នាក់សង្ឃតែម្ខាង ដោយបំណងថា អាត្មាអញ នឹងទំពាស៊ី នឹងបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្កដ គ្រប់ៗវារៈ ដែលលេបចូលទៅ ។

ភិក្ខុនីជាញាតិ ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនមែនជាញាតិ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីជាញាតិ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីជាញាតិ ភិក្ខុសម្គាល់ថា ជាញាតិ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[៤០១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១១ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីជាញាតិ ១ ភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិឲ្យគេឲ្យនូវខាទនីយៈ និងភោជនីយៈ មិនបានឲ្យដោយខ្លួនឯង ១ ភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិបានដាក់ចុះនូវ ខាទនីយៈ និងភោជនីយៈ ហើយឲ្យ ១ ភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិបានឲ្យនូវខាទនីយៈ និងភោជនីយៈក្នុងលំនៅរបស់ភិក្ខុនីខាងក្នុងអារាម ១ ភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិបានឲ្យនូវខាទនីយៈ និងភោជនីយៈ ក្នុងដំណោករបស់តិរ្ថិយ ១ ភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិបាននាំយកខាទនីយៈ និងភោជនីយៈអំពីស្រុក ហើយឲ្យក្នុងវេលាដែលត្រឡប់មកវិញ ១ ភិក្ខុនីបាននាំយករបស់ដែលជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក និងរបស់ដែលជាយាវជីវិក ឲ្យដោយពាក្យថា កាលបើហេតុមានសូមលោកម្ចាស់និមន្តឆាន់ចុះ ១ ភិក្ខុទទួលយកខាទនីយៈ និងភោជនីយៈ អំពីដៃរបស់សិក្ខាមានា ១ ភិក្ខុទទួលយកខាទនីយៈ និងភោជនីយៈ អំពីដៃសាមណេរី ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១ ចប់

អដ្ឋកថា

បាដិទេសនីយកណ្ឌវណ្ណនា

បាដិទេសនីយធម៌ពួកណា ដែលព្រះធម្មសង្គាហកាចារ្យទាំងឡាយបាន រចនាទុកក្នុងលំដាប់ពួកខុទ្ទកសិក្ខាបទ ឥឡូវនេះ មានការពណ៌នាបាដិទេស-នីយធម៌ទាំងនោះដូចតទៅនេះ ។ គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងបាដិទេសនីយសិក្ខាបទ ទី ១ ជាមុន ។

អញ្ញាតិកាយសិក្ខាបទ

[៣៩៩] បទថា **បដិក្កមនកាលេ** គឺក្នុងវេលាដែលត្រាច់បិណ្ឌបាត ហើយត្រឡប់មក ។

ពីរបទថា **សព្វេវ អគ្គហេសិ** គឺបានទទួលយកភិក្ខាទៅទាំងអស់ ។

បទថា **បវេធេន្តី** ប្រែថា ដើរចេងចោង ។ បទថា **អបេហិ** ប្រែថា សូមថយទៅ អធិប្បាយថា នាងមិនទាន់ឲ្យឱកាស ។ បទថា **គារយ្ហំ អាវុសោ** ជាដើម ជាបទសម្តែងអាការដែលភិក្ខុ គប្បីសម្តែងឡើង ។

[៤០០] បទថា **រថិយា** ប្រែថា ផ្លូវ ។ បទថា **ព្យូហំ** បានដល់ ច្រកទាល់ បានដល់ ផ្លូវដែលមិនធ្លុះទៅជាប់ ផ្លូវឯទៀត ទៅដល់ហើយ ត្រូវបែរត្រឡប់មកវិញ ។ បទថា **សង្ឃាដកំ** បានដល់ ប្រជុំផ្លូវបែកជា ៤ ឬផ្លូវបែកជា ៣ ។ បទថា **ឃរំ** បានដល់ ផ្ទះនៃត្រកូល ។

បណ្តាទីកន្លែង មានផ្លូវជាដើមនេះ ភិក្ខុឈរទទួលក្នុងទីណាមួយ ត្រូវ អាបត្តិទុក្កដ ព្រោះទទួល ។ ត្រូវបាដិទេសនីយដោយការរាប់ពំនូតបាយ ។

សម្រាប់ភិក្ខុដែលទទួលក្នុងទីកន្ទែង មានរោងជីវជាដើម ក៏មានន័យដូចគ្នា ភិក្ខុនីឈរប្រគេនត្រង់ផ្លូវ ភិក្ខុទទួលក្នុងចន្លោះវត្តជាដើម ត្រូវអាបត្តិដូចគ្នា ។

បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបអាបត្តិ ក្នុងបាដិទេសនីយសិក្ខាបទទី ១ នេះ ដោយអំណាចនៃភិក្ខុនីដែលឈរប្រគេនក្នុងចន្លោះផ្ទះ ដោយព្រះបាលីថា **អន្តរឃរំ បវិដ្ឋាយ** ដូច្នេះ ។ ឯទីដែលភិក្ខុឈរមិនជាប្រមាណ ។ ព្រោះហេតុនោះ បើភិក្ខុឈរក្នុងផ្លូវជាដើម ទទួលអំពីដៃភិក្ខុនីដែលប្រគេនក្នុងចន្លោះវត្តជាដើម មិនត្រូវអាបត្តិដូច្នេះ ។

ពាក្យថា ភិក្ខុទទួលប្រគេនយាមកាលិក សត្តាហកាលិក យាវជីវិក ដើម្បីប្រយោជន៍ជាអាហារ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដគ្រប់ៗ ម៉ាត់ នេះ ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់សំដៅយកកាលិក ដែលមិនបានលាយជាមួយអាមិស ។ តែក្នុងកាលិកដែលលាយគ្នា មានរសតែមួយ ជាបាដិទេសនីយដូចគ្នា ។

ពីរបទថា **ឯកតោ ឧបសម្បន្នាយ** បានដល់ ភិក្ខុនីដែលឧបសម្បទា ក្នុងសម្នាក់នៃភិក្ខុនីទាំងឡាយ (តែមួយចំណែក) ។ តែភិក្ខុទទួលអំពីដៃនៃភិក្ខុនីដែលឧបសម្បទាក្នុងសម្នាក់នៃភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយ តាមសមគួរដល់វត្ថុនោះឯង ។

[៤០១] ពីរបទថា **ទាបេតិ ន ទេតិ** សេចក្តីថា ភិក្ខុនីដែលមិនមែនញាតិ ប្រើអ្នកដទៃណាមួយឲ្យប្រគេន ជាអនាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលទទួលខាទនីយ ភោជនីយនោះ ។

ពីរបទថា **ឧបក្ខិបិត្វា ទេតិ** សេចក្តីថា ភិក្ខុនីទុកត្រង់ផែនដី ហើយ

ប្រគេនថា លោកម្ចាស់ ខ្ញុំប្រគេនខាទនីយភោជនីយនេះដល់លោកម្ចាស់ ។ ភិក្ខុទទួលរបស់ដែលភិក្ខុនីប្រគេនយ៉ាងនេះ មួយអន្លើដោយវាចាថា អរគុណហើយប្អូនស្រី ហើយឲ្យភិក្ខុនីនោះឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃណាមួយឲ្យប្រគេនហើយឆាន់ក្តី គួរ ។

អាចារ្យពួកខ្លះពោលថា បើភិក្ខុនីកាន់យកអាមិសក្នុងបាត្រដែលនៅក្នុងដៃ ប្រគេនថា ខ្ញុំលះបង់ប្រគេនលោកម្ចាស់ ភិក្ខុទទួលប្រគេនអាមិសដែលភិក្ខុនីកាន់ទុក ដោយពោលថា អរគុណហើយប្អូនស្រី ប្រព្រឹត្តជាអាបត្តិដល់ភិក្ខុអ្នកទទួល ។

ពីរបទថា **សិក្ខមានាយ សាមណេរិយា** សេចក្តីថា បើសិក្ខមានានិងសាមណេរីទាំងនេះប្រគេន ជាអនាបត្តិដល់ភិក្ខុអ្នកទទួល ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចឯឡកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

អញ្ញាតិកាយសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ២

[៤០២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តវេឡុវ័ន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះឯង មានពួកភិក្ខុដែលគេបាននិមន្តមកឆាន់ក្នុងសម្នាក់របស់ត្រកូលទាំងឡាយ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនីទៅឈរបង្គាប់គេថា អ្នកទាំងឡាយចូរប្រគេនសម្លមកក្នុងទីនេះ អ្នកទាំងឡាយចូរប្រគេនបាយមកក្នុងទីនេះ ដូច្នេះ ចំពោះឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ឯពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក៏បានឆាន់ដរាបទាល់តែឆ្អែត ។ ពួកភិក្ខុឯទៀត ក៏ឆាន់បង្ហាន់មិនបានបរិបូណ៌ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស បន្ទះបន្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរនឹងមិនឃាត់ពួកភិក្ខុនីដែលជាអ្នកបង្គាប់គេសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយ មិនបានឃាត់ពួកភិក្ខុនីដែលកំពុងបង្គាប់គេពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ មិនគួរនឹងមិនឃាត់ពួកភិក្ខុនីដែលកំពុងបង្គាប់គេទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុទាំងឡាយដែលជនបាននិមន្តហើយ ឆាន់ក្នុងសម្នាក់របស់ត្រកូល

ទាំងឡាយ ។ បើមានភិក្ខុនីមកឈរបង្គាប់គេជិតទីនោះថា អ្នកទាំងឡាយចូរប្រគេនសម្លមកក្នុងទីនេះ អ្នកទាំងឡាយចូរប្រគេនបាយមកក្នុងទីនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះត្រូវបណ្តេញភិក្ខុនីនោះថា នែនាង នាងចូរថយចេញទៅសិន ទម្រាំតែពួកភិក្ខុឆាន់រួចសព្វគ្រប់ ។ ភិក្ខុសូម្បីមួយរូប បើមិនបានពោលបណ្តេញភិក្ខុនីនោះ ដោយពាក្យថា នែនាង នាងចូរថយចេញទៅ ទម្រាំតែពួកភិក្ខុឆាន់រួចសព្វគ្រប់ដូច្នេះសិនទេ ភិក្ខុទាំងនោះត្រូវសំដែងដោយពាក្យថា ម្នាលអាវុសោ យើងត្រូវហើយនូវអាបត្តិឈ្មោះបាដិទេសនីយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀល មិនជាទីសប្បាយចិត្ត ឥឡូវយើងសូមសំដែងអាបត្តិនោះចេញ ។

[៤០៣] ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលជនបាននិមន្តឆាន់ក្នុងសម្នាក់របស់ត្រកូលទាំងឡាយ សេចក្តីថា ដែលហៅថា ត្រកូល បានដល់ ត្រកូល ៤ ពួក គឺត្រកូលក្សត្រ ១ ត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ១ ត្រកូលឈ្មួញ ១ ត្រកូលអ្នកគ្រួ ១ ។ ពាក្យថា ដែលគេនិមន្តឆាន់ គឺភិក្ខុដែលពួកជនបាននិមន្តឆាន់ដោយភោជនទាំង ៥ ភោជនណាមួយ ។ ដែលហៅថា ភិក្ខុនី គឺស្រីដែលបានឧបសម្បទាក្នុងសម្នាក់សង្ឃទាំងពីរពួក ។ ដែលហៅថា បង្គាប់ គឺភិក្ខុនីណាពោលថា អ្នកទាំងឡាយចូរប្រគេនសម្លមកក្នុងទីនេះ អ្នកទាំងឡាយចូរប្រគេនបាយមកក្នុងទីនេះ តាមសមគួរដល់ភិក្ខុដែលជាមិត្ត ភិក្ខុដែលធ្លាប់ស្គាល់ភិក្ខុដែលធ្លាប់ស្និទ្ធស្នាល ភិក្ខុដែលមានឧបជ្ឈាយ៍ស្មើគ្នា ភិក្ខុដែលមានដែលអាចារ្យស្មើគ្នា ភិក្ខុនីនេះហៅថា ជាអ្នកបង្គាប់ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុទាំង

នោះ គឺពួកភិក្ខុដែលកំពុងឆាន់ (នោះឯង) ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនីនោះ គឺភិក្ខុនីដែលកំពុងបង្គាប់នោះឯង ។ ភិក្ខុទាំងនោះត្រូវបណ្តេញភិក្ខុនីនោះ ដោយពាក្យថា នែនាង នាងចូរថយចេញទៅសិន ទម្រាំតែពួកភិក្ខុឆាន់រួចសព្វគ្រប់ ។ ភិក្ខុសូម្បីមួយរូប បើមិនបានបណ្តេញភិក្ខុនីទេ ហើយទទួលយក ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងទំពាស៊ី នឹងបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយ គ្រប់ៗវារៈដែលលេបចូលទៅ ។

[៤០៤] ឧបសម្បន្នា[១] កំពុងបង្គាប់ ភិក្ខុដឹងច្បាស់ថា ឧបសម្បន្នាមែន តែមិនបានពោលហាម ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងឧបសម្បន្នាកំពុងបង្គាប់ ហើយមិនបានពោលហាម ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយ ។ ឧបសម្បន្នាកំពុងបង្គាប់ ភិក្ខុមានសេចក្តីសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្នាទៅវិញ ហើយមិនបានពោលហាម ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយ ។ ស្រីដែលបានឧបសម្បទាក្នុងសម្នាក់ភិក្ខុនីសង្ឃតែម្ខាងកំពុងពោលបង្គាប់ ភិក្ខុមិនបានពោលហាម ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្នាទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងអនុបសម្បន្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្នាមែន មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[៤០៥] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១០ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីបង្គាប់ទាយកឲ្យប្រគេនភត្តរបស់ខ្លួន មិនប្រគេនដោយខ្លួនឯង ១ ភិក្ខុនី

១- ស្រីដែលបានឧបសម្បទាអំពីឧភតោសង្ឃ ដែលហៅថា ភិក្ខុនីនោះឯង ។

ប្រគេនភត្តរបស់ពួកជនដទៃ មិនបានប្រើអ្នកដទៃឲ្យប្រគេន ១ វត្ថុណាដែលទាយកមិនទាន់ប្រគេន ភិក្ខុនីក៏បង្គាប់គេឲ្យប្រគេនវត្ថុនោះ ១ ទាយកមិនទាន់ប្រគេនក្នុងទីណា ភិក្ខុនីបង្គាប់គេឲ្យប្រគេនក្នុងទីនោះ ១ ភិក្ខុនីបង្គាប់គេឲ្យប្រគេនភត្តដ៏ស្មើគ្នាដល់ភិក្ខុទាំងពួង ១ សិក្ខមានាពោលបង្គាប់ ១ សាមណេរីពោលបង្គាប់ ១ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុ ព្រោះភោជនទាំងពួង វៀរលែងតែភោជន ៥ យ៉ាងចេញ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ២ ចប់

អដ្ឋកថា

បាចិត្តិយ

នប្បជិកាសេយ្យសិក្ខាបទ

[៤០២] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ២ ដូច្នោះ បទថា **អបសក្កតាវ ភគិនិ** *ជាដើម ជាពាក្យសម្ដែងអាការដែលភិក្ខុគប្បីបណ្ដេញ ។*

[៤០៥] ក្នុងបទថា **អត្តនោ ភត្តំ ទាបេតិ ទេតិ** *នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា បើភិក្ខុនីប្រគេនភត្តរបស់ខ្លួនឯង មិនជាអាបត្តិដោយសិក្ខាបទនេះឡើយ ជាអាបត្តិដោយសិក្ខាបទទី ១ ។*

ក្នុងបទថា **អញ្ញស្ស ភត្តំ ទេតិ ន ទាបេតិ** *នេះ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះថា បើភិក្ខុនីប្រើឲ្យប្រគេន គប្បីត្រូវអាបត្តិដោយសិក្ខាបទនេះ បើភិក្ខុនីប្រគេនឯង មិនជាអាបត្តិដោយសិក្ខាបទនេះ និងមិនជាអាបត្តិដោយសិក្ខាបទមុន ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។*

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចកឋិនសិក្ខាបទ ជាកិរិយាផង អកិរិយាផង នោសញ្ញាវិមោក្ខ អចិត្តកៈ បណ្ណត្តិវជ្ជៈ កាយកម្ម វចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

នប្បជិកាសេយ្យសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៣

[៤០៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ក្នុងក្រុងសាវត្ថី មានត្រកូលមួយ មានសេចក្តីជ្រះថ្លាទាំងពីរនាក់ (ប្តីប្រពន្ធ) បានចម្រើនដោយសទ្ធា តែសាបសូន្យចាកទ្រព្យសម្បត្តិ ។ ខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈណា ដែលកើតឡើងក្នុងត្រកូលនោះ ក្នុងវេលាមុនភត្ត ជនទាំងនោះ ជូនកាលខានបរិភោគខ្លួនឯង ព្រោះចាត់ចែងខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈទាំងអស់នោះ ប្រគេនដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ មនុស្សទាំងឡាយ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រ មិនគួរនឹងមិនស្គាល់ប្រមាណ ហើយទទួលយកសោះ ជនទាំងឡាយនេះបានប្រគេននូវខាទនីយៈ និងភោជនីយៈដល់ភិក្ខុទាំងនេះ ហើយជូនកាលខានបរិភោគខ្លួនឯង ។ កាលពួកមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏បានឮច្បាស់ ។ វេលានោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើនូវធម្មីកថាក្នុងគ្រានោះ ហើយទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រកូលណាដែលចម្រើនដោយសទ្ធា តែសាបសូន្យចាកទ្រព្យសម្បត្តិ តថាគតអនុញ្ញាតដើម្បីឲ្យឲ្យនូវសេក្ខសម្មតិ គឺសម្មតិត្រកូលនោះ ថាជាសេក្ខត្រកូល ដោយកម្ម មានញត្តិជាគម្រប់ ២ ចំពោះត្រកូល

បែបនេះចុះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (សេក្ខសម្មតិ) សង្ឃត្រូវឲ្យយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុមួយរូបដែលជាអ្នកឈ្លាសប្រតិពល ត្រូវផ្តៀងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ព្រះសង្ឃសូមស្តាប់នូវពាក្យខ្ញុំ (ជ្ញត្តិ) ត្រកូលឈ្មោះនេះ តែងចម្រើនដោយសទ្ធា តែសាបសូន្យចាកទ្រព្យសម្បត្តិ ។ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីឲ្យនូវសេក្ខសម្មតិដល់ត្រកូលឈ្មោះនេះចុះ ។ នេះជាពាក្យផ្តៀងសង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ព្រះសង្ឃសូមស្តាប់នូវពាក្យខ្ញុំ (ជ្ញត្តិ) ត្រកូលមានឈ្មោះនេះ ចម្រើនដោយសទ្ធា តែសាបសូន្យចាកទ្រព្យ ។ ឥឡូវសង្ឃឲ្យនូវសេក្ខសម្មតិដល់ ត្រកូលឈ្មោះនេះ ។ កិរិយាឲ្យនូវសេក្ខសម្មតិដល់ត្រកូលឈ្មោះនេះ បើសមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ ត្រូវស្ងៀម បើមិនសមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ សេក្ខសម្មតិ សង្ឃបានឲ្យដល់ត្រកូលមានឈ្មោះនេះរួចស្រេចហើយ ។ ការឲ្យសេក្ខសម្មតិសមគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះ បានជាសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ ត្រង់ហេតុដែលស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ពួកត្រកូលណាមួយ ដែលសង្ឃបានសន្មតថា ជាសេក្ខត្រកូលហើយ ភិក្ខុណាមួយទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួន អំពីពួកត្រកូលដែលសង្ឃបានឲ្យសេក្ខសម្មតិបែបនោះ ហើយទំពាស៊ីក្តី បរិភោគក្តី ភិក្ខុនោះត្រូវសម្តែងថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិឈ្មោះបាដិទេសនីយ មិន

ជាទីសប្បាយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀល ឥឡូវខ្ញុំសូមសម្តែងនូវអាបត្តិនោះចេញ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បានបញ្ញត្តហើយដល់ពួកភិក្ខុយ៉ាងនេះ ។

[៤០៧] សម័យនោះឯង មហោស្រព (គេលេង) នៅក្រុងសាវត្ថី ។ ពួកមនុស្សគេបាននិមន្តភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យឆាន់ ។ ចំណែកខាងត្រកូលនោះឯង ក៏បាននិមន្តភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យ(ឆាន់ចង្ហាន់) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនឹងរង្កៀសមិនហ៊ានទទួលនិមន្តន៍ ព្រោះគិតថា ការដែលទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួនអំពីពួកត្រកូល ដែលសង្ឃបានសន្មតថាសេក្ខៈហើយ (យកមក) ទំពាស៊ី ឬបរិភោគ ព្រះដ៏មានព្រះភាគឃាត់ហើយ ។ មនុស្សទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោសតិះដៀលបន្តុះបង្អាប់ថា យើងនឹងរស់នៅប្រយោជន៍អ្វី ដ្បិតលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ មិនហ៊ានទទួលយកខាទនីយៈភោជនីយៈរបស់យើង កាលមនុស្សទាំងនោះពោលទោសតិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ ពួកភិក្ខុ ក៏បានឮច្បាស់ ។ វេលានោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ មកក្នុងវេលានោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដើម្បីឲ្យភិក្ខុដែលមានគេនិមន្តហើយ ទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួនអំពីពួកត្រកូលដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខត្រកូលហើយ (យកមក) ទំពាស៊ី ឬបរិភោគបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសម្តែងឡើងនូវ

សិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ពួកត្រកូលណាមួយ ដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខត្រកូលហើយ ភិក្ខុណាមួយឥតមានគេនិមន្តក្នុងកាលមុន ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួនអំពីពួកត្រកូលដែលសង្ឃបានសន្មតថា ជាសេក្ខត្រកូលមានសភាពបែបនោះហើយ (យកមក) ទំពាស៊ីក្តី បរិភោគក្តី ភិក្ខុនោះត្រូវសម្តែងថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវហើយនូវអាបត្តិបាដិទេសនីយ មិនជាទីសប្បាយដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀល ខ្ញុំសូមសម្តែងនូវអាបត្តិនោះចេញ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៤០៨] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូប ជាជីតុនរបស់ត្រកូលនោះ ។ លំដាប់នោះ ក្នុងវេលាព្រឹកព្រហាម ភិក្ខុនោះបានស្លៀកស្បង់ ហើយប្រដាប់ដោយបាត្រ និងចីវរ ដើរចូលទៅកាន់ត្រកូលនោះ លុះចូលទៅហើយ ក៏អង្គុយលើអាសនៈដែលគេក្រាលទុក ។ វេលានោះ ភិក្ខុនោះជួនជាមានជំងឺផង ។ គ្រានោះ មនុស្សទាំងឡាយ ក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ចូរលោកម្ចាស់និមន្តឆាន់សិន ។ វេលានោះ ភិក្ខុនោះនឹករង្កៀសថា ភិក្ខុដែលគេមិនបាននិមន្ត ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈ ដោយដៃរបស់ខ្លួនអំពីពួកត្រកូល ដែលសង្ឃបានសន្មតថា ជាសេក្ខត្រកូលហើយ (យកមក) ទំពាស៊ី ឬបរិភោគ ព្រះដ៏មានព្រះភាគហាមហើយ បានជាមិនហ៊ានទទួល ហើយមិនអាចដើម្បីដើរទៅបិណ្ឌបាតបាន ក៏អត់ចង្ហាន់ ។ វេលានោះ ភិក្ខុនោះ ត្រឡប់ទៅវត្តវិញ បានតំណាលប្រាប់

រឿងនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏បានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុងវេលានោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលមានជំងឺទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួនអំពីពួកត្រកូល ដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខត្រកូលហើយ(យកមក) ទំពាស៊ី ឬបរិភោគបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង-ឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ពួកត្រកូលណាមួយដែលសង្ឃបានសន្មត ថាជាសេក្ខត្រកូលហើយ ភិក្ខុណាមួយ ឥតមានគេនិមន្តក្នុងកាលមុន ហើយឥតទាំងមានជំងឺ បានទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួនអំពីត្រកូល ដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខត្រកូលបែបនោះហើយ (យកមក) ទំពាស៊ី ឬបរិភោគ ភិក្ខុនោះត្រូវសម្តែងថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវហើយនូវអាបត្តិបាដិទេសនីយ មិនជាទីសប្បាយដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀល ខ្ញុំសូមសម្តែងអាបត្តិនោះចេញ ។

[៤០៩] ពាក្យថា ពួកត្រកូលណាមួយដែលសង្ឃបានសន្មត ថាជាសេក្ខត្រកូលហើយ សេចក្តីថា ត្រកូលណាដែលចម្រើនដោយសទ្ធា តែសាបសូន្យចាកទ្រព្យសម្បត្តិ សង្ឃបានឲ្យសេក្ខសម្មតិ ដោយញត្តិទុតិយកម្មចំពោះត្រកូលបែបនេះ (ត្រកូលនោះ) ឈ្មោះថា សង្ឃបានសន្មត ថាជាសេក្ខត្រកូល ។ ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា អំពីពួកត្រកូលដែលសង្ឃបានសន្មតថាជា

សេក្ខត្រកូលបែបនោះ គឺអំពីពួកត្រកូលដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខ-ត្រកូល មានសភាពយ៉ាងនោះ ។ ដែលហៅថា ឥតគេនិមន្ត គឺឥតគេនិមន្តដើម្បីឆាន់ក្នុងថ្ងៃនេះ ឬដើម្បីឆាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែក ទោះបីភិក្ខុដើរទៅកាន់ឧបចារៈរបស់ផ្ទះ ទើបមានពួកជននិមន្ត ភិក្ខុនេះក៏ហៅថា ឥតមានគេនិមន្តដែរ ។ ដែលហៅថា មានគេនិមន្ត គឺមានគេនិមន្តដើម្បីឆាន់ក្នុងថ្ងៃនេះ ឬដើម្បីឆាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែក កាលភិក្ខុមិនទាន់បានដើរទៅកាន់ឧបចារៈរបស់ផ្ទះនៅឡើយ ស្រាប់តែមានពួកជននិមន្ត ភិក្ខុនេះហៅថា មានគេនិមន្ត ។ ភិក្ខុណាដែលអាចដើម្បីនឹងដើរទៅបិណ្ឌបាតបាន ភិក្ខុនោះហៅថា មិនមានជំងឺ ។ ភិក្ខុណាដែលមិនអាចនឹងដើរទៅបិណ្ឌបាតបានទេ ភិក្ខុនោះហៅថា មានជំងឺ ។ ដែលហៅថា ខាទនីយៈ គឺវៀរលែងតែភោជន ៥ យ៉ាង និងរបស់ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក និងរបស់ជាយាវជីវិកចេញ ក្រៅពីនោះហៅថា ខាទនីយៈទាំងអស់ ។ ដែលហៅថា ភោជនីយៈ បានដល់ ភោជន ៥ យ៉ាង គឺបាយ ១ នំស្រស់ ១ នំ ក្រៀម ១ ត្រី ១ សាច់ ១ ។ ភិក្ខុឥតមានគេនិមន្ត ឥតមានជំងឺ ទទួលយកនូវខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈ ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងទំពាស៊ី នឹងបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយគ្រប់ៗវារៈដែលលេបចូលទៅ ។

[៤១០] ត្រកូលដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខៈ ភិក្ខុសម្គាល់ថាត្រកូល សង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខៈមែន ឥតមានគេនិមន្ត ឥតមានជំងឺ ហើយទទួល យកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួន (យកមក)

ទំពាស៊ី ឬបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយ ។ ភិក្ខុសង្ស័យក្នុងត្រកូលដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខៈ ឥតមានគេនិមន្ត ឥតទាំងមានជំងឺ ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួន (យកមក) ទំពាស៊ី ឬបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយ ។ ត្រកូលដែលសង្ឃសន្មតថាជាសេក្ខៈ ភិក្ខុសម្គាល់ថា ត្រកូលដែលសង្ឃមិនបានសន្មតជាសេក្ខៈ ឥតមានគេនិមន្ត ឥតទាំងមានជំងឺ ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួន (យកមក) ទំពាស៊ី ឬបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយ ។ ភិក្ខុទទួលយករបស់ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក និងរបស់ជាយាវជីវិក ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អាហារ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្កដ គ្រប់ៗវារៈដែលលេបចូលទៅ ។ ត្រកូលដែលសង្ឃមិនបានសន្មតថាជាសេក្ខៈ ភិក្ខុសម្គាល់ថា ត្រកូលសង្ឃបានសន្មតជាសេក្ខៈវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងត្រកូល ដែលសង្ឃមិនបានសន្មតថាជាសេក្ខៈ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ត្រកូលដែលសង្ឃមិនបានសន្មតថាជាសេក្ខៈ ភិក្ខុសម្គាល់ថាត្រកូលដែលសង្ឃមិនបានសន្មតថាជាសេក្ខៈមែន មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[៤១១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមានគេនិមន្ត ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុឆាន់របស់ដែលសល់អំពីភិក្ខុដែលគេបាននិមន្ត ឬរបស់ដែលសល់អំពីភិក្ខុមានជំងឺ ១ ចង្ហាន់ដែលគេតាក់តែងទុកក្នុងទីនោះ ចំពោះពួកភិក្ខុដទៃ ១ ពួកជនបាននាំយកខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈមកពីផ្ទះហើយប្រគេន ១ ភិក្ខុទទួលឆាន់និច្ចភត្ត ១ សលាកភត្ត

១ បក្ខិកភត្ត ១ ឧបោសថិកភត្ត ១ បាដិបទិកភត្ត ១ ជនបានប្រគេនទូវរបស់ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក និងរបស់ជាយាវជីវិក ដោយវាចាថា កាលបើមានហេតុនិមិត្តលោកម្ចាស់ឆាន់ចុះ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទី ៣ ចប់

អដ្ឋកថា
ចាជិនេសនីយ
សេក្ខសម្មតិសិក្ខាបទ

[៤០៦] ក្នុងសិក្ខាបទទី ៣ គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យដូច្នេះ ពីរបទថា **ឧភតោ បសន្នំ** សេចក្តីថា ត្រកូលនោះជ្រះថ្លាទាំងពីរនាក់ គឺ ទាំងឧបាសក ទាំងឧបាសិកា ។ បានឮថា ក្នុងត្រកូលនោះ ជនទាំងពីរនាក់នោះ ជាព្រះសោតាបន្នដូចគ្នា ។

ពីរបទថា **ភោគេន ហាយតិ** សេចក្តីថា ត្រកូលនេះ សូម្បីមានទ្រព្យដល់ទៅ ៨០ កោដិ ក៏រមែងខ្សត់ខ្សោយចាកភោគទ្រព្យ ព្រោះហេតុអ្វី ព្រោះទាំងឧបាសក ទាំងឧបាសិកាក្នុងត្រកូលនោះ មិនកំណាញ់ភោគទ្រព្យ ។

[៤១១] បទថា **ឃរតោ នីហរិត្វា ទេន្តិ** សេចក្តីថា ឧបាសក ឧបាសិកានោះ នាំទៅកាន់រោងឆាន់ ឬវិហារ ហើយប្រគេន ។ បើភិក្ខុមិនទាន់មក ពួកគាត់នាំចេញមកមុននោះឯង ទុកត្រង់ទ្វារ ហើយប្រគេនដល់ភិក្ខុដែលមកដល់ក្រោយ គួរ ។ លោកពោលទុកក្នុងមហាបច្ចរីថា ឯភត្តដែលត្រកូលនោះ ឃើញភិក្ខុហើយ នាំចេញមកប្រគេនអំពីខាងក្នុងផ្ទះ គួរ ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចឯឡកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

សេក្ខសម្មតិសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៤

[៤១២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅនិគ្រោធារាម ទៀបក្រុងកបិលពស្តុ ក្នុងដែនសក្កៈ ។ គ្រានោះឯង មានពួកទាសៈរបស់សាកិយជន ជាមនុស្សខូចកាច ។ ពួកស្រីសាកិយៈប្រាថ្នាដើម្បីនឹងធ្វើនូវភត្ត (ប្រគេនពួកភិក្ខុដែលនៅ) ក្នុងទីសេនាសនៈដែលតាំងនៅក្នុងព្រៃ ។ ពួកទាសៈរបស់សាកិយជនបានឮដំណឹងថា ឥឡូវ ឮថា ពួកស្រីសាកិយៈមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងធ្វើនូវភត្ត (ប្រគេនពួកភិក្ខុដែលនៅ) ក្នុងទីសេនាសនៈដែលតាំងនៅក្នុងព្រៃ ។ ពួកទាសៈទាំងនោះ នាំគ្នាទៅពួនសម្ងំចាំស្ទាក់ជិតផ្លូវ ។ (លុះ) ពួកស្រីសាកិយៈនាំយកខាទនីយៈ និងភោជនីយៈដ៏ឧត្តមចេញដើរតម្រង់ទីសេនាសនៈដែលតាំងក្នុងព្រៃ ឯពួកទាសៈរបស់សាកិយជនក៏ស្ទុះចេញទៅប្លន់ពួកស្រីសាកិយៈ ហើយប្រទូស្តថែមទៀតផង ។ ពួកសាកិយជនក៏បានចេញទៅចាប់ពួកចោរទាំងនោះ ព្រមទាំងភស្តុតាង ហើយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា កាលពួកចោរវាំនៅជិតវត្ត លោកម្ចាស់ទាំងឡាយមិនគួរនឹងមិនប្រាប់ (យើងឲ្យដឹងផងសោះ) ។ កាលពួកសាកិយជន ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏បានឮច្បាស់ ។ វេលានោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុងវេលានោះ ដោយព្រះពុទ្ធដីកា

ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ពួកភិក្ខុ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ទាំង ១០ យ៉ាង គឺដើម្បីជាការស្រួលដល់សង្ឃ ។បេ។ ដើម្បីញ៉ាំងព្រះសទ្ធម្មឲ្យឋិតថេរ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ព្រះវិន័យ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ទីសេនាសនៈទាំងឡាយណា ដែលមាននៅក្នុងព្រៃ ដែលគេសន្មតថាទី ប្រកបដោយរង្កៀស ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ ភិក្ខុណាមួយ នៅក្នុងទីសេនាសនៈទាំងឡាយ មានសភាពដូច្នោះ ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដែលគេមិនបានឲ្យដំណឹងជាមុន ដោយដៃរបស់ខ្លួនខាងក្នុងអារាម (យកមក) ទំពាស៊ី ឬបរិភោគ ភិក្ខុនោះត្រូវសម្តែងអាបត្តិថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវហើយនូវអាបត្តិឈ្មោះបាដិទេសនីយ មិនជាទីសប្បាយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀល ខ្ញុំសូមសម្តែងអាបត្តិនោះចេញ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តហើយដល់ពួកភិក្ខុដោយន័យដូចបានពោលមកយ៉ាងនេះ ។

[៤១៣] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូប មានជំងឺនៅក្នុងទីសេនាសនៈទាំងឡាយដែលតាំងនៅក្នុងព្រៃ ។ មនុស្សទាំងឡាយ បាននាំយកខាទនីយៈភោជនីយាហារ ដើរសំដៅទៅត្រង់ទីសេនាសនៈ ដែលតាំងនៅក្នុងព្រៃ (នោះ) ។ គ្រានោះឯង មនុស្សទាំងនោះក៏បាននិយាយពាក្យនេះ នឹងភិក្ខុនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់ចូរនិមន្តឆាន់ ។ វេលានោះ ភិក្ខុនោះនឹករង្កៀសថា ការដែលភិក្ខុទទួលយកខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈ

ដោយដៃរបស់ខ្លួន ក្នុងទីសេនាសនៈទាំងឡាយ ដែលតាំងនៅក្នុងព្រៃ (ហើយយកមក) ទំពាស៊ី ឬបរិភោគ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ហាមហើយ ក៏មិនហ៊ានទទួលយក ហើយមិនអាចនឹងទៅបិណ្ឌបាតបានឡើយ ក៏អត់ចង្ហាន់ ។ លុះគ្រាខាងក្រោយមក ភិក្ខុនោះ បានតំណាលរឿងនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏បានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ មកក្នុងវេលានោះ ដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលមានជំងឺទទួលយកខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈដោយដៃរបស់ខ្លួន ក្នុងទីសេនាសនៈទាំងឡាយដែលតាំងនៅក្នុងព្រៃ (យកមក) ទំពាស៊ី ឬបរិភោគបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ទីសេនាសនៈទាំងឡាយណាមួយដែលមាននៅក្នុងព្រៃ ដែលគេសន្មតថា ជាទីប្រកបដោយរង្កៀស ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ ភិក្ខុណាមួយ ឥតមានជំងឺនៅក្នុងទីសេនាសនៈទាំងឡាយមានសភាពដូច្នោះ បានទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដែលគេមិនបានឲ្យដំណឹងជាមុន ដោយដៃរបស់ខ្លួនក្នុងអារាម (ហើយយកមក) ទំពាស៊ី ឬបរិភោគ ភិក្ខុនោះត្រូវសម្តែងអាបត្តិថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវហើយនូវអាបត្តិឈ្មោះបាដិទេសនីយ មិនជាទីសប្បាយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀល ខ្ញុំសូមសម្តែងនូវអាបត្តិនោះចេញ ។

[៤១៤] ពាក្យថា ទីសេនាសនៈទាំងឡាយណាមួយ ដែលមាននៅក្នុង

ព្រៃ គឺទីសេនាសនៈយ៉ាងជិតបំផុតត្រឹម ៥០០ ធ្នូរង្វង់អំពីស្រុក ហៅថា សេនាសនៈតាំងនៅក្នុងព្រៃ ។ ដែលហៅថា ទីប្រកបដោយរង្កៀស គឺឱកាសជាទីនៅ ឱកាសសម្រាប់បរិភោគ ឱកាសសម្រាប់ឈរនៅ ឱកាសសម្រាប់អង្គុយនៅ ឱកាសសម្រាប់ដេកនៅរបស់ពួកចោរ ក៏ប្រាកដក្នុងអារាម ឬក្នុងឧបចារៈនៃអារាម ។ ដែលហៅថា ទីប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ គឺមនុស្សទាំងឡាយ ដែលពួកចោរវាសម្លាប់ វាប្លន់ វាវាយ ឬសំពង ក៏ប្រាកដក្នុងអារាម ឬឧបចារៈរបស់អារាម ។ ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា ក្នុងទីសេនាសនៈទាំងឡាយមានសភាពដូច្នោះ គឺទីសេនាសនៈទាំងឡាយ មានសភាពបែបនេះឯង ។ ដែលហៅថា គេមិនបានឲ្យដំណឹង ទោះបីសហធម្មិកបុគ្គលទាំង ៥ បានឲ្យដំណឹងហើយក្តី ការឲ្យដំណឹងនេះ ក៏គង់ហៅថា គេមិនបានឲ្យដំណឹងដដែល ។ ការឲ្យដំណឹងក្នុងទីដទៃក្រៅពីអារាម ឬឧបចារៈរបស់អារាមក្តី ការឲ្យដំណឹងយ៉ាងនេះក៏ឈ្មោះថា គេមិនបានឲ្យដំណឹងដដែល ។ ដែលហៅថា មានគេឲ្យដំណឹង គឺបុគ្គលណាមួយ ទោះស្រីក្តី ប្រុសក្តី មកកាន់អារាម ឬឧបចារៈរបស់អារាមប្រាប់ (ចំពោះភិក្ខុ) ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ត្រកូលឈ្មោះនេះគេនឹងនាំយកខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈ (មកប្រគេន) ។ បើទីប្រកបដោយរង្កៀស ភិក្ខុត្រូវប្រាប់ថា ទីប្រកបដោយរង្កៀស ។ បើទីប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ ភិក្ខុត្រូវប្រាប់ថា ទីប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ ។ បើទាយកនិយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សេចក្តីរង្កៀសក្តី សេចក្តី

ភ័យក្តី ក៏លើកទុកចុះ ជនមុខជានឹងនាំយកខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈមកមិនខានទេ (នោះ) ភិក្ខុត្រូវនិយាយនឹងពួកចោរថា ដ្បិតមានពួកមនុស្សគេនឹងចូលមកក្នុងទីនេះ អ្នកទាំងឡាយចូរថយចេញសិន ។ កាលទាយកឲ្យដំណឹងថា នឹងប្រគេនបបរ តែទាយកនោះ ត្រឡប់ជានាំយកបរិវាររបស់បបរនោះមកប្រគេនវិញ នេះហៅថា មានគេឲ្យដំណឹងដែរ ។ កាលទាយកឲ្យដំណឹងថានឹងប្រគេនភត្ត តែទាយកនោះត្រឡប់ជានាំយកបរិវាររបស់ភត្តនោះប្រគេនវិញ នេះហៅថា មានគេឲ្យដំណឹងដែរ ។ កាលបើទាយកបានឲ្យដំណឹងថានឹងប្រគេនខាទនីយៈ តែទាយកនោះត្រឡប់ជានាំយកបរិវាររបស់ខាទនីយៈនោះប្រគេនវិញ នេះក៏ហៅថា គេបានឲ្យដំណឹងដែរ ។ កាលបើទាយកគេបានឲ្យដំណឹងថា ត្រកូលនោះនឹងប្រគេន មានពួកមនុស្សណាក្នុងត្រកូលនោះ គេនាំយកខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈមកប្រគេន នេះក៏ហៅថា គេបានឲ្យដំណឹងដែរ ។ កាលបើទាយកគេបានឲ្យដំណឹងថា អ្នកស្រុកគេនឹងប្រគេន មានពួកមនុស្សណាក្នុងស្រុកនោះ គេនាំយកខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈមកប្រគេន នេះក៏ហៅថា គេបានឲ្យដំណឹងដែរ ។ កាលបើទាយកគេបានឲ្យដំណឹងថា ប្រជុំជនគេនឹងប្រគេន មានពួកមនុស្សណាក្នុងប្រជុំជននោះ គេនាំយកខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈមកប្រគេន នេះក៏ហៅថា គេបានឲ្យដំណឹងដែរ ។ ដែលហៅថា ខាទនីយៈ គឺវៀរលែងភោជនទាំង ៥ យ៉ាង និងរបស់ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក និងយាវជីវិកចេញ ក្រៅពីនោះ ហៅថា ខាទនីយៈទាំងអស់ ។ ដែលហៅថា ភោជនីយៈ បានដល់ ភោជន ៥ យ៉ាង

គឺបាយ ១ នំស្រស់ ១ នំក្រៀម ១ ត្រី ១ សាច់ ១ ។ ដែលហៅថា ខាង ក្នុងអារាម គឺខាងក្នុងអារាមនៃអារាមដែលមានរបង ឬឧបចារៈនៃអារាម ដែលឥតរបង ។ ភិក្ខុណាដែលអាចនឹងដើរទៅបិណ្ឌបាតបាន ភិក្ខុនោះឈ្មោះ ថា គ្មានជំងឺ ។ ភិក្ខុណាដែលមិនអាចនឹងដើរទៅបិណ្ឌបាតបានទេ ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា មានជំងឺ ។ ភិក្ខុមិនមានជំងឺ ទទួលយកខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈ ដែលទាយកឥតឲ្យដំណឹង ដោយគិតថា អាត្មាអញ នឹងទំពាស៊ី នឹងបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយ គ្រប់ៗវារៈ ដែលលេប ចូលទៅ ។

[៤១៥] ទាយកមិនបានឲ្យដំណឹង ភិក្ខុមិនមានជំងឺ សម្គាល់ថា ទាយក មិនបានឲ្យដំណឹង ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដៃរបស់ ខ្លួន ខាងក្នុងអារាម (យកមក) ទំពាស៊ី ឬបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិបាដិ-ទេសនីយ ។ ភិក្ខុមិនមានជំងឺ មានសេចក្តី សង្ស័យក្នុងរបស់ដែលទាយក មិន ទាន់បានឲ្យដំណឹង ហើយទទួលយក ខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយ ដៃរបស់ខ្លួន ខាងក្នុងអារាម (យកមក) ទំពាស៊ី ឬបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិ បាដិទេសនីយ ។ ទាយកមិនបានឲ្យដំណឹង ភិក្ខុមិនមានជំងឺ សម្គាល់ថា ទាយកបានឲ្យដំណឹង ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដៃ របស់ខ្លួន ខាងក្នុងអារាម (យកមក) ទំពាស៊ី ឬបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិ បាដិទេសនីយ ។ ភិក្ខុទទួលរបស់ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក និងរបស់ ជាយាវជីវិក ដើម្បីប្រយោជន៍ជាអាហារ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ

ទុក្កដ គ្រប់ៗ ភារៈដែលលេបចូលទៅ ។ របស់ដែលទាយកបានឲ្យដំណឹងហើយ ភិក្ខុសម្គាល់ថា គេមិនបានឲ្យដំណឹងទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ របស់ដែលទាយកបានឲ្យដំណឹងហើយ ភិក្ខុមានសេចក្ដីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ របស់ដែលទាយកបានឲ្យដំណឹងហើយ ភិក្ខុសម្គាល់ថា គេបានឲ្យដំណឹងមែន មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[៤១៦] ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺរបស់ដែលទាយកបានឲ្យដំណឹង ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុឆាន់ខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈដែលសល់អំពីភិក្ខុដែលគេបានឲ្យដំណឹង ឬអំពីភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុទទួលយកខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈពីខាងក្រៅអារាម (ហើយយកមក) ឆាន់ខាងក្នុងអារាម ១ ភិក្ខុឆាន់មើមឈើក្ដី សម្បកឈើក្ដី ស្លឹកឈើក្ដី ផ្កាឈើក្ដី ផ្លែឈើក្ដី ដែលដុះនៅខាងក្នុងអារាមនោះ ១ កាលបើមានហេតុ ភិក្ខុឆាន់របស់ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក និងរបស់ជាយាវជីវិកបាន ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ[១] ១ ។

[៤១៧] បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាបត្តិបាដិទេសនីយទាំង ៤ ខ្ញុំ បានសម្ដែងរួចហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរអស់លោកដ៏មានអាយុក្នុងអាបត្តិទាំងនោះ លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសូមសួរជាគម្រប់ ២ ដង

១- តអំពីនេះទៅ មានបាលីប្រាកដក្នុងគម្ពីរខ្លះថា ឧទ្ទាននៃបាដិទេសនីយកណ្ឌនោះថា (មាន ៤ សិក្ខាបទ) គឺភិក្ខុចូលទៅកាន់ចន្លោះស្រុកហើយ ទទួលយកចង្ហាន់អំពីភិក្ខុនី ដែលមិនមែនជាញាតិ ១ ភិក្ខុមិនហាមឃាត់ភិក្ខុនីដែលកំពុងបង្គាប់បញ្ជាគ្រហស្ថ ១ ការឲ្យនូវសេក្ខសម្មតិ ១ ការឆាន់ចង្ហាន់ក្នុងសេនាសនៈតាំងនៅក្នុងព្រៃ ១ ។

ផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសូមសួរជាគម្រប់ ៣ ដងផង លោកទាំងឡាយ ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយ ក្នុងអាបត្តិទាំងនេះ ព្រោះហេតុនោះ បានជាលោកស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំចាំទុកនូវសេចក្តីបរិសុទ្ធត្រង់ការស្ងៀមនៅនេះឯង ។

បាដិទេសនីយកណ្ឌ ចប់ប៉ុណ្ណេះ

អដ្ឋកថា
ចាដិទេសនីយ
អារញ្ញកសេនាសនសិក្ខាបទ

[៤១២] ក្នុងសិក្ខាបទី ៤ គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យដូច្នេះ ពីរបទថា **អវរុទ្ធា ហោន្តិ** គឺពួកទាសៈរបស់ស្តេចសក្យៈទាំងឡាយ ដែលជាអ្នកបង្កការបៀតបៀន ។

[៤១៤] ពីរបទថា **បញ្ចន្នំ បដិសំវិទិតំ** សេចក្តីថា សូម្បីខាទនីយភោជនីយ ដែលគេបញ្ជូនសហធម្មិក ៥ ណាមួយ ឲ្យទៅប្រាប់ឲ្យដឹងថា ពួកយើងនឹងនាំខាទនីយក្តី ភោជនីយក្តីមកប្រគេន ដូច្នេះ ក៏មិនឈ្មោះថាគេប្រាប់ឲ្យដឹងឡើយ ។

បទថា **អារាមំ អារាមូបចារំ ឋបេត្វា** សេចក្តីថា ដល់ខាទនីយភោជនីយដែលគេជួបភិក្ខុអ្នកចេញទៅអំពីឧបចារៈ ក្នុងចន្លោះផ្លូវ ប្រាប់ឲ្យដឹងក្តី ប្រាប់ដល់ភិក្ខុដែលមកកាន់ស្រុកឲ្យដឹងក្តី វៀរអារាម គឺសេនាសនៈព្រៃ និងឧបចារៈនៃអារាម គឺសេនាសនៈព្រៃនោះចេញ ក៏គប្បីជ្រាបថា មិនឈ្មោះថា គេប្រាប់ឲ្យដឹងដូចគ្នា ។

បទថា **សចេ សាសង្កំ ហោតិ សាសង្កន្តិ អាចិក្ខិតព្វំ** សេចក្តីថា ភិក្ខុគប្បីប្រាប់ (ពួកអ្នកស្រុក) ព្រោះហេតុអ្វី (គប្បីប្រាប់) ដើម្បីដោះពាក្យថា ពួកចោរនៅក្នុងវត្ត ភិក្ខុទាំងឡាយមិនប្រាប់ឲ្យពួកយើងដឹងឡើយ ។

បទថា **ចោរា វត្តព្វា មនុស្សា ឥធូបចារន្តិ** សេចក្តីថា ភិក្ខុទាំងឡាយគប្បីប្រាប់ពួកចោរ ព្រោះហេតុអ្វី គប្បីប្រាប់ដើម្បីដោះពាក្យថា ភិក្ខុ

ទាំងឡាយ ប្រើពួកឧបដ្ឋាករបស់ខ្លួនចាប់ពួកយើង ។

បទថា **យាគុយា បដិសំវិទិតេ តស្សា បរិវារោ អាហរីយតិ** សេចក្ដីថា ពួកអ្នកស្រុកប្រាប់ឲ្យដឹងចំពោះបបរហើយ នាំទ្រព្យឯណាមួយមកផង ពោលយ៉ាងនេះថា នឹងមានប្រយោជន៍អ្វី ដោយបបរសុទ្ធៗ ដែលពួកយើងប្រគេន ពួកយើងនឹងធ្វើនំ និងបាយជាដើមឲ្យជាបរិវាររបស់បបរ ហើយប្រគេន របស់គ្រប់យ៉ាងឈ្មោះថា គេប្រាប់ឲ្យដឹងហើយទាំងអស់ ។

ក្នុងបទថា **ភត្តេន បដិសំវិទិតេ** ជាដើម ក៏មានន័យយ៉ាងនេះដូចគ្នា ។ ពួកត្រកូលដទៃបានឮថា ត្រកូលឈ្មោះនោះធ្វើការប្រាប់ឲ្យដឹង ហើយកំពុងកាន់យកខាទនីយជាដើមមក ទើបនាំយកទេយ្យធម៌របស់ខ្លួនចូលរួមមកជាមួយត្រកូលនោះ សមគួរ ។ ក្នុងកុរុន្ទីពោលថា ត្រកូលទាំងឡាយប្រាប់ឲ្យដឹងចំពោះបបរ ហើយនាំនំ ឬបាយមកប្រគេន សូម្បីនំ និងបាយនោះក៏គួរ ។

[៤១៦] បទថា **គិលានស្ស** បានដល់ ក្នុងខាទនីយ ភោជនីយ ដែលគេមិនបានប្រាប់ឲ្យដឹងមុន ក៏មិនជាអាបត្តិដល់ភិក្ខុអាពាធ ។

បទថា **បដិសំវិទិតេ វា គិលានស្ស វា សេសកំ** សេចក្ដីថា ខាទនីយ ភោជនីយ ដែលគេប្រាប់ឲ្យដឹង ហើយនាំមកប្រគេនដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់ភិក្ខុមួយរូបសូម្បីភិក្ខុដទៃឆាន់របស់ដែលជាសំណល់នៃភិក្ខុនោះ គួរ ។ ខាទនីយ ភោជនីយ ជារបស់ដែលគេប្រាប់ឲ្យដឹង ហើយនាំមកប្រគេនដ៏ច្រើន ដល់ភិក្ខុ ៤ ឬ ៥ អង្គ ពួកលោកប្រាថ្នានឹងឲ្យដល់ភិក្ខុពួកដទៃ ។ ខាទនីយ ភោជនីយនោះ ក៏ជាសំណល់របស់ភិក្ខុដែលបានទទួលនិមន្តន៍ទុកដូចគ្នា ទើបសមគួរ

ដល់ភិក្ខុគ្រប់រូប ។ បើរបស់នោះមានបរិបូណ៌ពោរពាសនោះឯង ទុកដាក់ឲ្យ ផុតសន្និធិហើយ រមែងសមគួរក្នុងថ្ងៃស្អែកឡើង ។ សូម្បីក្នុងរបស់ជា សំណល់ដែលគេនាំមកប្រគេនដល់ភិក្ខុអាពាធ ក៏មានន័យនេះដូចគ្នា ។

ឯខាទនីយ ភោជនីយ ដែលគេមិនបានប្រាប់ឲ្យដឹង ហើយនាំមកប្រគេន ភិក្ខុគប្បីបញ្ជូនទៅកាន់ខាងក្រៅវត្ត ហើយឲ្យធ្វើជារបស់ប្រាប់ឲ្យដឹងមុនហើយ សឹមឲ្យនាំត្រឡប់មក ។ ឬពួកភិក្ខុគប្បីទៅទទួលយក ក្នុងចន្លោះផ្លូវក៏បាន ។ សូម្បីរបស់ណា ដែលពួកអ្នកស្រុកដើរច្នេងត្រង់កណ្ដាលវត្ត នាំមកប្រគេនក្ដី ពួកព្រានព្រៃជាដើមនាំមកប្រគេនអំពីព្រៃក្ដី របស់នោះ ភិក្ខុគប្បីឲ្យគេធ្វើឲ្យជា របស់ដែលគេប្រាប់ឲ្យដឹងដោយន័យមុននោះឯង ។

ពីរបទថា **តត្ថ ជាតកំ** សេចក្ដីថា ភិក្ខុឆាន់របស់ដែលកើតឡើងក្នុង វត្តនោះឯង មានមូលខាទនីយជាដើម ដែលអ្នកដទៃធ្វើឲ្យជាកប្បិយ ហើយ ប្រគេន ជាអនាបត្តិ ។ បើពួកអ្នកស្រុកនាំយករបស់នោះទៅកាន់ផ្ទះ ស្លហើយ នាំមកប្រគេន មិនគួរ ។ ភិក្ខុគប្បីឲ្យគេធ្វើឲ្យជារបស់ប្រាប់ឲ្យដឹងមុន ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចកឋិនសិក្ខាបទ ជាកិរិយាផង អកិរិយា ផង នោសញ្ញាវិមោក្ខ អចិត្តកៈ បណ្ណត្តិវជ្ជៈ កាយកម្ម វចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

អរញ្ញកសេនាសនសិក្ខាបទ ចប់

បដិទេសនីយកណ្ឌវណ្ណនា ឈ្មោះ សមន្តប្បាសាទិកា

ចប់ តាមវណ្ណនានុក្រម

វិនយបិដក

សេក្ខិយកណ្ឌ

បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ វត្ថុដែលគប្បីសិក្សាទាំងនេះ

តែងមកកាន់ឧទ្ទេស ។

បរិមណ្ឌលវគ្គ

សារុប្បមាន ២៦

[៤១៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលសម្រេចឥរិយាបថ នៅក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុស្លៀកស្បង់ ឲ្យស្រុយមុខខ្លះ ស្រុយក្រោយខ្លះ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា សមណៈទាំងឡាយជាសក្យបុត្រ មិនសមបើនឹងស្លៀកស្បង់ឲ្យស្រុយមុខខ្លះ ស្រុយក្រោយខ្លះ ដូចជាពួកគ្រហស្ថដែលជាអ្នកបរិភោគកាមសោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ ។ ពួកភិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា គួរបើដែរពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុហ៊ាន ស្លៀកស្បង់ឲ្យស្រុយមុខខ្លះ ស្រុយក្រោយខ្លះ ។ ខណៈនោះ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ក្រាបទូលរឿងនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយទ្រង់សួរចំពោះទៅពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុថា ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ បានឮថា អ្នកទាំងឡាយ ស្លៀកស្បង់ស្រុយមុខខ្លះ ស្រុយក្រោយខ្លះ

ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់ត្រាស់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនសមបើនឹងស្លៀកស្បង់ឲ្យស្ដុយមុខខ្លះ ស្ដុយក្រោយខ្លះទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះ នឹងបាននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លារួចហើយ ក៏ទេដែរ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្ដែងឡើងនូវសិក្ខានេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្ដីសិក្សាថា អញនឹងស្លៀក (ស្បង់) ឲ្យជាបរិមណ្ឌល ។

ភិក្ខុត្រូវស្លៀកឲ្យជាបរិមណ្ឌល គឺបិទបាំងមណ្ឌលផ្ចិត មណ្ឌលជង្គង់ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្ដីមិនអើពើ ហើយស្លៀកឲ្យស្ដុយមុខខ្លះ ស្ដុយក្រោយខ្លះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្ដីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤១៩] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុដណ្ដប់ (ចីវរ) ស្ដុយមុខខ្លះ ស្ដុយក្រោយខ្លះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្ដីសិក្សាថា អញនឹងដណ្ដប់ (ចីវរ) ឲ្យជាបរិមណ្ឌល ។

ភិក្ខុគប្បីដណ្ដប់ឲ្យជាបរិមណ្ឌល គឺធ្វើនូវជាយទាំងពីរឲ្យត្រឹមស្មើគ្នា ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្ដីមិនអើពើ ដណ្ដប់ (ចីពរ) ឲ្យស្ដុយមុខខ្លះ ស្ដុយ

ក្រោយខ្វះ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤២០] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយបើកចំហនូវកាយ[១] ហើយដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ (គឺក្នុងស្រុក) ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងបិទបាំងឲ្យល្អ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុត្រូវបិទបាំងឲ្យល្អដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយបើកចំហកាយ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤២១] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយបើកចំហកាយ អង្គុយក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងបិទបាំង (កាយ) ឲ្យល្អ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុត្រូវបិទបាំងឲ្យល្អអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយបើកចំហកាយ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន

១- គឺភិក្ខុមិនបានបិទបាំងកាយឲ្យជាបរិមណ្ឌល ។

ក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុដែលបួល ទៅកាន់លំនៅ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤២២] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយវាស ដៃខ្លះ វាសជើងខ្លះ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើ សេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងសង្រួមឲ្យល្អ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុត្រូវតែសង្រួមឲ្យល្អ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យ សេចក្តីមិនអើពើ ហើយគ្រវាត់គ្រវែងដៃខ្លះ ជើងខ្លះ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន ក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តី អន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤២៣] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយវាស ដៃខ្លះ វាសជើងខ្លះ អង្គុយក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើ សេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងសង្រួមដោយល្អ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុត្រូវតែសង្រួមឲ្យល្អ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យ សេចក្តីមិនអើពើ ហើយវាសដៃ ឬវាសជើង អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវ អាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន ក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តី

អន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤២៤] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ក្រឡេកមើលត្រង់ទីនោះៗ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមានភ្នែកសម្លឹងចុះ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុត្រូវតែមានភ្នែកសម្លឹងចុះ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ក្រឡេកមើលត្រឹមតែមួយជួរនឹម ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយក្រឡេកមើលត្រង់ទីនោះៗ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤២៥] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ក្រឡេកមើលត្រង់ទីនោះៗ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមានភ្នែកសម្លឹងចុះ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុត្រូវតែមានភ្នែកសម្លឹងចុះ ត្រឹមមួយជួរនឹម អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយក្រឡេកមើលត្រង់ទីនោះៗ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤២៦] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយសើយចីវរ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនបានសើយចីវរ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសើយចីវរ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយសើយចីវរ ខាងម្ខាង ឬទាំងពីរខាង ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ការៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤២៧] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយសើយចីវរ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសើយចីវរ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសើយចីវរ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយសើយចីវរខាងម្ខាង ឬទាំងពីរខាង អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ការៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុដែលចូលទៅក្នុងអាវាស ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

បរិមណ្ឌលវគ្គជាបឋម ចប់

ឧជ្ជគ្ឃិកវគ្គ

[៤២៨] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយសើចខ្លាំងដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសើចខ្លាំង ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសើចខ្លាំង ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយសើចខ្លាំង ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុគ្រាន់តែធ្វើញញឹមក្នុងវត្ថុដែលគួរញញឹម ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤២៩] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយសើចខ្លាំងអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសើចខ្លាំង អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសើចខ្លាំង អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះឡើយ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយសើចខ្លាំង អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុគ្រាន់តែធ្វើញញឹមក្នុងវត្ថុដែលគួរញញឹម ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៣០] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុធ្វើនូវ

សំឡេងហ៊ោ សំឡេងឮដ៏ខ្លាំងដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងនិយាយសម្តីតិច ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុត្រូវមានសំឡេងតិច ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយធ្វើនូវសំឡេងហ៊ោ សំឡេងឮខ្លាំង ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៣១] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុធ្វើនូវសំឡេងហ៊ោ សំឡេងឮដ៏ខ្លាំង អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងនិយាយសម្តីតិច អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុត្រូវតែមានសំឡេងតិច អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយធ្វើនូវសំឡេងហ៊ោ សំឡេងឮដ៏ខ្លាំង អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៣២] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុគ្រលែង

កាយ យោលកាយ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្ដីសិក្សាថា អញនឹងមិនគ្រលែងកាយ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើកាយឲ្យគ្រលែង ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ត្រូវផ្គត់ផ្គង់កាយដើរទៅ (ក្នុងចន្លោះផ្ទះ) ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្ដីមិនអើពើ ហើយគ្រលែងកាយ យោលកាយដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្ដីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៣៣] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយគ្រលែងកាយ យោលកាយ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្ដីសិក្សាថា អញនឹងមិនគ្រលែងកាយ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវគ្រលែងកាយ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ត្រូវតែផ្គត់ផ្គង់កាយហើយអង្គុយនៅ (ក្នុងចន្លោះផ្ទះ)។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្ដីមិនអើពើហើយឃ្លោងកាយ យោលកាយ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុដែលចូលទៅកាន់ទីនៅ ១ ភិក្ខុមានសេចក្ដីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៣៤] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ

បង់បោយ វាសដៃដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនបង់បោយ ដើរទៅនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវបង់បោយ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ត្រូវដាក់ដៃឲ្យស្រួលដើរទៅ (ក្នុងចន្លោះផ្ទះ) ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយបង់បោយ វាសដៃ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៣៥] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយច្ការដៃ វាសដៃ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនច្ការដៃ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវច្ការដៃ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ត្រូវដាក់ដៃឲ្យស្រួលអង្គុយ (ក្នុងចន្លោះផ្ទះ) ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយច្ការដៃ វាសដៃ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុបួលទៅកាន់ទីនៅ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៣៦] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ គ្រលែងក្បាល រេក្បាល ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើ

សេចក្ដីសិក្សាថា អញនឹងមិនគ្រវែងក្បាល ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវគ្រវែងក្បាល ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ត្រូវតែផ្គង់តម្រង់ក្បាលឲ្យស្រួលដើរទៅ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្ដីមិនអើពើ គ្រវែងក្បាល វេក្បាល ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្ដីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៣៧] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ គ្រវែងក្បាល វេក្បាល អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្ដីសិក្សាថា អញនឹងមិនគ្រវែងក្បាល អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវគ្រវែងក្បាល អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ត្រូវតែផ្គង់តម្រង់ក្បាលឲ្យស្រួលអង្គុយនៅ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្ដីមិនអើពើ ហើយគ្រវែងក្បាល វេក្បាល អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុចូលទៅកាន់ទីនៅ ១ ភិក្ខុមានសេចក្ដីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

ឧជ្ជគ្ឃិកវគ្គទី ២ ចប់

ខម្ភកតវគ្គ

[៤៣៨] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ (យកដៃ) ស៊ីមចង្កេះ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្ដីសិក្សាថា អញនឹងមិន (យកដៃ) ស៊ីមចង្កេះ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវស៊ីមចង្កេះ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្ដីមិនអើពើ ហើយធ្វើនូវកិរិយាស៊ីមចង្កេះតែម្ខាងក្ដី ទាំងពីរខាងក្ដី ហើយដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្ដីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៣៩] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ (យកដៃ) ស៊ីមចង្កេះ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្ដីសិក្សាថា អញនឹងមិន (យកដៃ) ស៊ីមចង្កេះ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ។

ភិក្ខុមិនត្រូវ (យកដៃ) ស៊ីមចង្កេះ ហើយអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្ដីមិនអើពើ ហើយធ្វើនូវកិរិយាស៊ីមចង្កេះតែម្ខាងក្ដី ទាំងពីរខាងក្ដី អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុចូលទៅកាន់ទីនៅ ១ ភិក្ខុមានសេចក្ដីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៤០] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទទូរក្បាល

ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនទទូរក្បាល ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវទទូរក្បាល ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះឡើយ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយទទូរក្បាល ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៤១] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទទូរក្បាលអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនទទូរក្បាល អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវទទូរក្បាល អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយទទូរក្បាល អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុចូលទៅកាន់ទីនៅ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៤២] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុដើរចំអើតជើងទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនចំអើតជើង ហើយដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវចំអើតជើង ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យ

សេចក្តីមិនអើពើ ហើយដើរចំអើតជើង ទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុបួលទៅកាន់ទីនៅ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៤៣] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុអង្គុយត្របោមក្បាលជង្គង់ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនអង្គុយត្របោមក្បាលជង្គង់ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវអង្គុយត្របោមក្បាលជង្គង់ក្នុងចន្លោះផ្ទះឡើយ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយត្របោមក្បាលជង្គង់ ដោយដៃក្តី ត្របោមដោយរឹតនឹងសំពត់ក្តី ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុបួលទៅកាន់ទីនៅ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

ភោជនប្បដិសំយុត្ត ៣០

[៤៤៤] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទទួលអាហារបិណ្ឌបាតមិនគោរព ធ្វើដូចជាមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងចាក់ចោល ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងទទួលអាហារបិណ្ឌបាតដោយគោរព ។

ភិក្ខុត្រូវទទួលអាហារបិណ្ឌបាតដោយគោរព ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តី

មិនអើពើ ហើយទទួលអាហារបិណ្ឌបាតមិនគោរព ធ្វើដូចជាមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងចាក់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៤៥] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសម្លឹងមើលទៅក្នុងទីនោះៗ ទទួលបិណ្ឌបាត កាលបើមានជនកំពុងដាក់បាត្រក្តី ដាក់រួចហើយ ដើរទៅក្តី ក៏មិនបានដឹងសោះ (ព្រោះមិនសង្រួម រវល់តែមើលទៅទីផ្សេងផ្តាស) ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងសម្គាល់ក្នុងបាត្រ ហើយទទួលបិណ្ឌបាត ។

ភិក្ខុត្រូវសម្គាល់ក្នុងបាត្រ ហើយទទួលបិណ្ឌបាត ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សម្លឹងមើលទៅក្នុងទីនោះៗ ទទួលបិណ្ឌបាត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៤៦] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ កាលទទួលបិណ្ឌបាត ទទួលយកសម្លច្រើនជាង ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងទទួលបិណ្ឌបាតឲ្យល្មមគ្នានឹងសម្ល ។

ដែលហៅថា សម្ព បានដល់ សម្ពពីរយ៉ាង គឺសម្ពសណ្តែកបាយ ១ សម្ពសណ្តែករាជមាស ១ ដែលគួរជនទីងនាំទៅដោយដៃបាន ។

ភិក្ខុត្រូវទទួលបិណ្ឌបាតល្មមគ្នានឹងសម្ព ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយទទួលយកសម្ពច្រើនជាង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១២ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ សម្ពមានរសដ៏ក្រៃលែង ១ ភិក្ខុទទួលយករបស់ជនជាញាតិ ១ របស់ជនដែលបានបវារណា ១ ភិក្ខុទទួលយកដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អ្នកដទៃ ១ ភិក្ខុទទួលយកដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៤៧] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទទួលបិណ្ឌបាត ពេញកំពុងបាត្រ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងទទួលបិណ្ឌបាតឲ្យស្មើត្រឹមកណ្តាប់មាត់បាត្រ ។

ភិក្ខុត្រូវទទួលបិណ្ឌបាតឲ្យពេញស្មើត្រឹមកណ្តាប់មាត់បាត្រ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយទទួលបិណ្ឌបាតឲ្យកំពុងលើសកណ្តាប់មាត់បាត្រទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

ខម្ភកតវគ្គទី ៣ ចប់

សត្តុបវគ្គ

[៤៤៨] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆាន់បិណ្ឌបាតមិនគោរព ធ្វើដូចជាមិនចង់ឆាន់ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្ដីសិក្សាថា អញនឹងឆាន់បិណ្ឌបាតដោយគោរព ។

ភិក្ខុត្រូវឆាន់បិណ្ឌបាតដោយគោរព ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្ដីមិនអើពើ ហើយឆាន់បិណ្ឌបាតមិនគោរព ធ្វើហាក់ដូចជាមិនចង់ឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្ដីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៤៩] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុបែរមើលទៅទីនោះៗ ឆាន់បិណ្ឌបាត កាលបើទាយកកំពុងអង្គាសក្ដី អង្គាសរួចហើយចេញដើរទៅក្ដី ក៏មិនដឹងអ្វីឡើយ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្ដីសិក្សាថា អញនឹងសម្គាល់តែក្នុងបាត្រ ឆាន់បិណ្ឌបាត ។

ភិក្ខុត្រូវសម្គាល់តែក្នុងបាត្រ ហើយឆាន់បិណ្ឌបាត ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្ដីមិនអើពើ សម្លឹងមើលទៅទីនោះៗ ឆាន់បិណ្ឌបាតបណ្ដើរ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្ដីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៥០] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុកកាយបាយឲ្យខូង ក្នុងទីនោះៗ ឆាន់បិណ្ឌបាត ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្ដីសិក្សាថា អញនឹងឆាន់បិណ្ឌបាតវាចឲ្យស្មើ ។

ភិក្ខុត្រូវឆាន់បិណ្ឌបាតវាចឲ្យស្មើ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្ដីមិនអើពើ កកាយបាយឲ្យខូងក្នុងទីនោះៗ ឆាន់បិណ្ឌបាត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១០ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុកកាយបិណ្ឌបាតឲ្យខូងឲ្យដល់ពួកជនដទៃ ១ ភិក្ខុកកាយបិណ្ឌបាតឲ្យខូងរោយរាយចុះក្នុងភាជនៈដទៃ ១ ភិក្ខុកកាយសម្ល‌ឧត្តរិភង្គ ១ ភិក្ខុមានសេចក្ដីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៥១] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ កាលឆាន់បិណ្ឌបាត ក៏ឆាន់សម្លច្រើនជាង ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្ដីសិក្សាថា អញនឹងឆាន់បិណ្ឌបាតឲ្យល្មមគ្នានឹងសម្ល ។

ដែលហៅថា សម្ល បានដល់ សម្លពីរយ៉ាង គឺសម្លសណ្ដែកបាយ ១ សម្លសណ្ដែករាជមាស ១ ដែលជនគួរនឹងនាំទៅដោយដៃបាន ។

ភិក្ខុត្រូវឆាន់បិណ្ឌបាតឲ្យល្មមគ្នានឹងសម្ល ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្ដីមិនអើពើ ឆាន់សម្លឲ្យច្រើនជាង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១២ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ សម្លមាន

វេសដ៏ក្រៃលែង ១ ភិក្ខុឆាន់សម្លរបស់ញាតិ ១ ភិក្ខុឆាន់សម្លរបស់ជនដែលបានបវារណា ១ ភិក្ខុឆាន់សម្លដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់អ្នកដទៃ[១] ភិក្ខុឆាន់សម្លដែលបានមកដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៥២] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុប្រមគ្រង់កំពូលបាយ ហើយឆាន់បិណ្ឌបាត ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនបានប្រមគ្រង់កំពូល ហើយឆាន់បិណ្ឌបាត ។

ភិក្ខុមិនត្រូវប្រមគ្រង់កំពូលបាយ ហើយឆាន់បិណ្ឌបាតទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ប្រមគ្រង់កំពូលបាយ ហើយឆាន់បិណ្ឌបាត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុប្រមូលបិណ្ឌបាតដែលសល់បន្តិចបន្តួចឲ្យមូលជាមួយគ្នា ហើយប្រមឆាន់ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៥៣] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុកកាយ[១] បាយលុបសម្លខ្លះ ម្ហូបខ្លះ ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីល្មោភច្រើន ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនកកាយបាយលុបសម្ល ឬ

១ - បទត្រង់នេះ ហាក់ដូចជាលើស ប្រហែលចម្លងតាមសិក្ខាបទខាងដើម ត្រង់អដ្ឋថា ភិក្ខុទទួលសម្លដើម្បីអ្នកដទៃទេដឹង តែសិក្ខាបទនេះនិយាយពីឆាន់សម្ល ភិក្ខុឆាន់ដើម្បីអ្នកដទៃដូចម្តេចបាន បាលីបទនេះមិនមានក្នុងច្បាប់ឱរូបទេ ។

ម្ហូប ព្រោះអាស្រ័យ សេចក្តីល្មោភច្រើន ។

ភិក្ខុមិនត្រូវកកាយបាយលុបសម្ល ឬម្ហូប ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីល្មោភច្រើនទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយកកាយបាយលុបសម្ល ឬម្ហូប ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីល្មោភច្រើន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ពួកជនជាម្ចាស់របស់គេលុបសម្ល ឬម្ហូប ហើយប្រគេន ១ ភិក្ខុមិនអាស្រ័យសេចក្តីល្មោភច្រើន ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៥៤] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសូមសម្លខ្លះ បាយខ្លះ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯងហើយឆាន់ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រ មិនសមបើនឹងហ៊ានសូមសម្លខ្លះ បាយខ្លះ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯង ហើយឆាន់សោះ អ្នកណាហើយដែលមិនគាប់ចិត្ត នឹងអាហារដ៏បរិបូណ៌ អ្នកណាហើយដែលមិនគាប់ចិត្តនឹងអាហារដែលមានរសឆ្ងាញ់ ។ ពួកភិក្ខុបានឮមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ ។ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនសមបើនឹងហ៊ានសូមសម្លខ្លះ បាយខ្លះ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯង ហើយឆាន់សោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយសូមសម្លខ្លះ បាយខ្លះ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ហើយឆាន់ ពិត

មែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរ បើនឹងហ៊ានសូមសម្លខ្លះ បាយខ្លះ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ហើយឆាន់សោះ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះ នឹងបាន ដឹកនាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវ សម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញ នឹងមិនសូមសម្ល ឬបាយ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯង ហើយឆាន់ទេ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តហើយដល់ពួកភិក្ខុយ៉ាងនេះ ។

[៤៥៥] សម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយមានជំងឺ ។ ឯពួកភិក្ខុអ្នកសួរជំងឺ បានពោលពាក្យនេះនឹងភិក្ខុដែលមានជំងឺថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកទាំងឡាយ ល្មមអត់ធន់បានឬទេ អ្នកទាំងឡាយល្មមញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឬទេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ ពីដើម យើងតែងសូមសម្លខ្លះ បាយខ្លះ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯង ហើយឆាន់ ហេតុនោះ បានជាយើងសប្បាយ តែឥឡូវនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមឃាត់ហើយ ពួកយើងមានសេចក្តីរង្កៀស ដូច្នេះ បានជាមិនហ៊ានសូមគេ ហេតុនោះ បានជាយើងមិនសប្បាយ។ ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើនូវធម្មីកថាក្នុងវេលានោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកហើយ ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត

អនុញ្ញាតដើម្បីឲ្យភិក្ខុដែលមានជំងឺសូមសម្លក្តី បាយក្តី ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ហើយឆាន់បាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគួរធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញឥតមានជំងឺ នឹងមិនបានសូមសម្ល ឬបាយ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ហើយឆាន់ ។

ភិក្ខុឥតមានជំងឺ មិនត្រូវសូមសម្ល ឬបាយ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ហើយឆាន់ទេ ។ ភិក្ខុណាឥតមានជំងឺ អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សូមសម្ល ឬបាយ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ហើយឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១១ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុសូមក្នុងសម្នាក់ញាតិ ១ ភិក្ខុសូមក្នុងសម្នាក់ជនដែលបានបវារណា ១ ភិក្ខុសូមដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ១ ភិក្ខុបានមកដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៥៦] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុប្រុងនឹងលើកទោស ហើយសម្លឹងមើលបាត្រពួកភិក្ខុដទៃ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនប្រុងលើកទោស ហើយសម្លឹងមើលបាត្រពួកភិក្ខុដទៃ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសម្លឹងមើលបាត្រពួកភិក្ខុដទៃ ដោយប្រុងនឹងលើកទោសភិក្ខុទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយប្រុងនឹងលើកទោស ក៏សម្លឹងមើលបាត្រពួកភិក្ខុឯទៀត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុសម្លឹងមើលដោយគិតថា អញនឹងឲ្យ ឬអញនឹងប្រើគេឲ្យឲ្យ ១ ភិក្ខុមិនបានប្រុងនឹងលើកទោស ហើយសម្លឹងមើល ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៥៧] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុធ្វើពំនូតបាយធំពេក ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនធ្វើពំនូតបាយឲ្យធំពេក ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើពំនូតបាយឲ្យធំពេកទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយធ្វើពំនូតបាយឲ្យធំពេក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១០ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុឆាន់បង្អែម ១ ផ្លែឈើតូចធំ ១ សម្ល១ត្តរិភង្គ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៥៨] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុធ្វើពំនូតបាយវែងពេក ហើយឆាន់ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងធ្វើពំនូតបាយឲ្យជាបរិមណ្ឌល គឺឲ្យមូល ។

ភិក្ខុត្រូវធ្វើពំនូតបាយឲ្យជាបរិមណ្ឌល ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយធ្វើពំនូតបាយឲ្យវែង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១០ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន

ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុចាន់បង្អែម ១ ផ្លែឈើតូចធំ ១ សម្ងួតក្នុងភិក្ខុ ១ ភិក្ខុមានសេចក្ដីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សក្កច្ចវគ្គទី ៤ ចប់

កពឡវគ្គ

[៤៥៩] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុកាលពំនូតបាយនៅមិនទាន់មកដល់មាត់ ក៏ហាមាត់ចាំ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្ដីសិក្សាថា កាលពំនូតបាយមិនទាន់មកដល់ អញនឹងមិនបើកទ្វារមាត់ចាំ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវហាមាត់ចាំពំនូតបាយដែលមិនទាន់បានមកដល់មាត់ទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្ដីមិនអើពើ ហើយហាមាត់ចាំពំនូតបាយ ដែលមិនទាន់មកដល់មាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្ដីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៦០] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុកាលចាន់បាយ ក៏ញាត់ (ម្រាម) ដៃទាំងអស់ចូលទៅក្នុងមាត់ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់

ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្ដីសិក្សាថា អញកាលឆាន់បាយ នឹងមិនញាត់ (ម្រាម) ដៃទាំងអស់ចូលទៅក្នុងមាត់ ។

ភិក្ខុកាលឆាន់បាយ មិនត្រូវញាត់ (ម្រាម) ដៃទាំងអស់ចូលទៅក្នុងមាត់ទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្ដីមិនអើពើ ហើយឆាន់បាយញាត់ (ម្រាម) ដៃទាំងអស់ចូលទៅក្នុងមាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្ដីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៦១] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនិយាយទាំងពំនូតបាយនៅក្នុងមាត់ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្ដីសិក្សាថា អញនឹងមិននិយាយទាំងពំនូតបាយនៅក្នុងមាត់ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវនិយាយទាំងពំនូតបាយនៅក្នុងមាត់ទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្ដីមិនអើពើ ហើយនិយាយទាំងពំនូតបាយនៅក្នុងមាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្ដីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៦២] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆាន់បោះដុំបាយ (ទៅក្នុងមាត់) ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្ដីសិក្សាថា អញ នឹងមិនឆាន់បោះដុំបាយ (ទៅក្នុងមាត់) ។

ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់បោះដុំបាយ (ទៅក្នុងមាត់) ទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្ដីមិនអើពើ ឆាន់បោះដុំបាយ (ទៅក្នុងមាត់) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៩ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុឆាន់បង្អែម ១ ផ្លែឈើតូចធំ ១ ភិក្ខុមានសេចក្ដីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៦៣] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆាន់កាត់ពំនូតបាយ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្ដីសិក្សាថា អញនឹងមិនឆាន់កាត់ពំនូតបាយ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់កាត់ពំនូតបាយទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្ដីមិនអើពើ ឆាន់កាត់ពំនូតបាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១០ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុឆាន់បង្អែម ១ ផ្លែឈើតូចធំ ១ សម្ភុត្តវិកដ្ត ១ ភិក្ខុមានសេចក្ដីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៦៤] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆាន់បៀមពំនូតបាយក្នុងថ្ពាល់ (គឺបៀមដូចស្វា) ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្ដីសិក្សាថា អញនឹងមិនឆាន់បៀមពំនូតបាយក្នុងថ្ពាល់ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់បៀមពំនូតបាយក្នុងថ្ពាល់ទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យ

សេចក្ដីមិនអើពើ ឆាន់បៀមពំនូតបាយក្នុងថ្ពាល់ម្ខាង ឬទាំងពីរខាង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុឆាន់ផ្លែឈើជំតូច ១ ភិក្ខុមានសេចក្ដីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៦៥] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆាន់រលាស់ដៃ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្ដីសិក្សាថា អញនឹងមិនឆាន់រលាស់ដៃ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់រលាស់ដៃទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្ដីមិនអើពើ ឆាន់រលាស់ដៃបណ្ដើរ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុចោលសំរាម ហើយរលាស់ដៃ ១ ភិក្ខុមានសេចក្ដីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៦៦] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆាន់ធ្វើគ្រាប់បាយឲ្យជ្រុះរាយរាយ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្ដីសិក្សាថា អញនឹងមិនឆាន់គ្រាប់បាយឲ្យជ្រុះរាយរាយ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់ធ្វើគ្រាប់បាយឲ្យជ្រុះរាយរាយទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្ដីមិនអើពើ ឆាន់ធ្វើគ្រាប់បាយឲ្យជ្រុះរាយរាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុបោលសំរាម ដោយទៅទាំងគ្រាប់បាយ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៦៧] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆាន់លៀនអណ្តាត ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនឆាន់លៀនអណ្តាត ។

ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់លៀនអណ្តាតទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ឆាន់លៀនអណ្តាត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៦៨] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆាន់ធ្វើសំឡេងពួផ្លូប់ៗ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនឆាន់ធ្វើសំឡេងឲ្យពួផ្លូប់ៗ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់ធ្វើសំឡេងឲ្យពួផ្លូប់ៗ ទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ឆាន់ធ្វើសំឡេងឲ្យពួផ្លូប់ៗ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន

ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្ដីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

កពឡវគ្គទី ៥ ចប់

សុរុសុរុវគ្គ

[៤៦៩] សម័យនោះឯង ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ កាលគង់នៅឃោសិតារាម ជិតក្រុងកោសម្ពី ។ វេលានោះឯង មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ បានតាក់តែងទឹកដោះចំពោះសង្ឃ ។ អស់ទាំងពួកភិក្ខុក៏ផាន់ទឹកដោះធ្វើសំឡេងឲ្យឮគ្រុកៗ ។ មានភិក្ខុមួយរូបធ្លាប់ជាអ្នករបាំ (ពីដើម) បានពោលពាក្យនេះថា សង្ឃទាំងអស់នេះ ទំនងជាធ្វើទឹកដោះឲ្យត្រជាក់ទេដឹង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្ដីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបន្ទាប់ថា ភិក្ខុ (នេះ) មិនសមបើនឹងហ៊ានពោលកំប្លែងប្រាវព្ធព្រះសង្ឃ (ដូច្នេះ) សោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុ បានឮថា អ្នកឯងពោលកំប្លែងប្រាវព្ធសង្ឃ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកឯងមិនសមបើនឹងហ៊ានពោលកំប្លែងប្រាវព្ធសង្ឃ (ដូច្នេះ) សោះ ម្នាលមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះ មិនបានដឹកនាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យបានជ្រះថ្លាឡើង ឬពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ទ្រង់បន្ទោសរួចហើយ ទ្រង់ធ្វើនូវធម្មីកថា ត្រាស់ហៅ

ភិក្ខុទាំងឡាយមក ដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវនិយាយកំប្លែងប្រារព្ធព្រះពុទ្ធ ឬព្រះធម៌ ឬព្រះសង្ឃទេ ភិក្ខុណានិយាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសភិក្ខុនោះដោយអនេកបរិយាយ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនបានឆាន់ ធ្វើសំឡេងឲ្យឮគ្រូកៗ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់ធ្វើសំឡេងឲ្យឮគ្រូកៗ ទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ឆាន់ធ្វើសំឡេងឲ្យឮគ្រូកៗ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៧០] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆាន់លិទ្ធដៃ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនឆាន់លិទ្ធដៃ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់លិទ្ធដៃទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយឆាន់លិទ្ធដៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៧១] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆាន់លិទ្ធ

បាត្រ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្ដីសិក្សាថា អញនឹងមិនធាន់លិទ្ធបាត្រ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធាន់លិទ្ធបាត្រទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្ដីមិនអើពើ ហើយធាន់លិទ្ធបាត្រ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុប្រមូលភោជនទាំងឡាយ ដែលសេសសល់បន្តិចបន្តួចមកក្នុងទីជាមួយគ្នាលិទ្ធហើយធាន់ ១ ភិក្ខុមានសេចក្ដីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៧២] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុធាន់លិទ្ធបបូរមាត់ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្ដីសិក្សាថា អញនឹងមិនធាន់លិទ្ធបបូរមាត់ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធាន់លិទ្ធបបូរមាត់ទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្ដីមិនអើពើ ហើយធាន់លិទ្ធបបូរមាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្ដីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៧៣] សម័យនោះឯង ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគ ទ្រង់គង់នៅភេសកឡាវ័ន (ព្រៃសម៉) ជាទីឲ្យអភ័យដល់សត្វម្រឹគ ទៀបក្រុងសុំសុមារគិរៈ ក្នុងដែនភគ្គៈ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅលើកោកនទប្រាសាទ

(ប្រាសាទមានសណ្ឋានដូចផ្កាឈូក) មានដៃប្រឡាក់ដោយអាមិសៈ ទទួលភាជនៈទឹកសម្រាប់ធាន់ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រ មានដៃប្រឡាក់ដោយអាមិសៈ មិនសមបើនឹងទទួលចាប់ភាជនៈទឹកសម្រាប់ធាន់ ដូចជាពួកគ្រហស្ថ ដែលបរិភោគកាមគុណសោះ ។ ពួកភិក្ខុបានឮមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀលបន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុទាំងឡាយ មានដៃប្រឡាក់ដោយអាមិសៈ មិនសមបើនឹងហ៊ានទទួលភាជនៈទឹកសម្រាប់ធាន់សោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា ភិក្ខុទាំងឡាយមានដៃប្រឡាក់ដោយអាមិសៈ ទទួលភាជនៈទឹកសម្រាប់ធាន់ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោឃបុរសទាំងនោះ មានដៃប្រឡាក់ដោយអាមិសៈ មិនសមបើនឹងទទួលភាជនៈទឹក សម្រាប់ធាន់សោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនបានដឹកនាំពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញមានដៃប្រឡាក់ដោយអាមិសៈ នឹងមិនទទួលភាជនៈទឹកសម្រាប់ធាន់ ។

ភិក្ខុមានដៃប្រឡាក់ដោយអាមិសៈ មិនត្រូវទទួលភាជនៈទឹកសម្រាប់

ឆាន់ទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ មានដៃប្រឡាក់ដោយអាមិសៈ ទទួលភាជនៈទឹកសម្រាប់ឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុទទួលភាជនៈទឹកសម្រាប់ឆាន់ ដោយប៉ងថា អញនឹងលាង ឬអញនឹងប្រើគេឲ្យលាង ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៧៤] សម័យនោះឯង ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅភេសកឡាវ័ន (ព្រៃសម៉) ជាទីឲ្យអភ័យដល់សត្វម្រឹគ ទៀបក្រុងសុំសុមារគិរៈ ក្នុងដែនភគ្គៈ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅលើកោកនទប្រាសាទ (ប្រាសាទមានសណ្ឋានដូចផ្កាឈូក) ចាក់ទឹកដែលលាងបាត្រទាំងគ្រាប់បាយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រ មិនសមបើនឹងហ៊ានចាក់ទឹកដែលលាងបាត្រទាំងគ្រាប់បាយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ដូចជាពួកគ្រហស្ថ ដែលបរិភោគកាមគុណសោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុទាំងឡាយមិនសមបើនឹងហ៊ានចាក់ទឹកដែលលាង បាត្រទាំងគ្រាប់បាយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា ភិក្ខុទាំងឡាយចាក់ទឹកលាងបាត្រ ទាំងគ្រាប់បាយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុ

ទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោឃបុរសទាំងនោះ មិនសមបើនឹងហ៊ានចាក់ទឹកលាងបាត្រទាំងគ្រាប់បាយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះសោះម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនបានដឹកនាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនចាក់ទឹកលាងបាត្រទាំងគ្រាប់បាយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវចាក់ទឹកលាងបាត្រទាំងគ្រាប់បាយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ចាក់ទឹកលាងបាត្រទាំងគ្រាប់បាយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុប្រមូលគ្រាប់បាយមកផ្ទុំគ្នា ហើយសម្រិតចោលតែទឹកក្តី ភិក្ខុប្របាច់គ្រាប់បាយឲ្យរលាយជាទឹក ហើយចាក់ចោលទាំងអស់ក្តី ភិក្ខុចាក់ទឹកលាងបាត្រទាំងគ្រាប់បាយទៅក្នុងភាជនៈ (កន្ធោរ) ក្តី ភិក្ខុនាំយកទឹកលាងបាត្រទាំងគ្រាប់បាយទៅចាក់ចោលក្រៅក្តី ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

ធម្មទេសនាបដិសំយុត្ត មាន ១៦ សិក្ខាបទ

[៤៧៥] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សមានឆត្រនៅក្នុងដៃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ មិនសមបើនឹងហ៊ានសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សមានឆត្រនៅក្នុងដៃសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា អ្នកទាំងឡាយសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សមានឆត្រនៅក្នុងដៃ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ មិនគួរនឹងសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សមានឆត្រនៅក្នុងដៃទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនបានដឹកនាំពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង-ឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សមានឆត្រនៅក្នុងដៃ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ញត្តហើយ ដល់ពួកភិក្ខុយ៉ាងនេះ ។

[៤៧៦] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយរង្កៀសក្នុងការសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សឈឺមានឆត្រនៅក្នុងដៃ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រ មិនសមបើនឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សឈឺ មានឆត្រនៅក្នុងដៃសោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮមនុស្សទាំងនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ វេលានោះ ភិក្ខុទាំង

នោះបានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើនូវធម្មីកថា ក្នុងវេលានោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកហើយ ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដើម្បីឲ្យភិក្ខុសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សឈឺមានឆត្រនៅក្នុងដៃបាន (ឥតមានទោស) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសម្តែងធម៌ ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ មានឆត្រនៅក្នុងដៃ ។

ដែលហៅថា ឆត្រ បានដល់ ឆត្រ ៣ យ៉ាង គឺឆត្រដែលគេពាសដោយសំពត់មានពណ៌ស ១ ឆត្រដែលគេធ្វើដោយស្លឹក ១ ឆត្រដែលគេធ្វើដោយស្នឹកឈើ ១ (ឆត្រទាំង ៣ នេះ) ដែលគេចងឲ្យមានរាងមូល[១] ចងឲ្យជាប់មាំដោយឆ្អឹងឆត្រ[២] ។ ដែលហៅថា ធម៌ គឺធម៌ដែលព្រះពុទ្ធទ្រង់សម្តែង សាវកសម្តែង ឥសីសម្តែង ទេវតាសម្តែង ប្រកបដោយអដ្ឋកថា ប្រកបដោយបាលី ។ ត្រង់ពាក្យថា សម្តែង គឺភិក្ខុសម្តែងដោយបទ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដគ្រប់ៗ បទ ។ ភិក្ខុសម្តែងដោយអក្ខរៈ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ គ្រប់ៗ អក្ខរៈ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ មានឆត្រនៅក្នុងដៃទេ ។

១- ដីកាវិន័យ ឆត្រនេះ គេធ្វើឆ្អឹងទទឹង មានរង់មូលដូចជាកង់ ហើយយកមកក្លាប់នឹងឆ្អឹងបណ្តោយ ចងរឹតនឹងចេស ។

២- ឆត្រនេះគេធ្វើ ឆ្អឹងបណ្តោយ និងឆ្អឹងទទឹងឲ្យត្រង់ ចងឲ្យមាំ មានដងវែង (ឆ្អឹងលុត) គេប្រើបើកបិទបាន ។

ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ មានធត្រនៅក្នុងដៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៧៧] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សមានដំបងនៅក្នុងដៃ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ មានដំបងនៅក្នុងដៃ ។

ដែលហៅថា ដំបង បានដល់ ដំបងប្រវែង ៤ ហត្ថមជ្ឈិមបុរស ។ វែងជាង ៤ ហត្ថនោះ ក៏មិនហៅថាដំបង ខ្លីជាង ៤ ហត្ថនោះ ក៏មិនហៅថាដំបងដែរ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ មានដំបងនៅក្នុងដៃទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ មានដំបងនៅក្នុងដៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៧៨] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សមានគ្រឿងសស្ត្រានៅក្នុងដៃ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ មានគ្រឿង

សស្រ្តានៅក្នុងដៃ ។

គ្រឿងដែលសម្រាប់ប្រហារមានមុខមុតតែម្ខាង ឬមានមុខមុតទាំងពីរខាង ហៅថា គ្រឿងសស្រ្តា ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺមានគ្រឿងសស្រ្តានៅក្នុងដៃទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ មានគ្រឿងសស្រ្តានៅក្នុងដៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ការៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៧៩] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សមានគ្រឿងអាវុធនៅក្នុងដៃ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ មានគ្រឿងអាវុធនៅក្នុងដៃ ។ ធ្នូមានដងរាងដំបារ (ដូចដងកែវ) ឬធ្នូមានដងមូល ហៅថាគ្រឿងអាវុធ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ មានគ្រឿងអាវុធនៅក្នុងដៃទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ មានគ្រឿងអាវុធនៅក្នុងដៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ការៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សុរុសុរុវគ្គទី ៦ ចប់

ចាតុក្កាវគ្គ

[៤៨០] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សពាក់ទ្រនាប់ជើង ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ ពាក់ទ្រនាប់ជើង ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ ពាក់ទ្រនាប់ជើងទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ ជាន់ទ្រនាប់ជើងក្តី ពាក់ក្តី ដោះបង្ហើបកែងបន្តិចក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ការៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៨១] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សពាក់ស្បែកជើង ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ ពាក់ស្បែកជើង ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ ពាក់ស្បែកជើងទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ ជាន់លើស្បែកជើងក្តី ពាក់ក្តី ដោះបង្ហើបកែងបន្តិចក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ការៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៨២] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសម្តែងធម៌

ដល់មនុស្សនៅលើយាន ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ នៅលើយានទេ ។

ដែលហៅ យាន គឺសំដៅយក វ រថ រទេះ រថទ្រង់គ្រឿង គ្រែស្នែង និងអង្រឹង ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ នៅលើយានទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ នៅលើយាន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

 វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៨៣] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សនៅលើដំណេក ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ នៅលើដំណេក ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ នៅលើដំណេកទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ ដោយហោចទៅ សូម្បីដេកនៅលើផែនដី ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៨៤] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសម្តែងធម៌

ដល់មនុស្សអន្ទ្រយត្របោមក្បាលជន្ទន់ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ អន្ទ្រយត្របោមក្បាលជន្ទន់ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ អន្ទ្រយត្របោមក្បាលជន្ទន់ទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ អន្ទ្រយត្របោមក្បាលជន្ទន់ ដោយដៃក្តី អន្ទ្រយត្របោមក្បាលជន្ទន់ ដោយសំពត់ក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៨៥] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សជួតក្បាល ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ ជួតក្បាល ។

ដែលហៅថា មនុស្សជួតក្បាល គឺសំដៅយកមនុស្សដែលជួតក្បាលមិនឲ្យឃើញចុងសក់ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសម្តែងធម៌ ដល់មនុស្សជួតក្បាលទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ ជួតក្បាល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុបង្គាប់

មនុស្សនោះឲ្យបើកឈ្នួតឲ្យលេចចុងសក់ចេញ ហើយទើបសម្តែង ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៨៦] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សទទូរក្បាល ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ ទទូរក្បាល ។

ដែលហៅថា មនុស្សទទូរក្បាល គឺសំដៅយកមនុស្សដណ្តប់សំពត់គ្របទាំងក្បាល ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺទទូរក្បាលទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ ទទូរក្បាល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុបង្គាប់មនុស្សឲ្យបើកឈ្នួតក្បាល ហើយទើបសម្តែង ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៨៧] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុអង្គុយផ្ទាល់នឹងដី ហើយសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សអង្គុយនៅលើអាសនៈ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនអង្គុយផ្ទាល់នឹងផែនដី ហើយសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ អង្គុយនៅលើអាសនៈ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវអង្គុយផ្ទាល់នឹងផែនដី ហើយសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺអង្គុយនៅលើអាសនៈទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយនៅ

លើផែនដី ហើយសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ អង្គុយលើអាសនៈ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៨៨] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុអង្គុយលើអាសនៈទាប ហើយសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សអង្គុយនៅលើអាសនៈខ្ពស់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះពោលទោសតិះដៀលបន្តុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនសមបើនឹងអង្គុយលើអាសនៈទាប ហើយសម្តែងធម៌ដល់មនុស្ស អង្គុយនៅលើអាសនៈខ្ពស់សោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា អ្នកទាំងឡាយអង្គុយលើអាសនៈទាប ហើយសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សអង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹងអង្គុយលើអាសនៈទាប ហើយសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សអង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះមិនបានដឹកនាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើនូវធម្មីកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ។

[៤៨៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលពីដើម ក្នុងក្រុងពារាណសី មានស្រីជាប្រពន្ធរបស់បុរសចណ្ឌាលម្នាក់ ជាស្រីមានគភ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្រីចណ្ឌាលនោះ បានពោលពាក្យនេះ នឹងបុរសចណ្ឌាលនោះថា បពិត្រអ្នកជាអយ្យបុត្រ ឥឡូវ ខ្លួនខ្ញុំមានគភ៌ហើយ ខ្ញុំចង់ទទួលទានផ្លែស្វាយណាស់ ។ ឯប្ដីនោះតបវិញថា ផ្លែស្វាយគ្មានទេ (ព្រោះ) កាលនេះមិនមែនជាកាលមានផ្លែស្វាយ ។ ប្រពន្ធនោះនិយាយថា បើខ្ញុំមិនបានផ្លែស្វាយទេ ខ្ញុំមុខជានឹងស្លាប់ (ពុំខានឡើយ) ។ គ្រានោះឯង មានដើមស្វាយរបស់ស្ដេច (មួយដើម) តែងមានផ្លែជាប់ជានិច្ច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យនោះ បុរសចណ្ឌាលនោះ ក៏ចូលទៅរកដើមស្វាយនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ឡើងទៅពួនលើដើមស្វាយនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះឯង ស្ដេចបានទ្រង់រាជដំណើរទៅកាន់ដើមស្វាយនោះជាមួយ នឹងព្រាហ្មណ-បុរោហិត លុះដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈដ៏ខ្ពស់ ហើយក៏រៀនន្ទូវមន្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ បុរសចណ្ឌាលនោះ មានសេចក្ដីរិះគិតយ៉ាងនេះថា ស្ដេចណាគង់លើអាសនៈខ្ពស់ ហើយរៀនន្ទូវមន្ត ស្ដេចនោះឯង ហៅថាមិនប្រកបដោយធម៌ឡើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ព្រាហ្មណ៍ណាអង្គុយលើអាសនៈទាប ហើយបង្ហាញមន្តដល់មនុស្សដែលអង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ ព្រាហ្មណ៍នេះឯង ហៅថា មិនប្រកបដោយធម៌ដែរ ។ ចំណែកខ្លួនអញ ដែលមកលួចផ្លែស្វាយរបស់ស្ដេច ព្រោះហេតុអំពីស្រីអញនេះឯង ក៏ហៅថា មិនប្រកបដោយធម៌ដែរ ឯច្បាប់ទាំងនេះ វាប្រឡូកប្រឡំគ្នាអស់ហើយ ។ បុរសនោះគិតដូច្នោះ

ហើយ ក៏លោតចុះពីដើមស្វាយមកក្នុងទីនោះឯង (ហើយពោលគាថា) ថា

ព្រាហ្មណ៍ណា បង្ហាញមន្ត (ដល់ស្តេច) ក្តី ស្តេចអង្គណា រៀនមន្ត មិនប្រកបដោយធម៌ក្តី ជនទាំងពីរនោះ ឈ្មោះថា មិនស្គាល់នូវហេតុ ជនទាំងពីរនោះ ឈ្មោះថា មិនដឹងនូវផល , ព្រាហ្មណ៍ក៏ពោលគាថាតបវិញថា

(នែអ្នកចណ្ឌាល) ខ្ញុំបានទទួលទានបាយអង្ករស្រូវសាលី ដែលលាយដោយសាច់ ដ៏ស្អាតរបស់ស្តេច (ជារាល់ថ្ងៃ) ព្រោះហេតុនោះ ខ្ញុំនឹងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងធម៌នោះមិនបានទេ (តែខ្ញុំដឹងថា) ធម៌នេះ ពួកព្រះអរិយៈតែងសរសើរហើយ ។

ឯបុរសចណ្ឌាលក៏ពោលគាថាតបវិញថា

បពិត្រព្រាហ្មណ៍ ការដែលបានទ្រព្យ និងបានយសបែបនោះ ពាក្យនិន្ទាតែងមាន (ជាធម្មតា) ម្យ៉ាងទៀត ការចិញ្ចឹមជីវិត ដែលមិនប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ជាហេតុនាំឲ្យធ្លាក់ចុះទៅក្នុងអបាយ បពិត្រមហាព្រហ្ម អ្នកឯងចូរវៀរចេញ សូម្បីពួកសត្វដទៃ ក៏គង់តែចម្អិនបាយបរិភោគ (ដូចគ្នាទេ) អ្នកកុំប្រព្រឹត្តឲ្យខុសធម៌នោះឡើយ បើអ្នកប្រព្រឹត្តខុសធម៌ហើយ មុខជានឹងបែកធ្លាយ ដូចជាក្អមទឹកមិនខានទេ ។

[៤៩០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីតែក្នុងគ្រានោះ បុគ្គលអង្គុយលើអាសនៈទាប ហើយបង្ហាញមន្តដល់បុគ្គល ដែលអង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់នោះ

ម្តេចក៏គង់ជាទីមិនគាប់ចិត្តដល់តថាគត នឹងនិយាយទៅថ្វី ដល់បុគ្គលដែលអង្គុយលើអាសនៈទាប ហើយសម្តែងធម៌ដល់បុគ្គលដែលអង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ក៏រឹងរឹតតែមិនបានជាទីគាប់ចិត្តតថាគតក្រៃពេក ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនជាទីជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំ ពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនអង្គុយលើអាសនៈទាប ហើយសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ អង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ ។

ភិក្ខុមិនគប្បីអង្គុយលើអាសនៈទាប ហើយសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ អង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយលើអាសនៈទាប ហើយសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ អង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៩១] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឈរសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សអង្គុយ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនឈរសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺដែលអង្គុយ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវឈរសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ អង្គុយទេ ។ ភិក្ខុណា

អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយឈរសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ អង្គុយនៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៩២] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុដើរខាងក្រោយសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សដើរខាងមុខ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនដើរខាងក្រោយសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺដើរខាងមុខ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវដើរខាងក្រោយសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ ដើរខាងមុខទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ដើរខាងក្រោយ ហើយសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ ដើរខាងមុខ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៩៣] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុដើរក្រៅផ្លូវសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សដើរតាមផ្លូវ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនដើរក្រៅផ្លូវសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺដើរតាមផ្លូវ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវដើរក្រៅផ្លូវសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ ដើរតាមផ្លូវទេ ។

ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្ដីមិនអើពើ ហើយដើរក្រៅផ្លូវសម្ដែងធម៌ដល់មនុស្ស គ្មានជំងឺ ដើរតាមផ្លូវ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្ដីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

បកិណ្ណកៈ មាន ៣ សិក្ខាបទ

[៤៩៤] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឈរបន្ទោបង់ឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្ដីសិក្សាថា អញគ្មានជំងឺ នឹងមិនឈរបន្ទោបង់ឧច្ចារៈ ឬបស្សាវៈ ។

ភិក្ខុគ្មានជំងឺ មិនត្រូវឈរបន្ទោបង់ឧច្ចារៈ ឬបស្សាវៈទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្ដីមិនអើពើ គ្មានជំងឺ ហើយឈរបន្ទោបង់ឧច្ចារៈ ឬបស្សាវៈ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្ដីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៩៥] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឈរបន្ទោបង់ឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ស្ដោះទឹកមាត់ខ្លះលើស្មៅស្រស់ ឬឈើស្រស់ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្ដីសិក្សាថា អញគ្មានជំងឺ នឹងមិនបន្ទោបង់ឧច្ចារៈ ឬបស្សាវៈ ឬស្ដោះទឹកមាត់លើស្មៅស្រស់ ឬឈើស្រស់ ។

ភិក្ខុគ្មានជំងឺ មិនត្រូវបន្ទោបង់ឧច្ចារៈ ឬបស្សាវៈ ឬស្តោះទឹកមាត់លើស្មៅស្រស់ និងឈើស្រស់ទេ ។ ភិក្ខុណា គ្មានជំងឺ អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយបន្ទោបង់ឧច្ចារៈ ឬបស្សាវៈ ឬស្តោះទឹកមាត់លើស្មៅស្រស់ ឬឈើស្រស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ឧច្ចារៈ ឬបស្សាវៈ ឬទឹកមាត់ដែលភិក្ខុបន្ទោបង់ទៅលើទីដែលប្រាសចាកវត្ថុស្រស់ហើយ ហូរទៅត្រង់ទីដែលមានស្មៅស្រស់ ឬឈើស្រស់ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៩៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ កាលទ្រង់គង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ វេលានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុបន្ទោបង់ឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ស្តោះទឹកមាត់ខ្លះដាក់លើទឹក ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រ មិនសមបើនឹងហ៊ានបន្ទោបង់ឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ស្តោះទឹកមាត់ខ្លះ ដាក់លើទឹក ដូចជាពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាមគុណសោះ ។ ភិក្ខុទាំង-ឡាយបាន ឮមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា ដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនសមបើនឹងបន្ទោបង់ឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ស្តោះទឹកមាត់ខ្លះ ដាក់លើទឹកសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មាន

ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយ បន្ទោបង់ឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ស្តោះទឹកមាត់ខ្លះ ដាក់លើទឹក ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹងបន្ទោបង់ឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ស្តោះទឹកមាត់ខ្លះ ដាក់លើទឹកទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនជាទីជ្រះថ្លាដល់ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនបានបន្ទោបង់ឧច្ចារៈ ឬបស្សាវៈ ឬស្តោះទឹកមាត់ដាក់លើទឹក ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានបញ្ញត្តដល់ពួកភិក្ខុយ៉ាងនេះ ។

[៤៩៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានជំងឺ នឹករង្កៀសនឹងការបន្ទោបង់ឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ស្តោះទឹកមាត់ខ្លះដាក់លើទឹក ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាក្នុងវេលានោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំង-ឡាយមក ដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលមានជំងឺ បន្ទោបង់ឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ស្តោះទឹកមាត់ខ្លះ ដាក់លើទឹកបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញគ្មានជំងឺនឹងមិនបន្ទោបង់

ឧច្ចារៈ ឬបស្សាវៈ ឬស្តោះទឹកមាត់ដាក់លើទឹក ។

ភិក្ខុគ្មានជំងឺ មិនត្រូវបន្ទោបង់ឧច្ចារៈ ឬបស្សាវៈ ឬស្តោះទឹកមាត់ដាក់លើទឹកទេ ។ ភិក្ខុណាគ្មានជំងឺ អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយបន្ទោបង់ឧច្ចារៈ ឬបស្សាវៈ ឬស្តោះទឹកមាត់ដាក់លើទឹក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ឧច្ចារៈ ឬបស្សាវៈ ឬទឹកមាត់ដែលភិក្ខុបន្ទោបង់ដាក់លើគោក ហើយហូរទៅក្នុងទឹក ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

បាទុកាវគ្គទី ៧ ចប់

ចំនួនសិក្ខាបទក្នុងសេខិយវត្ត[១] នោះគឺ

បរិមណ្ឌលនិវាសនៈ	១	បរិមណ្ឌលបារុបនៈ	១
សុបដិច្ឆន្នគមនៈ	១	សុបដិច្ឆន្ននិសីទនៈ	១
សុសំវុតគមនៈ	១	សុសំវុតនិសីទនៈ	១

១- ព្រះត្រៃបិដក អក្សរ ឱរុប និងភូមា មិនមានគាថាប្រាប់ចំនួនសិក្ខាបទ ក្នុងសេខិយកណ្ឌនេះ ដូចក្នុងកណ្ឌឯទៀតៗ ខាងដើមនោះទេ ឯកណ្ឌខាងដើម គឺបារាជិកកណ្ឌក្តី តេរសកណ្ឌក្តី រហូតដល់បាចិត្តិយកណ្ឌ ក៏សុទ្ធតែមានគាថាប្រាប់ចំនួនសិក្ខាបទទាំងអស់ ប្លែកគ្នាតែកន្លែងដាក់គាថា កណ្ឌខ្លះដាក់ត្រង់ចុងបំផុតវគ្គ កណ្ឌខ្លះដាក់ត្រង់ចុងបំផុតកណ្ឌ ឯក្នុងបាលីស្យាំកអ៊ីត អក្សរ ខម មានគាថាប្រាប់ចំនួនសិក្ខាបទគ្រប់កន្លែង តាំងពីបារាជិកកណ្ឌ ដល់សេខិយកណ្ឌ ។

ឱក្ខិត្តចក្ខុគមនៈ	១	ឱក្ខិត្តចក្ខុនិសីទនៈ	១
នឧក្ខិត្តកគមនៈ	១	នឧក្ខិត្តកនិសីទនៈ	១
នឧជ្ជគ្ឃិកគមនៈ	១	នឧជ្ជគ្ឃិកនិសីទនៈ	១
អប្បសទ្ទគមនៈ	១	អប្បសទ្ទនិសីទនៈ	១
នកាយប្បចាលកគមនៈ	១	នកាយប្បចាលកនិសីទនៈ	១
នពាហុប្បចាលកគមនៈ	១	នពាហុប្បចាលកនិសីទនៈ	១
នសីសប្បចាលកគមនៈ	១	នសីសប្បចាលកនិសីទនៈ	១
នខម្ភកតគមនៈ	១	នខម្ភកតនិសីទនៈ	១
នឱគុណ្ឋិតគមនៈ	១	នឱគុណ្ឋិតនិសីទនៈ	១
នឧក្កុដិកគមនៈ	១	នបល្លត្ថិកនិសីទនៈ	១
សក្កច្ចបិណ្ឌបាតបដិគ្គហណៈ	១	បត្តសញ្ញីបដិគ្គហណៈ	១
សមសូបកបដិគ្គហណៈ	១	សមតិត្តិកបដិគ្គហណៈ	១
សក្កច្ចបិណ្ឌបាតភុញ្ជនៈ	១	បត្តសញ្ញីបិណ្ឌបាតភុញ្ជនៈ	១
សប្បទានបិណ្ឌបាតភុញ្ជនៈ	១	សមសូបកបិណ្ឌបាតភុញ្ជនៈ	១
នថូបិកតោមទ្ទនភុញ្ជនៈ	១	សូបព្យញ្ជនោទនបដិច្ឆាទនៈ	១
សូបោទនវិញ្ញត្តិ	១	ឧជ្ឈានសញ្ញីបត្តោលោកនៈ	១
នាតិមហន្តកពឡករណៈ	១	បរិមណ្ឌលអាលោបករណៈ	១
នអនាហដទ្វារវិវរណៈ	១	នសព្វហត្ថបក្ខិបនៈ	១
នសកពឡព្យាហរណៈ	១	នបិណ្ឌុក្ខេបកភុញ្ជនៈ	១

នកពឡាវច្ឆេទកៈ	១	នអវគណ្ឋការកុញ្ជនៈ	១
នហត្ថនិទ្ធុនកកុញ្ជនៈ	១	នសិត្ថាវការកកុញ្ជនៈ	១
នជិវ្ហានិច្ឆារកកុញ្ជនៈ	១	នចបុចបុការកកុញ្ជនៈ	១
នសុរុសុរុការកកុញ្ជនៈ	១	បហត្ថនិល្លេហកកុញ្ជនៈ	១
នបត្តនិល្លេហកកុញ្ជនៈ	១	នឱត្ថនិល្លេហកកុញ្ជនៈ	១
នសាមិសបដិគ្គហណៈ	១	នសសិត្ថកឆឌ្ឌនៈ	១
នឆត្តបាណិទេសនៈ	១	នទណ្ឌបាណិទេសនៈ	១
នសត្ថបាណិទេសនៈ	១	នអាវុធបាណិទេសនៈ	១
នបាទុការុឡ្ហទេសនៈ	១	នឧបាហនទេសនៈ	១
នយានគតទេសនៈ	១	នសយនគតទេសនៈ	១
នបល្លត្ថិកទេសនៈ	១	នវេឋ្ឋិតសីសទេសនៈ	១
នឱគុណ្ឋិតសីសទេសនៈ	១	នឆមាទេសនៈ	១
ននីចាសនៈទេសនៈ	១	នឋិតទេសនៈ	១
នបច្ឆតោទេសនៈ	១	នឧប្បថទេសនៈ	១
នឋិតករណៈ	១	នហរិតករណៈ	១

នឧទកករណៈ ១ ។

វគ្គទាំង ៧ នេះ គឺបរិមណ្ឌលវគ្គ ១ នឧជ្ជគ្ឃិកវគ្គ ១ នខម្ភកតវគ្គ ១ នសក្កច្ចវគ្គ ១ នាហជវគ្គ ១ នសុរុសុរុវគ្គ ១ នបាទុកាវគ្គ ១ ។ សេក្ខិយវត្ត ទាំង ៧៥ សិក្ខាបទ (នេះ) ព្រះគោតមដ៏មានយស ជាទេវតាក្រៃលែងជាង

ទេវតា បានបញ្ញត្តហើយ ដើម្បីឲ្យពួកសាវកសិក្សាតាម ។

បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ វត្តដែលគប្បីសិក្សាទាំងឡាយ ខ្ញុំបានសម្តែងឡើងហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរអស់លោកដ៏មានអាយុក្នុងសេក្ខិវត្តទាំងនោះ លោកទាំងឡាយបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរជាគម្រប់ ២ ដងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរជាគម្រប់ ៣ ដងផង លោកទាំង-ឡាយ ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ អស់លោកដ៏មានអាយុ ជាអ្នកបរិសុទ្ធក្នុងសេក្ខិយវត្តទាំងនេះហើយ ព្រោះហេតុនោះ បានជាអស់លោកស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីបរិសុទ្ធនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

សេក្ខិយកណ្ឌ ចប់

ពួកធម៌សម្រាប់រម្ងាប់នូវអធិករណ៍

[៤៩៨] បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ពួកធម៌ ៧ យ៉ាង សម្រាប់រម្ងាប់នូវអធិករណ៍នេះ តែងមកកាន់ឧទ្ទេស (គឺ ការដែលសម្តែងឡើង) ។ (ឯធម៌ ៧ យ៉ាងនោះ គឺ) សង្ឃត្រូវឲ្យសម្មុខាវិន័យ[១] ១ សង្ឃត្រូវឲ្យសតិវិន័យ[២] ១ សង្ឃត្រូវឲ្យអមូឡ្ហវិន័យ[៣] ១ សង្ឃត្រូវវិនិច្ឆ័យកាត់ទោសតាមពាក្យប្តេជ្ញារបស់ភិក្ខុអ្នកឆ្លើយ ១ សង្ឃត្រូវវិនិច្ឆ័យតាមពាក្យខាងច្រើនជាប្រមាណ ១ សង្ឃត្រូវធ្វើទោសតាមកម្មរបស់ភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តលាមក[៤] ១ ដើម្បីស្ងប់រម្ងាប់នៃអធិករណៈ(ទាំងនោះ) ដែលកើតឡើងហើយ ១ ។ សង្ឃត្រូវវិនិច្ឆ័យឲ្យពួកភិក្ខុដែលវិវាទទាស់ទែងគ្នា សង្រួបសង្រួមអត់ឱនគ្នាទៅវិញទៅមក ដូចគេគ្របមូត្រលាមកដោយស្មៅ ។

បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ធម៌សម្រាប់រម្ងាប់អធិករណៈ មាន ៧ យ៉ាង ខ្ញុំបានសម្តែងរួចហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរអស់លោកដ៏មានអាយុ ក្នុងធម៌ ៧ យ៉ាងនោះ អស់លោកជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរជាគម្រប់ ២ ដង

១- ធម្មវាទីបុគ្គលពន្យល់បង្ហាញអធម្មវាទីបុគ្គល ដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាសត្ថុសាសនៈ លោកចូរកាន់យកធម្មវិន័យនេះចុះ លោកចូរស្រឡាញ់ធម្មវិន័យនេះចុះ បើអធិករណ៍រម្ងាប់បានដូច្នេះជាដើម ហៅថា សម្មុខាវិន័យ ។ ២- សង្ឃត្រូវឲ្យសតិវិន័យដល់ភិក្ខុដែលបរិសុទ្ធចាកអាបត្តិ មានសតិបរិបូណ៌ ដោយញត្តិចតុត្ថកម្មវាចា ។ ៣- សង្ឃត្រូវឲ្យអមូឡ្ហវិន័យដល់ភិក្ខុដែលជាពីឆ្កួតហើយ ដោយញត្តិចតុត្ថកម្មវាចា ដើម្បីមិនឲ្យភិក្ខុណាមួយចោទភិក្ខុនោះដោយ អាបត្តិអ្វីឡើយ ។ ៤- ភិក្ខុប្រព្រឹត្តលាមក ភិក្ខុឯទៀត ចោទដោយអាបត្តិក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ត្រឡប់គេចកែប្រែសម្តី ពោលពាក្យកុហក សង្ឃត្រូវធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ដោយញត្តិចតុត្ថកម្មវាចា ហើយភិក្ខុនោះត្រូវប្រព្រឹត្តវត្ត មានមិនត្រូវឲ្យៗ ឧបសម្បទា និងនិស្ស័យជាដើម ។

ផង អស់លោកជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរជាគម្រប់ ៣ ដងផង អស់លោកជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ អស់លោកដ៏មានអាយុ ជាអ្នកបរិសុទ្ធក្នុងធម៌ទាំងនោះហើយ ហេតុនោះ បានជាអស់លោកស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

ធម៌សម្រាប់រម្ងាប់នូវអធិករណៈ ចប់

[៤៩៩] បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ និទានខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ អាបត្តិបារាជិក ៤ ខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ អាបត្តិសង្ឃាទិសេស ១៣ ខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ អនិយតសិក្ខាបទ ២ ខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ អាបត្តិនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ៣០ ខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ៩២ ខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ អាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ៤ ខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ សេក្ខិយវត្ត ខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ ធម៌សម្រាប់រម្ងាប់នូវអធិករណៈ មាន ៧ យ៉ាង ខ្ញុំក៏សម្តែងឡើងហើយ ។ សិក្ខាបទមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ មកហើយក្នុងសូត្រៈ (មាតិកា) រាប់បញ្ចូលហើយក្នុងសូត្រៈ តែងមកកាន់ឧទ្ទេស (គឺការសម្តែងបាតិមោក្ខ) រាល់ៗ កន្លះខែ ។ អស់លោករាល់អង្គ គប្បីព្រមព្រៀងគ្នា គប្បីរីករាយរកគ្នា កុំវិវាទគ្នា គប្បីសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងនោះទៅហោង ។

មហាវិភង្គ ចប់

អដ្ឋកថា

សេខិយកណ្ឌវណ្ណនា

សិក្ខាបទណា ដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាតាទិបុគ្គល មានសិក្ខាដែលទ្រង់សិក្សាមក ត្រាស់ហៅថា សេខិយ ឥឡូវនេះ នឹងមានលំដាប់ពណ៌នាសេខិយទាំងនោះដូចតទៅនេះ ។ វិនិច្ឆ័យក្នុងសេខិយទាំងនោះ គប្បីជ្រាបដូចតទៅនេះ

បរិមណ្ឌលវគ្គទី ១

សារុប្បមាន ២៦

[៤១៨] បទថា **បរិមណ្ឌលំ** ប្រែថា ជាមណ្ឌលដោយជុំវិញ ។

ពីរបទថា **នាភិមណ្ឌលំ ជាណុមណ្ឌលំ** សេចក្តីថា ភិក្ខុស្លៀកបិទលើមណ្ឌលផ្ចិត ក្រោមមណ្ឌលជង្គង់ ឲ្យសំពត់ស្លៀកធ្លាក់ចុះខាងក្រោមមណ្ឌលជង្គង់ តាំងអំពីឆ្អឹងអន្ទញ់ទៅប្រមាណ ៨ ធ្នាប់ ។ លោកកាត់អាបត្តិទុក្កដដល់ភិក្ខុដែលស្លៀកឲ្យស្បង់ធ្លាក់ចុះក្រោម លើសប្រមាណនេះ ។ ក្នុងមហាបច្ចរីពោលថា សម្រាប់ភិក្ខុដែលអគ្គយ នឹងបិទបាំងខាងក្រោមមណ្ឌលជង្គង់ប្រមាណ ៤ ធ្នាប់ ។ តែស្បង់របស់ភិក្ខុដែលស្លៀកយ៉ាងនេះ បានប្រមាណទើបគួរ ។

ស្បង់នោះមានប្រមាណដូចតទៅនេះ បណ្តោយ ៥ ហត្ថក្តាប់ ទទឹង ២ ហត្ថ ១ ចំអាម ។ តែព្រោះមិនបានស្បង់មានប្រមាណដូច្នោះ សូម្បីស្បង់ទំហំជាង ២ ហត្ថក៏គួរ ដើម្បីឲ្យបិទមណ្ឌលជង្គង់បាន តែអាចដើម្បីនឹងបិទ

មណ្ឌលផ្ចិតបានដោយចីវរដូច្នេះ ។ បណ្តាចីវរមួយជាន់ និងពីរជាន់នោះ ចីវរមួយជាន់ដែលភិក្ខុស្លៀកហើយយ៉ាងនេះ រមែងមិនតាំងនៅក្នុងទីបាន តែចីវរពីរជាន់ ទើបតាំងនៅបាន ។

ក្នុងបទថា **ឱលម្ពេន្តោ និវាសេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស** នេះ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះថា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដដល់ភិក្ខុដែលស្លៀកស្រុយខាងក្រោយតែម្យ៉ាងប៉ុណ្ណោះក៏ទេ តែគង់ត្រូវទុក្កដដូចគ្នា សូម្បីដល់ភិក្ខុដែលស្លៀកទំនងការស្លៀកដែលមានទោសបែបដទៃ ដែលត្រាស់ទុកក្នុងខន្ធកៈ ដោយន័យជាដើមថា សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុស្លៀកស្បង់ ដូចសម្លៀករបស់គ្រហស្ថ គឺស្លៀកឲ្យស្រុយមុខ ដូចប្រមោយដំរី (ដូចសម្លៀកមនុស្សស្រី ក្នុងចោឡកប្រទេស) ស្លៀកមានសណ្ឋានដូចកន្ទុយត្រី ស្លៀកឲ្យមានជ្រុង ៤ (ស្លៀកបញ្ចេញជ្រុងស្បង់ទាំង ៤ ឲ្យប្រាកដ) ស្លៀកដោយអាការដូចជាងត្នោត ស្លៀកអន្ទាញ់ឲ្យមានផ្នត់ច្រើន ដូច្នេះ ។ ទោសនៃការស្លៀកទាំងអស់នោះ រមែងមិនមានដល់ភិក្ខុដែលស្លៀកជាបរិមណ្ឌល ដោយន័យដូចពោលហើយនោះឯង នេះជាសេចក្តីសង្ខេបក្នុងសិក្ខាបទនេះ ។ ឯសេចក្តីពិស្តារ នឹងមានច្បាស់ក្នុងខន្ធកៈនោះឯង ។

បទថា **អសញ្ចិច្ច** សេចក្តីថា ភិក្ខុមិនក្លែងស្លៀកយ៉ាងនេះថា អញនឹងស្លៀកឲ្យស្រុយលយខាងមុខ ឬខាងក្រោយ គឺតាំងចិត្តថា នឹងស្លៀកឲ្យជាបរិមណ្ឌលនោះឯង តែបើស្លៀកខុសទៅ មិនបានបរិមណ្ឌល ជាអនាបត្តិ ។

បទថា **អសតិយា** បានដល់ ភិក្ខុដែលបញ្ជូនចិត្តទៅក្នុងរឿងដទៃ

ស្លៀកយ៉ាងនោះ ក៏ជាអនាបត្តិ ។

ក្នុងបទថា **អជានន្តស្ស** នេះ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះថា ភិក្ខុដែលមិនដឹងទំនៀមក្នុងការស្លៀក ក៏មិនរួចផុតពីអាបត្តិ ។ សេចក្ដីពិត ភិក្ខុគប្បីរៀនយកទំនៀមនៃការស្លៀកឲ្យល្អ ។ ការមិនរៀនយកទំនៀមនៃការស្លៀកនោះឯង រាប់ថា មិនអើពើនោះ គួរដល់ភិក្ខុអ្នកក្មេងមិនរៀនប៉ុណ្ណោះ ។ ព្រោះដូច្នោះ ភិក្ខុសូម្បីរៀនយកទំនៀមហើយ មិនទាន់ដឹងថា សំពត់នេះខើចឡើង ឬស្រុយចុះ មិនជាអាបត្តិដល់ភិក្ខុនោះ តែក្នុងកុរុន្ទីពោលថា ភិក្ខុមិនដឹង គឺមិនចេះស្លៀកឲ្យជាបរិមណ្ឌលក៏មិនជាអាបត្តិ ឯភិក្ខុដែលមានស្មងវែងក្ដី មានកំភួនជើងធំក្ដី ទោះស្លៀកឲ្យធ្លាក់ពីមណ្ឌលជង្គង់ លើសពី ៨ ធ្នាប់ ដើម្បីការសមរម្យ ក៏គួរ ។

បទថា **គិលានស្ស** សេចក្ដីថា ភិក្ខុមានដំបៅកើតត្រង់ស្មង ឬត្រង់ជើង ទោះស្លៀកឲ្យខើចឡើង ឬឲ្យស្រុយចុះ គួរ ។

បទថា **អាបទាសុ** សេចក្ដីថា ពាឡម្រឹគក្ដី ចោរក្ដី ដេញតាមមកក្នុងអន្តរាយបែបនេះ ជាអនាបត្តិ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ ងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចបឋមបារាជិក ជាកិរិយា ជាសញ្ញា-វិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នេះឯង ។

ព្រះបុស្សទេវត្ថេរពោលថា ជាអចិត្តកៈ បណ្ណត្តិវជ្ជៈ មានវេទនា ៣ ឯ

ព្រះឧបតិស្សត្ថេរពោលថា ជាលោកវជ្ជៈ ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ព្រោះលោកអាស្រ័យសេចក្ដីមិនអើពើពោលទុក ។

[៤១៩] ពីរបទថា **បរិមណ្ឌលំ ចារុបិតព្វំ** សេចក្ដីថា ភិក្ខុមិនដណ្ដប់ដូចគ្រហស្ថ មានប្រការច្រើនយ៉ាងនេះថា សម័យនោះឯងពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុដណ្ដប់ដូចគ្រហស្ថជាដើម គប្បីធ្វើជ្រុងទាំងពីររបស់ចីវរឲ្យស្មើគ្នា ដណ្ដប់ឲ្យជាបរិមណ្ឌល ត្រូវតាមទំនៀមនៃការដណ្ដប់ដោយន័យដូចពោលហើយ ក្នុងសិក្ខាបទនេះឯង ។ ឯសិក្ខាបទទាំង ២ នេះ ទ្រង់ត្រាស់ទុកដោយមិនប្លែកគ្នា ។ ព្រោះដូច្នោះ ភិក្ខុគប្បីស្លៀក និងដណ្ដប់ឲ្យជាបរិមណ្ឌលនោះឯង ទាំងក្នុងវត្ត ទាំងក្នុងចន្លោះស្រុកដូច្នេះឯង ។ សមុដ្ឋានជាដើម ព្រមទាំងវេទនា បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបដោយន័យដូចបានពោលហើយ ក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នោះឯង ។

[៤២០] ពីរបទថា **កាយំ វិវរិត្វា** គឺបើកដងខ្លួនខ្លះ ទ្រូងខ្លះ ។

បទថា **សុប្បដិច្ឆន្នេន** សេចក្ដីថា មិនមែនឃ្លុំគ្របក្បាលទេ តាមការពិត ភិក្ខុគប្បីដណ្ដប់ជាក់ខ្ញុំ ហើយយកជាយអនុវាតទាំងពីរខាងបិទក ធ្វើជាយចីវរទាំង ២ ឲ្យស្មើគ្នា មូរបូលមកបិទដរាបដល់កែ្ងកដៃ ហើយសឹមចូលទៅក្នុងចន្លោះស្រុក ។

វិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៣ គប្បីជ្រាបថា ភិក្ខុគប្បីអង្គុយបើកក្បាល តាំងអំពីក បើកកដៃទាំង ២ តាំងពីកែ្ងកដៃ បើកកជើងទាំង ២ តាំងពីសាច់កំភួនជើង (ក្នុងចន្លោះស្រុក) ។

[៤២១] បទថា **វាសូបគតស្ស** សេចក្ដីថា ភិក្ខុបូលទៅដើម្បី

សម្រាក សូម្បីអង្គុយបើកកាយក្នុងពេលថ្ងៃ ឬពេលយប់ ក៏ជាអនាបត្តិ ។

[៤២២] បទថា **សុសំវុតោ** បានដល់ មិនរពិសដៃ ឬជើង សេចក្តីថា ជាអ្នកមានសណ្តាប់ធ្នាប់ (អប់រំមកល្អ) ។

[៤២៤] បទថា **ឱក្ខិត្តចក្ខុ** គឺជាអ្នកមានភ្នែកដាក់ចុះខាងក្រោម ។

ពីរបទថា **យុគមត្តំ បេក្ខមានោ** សេចក្តីថា សេះអាជានេយ្យដែលបង្ហឹកល្អហើយ គេទឹមត្រង់នឹម រមែងសម្លឹងមើលមួយជួរនឹម គឺសម្លឹងមើលភាគនៃផែនដីទៅខាងមុខប្រមាណ ៤ ហត្ថ ។ ភិក្ខុនេះ ក៏គប្បីសម្លឹងមើលមួយជួររយៈប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ។

បទថា **យោ អនាទរិយំ បដិច្ច តហំ តហំ ឱលោកេន្តោ** សេចក្តីថា ភិក្ខុណា ដើរមើលនូវទិសាភាគ ប្រាសាទ ផ្ទះកំពូល ថ្នល់នោះៗ ទៅបណ្តើរ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ តែបើឈប់ឈរក្នុងទីមួយកន្លែង ពិនិត្យមើលថា មិនមានអន្តរាយ អំពីដំរី សេះជាដើម គួរ ។ សូម្បីភិក្ខុអង្គុយក៏គួរអង្គុយមានភ្នែកដាក់ចុះដូចគ្នា ។

[៤២៦] បទថា **ឧក្ខិត្តកាយ** គឺមានការសើយចីវរឡើង ។ ពាក្យនេះ ជាតតិយាវិភត្តិ ចុះក្នុងលក្ខណៈនៃឥត្ថម្ភូត អធិប្បាយថា ជាអ្នកមានចីវរសើយឡើងតែម្ខាង ឬទាំងពីរខាង ។ ភិក្ខុមិនគប្បីដើរទៅយ៉ាងនោះ តាំងពីខាងក្នុងសសរខឿន (ខាងក្នុងធរណីទ្វារ)។ ក្នុងវេលាអង្គុយហើយ កាលនឹងនាំធម្មក្រកចេញ កុំសើយចីវរឡើងមុនហើយ ទើបនាំចេញដូច្នេះឯង ។

បរិមណ្ឌលវគ្គទី ១ ចប់

ឧជ្ជគ្ឃិកវគ្គទី ២

[៤២៨] បទថា **ឧជ្ជគ្ឃិកាយ** គឺសើចមានសំឡេងខ្លាំង ក្នុងបទថា **ឧជ្ជគ្ឃិកាយ** នេះ ជាតតិយាវិភត្តិ ដោយន័យដូចពោលហើយដូចគ្នា ។

[៤៣០] ក្នុងបទថា **អប្បសទ្ទោ អន្តរឃរេ** នេះ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះថា ដែលហៅថា ជាអ្នកមានសំឡេងតិច ដោយប្រមាណប៉ុនណា បណ្តាព្រះថេរៈទាំងឡាយដែលអង្គុយក្នុងផ្ទះទំហំ ១២ ហត្ថយ៉ាងនេះ គឺព្រះសង្ឃត្ថេរអង្គុយខាងដើម ព្រះថេរៈអង្គទី ២ អង្គុយត្រង់កណ្តាល ព្រះថេរៈអង្គទី ៣ អង្គុយខាងចុង ព្រះសង្ឃត្ថេរប្រឹក្សាជាមួយព្រះថេរៈទី ២ ព្រះថេរៈទី ២ ស្តាប់សំឡេង និងកំណត់ពាក្យសម្តីរបស់ព្រះសង្ឃត្ថេរនោះបាន ។ ចំណែកព្រះថេរៈអង្គទី ៣ ឮតែសំឡេង កំណត់អត្ថមិនបាន ។ ដោយប្រវែងប្រមាណប៉ុណ្ណោះ រាប់ថា ជាអ្នកមានសំឡេងតិច ។ តែបើព្រះថេរៈអង្គទី ៣ កំណត់ពាក្យសម្តីបាន ឈ្មោះថា ជាអ្នកមានសំឡេងខ្លាំង ដូច្នេះ ។

[៤៣២] ពីរបទថា **កាយំ បគ្គហេត្វា** សេចក្តីថា ភិក្ខុគប្បីដើរ និងគប្បីអង្គុយមិនគ្រលែងកាយ គឺដោយកាយត្រង់ ដោយឥរិយាបថរៀបរយ ។

[៤៣៤] ពីរបទថា **ពាហុំ បគ្គហេត្វា** គឺដាក់ដៃឲ្យស្ងៀម មិនកម្រើក ។

[៤៣៦] ពីរបទថា **សីសំ បគ្គហេត្វា** គឺតាំងក្បាល មិនងាកទៅងាកមក បានដល់ ឲ្យត្រង់ (មិនអង្គុយបត់ក) ។

ឧជ្ជគ្ឃិកវគ្គទី ២ ចប់

ខម្ភកតវគ្គទី ៣

[៤៣៨] ការលើកដៃដាក់លើចង្កេះ ធ្វើការប្រចត់ ឈ្មោះថា ស៊ីមចង្កេះ ។

[៤៤០] បទថា **ឱគុណ្ឋិតោ** ប្រែថា ទទូរក្បាល ។

[៤៤២] កិរិយាដែលភិក្ខុលើកកែងជើងទាំង ២ ប្រចត់ផែនដីដោយចុងជើងទាំង ២ ឬ លើកចុងជើងទាំង ២ ចុចផែនដីដោយកែងជើងទាំង ២ ដើរទៅ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ដើរបង្អើតជើង ក្នុងបទថា **ឧក្កុដិកាយ** នេះ ឯតតិយាវិភត្តិ ក្នុងបទថា **ឧក្កុដិកាយ** នេះ មានលក្ខណៈដូចពោលហើយនោះឯង ។

[៤៤៣] សូម្បីការត្រេបោមដោយខ្សែយោគ ក៏ឈ្មោះថា ត្រេបោមដោយសំពត់ដូចគ្នា ក្នុងបទថា **ទុស្សបល្លត្ថិកាយ** នេះ ។

ភោជនប្បដិសំយុត្ត ៣០

[៤៤៤] បទថា **សក្កច្ចំ** គឺតាំងសតិទុក ។

[៤៤៥] បទថា **អាគីរន្តេបិ** គឺកាលគេកំពុងប្រគេនបិណ្ឌបាត ។

បទថា **បត្តសញ្ញី** គឺធ្វើការសម្គាល់ក្នុងបាត្រ ។

[៤៤៦] បិណ្ឌបាតដែលមាន ម្ហូបប្រមាណប៉ុនចំណែកទី ៤ នៃបាយ ឈ្មោះថា បិណ្ឌបាតមានសូបៈស្មើគ្នា ។

ក្នុងមហាបច្ចរីពោលថា សូម្បីសម្លដែលផ្សំដោយសណ្តែកបាយជាដើមក៏ដល់នូវការសង្គ្រោះចូលក្នុងបទថា **មុគ្គសូបោ មាសសូបោ** នេះ ។ សម្លមានរសនាំឲ្យត្រេកអរ សម្លបន្លែត្រាំ រសត្រី និងរសសាច់ជាដើមដ៏សេស

វៀរសម្ល ២ យ៉ាងចេញ គប្បីជ្រាបថា រសរស (សម្លមានរសដ៏ក្រៃលែង) ក្នុងបទថា **រសរសេ** នេះ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលទទួលសម្លមានរសដ៏ក្រៃលែងនោះ ទោះបីច្រើនក៏ដោយ ។

[៤៤៧] បទថា **សមតិត្តិកំ** ប្រែថា ពេញស្មើ គឺពេញប្រៀប ។ ក្នុងបទថា **ថូបីកតំ បិណ្ឌបាតំ បដិគ្គណ្ហាតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស** នេះ សេចក្តីថា បិណ្ឌបាតដែលភិក្ខុធ្វើឲ្យហៀរស្មាមកណ្តាប់ខាង ក្នុងមាត់បាត្រឡើងមក ឈ្មោះថា ឲ្យកំពុងលើកណ្តាប់មាត់បាត្រ គឺបន្ថែមឲ្យពេញណែនក្នុងបាត្រ ។ ភិក្ខុទទួលបិណ្ឌបាតដែលធ្វើយ៉ាងនោះ គប្បីទទួលល្មមប្រមាណស្មើកណ្តាប់ខាងក្នុងមាត់បាត្រ ។

ក្នុងបទថា **ថូបីកតំ** នោះ ព្រះអភយត្ថេរពោលថា ដែលឈ្មោះថា ធ្វើឲ្យកំពុងបាត្រ បានដល់ ធ្វើ (ឲ្យកំពុងបាត្រ) ដោយភោជនទាំង ៥ ។ តែព្រះចុល្លនាគត្ថេរអ្នកទទ្រង់ព្រះត្រៃបិដកពោលសូត្រនេះថា យាគូក្តី ភត្តក្តី ខាទនីយក្តី ដុំម្សៅក្តី ឈើស្ទន់ក្តី អំបោះជាយសំពត់ក្តី ឈ្មោះថា បិណ្ឌបាត ហើយពោលថា សូម្បីអំបោះជាយសំពត់ ធ្វើឲ្យកំពុងពូនជាកំពូល ដូចស្តូបក៏មិនគួរ ។

ពួកភិក្ខុស្តាប់ពាក្យរបស់ព្រះថេរៈទាំងនោះហើយ ទៅកាន់រោហណៈជនបទ សាកសួរព្រះចុល្លសុមនត្ថេរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ បិណ្ឌបាតកំពុងបាត្រកំណត់ដោយអ្វី និងបានប្រាប់ឲ្យជ្រាបវាទៈរបស់ព្រះថេរៈទាំងនោះ ។

ព្រះថេរៈបានស្តាប់ហើយ បានពោលថា ចប់ហើយ ចុល្លនាគ បាន

ភ្ជាំងភ្ជាត់ចាកសាសនា ឱ! ចុល្លនាគនោះបានឲ្យឱកាសដ៏ច្រើន យើងបង្រៀនវិន័យឲ្យដល់ចុល្លនាគនេះអស់ ៧ ដង ក៏មិនបានពោលយ៉ាងនេះត្រឹមតែម្តងចុល្លនាគនេះចេះមកពីណា ទើបពោលយ៉ាងនេះ ។

ពួកភិក្ខុសំណូមពរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមប្រាប់ក្នុងឥឡូវនេះចុះ (បិណ្ឌបាតកំពុងបាត្រ) កំណត់ដោយអ្វី ព្រះថេរៈពោលថា កំណត់ដោយយាវកាលិកណា អាវុសោ ព្រោះដូច្នោះ បបរក្តី ភត្តក្តី ផលាផលក្តី ដែលជាអាមិសឯណាមួយ ភិក្ខុគប្បីទទួលស្មើ (កណ្តាប់មាត់បាត្រ) ប៉ុណ្ណោះ ។ ឯបបរ និងភត្ត ឬផលាផលនោះ គប្បីទទួលស្មើ (កណ្តាប់មាត់បាត្រ) ដោយបាត្រដែលគួរអធិដ្ឋាន តែដោយបាត្រក្រៅអំពីនេះ ទទួលឲ្យកំពុងឡើងមក សូម្បីដូចជាកំពូលស្តូបក៏គួរ ។ ចំណែកយាមកាលិក សត្តាហកាលិក និងយាវជីវិក ទទួលឲ្យកំពុងដូចកំពូលស្តូប ដោយបាត្រដែលគួរអធិដ្ឋាន ក៏បាន ។ ភិក្ខុទទួលភត្តាហារដោយបាត្រ ២ ដាក់ឲ្យពេញបាត្រ ១ ហើយបញ្ជូនទៅកាន់វិហារ គួរ ។ តែក្នុងមហាបច្ចរីពោលថា របស់ស៊ី មានទំអំពៅ ផ្លែឈើតូចធំជាដើម ដែលគេដាក់ចូលក្នុងបាត្រ ប្រហោងនៅខាងក្រោម មិនឈ្មោះថា ធ្វើឲ្យកំពុងបាត្រ ។

ពួកអ្នកស្រុកប្រគេនបិណ្ឌបាត ដាក់កន្ទោងទំទុក (ខាងលើ) ឈ្មោះថា ទទួលកំពុងបាត្រដូចគ្នា ។ តែកម្រងផ្កា និងកម្រងផ្លែក្រវាញ ផ្លែម្រេចជាដើម ដែលគេប្រគេនដាក់ (ខាងលើ) មិនឈ្មោះថា កំពុងបាត្រឡើយភិក្ខុទទួលពេញហើយ ដាក់ថាស ឬស្លឹកឈើខាងលើបាយ មិនឈ្មោះថា កំពុង

បាត្រទេ ។ សូម្បីក្នុងកុរុន្ទីក៏ពោលទុកថា ពួកទាយកដាក់បាយលើថាស ឬលើស្លឹកឈើ ហើយដាក់ប្រគេនថាស ឬស្លឹកឈើនោះលើទីបំផុតបាត្រ (លើគ្របបាត្រ) ភោជនញៀកគ្នា គួរ ។ ភិក្ខុអាពាធមិនមានមកក្នុងអនាបត្តិវារៈក្នុងសិក្ខាបទនេះ ព្រោះដូច្នោះ ភោជនដែលធ្វើឲ្យជាកំពូលដូចស្តូប (ដែលទទួលកំពុងបាត្រ) មិនគួរដល់ភិក្ខុអាពាធ ។ ការទទួលប្រគេនបិណ្ឌបាតដែលកំពុងឡើងដូចស្តូប ក្នុងភាជនៈទាំងពួង ក៏មិនគួរ ។ តែភោជនដែលទទួលប្រគេនទុកហើយ ឈ្មោះថា ទទួលប្រគេនល្អហើយពិត គួរឆាន់បាន ។

ខម្ពកតវគ្គទី ៣ ចប់

សក្កច្ចវគ្គទី ៤

[៤៤៨] សូម្បីក្នុងបទថា **សក្កច្ចំ** នេះ ក៏ជាអាបត្តិ ព្រោះទទួលដោយមិនបានអើពើដូចគ្នា ។ តែរបស់ដែលគួរទទួលទុក ជាការទទួលប្រគេនហើយផងដែរ ។

បទថា **សក្កច្ចំ** និងបទថា **បត្តសញ្ញី** ទាំង ២ មានន័យដូចពោលហើយនោះឯង ។

[៤៥០] បទថា **សបទានំ** បានដល់ តាមលំដាប់ មិនធ្វើឲ្យគ្មានរបៀបក្នុងបិណ្ឌបាតនោះៗ ពាក្យដែលគួរនឹងពោលក្នុងបិណ្ឌបាត មានសូបៈ

ស្មើគ្នា មានន័យដូចពោលហើយដូចគ្នា ។

[៤៥២] បទថា **ថូបតោ** គឺអំពីកំពូល សេចក្តីថា អំពីកណ្តាល ។

[៤៥៣] ពីរបទថា **បដិច្ឆាទេត្វា ទេន្តិ** សេចក្តីថា ពួកម្ចាស់របស់កប់ម្ហូបទុក ប្រគេនក្នុងសម័យហាមសម្លាប់សត្វជាដើម ។ ក្នុងរឿងវិញ្ញត្តិមិនមានពាក្យដែលគប្បីពោល ។ សូម្បីក្នុងឧជ្ឈានសញ្ញីសិក្ខាបទនេះ ភិក្ខុអាពាធក៏មិនរួចផុត ។

[៤៥៧] ពីរបទថា **នាតិមហន្តោ កវឡោ** សេចក្តីថា មិនធំជាងពងក្ងោក មិនតូចជាងពងមាន់ ពំនូតបាយមានប្រមាណចន្លោះរវាងពងក្ងោកនិងពងមាន់នោះ (ឈ្មោះថា ពំនូតមិនធំពេក) ។

បណ្ឌិតគប្បីកាន់យកខាទនីយគ្រប់យ៉ាង មានមូលខាទនីយជាដើម ក្នុងបទថា **ខជ្ជកេ** នេះ ។

សក្កច្ចវគ្គទី ៤ ចប់

កពឡវគ្គទី ៥

[៤៥៩] បទថា **អនាហដេ** គឺមិនទាន់មកដល់ សេចក្តីថា មិនទាន់ដល់ទ្វារមាត់ ។

[៤៦០] ពីរបទថា **សព្វំ ហត្ថំ** បានដល់ ម្រាមដៃគ្រប់ម្រាម ។

[៤៦១] បទថា **សកពឡេន** នេះ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះថា ភិក្ខុកំពុង

សម្តែងធម៌ ដាក់ដុំសម្ល ឬឈើឯមចូលក្នុងមាត់ សម្តែងធម៌ទៅបណ្តើរ ពាក្យពោលណា មិនដាច់បាត់ទៅដោយដុំសម្លជាដើមប៉ុនណា កាលដុំសម្លជាដើមប៉ុណ្ណោះមានក្នុងមាត់ នឹងពោលក៏គួរ ។

[៤៦២] បទថា **បិណ្ឌុក្ខេបកំ** គឺបោះពំនូតបាយ ។

[៤៦៣] បទថា **កពឡាវច្ឆេទកំ** គឺខាំពំនូតបាយ ។

[៤៦៤] បទថា **អវគណ្ឌការកំ** បានដល់ ឆាន់ធ្វើថ្ពាល់ឲ្យប៉ោងឡើងដូចស្វា ។

[៤៦៥] បទថា **ហត្ថនិទ្ធុនកំ** គឺឆាន់រលាស់ដៃ ។

[៤៦៦] បទថា **សិត្ថាវការកំ** គឺឆាន់រោយរាយគ្រាប់បាយ ។

[៤៦៧] បទថា **ជិវ្ហានិច្ឆារកំ** គឺឆាន់លៀនអណ្តាត ។

[៤៦៨] បទថា **ចបុចបុការកំ** បានដល់ ឆាន់ធ្វើសំឡេងខាំងយ៉ាងនេះ គឺពូផុប់ៗ ។

កពឡវគ្គទី ៥ ចប់

សុរុសុរុវគ្គទី ៦

[៤៦៨] បទថា **សុរុសុរុការកំ** បានដល់ ឆាន់ធ្វើសំឡេងយ៉ាងនេះ គឺគ្រុកៗ ។

បទថា **ឧជ្ឈា** គឺពាក្យកំប្លុកកំប្លែង ។ អធិប្បាយថា ភិក្ខុមិនគប្បីបន្ទឺវាចាកំប្លែងនោះ ប្រារព្ធព្រះរតនត្រ័យដោយបរិយាយណាមួយ ដោយន័យជាដើមថា ព្រះពុទ្ធថ្មុ ព្រះពុទ្ធក្មែងក្លាយ ព្រះធម៌ដូចម្តេច ព្រះធម៌គោ ព្រះធម៌ពពែ ព្រះសង្ឃដូចម្តេច ពួកម្រឹគ ពួកបសុសត្វជាដើម ។

[៤៧០-៤៧២] បទថា **ហត្ថនិល្លេហកំ** គឺឆាន់លិទ្ធដៃ ពិតហើយ ភិក្ខុដែលកំពុងឆាន់ ទោះលិទ្ធត្រឹមតែម្រាមដៃ ក៏មិនគួរ ។ តែភិក្ខុទោះយកដៃទាំងឡាយចាប់បបរខាប់ ឬស្ករអំពៅ និងមធុបាយាសជាដើម ហើយស៊កម្រាមដៃចូលក្នុងមាត់ ឆាន់ គួរ ។ សូម្បីក្នុងការឆាន់កោសបាត្រ លិទ្ធបបូរមាត់ជាដើម ក៏មានន័យដូចគ្នា ព្រោះដូច្នោះ ភិក្ខុមិនគួរយកម្រាមដៃ សូម្បីតែម្រាម ១ កោសបាត្រឡើយ ។ សូម្បីបបូរមាត់តែម្ខាង ក៏មិនគួរយកអណ្តាតលិទ្ធដែរ ។ តែនឹងយកសាច់បបូរមាត់ទាំង ២ កៀប ហើយខ្ទិបឲ្យចូលទៅក្នុងមាត់ គួរ ។

[៤៧៣] បទថា **កោកនទេ** គឺក្នុងប្រាសាទមានឈ្មោះយ៉ាងនេះ ។ ផ្កាឈូក លោកហៅថា **កោកនទ** ។ ប្រាសាទនោះ ដែលមេជាងធ្វើឲ្យមានសណ្ឋានដូចផ្កាឈូក ដោយហេតុនោះ ទើបជនទាំងឡាយតាំងឈ្មោះឲ្យប្រាសាទនោះថា **កោកនទ** នោះឯង ។

បទថា **ន សាមិសេន ហត្ថេនបានីយថាលកំ** មិនទទួលទឹកដោយដៃដែលប្រឡាក់អាមិសនេះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហាមដោយអំណាចនៃភាពគួរខ្ពើម ព្រោះដូច្នោះ ស័ង្ខក្តី ផ្តិលក្តី ភាជន៍ក្តី ជារបស់សង្ឃក្តី ជារបស់

បុគ្គលក្តី ជារបស់គ្រហស្ថក្តី ជារបស់ផ្ទាល់ខ្លួនក្តី មិនគួរយកដៃដែលប្រឡាក់អាមិសចាប់ទាំងអស់ ។ បើចាប់ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ តែបើចំណែកខ្លះនៃដៃមិនប្រឡាក់អាមិស ទោះចាប់ដោយចំណែកនោះ គួរ ។

[៤៧៤] បទថា **ឧទ្ធរិត្វា វា** បានដល់ កៀរគ្រាប់បាយឡើងអំពីទឹកហើយគរ ទុកក្នុងទីមួយកន្លែង សឹមចាក់ទឹកចោល ។

បទថា **ភិន្ទិត្វា វា** បានដល់ ប្របាច់គ្រាប់បាយ ឲ្យមានគតិដូចទឹកហើយចាក់ចោលទៅ ។

បទថា **បដិគ្គហេ វា** បានដល់ យកកន្ថោរទទួលទុក ចោលគ្រាប់បាយនោះក្នុងកន្ថោរ ។

បទថា **នីហរិត្វា** បានដល់ នាំចេញទៅចាក់ចោលខាងក្រៅ ជាអនាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលចាក់ចោលយ៉ាងនេះ ។

ធម្មទេសនាបដិសំយុត្ត ១៦

[៤៧៦] បទថា **សេតច្ឆត្តំ** ប្រែថា ឆត្រសដែលពាសដោយសំពត់ ។

បទថា **កិលញ្ជច្ឆត្តំ** ប្រែថា ឆត្រផែងដោយបន្ទោះឫស្សី ។

បទថា **បណ្ណច្ឆត្តំ** ប្រែថា ឆត្រដែលធ្វើដោយស្លឹកឈើណាមួយ មានស្លឹកត្នោតជាដើម ។

បទថា **មណ្ឌលពទ្ធំ សលាកពទ្ធំ** នេះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុកដើម្បីទ្រទ្រង់សម្តែងគ្រោងឆត្រទាំង ៣ ប្រភេទ ។ ឆត្រទាំង ៣ ប្រភេទនោះ

ជាឆត្រដែលដេរជារង្វង់មូល និងចងជាប់ជាមួយឆ្អឹង ។ សូម្បីឆត្រស្លឹកឈើមួយសន្លឹកដែលគេធ្វើដោយដងដែលកើតត្រង់ដើមត្នោតជាដើម ក៏ឈ្មោះថាឆត្រដូចគ្នា បណ្ដាឆត្រទាំងនេះ ឆត្រប្រភេទណាមួយ ដែលមានហើយក្នុងដៃរបស់បុគ្គលនោះ ហេតុនោះ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា មានឆត្រក្នុងដៃ ។ បុគ្គលនោះបាំងឆត្រក្តី លីលើស្មាក្តី ដាក់លើភ្លៅក្តី មិនទាន់លែងដៃដរាបណា នឹងសម្តែងធម៌ដល់បុគ្គលនោះ មិនគួរដរាបនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ដល់ភិក្ខុដែលសម្តែងដោយន័យដូចពោលហើយនោះឯង ។ តែបើអ្នកដទៃបាំងឲ្យបុគ្គលនោះ ឬឆត្រនោះ តាំងនៅលើជើងទ្រឆត្រ តែឆត្រផុតអំពីដៃ ក៏មិនឈ្មោះថា អ្នកមានឆត្រក្នុងដៃ ទោះសម្តែងធម៌ដល់បុគ្គលនោះ គួរ ។ ការកំណត់ធម៌ក្នុងសិក្ខាបទនេះ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបដោយន័យដូចពោលហើយក្នុងបទសោធម្មសិក្ខាបទនោះឯង ។

[៤៧៧-៤៧៨] ដំបងប្រវែង ៤ ហត្ថនៃមជ្ឈិមបុរស ឈ្មោះថាដំបងក្នុងបទថា **ទណ្ឌបាណិស្ស** នេះ ។ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបសេចក្តីដែលបុគ្គលនោះមានដំបងក្នុងដៃ ដោយន័យដូចពោលហើយ ក្នុងបុគ្គលដែលមានឆត្រក្នុងដៃនោះឯង ។ សូម្បីក្នុងបុគ្គលដែលមានសស្ត្រាក្នុងដៃ ក៏មានន័យដូចគ្នាព្រោះថា បុគ្គលដែលឈរសើកដាវ មិនទាន់ដល់នូវការរាប់ថា ជាអ្នកមានសស្ត្រាក្នុងដៃ ។

[៤៧៩] ក្នុងបទថា **អាវុធបាណិស្ស** នេះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ពាក្យថា ដែលឈ្មោះថា អាវុធ បានដល់ ស្នា ធ្នូ ដូច្នេះ តែសូម្បីធ្នូគ្រប់

ប្រភេទ មួយអន្ទើដោយព្រួញប្រភេទប្លែកៗ អ្នកសិក្សាគប្បីជ្រាបថា **អាវុធ** ព្រោះដូច្នោះ ភិក្ខុសម្តែងធម៌ដល់បុគ្គលដែលគ្មានជំងឺ ឈរ ឬអង្គុយ កាន់ធ្នូនិងព្រួញក្តី កាន់តែព្រួញសុទ្ធក្តី កាន់តែធ្នូក្តី កាន់តែធ្នូមិនមានខ្សែក្តី រមែងមិនសមគួរ តែបើធ្នូពាក់ទុកត្រង់ករបស់បុគ្គលនោះ ភិក្ខុទោះសម្តែងធម៌ដល់បុគ្គលនោះ អស់កាលដែលបុគ្គលនោះ មិនទាន់យកដៃនោះចាប់ (ធ្នូ) គួរដូច្នេះ ។

សុរុសុរុវគ្គទី ៦ ចប់

ចាទុកាវគ្គទី ៧

[៤៨០] បទថា **អក្កន្តស្ស** បានដល់ អ្នកឈរជាន់ទ្រនាប់ជើងតែម្យ៉ាង មិនបានស៊កចង្កេះជើងចូលក្នុងខ្សែទ្រនាប់ជើងដូចជងធត្រ ។

[៤៨១] បទថា **បដិមុក្កស្ស** គឺអ្នកឈរពាក់ទ្រនាប់ជើង ។ សូម្បីក្នុងស្បែកជើង ក៏មានន័យដូច្នោះឯង ។ ក្នុងបទថា **ឱមុក្កោ** នេះ ត្រាស់ហៅបុគ្គលដែលឈរពាក់ស្បែកជើងក្រវាត់កែង ។

[៤៨២] ក្នុងបទថា **យានគតស្ស** នេះ បើបុគ្គលដែលត្រូវជន ២ នាក់សែងទៅដោយប្រទាក់ដៃគ្នាក្តី ដែលគេទុកលើសំពត់ ហើយប្រើស្នាសែងទៅក្តី អ្នកដែលអង្គុយលើយាន ដែលមិនបានទឹម មានគ្រែស្នែងជាដើមក្តី អ្នកអង្គុយលើយានដែលគេរុះរើចេញ មានត្រឹមតែកង់ក្តី រមែងដល់នូវការរាប់អ្នកទៅក្នុងយានទាំងអស់ ។ តែបើមនុស្សទាំង ២ ចំណែក អង្គុយលើយាន

ជាមួយគ្នា ទោះសម្តែងធម៌ដល់មួយចំណែកទៀត គួរ ។ សូម្បីក្នុងបុគ្គល ២ នាក់អង្គុយបែកគ្នា ម្នាក់អង្គុយនៅលើយានខ្ពស់ សម្តែងធម៌ដល់ម្នាក់ដែលអង្គុយនៅលើយានទាប គួរ ។ ទោះសម្តែងធម៌ដល់អ្នកអង្គុយលើយានស្មើគ្នា ក៏គួរ ។ ភិក្ខុអង្គុយលើយានខាងមុខ ទោះសម្តែងធម៌ដល់អ្នកអង្គុយលើយានខាងក្រោយ គួរ ។ តែបើភិក្ខុដែលអង្គុយលើយានខាងក្រោយខ្ពស់ជាង បើសម្តែងធម៌ដល់អ្នកអង្គុយលើយានខាងមុខ (ដែលមិនមានជំងឺ) មិនគួរ ។

[៤៨៣] បទថា **សយនគតស្ស** សេចក្តីថា ភិក្ខុដែលឈរក្តី អង្គុយលើគ្រែក្តី លើតាំងក្តី លើភូមិបទេសក្តី សូម្បីខ្ពស់ បើសម្តែងធម៌ដល់ (មនុស្សមិនមានជំងឺ) ដែលដេក ដោយហោចលើកន្ទេលផែងក្តី លើដីតាមប្រក្រតីក្តី មិនគួរ ។ តែភិក្ខុដែលនៅលើដំណេក ទោះដេកលើដំណេកខ្ពស់ជាងក្តី ឬមានប្រមាណស្មើគ្នាក្តី សម្តែងធម៌ដល់អ្នកគ្មានជំងឺដេកលើដំណេក គួរ ។ ភិក្ខុ ដេកសម្តែងធម៌ដល់អ្នកមិនមានជំងឺ ឈរក្តី អង្គុយក្តី គួរ ។ ភិក្ខុអង្គុយ ទោះសម្តែងធម៌ដល់អ្នកឈរក្តី អង្គុយក្តី គួរ ។ ភិក្ខុឈរ បើសម្តែងធម៌ដល់អ្នកឈរដូចគ្នា គួរ ។

[៤៨៤] បទថា **បល្លត្ថិកាយ** សេចក្តីថា ឯភិក្ខុទោះសម្តែងធម៌ដល់អ្នកមិនមានជំងឺអង្គុយត្របោមក្បាលជង្គង់ណាម្នាក់ ទោះជាត្របោមដោយខ្សែយោគក្តី គ្រឿងត្របោម គឺដៃក្តី គ្រឿងត្របោម គឺសំពត់ក្តី មិនគួរ ។

[៤៨៥] បទថា **វេឋិតសីសស្ស** សេចក្តីថា ដល់បុគ្គលដែលជួត

ក្បាលដោយសំពត់សម្រាប់ជូតក្តី ដោយកម្រងផ្កាជាដើមក្តី បិទជើងសក់មិនប្រាកដឲ្យឃើញ ។

[៤៨៦] បទថា **ឱគុណ្ឋិតសីសស្ស** គឺទទូរគ្របក្បាល ។

[៤៨៧] ពីរបទថា **ឆមាយំ និសីទិត្វា** គឺអ្នកអង្គុយលើផែនដី ។

[៤៨៨] ពីរបទថា **អាសនេ និសិន្នស្ស** គឺដោយហោច បានដល់បុគ្គលដែល ក្រាលសំពត់ក្តី ស្មៅក្តី អង្គុយ ។

[៤៨៩] បទថា **ឆវកស្ស** បានដល់ បុរសចណ្ឌាល ។

បទថា **ឆវកា** បានដល់ ស្រីចណ្ឌាល ។

បទថា **និលិនោ** គឺជាអ្នកលាក់ខ្លួន ។

បទថា **យត្រ ហិ នាម** គឺ **យោ ហិ នាម** ប្រែថា បុគ្គលណាហ្ន៎ ។

បទថា **សព្វមិទំ ច បរិគតន្តិ តត្ថេវ បរិបតិ** សេចក្តីថា បុរសចណ្ឌាលនោះពោលពាក្យយ៉ាងនេះថា ច្បាប់ទាំងនេះ ប្រឡូកប្រឡំគ្នាអស់ហើយៗ បានលោតចុះអំពីដើមឈើក្នុងចន្លោះជនទាំង ២ នោះ ក្នុងទីនោះឯង ។ កាលធ្លាក់ចុះមកហើយ ឈរនៅចំពោះមុខនៃជនទាំង ២ ពោលគាថានេះថា **ឧភោ អត្ថំ ន ជានន្តិ ។បេ។ អស្មា កុម្ភមិវាភិទា** ដូច្នេះ ។

បណ្តាបទទាំងនោះ បាទគាថាថា **ឧភោ អត្ថំ ន ជានន្តិ** សេចក្តីថា ជនទាំង ២ រមែងមិនដឹងអត្ថនៃបាលី ។

បទថា **ធម្មំ ន បស្សរេ** សេចក្តីថា ជនទាំង ២ រមែងមិនឃើញបាលី ។

សួរថា ជនទាំង ២ នោះ ពួកណា ឆ្លើយថា ជនទាំង ២ គឺព្រាហ្មណ៍ដែលបង្រៀនមន្តដោយមិនគោរពធម៌ និងស្តេចផែនដីដែលរៀនមន្ត ដោយមិនគោរពធម៌ អធិប្បាយថា បុរសចណ្ឌាលតាំងជនទាំង ២ គឺព្រាហ្មណ៍ និងព្រះរាជាទុកក្នុងភាពជាអ្នកមិនប្រព្រឹត្តធម៌ ។

បន្ទាប់អំពីនោះ ទើបព្រាហ្មណ៍ពោលគាថាថា **សាលីនំ** ជាដើម ។ គាថានោះ មានអត្ថថា អ្នកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំដឹងថា នេះមិនមែនធម៌ ម្យ៉ាងទៀត ខ្ញុំ និងបុត្រភរិយា និងបរិវារជន បរិភោគបាយនៃស្រូវសាលីដែលជារបស់ព្រះរាជាអស់កាលយូរមកហើយ ។

បាទគាថាថា **សុចិមំសូបសេចនោ** មានវិគ្គហៈថា ការផ្សំដោយសម្ល សាច់ដ៏ស្អាត ដែលគេផ្សំដោយប្រភេទនៃគ្រឿងផ្សំ មានប្រការផ្សេងៗ គឺការធ្វើឲ្យលាយជាមួយអាមិស មានដល់បាយនៃស្រូវសាលីនោះ ហេតុនោះ ទើបបាយនៃស្រូវសាលីនោះ ឈ្មោះថា ផ្សំជាមួយសាច់ដ៏ស្អាត ។ បាទគាថាថា **តស្មា ធម្មេ ន វត្តាមិ** សេចក្តីថា ព្រោះខ្ញុំបរិភោគបាយរបស់ព្រះរាជា និងបានទទួលព្រះរាជទានលាភដទៃៗ ដ៏ច្រើនយ៉ាងនេះ ដូច្នោះ ទើបខ្ញុំមិនប្រព្រឹត្តនៅក្នុងធម៌ ជាអ្នកជាប់នៅក្នុងផ្ទៃ (ឃើញតែក្រពះ) មិនមែនមិនដឹងធម៌ ខ្ញុំដឹងថា សេចក្តីពិតធម៌នេះ ព្រះអរិយៈទាំងឡាយតែងលើកតម្កើង ។

លំដាប់នោះ ទើបបុរសចណ្ឌាលនោះ ពោលបញ្ជាក់ដល់ព្រាហ្មណ៍នោះដោយគាថា ២ គាថា **ធិរត្ថុ** ជាដើម ។ ២ គាថានោះ មានសេចក្តីថា លាភ គឺទ្រព្យ និងលាភ គឺយសឯណាដែលលោកបានហើយ ខ្ញុំតិះដៀល

លាភ គឺទ្រព្យ និងលាភ គឺយសនោះ បពិត្រព្រាហ្មណ៍ ព្រោះហេតុអ្វី ព្រោះលាភដែលលោកបាននេះ ជាហេតុឲ្យជួបនូវហេតុដែលធ្លាក់ទៅក្នុងពួកអបាយតទៅ និងឈ្មោះថា ញ៉ាំងជីវិតឲ្យប្រព្រឹត្តទៅមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ការញ៉ាំងជីវិតឲ្យប្រព្រឹត្តទៅមានសភាពបែបនេះឯណា នឹងសម្រេចបានព្រោះជាហេតុឲ្យធ្លាក់ចុះតទៅ ឬព្រោះជាហេតុឲ្យប្រព្រឹត្តមិនប្រកបដោយធម៌ក្នុងលោកនេះ នឹងមានប្រយោជន៍អ្វី ដោយការញ៉ាំងជីវិតឲ្យប្រព្រឹត្តទៅនោះ ។ ដោយហេតុនោះ ទើបបុរសចណ្ឌាលនោះ ពោលថា

> បពិត្រព្រាហ្មណ៍ ការដែលបានទ្រព្យ និងបានយសបែបនោះ
> ពាក្យនិន្ទាតែងមាន (ជាធម្មតា) ម្យ៉ាងទៀត ការចិញ្ចឹមជីវិត
> ដែលមិនប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ជាហេតុឲ្យធ្លាក់ចុះទៅក្នុងអបាយ
> បពិត្រមហាព្រហ្ម អ្នកឯងចូរវៀរចេញ សូម្បីពួកសត្វដទៃ
> ក៏គង់តែចម្អិនបាយបរិភោគ (ដូចគ្នាទេ) អ្នកកុំប្រព្រឹត្តឲ្យ
> ខុសធម៌នោះឡើយ បើអ្នកប្រព្រឹត្តខុសធម៌ហើយ មុខជានឹង
> បែកធ្លាយ ដូចជាក្អមទឹកមិនខានទេ ។

បាទគាថាថា **បរិព្វជ មហាព្រហ្មេ** សេចក្តីថា បពិត្រព្រាហ្មណ៍ សូមលោកប្រញាប់ចេញទៅអំពីប្រទេសនេះ ។

បាទគាថាថា **បចន្តញ្ញេបិ ចាណាតោ** សេចក្តីថា សត្វពួកដទៃដែលកំពុងចម្អិនបបរ និងកំពុងបរិភោគ មិនមែនតែលោក និងព្រះរាជាប៉ុណ្ណោះទេ ។

កន្លះគាថាថា **មា ត្វំ អធម្មោ អាចរិតោ អស្មា កុម្ភមិវាភិទា** សេចក្តី

ថា បើលោកមិនចៀសចេញអំពីទីនេះទេ នឹងប្រព្រឹត្តធម៌នេះក្រៃលែងឡើង បន្ទាប់មក អធម៌ដែលលោកប្រព្រឹត្តក្រៃលែងឡើងនោះ នឹងបំផ្លាញលោកខ្លួនឯង ដូចដុំថ្មទម្លាយក្អមទឹកដូច្នោះ ដោយហេតុនោះ ទើបយើងទាំងឡាយពោលថា

បពិត្រមហាព្រហ្ម អ្នកឯងចូរវៀរចេញ សូម្បីពួកសត្វដទៃ
ក៏គង់តែចម្អិនបាយបរិភោគ (ដូចគ្នាទេ) អ្នកកុំប្រព្រឹត្តឲ្យ
ខុសធម៌នោះឡើយ បើអ្នកប្រព្រឹត្តខុសធម៌ហើយ មុខជានឹង
បែកធ្លាយ ដូចជាក្អមទឹកមិនខានទេ ។

[៤៩០] ពីរបទថា **ឧច្ចេ អាសនេ** សេចក្តីថា បើសម្តែងធម៌ដល់អ្នកគ្មានជំងឺ ដែលអង្គុយនៅលើអាសនៈ ដោយហោចទៅ សូម្បីលើទីដែលខ្ពស់ជាង មិនគួរ ។

[៤៩១] ពីរបទថា **ន ឋិតេន និសិន្នស្ស** សេចក្តីថា បើព្រះមហាថេរៈអង្គុយលើអាសនៈ សួរបញ្ហានឹងភិក្ខុកំលោះ ដែលមកកាន់ទីបម្រើរបស់ព្រះថេរៈ ហើយឈរនៅ លោកមិនគួរពោល ។ តែដោយសេចក្តីគោរពលោកក៏មិនអាចពោលនឹងព្រះថេរៈថា សូមលោកម្ចាស់ក្រោកឡើងសួរចុះ ។ នឹងពោលដោយតាំងចិត្តថា អញនឹងពោលដល់ភិក្ខុដែលនៅឈរក្បែរៗ គួរ ។

[៤៩២] ក្នុងបទថា **ន បច្ឆតោ គច្ឆន្តេន** នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា បើមនុស្សដើរទៅខាងមុខ សួរបញ្ហានឹងភិក្ខុដែលដើរក្រោយ លោកមិនគួរឆ្លើយ ។ បើពោលដោយតាំងចិត្តថា អញពោលដល់ភិក្ខុ ដែលនៅខាងក្រោយ គួរ ។

បើស្វាធ្យាយធម៌ដែលខ្លួនរៀនរួមគ្នា គួរ ។ នឹងពោលដល់បុគ្គលដែលដើរទន្ទឹមគ្នា គួរ ។

[៤៩៣] សូម្បីក្នុងបទថា **ន ឧប្បថេន** នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា បើជនទាំង ២ ដើរទន្ទឹមគ្នាទៅក្នុងផ្លូវរទេះ តាមគន្លងកង់រទេះ ម្នាក់ម្ខាងក្តី ចេញក្រៅផ្លូវទៅ នឹងពោល គួរ ។

[៤៩៤] បទថា **អសញ្ចិច្ច** សេចក្តីថា កាលភិក្ខុកំពុងទៅកាន់ទីកំបាំងបន្ទោបង់ឧច្ចារៈក្តី បស្សាវៈចេញមកដោយរហ័សក្តី ឈ្មោះថា មិនក្លែងបន្ទោបង់ ជាអនាបត្តិ ។

[៤៩៥] ក្នុងបទថា **ន ហរិតេ** នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា សូម្បីឫសរបស់ដើមឈើដែលផុសឡើងលើផែនដីឲ្យឃើញក្តី មែកឈើដែលវារទៅលើផែនដីក្តី ហៅថា របស់មានពណ៌ខៀវទាំងអស់ ។ ភិក្ខុអង្គុយលើឫសឈើបន្ទោបង់ ឲ្យធ្លាក់ទៅក្នុងទីប្រាសចាករបស់មានពណ៌ខៀវ គួរ ។ កាលកំពុងរកមើលទីប្រាសចាករបស់មានពណ៌ខៀវនោះឯង ឧច្ចារៈ ឬបស្សាវៈក៏ចេញមករហ័ស រាប់ថា តាំងនៅក្នុងឋានៈជាអ្នកអាពាធ គួរ ។

ពីរបទថា **អប្បហរិតេ កតោ** សេចក្តីថា កាលភិក្ខុមិនបានទីប្រាសចាករបស់មានពណ៌ខៀវ ដាក់រង្នេលស្មៅ ឬរង្នេលចំបើងទុកហើយ ធ្វើការបន្ទោបង់ឧច្ចារៈ បស្សាវៈ សន្តត់របស់មានពណ៌ខៀវដែលនៅខាងក្រោម ក៏គួរដូចគ្នា ។ លោកពោលទុកក្នុងមហាបច្ចរីថា ទឹកសំបោរក៏សង្គ្រោះចូលនឹងទឹកមាត់ ក្នុងសិក្ខាបទនេះ ។

[៤៩៦-៤៩៧] បទថា **ន ឧទកេ** នេះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់សំដៅដល់ទឹកប្រើប្រាស់ប៉ុណ្ណោះ ។ តែក្នុងទឹកត្រង់វច្ចកុដិ និងក្នុងទឹកសមុទ្រជាដើម មិនមែនរបស់បរិភោគប្រើប្រាស់ ជាអនាបត្តិ ។ កាលភ្លៀងធ្លាក់អន្លង់ទឹក (ក្រឡុកទឹក) មានទូទៅ កាលភិក្ខុកំពុងសម្លឹងរកទីមិនមានទឹកនោះឯង ឧច្ចារៈ ឬបស្សាវៈហូរចេញមក គួរ ។ តែក្នុងមហាបច្ចរីពោលថា ក្នុងវេលានោះ ភិក្ខុមិនបានទីមិនមានទឹក ទោះធ្វើការបន្ទោបង់ គួរ ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទទាំងពួង មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

បាទុកាវគ្គទី ៧ ចប់

បកិណ្ណកៈក្នុងសេខិយវណ្ណនា

ដើម្បីសម្តែងសមុដ្ឋានជាដើម ក្នុងអធិការនៃសេខិយវណ្ណនានេះ ទើបមានបកិណ្ណកៈបន្តិចបន្តួចដូចតទៅនេះថា សិក្ខាបទ ១០ គឺសិក្ខាបទ ៤ ដែលទាក់ទងដោយការសើច និងសំឡេងខ្លាំង សិក្ខាបទដែលនិយាយទាំងមាត់មានពំនូតបាយ ១ ជា ៥ សិក្ខាបទ ដែលទាក់ទងដោយការអង្គុយលើផែនដី ១ អង្គុយទាប ១ ការឈរសម្តែងធម៌ ១ ការដើរទៅខាងក្រោយ ១ ការដើរក្រៅផ្លូវ ១ មានសមុដ្ឋាន ដូចសមនុភាសនសិក្ខាបទ កើតឡើងតាមកាយវាចានិងចិត្ត ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នេះ ។

សូបោទនវិញ្ញត្តិសិក្ខាបទ មានសមុដ្ឋានដូចថេយ្យសត្ថសិក្ខាបទ កើតឡើងតាមកាយ និងចិត្ត ១ តាមកាយវាចា និងចិត្ត ១ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នេះ ។

សិក្ខាបទ ១១ ដែលមានឈ្មោះថា ឆត្តបាណិសិក្ខាបទ ១ ទណ្ឌបាណិសិក្ខាបទ ១ សត្ថបាណិសិក្ខាបទ ១ អាវុធបាណិសិក្ខាបទ ១ បាទុកសិក្ខាបទ ឧបាហនសិក្ខាបទ ១ យានសិក្ខាបទ ១ សយនសិក្ខាបទ ១ បល្លត្ថិកសិក្ខាបទ ១ វេដ្ឋិតសិក្ខាបទ ១ ឱគុណ្ឋិតសិក្ខាបទ ១ មានសមុដ្ឋានដូចធម្មទេសនាសិក្ខាបទ កើតឡើងតាមវាចា និងចិត្ត ជាកិរិយាផង ជាអកិរិយាផង ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នេះ ។ សិក្ខាបទដែលសល់ ៥៣ សិក្ខាបទ មានសមុដ្ឋានដូចបឋមបារាជិកនោះឯង ។

ក្នុងសេក្ខិយសិក្ខាបទទាំងអស់ ជាអនាបត្តិ ព្រោះអាពាធជាបច្ច័យ ។ ក្នុង ៣ សិក្ខាបទ គឺថូបីកតបិណ្ឌបាតសិក្ខាបទ ១ សូបព្យញ្ជនបដិច្ឆាទនសិក្ខាបទ ១ ឧជ្ឈានសញ្ញីសិក្ខាបទ ១ មិនមាន (ពោលដល់) ភិក្ខុអាពាធឡើយ ។

សេក្ខិយកណ្ឌ ចប់

អធិករណសមថវណ្ណនា

វិនិច្ឆ័យក្នុងអធិករណសមថៈទាំងឡាយ គប្បីជ្រាបដូច្នេះ

បទថា **សត្ត** (៧) ជាគ្រឿងកំណាត់រាប់ធម៌ទាំងនោះ ។ ធម៌ ៧ នោះ ឈ្មោះថា **អធិករណសមថ** ព្រោះអត្ថថា ញ៉ាំងអធិករណ៍ ៤ យ៉ាង ឲ្យស្ងប់ គឺឲ្យរម្ងាប់ទៅ ។ សេចក្ដីពិស្ដារនៃអធិករណសមថៈទាំងនោះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុកហើយក្នុងខន្ធកៈ និងក្នុងបរិវារ ។ ពួកយើងនឹងពណ៌នានៃពាក្យពិស្ដារនោះក្នុងខន្ធកៈ និងបរិវារនោះឯង ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទទាំងពួង មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ដូច្នេះឯង ។

កិច្ចវិកង្គវណ្ណនា ក្នុងអដ្ឋកថា ព្រះវិន័យ
ឈ្មោះ សមន្តប្បាសាទិកា ចប់

អនន្តរាយេន យថា និដ្ឋិតា វណ្ណនា អយំ
អនន្តរាយេន តថា សន្តឹ បប្បោន្តុ បាណិនោ ។

វណ្ណនានេះចប់ហើយ ដោយមិនមានអន្តរាយឡើយ យ៉ាងណា សូមសត្វទាំងឡាយដល់នូវសន្តិ ដោយប្រាសចាកអន្តរាយយ៉ាងនោះហោង ។

វិនយបិដក

ខ្ញុំសូមនមស្ការចំពោះ

ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ អង្គនោះ ។

ចាភាជិកទី ១

[១] សម័យនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សម្រេចឥរិយាបថ នៅក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ក្បែរក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង មានបុរសម្នាក់ឈ្មោះសាឡ្ហ ជាចៅនៃមិគារមាតា មានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងសាងវិហារ (ប្រគេន) ភិក្ខុនីសង្ឃ ។ ទើបសាឡ្ហជាចៅមិគារមាតា (នោះ) ចូលទៅរកភិក្ខុនីទាំងឡាយ ហើយនិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំប្រាថ្នានឹងសាងវិហារ (ប្រគេន) ភិក្ខុនីសង្ឃ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយចាត់ភិក្ខុនីដែលជាអ្នកចេះត្រួតត្រានវកម្មឲ្យខ្ញុំ ។ សម័យនោះឯង មានស្រីជាបងប្អូនគ្នា ៤ នាក់ ឈ្មោះនន្ទា ១ នន្ទវតី ១ សុន្ទរីនន្ទា ១ ថុល្លនន្ទា ១ បានមកបួសក្នុងសំណាក់ពួកភិក្ខុនី ។ បណ្តាភិក្ខុនីទាំងនោះ សុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនីបួសតាំងអំពីក្មេង ជាភិក្ខុនីមានរូបល្អល្អះ គួរគេយកគន់មើល គួរជាទីជ្រះថ្លា ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាអ្នកវាងវៃ មានប្រាជ្ញាឆ្លៀវឆ្លាស ឥតមានសេចក្តីខ្ជិលច្រអូស ប្រកបដោយយោបល់ជាគ្រឿងយល់ក្នុងកិច្ចនោះៗ អាចធ្វើ និងអាចចាត់ចែង (នូវនវកម្ម) បាន ។ ទើបភិក្ខុនីសង្ឃសន្មតសុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនី ឲ្យជាអ្នកត្រួតត្រានវកម្ម ដល់សាឡ្ហជាចៅមិគារមាតា ។ សម័យនោះឯង សុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនីតែងដើរទៅកាន់លំនៅរបស់សាឡ្ហ ជាចៅមិគារមាតាញយៗ តែងនិយាយថា

ចូរអ្នកឲ្យកាំបិត ឲ្យពូថៅ ឲ្យដឹង ឲ្យចប ឲ្យពន្លាក (ដល់អាត្មា) ។ ឯសាឡ្ហជាចៅមិគារមាតា ក៏តែងទៅកាន់លំនៅរបស់ភិក្ខុនីជាញឹកញយ ដើម្បីដឹងការងារដែលធ្វើរួចហើយ និងមិនទាន់ធ្វើ ។ ជនទាំងពីរនោះ ជាមនុស្សមានចិត្តប្រតិព័ទ្ធ (នឹងគ្នា) ដោយសារឃើញគ្នា រឿយៗ ។ ឯសាឡ្ហជាចៅមិគារមាតា មិនមានឱកាសដើម្បីធ្វើសេវនកិច្ចនឹងសុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនីបាន ហើយក៏ធ្វើភត្ត (ប្រគេន) ភិក្ខុនីសង្ឃ ដើម្បីត្រូវការ សុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនីនុ៎ះឯង ។ ក្នុងវេលាដែលសាឡ្ហជាចៅមិគារមាតា រៀបនឹងក្រាលអាសនៈក្នុងរោងឆាន់ ក៏ក្រាលអាសនៈខាងម្ខាង (ដើម្បីភិក្ខុនីចាស់ៗ) ដោយគិតថា ពួកភិក្ខុនីប៉ុណ្ណោះរូបចាស់ជាងសុន្ទរីនន្ទាជាម្ចាស់ ហើយក៏ក្រាលអាសនៈខាងម្ខាង (ទៀត ដើម្បីភិក្ខុនីក្មេងៗ) ដោយគិតថា ពួកភិក្ខុនីប៉ុណ្ណោះរូប ក្មេងជាងសុន្ទរីនន្ទាជាម្ចាស់ ទើបក្រាលអាសនៈសម្រាប់សុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនី ក្នុងឱកាសកំបាំងក្អែក ត្រង់កៀនជញ្ជាំង ធ្វើឲ្យពួកភិក្ខុនីចាស់ៗ ដឹងថា សុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនីអង្គុយជិតពួកភិក្ខុនីក្មេងៗ ធ្វើឲ្យពួកភិក្ខុនីក្មេងៗ ដឹងថា សុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនីអង្គុយជិតភិក្ខុនីចាស់ៗ ។ ទើបសាឡ្ហជាចៅមិគារមាតា ប្រើមនុស្សឲ្យទូលភត្តកាលដល់ភិក្ខុនីសង្ឃថា បពិត្រលោកម្ចាស់ កាលគួរហើយ ភត្តសម្រេចហើយ ។ សុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនីកំណត់ (ក្នុងចិត្ត) ថា សាឡ្ហជាចៅមិគារមាតាធ្វើភត្តដល់ភិក្ខុនីសង្ឃមិនមែនធ្វើដោយការរាប់អានច្រើនប៉ុន្មានទេ គាត់ប្រាថ្នាតែនឹងប្រទូស្តដល់អញ បើប្រសិនជាអញទៅ សំឡេងឆោឡោ (វឹកវរ) មុខជានឹងមានដល់អញ (មិនខាន) គិតហើយក៏បង្គាប់ភិក្ខុនីជាសិស្សថា

លោកចូរទៅចុះ ចូរនាំយកចង្ហាន់ (មកឲ្យ) ខ្ញុំផង ម្យ៉ាងទៀត បើមានអ្នកណាសួររកខ្ញុំ ចូរប្រាប់គេថា ខ្ញុំឈឺ ។ ឯភិក្ខុនីនោះ បានស្តាប់ពាក្យសុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនីហើយ ក៏ទទួលពាក្យថា ករុណាលោកម្ចាស់ ។ សម័យនោះឯងសាឡ្ហជាចៅមិគារមាតា ឈរនៅខាងក្រៅខ្លោងទ្វារ ហើយសួររកសុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនីថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់ឈ្មោះសុន្ទរីនន្ទាទៅឯណា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់ឈ្មោះសុន្ទរីនន្ទាទៅឯណា ។ កាលសាឡ្ហជាចៅមិគារមាតានិយាយយ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុនីជាសិស្សរបស់សុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនី ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងសាឡ្ហជាចៅមិគារមាតាថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ សុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនីឈឺ អាត្មាឯងនឹងនាំយកចង្ហាន់ទៅ (ប្រគេនលោក) ។ លំដាប់នោះ សាឡ្ហជាចៅមិគារមាតាគិតថា អញបានធ្វើកត្តណា (ប្រគេន) ភិក្ខុនីសង្ឃ កត្តនោះអញធ្វើព្រោះហេតុតែសុន្ទរីនន្ទាជាម្ចាស់ (ទេតើ) គិតហើយក៏បង្គាប់ពួកមនុស្សថា អ្នកទាំងឡាយចូរអង្គាសកត្ត (ប្រគេន) ភិក្ខុនីសង្ឃចុះ ថាហើយក៏ដើរទៅកាន់លំនៅរបស់ភិក្ខុនី ។ លំដាប់នោះឯង សុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនីឈរខាងក្រៅខ្លោងទ្វារអារាម គយគន់មើលសាឡ្ហជាចៅមិគារមាតា ។ សុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនី ឃើញសាឡ្ហជាចៅមិគារមាតាដើរមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏ស្ទុះចូលទៅកាន់លំនៅ ហើយដេកលើគ្រែទទូរសំពត់របូតដល់ក្បាល ។ លំដាប់នោះ សាឡ្ហជាចៅមិគារមាតា ក៏ចូលសំដៅទៅរកសុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនី លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងសុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនីថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់មិនស្រួលសប្បាយឬ ហេតុដូចម្តេចបានជាសិង ។ ឯ

សុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនីឆ្លើយតបថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ ស្រីណាប្រាថ្នាគេៗ មិនប្រាថ្នាវិញ ហេតុនោះបានជាយ៉ាងនុ៎ះឯង ។ សាឡ្ហជាចៅមិគារមាតា ជាបុរសមានតម្រេកក៏និយាយតបថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំមិនមែនមិនប្រាថ្នា លោកម្ចាស់ទេ តែថា ខ្ញុំមិនបានឱកាសនឹងធ្វើសេវនកិច្ចនឹងលោកម្ចាស់ (ទេតើ) ជាហើយ ក៏លូកចាប់ពាល់កាយសុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនី ដែលជាស្រីមានតម្រេកដែរ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុនីមួយរូបជាភិក្ខុនីមានកម្លាំងថយព្រោះជរា ឈឺជើងសិងជិតសុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនី ។ ឯភិក្ខុនីចាស់នោះ បានឃើញពិតនូវសាឡ្ហជាចៅមិគារមាតាដែលមានតម្រេក កំពុងតែលូកចាប់ពាល់កាយសុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនីដែលមានតម្រេកដែរ លុះឃើញហើយក៏ពោលទោស តិះដៀលបន្ទុះបង្អាប់ថា សុន្ទរីនន្ទាជាម្ចាស់មានតម្រេក មិនគួរនឹងត្រេកអរឲ្យបុរសបុគ្គល ដែលមានតម្រេកមកចាប់ពាល់កាយខ្លួនសោះ ។ ទើបភិក្ខុនីចាស់នោះ តំណាលរឿងនុ៎ះដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុនីណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច មានសេចក្តីសន្តោស មានសេចក្តីអៀនខ្មាស មានសេចក្តីរង្កៀស ប្រាថ្នាក្នុងសិក្ខា ពួកភិក្ខុនីអម្បាលនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា សុន្ទរីនន្ទាជាម្ចាស់មានតម្រេក មិនគួរនឹងត្រេកអរឲ្យបុរសបុគ្គល ដែលមានតម្រេកមកស្ទាបអង្អែលកាយខ្លួនទេ ។ ទើបភិក្ខុនីអម្បាលនោះ តំណាលរឿងនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ឯភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា សុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនីមានតម្រេក មិនគួរនឹងត្រេកអរនឹងឲ្យបុរសបុគ្គលដែលមានតម្រេកស្ទាបអង្អែលកាយខ្លួនសោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏

មានព្រះភាគ ។ ព្រោះរឿងនេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ត្រាស់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយទ្រង់សួរបញ្ជាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាសុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនីមានតម្រេក ហើយត្រេកអរនឹងបុរសបុគ្គលដែលមានតម្រេក មកស្ទាបអង្អែលកាយពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់តិះ-ដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនៃសុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនីនេះមិនសមគួរ មិនទំនង មិនត្រូវបែប មិនមែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើទេ ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ សុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនីមានតម្រេក មិនគួរនឹងត្រេកអរឲ្យបុរសបុគ្គលដែលមានតម្រេក ស្ទាបអង្អែលកាយ (ដូច្នេះ) ទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះច្បាស់ជានាំបណ្តាលឲ្យមនុស្សពួកខ្លះដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យខានជ្រះថ្លា នឹងនាំបណ្តាលមនុស្សពួកខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យត្រឡប់ជាវាយមាយចិត្តបាត់ជ្រះថ្លាទៅវិញ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលសុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនីដោយអនេកបរិយាយ ហើយទ្រង់សម្តែងទោសនៃបុគ្គលមានសភាព ដែលគេចិញ្ចឹមបានដោយកម្ររក្សាដោយកម្រ មានសេចក្តីប្រាថ្នាច្រើន មិនសន្តោស ច្រឡូកច្រឡំដោយពួកគណៈ និងសេចក្តីខ្ជិលច្រអូស ហើយទ្រង់សម្តែង សរសើរគុណនៃបុគ្គលមានសភាពដែលគេចិញ្ចឹមងាយ រក្សាងាយ មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ជាអ្នកសន្តោស តែងជុសខាត់ចិត្ត កម្ចាត់បង់នូវកិលេស មានសេចក្តីជ្រះថ្លា មិន

សទន្សំនូវកិលេសវដ្ត និងមានសេចក្តីប្រារព្ធព្យាយាម ដោយអនេកបរិយាយ ហើយទ្រង់សម្តែងធម្មីកថាដ៏ល្មមសមគួរដល់ការបញ្ញត្តសិក្ខាបទនោះៗ ចំពោះពួកភិក្ខុ ហើយទើបត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ពួកភិក្ខុនី ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាង គឺដើម្បីសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ ១ ដើម្បីការស្រួលដល់សង្ឃ ១ ដើម្បីញាំញីពួកភិក្ខុនីដែលទ្រុស្តសីល ១ ដើម្បីនៅជាសុខ ដល់ពួកភិក្ខុនីដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ១ ដើម្បីឃាត់នូវអាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីឃាត់នូវអាសវធម៌ទាំងឡាយ ក្នុងបរលោក ១ ដើម្បីញុំាងពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លា ១ ដើម្បីញុំាងពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹតតែជ្រះថ្លាឡើង ១ ដើម្បីញុំាងព្រះសទ្ធម្មឲ្យស្ថិតស្ថេរ ១ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ព្រះវិន័យ(បួនយ៉ាងមានសំវរវិន័យជាដើម) ១ ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ ពួកភិក្ខុនីត្រូវសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយមានតម្រេក ហើយត្រេកអរនឹងការស្ទាបក្តី អង្អែលក្តី កាន់ក្តី ពាល់ក្តីឱបរឹតក្តី ខាងក្រោមតាំងពីដងកាំបិតចុះមក ខាងលើតាំងពីមណ្ឌលជង្គង់ឡើងទៅ នៃបុរសបុគ្គលដែលមានតម្រេក ភិក្ខុនីនេះ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកឈ្មោះឧព្ភជានុមណ្ឌលិក (ព្រោះឲ្យបុរសស្ទាបសរីរប្រទេសខាងលើតាំងពីមណ្ឌលជង្គង់ឡើងទៅ) ជាស្រីមិនមានសំវាស ។

[២] ត្រង់ពាក្យថា ណាមួយ អធិប្បាយថា (ភិក្ខុនី) ណាមួយទោះចាស់ក្តី ក្មេងក្តី កណ្តាលក្តី ដែលប្រកបកម្មយ៉ាងណា មានជាតិយ៉ាងណា

មានឈ្មោះយ៉ាងណា មានគោត្រយ៉ាងណា មានសីលយ៉ាងណា មានធម៌ជាគ្រឿងនៅយ៉ាងណា មានគោចរយ៉ាងណា ភិក្ខុនីនោះ ហៅថា ណាមួយ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនី សេចក្តីថា ដែលហៅថា ភិក្ខុនី ព្រោះជាអ្នកសូម ហៅថា ភិក្ខុនី ព្រោះជាអ្នកចូលទៅអាស្រ័យ នឹងការត្រាច់ទៅដើម្បីសូម ហៅថា ភិក្ខុនី ព្រោះទ្រទ្រង់នូវសំពត់ដែលកាត់ដាច់ ហៅថា ភិក្ខុនី ព្រោះមានសភាពជាសមណី ហៅថា ភិក្ខុនី ព្រោះបានបដិញ្ញាខ្លួន (ថាជាអ្នកបួស) ហៅថា ភិក្ខុនី ព្រោះសម្រេចជាឯហិភិក្ខុនី ហៅថា ភិក្ខុនី ព្រោះឧបសម្បទាដោយត្រៃសរណគមន៍ ហៅថា ភិក្ខុនី ព្រោះជាស្រីចម្រើន ហៅថា ភិក្ខុនី ព្រោះមានធម៌ជាខ្លឹម ហៅថា ភិក្ខុនី ព្រោះជាអ្នកសិក្សា ហៅថា ភិក្ខុនី ព្រោះជាអ្នកមិនបាច់សិក្សា ហៅថា ភិក្ខុនី ព្រោះឧភតោសង្ឃដ៏ព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យឧបសម្បទា ដោយញត្តិចតុត្ថកម្មវាចាដ៏សមគួរដល់ហេតុ ឥតមានកម្រើក (អន្តរាយ) បណ្តាភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ភិក្ខុនីណាដែលឧភតោសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យឧបសម្បទាដោយញត្តិចតុត្ថកម្មវាចាសមគួរដល់ហេតុ ឥតមានកម្រើក (អន្តរាយ) ភិក្ខុនីនេះ តថាគតហៅថា ភិក្ខុនី ក្នុងសេចក្តីនេះ ។

ភិក្ខុនីមានសេចក្តីត្រេកអរព្រម លបសម្លឹងមើល មានចិត្តប្រតិព័ទ្ធ ហៅថា មានតម្រេក ។ បុរសមានសេចក្តីត្រេកអរព្រម លបសម្លឹងមើល មានចិត្តប្រតិព័ទ្ធ ហៅថា បុរសមានតម្រេក ។ មនុស្សប្រុសដែលដឹងក្តី អាចដើម្បីលូកស្ទាបអង្អែលកាយបាន មិនមែនយក្ស មិនមែនប្រេត មិនមែនតិរច្ឆាន ហៅថា បុរសបុគ្គល ។ ពាក្យថា ខាងក្រោម តាំងពីដងកាំបិតចុះមក គឺ

អវយវៈជាខាងក្រោមនៃដងកាំបិត ។ ពាក្យថា ខាងលើ តាំងពីមណ្ឌលជង្គង់ឡើងទៅ គឺអវយវៈជាខាងលើមណ្ឌលនៃជង្គង់ ។ ដែលហៅថា ស្ទាប គឺគ្រាន់តែប៉ះពាល់ ។ ដែលហៅថា អង្អែល គឺបបោសអង្អែល ខាងនេះផងខាងនោះផង ។ ដែលហៅថា កាន់ គឺគ្រាន់តែចាប់ ។ ដែលហៅថា ពាល់ គឺគ្រាន់តែប៉ះត្រូវ ។ ពាក្យថា ត្រេកអរនឹងការឱបរឹត គឺភិក្ខុនីត្រេកអរនឹងការចាប់ខ្លួនឱបរឹត ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនីនេះក្តី គឺតថាគតប្រៀបផ្ទឹមគ្នានឹងពួកភិក្ខុនីមានហើយក្នុងកាលមុន ។ ពាក្យថា ត្រូវអាបត្តិបារាជិក អធិប្បាយថា បុរសដែលដាច់ក្បាលមិនអាចដើម្បីរស់នៅ ដោយការតភ្ជាប់សរីរៈនោះវិញយ៉ាងណាមិញ ភិក្ខុនីដែលមានតម្រេកកាលបើចូលចិត្តនឹងស្ទាបក្តី អង្អែលក្តី កាន់ក្តី ពាល់ក្តី ឱបរឹតក្តី ខាងក្រោមតាំងពីដងកាំបិតចុះមក ខាងលើតាំងពីមណ្ឌលនៃជង្គង់ឡើងទៅនៃបុរសបុគ្គលដែលមានតម្រេកដែរ ក៏មិនមែនជាសមណី មិនមែនជាសក្យធីតាឡើយ ភិក្ខុនីនោះ តថាគតហៅថា ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ដោយហេតុនោះឯង ។ ពាក្យថា ជាស្រីមិនមានសំវាស សេចក្តីថា ដែលហៅថា សំវាស (នោះ) គឺសង្ឃកម្មជាមួយគ្នា ឧទ្ទេសជាមួយគ្នា សភាពជាបុគ្គលមានសិក្ខាស្មើគ្នា នេះហៅថា សំវាស សំវាសនោះមិនមានមួយអន្លើដោយភិក្ខុនីនោះទេ ព្រោះហេតុដូច្នោះ ទើបតថាគតហៅថា ជាស្រីមិនមានសំវាស (គឺមិនមានកិរិយារួបរួមជាមួយនឹងសង្ឃ) ។

[៣] កាលបើជនទាំងពីរ (គឺភិក្ខុនីនិងបុរស) មានតម្រេកដូចគ្នា ហើយភិក្ខុនី ឬបុរសស្ទាបកាយ ដោយកាយ ខាងក្រោមតាំងពីដងកាំបិតចុះ

មក ខាងលើតាំងពីមណ្ឌលនៃជង្គង់ឡើងទៅ (ភិក្ខុនី) ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្ទាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយដោយកាយ (ភិក្ខុនី) ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្ទាបកាយដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្ទាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្ទាបកាយ ដោយវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្ទាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ដោយវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្ទាបវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ដោយវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល (ភិក្ខុនី) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៤] ភិក្ខុនី ឬបុរសស្ទាបកាយដោយកាយ ខាងលើតាំងពីដងកាំបិតឡើងទៅ ខាងក្រោមតាំងពីមណ្ឌលនៃជង្គង់ចុះមក (ភិក្ខុនី) ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្ទាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយដោយកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្ទាបកាយ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្ទាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីឬបុរសស្ទាបកាយ ដោយវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្ទាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ដោយវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្ទាបវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ដោយ

វត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល (ភិក្ខុនី) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៥] កាលបើមានតម្រេកតែម្ខាង (គឺតែភិក្ខុនីម្ខាង) ហើយភិក្ខុនី ឬបុរសស្ទាបកាយដោយកាយ ខាងក្រោមតាំងពីដងកាំបិតចុះទៅ ខាងលើតាំងពីមណ្ឌលនៃជង្គង់ឡើងមក (ភិក្ខុនី) ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរស ស្ទាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ដោយកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរស ស្ទាបកាយ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្ទាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្ទាបកាយ ដោយវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្ទាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ដោយវត្ថុដែល សម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្ទាបវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ដោយវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៦] ភិក្ខុនី ឬបុរសស្ទាបកាយដោយកាយ ខាងលើតាំងពីដងកាំបិតឡើងទៅ ខាងក្រោមតាំងពីមណ្ឌលនៃជង្គង់ចុះមក (ភិក្ខុនី) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្ទាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ដោយកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្ទាបកាយ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្ទាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្ទាបកាយ ដោយវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្ទាបវត្ថុដែលជាប់

នឹងកាយ ដោយវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្ទាបវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ដោយវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៧] កាលបើជនទាំងពីរខាង (គឺភិក្ខុនីនិងយក្សជាដើម) មានតម្រេកដូចគ្នា ហើយភិក្ខុនីស្ទាបកាយដោយកាយ ខាងក្រោមតាំងពីដងកាំបិតចុះមក ខាងលើតាំងពីមណ្ឌលនៃជង្គង់ឡើងទៅ របស់យក្សក្ដី ប្រេតក្ដី ខ្ទើយក្ដី តិរច្ឆានដែលមានរាងកាយដូចមនុស្សក្ដី ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ភិក្ខុនីស្ទាបវត្ថុ ដែលជាប់នឹងកាយដោយកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីស្ទាបកាយដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីស្ទាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីស្ទាបកាយ ដោយវត្ថុ ដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីស្ទាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ដោយវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីស្ទាបវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ដោយវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៨] ភិក្ខុនីស្ទាបកាយដោយកាយ ខាងលើតាំងពីដងកាំបិតឡើងទៅ ខាងក្រោមតាំងពីមណ្ឌលនៃជង្គង់ចុះមក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីស្ទាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយដោយកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីស្ទាបកាយ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីស្ទាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីស្ទាបកាយដោយវត្ថុ

ដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីស្ទាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ដោយវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីស្ទាបវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ដោយវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៩] កាលបើមានតម្រេកតែម្ខាង (គឺខាងភិក្ខុនីតែម្ខាង) ហើយភិក្ខុនីស្ទាបកាយ (របស់យក្សជាដើម) ដោយកាយរបស់ខ្លួន ខាងក្រោមតាំងពីដងកាំបិតចុះមក ខាងលើតាំងពីមណ្ឌលនៃជង្គង់ឡើងទៅ (ភិក្ខុនី) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីស្ទាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយដោយកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីស្ទាបកាយដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីស្ទាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីស្ទាបកាយ ដោយវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីស្ទាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយដោយវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីស្ទាបវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ដោយវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[១០] ភិក្ខុនីស្ទាបកាយដោយកាយខាងលើតាំងពីដងកាំបិតឡើងទៅ ខាងក្រោមតាំងពីមណ្ឌលនៃជង្គង់ចុះមក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីស្ទាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយដោយកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីស្ទាបកាយដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីស្ទាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ

ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីស្ទាបកាយ ដោយវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីស្ទាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយដោយវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីស្ទាបវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ដោយវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[១១] *ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង)* គឺភិក្ខុនីមិនក្រែង ១ មិនមានស្មារតី ១ មិនដឹងខ្លួន ១ មិនត្រេកអរ ១ ឆ្កួត ១ មានចិត្តរវើរវាយ ១ វេទនាគ្របសង្កត់ ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

បារាជិកទី ១ ចប់

អដ្ឋកថាព្រះវិន័យ

សមន្តបាសាទិកា

ចាតុវិកកណ្ឌវណ្ណនា

ភិក្ខុនីវិភង្គ

ឥឡូវមកដល់លំដាប់នៃការពណ៌នាភិក្ខុនីវិភង្គរបស់ពួកភិក្ខុនី ដែលព្រះធម្មសង្គាហកាចារ្យទាំងឡាយ បានរចនាទុក ក្នុងលំដាប់នៃភិក្ខុវិភង្គ ដូច្នោះ ដើម្បីធ្វើពណ៌នាបទ ដែលមិនធ្លាប់មានមកពីមុន ក្នុងបារាជិកនៃភិក្ខុនីវិភង្គ ទើបមានការពណ៌នាផ្ដើមឡើង ដូចតទៅនេះ

ឧក្ខិត្តានុវត្តិកាសិក្ខាបទ

[១] ក្នុងបទថា **តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ។បេ។ សាឡ្ហោ មិគារនត្តា** នេះ បទថា **សាឡ្ហោ** ជាឈ្មោះរបស់ចៅមិគានោះ ព្រោះបុរសនោះជាចៅរបស់នាងវិសាខាមិគារមាតា ។ ដោយហេតុនោះ ទើបព្រះធម្មសង្គាហកាចារ្យពោលថា **មិគារនត្តា** ។

បទថា **នវកម្មិកំ** ប្រែថា ជាអ្នកចេះត្រួតត្រាមើលនវកម្ម ។

បទថា **បណ្ឌិតា** ប្រែថា ជាអ្នកប្រកបដោយភាពជាបណ្ឌិត ។

បទថា **ព្យត្តា** គឺប្រកបដោយភាពជាអ្នកវាងវៃ ។

បទថា **មេធាវិនី** បានដល់ ជាអ្នកប្រកបដោយបញ្ញាស្មារតីច្រើន ក្នុងការរៀនបាលី និងដោយសតិបញ្ញាច្រើន ក្នុងការរៀនអដ្ឋកថា ។

បទថា **ឧក្ខា** ប្រែថា ជាអ្នកឈ្លាសវៃ សេចក្ដីថា ជាអ្នកមានប្រក្រតីធ្វើការដែលគួរធ្វើបានរហ័ស មិនក្ងាំងក្ងាត់ ។

បទថា **អនលសា** ប្រែថា ប្រាសចាកកាពខ្ជិលច្រអូស ។

បទថា **តត្រុបាយាយ** ប្រែថា ជាឧបាយក្នុងការងារទាំងនោះ ។

បទថា **វីមំសាយ** ប្រែថា ដោយបញ្ញាជ្រើសរើសការងារដែលគួរធ្វើ ។

បទថា **សមន្នាគតា** ប្រែថា ប្រកបព្រម ។

ពីរបទថា **អលំ កាតុំ** បានដល់ ជាអ្នកអាចធ្វើការងារនោះ ។

ពីរបទថា **អលំ សំវិធាតុំ** បានដល់ ជាអ្នកអាចនឹងចាត់ចែងយ៉ាងនេះថា ការងារនេះចូរធ្វើយ៉ាងនេះ និងការងារនេះចូរធ្វើយ៉ាងនោះ ។

ពីរបទថា **កតាកតំ ជានិតុំ** គឺដើម្បីការងារដែលធ្វើហើយ និងមិនទាន់បានធ្វើ ។

បទថា **តេ** សេចក្ដីថា ជនទាំង ២ នោះ គឺសុទិន្នកិក្ខុនិ និងនាយសាឡ្ហះនោះ ។

បទថា **កត្តគ្គេ** គឺក្នុងទីកន្លែងអង្គាស ។

បទថា **និក្ខុគ្គេ** គឺទីដែលជ្រៅកំបាំង ដែលសម្ដែងឲ្យឃើញដូចគ្មានទីងជ្រុងជញ្ជាំង ។

បីបទថា **វស្សោ មេ ភវិស្សតិ** សេចក្ដីថា សំឡេងគោឡានឹងមានដល់អញ គឺនឹងមានសំឡេងអាស្រូវផ្សេងៗ ដល់អញ ។

បទថា **បដិមានេន្តី** ប្រែថា ទន្ទឹងមើល ។

បទថា **ក្យាហំ** កាត់បទជា **កឹ អហំ** ប្រែថា ហេតុអ្វីខ្ញុំ (នឹងមិនស្រឡាញ់អ្នកនាងម្ចាស់) ។

បទថា **ជរាទុព្វលា** គឺទុព្វលភាពព្រោះជរា ។

បទថា **ចរណគិលានា** គឺប្រកបដោយរោគត្រង់ជើង ។

បទថា **អវស្សុតា** សេចក្តីថា ជាអ្នកមានតម្រេក គឺជោកជាំដោយតម្រេកក្នុងការស្ទាបអង្អែលកាយ ។ តែក្នុងបទភាជនៈនៃបទថា **អវស្សុតា** នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដៅយករាគៈនោះឯង ទើបត្រាស់ថា **សារត្តា** ជាដើម ។

អធិប្បាយ

សិក្ខាបទវិភង្គនៃឧព្ភជានុមណ្ឌលិកាសិក្ខាបទ

[២] បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា **សារត្តា** គឺជាអ្នកមានតម្រេកយ៉ាងធ្ងន់ ដោយកាយសំសគ្គរាគៈ ដូចសំពត់ជ្រលក់ដោយពណ៌ដូច្នោះ ។

បទថា **អបេក្ខវតី** សេចក្តីថា ជាអ្នកប្រកបដោយការសម្លឹង ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងបុរសនោះ ដោយអំណាចនៃតម្រេកនោះឯង ។

បទថា **បដិពទ្ធចិត្តា** បានដល់ ជាអ្នកមានចិត្តដូចត្រូវតម្រេកនោះចងទុកក្នុងបុរសនោះ ។ សូម្បីក្នុងវិភង្គនៃបទទី ២ ក៏មានន័យយ៉ាងនេះ ។

បទថា **បុរិសបុគ្គលស្ស** បានដល់ បុគ្គល ពោល គឺបុរស ។

បទថា **អធក្ខកំ** គឺក្រោមដងកាំបិតចុះទៅ ។

បទថា **ឧព្ភជានុមណ្ឌលំ** គឺលើមណ្ឌលជង្គង់ទាំង ២ ឡើងមក ។ តែ

បទភាជនៈព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុកដោយលំដាប់នៃបទនោះឯងថា **ហេដ្ឋក្ខកំ ឧបរិជានុមណ្ឌលំ** *ខាងក្រោមដងកាំបិត ខាងលើមណ្ឌលជង្គង់ ដូច្នេះ ។*

ក្នុងបទថា **ឧបរិជានុមណ្ឌលំ** *នេះ សូម្បីខាងលើកែងដៃឡើងមក លោកក៏សង្គ្រោះចូលដោយពាក្យថា ខាងលើមណ្ឌលជង្គង់ឡើងមកដូចគ្នា ។ ពាក្យដ៏សេសបណ្ឌិតគប្បីជ្រាបដោយន័យ ដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុកហើយក្នុងមហាវិភង្គនោះចុះ ។*

ពីរបទថា **បុរិមាយោ ឧទាទាយ** *សេចក្ដីថា ទ្រង់ប្រៀបធៀបភិក្ខុនី ៤ រូប ដែលត្រូវអាបត្តិបារាជិក និងដោយបារាជិកដែលទូទៅ (៤ មានមេថុនជាដើម) ។*

បទថា **ឧព្ភជានុមណ្ឌលិកា** *នេះ ត្រឹមតែជាឈ្មោះនៃអាបត្តិបារាជិកនេះ ព្រោះដូច្នោះ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់មិនបានពិចារណាទុកក្នុងបទភាជនៈ ។ ព្រះមានព្រះភាគ កាលទ្រង់ចែកសិក្ខាបទដែលទ្រង់សម្ដែងទុកដោយលំដាប់នៃបទយ៉ាងនេះហើយ ឥឡូវនេះ ដើម្បីទ្រង់សម្ដែងប្រភេទនៃអាបត្តិ ដោយការផ្សេងគ្នានៃភាពជាអ្នកមានតម្រេកជាដើម ទើបបានត្រាស់បទថា* **ឧភតោ អវស្សុតេ** *ជាដើម ។*

អធិប្បាយ

បទភាជនីយនៃឧព្ភជានុមណ្ឌលិកាសិក្ខាបទ

[៣] ក្នុងបទថា **ឧភតោ អវស្សុតេ** *ជាដើមនោះ មានវិនិច្ឆ័យដូចតទៅនេះ បទថា* **ឧភតោ អវស្សុតេ** *គឺកាលជនទាំង ២ មានតម្រេក សេចក្ដី*

ថា កាលភិក្ខុនី និងបុរសដែលមានតម្រេក ដោយកាយសំសគ្គរាគៈ ។

បីបទថា **កាយេន កាយំ អាមសតិ** សេចក្តីថា ភិក្ខុនីចាប់ពាល់កាយរបស់បុរសចំណែកណាមួយដោយកាយ តាមដែលកំណត់ទុកក្តី បុរសចាប់ពាល់កាយរបស់ភិក្ខុនី តាមដែលកំណត់ទុកដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ចំណែកណាមួយ ។ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកដល់ភិក្ខុនី សូម្បីដោយប្រការទាំងពីរ ។

ពីរបទថា **កាយេន កាយប្បដិពទ្ធំ** គឺ (ភិក្ខុនីចាប់ពាល់) របស់ដែលជាប់នឹងកាយបុរសដោយកាយរបស់ខ្លួន មានប្រការដូចពោលហើយនោះឯង ។

ក្នុងបទថា **អាមសតិ** នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា ភិក្ខុនីចាប់ពាល់ដោយខ្លួនឯង ឬត្រេកអរនឹងការចាប់ពាល់របស់បុរសនោះក៏ដោយ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យដូចគ្នា ។

ពីរបទថា **កាយប្បដិពទ្ធេន កាយំ** បានដល់ ភិក្ខុនីចាប់ពាល់កាយរបស់បុរសដោយរបស់ជាប់ដោយកាយរបស់ខ្លួន មានប្រការដូចពោលហើយ ។

ក្នុងបទថា **អាមសតិ** នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា ភិក្ខុនីចាប់ពាល់ឯងក្តី ត្រេកអរនឹងការចាប់ពាល់របស់បុរសក្តី ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យទាំងអស់ ។ ក្នុងបទដ៏សេស ក៏គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យដោយន័យនេះឯង ។ បើភិក្ខុ និងភិក្ខុនីបណ្តាភិក្ខុ និងភិក្ខុនីនោះ បើភិក្ខុនីចាប់ពាល់ភិក្ខុដែលមិនកម្រើក តែត្រេកអរដោយចិត្ត ព្រះវិនយធរមិនគប្បីកាត់ភិក្ខុដោយអាបត្តិ ។ បើភិក្ខុចាប់ពាល់ភិក្ខុនី ដែលជាអ្នកនៅស្ងៀមមិនកម្រើក តែត្រេកអរដោយចិត្តតែម្យ៉ាង សូម្បី

មិនឲ្យផ្នែកនៃកាយកម្រើក ព្រះវិនយធរគប្បីកាត់ដោយបារាជិក ក្នុងខេត្តនៃបារាជិក ដោយថុល្លច្ច័យ ក្នុងខេត្តនៃថុល្លច្ច័យ ដោយទុក្កដក្នុងខេត្តនៃទុក្កដ ។ ព្រោះហេតុអ្វី ព្រោះព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុកថា ត្រេកអរដោយការស្ទាបអង្អែលដោយកាយ ។ នេះជាវិនិច្ឆ័យក្នុងអដ្ឋកថាទាំងឡាយ ។ កាលមានវិនិច្ឆ័យយ៉ាងនេះ សេចក្តីដែលសិក្ខាបទនេះ មានការធ្វើជាសមុដ្ឋាន មិនប្រាកដឲ្យឃើញ ព្រោះហេតុនោះ ភាពដែលសិក្ខាបទ មានការធ្វើជាសមុដ្ឋាននោះ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា ពួកអាចារ្យពោលទុកដោយន័យ គឺភាពដែលសិក្ខាបទនោះ មានការធ្វើជាសមុដ្ឋានទាំងអស់ជាចំណែកច្រើន ។

[៤] បទថា **ឧព្ភក្ខកំ** ប្រែថា ខាងលើនៃដងកាំបិតទាំង ២ ។

បទថា **អធោជាណុមណ្ឌលំ** ប្រែថា ខាងក្រោមនៃមណ្ឌលជង្គង់ទាំង ២ ម្យ៉ាងទៀត សូម្បីខាងលើកែងដៃឡើងមក លោកក៏សង្គ្រោះចូលដោយខាងលើមណ្ឌលជង្គង់ដូចគ្នា ក្នុងបទថា **អធោជាណុមណ្ឌលំ** នេះ ។

[៥] ក្នុងបទថា **ឯកតោ អវស្សុតេ** នេះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់បទថា **ឯកតោ** ទុកដោយមិនប្លែកគ្នាក៏ពិត សូម្បីយ៉ាងនោះ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា កាលភិក្ខុនីមានតម្រេកប៉ុណ្ណោះ ការផ្សេងនៃអាបត្តិនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុក ។

ក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានវិនិច្ឆ័យតាំងអំពីដើមដូចតទៅនេះថា ភិក្ខុនីត្រេកត្រអាលដោយតម្រេកក្នុងការស្ទាបកាយ សូម្បីបុរសក៏យ៉ាងនោះដូចគ្នា កាលមានសេចក្តីត្រេកអរក្នុងការស្ទាបកាយ ក្នុងកាយបទេស តាំងអំពីដងកាំបិត

ចុះមក លើមណ្ឌលជង្គង់ឡើងទៅ ត្រូវបារាជិកដល់ភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីមានតម្រេកក្នុងការស្ទាបអង្អែលកាយ ឯបុរសមានតម្រេកក្នុងមេថុនក្តី មានការស្រឡាញ់អាស្រ័យផ្ទះក្តី មានចិត្តបរិសុទ្ធក្តី ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យទាំងអស់ ។

ភិក្ខុនីមានតម្រេកក្នុងមេថុន ឯបុរសមានតម្រេកក្នុងការស្ទាបអង្អែលកាយក្តី មានតម្រេកក្នុងមេថុនក្តី មានសេចក្តីស្រឡាញ់អាស្រ័យផ្ទះក្តី មានចិត្តបរិសុទ្ធក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីស្រឡាញ់អាស្រ័យផ្ទះ ឯបុរសមានចិត្តណាមួយ ក្នុងឋានៈ ៤ ដែលពោលហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដដូចគ្នា ។ ភិក្ខុនីមានចិត្តបរិសុទ្ធ តែបុរសមានចិត្តឯណាមួយ ក្នុងឋានៈ ៤ ដែលពោលហើយ ជាអនាបត្តិ ។ តែបើភិក្ខុ និងភិក្ខុនីទាំងពីរនាក់ មានតម្រេកក្នុងការស្ទាបអង្អែលកាយ ឯភិក្ខុត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនីមានតម្រេកក្នុងការប៉ះពាល់កាយ ឯភិក្ខុមានតម្រេកក្នុងមេថុនក្តី សេចក្តីស្រឡាញ់អាស្រ័យផ្ទះក្តី ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យដល់ភិក្ខុនី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដដល់ភិក្ខុ ។ ទាំងពីរនាក់មានតម្រេកក្នុងមេថុនក្តី មានសេចក្តីស្រឡាញ់អាស្រ័យផ្ទះក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដដូចគ្នាទាំងពីរចំណែក ។ ចំណែកណាមានចិត្តបរិសុទ្ធ ក្នុងឋានៈ (មានការចាប់ពាល់ជាដើម) ណា ចំណែកនោះជាអនាបត្តិក្នុងឋានៈនោះ ។ ទាំងពីរចំណែកមានចិត្តបរិសុទ្ធ ក៏ជាអនាបត្តិទាំងពីរចំណែក ។

អនាបត្តិនៃឧព្ភជានុមណ្ឌលិកាសិក្ខាបទ

[១១] ក្នុងបទថា **អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច** ជាដើម មានវិនិច្ឆ័យថា

ភិក្ខុនីស្គាបអង្អែលខុសក្លាំងក្លាត់ទៅក្តី បញ្ជូនចិត្តទៅកាន់ទីដទៃក្តី មិនដឹងថាបុគ្គលនោះជាបុរស ឬស្រ្តីក្តី សូម្បីត្រូវបុរសនោះចាប់ពាល់ ក៏មិនត្រេកអរក្នុងផស្សៈនោះក្តី សូម្បីកាលមានការចាប់ពាល់ ក៏ជាអនាបត្តិ ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទទាំងពួង មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចបឋមបារាជិក (របស់ភិក្ខុ) ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាអកុសលចិត្ត មានវេទនា ២ ដូច្នេះឯង ។

ឧព្ភជានុមណ្ឌលិកាសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

បារាជិកទី ២

[១២] សម័យនោះ ព្រះសព្វញ្ញុពុទ្ធដ៏មានជោគ គង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង សុន្ទរីនន្ទា ភិក្ខុនីមានគភ៌ដោយសាឡ្ហជាចៅមិគារមាតា ។ កាលគភ៌ខ្ចីនៅឡើយ ក៏អាច បិទបាំងទុកបាន ។ លុះគភ៌ (នោះ) ចាស់ (ជិតគ្រប់ខែ) ភិក្ខុនីនោះក៏សឹក ទៅហើយសម្រាលកូន ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបាននិយាយពាក្យនេះនឹង ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនីថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សុន្ទរីនន្ទា សឹកទៅមិនទាន់បានយូរប៉ុន្មាន ក៏សម្រាល (កូនភ្លាម) សុន្ទរីនន្ទានោះ មានគភ៌តាំងអំពីនៅជាភិក្ខុនីនៅ ឡើយទេឬ ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីឆ្លើយតបថា យ៉ាងហ្នឹងហើយ លោកម្ចាស់ ។ ពួកភិក្ខុនីអម្បាលនោះ ក៏និយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ (បើ) លោកម្ចាស់ ដឹងថា ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ចុះហេតុដូចម្តេចបានជាលោកម្ចាស់ មិនចោទដោយខ្លួនឯង នឹងមិនប្រាប់ដល់ពួកគណៈ ។ ឯថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ក៏ និយាយថា ទោសណាដែលកើតឡើងដល់សុន្ទរីនន្ទានុ៎ះ ទោសនោះនឹងមាន ដល់ខ្ញុំ កេរ្តិ៍អាក្រក់ណាដែលកើតឡើងដល់សុន្ទរីនន្ទានុ៎ះ កេរ្តិ៍អាក្រក់នោះនឹង មានដល់ខ្ញុំ សេចក្តីអាប់យសណាដែលកើតឡើងដល់សុន្ទរីនន្ទានុ៎ះ សេចក្តី អាប់យសនោះនឹងមានដល់ខ្ញុំ សេចក្តីសូន្យលាភណាដែលកើតឡើងដល់ សុន្ទរីនន្ទានុ៎ះ សេចក្តីសូន្យលាភនោះនឹងមានដល់ខ្ញុំ (មិនខាន) បពិត្រ លោកម្ចាស់ (បើដូច្នេះ) ខ្ញុំនឹងប្រាប់ទោសរបស់ខ្លួន កេរ្តិ៍អាក្រក់របស់ខ្លួន

សេចក្ដីអាប់យសរបស់ខ្លួន សេចក្ដីសូន្យលាភរបស់ខ្លួន ដល់ពួកជនដទៃដូចម្ដេចបាន ។ ពួកភិក្ខុនីណាដែលមានសេចក្ដីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ពួកភិក្ខុនីអម្បាលនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបន្អាប់ថា ចុះល្ហុន្ទនន្ទាជាម្ចាស់ដឹងថាភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ មិនគួរនឹងមិនចោទដោយខ្លួនឯង នឹងមិនប្រាប់ដល់ពួកគណៈសោះ ។ លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុនីអម្បាលនោះ តំណាលរឿងនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ក្រាបទូលសេចក្ដីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះរឿងនេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ត្រាស់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃទ្រង់សម្ដែងធម្មីកថា ហើយទ្រង់សួរបញ្ជាក់ពួកភិក្ខុថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីដឹងថា ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ មិនចោទដោយខ្លួនឯង និងមិនប្រាប់ដល់ពួកគណៈ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីដឹងថា ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ មិនគួរនឹងមិនចោទដោយខ្លួនឯង នឹងមិនប្រាប់ដល់ពួកគណៈទេ នៃភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា និងមិនមែននាំឲ្យរឹតតែជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយនោះទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះច្បាស់ជានាំបណ្ដាលឲ្យមនុស្សពួកខ្លះដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យខានជ្រះថ្លា នឹងនាំបណ្ដាលពួកមនុស្សខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យត្រឡប់ជាទាស់ចិត្ត បាត់ជ្រះថ្លាទៅវិញ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្ដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយដឹងថា ភិក្ខុនីផងគ្នាត្រូវ

អាបត្តិបារាជិកហើយ មិនចោទដោយខ្លួនឯង និងមិនប្រាប់ដល់ពួកគណៈ កាលណាបើភិក្ខុនីនោះស្ថិតនៅក្តី ច្យុតហើយក្តី វិនាសហើយក្តី ចៀសទៅកាន់លទ្ធិដទៃហើយក្តី ទោះភិក្ខុនីដែលដឹងរឿងនោះ និយាយយ៉ាងនេះក្នុងកាលជាខាងក្រោយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំបានដឹង (រឿង) ភិក្ខុនីនោះ ថានាងនោះមានសភាពយ៉ាងនេះមួយ យ៉ាងនេះមួយ ក្នុងកាលមុនដែរ ប៉ុន្តែខ្ញុំមិនបានចោទចំពោះខ្លួនឯង និងមិនបានប្រាប់ដល់ពួកគណៈទេ ដូច្នេះ ភិក្ខុនីនេះក៏ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ឈ្មោះវជ្ជបដិច្ឆាទិក (ព្រោះជួយបិទបាំងទោសគេ) ជាស្រីមិនមានសំវាស ។

[១៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌនេះ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺភិក្ខុនីដឹងខ្លួនឯងក្តី មានពួកអ្នកដទៃមកប្រាប់ដល់ភិក្ខុនីនោះក្តី ភិក្ខុនីដែលត្រូវបារាជិកនោះប្រាប់ក្តី ។ ពាក្យថា ត្រូវអាបត្តិបារាជិក អធិប្បាយថា បណ្តាបារាជិកទាំង ៨ (ដឹងថា) ត្រូវបារាជិកណាមួយ ។ ពាក្យថា មិនចោទដោយខ្លួនឯង គឺមិនប្តឹង (ជំនុំសង្ឃ) នឹងខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា មិនប្រាប់ដល់ពួកគណៈ គឺមិនប្រាប់ដល់ពួកភិក្ខុនីឯទៀត ។

[១៤] ត្រង់ពាក្យថា កាលណាបើភិក្ខុនីនោះស្ថិតនៅក្តី គឺដែលហៅថា ស្ថិតនៅ បានដល់ភិក្ខុនីស្ថិតនៅក្នុងភេទនៃខ្លួនដដែល ។ ដែលហៅថា ច្យុត គឺធ្វើកាលកិរិយាស្លាប់ទៅហើយ ។ សឹកខ្លួនឯងក្តី ពួកភិក្ខុនីឯទៀតឲ្យវិនាសក្តី ហៅថា វិនាសហើយ ។ ចៀសទៅកាន់លទ្ធិតិរ្ថិយ ហៅថា ចៀស

ទៅកាន់លទ្ធិដទៃ ។

[១៥] ត្រង់ពាក្យថា ទោះភិក្ខុនីដែលដឹងរឿងនោះនិយាយយ៉ាងនេះ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយថា បពិត្រលោកជាម្ចាស់ ខ្ញុំបានដឹង (រឿង) ភិក្ខុនីនោះថា នាងនោះមានសភាពយ៉ាងនេះមួយ យ៉ាងនេះមួយ ក្នុងកាលមុនដែរ ប៉ុន្តែខ្ញុំមិនបានចោទចំពោះខ្លួនឯង សេចក្តីថា ខ្ញុំមិនបានប្តឹង (ជំនុំសង្ឃ) នឹងខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា ខ្ញុំមិនបានប្រាប់ដល់ពួកគណៈ អធិប្បាយថា ខ្ញុំមិនប្រាប់ដល់ពួកភិក្ខុនីដទៃឡើយ ។

[១៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីនេះក្តី តថាគតពោលប្រៀបផ្ទឹមនឹងពួកភិក្ខុនីដែលត្រូវអាបត្តិបារាជិកមុនៗ ។ ពាក្យថា ត្រូវអាបត្តិបារាជិក អធិប្បាយថា ធម្មតាស្លឹកឈើទុំ ដែលជ្រុះផុតអំពីទងហើយ មិនគួរលូតលាស់ឡើងវិញបាន មានគួរទាយ៉ាងណាមិញ ភិក្ខុនីដែលដឹងថា ភិក្ខុនីផងគ្នា ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ គ្រាន់តែដាក់ធុរៈថា អញមិនចោទចំពោះខ្លួនឯង អញមិនប្រាប់ដល់ពួកគណៈដូច្នេះ ក៏មិនមែនជាសមណី មិនមែនជាធីតារបស់ព្រះពុទ្ធជាសក្យត្រកូលឡើយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុនីនោះបានជាតថាគត ហៅថា ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ពាក្យថា មិនមានសំវាស អធិប្បាយថា ដែលហៅថាសំវាស (នោះ) គឺសង្ឃកម្មជាមួយគ្នា ឧទ្ទេសជាមួយគ្នា សភាពជាបុគ្គលមានសិក្ខាស្មើគ្នា នេះហៅថា សំវាស សំវាសនុ៎ះ មិនមានជាមួយនឹងភិក្ខុនីនោះ ព្រោះហេតុដូច្នោះ បានជាតថាគតហៅថា ជាភិក្ខុនីមិនមានសំវាស ។

[១៧] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង)

គឺភិក្ខុនីមិនប្រាប់ព្រោះគិតថា សេចក្ដីកហេតុក្ដី សេចក្ដីឈ្លោះប្រកែកក្ដី សេចក្ដីប្រកាន់ផ្សេងគ្នាក្ដី សេចក្ដីវិវាទក្ដី នឹងកើតមានដល់សង្ឃ ១ មិនប្រាប់ព្រោះគិតថា សង្ឃបែកបាក់គ្នា ឬសេចក្ដីប្រេះឆានៃសង្ឃនឹងកើតមាន ១ មិនប្រាប់ព្រោះគិតថាភិក្ខុនីនេះកោងកាចអាក្រក់ក្រៃងនឹងធ្វើអន្តរាយដល់ជីវិតឬអន្តរាយដល់ព្រហ្មចរិយធម៌ ១ ភិក្ខុនីនោះមិនទាន់ឃើញពួកភិក្ខុនីឯទៀតដ៏សមគួរ ទើបមិនប្រាប់ ១ ភិក្ខុនីនោះមិនមានសេចក្ដីប្រាថ្នានឹងបិទបាំងមិនប្រាប់ ១ ភិក្ខុនីមិនប្រាប់ព្រោះគិតថា ភិក្ខុនីនោះនឹងប្រាកដដោយកម្មជារបស់ខ្លួន (មិនខាន) ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

បារាជិកទី ២ ចប់

អដ្ឋកថា

វជ្ជប្បដិច្ឆាទិកាសិក្ខាបទ

[១២] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងបារាជិកសិក្ខាបទទី ២ ដូច្នេះ បទថា **កច្ចិំនោសា** កាត់បទជា **កច្ចិ នុ សា** ប្រែថា ប្រហែលនាង (មានគតិទាំង ជាភិក្ខុនីទេដឹង) ។

បទថា **អវណ្ណោ** ប្រែថា មិនមែនគុណ ។

បទថា **អកិត្តិ** ប្រែថា តំណិះដំណៀល ។

បទថា **អយសោ** បានដល់ ការមិនមានបរិវារ ម្យ៉ាងទៀត បានដល់ ការនិន្ទាអំពីក្រោយខ្នង ។

ក្នុងបទថា **វជ្ជប្បដិច្ឆាទិកា** នេះ ក៏ត្រឹមតែជាឈ្មោះនៃបារាជិកនេះ ប៉ុណ្ណោះ ។ ព្រោះដូច្នោះ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់មិនវិចារណ៍ទុកក្នុងបទ ភាជនៈ ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

[១៣] បទថា **សា វា អាបោចេតិ** បានដល់ ភិក្ខុនីដែលត្រូវ បារាជិកហើយ មិនប្រាប់ដោយខ្លួនឯងក្តី ។

បទថា **អដ្ឋន្នំ បារាជិកានំ អញ្ញតរំ** បានដល់ បារាជិក ៤ ដែល សាធារណៈដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ និងចំពោះបារាជិក ៤ ដែលមិនសាធារណៈ ឯណាមួយ ។ បារាជិកនេះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តក្នុងកាលជាក្រោយ ព្រោះដូច្នោះ ទើបត្រាស់ក្នុងវិភង្គថា **អដ្ឋន្នំ**។ តែបណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា សង្គីតិ- កាចារ្យទាំងឡាយរចនាបារាជិកទុកក្នុងឱកាសនេះ ព្រោះជាគូនឹងសិក្ខាបទមុន ។

[១៦] ពីរបទថា **ធុរំ និក្ខិត្តមត្តេ** គឺកាលលោកដាក់ធុរៈហើយ ។ ឯកថាពិស្តារក្នុងសិក្ខាបទនេះ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបដោយន័យដូចពោលហើយក្នុងទុដ្ឋុល្លសិក្ខាបទ ក្នុងសប្បាណវគ្គនោះឯង ។ តែមានសេចក្ដីប្លែកគ្នាត្រឹមប៉ុណ្ណេះថា ពិតហើយ ក្នុងទុដ្ឋុល្លសិក្ខាបទនោះ ត្រូវបាចិត្តិយៈ ក្នុងសិក្ខាបទនេះ ត្រូវបារាជិក ។ ពាក្យដ៏សេសដូចគ្នាទាំងអស់ ។

សិក្ខាបទនេះ មានការដាក់ធុរៈជាសមុដ្ឋាន កើតឡើងតាមកាយវាចានិងចិត្ត ជាអកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នេះឯង ។

វជ្ជប្បដិច្ឆាទិកាសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

ថាវជិកទី ៣

[១៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ គង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុឈ្មោះអរិដ្ឋ ជាអ្នកកើតក្នុងត្រកូលអ្នកសម្លាប់ត្មាត ដែលសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្តហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា លោកម្ចាស់ថុល្លនន្ទាមិនសមបើនឹងប្រព្រឹត្តតាមអរិដ្ឋភិក្ខុជាអ្នកកើតក្នុងត្រកូលអ្នកសម្លាប់ត្មាត ដែលសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្តហើយសោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ប្រព្រឹត្តតាមអរិដ្ឋភិក្ខុ ជាអ្នកកើតក្នុងត្រកូលអ្នកសម្លាប់ត្មាត ដែលសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្តហើយ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី មិនគួរបើនឹងប្រព្រឹត្តតាមអរិដ្ឋភិក្ខុ ជាអ្នកកើតក្នុងត្រកូលអ្នកសម្លាប់ត្មាត ដែលសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្តហើយទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាហើយទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្តតាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ជាភិក្ខុមិនអើពើ ជាភិក្ខុដែល

សង្ឃជួយជ្រោមជ្រែងមិនបាន ជាភិក្ខុមិនមានការរួបរួមជាមួយនឹងសង្ឃ ភិក្ខុនីនោះត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះថា នៃលោកម្ចាស់ ភិក្ខុនេះឯង ដែលសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្តតាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ជាភិក្ខុមិនអើពើ ជាភិក្ខុដែលសង្ឃជួយជ្រោមជ្រែងមិនបាន ជាភិក្ខុមិនមានការរួបរួមជាមួយនឹងសង្ឃ នៃលោកម្ចាស់ លោកកុំប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុនេះឡើយ ភិក្ខុនីនោះ កាលភិក្ខុនីទាំងឡាយនិយាយឲ្យយ៉ាងនេះ នៅតែប្រកាន់យ៉ាងនោះដដែល ភិក្ខុនីនោះត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនកម្មជាគម្រប់បីដង ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះ បើភិក្ខុនីនោះ កាលត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនកម្មជាគម្រប់បីដង លះបង់វត្ថុនោះបាន ការលះបង់បាននោះជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ភិក្ខុនីនេះ ក៏ត្រូវបារាជិក ឈ្មោះឧក្ខិត្តានុវត្តិក (ព្រោះប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ត) ជាស្រីមិនមានសំវាស ។

[១៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌនេះរួចហើយ ។ សង្ឃដែលមានសំវាសស្មើគ្នា ស្ថិតនៅក្នុងសីមាស្មើគ្នា ឈ្មោះថា ព្រមព្រៀងគ្នា ។ ភិក្ខុដែលឈ្មោះថា សង្ឃលើកវត្តហើយ គឺភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ត ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិក្តី ព្រោះមិនធ្វើតបអាបត្តិក្តី ព្រោះមិនលះបង់ (ទិដ្ឋិអាក្រក់) ក្តី ។ ពាក្យថា តាមធម៌ តាមវិន័យ គឺតាមធម៌ឯណា តាមវិន័យឯណា ។ ពាក្យថា តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា គឺតាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះជិនស្រី គឺតាមពុទ្ធសាសនា ។ ដែលហៅថា មិនអើពើ គឺភិក្ខុមិនអើពើនឹងសង្ឃក្តី

គណៈក្តី បុគ្គលក្តី កម្មក្តី ។ ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តហើយ មិនហៅចូលពួក ឈ្មោះថា ជាភិក្ខុដែលសង្ឃជួយជ្រោមជ្រែងមិនបាន ។ ដែលហៅថា មិនមានការរួបរួមជាមួយនឹងសង្ឃ គឺភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសំវាសស្មើគ្នា តថាគតហៅថា មានការរួបរួមជាមួយគ្នា ការរួបរួមជាមួយគ្នានោះ មិនមាន មួយអន្លើដោយភិក្ខុទាំងឡាយនោះទេ ហេតុនោះ ភិក្ខុនោះ ទើបតថាគតហៅថា ជាភិក្ខុមិនមានការរួបរួមជាមួយនឹងសង្ឃ ។ ពាក្យថា ប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុនោះ គឺភិក្ខុនោះមានទិដ្ឋិយ៉ាងណា មានសេចក្តីចូលចិត្តយ៉ាងណា មានសេចក្តីគាប់ចិត្តយ៉ាងណា ភិក្ខុនីនោះក៏មានទិដ្ឋិយ៉ាងនោះ មានសេចក្តីចូលចិត្តយ៉ាងនោះ មានសេចក្តីគាប់ចិត្តយ៉ាងនោះដែរ ។

[២០] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីនោះ គឺភិក្ខុនីដែលប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តហើយនោះ ។ ពាក្យថា ដែលភិក្ខុនីទាំងឡាយ គឺភិក្ខុនីទាំងឡាយដទៃ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឯណាឃើញ ភិក្ខុនីឯណាឮ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ត្រូវនិយាយនឹងភិក្ខុនីនោះថា នែលោកម្ចាស់ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្តហើយតាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា គឺជាភិក្ខុមិនអើពើ ជាភិក្ខុដែលសង្ឃជួយជ្រោមជ្រែងមិនបាន ជាភិក្ខុ មិនមានការរួបរួមជាមួយនឹងសង្ឃ នែលោកម្ចាស់ លោកកុំប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុនេះឡើយ ។ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយនិយាយអស់វារគម្រប់ពីរដងផង ត្រូវនិយាយអស់វារគម្រប់បីដងផង ។ បើភិក្ខុនីនោះលះបង់បាន ការលះបង់បាននោះជាការល្អ បើលះបង់មិនបានទេ ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិ

ទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ (ឯទៀត) ឮហើយមិននិយាយ ត្រូវអាបត្តិ ទុក្កដ ។ ត្រូវសង្ឃទាញភិក្ខុនីនោះ មកកាន់ទីកណ្ដាលសង្ឃ ហើយនិយាយថា នែនាងភិក្ខុនី ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្តតាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្ដា ជាភិក្ខុមិនអើពើ ជាភិក្ខុដែលសង្ឃ ជួយជ្រោមជ្រែងមិនបាន ជាភិក្ខុមិនមានការរួបរួមជាមួយនឹងសង្ឃ នែនាង ភិក្ខុនី នាងកុំប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុនេះឡើយ ។ ត្រូវសង្ឃនិយាយឲ្យភិក្ខុនីនោះ អស់វារជាគម្រប់ពីរដងផង ត្រូវនិយាយអស់វារជាគម្រប់បីដងផង ។ បើ ភិក្ខុនីនោះ លះបង់បាន ការលះបង់បាននេះជាការល្អ បើលះបង់មិនបានទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[២១] ភិក្ខុនីនោះត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនវិធី ។ ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវសូត្រសមនុភាសនវិធី (ចំពោះភិក្ខុនីឈ្មោះនោះ) យ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុនីដែលឈ្លាសប្រតិពលត្រូវផ្សៀងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រលោក ម្ចាស់ សូមព្រះសង្ឃស្ដាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនីនេះឈ្មោះនេះប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុនោះដែល សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្ត តាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះ សាស្ដា ជាភិក្ខុមិនអើពើ សង្ឃជួយជ្រោមជ្រែងមិនបាន មិនមានការរួបរួមជា មួយនឹងសង្ឃ ភិក្ខុនីនោះមិនលះបង់វត្ថុនោះទេ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់ សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវសូត្រសមនុភាសនវិធីចំពោះភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យ លះបង់វត្ថុនោះចេញ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះភិក្ខុនីសង្ឃជាម្ចាស់ សូម ព្រះសង្ឃស្ដាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនីនេះឈ្មោះនេះប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា

លើកវត្តតាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ជាភិក្ខុមិនអើពើ សង្ឃជួយជ្រោមជ្រែងមិនបាន មិនមានការរួបរួមជាមួយនឹងសង្ឃ ភិក្ខុនីនោះ មិនលះបង់វត្ថុនោះ ។ ឥឡូវនេះ សង្ឃសូត្រសមនុភាសនវិធីចំពោះភិក្ខុនី ឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះចេញ ។ ការសូត្រសមនុ-ភាសនវិធីចំពោះភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះចេញ គួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ ខ្ញុំសូត្រសេចក្តីនេះអស់វារៈពីរដងផង ។បេ។ ខ្ញុំសូត្រសេចក្តីនេះអស់វារៈបីដងផង ។បេ។ ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះសង្ឃសូត្រសមនុភាសនវិធីហើយ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះ ។ ការសូត្រសមនុភាសនវិធីនោះ គួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះ ទើបសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

[២២] ភិក្ខុនីនោះត្រូវទុក្កដ ក្នុងខណៈចប់ញត្តិ ត្រូវថុល្លច្ច័យទាំង-ឡាយក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាទាំងឡាយពីរ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ក្នុងពេលចប់កម្មវាចា ។

[២៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីនេះក្តី តថាគតពោលប្រៀបធៀបនឹងភិក្ខុនីដែលត្រូវអាបត្តិបារាជិកមុនៗ ។ ពាក្យថា ត្រូវបារាជិក សេចក្តីថា ថ្មដ៏ក្រាស់ដែលបែកជាពីរចំណែកហើយ ជាធម្មជាតិតភ្ជាប់វិញមិនបាន មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ ភិក្ខុនីដែលសង្ឃសូត្រសមនុភាសនវិធី អស់វារៈគម្រប់បីដង ហើយនៅមិនលះបង់ ក៏មិនមែនជាសមណី មិនមែនជាធីតារបស់ព្រះពុទ្ធជាសក្យ-

ត្រកូល ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ហេតុនោះ ទើបតថាគតហៅភិក្ខុនីនោះ ថា ត្រូវបារាជិក ។ ពាក្យថា គ្មានសំវាស ដែលហៅថា សំវាស គឺកម្មជាមួយគ្នា ឧទ្ទេសជាមួយគ្នា ការសិក្សាស្មើគ្នា នេះឈ្មោះថា សំវាស សំវាសនោះ មិនមានជាមួយនឹងភិក្ខុនីនោះទេ ហេតុនោះ ទើបតថាគតហៅភិក្ខុនីនោះថា មិនមានសំវាស ។

[២៤] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ហើយមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[២៥] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនី (ដែលសង្ឃ) មិនសូត្រសមនុភាសនវិធី ១ ភិក្ខុនីបានលះបង់ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

បារាជិកទី ៣ ចប់

អដ្ឋកថា

ឧក្ខិត្តានុវត្តិកាសិក្ខាបទ

[១៨] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងបារាជិកសិក្ខាបទទី ៣ ដូច្នេះ បទថា **ធម្មេន** បានដល់ តាមវត្ថុដែលពិត ។ បទថា **វិនយេន** បានដល់ ចោទហើយ ឲ្យរឭក ។ ឯបទភាជនៈនៃពីរបទថា **ធម្មេន វិនយេន** នោះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុកដើម្បីសម្តែងត្រឹមតែអធិប្បាយនេះថា ភិក្ខុដែលត្រូវសង្ឃលើកវត្តតាមធម៌ តាមវិន័យ ជាអ្នកត្រូវលើកវត្តត្រឹមត្រូវដោយធម៌ហើយ ។

បទថា **សត្ថុ សាសនេ** បានដល់ ដោយញត្តិសម្បទា និងអនុស្សាវនាសម្បទា តែក្នុងបទភាជនៈនៃបទថា **សត្ថុ សាសនេ** នោះ ត្រាស់ត្រឹមពាក្យវេវចនៈប៉ុណ្ណោះថា ដោយជិនសាសនៈ គឺដោយពុទ្ធសាសនៈ ។

[១៩] ក្នុងបទថា **សង្ឃំ វា គណំ វា** ជាដើម មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះថា មិនជឿ គឺមិនប្រព្រឹត្តតាមសង្ឃដែលធ្វើកម្ម គណៈ គឺបុគ្គលច្រើននាក់ក្តី បុគ្គលម្នាក់ដែលទាក់ទងក្នុងសង្ឃនោះក្តី កម្មនោះក្តី អធិប្បាយថា មិនញុំាងការអើពើឲ្យកើតឡើងក្នុងសង្ឃជាដើមនោះ ។

ក្នុងបទថា **សមានសំវាសកា ភិក្ខុ វុច្ចន្តិ កតសហាយា សោ តេហិ សទ្ធិំ ឆត្តិ** នេះ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះថា ធម៌នេះ គឺកម្មដូចគ្នា ឧទ្ទេសដូចគ្នា ភាពជាអ្នកមានសិក្ខាស្មើគ្នា ឈ្មោះថា សង្វាស ។ សង្វាសនៃភិក្ខុទាំងនោះស្មើគ្នា ហេតុនោះ ទើបភិក្ខុទាំងនោះ ឈ្មោះថា មានសង្វាសស្មើគ្នា ។ ភិក្ខុ

ទាំងឡាយបែបនេះ ត្រាស់ហៅថា **សហាយ** ព្រោះមានការៈដែលប្រព្រឹត្ត ទៅរួមគ្នាក្នុងសង្វាសនោះនៃភិក្ខុ ។

ឥឡូវនេះ សង្វាសដែលជាហេតុឲ្យត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងនោះថា ជាអ្នកមានសង្វាសស្មើគ្នា មិនមានដល់ភិក្ខុដែលត្រូវសង្ឃលើកវត្តនោះ រួមជាមួយភិក្ខុទាំងនោះ និងពួកភិក្ខុដែលលោកមិនមានសង្វាសនោះរួមជាមួយ ឈ្មោះថា លោកមិនបានធ្វើឲ្យជាសម្លាញ់របស់ខ្លួន ។ ព្រោះហេតុនោះ ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសង្វាសស្មើគ្នា ហៅថា ជាសម្លាញ់នឹងគ្នា ភិក្ខុនោះមិនរួមជាមួយភិក្ខុសម្លាញ់ទាំងនោះ ព្រោះហេតុនោះ ទើបហៅថា មិនបានធ្វើភិក្ខុដែលមានសង្វាសស្មើគ្នាឲ្យជាសហាយ ។ ពាក្យដ៏សេសមានន័យងាយទាំងអស់ ព្រោះមានន័យដូចបានពោលហើយ ក្នុងសង្ឃភេទសិក្ខាបទជាដើម ។

សិក្ខាបទនេះ មានការស្មូត្រសមនុភាសន៍ជាសមុដ្ឋាន កើតឡើងតាមកាយវាចា និងចិត្ត ជាអកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នេះឯង ។

ឧក្ខិត្តានុវត្តិកាសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

ចារាជិកធី ៤

[២៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ គង់ក្នុងវត្តជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ ក៏សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយ (ភិក្ខុនីពួក ៦ នាក់) មានសេចក្តីត្រេកអរនឹងការចាប់ដៃខ្លះ នឹងការចាប់ជាយសង្ឃាដីខ្លះ របស់បុរសដែលមានតម្រេកឈរជាមួយខ្លះ ចរចាជាមួយខ្លះ ទៅកាន់ទីសង្កេតខ្លះ ត្រេកអរនឹងបុរសដើរចូលមកជិតខ្លះ ចូលទៅកាន់ទីបិទបាំងខ្លះ ពិចារណាកាយដើម្បីអសទ្ធម្មនោះខ្លះ ដើម្បីនឹងសេពអសទ្ធម្មនុ៎ះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយមានតម្រេក មិនគួរនឹងត្រេកអរនឹងការចាប់ដៃខ្លះ ត្រេកអរនឹងការចាប់ជាយសង្ឃាដីខ្លះ របស់បុរសបុគ្គលដែលត្រេកត្រអាល ឈរជាមួយខ្លះ ចរចាជាមួយខ្លះ ទៅកាន់ទីសង្កេតខ្លះ ត្រេកអរនឹងបុរសដើរចូលមកជិតខ្លះ ចូលទៅកាន់ទីកំបាំងខ្លះ ពិចារណាកាយដើម្បីអសទ្ធម្មនោះខ្លះ ដើម្បីសេពអសទ្ធម្មនុ៎ះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ឆព្វគ្គិយា-ភិក្ខុនីមានតម្រេកត្រេកអរនឹងការចាប់ដៃខ្លះ ត្រេកអរនឹងការចាប់ជាយសង្ឃាដីខ្លះ របស់បុរសបុគ្គលដែលត្រេកត្រអាលឈរជាមួយខ្លះ ចរចាជាមួយខ្លះ ទៅកាន់ទីសង្កេតខ្លះ ត្រេកអរនឹងបុរសដើរចូលមកជិតខ្លះ ចូលទៅកាន់ទីកំបាំងខ្លះ ពិចារណាកាយ ដើម្បីអសទ្ធម្មនោះខ្លះ ដើម្បីនឹងសេពអសទ្ធម្មនុ៎ះ ពិត

មែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយមានតម្រេក មិនគួរនឹងត្រេកអរនឹងការចាប់ដៃខ្លះ ត្រេកអរនឹងការចាប់ជាយសង្ឃាដីខ្លះ របស់បុរសបុគ្គលដែលមានតម្រេកឈរជាមួយខ្លះ ចរចាជាមួយខ្លះ ទៅកាន់ទីសង្កេតខ្លះ ត្រេកអរនឹងប្រុសដើរចូលមកជិតខ្លះ ចូលទៅកាន់ទីកំបាំងខ្លះ ពិចារណាកាយដើម្បីអសទ្ធម្មនោះខ្លះ ដើម្បីនឹងសេពអសទ្ធម្មនុ៎ះទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយមានតម្រេកហើយ ត្រេកអរនឹងការចាប់ដៃក្តី ត្រេកអរនឹងការចាប់ជាយសង្ឃាដីក្តី របស់បុរសបុគ្គលដែលមានតម្រេកឈរជាមួយក្តី ចរចាជាមួយក្តី ទៅកាន់ទីសង្កេតក្តី ត្រេកអរនឹងប្រុសដើរចូលមកជិតក្តី ចូលទៅកាន់ទីកំបាំងក្តី ពិចារណាកាយដើម្បីអសទ្ធម្មនោះក្តី ដើម្បីនឹងសេពអសទ្ធម្មនុ៎ះ ភិក្ខុនីនេះក្តី ត្រូវបារាជិក ឈ្មោះអដ្ឋវត្ថុកា (ព្រោះប្រកបដោយវត្ថុ ៨[១]) រកសំវាសគ្មាន ។

[២៧] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌនេះរួចហើយ ។ ភិក្ខុនីដែលត្រេកអរ មានសេចក្តីគយគន់រំពៃ មានចិត្តប្រតិព័ទ្ធ ឈ្មោះថា មានតម្រេក ។ បុរសដែលត្រេកអរ

១- ភិក្ខុនីធ្វើឲ្យកន្លងគ្រប់ទាំង ៨ ខ ទើបត្រូវបារាជិក បើកន្លងតែខណាមួយហើយដាក់ធុរៈថា លែងឲ្យត្រូវទៀតហើយក៏សម្តែងអាបត្តិចេញ ដល់ថ្ងៃក្រោយត្រូវទៀតដល់ទៅ ៧ ដងក្តី ក៏មិនជាបារាជិកឡើយ ។

គយគន់រំពៃ មានចិត្តប្រតិព័ទ្ធ ឈ្មោះថា មានតម្រេក ។ មនុស្សប្រុសដែលដឹងក្តី អាចស្ទាបអង្អែលកាយបាន ឈ្មោះថា បុរសបុគ្គល មិនមែនយក្សប្រុស ប្រេតប្រុស តិរច្ឆានឈ្មោលទេ ។ ពាក្យថា ត្រេកអរនឹងការចាប់ដៃក្តី សេចក្តីថា ដែលហៅថា ដៃ គឺវាស់តាំងពីជុំដៃរហូតដល់ចុងក្រចក ។ ភិក្ខុនីត្រេកអរនឹងការចាប់ ខាងលើតាំងពីដងកាំបិតឡើងទៅ ខាងក្រោមតាំងពីមណ្ឌលជង្គង់ចុះមក ប្រយោជន៍សេពអសទ្ធម្មនុ៎ះ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ពាក្យថា ត្រេកអរនឹងការចាប់ជាយសង្ឃាដីក្តី គឺភិក្ខុនីត្រេកអរនឹងការចាប់សំពត់ដែលស្លៀកក្តី ដែលដណ្តប់ក្តី ប្រយោជន៍នឹងសេពអសទ្ធម្មនុ៎ះ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ពាក្យថា ឈរជាមួយក្តី គឺភិក្ខុនីឈរក្នុងហត្ថបាសប្រុស ប្រយោជន៍នឹងសេពអសទ្ធម្មនុ៎ះ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ពាក្យថា ចរចាជាមួយក្តី គឺភិក្ខុនីឈរក្នុងហត្ថបាសប្រុស ហើយចរចាជាមួយ ប្រយោជន៍នឹងសេពអសទ្ធម្មនុ៎ះ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ពាក្យថា ទៅកាន់ទីសង្កេតក្តី គឺភិក្ខុនីដែលប្រុសនិយាយថា លោកចូរមកកាន់ទីឱកាសឈ្មោះនេះ ដូច្នេះ ប្រយោជន៍ដល់ការសេពអសទ្ធម្មនុ៎ះ ហើយក៏ទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដគ្រប់ៗជំហាន លុះចូលទៅដល់ហត្ថបាសប្រុសហើយ ក៏ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ពាក្យថា ត្រេកអរនឹងប្រុសដើរចូលមកជិតក្តី គឺភិក្ខុនីត្រេកអរនឹងប្រុសដើរចូលមកជិត ប្រយោជន៍ដល់ការសេពអសទ្ធម្មនុ៎ះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ លុះដើរចូលមកដល់ហត្ថបាសកាលណា ក៏ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ពាក្យថា ចូលទៅកាន់ទីកំបាំងក្តី គឺភិក្ខុនីគ្រាន់តែចូលទៅកាន់ទីឱកាសដ៏បិទបាំងដោយរបស់ណា

មួយ ប្រយោជន៍ដល់ការសេពអសទ្ធម្មទុំៈ ក៏ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ពាក្យថា ពិចារណាកាយប្រយោជន៍ដល់អសទ្ធម្មទុំៈក្តី គឺភិក្ខុនីឈរក្នុងហត្ថបាសប្រុស ហើយពិចារណារាងកាយប្រយោជន៍ដល់ការសេពអសទ្ធម្មទុំៈ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។

[២៨] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីនេះក្តី គឺភិក្ខុនីនេះឯង តថាគតពោលប្រៀបផ្ទឹមនឹងភិក្ខុនីមុនៗ ។ ពាក្យថា ត្រូវអាបត្តិបារាជិក សេចក្តីថា ដើមត្នោតដែលកំបុតចុង មិនគួរដុះឡើងទៀតបាន មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ ភិក្ខុនីដែលញ៉ាំងវត្ថុជាគម្រប់ ៨ ឲ្យពេញ ក៏មិនមែនជាសមណី មិនមែនជាធីតារបស់ព្រះពុទ្ធជាសក្យត្រកូល ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ហេតុនោះបានជាតថាគតហៅថា ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិបារាជិក (ជាអ្នកចាលចាញ់) ។ ពាក្យថា រកសំវាសគ្មាន គឺដែលហៅថា សំវាស បានដល់ កម្មជាមួយគ្នា ឧទ្ទេសជាមួយគ្នា សេចក្តីសិក្សាស្មើគ្នា នេះឈ្មោះថា សំវាស សំវាសនោះ មិនមានជាមួយនឹងភិក្ខុនីនោះទេ ហេតុនោះបានជាតថាគតហៅថា ភិក្ខុនីនោះជាស្រីមិនមានសំវាស ។

[២៩] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះ មាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីមិនក្លែងឲ្យកន្លង ១ ភិក្ខុនីមិនមានសតិ ១ ភិក្ខុនីមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុនីមិនត្រេកអរ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីមានចិត្តរវើរវាយ ១ ភិក្ខុនីដែលវេទនាគ្របសង្កត់ ១ ភិក្ខុនីជាដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

បារាជិកទី ៤ ចប់

[៣០] បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ អាបត្តិបាដិទេសនីយៈទាំងឡាយ ៨ ខ្ញុំសម្ដែងឡើងហើយ បណ្ដាអាបត្តិបាដិទេសនីយៈទាំងឡាយ ៨ នុ៎ះ ភិក្ខុនីណាត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈណាមួយ ភិក្ខុនីនោះ មិនបាននៅរួមជាមួយនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយឡើយ (ព្រោះ) ខ្លួនត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ រកសំវាសគ្មាន កាលអំពីមុន គឺកាលដែលខ្លួននៅជាគ្រហស្ថមានសភាពយ៉ាងណា កាលខាងក្រោយដែលខ្លួនត្រូវបាដិទេសនីយៈហើយ ក៏មានសភាពដូច្នោះដែរ ។ ខ្ញុំសូមសួរលោកម្ចាស់ទាំងឡាយក្នុងរឿងនោះ លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ ខ្ញុំសួរអស់វារៈគម្រប់ពីរដងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ ខ្ញុំសួរអស់វារៈគម្រប់បីដងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ លោកម្ចាស់ទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធក្នុងរឿងនុ៎ះហើយ ហេតុនោះបានជានៅស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

បាដិទេសនីយកណ្ឌ ចប់

អដ្ឋកថា
អដ្ឋវត្ថុកាសិក្ខាបទ

[២៦] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងបារាជិកសិក្ខាបទទី ៤ ដូច្នេះ បទថា **អវស្សុតា** បានដល់ ដែលតម្រេកដោយកាយសំសគ្គៈ ដោយអំណាចមិត្ត-សន្ថវៈ ពោល គឺការត្រេកអរក្នុងផ្លូវលោកិយ ។ ក្នុងបទទី ២ ក៏មានន័យដូច្នេះឯង ។

ក្នុងបទថា **បុរិសបុគ្គលស្ស ហត្ថគ្គហណំ វា** ជាដើម មានវិនិច្ឆ័យថា ការចាប់ដៃដែលបុរសបុគ្គលធ្វើហើយ ត្រាស់ហៅថា ការចាប់ដៃនៃបុរសបុគ្គល ។ ក្នុងការចាប់ជាយសង្ឃាដី ក៏មានន័យដូចគ្នា ។ តែការចាប់ដៃ និងការចាប់របស់ដទៃក្នុងខេត្តដែលមិនមែនជាបារាជិក បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា លោកសង្គ្រោះចូលជាមួយគ្នានឹងការចាប់ដៃ ក្នុងបទថា **ហត្ថគ្គហណំ** នេះ ។ ដោយហេតុនោះឯង ក្នុងបទភាជនៈនៃបទថា **ហត្ថគ្គហណំ** នោះ ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា **ហត្ថគ្គហណំ វា សាទិយេយ្យ** សេចក្តីថា ដែលឈ្មោះថា ដៃ កំណត់តាំងអំពីកែងដៃទៅរហូតដល់ចុងម្រាម ភិក្ខុនីត្រេកអរក្នុងការចាប់អវយវៈលើឆ្អឹងដងកាំបិតឡើងទៅ ក្រោមមណ្ឌលជង្គង់ចុះមក ដើម្បីបំណងនឹងសេពអសទ្ធម្មនោះ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ តែក្នុងបទថា **អសទ្ធម្មោ** នេះ ការស្ទាបអង្អែលកាយ គប្បីជ្រាបថា អសទ្ធម្ម មិនមែនមេថុនធម្មទេ ។ ពិតហើយ ថុល្លច្ច័យ មិនមែនជិតចំពោះមេថុនធម្មឡើយ ។ម្យ៉ាងទៀត ពាក្យថា ជាអ្នកដឹងភាពជាអ្នកអាចដើម្បីការស្ទាបអង្អែលកាយ

ក៏ជាគ្រឿងសាធកៈបាន ក្នុងបទថា **អសទ្ធម្មោ** នេះ ។

បើមានអ្នកចោទសួរថា ពាក្យដែលលោកពោលថា ការប៉ះពាល់កាយ គប្បីជ្រាបថា អសទ្ធម្ម ក៏ខុសចាកសេទមោចនគាថា ដែលត្រាស់ទុកក្នុងគម្ពីរបរិវារថា

> ឧបសម្បន្ន មិនសេពមេថុនទីងស្រី ៣ ពួកនោះ និងបុរស ៣ ពួក មួយទៀត មិនសេពមេថុននឹងអនរិយជន គឺឧភតោព្យញ្ជនកៈ ៣ ពួក និងបណ្ឌក ៣ ពួក មួយទៀត មិនបានប្រព្រឹត្តមេថុនក្នុងព្យញ្ជនៈ គឺដោយអំណាចនៃអនុលោមបារាជិកសោះឡើយ តែឧបសម្បន្ននោះត្រូវឆេជ្ជវត្ថុ (ការដាច់) ព្រោះមេថុនធម្មជាបច្ច័យ ប្រស្នានេះ លោកអ្នកឈ្លាសវៃបានគិតគ្នាមកហើយ ដូច្នេះ ។

ឆ្លើយថា មិនខុសទេ ព្រោះកាយសំសគ្គៈ ជាបុព្វភាគនៃមេថុន ។ ពិតហើយ ក្នុងបរិវារនោះឯង បានត្រាស់ ៥ សិក្ខាបទ មានសុក្កវិសដ្ឋិជាដើមថា ជាបុព្វភាគនៃមេថុនធម្មយ៉ាងនេះថា ពាក្យថា គប្បីជ្រាបបុព្វភាគនៃមេថុនធម្មបានដល់ សុក្កវិសដ្ឋិមានពណ៌ មានពណ៌ច្រើន កាយសំសគ្គៈ ទុដ្ឋុល្លវាចា អត្តកាមបារិចរិយា នវមនុប្បទាន (ឲ្យរបស់បញ្ចាំចិត្ត) ព្រោះហេតុនោះ ទើបកាយសំសគ្គៈ ឈ្មោះថា ជាបច្ច័យ ព្រោះជាបុព្វភាគនៃមេថុនធម្ម ។

បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបអត្ថក្នុងបទថា **ឆេជ្ជំ សិយា មេថុនធម្មប្បច្ចយា** នេះ ដោយបរិយាយនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងបទទាំងពួងដោយឧបាយនេះ ។

[២៧] ន័យម្យ៉ាងទៀត ក្នុងបទភាជនៈនៃបទថា **សង្កេតំ វា គច្ឆេយ្យ** នេះ ពីរបទថា **ឥត្ថន្នាមំ អាគច្ឆ** សេចក្តីថា លោកចូរមកកាន់ទីកន្លែងមានឈ្មោះយ៉ាងនេះ ។

[២៨] បទថា **អដ្ឋមំ វត្ថុំ បរិបូរេន្តី អស្សមណី ហោតិ** សេចក្តីថា ភិក្ខុនីធ្វើវត្ថុទី ៨ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ដោយន័យណាមួយ ទោះជាដោយអនុលោមក្តី បដិលោមក្តី ឬដោយខណ្ឌជាវគ្គក្តី ជាបុគ្គលមិនមែនសមណី ។ ឯភិក្ខុនីណាធ្វើវត្ថុ ១ ឬ ៧ ឲ្យពេញអស់ ៧ ដង ក៏នៅឈ្មោះថា ជាសមណី ។ ភិក្ខុនីនោះសម្តែងអាបត្តិដែលត្រូវហើយ រមែងរួចផុតបាន ។ ម្យ៉ាងទៀត ក្នុងសិក្ខាបទនេះ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបអាបត្តិដែលគួររាប់ ។ សមដូចពាក្យដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុកថា អាបត្តិដែលសម្តែងហើយ គួររាប់ (ថាសម្តែងហើយ) ក៏មាន អាបត្តិដែលសម្តែងហើយ មិនគួររាប់ (ថាសម្តែងហើយ) ក៏មាន ។

ក្នុងបទថា **ទេសិតា គណនូបិកា** ជាដើមនោះ មានវិនិច្ឆ័យដូចតទៅនេះថា អាបត្តិដែលភិក្ខុនីធ្វើការដាក់ធុរៈ សម្តែងថា ឥឡូវនេះ អញនឹងមិនត្រូវ ចាត់ថា គួររាប់ គឺដល់នូវការរាប់ថា បានសម្តែងហើយ មិនជាអង្គនៃបារាជិក ព្រោះដូច្នោះ ភិក្ខុនីណាត្រូវអាបត្តិ ១ ធ្វើការដាក់ធុរៈសម្តែងហើយ ត្រឡប់ត្រូវទៀត ដោយអំណាចនៃកិលេស ត្រឡប់សម្តែងទៀត ។ ភិក្ខុនីនោះ កាលធ្វើវត្ថុទាំង ៨ ឲ្យពេញយ៉ាងនេះ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនីណាត្រូវហើយ សម្តែងទាំងដែលនៅមានសេចក្តីឧស្សាហ៍ថា អញនឹងត្រូវវត្ថុ

ដទៃទៀត អាបត្តិនោះរបស់ភិក្ខុនីនោះ មិនគួររាប់ លោកសម្តែងហើយ ក៏មិនឈ្មោះថា សម្តែង គឺមិនដល់នូវការរាប់ថា បានសម្តែងឡើយ នៅជាអង្គនៃបារាជិកដដែល លុះវត្ថុ ៨ គ្រប់បរិបូណ៌ លោកក៏ត្រូវបារាជិក ។ ពាក្យដ៏សេសមានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានការដាក់ធុរៈជាសមុដ្ឋាន កើតឡើងតាមកាយវាចានិងចិត្ត ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត មានវេទនា ២ ដូច្នេះឯង ។

អដ្ឋវត្ថុកាសិក្ខាបទវណ្ណនា ចប់
បរិបូណ៌ តាមវណ្ណនានុក្រម

សរុបបារាជិក ៨

[៣០] បណ្ឌិតគប្បីឃើញអត្ថក្នុងបទថា **ឧទ្ទិដ្ឋា ខោ អយ្យាយោ អដ្ឋបារាជិកា ធម្មា** នេះ យ៉ាងនេះថា បពិត្រអ្នកនាងម្ចាស់ទាំងឡាយ ធម៌គឺបារាជិក ៨ សិក្ខាបទ ខ្ញុំលើកឡើងសម្តែងហើយ ដោយត្រឹមតែជាបាតិមោក្ខុទ្ទេសយ៉ាងនេះ គឺបារាជិក ៤ ដែលទូទៅ ដែលទ្រង់ប្រារព្ធពួកភិក្ខុបញ្ញត្តិទុកផង បារាជិកទាំង ៤ នេះផង ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យដូចពោលហើយ ក្នុងមហាវិភង្គនោះឯង ។

វិនយបិដក

សង្ឃាទិសេសកណ្ឌ

បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ អាបត្តិសង្ឃាទិសេស
ទាំង ១៧ នេះឯង តែងមកកាន់ឧទ្ទេស ។

សង្ឃាទិសេសទី ១

[៣១] *សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ឧបាសកម្នាក់ប្រគេនឃ្លាំង (រោងដាក់របស់) ដល់ភិក្ខុនីសង្ឃ ហើយធ្វើមរណកាលទៅ ។ ឧបាសកនោះ មានកូនពីរនាក់ ម្នាក់មិនមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ម្នាក់មានសទ្ធាជ្រះថ្លា ។ កូនទាំងពីរនាក់នោះ យកសម្បត្តិដែលជារបស់បិតាមកចែកគ្នា ។ ឯបុរសដែលគ្មានសទ្ធា គ្មានជ្រះថ្លានោះ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុរសដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លានោះថា ឃ្លាំងរបស់យើងមាន យើងនឹងចែកនូវឃ្លាំងនោះ ។ កាលបើបុរសដែលឥតសទ្ធា ឥតជ្រះថ្លានោះនិយាយយ៉ាងនេះហើយ បុរសដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លានោះ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុរសដែលមិនមានសទ្ធាមិនជ្រះថ្លានោះថា អ្នកម្ចាស់ កុំនិយាយយ៉ាងនេះឡើយ ឃ្លាំងនោះបិតាយើងប្រគេនដល់ភិក្ខុនីសង្ឃទៅហើយ ។ បុរសដែលមិនមានសទ្ធា មិនជ្រះថ្លានិយាយពាក្យនេះនឹងបុរសដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លានោះអស់វារៈពីរដងថា ឃ្លាំងរបស់យើងមាន យើងនឹងចែកនូវឃ្លាំងនោះ ។ ទើបបុរសដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លានោះ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុរសដែលគ្មានសទ្ធា មិនជ្រះថ្លានោះថា*

អ្នកម្ចាស់ កុំនិយាយយ៉ាងនេះឡើយ ឃ្មាំងនោះបិតាយើងប្រគេនដល់ភិក្ខុនីសង្ឃហើយ ។ បុរសដែលគ្មានសទ្ធា ឥតជ្រះថ្លានោះ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុរសដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លានោះអស់វារៈគម្រប់បីដងផងថា ឃ្លាំងរបស់យើងមាន យើងនឹងចែកនូវឃ្លាំងនោះ ។ លំដាប់នោះបុរសដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លាក៏គិតថា បើឃ្លាំងនឹងបានមកអញ អញនឹងប្រគេនភិក្ខុនីសង្ឃ ហើយក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុរសមិនមានសទ្ធា មិនជ្រះថ្លានោះថា យើងចែកគ្នាចុះ ។ ឯឃ្លាំងនោះ កាលដែលអ្នកទាំងពីរនាក់នោះចែកគ្នា ក៏បានទៅលើកូនដែលមិនមានសទ្ធា មិនជ្រះថ្លានោះ ។ ទើបកូនដែលឥតសទ្ធា ឥតជ្រះថ្លានោះចូលទៅរកភិក្ខុនីទាំងឡាយ ហើយបាននិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកទាំងឡាយចូរចេញទៅ ឃ្លាំងជារបស់យើងទេ ។ កាលបើបុរសដែលគ្មានសទ្ធា គ្មានជ្រះថ្លានោះនិយាយយ៉ាងនេះហើយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី បាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុរសនោះថា នែអ្នកម្ចាស់ អ្នកកុំនិយាយយ៉ាងនេះឡើយ ឃ្លាំងនេះបិតារបស់អ្នកប្រគេនដល់ភិក្ខុនីសង្ឃហើយតើ ។ ជនទាំងពីរនោះសួរមហាមាត្យជាចៅក្រមថា ឃ្លាំងនោះគេបានប្រគេនភិក្ខុនីសង្ឃហើយ ឬមិនបានប្រគេន (ទេ) ។ មហាមាត្យទាំងឡាយបាននិយាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ មានអ្នកណាដឹងថា ឃ្លាំងនោះគេប្រគេនភិក្ខុនីសង្ឃហើយ (ខ្លះដែរ) ។ កាលបើមហាមាត្យទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះហើយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីបាននិយាយពាក្យនេះ នឹងមហាមាត្យទាំងឡាយនោះថា កាលដែលគេឲ្យទាន (នោះ) សឹងមានសំអាងសាក្សីអ្នកទាំងឡាយក៏បានឃើញ បានឮខ្លះ

ដែរ ។ ទើបមហាមាត្យទាំងឡាយនោះនិយាយថា លោកម្ចាស់និយាយពាក្យនេះពិតមែន ហើយក៏វិនិច្ឆ័យឲ្យឃ្លាំងនោះដល់ភិក្ខុនីសង្ឃវិញ ។ ឯបុរសនោះលុះចាញ់គេហើយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ស្រីផ្កាមាសត្រងោលទាំងនេះមិនមែនជាសមណីទេ មិនសមបើនឹងឲ្យគេដណ្តើមយកឃ្លាំងរបស់យើងសោះ ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់មហាមាត្យទាំងឡាយ ។ មហាមាត្យទាំងឡាយក៏ពិន័យបុរសនោះ ។ ឯបុរសនោះលុះ ត្រូវពិន័យហើយក៏ឲ្យគេសាងលំនៅអាជីវកក្នុងទីជិតលំនៅភិក្ខុនី ហើយបញ្ជូនពួកអាជីវកទៅដោយពាក្យថា អ្នកទាំងឡាយចូរជេរភិក្ខុនីទាំងឡាយនុ៎ះ ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់មហាមាត្យទាំងឡាយ ។ មហាមាត្យទាំងឡាយក៏ចាប់ចងបុរសនោះធ្វើទោស (ដាក់គុក) ។ មនុស្សទាំងឡាយ ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនគួរនឹង (ប្រព្រឹត្តល្មើសដោយស្ថាន ៣ យ៉ាង) គឺ ១ ឲ្យមហាមាត្យដណ្តើមយកឃ្លាំងរបស់គេ ២ ឲ្យមហាមាត្យពិន័យដល់គេ ៣ ឲ្យមហាមាត្យធ្វើទោសដាក់គុកគេ ឥឡូវនេះមុខជានឹងឲ្យមហាមាត្យសម្លាប់គេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ បានឮពាក្យមនុស្សទាំង-ឡាយនោះពោលទោសតិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឯណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា លោកម្ចាស់ថុល្លនន្ទាមិនសមបើនឹង ពោលពាក្យដោយសេចក្តីប្រណែន (ប្តឹងផ្តល់) សោះ ។ ទើបភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា

ចុល្លនន្ទាភិក្ខុនីជាអ្នកប្តឹងផ្តល់ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនគួរនឹងជាអ្នកប្តឹងផ្តល់គេទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយជាអ្នកប្តឹងផ្តល់ពីគហបតីក្តី កូនគហបតីក្តី ខ្ញុំគេក្តី អ្នកធ្វើការងារក្តី ដោយហោចទៅសូម្បីសមណបរិព្វាជក ភិក្ខុនីនេះក៏ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ជាបឋមាបត្តិក គួរបណ្តេញចេញចាកសង្ឃ ។

[៣២] ត្រង់បទថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងបារាជិកទី ១ រួចហើយ ។ ដែលហៅថា ប្តឹងផ្តល់ គឺសំដៅយកភិក្ខុនីជាអ្នកក្តី ។ ជនណាមួយនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ជននោះ ឈ្មោះថា គហបតី ។ ដែលហៅថា កូនគហបតី គឺជនទាំងឡាយណាមួយ ជាកូន និងបងប្អូនប្រុស (របស់គហបតីនោះ) ។ ដែលហៅថា ខ្ញុំ គឺខ្ញុំដែលកើតខាងក្នុង ឬខ្ញុំដែលលោះដោយទ្រព្យ ឬមនុស្សឈ្លើយដែលគេចាប់បានក្នុងទ័ព ។ ដែលហៅថា អ្នកធ្វើការងារ គឺអ្នកធ្វើការងារស៊ីឈ្នួល អ្នកធ្វើការដឹកនាំគ្រឿងឧបករណ៍ ។ ជនណាមួយដែលបួសក្នុងសំណាក់បរិព្វាជក លើកទុកតែភិក្ខុ ភិក្ខុនី សិក្ខមានា សាមណេរ និងសាមណេរីចេញ ហៅថា សមណបរិព្វាជក ។ ភិក្ខុនីគិតថា អញនឹងធ្វើគឺកើតក្តី ហើយស្វែងរក (គ្នា) ជាគម្រប់ពីរក្តី ដើរទៅក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ប្តឹងចៅក្រមម្នង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ប្តឹងចៅក្រមពីរដង ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ

សម្រេចក្តី ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

[៣៣] ត្រង់ពាក្យថា ជាបឋមាបត្តិក គឺភិក្ខុនីត្រូវ (អាបត្តិ) មួយ អន្ទើដោយការប្រព្រឹត្តកន្លងវត្ថុ (ជាដំបូង) មិនមែនដោយសូត្រសមនុភាសនកម្មទេ ។ ពាក្យថា គួរបណ្តេញចេញចាកសង្ឃ គឺភិក្ខុនីនោះត្រូវភិក្ខុនីឯទៀតនាំចេញអំពីសង្ឃ ។ ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស គឺសង្ឃពិតអាចឲ្យមានត្តដើម្បីអាបត្តិនោះ និងទាញអន្តរាបត្តិមកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិឲ្យអព្ភានបាន ភិក្ខុនីទាំងឡាយច្រើនប្រមាណ (២-៣ រូប) ឲ្យមិនបាន ភិក្ខុនីមួយរូប ក៏ឲ្យមិនបាន ហេតុនោះបានជាតថាគតហៅពួកអាបត្តិនោះថា សង្ឃាទិសេស ។ ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស ជានាមកម្ម គឺថា ជាឈ្មោះនៃអាបត្តិនិកាយនោះឯង ព្រោះហេតុនោះ បានជាតថាគតហៅអាបត្តិនិកាយនោះថា សង្ឃាទិសេស ។

[៣៤] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះ មាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីដែលមនុស្សទាំងឡាយកោះនាំទៅ ១ ភិក្ខុនីសូមអារក្ខា គឺ (សូមឲ្យរាជការជួយរក្សាការពារ) ១ ភិក្ខុនីប្តឹងមិនចំពោះឈ្មោះ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីធ្វើកន្លងមុនបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

សត្តរសកណ្ឌ

ឧស្សយវាទិកាសិក្ខាបទ

[៣១] ឥឡូវនេះ នឹងមានការពណ៌នាអត្ថដែលមិនទាន់ប្រាកដច្បាស់ នៃសង្ឃាទិសេសកណ្ឌ ដែលជាលំដាប់បន្ទាប់អំពីបារាជិកមកដូចតទៅនេះ បទថា **ឧទ្ទោសិតំ** ប្រែថា ឃ្លាំងទុកដាក់សម្ភារៈ ។ បទថា **មាយ្យោ ឯវំ អវច** ប្រែថា អ្នកម្ចាស់កុំពោលយ៉ាងនោះឡើយ ។ បទថា **អបិន្វយ្យា** កាត់បទជា **អបិ នុ អយ្យា** ប្រែថា អ្នកទាំងឡាយ ... ខ្វះដែរ ។ បទថា **អច្ចាវទថ** ប្រែថា ពួកអ្នកចូរពោលឲ្យក្រៃលែង មានពាក្យអធិប្បាយថា ចូរជេរ ។

បទថា **ឧស្សយ្យវាទិកា** បានដល់ ជាអ្នកពេញចិត្តពោលរករឿង ដោយអំណាចសេចក្ដីប្រណែន ព្រោះមានះ ដោយអំណាចសេចក្ដីប្រណែន ព្រោះសេចក្ដីក្រោធ តែព្រោះថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីនោះជាអ្នកចូលចិត្តប្ដឹងផ្ដល់ដោយសភាវៈ ដូច្នោះ ទើបបានត្រាស់ទុកក្នុងបទភាជនៈថា ដែលហៅថា ប្ដឹងផ្ដល់ គឺសំដៅយកភិក្ខុនីជាអ្នកចូលចិត្តដើរក្ដី ។

[៣២] ក្នុងបទថា **អដ្ដការិកា** នេះ ការវិនិច្ឆ័យរបស់ពួកចៅក្រមលោក ហៅថា ក្ដី ខាងបព្វជិត លោកហៅថា អធិករណ៍ក៏មាន ។

ពីរបទថា **ទុតិយំ វា បរិយេសតិ** សេចក្ដីថា ភិក្ខុនីដែលបង្កក្ដី ស្វែងរកសាក្សី ឬមិត្តសម្លាញ់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

បទថា **គច្ឆតិ វា** សេចក្ដីថា ទោះជាសម្នាក់ក្ដី ផ្លូវត្រាច់ភិក្ខាចារក្ដី

ភិក្ខុនីដើរទៅកាន់សម្នាក់របស់ពួកចៅក្រមអំពីទីដែលខ្លួននៅឈរ ហើយកើតគំនិតឡើងថា អញនឹងប្ដឹងផ្ដល់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដគ្រប់ៗ ជំហាន ។

ពីរបទថា **ឯកស្ស អារោចេតិ** សេចក្ដីថា បណ្ដាជនពីរនាក់ ជនណាម្នាក់ ប្រាប់ពាក្យសម្ដីរបស់ខ្លួនណា គឺរបស់កាត់ម្នាក់ទៀត ដល់ពួកចៅក្រមក្នុងពាក្យថា **ទុតិយស្ស អារោចេតិ** នេះ ក៏មានន័យនេះឯង ។

ឯវិត្ថារកថាដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការមិនស្រពិចស្រពិល ក្នុងបទថា **ឯកស្ស អារោចេតិ** នេះ ដូចតទៅនេះថា ភិក្ខុនីឃើញពួកចៅក្រមក្នុងទីណាមួយ ដោយហោចសូម្បីមកកាន់សម្នាក់នៃភិក្ខុនី ហើយប្រាប់សេចក្ដីរបស់ខ្លួន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដដល់ភិក្ខុនី ។ ឧបាសក (ម្ចាស់ទ្រព្យ) ឲ្យពាក្យរាយការរបស់ខ្លួន ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យដល់ភិក្ខុនី ។ ឧបាសកឲ្យពាក្យរាយការរបស់ខ្លួនមុន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដដល់ភិក្ខុនី ។ បើភិក្ខុនីឲ្យពាក្យរាយការរបស់ខ្លួន ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។

ភិក្ខុនីនិយាយនឹងឧបាសកថា អ្នកចូរថ្លែងពាក្យសម្ដី (ចូររៀបរាប់ពាក្យ) របស់ខ្ញុំ និងរបស់អ្នក ។ ឧបាសកនោះរៀបរាប់ពាក្យសម្ដីរបស់ខ្លួនមុនក្ដី ប្រាប់ពាក្យសម្ដីរបស់ភិក្ខុនីមុនក្ដី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ព្រោះប្រាប់គ្រាដំបូង ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ព្រោះការប្រាប់គ្រាទី ២ ។ សូម្បីក្នុងពាក្យថា ឧបាសកពោលនឹងភិក្ខុនីថា អ្នកនាងម្ចាស់នោះឯង ចូររៀបរាប់ពាក្យរបស់ខ្ញុំ និងពាក្យរបស់នាងម្ចាស់នេះ ក៏មានន័យនេះដូចគ្នា ។

ភិក្ខុនីប្រើកប្បិយការកឲ្យថ្លែង បណ្ដាកប្បិយការក និងឧបាសកនោះ

កប្បិយការកៀបរាប់ពាក្យសម្តីរបស់ភិក្ខុនីមុនក៏ដោយ ឧបាសកៀបរាប់ពាក្យសម្តីរបស់ខ្លួនមុនក៏ដោយ កប្បិយការកឲ្យពាក្យសម្តីរបស់បុគ្គលទាំងពីរក៏ដោយ ឧបាសកឲ្យពាក្យសម្តីរបស់បុគ្គលទាំងពីរក៏ដោយ កាលជនទាំងពីររាយការប្រាប់ដោយប្រការណាមួយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដដល់ភិក្ខុនី ដែលថ្លែងឲ្យការគ្រាដំបូង ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ក្នុងការរាយការគ្រាទី ២ ។

តែបើពួកចៅក្រមស្តាប់ពាក្យសម្តីថាថ្លែងនៃជនទាំងពីរចំណែក ដែលរាយការទៅដោយប្រការណាមួយ ធ្វើការកាត់សម្រេចហើយក្តី ក៏ឈ្មោះថាដល់ទីបំផុត ។ ក្នុងក្តីដែលដល់ទីបំផុតនោះ ភិក្ខុនីទោះឈ្នះក្តីក៏ដោយ ចាញ់ក្តីក៏ដោយ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

តែបើអធិករណ៍ដែលប្រព្រឹត្តទៅជាក្តីខ្វាំងហើយ ជារឿងដែលពួកចៅក្រមធ្លាប់បានជ្រាបមកពីមុន បើពួកចៅក្រមទាំងនោះ គ្រាន់តែឃើញភិក្ខុនីនិងអ្នកបង្កក្តី ទើបពោលថា មិនមានកិច្ចដែលនឹងត្រូវសាកសួរពួកលោក ពួកយើងដឹងរឿងនេះ ហើយទើបកាត់ក្តីឯងតែម្តង សូម្បីក្នុងក្តីដែលដល់ទីបំផុតបែបនេះ ក៏មិនជាអាបត្តិដល់ភិក្ខុនី ។

[៣៣] សង្ឃាទិសេសនេះ មានការត្រូវតាំងអំពីមុនធ្វើ ព្រោះដូច្នោះទើបឈ្មោះថា **បឋមាបត្តិកា** សេចក្តីថា គប្បីត្រូវក្នុងខណៈដែលកន្លងល្មើសនោះឯង ។ សង្ឃាទិសេសនោះ មានការត្រូវអាបត្តិខណៈមុនធ្វើ តែក្នុងបទភាជនៈ ដើម្បីសម្តែងត្រឹមតែបំណង ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ត្រូវអាបត្តិ ព្រមជាមួយការកន្លងវត្ថុ ដោយមិនចាំបាច់សូត្រសមនុភាសន៍ឡើយ ។

ក្នុងពាក្យនេះ មានអត្ថដូចតទៅនេះថា ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិ ព្រមនឹងការកន្លងល្មើសវត្ថុ មិនមែនក្នុងវេលាសួរសមនុភាសន៍លើកទី ៣ សង្ឃាទិសេសនេះ ឈ្មោះ **បឋមាបត្តិក** ព្រោះគប្បីត្រូវព្រមនឹងការប្រព្រឹត្តកន្លងវត្ថុ តាំងអំពីដំបូងនោះឯង ។

សង្ឃាទិសេសនេះ ឈ្មោះថា **និស្សារណីយ** ព្រោះអត្ថថា បណ្តេញចាកក្រុមភិក្ខុនី ។ នូវសង្ឃាទិសេសមានការបណ្តេញចេញអំពីក្រុមនោះ ។ តែក្នុងបទភាជនៈ ដើម្បីសម្តែងត្រឹមតែបំណង ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា **សង្ឃម្ហា និស្សារណីយន្តិ** ។ ក្នុងបទថា **និស្សារណីយំ** នោះ បណ្ឌិតគប្បីឃើញអត្ថយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីត្រូវសង្ឃាទិសេសណា ត្រូវបណ្តេញចាកក្រុម សង្ឃាទិសេសនោះ ឈ្មោះថា **និស្សារណីយ**។

ពិតហើយ ធម៌ គឺអាបត្តិនោះ បុគ្គលណានឹងបណ្តេញចេញអំពីក្រុម មិនបានឡើយ តែភិក្ខុនីត្រូវធម៌នោះបណ្តេញចេញទៅ ព្រោះដូច្នោះ ទើបធម៌នោះឈ្មោះថា **និស្សារណីយ** ដោយអត្ថថា បណ្តេញចេញ ។

[៣៤] ពីរបទថា **អាកង្ខិយមានា គច្ឆតិ** សេចក្តីថា ភិក្ខុនីត្រូវពួកអ្នកស្រុកដែលបន្តឹមកដោយខ្លួនឯងក្តី បញ្ជូនទូតមកក្តី ហៅខ្លួនទៅកាន់សម្នាក់របស់ពួកចៅក្រម ។ បន្ទាប់អំពីនោះ អ្នកបន្តឹរៀបរាប់ពាក្យរបស់ខ្លួនមុន ឬពាក្យសម្តីរបស់ភិក្ខុនីមុនក៏ដោយ ក្នុងការរៀបរាប់គ្រាដំបូង ក៏មិនត្រូវអាបត្តិទុក្កដឡើយ ក្នុងការរាយការណ៍គ្រាទី ២ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ សូម្បីក្នុងក្តីដែលពួកចៅក្រមធ្វើការវិនិច្ឆ័យដល់ទីបំផុតហើយ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិ

ដូចគ្នា តែបើអ្នកបង្គ្គិពោលនឹងភិក្ខុនីថា សូមនាងម្ចាស់នោះឯងថ្លែងពាក្យសម្តី របស់ខ្ញុំ និងរបស់នាងម្ចាស់ ។ កាលភិក្ខុនីថ្លែង ពួកចៅក្រមបានស្តាប់ពាក្យ សម្តីហើយ ធ្វើក្តីដល់ទីបំផុត ក៏ជាអនាបត្តិដូចគ្នា ។

ពីរបទថា **អារក្ខំ យាចតិ** បានដល់ សូមនូវការរក្សាដែលជាធម៌មិន ត្រូវអាបត្តិ ។ ឥឡូវនេះ ដើម្បីសម្តែងវិធីសូមការរក្សាដែលជាធម៌ ទើបព្រះ មានព្រះភាគត្រាស់ថា ភិក្ខុនីមិនប្តឹងចំពោះឈ្មោះ ។

ក្នុងបទថា **អនោទិស្ស អាចិក្ខតិ** នោះ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះថា ប្រាវព្ធ អតីត ប្រាប់ឧទ្ទិសក៏មាន ប្រាប់មិនឧទ្ទិសក៏មាន សូម្បីប្រាវព្ធ អនាគត ប្រាប់ឧទ្ទិសក៏មាន ប្រាប់មិនឧទ្ទិសក៏មាន ។

ប្រារព្ធអតីត ប្រាប់ឧទ្ទិសដូចម្តេច គឺត្រង់សម្នាក់របស់ភិក្ខុនី ពួកក្មេង អ្នកស្រុកក្តី មនុស្សអន្ធពាល មានអ្នកលេងជាដើមក្តី ពួកណាមួយ ប្រព្រឹត្ត អនាចារក្តី កាប់ដើមឈើក្តី លួចផ្លែឈើតូចធំក្តី ដណ្តើមយកបរិក្ខារក្តី ភិក្ខុនី ចូលទៅរកអាជ្ញាធរដែលរក្សាច្បាប់ ប្រាប់ថា ក្នុងសម្នាក់របស់ពួកអាត្មា ត្រូវ ធ្វើប្រទូសកម្មឈ្មោះនេះ កាលបុគ្គលនោះសួរថា នរណាធ្វើ ប្រាប់ថា បុគ្គល នោះ និងបុគ្គលនោះ ដោយអាការយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ជាការប្រាប់ឧទ្ទិស ប្រារព្ធអតីត ។ ការប្រាប់ឧទ្ទិសនោះ មិនគួរ ។ បើពួកអាជ្ញាធរដែលជាអ្នក រក្សាច្បាប់ទាំងនោះ ស្តាប់ពាក្យនោះហើយ ធ្វើការពិន័យដល់ជនទាំងនោះ ទ្រព្យទាំងអស់ដែលត្រូវពិន័យ ជាភណ្ឌទេយ្យដល់ភិក្ខុនី ។ បើមានបំណងថា អញនឹងទទួលយកពិន័យ ក៏ជាភណ្ឌទេយ្យដូចគ្នា ។ តែបើភិក្ខុនីពោលថា

សូមអ្នកពិន័យបុគ្គលនោះ កាលអាជ្ញាធរពិន័យប្រមាណ ៥ មាសក ត្រូវបារាជិក (ដល់ភិក្ខុនី) ។

តែកាលបុគ្គលនោះសួរថា បុគ្គលណាធ្វើ ភិក្ខុនីគួរពោលថា ការដែលពោលថា បុគ្គលឈ្មោះនោះ មិនសមគួរដល់អាត្មាទេ អ្នកចូរដឹងឯងចុះ ព្រោះពួកអាត្មាគ្រាន់តែសូមការរក្សាតែម៉្យាង ចូរអ្នកឲ្យនូវការរក្សានោះដល់ពួកអាត្មា និងឲ្យនាំរបស់ដែលត្រូវលួចទៅត្រឡប់មកវិញ ។ ការសូមការរក្សាមិនឧទ្ទិស យ៉ាងនេះឯង ។ ការសូមការរក្សាមិនឧទ្ទិសនោះ គួរ ។

កាលភិក្ខុនីពោលយ៉ាងនេះហើយ បើពួកអាជ្ញាធរដែលរក្សាច្បាប់ទាំងនោះ ស៊ើបអង្កេតរកអ្នកធ្វើ ហើយធ្វើការផាកពិន័យដល់បុគ្គលអ្នកធ្វើនោះ សម្បត្តិគ្រប់យ៉ាងដែលអាជ្ញាធរពិន័យ មិនជាភណ្ឌទេយ្យផង មិនជាអាបត្តិដល់ភិក្ខុនីផង ។ សូម្បីឃើញពួកចោរលួចបរិក្ខារទៅ ទោះពោលថា ចោរៗ ព្រោះប្រាថ្នាសេចក្តីវិនាសដល់ចោរទាំងនោះ មិនគួរ ។ ពិតហើយ កាលភិក្ខុនីពោលយ៉ាងនោះ ទ្រព្យសម្បត្តិដែលអាជ្ញាធរធ្វើការពិន័យដល់ពួកចោរទាំងអស់នោះ ជាភណ្ឌទេយ្យដល់ភិក្ខុនី ។ តែបើពោលនឹងបុគ្គលដែលជឿស្តាប់ពាក្យរបស់ខ្លួនថា បុគ្គលនេះ លួចយកបរិក្ខាររបស់អាត្មាទៅ ចូរឲ្យនាំបរិក្ខារនោះត្រឡប់មកវិញ ហើយកុំដាក់ទោសគេ ដូច្នេះ គួរ ។

ពួកភិក្ខុនីធ្វើការប្តឹងផ្តល់ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ទាសា ទាសី និងបឹងជាដើម ។ ក្តីនេះឈ្មោះថា អកប្បិយក្តី មិនសមគួរ ។

ការប្រាប់ឧទ្ទិស ប្រារព្ធអនាគតដូចម្តេច គឺ កាលជនដទៃធ្វើអនាចារ

ជាដើម តាមន័យដូចពោលហើយនោះឯង ភិក្ខុនីនិយាយនឹងពួកអាជ្ញាធរដែលជាអ្នករក្សាច្បាប់យ៉ាងនេះថា ពួកអ្នកស្រុកធ្វើកម្មនេះ និងកម្មនេះ ក្នុងសម្នាក់របស់ពួកអាត្មា ចូរឲ្យនូវការរក្សាដល់ពួកអាត្មា ដើម្បីកុំឲ្យធ្វើតទៅទៀត កាលបុគ្គលនោះសួរថា នរណាធ្វើយ៉ាងនេះ ភិក្ខុនីប្រាប់ថា បុគ្គលនោះ និងបុគ្គលនោះ យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ប្រាប់ឧទ្ទិសប្រារព្ធអនាគត ។ ការប្រាប់ឧទ្ទិសនោះ ក៏មិនគួរ ។ ព្រោះកាលអាជ្ញាធរដែលជាអ្នករក្សាច្បាប់ ធ្វើការពិន័យដល់ជននោះៗ ទ្រព្យដែលត្រូវពិន័យទាំងអស់ ជាភណ្ឌទេយ្យដល់ភិក្ខុនីដោយន័យមុនដូចគ្នា ។ ពាក្យដ៏សេសដូចគ្នានឹងពាក្យមុនៗ នោះឯង ។

តែបើអាជ្ញាធរដែលជាអ្នករក្សាច្បាប់ ឲ្យវាយស្គរប្រកាសថា នឹងធ្វើទោសឈ្មោះនេះដល់ពួកបុគ្គល ដែលធ្វើអនាចារបែបនេះ ក្នុងសម្នាក់របស់ភិក្ខុនី ហើយស៊ើបអង្កេតរកបុគ្គលដែលមិនតាំងនៅក្នុងមាត្រាច្បាប់ មកដាក់ទោស មិនជាភណ្ឌទេយ្យផង មិនជាអាបត្តិផង ដល់ភិក្ខុនី ។ សូម្បីពួកភិក្ខុនីក៏មានគន្លងដំណើរការ ដូចគន្លងដំណើរដែលពោលទុកសម្រាប់ពួកភិក្ខុដូចគ្នា ។

ពិតហើយ ការប្រាប់ឧទ្ទិសមិនសមគួរដល់ភិក្ខុ ។ កាលភិក្ខុប្រាប់ឧទ្ទិសយ៉ាងនោះ ទ្រព្យដែលត្រូវអាជ្ញាធរធ្វើការពិន័យជាពន្ធដារទាំងអស់ ជាភណ្ឌទេយ្យ (ដល់ភិក្ខុ) ។ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកដល់ភិក្ខុដែលឲ្យអាជ្ញាធរអ្នករក្សាច្បាប់ពិន័យ ដោយន័យដូចពោលហើយនោះឯង ។ ឯភិក្ខុណាប្រាប់មិនឧទ្ទិស ទាំងដែលកំពុងដឹងថា អាជ្ញាធរគេនឹងធ្វើទោស ។ ហើយអាជ្ញាធរ

អ្នករក្សាច្បាប់ទាំងនោះស៊ើបអង្កេតរកបុគ្គលនោះ មកដាក់ទោសទាល់តែបាន ។ មិនមានទោសដល់ភិក្ខុនោះ ។

ការដែលភិក្ខុយកកាំបិត និងពូថៅជាដើមរបស់ពួកអ្នកស្រុកដែលលួចកាប់ដើមឈើជាដើមក្នុងទីវត្តមក ហើយយកដុំថ្មវាយឲ្យខូចខាត មិនគួរ ។ បើវាតមុខ ភិក្ខុគប្បីសំលៀងសង ។ ពួកភិក្ខុរត់ចូលមកដណ្តើមយកបរិក្ខាររបស់មនុស្សទាំងនោះទុក ការដណ្តើមយកបរិក្ខារនោះទុក ក៏មិនគួរធ្វើ ។ ព្រោះចិត្តជាធម្មជាតប្រែប្រួលរហ័ស កាលកើតថេយ្យចិត្តឡើង នឹងគប្បីដល់នូវភាពជាអ្នកដាច់មូលក៏បាន ។ បទដ៏សេសមានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចកឋិនសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

ឧស្សយវាទិកាសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សង្ឃាទិសេសទី ២

[៣៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភរិយារបស់ស្តេចលិច្ឆវីមួយអង្គ ប្រព្រឹត្តកន្លងចិត្ត (ប្តី) ។ ទើបស្តេចលិច្ឆវីនោះបាននិយាយពាក្យនេះនឹងស្រីនោះថា អញសុំរំលឹកនាងឯង ចូរនាងឯងលះ (អំពើនោះ) ចេញ ខំអញនឹងធ្វើសេចក្តីវិនាសដល់នាងឯង ។ ស្រីនោះទុកជាស្តេចលិច្ឆវីនោះ និយាយយ៉ាងនេះក៏មិនអើពើឡើយ ។ សម័យនោះឯង ជួនជាមានប្រជុំពួកស្តេចលិច្ឆវី ក្នុងក្រុងវេសាលី ដោយកិច្ចនីមួយ ។ ទើបស្តេចលិច្ឆវីនោះបាននិយាយពាក្យនេះនឹងស្តេចលិច្ឆវីទាំងឡាយនោះថា នែព្រះអង្គទាំងឡាយ សូមព្រះអង្គទាំងឡាយអនុញ្ញាតស្រីម្នាក់ដល់ខ្ញុំ ។ ស្តេចលិច្ឆវីទាំងឡាយនោះសួរថា ស្រីនោះជាអ្វី ។ ស្តេចលិច្ឆវីនោះឆ្លើយថា ជាប្រពន្ធខ្ញុំ វាក្បត់ចិត្តខ្ញុំ ខ្ញុំនឹងសម្លាប់វានោះចោល ។ ស្តេចលិច្ឆវីទាំងឡាយនិយាយថា ព្រះអង្គចូរដឹងចុះ ។ ស្រីនោះក៏បានឮព័ត៌មានថា ប្តីចង់សម្លាប់អញ ហើយក៏យករបស់ដែលមានតម្លៃទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ចូលទៅរកពួកតិរ្ថិយហើយក៏សូមបព្វជ្ជា ។ តិរ្ថិយទាំងឡាយមិនចូលចិត្តឲ្យស្រីនោះបួសឡើយ ។ ស្រីនោះចូលទៅរកពួកភិក្ខុនី ហើយសូមបព្វជ្ជា (ទៀត) ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយក៏មិនចូលចិត្តឲ្យនាងនោះបួសដែរ ។ ស្រីនោះចូលទៅរកថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី បង្ហាញបង្វេចរបស់ហើយសូមបព្វជ្ជា ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីទទួលយកបង្វេចរបស់ហើយឲ្យស្រីនោះបួស ។

ឯស្តេចលិច្ឆវីនោះកាលស្វែងរកស្រីនោះ បានទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីឃើញស្រីនោះបួសក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ហើយក៏ចូលទៅគាល់ស្តេចបសេនទិ-កោសល លុះចូលទៅដល់ហើយក្រាបទូលពាក្យនេះនឹងព្រះបាទបសេនទិ-កោសលថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ភរិយារបស់ខ្ញុំ នាំយករបស់មានតម្លៃហើយមកកាន់ក្រុងសាវត្ថីនេះ (ឥឡូវនេះ) សូមព្រះអង្គអនុញ្ញាតស្រីនោះឲ្យទាន ។ ស្តេចមានព្រះរាជឱង្ការថា នែនាយបើដូច្នោះ ចូរអ្នកពិនិត្យរកហើយមកប្រាប់យើងចុះ ។ ស្តេចលិច្ឆវីនោះទូលថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញស្រីនោះបួសក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនីទាំងឡាយហើយ ។ ស្តេចមានព្រះឱង្ការថា នែនាយ បើស្រីនោះបួសក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនីទាំងឡាយហើយ អ្នកធ្វើអ្វីតិចតួចដល់ភិក្ខុនីនោះមិនបានទេ ព្រោះថា ធម៌ គឺព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងល្អហើយ ចូរភិក្ខុនីនោះប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យដើម្បីធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខដោយប្រពៃចុះ ។ ទើបស្តេចលិច្ឆវីនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមនឹងបំបួសស្រីជាចោរនោះសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮពាក្យស្តេចលិច្ឆវីនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឯណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា លោកម្ចាស់ថុល្លនន្ទាមិនសមបើនឹងបំបួសស្រីចោរសោះ ។ ទើបភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីបំបួសស្រីជាចោរ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះ

ភាគពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនគួរ បើនឹងបំបួសស្រីចោរទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនី ណាមួយ ដឹងថា ស្រីជាចោរ ដែលគេដឹងច្បាស់ថា ត្រូវសម្លាប់ហើយ មិន បានប្រាប់ស្តេចក្តី សង្ឃក្តី គណៈក្តី ប្រជុំជនក្តី សេនាក្តី ហើយបំបួស (ស្រី នោះ) វៀរតែកប្ប (គឺមានសំបុត្រច្បាប់) ភិក្ខុនីនេះក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិ សង្ឃាទិសេស ជាបឋមាបត្តិក គួរបណ្តេញចេញចាកសង្ឃ ។

[៣៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទ ទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ដែលឈ្មោះថា ដឹង គឺភិក្ខុនីដឹងខ្លួនឯងក្តី ជនទាំងឡាយដទៃប្រាប់ភិក្ខុនីនោះក្តី ស្រីចោរនោះប្រាប់ក្តី ។ ដែលហៅថា ស្រីចោរ គឺស្រីណា មានថេយ្យចិត្តលួចយកទ្រព្យមានតម្លៃប្រាំមាសកក្តី លើសពីប្រាំមាសកក្តី ដែលគេមិនបានឲ្យ ស្រីនេះឈ្មោះថា ស្រីចោរ ។ ស្រីដល់នូវទោសត្រូវសម្លាប់ ព្រោះធ្វើអំពើឯណា អំពើនេះឈ្មោះថា ទោស ត្រូវសម្លាប់ ។ ដែលហៅថា គេដឹងច្បាស់ គឺស្រីដែលមនុស្សទាំងឡាយដទៃ ដឹងថា ស្រីនេះមានទោសត្រូវសម្លាប់ ។ ពាក្យថា មិនបានប្រាប់ គឺមិនបាន ជម្រាប ។ ដែលហៅថា ស្តេច គឺស្តេចត្រួតត្រាក្នុងទីណា ត្រូវភិក្ខុនីថ្វាយ ដំណឹងស្តេច (ក្នុងទីនោះ) ។ ដែលហៅថា សង្ឃ សំដៅយកភិក្ខុនីសង្ឃ ភិក្ខុនីត្រូវប្រាប់ភិក្ខុនីសង្ឃ (នោះឯង) ។ ដែលហៅថា គណៈ គឺគណៈ

ភិក្ខុនីត្រូតត្រាក្នុងទីណា ភិក្ខុនីត្រូវប្រាប់គណៈភិក្ខុនី (ក្នុងទីនោះដែរ) ។ ដែលហៅថា ប្រជុំជន គឺចំណោមមនុស្សត្រូតត្រាក្នុងទីណា ភិក្ខុនីត្រូវប្រាប់ចំណោមមនុស្ស (ក្នុងទីនោះ) ។ ដែលហៅថា សេនា គឺសេនាត្រូតត្រាក្នុងទីណា ភិក្ខុនីត្រូវប្រាប់សេនា (ក្នុងទីនោះ) ។ ពាក្យថា វៀរលែងតែកប្ប គឺមានសំបុត្រច្បាប់ សេចក្តីថា លើកទុកតែមានសំបុត្រច្បាប់ ។ ដែលហៅថា កប្ប បានដល់ កប្បពីរយ៉ាង (ថាដូច្នេះ) ស្រីនេះបានបួសក្នុងសំណាក់តិរ្ថិយទាំងឡាយក្តី ស្រីនេះបានបួសក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនីទាំងឡាយដទៃក្តី ។ ភិក្ខុនីគិតថា អញនឹងបំបួស (ស្រីនោះ) ហើយស្វែងរកគណៈក្តី ភិក្ខុនីជាអាចារ្យក្តី បាត្រក្តី ចីវរក្តី សម្មតិសីមាក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ វៀរលែងតែមានសំបុត្រច្បាប់ ភិក្ខុនីជាឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវអាបត្តិទុក្កដក្នុងខណៈចប់ញត្តិ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យទាំងឡាយក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាពីរលើក ចប់កម្មវាចាស្រេចត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ចំណែកគណៈនិងភិក្ខុនីជាអាចារ្យ ត្រូវត្រឹមអាបត្តិទុក្កដ ។

[៣៧] ពាក្យថា ភិក្ខុនីនេះក្តី តថាគតពោលប្រៀបផ្ទឹមនឹងភិក្ខុនីដែលត្រូវអាបត្តិមុនៗ ។ ពាក្យថា បឋមាបត្តិក គឺភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិមួយអន្លើដោយកិរិយាប្រព្រឹត្តកន្លងវត្ថុ មិនមែនដោយសូត្រសមនុភាសនកម្មទេ ។ ពាក្យថា គួរបណ្តេញចេញចាកសង្ឃ គឺភិក្ខុនីនោះ ត្រូវភិក្ខុនីឯទៀតនាំចេញអំពីសង្ឃ ។ ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសង្ឃាទិសេសទី ១ រួចហើយ ។

[៣៨] ស្រីចោរ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាស្រីចោរ ហើយបំបួស (ស្រីនោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស វៀរលែងតែមានសំបុត្រច្បាប់ ។ ស្រីចោរ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ហើយបំបួស (ស្រីនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ វៀរលែងតែមានសំបុត្រច្បាប់ ។ ស្រីចោរ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនមែនចោរ ហើយបំបួស (ស្រីនោះ) មិនត្រូវអាបត្តិ វៀរលែងតែមានសំបុត្រច្បាប់ ។ មិនមែនស្រីចោរ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា ស្រីចោរ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនស្រីចោរ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនស្រីចោរ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនមែនស្រីចោរ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៣៩] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីមិនដឹងហើយបំបួស ១ ភិក្ខុនីជម្រាបដល់អ្នករាជការមានស្តេចជាដើមហើយទើបបំបួស ១ ភិក្ខុនីបំបួសស្រីដែលមានសំបុត្រច្បាប់ពីក្នុងកាលមុនរួចហើយ (គឺស្រីដែលធ្លាប់បួសក្នុងសំណាក់តិរ្ថិយ ឬភិក្ខុនីឯទៀត) ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា
ចោរិវុដ្ឋាបិកាសិក្ខាបទ

[៣៥] ក្នុងសិក្ខាបទទី ២ មានវិនិច្ឆ័យដូចតទៅនេះ បទថា **វរភណ្ឌំ** បានដល់ ភណ្ឌៈដែលមានតម្លៃច្រើន ដូចជា កែវមុក្តា កែវមណី និងកែវពិទូរ្យជាដើម ។

បទថា **អបលោកេត្វា** ប្រែថា មិនពោលប្រាប់ ។ បទថា **គណំ វា** បានដល់ គណៈ មានមល្លគណៈ និងភទ្ទិបុត្តគណៈជាដើម ។ បទថា **បូគំ** បានដល់ ធម្មគណៈ ។ បទថា **សេណឹ** បានដល់ ពួកជនដែលជាជាងធ្វើគ្រឿងក្រអូប និងពួកជនដែលជាជាងតម្បាញជាដើម ។

ពិតហើយ ព្រះរាជាទាំងឡាយ រមែងព្រះរាជទានស្រុក និងនិគមដល់ពួកជន មានគណៈជាដើមក្នុងទីណាមួយថា ពួកអ្នកប៉ុណ្ណោះ ចូរគ្រប់គ្រងក្នុងស្រុក និងនិគមនេះ ។ ជនពួកនោះឯង រមែងជាអ្នកជំនុំក្នុងស្រុក និងនិគមនោះៗ ព្រោះហេតុនោះ បទថា **គណំ វា** ជាដើមនេះ ត្រាស់សំដៅយកជនពួកនោះ ។

បណ្ដាឥស្សរជន មានព្រះរាជាជាដើមនេះ ភិក្ខុនីសូម្បីទូលសូមព្រះរាជានុញ្ញាតក្ដី ប្រាប់ពួកជន មានគណៈជាដើមក្ដី ហើយត្រូវប្រាប់ភិក្ខុនីសង្ឃផងដែរ ។

[៣៦] ពីរបទថា **ឋបេត្វា កប្បំ** សេចក្ដីថា វៀរស្រីដែលធ្លាប់បួសហើយក្នុងពួកតិរ្ថិយក្ដី ក្នុងពួកភិក្ខុនីដទៃក្ដី ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានការឲ្យស្រីចោរបួសជាសមុដ្ឋាន កើតឡើងតាមវាចា និងចិត្ត សម្រាប់ភិក្ខុនី កាលពួកភិក្ខុនីចៀសចេញទៅ ដោយករណីណាមួយ មិនទៅកាន់ខណ្ឌសីមា ឲ្យស្រីចោរបួស និងបរិស័ទដែលជានិស្សិតរបស់ខ្លួន សម្រាប់ភិក្ខុនីដែលទៅកាន់ខណ្ឌសីមាក្តី ទៅកាន់ស្ទឹង (សីមាទឹក) ហើយឲ្យបួសក្តី ជាកិរិយាផង អកិរិយាផង ដោយអំណាចការមិនប្រាប់ការឲ្យបួស ជាសញ្ញាវិមោក្ខ សចិត្តកៈ បណ្ណត្តិវជ្ជៈ កាយកម្ម វចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មាន វេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

ចោរិវុដ្ឋាបិកាសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សង្ឃាទិសេសទី ៣

[៤០] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតពនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីជាសិស្សរបស់ភទ្ទាកាបិលានីថេរី ឈ្លោះនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយហើយ ក៏បានទៅកាន់ត្រកូលញាតិក្នុងស្រុក ។ ភទ្ទាកាបិលានីថេរីកាលមិនឃើញភិក្ខុនីនោះ ក៏សួរភិក្ខុនីទាំងឡាយថា ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះទៅណា មិនឃើញ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយប្រាប់ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ភិក្ខុនីនោះ ឈ្លោះនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយហើយ (ស្រាប់តែ) មិនឃើញ ។ ភទ្ទាកាបិលានីថេរីនិយាយថា នែនាងទាំងឡាយ ត្រកូលញាតិរបស់ភិក្ខុនីនេះមាននៅក្នុងស្រុកឈ្មោះឯណោះ ចូរនាងទាំងឡាយទៅពិនិត្យរកក្នុងត្រកូលនោះមើល ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយទៅក្នុងទីនោះឃើញភិក្ខុនីនោះហើយ បាននិយាយពាក្យនេះថា នែលោកម្ចាស់ ហេតុអ្វីក៏លោកមកតែម្នាក់ឯង មិនមានគេបៀតបៀនលោកទេឬ ។ ភិក្ខុនីនោះនិយាយថា នែលោកម្ចាស់ ខ្ញុំមិនមានអ្នកណាបៀតបៀនទេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀលបន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីមិនសមនឹងទៅកាន់ចន្លោះស្រុកតែម្នាក់ឯងសោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីទៅកាន់ចន្លោះស្រុកតែម្នាក់ឯង ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិន

គួរបើនឹងទៅកាន់ចន្លោះស្រុកតែម្នាក់ឯងទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយទៅកាន់ចន្លោះស្រុកតែម្នាក់ឯង ភិក្ខុនីនេះក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ឈ្មោះបឋមាបត្តិក គួរបណ្តេញចេញចាកសង្ឃ ។ ឯសិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៤១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយពីររូបចេញអំពីក្រុងសាកេត ហើយដើរផ្លូវឆ្ងាយទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងចន្លោះផ្លូវមានស្ទឹង ដែលភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះត្រូវឆ្លង ។ ទើបភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះចូលទៅរកពួកអ្នកទូក ហើយបាននិយាយពាក្យនេះថា នែអ្នកដ៏មានអាយុ សូមឲ្យអ្នកទាំងឡាយអាណិតចម្លងយើង (បន្តិច) ។ ពួកអ្នកទូកនិយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ យើងខ្ញុំមិនអាចចម្លងលោកម្ចាស់ទាំងពីររូបតែម្តងបានទេ ។ អ្នកទូកម្នាក់ចម្លងភិក្ខុនី ១ រូប ។ អ្នកទូកដែលឆ្លងរួចទៅហើយ ក៏ទ្រុស្ត (សេពសន្ថវៈ) នឹងភិក្ខុនីដែលឆ្លងរួចទៅហើយ ។ អ្នកទូកដែលមិនទាន់ឆ្លង ក៏ទ្រុស្តនឹងភិក្ខុនីដែលមិនទាន់ឆ្លង ។ ភិក្ខុនីទាំងពីររូបនោះមកប្រជុំគ្នាក្នុងពេលក្រោយ ហើយសួរគ្នាថា នែលោកម្ចាស់ អ្នកទូកមិនបៀតបៀនលោកទេឬ ។ ភិក្ខុនីនោះនិយាយថា នែលោកម្ចាស់ ខ្ញុំអ្នកទូកវាបៀតបៀនទៅហើយ ចុះចំណែកខាងលោកម្ចាស់ អ្នកទូកវាមិនបៀតបៀនទេឬ ។ ភិក្ខុនីនោះក៏និយាយថា លោកម្ចាស់ ខ្ញុំអ្នកទូកបៀតបៀនហើយដែរ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ

ទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ហើយប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ពោលទោសតិះដៀល បន្ទុះបន្អាប់ថា ភិក្ខុនីមិនសមនឹងទៅកាន់ត្រើយស្ទឹងខាងនាយតែម្នាក់ឯងសោះ ។ ទើបភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីទៅកាន់ត្រើយស្ទឹងខាងនាយតែម្នាក់ឯង ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនគួរបើនឹងទៅកាន់ត្រើយស្ទឹងខាងនាយតែម្នាក់ឯងទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយអំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ទៅកាន់ចន្លោះស្រុកតែម្នាក់ឯងក្តី ទៅកាន់ត្រើយស្ទឹងខាងនាយតែម្នាក់ឯងក្តី ភិក្ខុនីនេះឯង ក៏ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ឈ្មោះបឋមាបត្តិក គួរបណ្តេញចេញចាកសង្ឃ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទនេះ ដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយយ៉ាងនេះឯង ។

[៤២] សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយច្រើនរូបទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីក្នុងជនបទកោសល ទើបចូលទៅកាន់ស្រុក ១ ក្នុងពេលល្ងាច ។ បណ្តាភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ភិក្ខុនី ១ មានរូបល្អ គួរពិតពិលរមិលមើល នាំមកនូវសេចក្តីជ្រះថ្លា ។ បុរសម្នាក់មានចិត្តប្រតិព័ទ្ធតាំងពីឃើញភិក្ខុនីនោះ ។ ឯ

បុរសនោះ បានក្រាលទីសិងដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ក៏ក្រាលទីសិងដើម្បី ភិក្ខុនីនោះក្នុងទីម្ខាងដោយឡែក ។ ទើបឯភិក្ខុនីនោះកំណត់យល់ឃើញហើយ ក៏គិតថា បុរសនេះមានរាគៈគ្របសង្កត់ហើយ បើគាត់នឹងមកក្នុងវេលាយប់ អញមុខជានឹងមានសម្រែកខុសប្រក្រតី ហើយក៏មិនបានលាភិក្ខុនីទាំងឡាយ ស្រាប់តែទៅកាន់ត្រកូលមួយ ហើយក៏សម្រេចឥរិយាបថដេក ។ លំដាប់នោះ បុរសនោះ មកក្នុងវេលារាត្រី ស្វែងរកភិក្ខុនីនោះ ក៏បៀតបៀនភិក្ខុនីទាំង-ឡាយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយកាលបើមិនឃើញភិក្ខុនីនោះ បាននិយាយយ៉ាងនេះ ថា ភិក្ខុនីនោះចេញទៅជាមួយនឹងបុរសជាប្រាកដហើយ ។ ឯភិក្ខុនីនោះលុះ កន្លងរាត្រីនោះទៅ បានចូលទៅរកភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបាន និយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនីនោះថា នែលោកម្ចាស់ ហេតុអ្វីបានជាលោកចេញ ទៅជាមួយនឹងបុរស ។ ភិក្ខុនីនោះនិយាយថា នែលោកម្ចាស់ ខ្ញុំមិនបានចេញ ទៅជាមួយនឹងបុរសទេ ហើយប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនី ទាំងឡាយឯណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោល ទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងនៅប្រាសចាកគ្នាក្នុង វេលារាត្រីតែម្នាក់ឯងសោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីនៅប្រាសចាក (គ្នា) ក្នុងវេលារាត្រីតែម្នាក់ឯង ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធ ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនគួរបើនឹងនៅ ប្រាសចាក (គ្នា) ក្នុងវេលារាត្រីតែម្នាក់ឯងទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើ

នេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬនាំឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងដល់ជនទាំងឡាយ ដែលជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ទៅកាន់ចន្លោះស្រុកតែម្នាក់ឯងក្តី ទៅកាន់ត្រើយស្ទឹងខាងនាយតែម្នាក់ឯងក្តី ប្រាសចាកគ្នាក្នុងវេលារាត្រីតែម្នាក់ឯងក្តី ភិក្ខុនីនេះឯងត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ឈ្មោះបឋមាបត្តិក គួរបណ្តេញចេញចាកសង្ឃ ។ សិក្ខាបទ នេះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយហើយយ៉ាងនេះ ។

[៤៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយច្រើនរូបដើរផ្លូវឆ្ងាយ ទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីក្នុងកោសលជនបទ ។ បណ្តាភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ភិក្ខុនីមួយរូប មានឧច្ចារបៀតបៀន (ឈឺដោះទុក្ខសត្វ) បង្អង់នៅតែម្នាក់ឯង ហើយបានទៅក្នុងកាលជាខាងក្រោយ ។ មនុស្សទាំងឡាយឃើញភិក្ខុនីនោះហើយទ្រុស្ត ។ ទើបភិក្ខុនីនោះចូលទៅរកភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានពោលពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនីនោះថា នែលោកម្ចាស់ ហេតុអ្វីក៏លោកបង្អង់ឈប់នៅតែម្នាក់ឯង ហើយលោកមិនមានអ្នកណាបៀតបៀនខ្លះទេឬ ។ ភិក្ខុនីនោះប្រាប់ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំប្រុសបៀតបៀនទៅហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំង-ឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោសតិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងឈប់បង្អង់ឲ្យយឺតយូរជាងពួកតែម្នាក់ឯងសោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនី

បន្តន់ឲ្យយឺតយូរជាងពួកតែម្នាក់ឯង ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូល ថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនគួរបើនឹងបន្តន់ឲ្យយឺតយូរជាងពួកតែម្នាក់ឯង សោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែល មិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើង នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយទៅកាន់ចន្លោះស្រុកតែម្នាក់ឯងក្តី ទៅកាន់ត្រើយស្ទឹងខាងនាយម្នាក់ឯងក្តី នៅប្រាសចាកគ្នាក្នុងវេលារាត្រីតែ ម្នាក់ឯងក្តី ឈប់ឲ្យឃ្លាតអំពីពួកតែម្នាក់ឯងក្តី ភិក្ខុនីនេះឯង ក៏ត្រូវអាបត្តិ ឈ្មោះសង្ឃាទិសេស ជាបឋមាបត្តិក គួរបណ្តេញចេញ ។

[៤៤] ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ពាក្យថា ទៅកាន់ចន្លោះស្រុកតែម្នាក់ឯងក្តី គឺ ភិក្ខុនីឈានជំហានដំបូង ចូលទៅកាន់របងនៃស្រុកដែលមានរបង ត្រូវអាបត្តិ ថុល្លច្ច័យ ឈានជំហានទី ២ ទៅ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុនីឈាន ជំហានដំបូងទៅកាន់ឧបចារស្រុក ដែលមិនមានរបង ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ឈានជំហានទី ២ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ពាក្យថា ទៅកាន់ត្រើយស្ទឹង ខាងនាយតែម្នាក់ឯង គឺភិក្ខុនីបិទបាំងមណ្ឌល ៣ ហើយឆ្លងឡើងក្នុងទីណា មួយ ស្បង់នៃភិក្ខុនីនោះក៏ទទឹកបាន ទីនោះហៅថា ស្ទឹង ។ ភិក្ខុនីឆ្លងផុត ជំហានដំបូង ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ឆ្លងផុតជំហានទី ២ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃា- ទិសេស ។ ពាក្យថា នៅប្រាសចាកគ្នាក្នុងវេលារាត្រីតែម្នាក់ឯង គឺភិក្ខុនី

កំពុងលះហត្ថបាសនៃភិក្ខុនីទី ២ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យព្រមគ្នានឹងអរុណរះឡើង លុះលះហត្ថបាសស្រឡះហើយ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ពាក្យថា ឈប់ឲ្យឃ្លាតអំពីពួកតែម្នាក់ឯង គឺភិក្ខុនីកំពុងលះទស្សនូបចារ (កន្លែងដែលមើលគ្នាឃើញ) ក្តី សវនូបចារ (កន្លែងដែលស្តាប់ឮ) ក្តី របស់ភិក្ខុនីទី ២ ក្នុងព្រៃមិនមែនជាស្រុក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ លុះលះបង់ដាច់ស្រឡះហើយ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

[៤៥] ពាក្យថា ភិក្ខុនីនេះឯង តថាគតពោលប្រៀបផ្ទឹមនឹងភិក្ខុនីដែលត្រូវអាបត្តិមុនៗ ។ ពាក្យថា បឋមាបត្តិក គឺភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិព្រមគ្នានឹងពេលដែលប្រព្រឹត្តកន្លងវត្ថុ មិនមែនដោយសូត្រសមនុភាសនវិធីទេ ។ ពាក្យថា គួរបណ្តេញចេញ គឺភិក្ខុនីនោះ ត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយបណ្តេញចេញចាកសង្ឃ ។ ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស មានអធិប្បាយក្នុងសង្ឃាទិសេសទី ១ រួចហើយ ។

[៤៦] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីទី ២ ចៀសចេញទៅក្តី សឹកទៅក្តី ស្លាប់ទៅក្តី ចូលទៅកាន់ពួកតិរ្ថិយក្តី ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីធ្វើមុនបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ឯកគាមន្តរគមនសិក្ខាបទ

[៤៤] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៣ ដូចតទៅនេះ ក្នុងបទថា **អតិក្កាមេន្តិយា** នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា កាលភិក្ខុនីលើកជើងម្ខាងឈានទៅ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ លុះឈានជំហានទី ២ កន្លងទៅ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ក្នុងបទថា **អបរិក្ខិត្តស្ស គាមស្ស ឧបចារំ** នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា ភិក្ខុនីដើរកន្លងទីដែលគួរព័ទ្ធរបងទៅ ដោយជើងម្ខាង ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ លុះឈានដើរទៅ ដោយជំហានទី ២ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ម្យ៉ាងទៀត ក្នុងបទថា **បរិក្ខេបំ អតិក្កាមេន្តិយា** ជាដើមនេះ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបពាក្យពិស្តារថា ភិក្ខុនីចេញអំពីស្រុករបស់ខ្លួនទៅ មិនត្រូវអាបត្តិ ព្រោះលះចន្លោះស្រុកជាបច្ច័យ តែកាលចេញទៅហើយ ទៅកាន់ចន្លោះស្រុក (ដទៃ) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដគ្រប់ៗ ជំហាន ។ តែបើកន្លងរបង ឬឧបចារៈរបស់ស្រុកមួយទៀត ទៅដោយជំហានទី ១ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ លុះឈានហួសទៅដោយជំហានទី ២ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ សូម្បីភិក្ខុនីដែលចេញអំពីចន្លោះស្រុកនោះទៅ ហើយត្រឡប់ចូលមកកាន់ស្រុករបស់ខ្លួន ក៏មានន័យនេះដូចគ្នា ។

តែបើភិក្ខុនីអាចចូលទៅកាន់ទីដីនៃវត្តនោះឯង បានផ្លូវដែលមានកំពែងការពារក្តី ផ្លូវដែលមានទ្វាររបងក្តី កាលចូលទៅយ៉ាងនេះ រាប់ថា ជាអ្នកចូល

ទៅកាន់កប្បិយភូមិ ព្រោះហេតុនោះ ទើបសមគួរ ។ បើភិក្ខុនីចូលទៅដោយពាហនៈ មានខ្នងដំរីជាដើមក្តី ដោយឫទ្ធិក្តី ក៏គួរដូចគ្នា ។ ព្រោះថា ការដើរទៅដោយជើងប៉ុណ្ណោះ ទ្រង់សង្គ្រោះយកក្នុងសិក្ខាបទនេះ ដោយហេតុនោះឯង ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា **បឋមំ បាទំ អតិក្កាមេន្តិយា** ជាដើម ។

ស្រុក ២ មានរបងជាប់គ្នានឹងវត្តរបស់ភិក្ខុនី ។ វត្តរបស់ភិក្ខុនីនៅជិតស្រុកណា ភិក្ខុនីទោះត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុកនោះ ហើយត្រឡប់ចូលកាន់វត្តដើរទៅតាមផ្លូវនៃស្រុកមួយទៀត បើមានផ្លូវឆ្លងកាត់វត្តទៅ ក៏គួរ ។ តែគួរត្រឡប់មកអំពីស្រុកនោះ ដោយផ្លូវនោះដូចគ្នា ។ បើភិក្ខុនីចេញមកតាមទ្វារស្រុក គប្បីជ្រាបប្រភេទនៃអាបត្តិដោយន័យមុននោះឯង ។

កាលភិក្ខុនីចេញអំពីស្រុករបស់ខ្លួន មួយអន្លើដោយភិក្ខុនីដោយករណីឯណាមួយ ក្នុងវេលាត្រឡប់ចូលមក ដំរីរួចមកក្តី មានការបណ្តេញឲ្យចៀសចេញទៅក្តី ពួកភិក្ខុនីក្រៅអំពីនេះ ប្រញាប់ចូលទៅកាន់ស្រុក គប្បីឈរចាំក្រៅទ្វារ ទម្រាំភិក្ខុនីដទៃមកដល់ បើមិនទាន់មកដល់ ភិក្ខុនីដែលជាសម្លាញ់ឈ្មោះថា ចៀសទៅហើយ ទោះចូលទៅ ក៏គួរ ។

ក្នុងកាលមុន ស្រុកជាស្រុកធំ ដែលមានវត្តភិក្ខុនីនៅត្រង់កណ្តាល ។ ក្រោយមក មនុស្ស ៤ នាក់បាន (គ្រប់គ្រង) ស្រុកនោះ ហើយចែកគ្នាគ្រប់គ្រង ព័ទ្ធរបងទុករៀងខ្លួន ។ ភិក្ខុនីទោះទៅកាន់ស្រុកណាមួយអំពីវត្តគួរ ។ ទោះចូលទៅកាន់ស្រុកមួយទៀតអំពីស្រុក ដែលទៅហើយនោះ តាមទ្វារស្រុកក្តី តាមទ្វាររបងក្តី មិនគួរ ។ គួរត្រឡប់មកកាន់វត្តជាមុន ព្រោះ

ហេតុអ្វី ព្រោះវត្តជាទីសាធារណៈដល់ស្រុកទាំង ៤ ។

អធិប្បាយ លក្ខណៈនៃស្ទឹង និងភិក្ខុនីទៅកាន់ស្ទឹង

ពីរបទថា **អន្តរវាសកោ តេមីយតិ** សេចក្តីថា ទីដែលភិក្ខុនីគ្រងសំពត់ដោយអាការបិទមណ្ឌល ៣ ឆ្លងទឹកទៅក្នុងទីណាមួយ តាមកំពង់ក្តី មិនមែនកំពង់ក្តី ក្នុងវេជូវភ្លៀង អន្តរវាសក (ស្បង់) សើម សូម្បីត្រឹម ១ ធ្នាប់ ឬ ២ ធ្នាប់ (ឈ្មោះថា ស្ទឹង) ។ លក្ខណៈនៃស្ទឹងដ៏សេស មានច្បាស់ក្នុងនទីនិមិត្តកថា ។ ក្នុងវេលាដែលភិក្ខុនីដើរឆ្លងស្ទឹង មានសភាពបែបនេះ តាមកំពង់នៃស្ទឹងក្តី មិនមែនកំពង់ក្តី កាលលើកជើងទី ១ ឡើងលើគោក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ក្នុងការលើកជើងទី ២ ជាសង្ឃាទិសេស ។ ដើរទៅតាមស្ពានជាអនាបត្តិ ។ ក្នុងវេលាដើរឆ្លងដោយជើង ជាអនាបត្តិដល់ភិក្ខុនី ដែលតោងស្ពានឆ្លងទៅ ។ តែក្នុងវេលាឆ្លងទៅតាមស្ពាន កាលដើរទៅត្រូវអាបត្តិដូចគ្នា ។ សូម្បីក្នុងការទៅដោយយាន ទូក និងតាមអាកាសជាដើម ក៏មានន័យនេះដូចគ្នា ។

កាលភិក្ខុនី (លោត) អំពីត្រើយអាយ ទៅកាន់ត្រើយនាយ ជាអនាបត្តិ ។ ពួកភិក្ខុនីទៅដើម្បីធ្វើការជ្រលក់ចីវរ ២-៣ អង្គ ត្រាច់ទៅទៀបច្រាំងទាំង ២ ដោយកិច្ច មានការប្រមូលឧសមកជាដើម គួរ ។ តែបើបណ្តាភិក្ខុនីទាំងនេះ អង្គខ្លះ បង្កការឈ្លោះទាស់ទែងគ្នាហើយ ទៅកាន់ត្រើយមួយទៀត ត្រូវអាបត្តិទាំង ២ រូប ដែលឆ្លងទឹកទៅជាមួយគ្នា មួយអង្គធ្វើការឈ្លោះគ្នាត្រង់កណ្តាលស្ទឹង ត្រឡប់មកកាន់ត្រើយអាយវិញ ក៏ត្រូវអាបត្តិ ។

តែភិក្ខុនីអង្គនេះ ជាអ្នកតាំងនៅក្នុងឋានៈនៃភិក្ខុនី ដែលមានសម្លាញ់ចៀសទៅរបស់ភិក្ខុនី មួយរូបទៀត ព្រោះដូច្នោះ ទើបមិនត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុនីដែលទៅកាន់ត្រើយនាយ ។ ភិក្ខុនីដែលចុះកាន់ស្ទឹងដើម្បីងូតក្តី ដើម្បីផឹកក្តី ហើយត្រឡប់ឡើងកាន់ច្រាំងដើមវិញនោះឯង ជាអនាបត្តិ ។

ក្នុងបទថា **សហ អរុណុគ្គមនា** នេះ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះថា បើភិក្ខុនីធ្វើការស្វាធ្យាយក្តី សេចក្តីព្យាយាមក្តី កម្មណាមួយដទៃក្តី ធ្វើការពិចារណាថា អញនឹងទៅកាន់សម្នាក់នៃមិត្តភិក្ខុនី មុនអរុណរះនោះឯង ។ តែកាលលោកមិនទាន់ដឹងនោះឯង អរុណក៏រះឡើងមុន ជាអនាបត្តិ ។ តែបើលោកស្នាក់នៅក្នុងចំណែកណាមួយនៃវិហារ ដោយការរំពឹងទុកក្តី ដោយមិនបានរំពឹងក្តីថា អញនឹងនៅទីនេះឯង រហូតដល់ថ្ងៃរះឡើង លោកមិនឈានចុះកាន់ហត្ថបាសនៃមិត្តភិក្ខុនី ក្នុងវេលាអរុណរះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ពិតហើយ ហត្ថបាសប៉ុណ្ណោះ ជាប្រមាណក្នុងសិក្ខាបទនេះ ។ ក្នុងការកន្លងហត្ថបាសទៅ សូម្បីបន្ទប់ជាមួយគ្នាក៏រក្សាអាបត្តិមិនបាន ។

ក្នុងបទថា **អគាមកេ អរញ្ញេ** នេះ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះ ដែលឈ្មោះ ថាព្រៃ ព្រោះមានលក្ខណៈដូចត្រាស់ទុកយ៉ាងនេះថា ក្រៅសសរខឿនចេញទៅទីទាំងអស់នេះ ឈ្មោះថា ព្រៃ ។ ឯព្រៃនេះ ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ថា **អគាមកំ** ព្រោះមិនមានស្រុក មិនមែនព្រៃក្រាស់នោះឡើយ ។

កាលភិក្ខុនីចូលព្រៃនោះ លះឧបចារៈនៃការមើលឃើញទៅហើយ សូម្បីឧបចារៈនៃការបានឮនៅមាន ក៏ត្រូវអាបត្តិ ។ ដោយហេតុនោះ ក្នុងអដ្ឋកថា

ទើបលោកពោលថា បើភិក្ខុនីចូលទៅកាន់លានពោធិព្រឹក្ស ភិក្ខុនីមួយអង្គឈរនៅខាងក្រៅ ជាអាបត្តិដល់ភិក្ខុនីអង្គនោះ ។ ក្នុងពួកភិក្ខុនីដែលចូលទៅកាន់លោហប្រាសាទក្តី ដែលចូលទៅកាន់បរិវេណក្តី ក៏មានន័យដូចគ្នា ។

ក្នុងការថ្វាយបង្គំព្រះមហាចេតិយជាដើម ភិក្ខុនីមួយអង្គចេញទៅតាមទ្វារទិសខាងជើង ត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុនីអង្គនោះ ។ បណ្តាភិក្ខុនីដែលចូលទៅកាន់ថូបារាម មួយអង្គឈរនៅខាងក្រៅ សូម្បីអង្គនោះក៏ត្រូវអាបត្តិ ។ បណ្តាឧបចារៈនៃការមើលឃើញ និងឧបចារៈនៃការបានឮនេះ មិត្តភិក្ខុនីឃើញភិក្ខុនីឈរក្នុងទីណា ទីនោះឈ្មោះថា ឧបចារៈនៃការមើលឃើញ ។

តែបើមានវាំងននខាំងចំកណ្តាល ភិក្ខុនីឈ្មោះថា លះឧបចារៈនៃការមើលឃើញទីកន្លែងដែលមិត្តភិក្ខុនីឈរ បានឮសំឡេងរបស់ភិក្ខុនីដែលបន្លឺថា **អយ្យេ** ដោយសំឡេងដូចសំឡេងបង្អកនៃមនុស្សវង្វេងផ្លូវ និងដោយសំឡេងដូចសំឡេងស្រែកប្រាប់ឲ្យស្តាប់ធម៌ ឈ្មោះថា ឧបចារៈនៃការបានឮ ក្នុងឱកាសកណ្តាលវាល សូម្បីឆ្ងាយ ក៏រាប់ថាជាទស្សនូបចារៈបាន ។ ទស្សនូបចារៈនោះ រក្សាមិនបាន ក្នុងកាលភិក្ខុនីលះសវនូបចារៈនោះទៅ ។ កាលលះសវនូបចារៈប៉ុណ្ណោះ ក៏ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ភិក្ខុនីមួយរូបដើរផ្លូវអំពីក្រោយសម្មាញ់ បើជាអ្នកមានកាពឧស្សាហ៍ដើរតាមជាប់ទៅ ដោយតាំងចិត្តថា អញនឹងដើរឲ្យទាន់ឥឡូវនេះ ជាអនាបត្តិ ។ បើភិក្ខុនីខាងមុខទៅផ្លូវដទៃ ឈ្មោះថា ជាអ្នកមានភិក្ខុនីជាមិត្តចៀសចេញទៅ ជាអនាបត្តិដូចគ្នា ។

បណ្ដាភិក្ខុនីពីរអង្គ ធ្វើដំណើរទៅជាមួយគ្នា មួយអង្គមិនអាចដើរទាន់ ដើរតាមក្រោយដោយគិតថា សូមព្រះថេរីនេះទៅចុះ មួយអង្គទៀតដើរទៅ ដោយគិតថា សូមឲ្យព្រះថេរីខាងក្រោយនៅចុះ ត្រូវអាបត្តិទាំង ២ អង្គ ។

តែបើភិក្ខុនីពីរអង្គកំពុងធ្វើដំណើរ មួយអង្គដើរមុខ កាន់យកផ្លូវមួយក្ដី មួយអង្គដើរក្រោយ កាន់យកផ្លូវមួយក្ដី មួយអង្គតាំងនៅក្នុងឋានៈនៃអ្នកមាន សម្លាញ់ចៀសទៅរបស់មួយអង្គទៀត ទើបជាអនាបត្តិទាំង ២ រូប ។

[៤៦] បទថា **បក្ខសង្កន្តា វា** បានដល់ ដែលទៅចូលជាមួយតិរ្ថិយ ។ ពាក្យដ៏សេសមានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចបឋមបារាជិក ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះ ។

ឯកគាមន្តរសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សង្ឃាទិសេសទី ៤

[៤៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីជាអ្នកធ្វើសេចក្ដីបង្កហេតុឈ្លោះទាស់ទែងគ្នា ធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកបង្កអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីរាំងរានូវកម្មទាំងឡាយ ដែលចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីនោះធ្វើ ។ ទទួលសម័យនោះឯង ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីបានទៅកាន់ស្រុកតូចដោយកិច្ចអ្វីម្យ៉ាង ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនីសង្ឃដឹងថា ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីចៀសចេញទៅហើយៗ លើកវត្តចំពោះចណ្ឌកាលីភិក្ខុនី ព្រោះសេចក្ដីមិនឃើញអាបត្តិ ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីពិចារណាកិច្ចដែលខ្លួនត្រូវធ្វើក្នុងស្រុកនោះហើយ ក៏វិលមកកាន់ក្រុងសាវត្ថីវិញ ។ ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីកាលបើថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមកដល់ ក៏មិនក្រាលអាសនៈឲ្យ មិនចូលទៅតម្កល់ទឹកលាងជើង តាំងរងជើង និងឈើទ្រាប់ជើងឡើយ មិនក្រោកទទួលយកបាត្រចីវរ មិនអើពើដោយទឹកផឹក ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីបាននិយាយពាក្យនេះនឹងចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីថា នែលោកម្ចាស់ កាលបើយើងមកដល់ ហេតុអ្វីក៏លោកមិនក្រាលអាសនៈឲ្យ មិនចូលមកតម្កល់ទឹកលាងជើង តាំងរងជើង និងឈើទ្រាប់ជើងឲ្យ មិនក្រោកទទួលយកបាត្រចីវរ មិនអើពើដោយទឹកផឹក ។ ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីនិយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ការនេះបានជាយ៉ាងហ្នឹង ព្រោះខ្ញុំជាមនុស្សអនាថា ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីសួរថា នែលោកម្ចាស់ ហេតុអ្វីក៏លោកជាមនុស្សអនាថា ។ ចណ្ឌកាលី

ភិក្ខុនីនិយាយថា នែលោកម្ចាស់ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនេះគិតគ្នាថា ភិក្ខុនីនេះជាមនុស្សអនាថា មិនមានអ្នកណាស្គាល់ គ្មានភិក្ខុនីណាមួយជាអ្នកប្រតិបត្តិភិក្ខុនីនេះទេ ដូច្នេះហើយ ក៏លើកវត្តចំពោះខ្ញុំព្រោះសេចក្តីមិនឃើញអាបត្តិ ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីនិយាយថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយនេះល្ងង់ ភិក្ខុនីអស់នេះមិនឆ្លាស ភិក្ខុនីទាំងឡាយនេះមិនស្គាល់កម្មក្តី ទោសរបស់កម្មក្តី កម្មវិបត្តិក្តី កម្មសម្បត្តិក្តី ឯយើងទើបដឹងកម្មផង ទោសរបស់កម្មផង កម្មវិបត្តិផង កម្មសម្បត្តិផង យើងហ្នឹងឯង ត្រូវធ្វើកម្មដែលសង្ឃមិនបានធ្វើផង ត្រូវញ៉ាំងកម្មដែលសង្ឃធ្វើហើយឲ្យកម្រើកផង ដូច្នេះហើយ ប្រជុំភិក្ខុនីសង្ឃក្លាមៗ ហើយសូត្រ (ជកកម្ម) បញ្ចុលចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីមកវិញ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា លោកម្ចាស់ថុល្លនន្ទាមិនសមបើនឹងមិនប្រាប់ការកសង្ឃ មិនដឹងសេចក្តីប្រាថ្នារបស់ពួកភិក្ខុនីជាអ្នកធ្វើ ហើយសូត្របញ្ចុលភិក្ខុនីដែលសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្តតាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅព្រះសាស្តាទេ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនបានប្រាប់ការកសង្ឃ មិនដឹងសេចក្តីប្រាថ្នារបស់ពួកភិក្ខុនីជាអ្នកធ្វើ សូត្របញ្ចុលភិក្ខុនីដែលសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្តតាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅនៃព្រះសាស្តា ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនគួរបើនឹងមិនប្រាប់ការកសង្ឃ មិនដឹងសេចក្តី

ប្រាថ្នារបស់ពួកភិក្ខុនីជាអ្នកធ្វើ ហើយសូត្របញ្ចូលភិក្ខុនីដែលសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា លើកវត្តតាមធម៌ តាមវិន័យតាមពាក្យប្រៀនប្រដៅនៃព្រះសាស្តាទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ មិនបានប្រាប់ការកសង្ឃ មិនដឹងសេចក្តីប្រាថ្នារបស់គណៈ ហើយសូត្របញ្ចូលភិក្ខុនីដែលសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្តតាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ភិក្ខុនីនេះក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ជាបឋមាបត្តិក គួរបណ្តេញចេញចាកសង្ឃ ។

[៤៨] ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ សង្ឃដែលមានសំវាសស្មើគ្នា ឋិតនៅក្នុងសីមាស្មើគ្នា ឈ្មោះថា ព្រមព្រៀងគ្នា ។ ភិក្ខុនីដែលឈ្មោះថា សង្ឃលើកវត្ត គឺភិក្ខុនីដែលសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនឃើញអាបត្តិក្តី មិនសម្តែងអាបត្តិក្តី មិនលះបង់ (ទិដ្ឋិអាក្រក់) ក្តី ។ ពាក្យថា តាមធម៌ តាមវិន័យ គឺតាមធម៌យ៉ាងណា តាមវិន័យយ៉ាងណា ។ ពាក្យថា តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា គឺតាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះជិនស្រី គឺតាមពុទ្ធសាសនា ។ ពាក្យថា មិនប្រាប់ការកសង្ឃ គឺមិនប្រាប់សង្ឃជាអ្នកធ្វើកម្ម ។ ពាក្យថា មិនដឹងសេចក្តីប្រាថ្នារបស់គណៈ គឺមិនដឹងសេចក្តីពេញចិត្តរបស់ពួក ។ ភិក្ខុនីគិតថា អញនឹងសូត្របញ្ចូលពួក ហើយស្វែងរកពួកក្តី សម្មតិសីមាក្តី ត្រូវ

អាបត្តិទុក្កដ ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដក្នុងខណៈចប់ញត្តិ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យទាំងឡាយក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាពីរលើក ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសក្នុងខណៈសូត្រចប់កម្មវាចាស្រេច ។

[៤៩] ពាក្យថា ភិក្ខុនីនេះក្តី គឺថាគតពោលប្រៀបផ្ទឹមនឹងភិក្ខុនីដែលប្រព្រឹត្តល្មើសមុនៗ ។ ពាក្យថា បឋមាបត្តិក គឺភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិព្រមគ្នានឹងប្រព្រឹត្តកន្លងវត្ថុ មិនមែនដោយសូត្រសមនុភាសនវិធីទេ ។ ពាក្យថា គួរបណ្តេញចេញចាកសង្ឃ គឺភិក្ខុនីនោះ ត្រូវភិក្ខុនីឯទៀតបណ្តេញចេញអំពីសង្ឃ ។ ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃសត្តរសកណ្ឌរួចហើយ ។

[៥០] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយសូត្របញ្ចូលពួក ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ហើយសូត្របញ្ចូលពួក ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយសូត្របញ្ចូលពួក ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៥១] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីប្រាប់សង្ឃជាអ្នកធ្វើសង្ឃកម្ម ហើយទើបសូត្របញ្ចូលពួក ១ ភិក្ខុនី

ដឹងសេចក្ដីប្រាថ្នារបស់គណៈ ហើយទើបសូត្របញ្ចូលពួក ១ ភិក្ខុនីសូត្របញ្ចូលភិក្ខុនីដែលប្រព្រឹត្តតាមវត្ត កាលបើគ្មានសង្ឃជាអ្នកធ្វើសង្ឃកម្ម ទើបភិក្ខុនីសូត្របញ្ចូលពួក ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីធ្វើខុសមុនបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ឧក្ខិត្តកឱសារណាសិក្ខាបទ

[៤៧] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៤ ដូច្នេះថា ទីដាក់ជើងដែលលាងហើយ ឈ្មោះថា តាំងរងជើង ។ ទីសម្រាប់ដាក់ជើងដែលមិនទាន់បានលាង ឈ្មោះថា អំបែងសម្រាប់ជូតជើង ។

បទថា **អនញ្ញាយ គណស្ស ឆន្ទំ** បានដល់ មិនស្គាល់ឆន្ទៈរបស់គណៈដែលធ្វើនោះឯង ។

[៥១] ពីរបទថា **វត្តេ វត្តន្តឹ** បានដល់ បុគ្គលប្រព្រឹត្តប្រពៃក្នុងនេត្ថារវត្ត (វត្តជាហេតុរលាស់ចេញ) ៤៣ ប្រភេទ ។ ពាក្យដ៏សេសមានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានការដាក់ធុរៈជាសមុដ្ឋាន កើតឡើងតាមកាយវាចានិងចិត្ត ជាកិរិយាផង ជាអកិរិយាផង ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនាដូច្នេះឯង ។

ឧក្ខិត្តកឱសារណាសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សង្ឃាទិសេសទី ៥

[៥២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ គង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង សុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនី មានរូបល្អ គួរពិតពិលរមិលមើល នាំមកនូវសេចក្តីជ្រះថ្លា ។ មនុស្សទាំងឡាយឃើញសុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនីក្នុងរោងភត្តហើយ មានសេចក្តីតម្រេកក៏ប្រគេនភោជនទាំងឡាយ សុទ្ធតែប្រសើរដល់សុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនីដែលមានតម្រេកដែរ ។ សុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនីឆាន់ (តែឯង) ទាល់តែឆ្អែត ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយដទៃមិនបានអាហារដ៏សមគួរដល់ចិត្តផងឡើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា នាងសុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនី មិនសមបើនឹងមានតម្រេកទទួលខាទនីយភោជនីយាហារ អំពីដៃបុរសបុគ្គលដែលមានតម្រេកដែរ ដោយដៃខ្លួនហើយទំពាស៊ីឬឆាន់សោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា សុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនីមានតម្រេកទទួលខាទនីយភោជនីយាហារ អំពីដៃបុរសបុគ្គលដែលមានតម្រេកដែរ ដោយដៃរបស់ខ្លួន ហើយទំពាស៊ី ឬបរិភោគ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនីមិនគួរបើនឹងមានតម្រេកហើយទទួលខាទនីយភោជនីយាហារ អំពីដៃបុរសបុគ្គលដែលមានតម្រេកដែរ ដោយដៃរបស់ខ្លួន ហើយទំពាស៊ី ឬឆាន់ទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ

មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានតម្រេកទទួលយកខាទនីយក្តី ភោជនីយក្តី អំពីដៃបុរស បុគ្គលដែលមានតម្រេកដែរ ដោយដៃនៃខ្លួន ហើយទំពាស៊ីក្តី បរិភោគក្តី ភិក្ខុនីនេះក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ជាបឋមាបត្តិក គួរបណ្តេញចេញចាកសង្ឃ ។

[៥៣] ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទខាងដើមរួចហើយ ។ ភិក្ខុនីដែលឈ្មោះថា មានតម្រេក គឺភិក្ខុនីដែលត្រេកអរ អាឡោះអាល័យ មានចិត្តប្រតិព័ទ្ធ ។ បុរសដែលឈ្មោះថា មានតម្រេក គឺប្រុសដែលត្រេកត្រអាលសម្ងំគយគន់ មានចិត្តប្រតិព័ទ្ធ ។ ដែលហៅថា បុរសបុគ្គល សំដៅយកមនុស្សប្រុសដែលដឹងក្តី អាចត្រេកអរបាន មិនមែនយក្សប្រុស ប្រេតប្រុស តិរច្ឆានឈ្មោលទេ ។ ដែលហៅថា ខាទនីយ គឺលើកលែងតែភោជន ៥ យ៉ាងចេញ និងទឹក និងឈើស្ទន់ ក្រៅពីនោះឈ្មោះថា ខាទនីយទាំងអស់ ។ ភោជន ៥ យ៉ាង គឺបាយ ១ នំស្រស់ ១ នំក្រៀម ១ ត្រី ១ សាច់ ១ ឈ្មោះថា ភោជនីយ ។ ភិក្ខុនីគិតថាអញនឹងទំពាស៊ី ឬនឹងបរិភោគ ហើយទទួលយក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស គ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។

[៥៤] ពាក្យថា ភិក្ខុនីនេះក្តី គឺតថាគតពោលប្រៀបផ្ទឹមនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយមុនៗ ។ ពាក្យថា បឋមាបត្តិក គឺភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិព្រមគ្នានឹង

ប្រព្រឹត្តកន្លងវត្ថុ មិនមែនដោយសូត្រសមនុភាសនវិធីទេ ។ ពាក្យថា បណ្តេញចេញចាកសង្ឃ គឺភិក្ខុនីនោះ ត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយបណ្តេញចេញអំពីសង្ឃ ។ ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទខាងដើមរួចហើយ ។ ភិក្ខុនីទទួលទឹក និងឈើស្ទន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៥៥] កាលបើមានតម្រេកតែម្ខាង ហើយភិក្ខុនីគិតថា អញនឹងទំពាស៊ី ឬនឹងបរិភោគ ក៏ទទួលយក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យគ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។ ភិក្ខុនីទទួលទឹក និងឈើស្ទន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលបើបុគ្គលមានតម្រេកទាំងពីរខាង ហើយភិក្ខុនីគិតថា អញនឹងទំពាស៊ី ឬនឹងបរិភោគដូច្នេះ ក៏ទទួលយកអំពីដៃយក្សប្រុសក្តី ប្រេតប្រុសក្តី បណ្ឌក (ខ្ទើយ) ក្តី តិរច្ឆានដែលមានរូបរាងដូចមនុស្សក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យគ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។ ភិក្ខុនីទទួលទឹកនិងឈើស្ទន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលបើមានតម្រេកតែម្ខាង ហើយភិក្ខុនីគិតថា អញនឹងទំពាស៊ីឬនឹងបរិភោគដូច្នេះ ក៏ទទួលយក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដគ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។ ភិក្ខុនីទទួលយកទឹកនិងឈើស្ទន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៥៦] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺជនទាំងឡាយ (ភិក្ខុនី និងប្រុស) មិនមានតម្រេកទាំងពីរខាង ១ ភិក្ខុនីដឹងថា ប្រុសនោះមិនមានតម្រេក ទើបទទួលយក ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីធ្វើខុសមុនបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ភោជនប្បដិគ្គហណបឋមសិក្ខាបទ

[៥៥] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៥ ដូចតទៅនេះថា លោកពោលទុកក្នុងមហាបច្ចរីថា ក្នុងបទថា **ឯកតោ អវស្សុតេ** នេះ បណ្ឌិតគប្បីឃើញថា ភិក្ខុនីជាអ្នកមានតម្រេក ។ តែក្នុងមហាអដ្ឋកថា មិនបានពោលពាក្យថា ចំណែកម្ខាងមានតម្រេកនេះទុក ។ ពាក្យនោះសមជាមួយ ព្រះបាលី ។ ពាក្យដ៏សេសងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចបឋមបារាជិក ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នេះឯង ។

ភោជនប្បដិគ្គហណបឋមសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សង្ឃាទិសេសទី ៦

[៥៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង សុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនីមានរូបល្អ គួរពិតពិលរមិលមើល នាំមកនូវសេចក្ដីជ្រះថ្លា ។ មនុស្សទាំង-ឡាយបានឃើញសុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនីក្នុងរោងភត្ត ក៏មានតម្រេកហើយឲ្យភោជនទាំងឡាយដ៏ឧត្ដុងឧត្ដមដល់សុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនីដែលមានតម្រេកដែរ ។ សុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនីរង្កៀសក៏មិនទទួលយក ។ ភិក្ខុនីដែលអង្គុយលើអាសនៈបន្ទាប់ បាននោលពាក្យនេះនឹងសុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនីថា នែលោកម្ចាស់ ហេតុអ្វីក៏នាងមិនទទួលយក ។ សុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនីនិយាយថា នែលោកម្ចាស់ បុរសនេះមានតម្រេក ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះសួរថា នែលោកម្ចាស់ ចំណែកខាងលោកមានតម្រេកឬទេ ។ សុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនីនិយាយថា នែលោកម្ចាស់ ខ្ញុំមិនមានតម្រេកទេ ។ ភិក្ខុនីនោះនិយាយថា នែលោកម្ចាស់ បុគ្គលប្រុសនេះទុកជាមានតម្រេកក្ដី មិនមានតម្រេកក្ដី នឹងធ្វើអ្វីដល់នាងបាន នែលោកម្ចាស់ ណ្ហើយចុះ កាលណាបើលោកមិនមានតម្រេកហើយ បើបុគ្គលប្រុសនេះឲ្យវត្ថុឯណាជាខាទនីយក្ដី ជាភោជនីយក្ដី ដល់លោក លោកចូរទទួលយកវត្ថុនោះដោយដៃខ្លួន ហើយទំពាស៊ី ឬបរិភោគចុះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានសេចក្ដីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ធម្មតាភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងពោលយ៉ាងនេះថា នែលោកម្ចាស់ បុគ្គលប្រុសនេះទុកជា

មានតម្រេកក្តី មិនមានតម្រេកក្តី នឹងធ្វើអ្វីដល់លោកបាន នៃលោកម្ចាស់ ណ្ហើយចុះ កាលណាបើលោកមិនមានតម្រេកទេ បើបុគ្គលប្រុសនោះឲ្យវត្ថុឯណាជាខាទនីយក្តី ភោជនីយក្តី ដល់លោក លោកចូរទទួលយកវត្ថុនោះដោយដៃខ្លួនហើយទំពាស៊ីឬបរិភោគចុះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីពោលយ៉ាងនេះថា នៃលោកម្ចាស់ បុគ្គលប្រុសនេះទុកជាមានតម្រេកក្តី មិនមានតម្រេកក្តី នឹងធ្វើអ្វីដល់លោកបាន នៃលោកម្ចាស់ ណ្ហើយចុះ កាលណាបើលោកមិនមានតម្រេកទេ បើបុគ្គលប្រុសនេះឲ្យវត្ថុឯណាជាខាទនីយក្តី ភោជនីយក្តី ដល់លោក លោកចូរទទួលយកវត្ថុនោះដោយដៃខ្លួនហើយទំពាស៊ី ឬបរិភោគចុះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មតាភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងពោលយ៉ាងនេះថា នៃលោកម្ចាស់ បុគ្គលប្រុសនេះទុកជាមានតម្រេកក្តី មិនមានតម្រេកក្តី នឹងធ្វើអ្វីដល់លោកបាន នៃលោកម្ចាស់ ណ្ហើយចុះ កាលណាបើលោកមិនមានតម្រេកទេ បើបុគ្គលប្រុសនេះឲ្យវត្ថុឯណាជាខាទនីយក្តី ជាភោជនីយក្តី ដល់លោក លោកចូរទទួលយកវត្ថុនោះដោយដៃខ្លួន ហើយទំពាស៊ី ឬបរិភោគចុះទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើរបស់ភិក្ខុនីនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ពោលយ៉ាងនេះថា នៃលោកម្ចាស់ បុគ្គលប្រុសនេះទុកជាមានតម្រេកក្តី មិនមានតម្រេកក្តី នឹង

ធ្វើអ្វីដល់លោកបាន នែលោកម្ចាស់ ណ្ហើយចុះ កាលណាបើលោកមិនមាន តម្រេកទេ បើបុគ្គលប្រុសនេះឲ្យវត្ថុឯណាជាខាទនីយក្តី ជាភោជនីយក្តី ដល់លោក លោកចូរទទួលយកវត្ថុនោះដោយដៃខ្លួន ហើយទំពាស៊ីឬបរិភោគចុះ ភិក្ខុនីនេះក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ជាបឋមាបត្តិក គួរបណ្តេញចេញចាកសង្ឃ ។

[៥៨] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទខាងដើមរួចហើយ ។ ពាក្យថា ពោលយ៉ាងនេះ គឺភិក្ខុនីនិយាយបញ្ជូនដោយពាក្យថា នែលោកម្ចាស់ បុគ្គលប្រុសនេះទុកជាមានតម្រេកក្តី មិនមានតម្រេកក្តីនឹងធ្វើអ្វីដល់លោកបាន នែលោកម្ចាស់ ណ្ហើយចុះ កាលណាបើលោកមិនមានតម្រេកទេ បើបុគ្គលប្រុសនេះឲ្យវត្ថុឯណា ជាខាទនីយក្តីភោជនីយក្តីដល់លោក លោកចូរទទួលយកវត្ថុនោះដោយដៃខ្លួនហើយទំពាស៊ីឬបរិភោគចុះ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីទទួលយកដោយគិតថា អញនឹងទំពាស៊ី ឬនឹងបរិភោគតាមពាក្យភិក្ខុនីដែលពោលបញ្ជូននោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យគ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសក្នុងពេលដែលឆាន់រួចហើយ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនីនេះក្តី តថាគតពោលប្រៀបផ្ទឹមនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយមុនៗ ។ ពាក្យថា ជាបឋមាបត្តិក គឺភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិព្រមគ្នានឹងប្រព្រឹត្តកន្លងវត្ថុ មិនមែនដោយសូត្រសមនុភាសនវិធីទេ ។ ពាក្យថា គួរបណ្តេញចេញចាកសង្ឃ គឺភិក្ខុនីនោះ ត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយបណ្តេញចេញអំពីសង្ឃ ។ ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស

មានសេចក្តី អធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទខាងដើមរួចហើយ ។ ភិក្ខុនីបញ្ជូនដោយពាក្យថា លោកចូរទទួលយកទឹកនិងឈើស្ទន់ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីនោះទទួលដោយគិតថា អញនឹងទំពាស៊ី ឬបរិភោគតាមពាក្យភិក្ខុនីដែលពោលបញ្ជូននោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៥៩] កាលបើមានតម្រេកតែម្ខាង ភិក្ខុនីបញ្ជូនដោយពាក្យថាលោកចូរ (ទទួល) ខាទនីយក្តី ភោជនីយក្តី អំពីដៃយក្សក្តី ប្រេតក្តី បណ្ឌកក្តី តិរច្ឆានមានរូបរាងដូចមនុស្សក្តី ហើយទំពាស៊ី ឬបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីនោះទទួល ដោយគិតថា អញនឹងទំពាស៊ី ឬនឹងបរិភោគតាមពាក្យភិក្ខុនីដែលពោលបញ្ជូននោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដគ្រប់ខណៈដែលលេបចូលទៅ ។ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យក្នុងពេលដែលឆាន់រួចហើយ ។ ភិក្ខុនីពោលបញ្ជូនថាលោកចូរទទួលយកទឹក និងឈើស្ទន់ចុះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីទទួលដោយគិតថា អញនឹងទំពាស៊ី ឬនឹងបរិភោគតាមពាក្យភិក្ខុនីជាអ្នកពោលបញ្ជូននោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៦០] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីដឹងថាបុរសនោះមិនមានតម្រេក ទើបបញ្ជូន ១ ភិក្ខុនីបញ្ជូនដោយគិតថាភិក្ខុនីនេះក្រោធហើយ គង់មិនទទួលយក ១ ភិក្ខុនីបញ្ជូនដោយគិតថាភិក្ខុនីនេះគង់មិនទទួលយក ព្រោះខ្លួនមានសេចក្តីអនុគ្រោះត្រកូល ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ភោជនប្បដិគ្គហណទុតិយសិក្ខាបទ

[៥៧] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៦ ដូច្នេះ ពីរបទថា **យតោ តំ** កែជា **យស្មា តំ** ប្រែថា ព្រោះថា អ្នកនាងម្ចាស់ ។

សួរថា អាបត្តិទាំងឡាយ មានជាដើមថា និយាយជំរុញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ មានសង្ឃាទិសេសជាទីបំផុត នឹងមានដល់អ្នកណា ឆ្លើយថា មានដល់ភិក្ខុនីដែលនិយាយជំរុញ សមដូចពាក្យដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុកក្នុងគម្ពីរបរិវារថា

ឧបសម្បន្ន ១ មិនបានឲ្យឧបសម្បន្ន ១ មិនបានទទួល
ព្រោះហេតុនោះ ការទទួលមិនមានទេ តែឧបសម្បន្ននោះ
ត្រូវគរុកាបត្តិ មិនមែនជាលហុកាបត្តិ កាលដែលនឹងត្រូវ
អាបត្តិនោះ ក៏ត្រូវព្រោះការបរិភោគជាបច្ច័យ ប្រស្នានេះ
ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃបានគិតមកហើយ ។

ពិតហើយ គាថានេះ ត្រាស់សំដៅយកភិក្ខុនីដែលនិយាយជំរុញនេះ ។ ឯសេចក្តីផ្សេងគ្នានៃអាបត្តិរបស់ភិក្ខុនី ដែលនិយាយជំរុញនេះ ទ្រង់ចែកទុកហើយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នោះឯង ។ ពាក្យដ៏សេសមានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

វិនយបិដក

សង្ឃាទិសេសទី ៧

[៦១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីឈ្លោះខឹងអាក់អន់ចិត្តនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំលាព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំលាព្រះធម៌ ខ្ញុំលាព្រះសង្ឃ ខ្ញុំលាសិក្ខា ភិក្ខុនីទាំងឡាយឯណាជាសមណី[១] ជាធីតាព្រះពុទ្ធជាសក្យៈ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនេះ នឹងហៅថាសមណីដូចម្តេចបាន សមណីទាំងឡាយដទៃដែលមានការខ្មាស មានសេចក្តីរង្កៀស ជាអ្នកប្រាថ្នាការសិក្សាក៏មានខ្លះដែរ អញនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យក្នុងសំណាក់សមណីទាំងឡាយនោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឯណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា លោកម្ចាស់ចណ្ឌកាលី ខឹងអាក់អន់ចិត្ត មិនសមបើនឹងពោលយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំលាព្រះពុទ្ធ ។បេ។ ខ្ញុំលាសិក្ខា ភិក្ខុនីទាំងឡាយឯណាជាសមណី ជាធីតាព្រះពុទ្ធជាសក្យៈ ភិក្ខុនីអម្បាលនេះ នឹងហៅថាសមណីដូចម្តេចបាន សូម្បីសមណីទាំងឡាយដទៃ ដែលមានសេចក្តីខ្មាស មានសេចក្តីរង្កៀស មានសេចក្តីប្រាថ្នាការសិក្សាក៏មានដែរ អញនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យក្នុងសំណាក់សមណីទាំងឡាយនោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីខឹងអាក់អន់ចិត្ត ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំលាព្រះពុទ្ធ ។បេ។

១- សមណៈស្រីៗ ហៅថា សមណី ដូចជាភិក្ខុស្រីៗ ហៅថា ភិក្ខុនីដែរ ។

ខ្ញុំលាសិក្ខា ភិក្ខុនីទាំងឡាយឯណាជាសមណី ជាធីតាព្រះពុទ្ធជាសក្យៈ ភិក្ខុនីអម្បាលនេះ នឹងហៅថា សមណីដូចម្ដេចបាន សូម្បីសមណីទាំងឡាយដទៃជាអ្នកមានសេចក្ដីខ្មាស មានសេចក្ដីរង្កៀស ប្រាថ្នាការសិក្សាក៏មានខ្វះដែរ អញនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យ ក្នុងសំណាក់សមណីទាំងឡាយនោះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីខឹងអាក់អន់ចិត្តហើយ មិនគួរបើនឹងពោលយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំលាព្រះពុទ្ធ ។បេ។ ខ្ញុំលាសិក្ខា ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាជាសមណី ជាធីតាព្រះពុទ្ធជាសក្យ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនេះនឹងហៅថាសមណីដូចម្ដេចបាន សូម្បីសមណីទាំងឡាយដទៃដែលមានសេចក្ដីខ្មាស មានសេចក្ដីរង្កៀស ជាអ្នកប្រាថ្នាការសិក្សាគង់មានខ្វះដែរ អញនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យក្នុងសំណាក់សមណីទាំងឡាយនោះដូច្នេះទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ខឹងអាក់អន់ចិត្តហើយពោលយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំលាព្រះពុទ្ធ ។បេ។ ខ្ញុំលាសិក្ខា ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាជាសមណី ជាធីតាព្រះពុទ្ធជាសក្យៈ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនេះ នឹងហៅថាសមណីដូចម្ដេចបាន សូម្បីសមណីទាំងឡាយដទៃដែលមានសេចក្ដីខ្មាស មានសេចក្ដីរង្កៀស ប្រាថ្នាការសិក្សាគង់មានខ្វះដែរ អញនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យក្នុងសំណាក់សមណីទាំងឡាយនោះ ។ ភិក្ខុនីនោះត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះថា នៃលោក

ម្ចាស់ លោកកុំខឹងអាក់អន់ ហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំលាព្រះពុទ្ធ ។បេ។ ខ្ញុំលាសិក្ខា ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ណាជាសមណី ជាសក្យធីតា ភិក្ខុនីទាំងឡាយនេះនឹងហៅថាសមណីដូចម្តេចបាន សូម្បីសមណីទាំងឡាយដទៃដែលមានសេចក្តីខ្មាស មានសេចក្តីរង្កៀស ប្រាថ្នាការសិក្សាគង់មានខ្លះដែរ អញនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យក្នុងសំណាក់សមណីទាំងឡាយនោះដូច្នេះឡើយ ។ នែលោកម្ចាស់ លោកចូរត្រេកអរ (ព្រោះ) ធម៌ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងល្អហើយ ចូរលោកប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យ ដើម្បីធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខដោយប្រពៃចុះ ឯភិក្ខុនីនោះកាលបើត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយពោលយ៉ាងនេះ នៅប្រកាន់យ៉ាងនោះដដែល ត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយ សូត្រសមនុភាសនវិធីចំពោះភិក្ខុនីនោះអស់វារៈជាគម្រប់បីដង ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះចេញ ។ បើភិក្ខុនីនោះ កាលត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនវិធីគម្រប់បីដង (ហើយ) លះបង់វត្ថុនោះបាន ការលះបង់បាននោះជាការល្អ បើលះបង់មិនបានទេ ភិក្ខុនីនេះក៏ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ជាយាវតតិយក គួរបណ្តេញចេញចាកសង្ឃ ។

[៦២] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទខាងដើមរួចហើយ ។ ពាក្យថា ខឹងអាក់អន់ចិត្ត គឺភិក្ខុនីមានចិត្តមិនត្រេកអរ មានចិត្តដែលទោសខ្ទាំងខ្ទប់ហើយ មានចិត្តរឹងរូស ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនីពោលយ៉ាងនេះ គឺភិក្ខុនីពោលថា ខ្ញុំលាព្រះពុទ្ធ ។បេ។ ខ្ញុំលាសិក្ខា ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាជាសមណី ជាសក្យធីតា ភិក្ខុនីទាំងឡាយនេះនឹងហៅថាសមណីដូចម្តេចបាន សូម្បីសមណីទាំងឡាយដទៃដែលមានសេចក្តីខ្មាស មាន

សេចក្តីវង្វៀស ប្រាថ្នាការសិក្សាគង់មានខ្លះដែរ អញនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យ ក្នុងសំណាក់សមណីទាំងឡាយនោះដូច្នេះ ។

[៦៣] ពាក្យថា ភិក្ខុនីនោះ គឺភិក្ខុនីដែលពោលយ៉ាងនេះជាប្រក្រតី នោះឯង ។ ពាក្យថា ត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយ គឺត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយដទៃ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឯណាឃើញ ឯណាឮ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះត្រូវពោលហាម ភិក្ខុនីនោះថា នែលោកម្ចាស់ លោកកុំខឹងអាក់អន់ចិត្តហើយនិយាយយ៉ាងនេះ ថា ខ្ញុំលាព្រះពុទ្ធ ។បេ។ ខ្ញុំលាសិក្ខា ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាជាសមណី ជា សក្យធីតា ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះនឹងហៅថាសមណីដូចម្តេចបាន សូម្បីសមណី ទាំងឡាយដទៃដែលមានសេចក្តីខ្មាស មានសេចក្តីវង្វៀស ប្រាថ្នាការសិក្សា គង់មានខ្លះដែរ អញនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យក្នុងសំណាក់សមណីទាំងឡាយនោះ ដូច្នេះឡើយ នែលោកម្ចាស់ លោកចូរត្រេកអរចុះ (ព្រោះ) ធម៌ គឺព្រះដ៏ មានព្រះភាគសម្តែងល្អហើយ លោកចូរប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យដើម្បីធ្វើទីបំផុតទុក្ខ ដោយប្រពៃចុះ ។ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយនិយាយអស់វារៈពីរដងផង ត្រូវនិយាយអស់វារៈបីដងផង ។ បើភិក្ខុនីនោះលះបង់បាន ការលះបង់បាន នេះជាការល្អ បើលះបង់មិនបានទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឮ ហើយមិននិយាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយទាញភិក្ខុនីនោះ មកកាន់ទីកណ្តាលសង្ឃ ហើយនិយាយហាមថា នែលោកម្ចាស់ លោកកុំខឹង អាក់អន់ចិត្ត ហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំលាព្រះពុទ្ធ ។បេ។ ខ្ញុំលាសិក្ខា ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាជាសមណី ជាសក្យធីតា ភិក្ខុនីទាំងឡាយនេះនឹងហៅថា

សមណីដូចម្តេចបាន សូម្បីសមណីទាំងឡាយដទៃដែលមានសេចក្តីខ្មាស មានសេចក្តីរង្កៀស ប្រាថ្នាការសិក្សាគង់មានខ្លះដែរ អញនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យក្នុងសំណាក់សមណីទាំងឡាយនោះដូច្នេះ ។ នែលោកម្ចាស់ លោកចូរត្រេកអរចុះ (ព្រោះ) ធម៌ គឺព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងល្អហើយ លោកចូរប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យដើម្បីធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខដោយប្រពៃចុះ ។ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយនិយាយហាមអស់វារៈពីរដងផង ត្រូវនិយាយហាមអស់វារៈបីដងផង ។ បើភិក្ខុនីនោះលះបង់បាន ការលះបង់បាននេះ ជាការល្អ បើលះបង់មិនបានទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៦៤] ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនវិធី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯភិក្ខុនីនោះ ត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនវិធីយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុនីដែលឆ្លាសប្រតិពល ត្រូវផ្ទៀងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃម្ចាស់ សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនីនេះមានឈ្មោះនេះ ខឹងអាក់អន់ចិត្តពោលយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំលាព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំលាព្រះធម៌ ខ្ញុំលាព្រះសង្ឃ ខ្ញុំលាសិក្ខា ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាជាសមណី ជាសក្យធីតា ភិក្ខុនីទាំងឡាយនេះ នឹងហៅថា សមណីដូចម្តេចបាន សូម្បីសមណីទាំងឡាយដទៃ ដែលមានសេចក្តីខ្មាស មានសេចក្តីរង្កៀស ប្រាថ្នាការសិក្សាគង់មានខ្លះដែរ អញនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យក្នុងសំណាក់សមណីទាំងឡាយនោះដូច្នេះ ។ ភិក្ខុនីនោះមិនលះបង់វត្ថុនោះទេ ។ បើសមនុភាសនកម្ម មានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ ត្រូវសង្ឃសូត្រសមនុភាសនវិធីចំពោះភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះ

ចេញ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនីនេះមានឈ្មោះនេះ ខឹងអាក់អន់ចិត្ត ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំលាព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំលាព្រះធម៌ ខ្ញុំលាព្រះសង្ឃ ខ្ញុំលាសិក្ខា ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាជាសមណី ជាសក្យធីតា ភិក្ខុនីទាំងឡាយនេះនឹងហៅថា សមណីដូចម្តេចបាន សូម្បីសមណីទាំងឡាយដទៃដែលមានសេចក្តីខ្មាស មានសេចក្តីរង្កៀស ប្រាថ្នាការសិក្សាក៏មានខ្លះដែរ អញនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះដូច្នេះ ។ ភិក្ខុនីនោះមិនលះបង់វត្ថុនោះទេ ។ (ឥឡូវនេះ) សង្ឃសូត្រសមនុភាសនវិធីចំពោះភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះចេញ ។ ការសូត្រសមនុភាសនវិធីចំពោះភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះ គួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះ ត្រូវស្ងៀមនៅ មិនគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវពោលឡើង ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះអស់វារៈគម្រប់ពីរដងផង ។បេ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះអស់វារៈគម្រប់បីដងផង ។បេ។ សង្ឃបានសូត្រសមនុភាសនវិធី ចំពោះភិក្ខុនីឈ្មោះនេះហើយ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះ ។ ការសូត្រសមនុភាសនវិធីនោះគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះទើបសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវដំណើរនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

[៦៥] ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិទុក្កដក្នុងខណៈចប់ញត្តិ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យទាំងឡាយក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាពីរលើក លុះចប់កម្មវាចាស្រេច ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កាលបើភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយ អាបត្តិទុក្កដ

ដែលត្រូវក្នុងខណៈចប់ញត្តិក្តី អាបត្តិថុល្លច្ច័យទាំងឡាយដែលត្រូវក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាពីរលើកក្តី រមែងរម្ងាប់ទៅឯង ។

[៦៦] ពាក្យថា ភិក្ខុនីនេះក្តី (គឺភិក្ខុនីនេះឯង) ដែលតថាគតពោលប្រៀបផ្ទឹមនឹងភិក្ខុនីដែលត្រូវសង្ឃាទិសេសមុនៗ ។ ពាក្យថា ជាយាវតតិយក គឺភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិដោយ (សង្ឃ) សូត្រសមនុភាសនវិធីអស់វារជាគម្រប់បីដង មិនមែនត្រូវព្រមគ្នាដោយការប្រព្រឹត្តល្មើសវត្ថុទេ ។ ពាក្យថា គួរបណ្តេញចេញចាកសង្ឃ គឺភិក្ខុនីនោះត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយបណ្តេញចេញអំពីសង្ឃ ។ ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស មានអធិប្បាយខាងដើមរួចហើយ ។

[៦៧] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយមិនលះបង់ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៦៨] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីដែលសង្ឃមិនបានសូត្រសមនុភាសនវិធី ១ ភិក្ខុនីលះបង់ឯង ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា
សិក្ខំបច្ចាចិក្ខណាសិក្ខាបទ

[៦១] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ ដូច្នេះថា បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបអត្ថនៃបទថា **យាវតតិយក** ដោយន័យដូចខ្ញុំពោលទុកក្នុងមហាវិភង្គនោះឯង ។ ពាក្យដ៏សេសមានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានការសូធ្យសមនុភាសនកម្ម ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នេះឯង ។

សិក្ខំបច្ចាចិក្ខណាសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សង្ឃាទិសេសទី ៨

[៦៩] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីដែលភិក្ខុនីឲ្យចាញ់ព្រោះអធិករណ៍អ្វីនីមួយ ហើយខឹងតូចចិត្តពោលយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ផង ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីស្អប់ផង ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីល្ងង់ផង ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីខ្លាចផង ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ចណ្ឌកាលីជាម្ចាស់ ដែលភិក្ខុនីសង្ឃឲ្យចាញ់ព្រោះអធិករណ៍នីមួយហើយ មិនគួរនឹងខឹងអាក់អន់ចិត្ត ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ផង ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីខ្លាចផងដូច្នេះសោះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីដែលភិក្ខុនីសង្ឃឲ្យចាញ់ព្រោះអធិករណ៍នីមួយ ហើយខឹងតូចចិត្តពោលយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ផង ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំង-ឡាយលុះដោយសេចក្តីខ្លាចផងដូច្នេះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីដែលភិក្ខុនីសង្ឃឲ្យចាញ់ព្រោះអធិករណ៍នីមួយហើយ មិនគួរបើនឹងខឹងអាក់អន់ចិត្ត ហើយពោលយ៉ាង

នេះថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ផង ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំង-ឡាយលុះដោយសេចក្តីខ្លាចផងដូច្នេះទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ដែលភិក្ខុនីសង្ឃធ្វើឲ្យចាញ់ព្រោះអធិករណ៍នីមួយ ហើយខឹងអាក់អន់ចិត្ត ពោលយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ផង ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីខ្លាចផង ។ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយ និយាយយ៉ាងនេះថា នែលោកម្ចាស់ លោកដែលភិក្ខុនីសង្ឃឲ្យចាញ់ព្រោះ អធិករណ៍នីមួយ ហើយខឹងអាក់អន់ចិត្ត កុំនិយាយយ៉ាងនេះថាភិក្ខុនីទាំងឡាយ លុះដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ផង ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីខ្លាចផងដូច្នេះថា លោកម្ចាស់ហ្នឹងឯង លុះដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ខ្លះ លុះដោយសេចក្តីស្អប់ខ្លះ លុះដោយសេចក្តីល្ងង់ខ្លះ លុះដោយសេចក្តីខ្លាចខ្លះ ។ ភិក្ខុនីនោះ កាលដែលភិក្ខុនីទាំងឡាយពោលយ៉ាងនេះនៅប្រកាន់យ៉ាងនោះដដែល ភិក្ខុនីនោះត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនវិធីដរាបដល់គម្រប់បីដង ដើម្បីឲ្យលះបង់កម្មនោះចេញ ។ ភិក្ខុនីនោះកាលបើត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនវិធីដរាបដល់គម្រប់បីដង លះបង់កម្មនោះបាន ការលះបង់បាននេះជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ភិក្ខុនីនេះក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ជាយាវតតិយក គួរបណ្តេញចេញចាកសង្ឃ ។

[៧០] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទ

ទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា ព្រោះអធិករណ៍ទីមួយ ដែលហៅថា អធិករណ៍ បានដល់អធិករណ៍ទាំងឡាយបួន គឺវិវាទាធិករណ៍ ១ អនុវាទាធិករណ៍ ១ អាបត្តាធិករណ៍ ១ កិច្ចាធិករណ៍ ១ ។ ដែលហៅថា ភិក្ខុនីសង្ឃធ្វើឲ្យចាញ់ គឺសំដៅយកភិក្ខុនីដែលភិក្ខុនីសង្ឃផ្ចាញ់ផ្ចាលហើយ ។ ពាក្យថា ខឹងអាក់អន់ចិត្ត គឺភិក្ខុនីមិនត្រេកអរ មានចិត្ត គឺទោសខ្ទាំងខ្ទប់ហើយ មានចិត្តរឹងត្អឹង ។ ពាក្យថា ពោលយ៉ាងនេះ គឺពោលថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយ លុះដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ផង ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីខ្លាចផង ។

[៧១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីនោះ គឺភិក្ខុនីជាអ្នកពោលយ៉ាងនេះជាប្រក្រតីនោះឯង ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយ គឺភិក្ខុនីទាំងឡាយដទៃ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឯណាឃើញ ឯណាឮ ភិក្ខុនីនោះត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះនិយាយហាមប្រាមថា នែលោកម្ចាស់ កាលបើភិក្ខុនីសង្ឃឲ្យចាលចាញ់ព្រោះអធិករណ៍ទីមួយ ហើយខឹងអាក់អន់ចិត្ត កុំពោលយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ផង ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីខ្លាចផងដូច្នេះថា លោកម្ចាស់ហ្នឹងឯង លុះដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ខ្លះ ។បេ។ លុះដោយសេចក្តីខ្លាចខ្លះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយត្រូវនិយាយនឹងភិក្ខុនីនោះអស់វារៈពីរដងផង ត្រូវនិយាយនឹងភិក្ខុនីនោះអស់វារៈបីដងផង ។ បើភិក្ខុនីនោះលះបង់បាន ការលះបង់បាននេះជាការល្អ បើលះបង់មិនបានទេ ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឯណាឮហើយមិននិយាយ ភិក្ខុនីទាំងនោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ត្រូវចាប់ទាញភិក្ខុនីនោះមកកាន់ទីកណ្តាលសង្ឃ

ហើយនិយាយថា នែលោកម្ចាស់ បើភិក្ខុនីសង្ឃផ្ចាញ់ផ្ចាលព្រោះអធិករណ៍នីមួយ លោកខឹងអាក់អន់ចិត្តហើយ កុំពោលយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ផង ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីខ្លាចផងដូច្នេះថា លោកម្ចាស់ហ្នឹងឯង លុះដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ខ្លះ ។បេ។ លុះដោយសេចក្តីខ្លាចខ្លះ ភិក្ខុនីទាំងឡាយត្រូវនិយាយនឹងភិក្ខុនីនោះអស់វារពីរដងផង ត្រូវនិយាយអស់វារបីដងផង ។ បើភិក្ខុនីនោះលះបង់បាន ការលះបង់បាននេះជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៧២] ភិក្ខុនីនោះត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនវិធី ។ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយត្រូវសូត្រសមនុភាសនវិធីយ៉ាងនេះ គឺភិក្ខុនីដែលឆ្លាសប្រតិពល ត្រូវផ្តៀងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃជាម្ចាស់ សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនីនេះឈ្មោះនេះ ភិក្ខុនីសង្ឃបានផ្ចាញ់ព្រោះអធិករណ៍នីមួយ ហើយខឹងអាក់អន់ចិត្តពោលយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ផង ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីខ្លាចផង ។ភិក្ខុនីនោះមិនលះបង់វត្ថុនោះទេ ។ បើសង្ឃមានកាលគួរដល់ហើយ សង្ឃត្រូវសូត្រសមនុភាសនវិធី ចំពោះភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះចេញ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃជាម្ចាស់ សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ភិក្ខុនីនេះឈ្មោះនេះ ភិក្ខុនីសង្ឃបានផ្ចាញ់ព្រោះអធិករណ៍នីមួយ ខឹងអាក់អន់ចិត្តហើយពោលយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ផង ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីខ្លាចផង ។ ភិក្ខុនីនោះមិនលះ

បង់វត្ថុនោះទេ ។ សង្ឃស្មូត្រសមនុភាសនវិធីចំពោះភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះចេញ ។ ការស្មូត្រសមនុភាសនវិធីចំពោះភិក្ខុនីឈ្មោះនេះដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះចេញ គាប់ចិត្តដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគាប់ចិត្តដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះអស់វារជាគម្រប់ពីរដងផង ។បេ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះអស់វារជាគម្រប់បីដងផង ។បេ។ សង្ឃស្មូត្រសមនុភាសនវិធីចំពោះភិក្ខុនីឈ្មោះនេះដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះហើយ ។ ការស្មូត្រសមនុ-ភាសនវិធីនោះ គាប់ចិត្តដល់សង្ឃ ហេតុនោះ សង្ឃទើបស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

[៧៣] ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដក្នុងខណៈចប់ញត្តិ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យទាំងឡាយក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាពីរលើក លុះស្មូត្រចប់កម្មវាចាស្រេច ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កាលបើភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិសង្ឃា-ទិសេស អាបត្តិទុក្កដដែលត្រូវក្នុងខណៈចប់ញត្តិ (ក្តី) អាបត្តិថុល្លច្ច័យទាំងឡាយដែលត្រូវក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាពីរលើក (ក្តី) រមែងរម្ងាប់ទៅ (ឯង) ។

[៧៤] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីនេះក្តី គឺភិក្ខុនីនេះឯង ដែលតថាគតពោលប្រៀបផ្ទឹមនឹងភិក្ខុនីមុនៗ ដែលត្រូវអាបត្តិនោះដែរ ។ ពាក្យថា ជាយាវ-តតិយក គឺភិក្ខុនីនោះត្រូវសង្ឃាទិសេស ក្នុងខណៈដែលស្មូត្រសមនុភាសន-វិធីកំណត់បីដង មិនត្រូវព្រមគ្នានឹងប្រព្រឹត្តកន្លងវត្ថុទេ ។ ពាក្យថា គួរ

បណ្តេញចេញចាកសង្ឃ គឺភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យភិក្ខុនីនោះចៀសចេញពីសង្ឃ ។ ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋមសង្ឃាទិសេសខាងដើម ។

[៧៥] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសម្គាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ មិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៧៦] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនី (ដែលសង្ឃ) មិនបានសូត្រសមនុភាសនវិធី ១ ភិក្ខុនីដែលលះបង់ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

អធិករណកុបិតសិក្ខាបទ

[៦៩] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៨ ដូច្នេះ ពីរបទថា **កិស្មិញ្ចិទេវ អធិករណេ** បានដល់ ក្នុងបណ្ដាអធិករណ៍ ៤ យ៉ាងណាមួយ ។ តែក្នុងបទភាជនៈ ទ្រង់សម្ដែងការចែកអធិករណ៍តែម្យ៉ាង ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ពាក្យជាដើមថា ដែលឈ្មោះថា អធិករណ៍ បានដល់ អធិករណ៍ ៤ ដូច្នេះ ។ ពាក្យដ៏សេស ព្រមទាំងសមុដ្ឋានជាដើម មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

អធិករណកុបិតសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សង្ឃាទិសេសទី ៩

[៧៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនីជាអន្តេវាសិនីរបស់ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី នៅច្រឡូកច្រឡំដោយគ្រហស្ថ មានមារយាទអាក្រក់ មានកិត្តិសព្ទអាក្រក់ មានការចិញ្ចឹមជីវិតអាក្រក់ ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនីសង្ឃ បិទបាំងទោសភិក្ខុនីផងគ្នា ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឯណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបន្ទាប់ថាភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងនៅច្រឡំដោយគ្រហស្ថ មានមារយាទអាក្រក់ មានកិត្តិសព្ទអាក្រក់ មានការចិញ្ចឹមជីវិតអាក្រក់ ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនីសង្ឃ ជាអ្នកបិទបាំងទោសភិក្ខុនីផងគ្នាសោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីទាំងឡាយនៅច្រឡំដោយគ្រហស្ថ មានមារយាទអាក្រក់ មានកិត្តិសព្ទអាក្រក់ មានការចិញ្ចឹមជីវិតអាក្រក់ ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនីសង្ឃ បិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនីផងគ្នា ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីមិនគួរបើនឹងនៅច្រឡំដោយគ្រហស្ថ មានមារយាទអាក្រក់ មានកិត្តិសព្ទអាក្រក់ មានការចិញ្ចឹមជីវិតអាក្រក់ ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនីសង្ឃ បិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនីផងគ្នាទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា

ហើយទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ចំណែកភិក្ខុនីទាំងឡាយនៅច្រឡំដោយគ្រហស្ថ មានមារយាទអាក្រក់ មានកិត្តិសព្ទអាក្រក់ មានការចិញ្ចឹមជីវិតអាក្រក់ ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនីសង្ឃ បិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនីផងគ្នា ។ ភិក្ខុនីទាំង-ឡាយនោះ គួរភិក្ខុនីទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីជាបងប្អូនស្រីទាំង-ឡាយនៅច្រឡំដោយគ្រហស្ថ មានមារយាទអាក្រក់ មានកិត្តិសព្ទអាក្រក់ មានការចិញ្ចឹមជីវិតអាក្រក់ ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនីសង្ឃ បិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនីផងគ្នា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរស្ងាត់ (ចាកពួក) សង្ឃតែងសរសើរសេចក្តីស្ងាត់ (ចាកពួក) របស់បងប្អូនស្រ្តីទាំង-ឡាយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ កាលភិក្ខុនីទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះហើយ ក៏នៅតែប្រកាន់យ៉ាងនោះដដែល ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ គួរភិក្ខុនីទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនវិធីជាគម្រប់បីដង ដើម្បីឲ្យលះបង់នូវវត្ថុនោះ ។ បើភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ កាលភិក្ខុនីទាំងឡាយ សូត្រសមនុភាសនវិធីជាគម្រប់បីដង លះបង់វត្ថុនោះបាន ការលះបង់បាននេះ ជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនេះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ឈ្មោះយាវតតិយក គួរបណ្តេញចេញ ។

[៧៨] ត្រង់ពាក្យថា ចំណែកភិក្ខុនីទាំងឡាយ គឺសំដៅយកស្ត្រីដែលបានឧបសម្បទាហើយ ។ ពាក្យថា នៅច្រឡំដោយគ្រហស្ថ គឺនៅច្រឡំដោយកាយកម្ម វចីកម្ម (របស់គ្រហស្ថ) ដែលមិនសមគួរ (ដល់បព្វជិត) ។

ពាក្យថា មានមារយាទអាក្រក់ គឺប្រកបដោយមារយាទអាក្រក់ ។ ពាក្យថា មានកិត្តិសព្ទអាក្រក់ គឺល្បីឮដោយកិត្តិសព្ទអាក្រក់ ។ ពាក្យថា មានការចិញ្ចឹមជីវិតអាក្រក់ គឺសម្រេចជីវិតដោយមិច្ឆាជីវដ៏អាក្រក់ ។ ពាក្យថា បៀតបៀនភិក្ខុនីសង្ឃ គឺរាំងរាកម្មដែលភិក្ខុនីផងគ្នាធ្វើ ។ ពាក្យថា បិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនីផងគ្នា គឺបិទបាំងទោសគ្នីគ្នា ។

[៧៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ គឺភិក្ខុនីដែលច្រឡំ (ដោយគ្រហស្ថ) នោះឯង ។ ពាក្យថា ដែលភិក្ខុនីទាំងឡាយ គឺដែលភិក្ខុនីទាំងឡាយដទៃ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាបានឃើញ បានឮ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះគួរនិយាយហាមប្រាមថា បងប្អូនស្រីទាំងឡាយនៅច្រឡំ (ដោយគ្រហស្ថ) មានមារយាទអាក្រក់ មានកិត្តិសព្ទអាក្រក់ មានការចិញ្ចឹមជីវិតអាក្រក់ ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនីសង្ឃ បិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនីផងគ្នា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរស្ងាត់ (ចាកពួក) សង្ឃតែងពោលសរសើរសេចក្ដីស្ងាត់ (ចាកពួក) របស់ភិក្ខុនីជាបងប្អូនស្រីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយគួរនិយាយនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ អស់វារៈជាគម្រប់ពីរដងផង គួរនិយាយអស់វារៈជាគម្រប់បីដងផង ។ បើភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះលះបង់បាន ការលះបង់បាននេះជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយដទៃឮហើយ មិននិយាយត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយចាប់ទាញភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ មកកាន់ទីកណ្ដាលសង្ឃ ហើយពោលថា ភិក្ខុនីជាបងប្អូនស្រីទាំងឡាយនៅច្រឡំ (ដោយគ្រហស្ថ) មានមារយាទ

អាក្រក់ មានកិត្តិសព្ទអាក្រក់ មានការចិញ្ចឹមជីវិតអាក្រក់ ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនីសង្ឃ បិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនីផងគ្នា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកទាំងឡាយស្ងាត់ (ចាកពួក) សង្ឃតែងសរសើរសេចក្ដីស្ងាត់របស់ភិក្ខុនីជាបងប្អូនស្រ្តីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយគួរនិយាយនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះអស់វារៈជាគម្រប់ពីរដងផង គួរនិយាយអស់វារៈជាគម្រប់បីដងផង បើភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះលះបង់បាន ការលះបង់បាននេះ ជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៨០] គប្បីភិក្ខុនីទាំងឡាយ សូត្រសមនុភាសនវិធីចំពោះភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយគប្បីសូត្រសមនុភាសនវិធីយ៉ាងនេះ គឺភិក្ខុនីដែលឆ្លាសប្រតិពល ត្រូវប្រកាសឲ្យសង្ឃដឹងថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឈ្មោះនេះផងៗ នៅច្រឡំ (ដោយគ្រហស្ថ) មានមារយាទអាក្រក់ មានកិត្តិសព្ទអាក្រក់ មានការចិញ្ចឹមជីវិតអាក្រក់ ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនីសង្ឃ បិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនីផងគ្នា ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះមិនលះបង់វត្ថុនោះឡើយ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសូត្រសមនុភាសនវិធីចំពោះភិក្ខុនីទាំងឡាយឈ្មោះនេះផងៗ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះចេញ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឈ្មោះនេះផងៗ នៅច្រឡំ (ដោយគ្រហស្ថ) មានមារយាទអាក្រក់ មានកិត្តិសព្ទអាក្រក់ មានការចិញ្ចឹមជីវិតអាក្រក់ ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនីសង្ឃ បិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនី

ផងគ្នា ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ មិនលះបង់វត្ថុនោះឡើយ ។ សង្ឃសូត្រសមនុភាសនវិធី ចំពោះភិក្ខុនីទាំងឡាយឈ្មោះនេះផង១ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះចេញ ។ ការសូត្រសមនុភាសនវិធី ចំពោះភិក្ខុនីទាំងឡាយ ឈ្មោះនេះផង១ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះចេញ គាប់ចិត្តដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគាប់ចិត្តដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ ខ្ញុំសូត្រសេចក្តីនេះអស់វារៈជាគម្រប់ពីរដងផង ។បេ។ ខ្ញុំសូត្រសេចក្តីនេះ អស់វារៈជាគម្រប់បីដងផង ។បេ។ សង្ឃសូត្រសមនុភាសនវិធីចំពោះភិក្ខុនីទាំងឡាយ ឈ្មោះនេះផង១ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះហើយ ។ ការសូត្រសមនុភាសនវិធីនោះ គាប់ចិត្តដល់សង្ឃហេតុនោះទើបសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុករឿងនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

[៨១] ភិក្ខុនីទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ក្នុងខណៈចប់ញត្តិ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យទាំងឡាយក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាពីរដង ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាស្រេច ។ កាលបើភិក្ខុនីទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយ ឯអាបត្តិទុក្កដដែលត្រូវក្នុងខណៈចប់ញត្តិ (ក្តី) អាបត្តិថុល្លច្ច័យទាំងឡាយដែលត្រូវក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាពីរដង (ក្តី) ក៏រម្ងាប់ទៅឯង ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយគប្បីសូត្រសមនុភាសនវិធីចំពោះភិក្ខុនីពីរបីរូបជាមួយគ្នាបាន មិនត្រូវសូត្រសមនុភាសនវិធី ឲ្យលើសអំពីពីរបីរូបនោះឡើយ ។

[៨២] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយនេះក្តី គឺភិក្ខុនីទាំងឡាយដែលតថាគតពោលប្រៀបធៀបនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយមុនៗ ។ ពាក្យថា ឈ្មោះយាវតតិយក សេចក្តីថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ត្រូវអាបត្តិ (សង្ឃាទិសេស) ដោយសូត្រសមនុភាសនវិធី ដរាបដល់គម្រប់បីដង មិនមែនត្រូវព្រមគ្នានឹងប្រព្រឹត្តកន្លងវត្ថុទេ ។ ពាក្យថា គួរបណ្តេញចេញ គឺភិក្ខុនីទាំងឡាយ គួរនាំភិក្ខុនីដែលត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសនោះ ចេញអំពីសង្ឃ ។ ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសង្ឃាទិសេសទី ១ រួចហើយ ។

[៨៣] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្គាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៨៤] ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីទាំងឡាយ ដែលភិក្ខុនីសង្ឃមិនបានសូត្រសមនុភាសនវិធី ១ ភិក្ខុនីទាំងឡាយលះបង់ចេញ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីមានចិត្តរវើរវាយ ១ ភិក្ខុនីដែលវេទនាគ្របសង្កត់ ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ទាបសមាចារបឋមសិក្ខាបទ

[៧៧] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៩ ដូច្នេះ បទថា **សំសដ្ឋា** គឺជាអ្នកប្រឡូកប្រឡំគ្នា ។

[៧៨] បទថា **អននុលោមិកេន** គឺមិនសមគួរដល់ពួកបព្វជិត ។

បីបទថា **កាយិកេន វាចសិកេន សំសដ្ឋា** សេចក្តីថា បុគ្គលប្រឡូកប្រឡំដោយការប្រឡូកប្រឡំ ដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកាយ មានការស្រិតអង្ករដាំបាយ កិនគ្រឿងក្រអូប ក្រងផ្កាឈើជាដើមដើម្បីពួកគ្រហស្ថ ដោយការប្រឡូកប្រឡំគ្នា ដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមវាចា មានការទទួលនាំដំណឹងទៅ និងនាំដំណឹងមក ព្រមទាំងការប្រព្រឹត្តដឹកនាំ (បុរសស្ត្រីឲ្យបានគ្នាជាប្តីប្រពន្ធ) ដល់ពួកគ្រហស្ថ ។ កិត្តិសព្ទនៃពួកភិក្ខុនីទាំងនេះក៏វិនាសទៅ ព្រោះដូច្នោះទើបឈ្មោះថា ជាអ្នកមានកិត្តិសព្ទវិនាសទៅ ។ ការរស់នៅ ពោល គឺអាជីវៈនៃពួកភិក្ខុនីទាំងនេះថោកទាប ដូច្នោះ ទើបឈ្មោះថា ជាអ្នកមានអាជីវៈថោកទាប ។ ពាក្យដ៏សេស ព្រមទាំងសមុដ្ឋានជាដើម មានន័យងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

បាបសមាចារបឋមសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សង្ឃាទិសេសទី ១០

[៨៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ ក៏សម័យនោះឯង ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីពោលពាក្យយ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយ ដែលសង្ឃសូត្រសមនុភាសនវិធីហើយថា នែលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរនៅប្រឡូកប្រឡំដោយគ្រហស្ថចុះ លោកទាំងឡាយកុំនៅបែកខ្ញែកគ្នាឡើយ សូម្បីភិក្ខុនីទាំងឡាយដទៃដែលមានមារយាទយ៉ាងនេះ មានកិត្តិសព្ទយ៉ាងនេះ ចិញ្ចឹមជីវិតយ៉ាងនេះ ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនីសង្ឃ បិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនីពួកផងគ្នា មាននៅក្នុងសង្ឃដែរ សង្ឃមិនបានពោលពាក្យអ្វីនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះទេ សង្ឃពោលពាក្យយ៉ាងនេះតែនឹងលោកទាំងឡាយ ដោយសេចក្តីមើលងាយ ដោយពេបជ្រាយ ដោយគ្មានអំណត់ (ក្រោធ) ដោយសម្តីបង្រ្គប ដោយលោកទាំង-ឡាយមានកម្លាំងថយថា ភិក្ខុនីជាបងប្អូនស្រីទាំងឡាយហ្នឹងឯង ជាអ្នកប្រឡូកប្រឡំ (ដោយគ្រហស្ថ) មានមារយាទអាក្រក់ មានកិត្តិសព្ទអាក្រក់ មានការចិញ្ចឹមជីវិតអាក្រក់ ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនីសង្ឃ បិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនីពួកផងគ្នា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកទាំងឡាយស្វាត់(ចាកពួក) សង្ឃសរសើរតែសេចក្តីស្ងាត់របស់ភិក្ខុនីជាបងប្អូនស្រីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោសតិះដៀលបន្តុះបង្អាប់ថា លោកម្ចាស់ថុល្លនន្ទាមិនសមបើនឹងពោលយ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុនីទាំង-

ឡាយ ដែលសង្ឃសូត្រសមនុភាសនវិធីហើយថា នែលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរនៅច្រឡូកច្រឡំដោយគ្រហស្ថចុះ លោកទាំងឡាយកុំនៅបែកខ្ញែកគ្នាឡើយ ។បេ។ នែលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ចូរលោកទាំងឡាយស្វាត់ (ចាកពួក) សង្ឃសរសើរតែសេចក្តីស្ងាត់របស់ ភិក្ខុនីជាបងប្អូនស្រីទាំង-ឡាយ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីនិយាយយ៉ាងនេះ នឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយដែលសង្ឃសូត្រសមនុ-ភាសនវិធីហើយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរនៅច្រឡូកច្រឡំដោយគ្រហស្ថចុះ លោកទាំងឡាយកុំនៅបែកខ្ញែកគ្នាឡើយ ។បេ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរស្ងាត់(ចាកពួក) សង្ឃសរសើរតែសេចក្តីស្ងាត់របស់ភិក្ខុនីជាបងប្អូនស្រីទាំងឡាយ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនគួរបើនឹងពោលយ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយ ដែលសង្ឃសូត្រសមនុភាសនវិធីហើយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរនៅច្រឡូកច្រឡំដោយគ្រហស្ថចុះ លោកទាំងឡាយកុំនៅបែកខ្ញែកគ្នាឡើយ ។បេ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរស្ងាត់ (ចាកពួក) សង្ឃសរសើរតែសេចក្តីស្ងាត់របស់ភិក្ខុនីជាបងប្អូនស្រីទាំងឡាយដូច្នេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ

យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរនៅប្រឡូកប្រឡំដោយគ្រហស្ថចុះ លោកទាំងឡាយកុំនៅបែកខ្ញែកគ្នាឡើយ សូម្បីភិក្ខុនីទាំងឡាយរូបដទៃដែលមានមារយាទដូចគ្នា មានកិត្តិសព្ទដូចគ្នា មានការចិញ្ចឹមជីវិតដូចគ្នា ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនីសង្ឃ ជាអ្នកបិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនីពួកផងគ្នា មាននៅក្នុងសង្ឃដែរ សង្ឃមិនពោលពាក្យអ្វីនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះទេ សង្ឃពោលពាក្យយ៉ាងនេះតែនឹងលោកទាំងឡាយដោយសេចក្តីមើលងាយ ដោយពេបជ្រាយ ដោយគ្មានអំណត់ ដោយសម្តីបន្តុប ដោយលោកទាំងឡាយមានកម្លាំងថយថា ភិក្ខុនីជាបងប្អូនស្រីទាំង-ឡាយហ្នឹងឯង ជាអ្នកនៅប្រឡូកប្រឡំ (ដោយគ្រហស្ថ) មានមារយាទអាក្រក់ មានកិត្តិសព្ទអាក្រក់ មានការចិញ្ចឹមជីវិតអាក្រក់ ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនីសង្ឃ ជាអ្នកបិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនីពួកផងគ្នា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរស្ងាត់ (ចាកពួក) សង្ឃសរសើរតែសេចក្តីស្ងាត់របស់ភិក្ខុនីជាបងប្អូនស្រីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីនោះ គប្បីភិក្ខុនីទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ចូរលោកកុំនិយាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយ ចូរនៅប្រឡូកប្រឡំដោយគ្រហស្ថចុះ លោកទាំងឡាយកុំនៅបែកខ្ញែកគ្នាឡើយ សូម្បីភិក្ខុនីទាំងឡាយដទៃដែលមានមារយាទដូចគ្នា មានកិត្តិសព្ទដូចគ្នា មានការចិញ្ចឹមជីវិតដូចគ្នា ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនីសង្ឃ ជាអ្នកបិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនីពួកផងគ្នាមាននៅក្នុងសង្ឃដែរ សង្ឃមិនពោលពាក្យអ្វីនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះទេ សង្ឃពោល

ពាក្យយ៉ាងនេះតែនឹងលោកទាំងឡាយដោយសេចក្តីមើលងាយ ដោយពេប
ជ្រាយ ដោយគ្មានអំណត់ ដោយសម្តីបន្ត្រប ដោយលោកទាំងឡាយមាន
កម្លាំងថយថា ភិក្ខុនីជាបងប្អូនស្រីទាំងឡាយហ្នឹងឯង ជាអ្នកនៅប្រឡូកប្រឡំ
(ដោយគ្រហស្ថ) មានមារយាទអាក្រក់ មានកិត្តិសព្ទអាក្រក់ មានការចិញ្ចឹម
ជីវិតអាក្រក់ ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនីសង្ឃ ជាអ្នកបិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនីពួក
ផងគ្នា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរស្ងាត់ (ចាកពួក)
សង្ឃសរសើរតែសេចក្តីស្ងាត់របស់ភិក្ខុនីជាបងប្អូនស្រីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនី
នោះកាលដែលភិក្ខុនីទាំងឡាយពោលយ៉ាងនេះ ក៏នៅតែប្រកាន់ដដែល ភិក្ខុនី
នោះ ត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនវិធី ដើម្បីឲ្យលះបង់នូវវត្ថុនោះ
ដរាបដល់គម្រប់បីដង ។ បើភិក្ខុនីនោះ កាលដែលភិក្ខុនីទាំងឡាយសូត្រ
សមនុភាសនវិធីដរាបដល់គម្រប់បីដង បើលះបង់វត្ថុនោះបាន ការលះបង់បាន
នេះជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ភិក្ខុនីនេះក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស
ឈ្មោះ យាវតតិយក គួរបណ្តេញចេញ ។

[៨៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទ
ទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា ពោលយ៉ាងនេះ គឺពោលថា បពិត្រ
លោកម្ចាស់ទាំងឡាយលោកទាំងឡាយចូរនៅប្រឡូកប្រឡំចុះ លោកទាំងឡាយ
កុំនៅផ្សេងៗ គ្នាឡើយ (ព្រោះ) ភិក្ខុនីទាំងឡាយសូម្បីរូបដទៃដែលមាន
មារយាទដូចគ្នា មានកិត្តិសព្ទដូចគ្នា មានការចិញ្ចឹមជីវិតដូចគ្នា ជាអ្នក
បៀតបៀនភិក្ខុនីសង្ឃ បិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនីពួកផងគ្នា មាននៅក្នុងសង្ឃ

ដែរ (តែ)សង្ឃមិនពោលពាក្យអ្វីនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះទេ សង្ឃពោលពាក្យយ៉ាងនេះ តែនឹងលោកទាំងឡាយដោយសេចក្តីមើលងាយ គឺដោយសេចក្តីមាក់ងាយ ។ ពាក្យថា ដោយសេចក្តីពេបជ្រាយ គឺដោយសេចក្តីស្អប់ខ្ពើម ។ ពាក្យថា ដោយគ្មានអំណត់ គឺដោយសេចក្តីខឹង ។ ពាក្យថា ដោយសម្តីបង្រ្គប គឺដោយធ្វើសម្តីឲ្យវិសេសជាង ។ ពាក្យថា ដោយលោកទាំងឡាយមានកម្លាំងថយ គឺដោយលោកទាំងឡាយគ្មានបក្ខពួក ។ ចុល្លនន្ទាភិក្ខុនីពោលយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីជាបងប្អូនស្រីទាំងឡាយហ្នឹងឯង ជាអ្នកនៅប្រឡូកប្រឡំ (ដោយគ្រហស្ថ) មានមារយាទអាក្រក់ មានកិត្តិសព្ទអាក្រក់ មានការចិញ្ចឹមជីវិតអាក្រក់ ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនីសង្ឃ បិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនីពួកផងគ្នា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរស្វាត់ (ចាកពួក) សង្ឃសរសើរតែសេចក្តីស្ងាត់របស់ភិក្ខុនីជាបងប្អូនស្រីទាំងឡាយ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនីនោះ គឺភិក្ខុនីឯណា ដែលពោលជាប្រក្រតីយ៉ាងនេះនោះឯង ។ ពាក្យថា ដែលភិក្ខុនីទាំងឡាយ គឺដែលភិក្ខុនីទាំងឡាយដទៃ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឯណាឃើញ ឯណាឮ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះគប្បីនិយាយនឹងភិក្ខុនីនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ចូរលោកកុំនិយាយពាក្យយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរនៅប្រឡូកប្រឡំ (ដោយគ្រហស្ថ) ចុះ កុំនៅបែកខ្ញែកគ្នាឡើយ ។បេ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយ ចូរស្ងាត់(ចាកពួក) សង្ឃសរសើរតែសេចក្តីស្ងាត់របស់ភិក្ខុនីជាបងប្អូនស្រីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីនោះ គឺភិក្ខុនីទាំង-

ឡាយពោលអស់វារៈគម្រប់ពីរដងផង គប្បីពោលអស់វារៈគម្រប់បីដងផង ។ បើភិក្ខុនីនោះលះបង់បាន ការលះបង់បាន នេះជាការល្អ បើលះបង់មិនបានទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឮ ហើយមិននិយាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីនោះគួរភិក្ខុនីទាំងឡាយនាំយកមកកាន់ទីកណ្តាលសង្ឃ ហើយពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកចូរកុំពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំង-ឡាយ លោកទាំងឡាយចូរនៅប្រឡូកប្រឡំ(ដោយគ្រហស្ថ) ចុះ លោកទាំងឡាយកុំនៅបែកខ្ញែកគ្នាឡើយ ។បេ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរស្ងាត់ (ចាកពួក) សង្ឃសរសើរតែសេចក្តីស្ងាត់របស់ភិក្ខុនីជាបងប្អូនស្រីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីនោះ គួរភិក្ខុនីទាំងឡាយនិយាយអស់វារៈគម្រប់ពីរដងផង គួរនិយាយអស់វារៈគម្រប់បីដងផង ។ បើភិក្ខុនីនោះលះបង់ចេញ ការលះបង់នេះជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៨៧] ភិក្ខុនីនោះគួរភិក្ខុនីទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនវិធី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីនោះគួរភិក្ខុនីទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនវិធីយ៉ាងនេះគឺ ភិក្ខុនីដែលឈ្លាសប្រតិពល គប្បីផ្ទៀងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រសង្ឃជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនីនេះឈ្មោះនេះ ពោលយ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយដែលសង្ឃសូត្រសមនុភាសនវិធីហើយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរនៅប្រឡូកប្រឡំដោយគ្រហស្ថចុះ លោកទាំងឡាយកុំនៅបែកខ្ញែកគ្នាឡើយ សូម្បីភិក្ខុនីទាំងឡាយដទៃដែលមានមារយាទដូចគ្នា មានកិត្តិ-សព្ទដូចគ្នា មានការចិញ្ចឹមជីវិតដូចគ្នា ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនីសង្ឃ ជាអ្នក

បិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនីពួកផងគ្នា មាននៅក្នុងសង្ឃដែរ តែសង្ឃមិនពោលពាក្យអ្វីនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះទេ សង្ឃពោលពាក្យយ៉ាងនេះ តែនឹងលោកទាំងឡាយដោយសេចក្តីមើលងាយ ដោយសេចក្តីពេបជ្រាយ ដោយគ្មានអំណត់ ដោយសម្តីបន្រ្គប ដោយលោកទាំងឡាយមានកម្លាំងថយថា ភិក្ខុនីជាបងប្អូនស្រីទាំងឡាយហ្នឹងឯង នៅច្រឡូកច្រឡំ (ដោយគ្រហស្ថ) ។បេ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរស្ងាត់(ចាកពួក) សង្ឃសរសើរតែសេចក្តីស្ងាត់របស់ភិក្ខុនីជាបងប្អូនស្រីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីនោះមិនលះបង់វត្ថុនោះចេញ ។ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសូត្រសមនុភាសនវិធីចំពោះភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះចេញ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រសង្ឃជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនីនេះ ឈ្មោះនេះពោលយ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយ ដែលសង្ឃសូត្រសមនុភាសនវិធីហើយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរនៅច្រឡូកច្រឡំ (ដោយគ្រហស្ថ) ចុះ លោកទាំងឡាយ កុំនៅបែកខ្ញែកគ្នាឡើយ សូម្បីភិក្ខុនីទាំង-ឡាយដទៃដែលមានមារយាទដូចគ្នា មានកិត្តិសព្ទដូចគ្នា មានការចិញ្ចឹមជីវិតដូចគ្នា ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនីសង្ឃ បិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនីពួកផងគ្នា មាននៅក្នុងសង្ឃដែរ តែសង្ឃមិនពោលពាក្យអ្វីនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះទេ សង្ឃពោលពាក្យយ៉ាងនេះតែនឹងលោកទាំងឡាយដោយសេចក្តីមើលងាយ ដោយពេបជ្រាយ ដោយមិនអត់ឱនគ្នា ដោយសម្តីបន្រ្គប ដោយលោកទាំងឡាយមានកម្លាំងថយថា ភិក្ខុនីជាបងប្អូនស្រីទាំងឡាយហ្នឹងឯង នៅច្រឡូកច្រឡំ

(ដោយគ្រហស្ថ) មានមារយាទអាក្រក់ មានកិត្តិសព្ទអាក្រក់ មានការចិញ្ចឹមជីវិតអាក្រក់ ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនីសង្ឃ បិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនីពួកផងគ្នា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរស្ងាត់ (ចាកពួក) សង្ឃសរសើរតែសេចក្តីស្ងាត់របស់ភិក្ខុនីជាបងប្អូនស្រីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីនោះ មិនលះបង់វត្ថុនោះចេញទេ ។ សង្ឃសូត្រសមនុភាសនវិធីចំពោះភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះចេញ ។ ការសូត្រសមនុភាសនវិធីចំពោះភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះ គួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង។ ខ្ញុំសូត្រសេចក្តីនេះអស់វារៈគម្រប់ពីរដងផង ។បេ។ ខ្ញុំសូត្រសេចក្តីនេះអស់វារៈគម្រប់បីដងផង ។បេ។សង្ឃបានសូត្រសមនុភាសនវិធីចំពោះភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះចេញហើយ ។ ការសូត្រសមនុភាសនវិធីនោះសមគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះទើបសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវដំណើរនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

[៨៨] ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដដោយសូត្រញត្តិ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យទាំងឡាយដោយសូត្រកម្មវាចាពីរលើក ចប់កម្មវាចាត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កាលភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស អាបត្តិទុក្កដត្រូវដោយសូត្រញត្តិ និងអាបត្តិថុល្លច្ច័យទាំងឡាយ ដែលត្រូវដោយសូត្រកម្មវាចាពីរលើក តែងរម្ងាប់ទៅឯង ។

[៨៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីនេះក្តី គឺភិក្ខុនីនេះឯងដែលតថាគតពោល

ប្រៀបផ្ទឹមនូវភិក្ខុនីទាំងឡាយមុនៗ ។ ពាក្យថា ឈ្មោះថា យាវតតិយក គឺភិក្ខុនីត្រូវ (សង្ឃាទិសេស) ដោយការសូត្រសមនុភាសនជាបអស់វារៈគម្រប់បីដង មិនមែនត្រូវមួយអន្លើដោយសេចក្តីប្រព្រឹត្តកន្លងវត្ថុទេ ។ ពាក្យថា គួរបណ្តេញចេញ គឺភិក្ខុនីទាំងឡាយគួរនាំភិក្ខុនីនោះចេញអំពីសង្ឃ ។ ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស គឺទាល់តែសង្ឃឲ្យមានត្តដើម្បីអាបត្តិនោះ ទាញត្រឡប់អន្តរាបត្តិមកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិបាន រួបឲ្យអព្ភានកម្ម ភិក្ខុនីច្រើនរូបឲ្យមិនបាន ភិក្ខុនីមួយរូបក៏ឲ្យមិនបាន ហេតុនោះ បានជាអាបត្តិនិកាយនោះតថាគតឲ្យឈ្មោះថា សង្ឃាទិសេស ។ ពាក្យថា អាបត្តិសង្ឃាទិសេស ជានាមកម្ម គឺថា ជាឈ្មោះនៃអាបត្តិនិកាយនោះឯង ព្រោះហេតុនោះ អាបត្តិនិកាយនោះ តថាគតហៅថា សង្ឃាទិសេស ។

[៩០] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយមិនលះបង់ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៩១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង)

គឺ (សង្ឃ) មិនបានសូត្រសមនុភាសនវិធី ១ ភិក្ខុនីបានលះបង់ ១ ភិក្ខុនីធ្ងត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១[1] ។

[៩២] បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ អាបត្តិសង្ឃាទិសេសទាំង ១៧ ខ្ញុំសំម្តែងឡើងហើយ អាបត្តិ ៩ ឈ្មោះបឋមាបត្តិកា អាបត្តិ ៨ ឈ្មោះថា យាវតតិយកា បណ្តាអាបត្តិទាំង ១៧ នេះ ភិក្ខុនីអង្គណាត្រូវអាបត្តិណាៗ ភិក្ខុនីអង្គនោះត្រូវប្រព្រឹត្តបក្ខមានត្តក្នុងឧភតោសង្ឃ ភិក្ខុនីដែលប្រព្រឹត្តមានត្តហើយ បើភិក្ខុនីសង្ឃពួក ២០ រូបមានក្នុងទីណា ភិក្ខុនីសង្ឃត្រូវឲ្យអព្ភានកម្មចំពោះភិក្ខុនីនោះក្នុងទីនោះ បើភិក្ខុនីសង្ឃពួក ២០ រូប ខ្វះសូម្បីតែភិក្ខុនី ១ រូបឲ្យអព្ភានកម្មចំពោះភិក្ខុនីនោះ ភិក្ខុនីនោះឈ្មោះថា ភិក្ខុនីសង្ឃមិនឲ្យអព្ភានកម្មផង ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះឈ្មោះថា ត្រូវព្រះដ៏មានព្រះភាគតិះដៀលផង ។ នេះជាសាមីចិកម្មក្នុងរឿងនោះ ។ ខ្ញុំសូមសួរលោកម្ចាស់ទាំងឡាយក្នុងអាបត្តិទាំងនោះ លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ ខ្ញុំសួរអស់វារៈជាគម្រប់ពីរដងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ ខ្ញុំសួរអស់វារៈជាគម្រប់បីដងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ លោកម្ចាស់ទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយក្នុងអាបត្តិទាំងនេះ ហេតុនោះទើបលោកម្ចាស់ទាំងឡាយស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

សង្ឃាទិសេសកណ្ឌ ១៧ សិក្ខាបទ ចប់

១- ប្រាំពីរសិក្ខាបទទៀត ដែលមិនបានសំម្តែងនោះ លោកថា ព្រោះដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទក្នុងភិក្ខុបាដិមោក្ខហើយ ។

អដ្ឋកថា

ចាបសមាចារទុតិយសិក្ខាបទ

[៨៥] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១០ ដូច្នេះថា បទថា **ឯវាចារា** គឺដែលមានអាចារយ៉ាងនេះ សេចក្តីថា មានអាចារដូចអាចាររបស់ពួកលោក ។ ក្នុងបទទាំងពួង ក៏មានន័យដូច្នេះ ។

បទថា **ឧញ្ញាយ** ប្រែថា ដោយការមើលងាយ គឺដោយការធ្វើឲ្យថោកទាប ។

បទថា **បរិភវេន** បានដល់ ដោយការពេបជ្រាយយ៉ាងនេះថា សូម្បីពួកនេះនឹងធ្វើអ្វីបាន ។

បទថា **អក្ខន្តិយា** គឺដោយការមិនអត់ធន់ សេចក្តីថា ដោយការក្រោធអាក់អន់ចិត្ត ។

បទថា **វេភស្សា** គឺដោយភាពជាអ្នកមានសំឡេងសម្លុតគំរាម សេចក្តីថា ដោយការសម្លុតឲ្យភ័យខ្លាច ដោយប្រកាសកម្លាំងរៀងៗ ខ្លួន ។

បទថា **ទុព្វល្យា** គឺព្រោះពួកលោកជាអ្នកមានកម្លាំងទន់ខ្សោយ ។ បណ្ឌិតគប្បីឃើញអត្ថសម្ពន្ធក្នុងបទទាំងពួងយ៉ាងនេះថា ដោយការមើលងាយ និងដោយការពេបជ្រាយ ។

បទថា **វិវិច្ចថ** ប្រែថា ពួកលោកចូរបែកគ្នាចុះ ។ ពាក្យដ៏សេសព្រមទាំងសមុដ្ឋានជាដើម មានអត្ថងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

បាបសមាចារទុតិយសិក្ខាបទ ចប់

សរុបសង្ឃាទិសេស ១៧

[៩២] ក្នុងបទថា **ឧទ្ទិដ្ឋា ខោ អយ្យាយោ សត្តរស សង្ឃាទិសេសា** នេះ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបបឋមាបត្តិក ៩ សិក្ខាបទបន្ថែមអំពីមហាវិភង្គ ៣ សិក្ខាបទ គឺសញ្ចរិត្តសិក្ខាបទ ១ ទុដ្ឋទោស ២ សិក្ខាបទ ចូលក្នុងលំដាប់នៃបឋមាបត្តិក ៦ សិក្ខាបទ គប្បីជ្រាបយាវតតិយក ៨ សិក្ខាបទបន្ថែមយាវតតិយក ៤ សិក្ខាបទអំពីមហាវិភង្គ ចូលក្នុងលំដាប់នៃយាវតតិយក ៤ សិក្ខាបទ ។

បណ្ឌិតគប្បីឃើញអត្ថក្នុងបទថា **ឧទ្ទិដ្ឋា ខោ** ជាដើមនេះ យ៉ាងនេះថា បពិត្រអ្នកនាងម្ចាស់ទាំងឡាយ ធម៌ គឺសង្ឃាទិសេសទាំងអស់ ១៧ ខ្ញុំលើកឡើងសម្តែងហើយ ដោយមាត្រាថា ជាបាតិមោក្ខុទ្ទេស ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ វៀរតែបក្ខមានត្ត ។ ឯបក្ខមានត្តនោះ ពួកយើងនឹងពណ៌នាដោយពិស្តារក្នុងខន្ធកៈឯណោះ ។

សត្តរសកណ្ឌវណ្ណនា ក្នុងភិក្ខុនីវិភង្គ ចប់

វិនយបិដក

និស្សគ្គិយកណ្ឌ

បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ អាបត្តិទាំងឡាយឈ្មោះនិស្សគ្គិយ

បាចិត្តិយៈមានចំនួន ៣០ នេះឯង តែងមកកាន់ឧទ្ទេស ។

បត្តវគ្គទី ១ សិក្ខាបទទី ១

[៩៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយមានពួក ៦ ធ្វើនូវសេចក្តីសន្សំបាត្រជាច្រើន ។ មនុស្សទាំងឡាយដើរទៅកាន់ចារិកវិហារ បានឃើញហើយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ហេតុអ្វីក៏ភិក្ខុនីទាំងឡាយធ្វើនូវសេចក្តីសន្សំបាត្រទុកច្រើនម្ល៉េះ ឬភិក្ខុនីទាំងឡាយនឹងធ្វើជំនួញបាត្រ ឬនឹងដាក់រានផ្សារលក់កាជនៈដី ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោសតិះដៀលបន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមានពួក ៦ មិនសមបើនឹងធ្វើសេចក្តីសន្សំបាត្រទុកសោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមានពួក ៦ ធ្វើនូវសេចក្តីសន្សំបាត្រទុក ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមានពួក ៦ មិនគួរបើនឹងធ្វើសេចក្តីសន្សំបាត្រទុកទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិននាំឲ្យ

ជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយធ្វើសេចក្តីសន្សំបាត្រ ភិក្ខុនីនោះត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។

[៩៤] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ បាត្រ ២ យ៉ាង គឺបាត្រដែក ១ បាត្រដី ១ ឈ្មោះថាបាត្រ ។ ប្រមាណរបស់បាត្រមាន ៣ យ៉ាង គឺបាត្រខ្នាតធំ ១ បាត្រខ្នាតកណ្តាល ១ បាត្រខ្នាតតូច ១ ។ ដែលហៅថា បាត្រខ្នាតធំ គឺបាត្រចំណុះបាយនៃអង្ករកន្លះអាឡ្ហក និងបន្លែមភាគទី ៤ និងម្ហូបសមគួរនឹងបាយនោះ ។ ដែលហៅថា បាត្រខ្នាតកណ្តាល គឺបាត្រចំណុះបាយនៃអង្ករមួយនាឡិ និងបន្លែមភាគទី ៤ និងម្ហូបសមគួរដល់បាយនោះ ។ ដែលហៅថា បាត្រខ្នាតតូច គឺបាត្រចំណុះបាយនៃអង្ករមួយបត្ថ និងបន្លែមភាគទី ៤ និងម្ហូបសមគួរដល់បាយនោះ ។ បាត្រដែលមានខ្នាតធំ ឬតូចជាងកំណត់ដែលពោលហើយនោះ មិនហៅថាបាត្រ ។ ពាក្យថា ធ្វើសេចក្តីសន្សំ (បាត្រ) គឺបានដល់បាត្រ (ឯទៀតៗ) ដែលភិក្ខុនីមិនបានអធិដ្ឋាន មិនបានវិកប្ប ។ បាត្រនោះជានិស្សគ្គិយ គឺជានិស្សគ្គិយព្រមគ្នានឹងអរុណរះឡើង បាត្រនោះភិក្ខុនីត្រូវលះដល់សង្ឃក៏បាន គណៈក៏បាន ដល់ភិក្ខុនី ១ រូបក៏បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បាត្រនោះភិក្ខុនីត្រូវលះយ៉ាងនេះ ។

[៩៥] ភិក្ខុនីនោះត្រូវចូលទៅរកសង្ឃ ហើយធ្វើឧត្តរាសង្គចៀងស្មាម្ខាងហើយថ្វាយបង្គំជើងភិក្ខុនីចាស់ៗ អង្គុយច្រហោងផ្គងអញ្ជលីឡើងហើយ

ពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ បាត្ររបស់ខ្ញុំនេះកន្លងរាត្រីហើយ ជានិស្សគ្គិយ ខ្ញុំសូមលះបាត្រនេះដល់សង្ឃ ។ លុះភិក្ខុនីនោះលះរួចហើយ ត្រូវសម្តែងអាបត្តិចេញ ។ ភិក្ខុនីដែលឈ្លាសប្រតិពលគប្បីទទួលអាបត្តិ ។ ភិក្ខុនីសង្ឃត្រូវឲ្យបាត្រដែលភិក្ខុនីលះហើយនោះវិញ ដោយពាក្យថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បាត្រនេះជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះបានលះដល់សង្ឃហើយ ។ បើការលះបង់នេះ សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវឲ្យបាត្រនេះដល់ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះវិញ ។

[៩៦] ភិក្ខុនីនោះត្រូវចូលទៅរកភិក្ខុនីទាំងឡាយច្រើនរូប (២-៣ រូប) ហើយធ្វើឧត្តរាសង្គឆៀងស្មាម្ខាង ហើយថ្វាយបង្គំជើងភិក្ខុនីចាស់ៗ រួចអង្គុយប្រហោងផ្គងអញ្ជលីឡើងពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ បាត្ររបស់ខ្ញុំនេះកន្លងរាត្រីហើយ ជានិស្សគ្គិយ ខ្ញុំសូមលះបាត្រនេះ ដល់លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ។ លុះភិក្ខុនីនោះលះបាត្រហើយ ត្រូវសម្តែងអាបត្តិចេញ ។ ភិក្ខុនីដែលឈ្លាសប្រតិពលគប្បីទទួលអាបត្តិ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយត្រូវឲ្យបាត្រដែលភិក្ខុនីនោះលះហើយដោយពាក្យថា សូមលោកម្ចាស់ទាំង-ឡាយស្តាប់ខ្ញុំ បាត្រនេះរបស់ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ជានិស្សគ្គិយ បានលះដល់លោកម្ចាស់ទាំងឡាយហើយ ។ បើការលះបង់នេះសមគួរដល់លោកម្ចាស់ទាំងឡាយហើយ លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ត្រូវឲ្យបាត្រនេះដល់ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះវិញ ។

[៩៧] ភិក្ខុនីនោះត្រូវចូលទៅរកភិក្ខុនី ១ រូប ធ្វើឧត្តរាសង្គឆៀងស្មា

ម្ចាស់ហើយអង្គុយច្រហោងផ្គងអញ្ជលីឡើង រួចពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ បាត្ររបស់ខ្ញុំនេះកន្លងរាត្រីហើយ ជានិស្សគ្គិយ ខ្ញុំសូមលះបាត្រនេះដល់លោកម្ចាស់ ។ លុះភិក្ខុនីនោះលះរួចហើយ ត្រូវសម្តែងអាបត្តិចេញ ។ ភិក្ខុនី ១ រូបនោះគប្បីទទួលអាបត្តិ ។ ភិក្ខុនី ១ រូបត្រូវឲ្យបាត្រដែលភិក្ខុនីនោះលះហើយដោយពាក្យថា ខ្ញុំឲ្យបាត្រនេះដល់លោកម្ចាស់វិញ ។

[៩៨] បាត្រកន្លងរាត្រីហើយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកន្លងហើយ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ បាត្រកន្លងរាត្រីហើយ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ បាត្រកន្លងរាត្រីហើយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនទាន់កន្លងទេ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ បាត្រមិនបានអធិដ្ឋានទេ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាអធិដ្ឋានហើយ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ បាត្រមិនបានវិកប្បទេ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាវិកប្បហើយ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ បាត្រមិនបានលះទេ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាលះហើយ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ បាត្រមិនបានខូចទេ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាបាត្រខូចហើយ បាត្រមិនបានវិនាសទេ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាវិនាសហើយ ... បាត្រមិនបានបែកទេ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាបែកហើយ ... បាត្រចោរមិនបានដណ្តើមយកទេ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាចោរដណ្តើមយកហើយ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។

[៩៩] ភិក្ខុនីមិនលះបាត្រដែលជានិស្សគ្គិយៈ ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ បាត្រមិនបានកន្លងរាត្រីទេ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកន្លងហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ បាត្រមិនបានកន្លងរាត្រីទេ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ បាត្រមិនបានកន្លងរាត្រីទេ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនកន្លងរាត្រីមែន

មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[១០០] ភិក្ខុនីដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១០ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីអធិដ្ឋានក្នុងអរុណ ១ វិកប្បទុកក្នុងអរុណ ១ លះបង់ (បាត្រនោះ) ខាងក្នុងអរុណ ១ បាត្រខូចខាងក្នុងអរុណ ១ វិនាសខាងក្នុងអរុណ ១ បែកខាងក្នុងអរុណ ១ ពួកចោរដណ្តើមយកខាងក្នុងអរុណ ១ គេកាន់យកដោយវិស្សាសខាងក្នុងអរុណ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[១០១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយមានពួក ៦ មិនឲ្យបាត្រដែលភិក្ខុនីដទៃលះបង់នោះវិញ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវមិនឲ្យបាត្រដែលភិក្ខុនីដទៃលះបង់ហើយនោះទេ ភិក្ខុនីឯណាមិនឲ្យ ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

អដ្ឋកថា

តឹសកកណ្ឌ

ធម៌ទាំងឡាយណា ឈ្មោះនិស្សគ្គិយ ៣០ ដែលព្រះមានព្រះភាគ ប្រកាសទុកហើយដល់ពួកភិក្ខុនី ឥឡូវនេះ នឹងមានវណ្ណនានុក្រម តឹសនិស្សគ្គិយធម៌ទាំងនោះដូចតទៅនេះ

និស្សគ្គិយបាចិត្តិយ

បត្តវគ្គទី ១

បត្តសន្និចយសិក្ខាបទ

[៩៣] ប្រភេទភាជនៈ ហៅថា **អាមត្តា** ក្នុងបទថា **អាមត្តិកាបណំ** នេះ ។ ពួកឈ្មួញភាជនៈទាំងនោះ ឈ្មោះថា **អាមត្តិកា** ។ រានលក់ដូររបស់ ជនទាំងនោះ ឈ្មោះថា **អាមត្តិកាបណា** ។ម្យ៉ាងទៀត សេចក្ដីថា ចេញពីរានលក់ដូរភាជនៈនោះ ។

ពីរបទថា **បត្តសន្និចយំ ករេយ្យ** គឺគប្បីធ្វើការសន្សំបាត្រ សេចក្ដីថា ទុកដាក់បាត្រមិនអធិដ្ឋានក្ដី មិនវិកប្បអស់មួយថ្ងៃក្ដី ។ ពាក្យដ៏សេសបណ្ឌិតគប្បីជ្រាបដោយន័យដូចត្រាស់ទុកហើយ ក្នុងមហាវិភង្គនោះឯង ។ តែមានការប្លែកគ្នាត្រឹមប៉ុណ្ណោះ គឺក្នុងមហាវិភង្គនោះបានបរិហារ ១០ ថ្ងៃ ក្នុងសិក្ខាបទនេះ (បរិហារ) សូម្បីតែមួយថ្ងៃក៏មិនមាន ។ ពាក្យដ៏សេស ដូចគ្នាទាំងអស់នោះឯង ។

សូម្បីសិក្ខាបទនេះ ក៏មានសមុដ្ឋានដូចកឋិនសិក្ខាបទ កើតឡើងតាមកាយ និងវាចា ១ តាមកាយវាចា និងចិត្ត ១ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

បត្តសន្និចយសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

បត្តវគ្គទី ១ សិក្ខាបទទី ២

[១០២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយច្រើនរូបនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសដែលតាំងនៅស្រុកក្រៅ រួចហើយក៏ដើរទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ជាអ្នកមានវត្តល្អ មានឥរិយាបថល្អ តែមានសំពត់អាក្រក់ មានចីវរសៅហ្មង ។ ពួកឧបាសកឃើញភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះហើយ ក៏គិតគ្នាថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយនេះបរិបូណ៌ដោយវត្ត បរិបូណ៌ដោយឥរិយាបថ តែមានសំពត់អាក្រក់ មានចីវរសៅហ្មង ភិក្ខុនីទាំងនេះប្រហែលជាចោរជណ្តើមយក (ចីវរ) ទេដឹង ហើយក៏បានថ្វាយអកាលចីវរដល់ភិក្ខុនីសង្ឃ ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីក៏អធិដ្ឋានថា ពួកយើងបានក្រាលកឋិនហើយ សំពត់នេះជាកាលចីវរហើយក៏ប្រើគ្នាឲ្យចែក (អកាលចីវរនោះ) ។ ពួកឧបាសកបានឃើញភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះហើយ បានពោលពាក្យនេះថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយបានចីវរហើយឬ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះឆ្លើយថា នែអាវុសោ ពួកយើងមិនបានចីវរទេ ថុល្លនន្ទាជាម្ចាស់អធិដ្ឋានថា យើងបានក្រាលកឋិនហើយ (សំពត់នេះ) ជាកាលចីវរ ក៏ប្រើគ្នាឲ្យចែក (អកាលចីវរនោះ) ។ ឧបាសកទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ថុល្លនន្ទាជាម្ចាស់ មិនសមបើនឹងអធិដ្ឋានអកាលចីវរឲ្យជាកាលចីវរដូច្នេះ ហើយប្រើគ្នាឲ្យចែក (អកាលចីវរនោះ) សោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮឧបាសកទាំងនោះកំពុងពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឯណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច

។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ថុល្លនន្ទាជាម្ចាស់ មិនសមបើនឹងអធិដ្ឋានអកាលចីវរឲ្យជាកាលចីវរហើយប្រើគ្នាឲ្យចែកសោះ ។ ទើបភិក្ខុនីទាំងនោះប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីអធិដ្ឋានអកាលចីវរឲ្យជាកាលចីវរហើយប្រើគ្នាឲ្យចែក ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនគួរបើនឹងអធិដ្ឋានអកាលចីវរឲ្យជាកាលចីវរហើយប្រើគ្នាឲ្យចែកសោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើដែលថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីធ្វើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយអធិដ្ឋានអកាលចីវរឲ្យជាកាលចីវរ ហើយប្រើគ្នាឲ្យចែក ភិក្ខុនីនោះត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។

[១០៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ដែលហៅថា អកាលចីវរ គឺកាលបើភិក្ខុនីមិនបានក្រាលកឋិន ចីវរដែលកើតឡើងក្នុង ១១ ខែ (គិតតាំងពី ១ រោច ខែកត្តិក ដល់ ១៥ កើត ខែអស្សុជ) កាលបើភិក្ខុនីបានក្រាលកឋិន ចីវរដែលកើតឡើងក្នុង ៧ ខែ (គិតតាំងពី ១ រោចខែផល្គុនទៅដល់ ១៥ កើតខែអស្សុជ) ចីវរនេះបើទុកជាទាយកប្រគេនចំពោះថាជា

កាលចីវរ ក៏នៅតែហៅថា អកាលចីវរដដែល ។ ភិក្ខុនីអធិដ្ឋានជាកាលចីវរ ហើយ ប្រើគ្នាឲ្យចែកត្រូវអាបត្តិទុក្កដរាល់ប្រយោគ ចីវរនោះជានិស្សគ្គិយក្នុង ពេលដែលបានមក ភិក្ខុនីត្រូវលះដល់សង្ឃក៏បាន គណៈក៏បាន ភិក្ខុនី ១ រូប ក៏បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯចីវរនោះត្រូវភិក្ខុនីលះយ៉ាងនេះ ។បេ។ បពិត្រលោកជាម្ចាស់ ចីវរនេះជាអកាលចីវរ ខ្ញុំអធិដ្ឋានជាកាលចីវរហើយ ប្រើគ្នាឲ្យចែក ជានិស្សគ្គិយ (ត្រូវតែលះ) ខ្ញុំសូមលះចីវរនេះដល់សង្ឃ (ពាក្យតពីនេះទៅមានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃនិស្សគ្គិយកណ្ឌនេះ ហើយ) ។

[១០៤] អកាលចីវរ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាអកាលចីវរ ហើយអធិដ្ឋានឲ្យ ជាកាលចីវរ ហើយប្រើគ្នាឲ្យចែក ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ: ។ អកាលចីវរ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយអធិដ្ឋានឲ្យជាកាលចីវរ ហើយប្រើគ្នាឲ្យចែក ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ: ។ អកាលចីវរ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកាលចីវរ ហើយ អធិដ្ឋានឲ្យជាកាលចីវរ ហើយប្រើគ្នាឲ្យចែក ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ: ។ កាលចីវរ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាអកាលចីវរ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលចីវរ ភិក្ខុនី មានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលចីវរ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកាលចីវរ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[១០៥] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺអកាលចីវរ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាអកាលចីវរមែន ហើយប្រើគ្នាឲ្យចែក (អកាលចីវរនោះ) ១ កាលចីវរ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកាលចីវរមែន ហើយប្រើគ្នា ឲ្យចែក (កាលចីវរនោះ) ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

បត្តវគ្គទី ១

អកាលចីវរសិក្ខាបទ

[១០២] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ២ ដូច្នេះ បទថា **ទុច្ចោលា** ប្រែថា មានសំពត់ខុសពណ៌ សេចក្តីថា មានសំពត់ចាស់ ។

បទថា **អបេយ្យាហិ** កាត់បទជា **អបិ អយ្យាហិ** ប្រែថា អ្នកនាងម្ចាស់ទាំងឡាយបានចីវរហើយឬ ។

[១០៣] ពីរបទថា **អាទិស្ស ទិន្នំ** សេចក្តីថា ចីវរដែលទាយកប្រគេន ពោលថា ពួកភិក្ខុនីដែលមកដល់ហើយ សូមចែកគ្នាចុះ ដូច្នេះក្តី ពោលថា ខ្ញុំប្រគេនសំពត់នេះដល់គណៈក្តី ប្រគេនសំពត់នេះដល់នាងម្ចាស់ទាំងឡាយក្តី ប្រគេនដាក់ទុកទៀបបាតជើង ព្រោះត្រូវការនឹងប្រគេនក្តី ឈ្មោះថា ជាចីវរដែលគេប្រគេនឧទ្ទិស ចីវរនោះរាប់ថា ជាអកាលចីវរទាំងអស់ ។ តែចីវរដែលបានហើយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំព្រះករុណាប្រគេនដល់អ្នកនាងម្ចាស់ គប្បីបង្អោនទៅតាមដែលទាយកប្រគេននោះឯង ។ ពាក្យដ៏សេសមានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

អកាលចីវរសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

បត្តវគ្គទី ១ សិក្ខាបទទី ៣

[១០៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីប្តូរចីវរនឹងភិក្ខុនីមួយរូប ហើយប្រើប្រាស់ ទើបភិក្ខុនីនោះបត់ចីវរនោះហើយទុកដាក់ទៅ ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីបានពោលពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនីនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ចីវរដែលលោកប្តូរនឹងខ្ញុំ ចីវរនោះនៅឯណា ។ ឯភិក្ខុនីនោះយកចីវរនោះចេញមកបង្ហាញដល់ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីបានពោលពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនីនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកចូរយកចីវររបស់លោកទៅវិញចុះ លោកចូរឲ្យចីវរនុ៎ះមកខ្ញុំ ចីវរណារបស់លោក ចីវរនោះជារបស់លោកដដែល ចីវរណារបស់ខ្ញុំ ចីវរនោះជារបស់ខ្ញុំដដែលវិញ លោកចូរឲ្យចីវរនោះមកខ្ញុំ លោកចូរនាំយកចីវររបស់លោកទៅវិញចុះ ហើយក៏ដណ្តើមយកទៅ ។ ទើបភិក្ខុនីនោះបានប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា លោកម្ចាស់ថុល្លនន្ទា មិនសមបើមកប្តូរចីវរនឹងភិក្ខុនីផងគ្នា ហើយដណ្តើមយកទៅវិញសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងកាលនោះឯង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីប្តូរចីវរនឹងភិក្ខុនីផងគ្នា ហើយដណ្តើមយកទៅវិញ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំង

ឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនគួរបើមកប្តូរចីវរនឹងភិក្ខុនីផងគ្នាហើយដណ្តើមយកទៅវិញទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ប្តូរចីវរ នឹងភិក្ខុនីផងគ្នាហើយ ភិក្ខុនីនោះត្រឡប់ពោលយ៉ាងនេះក្នុងកាលជាខាងក្រោយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ណ្ហើយចុះ លោកចូរយកចីវររបស់លោកទៅវិញចុះ លោកចូរឲ្យចីវរនោះមកខ្ញុំវិញ ចីវរណារបស់លោក ចីវរនោះជារបស់លោកដដែល ចីវរណារបស់ខ្ញុំ ចីវរនោះជារបស់ខ្ញុំដដែលវិញ លោកចូរឲ្យចីវរនោះមកខ្ញុំ លោកចូរនាំយកចីវររបស់លោកទៅវិញចុះ (ហើយ) ដណ្តើមយក ឯងក្តី ប្រើគេឲ្យដណ្តើមយកក្តី ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។

[១០៧] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ពាក្យថា នឹងភិក្ខុនីផងគ្នា គឺមួយអន្លើដោយភិក្ខុនីដទៃ ។ ដែលហៅថា ចីវរ គឺ ចីវរ ៦ យ៉ាង ចីវរណាមួយ យ៉ាងតូចបំផុតដែលគួរវិកប្បបាន ។ ពាក្យថា ប្តូរ គឺប្តូរនូវចីវរថ្លៃច្រើនដោយចីវរថ្លៃតិចក្តី នូវចីវរថ្លៃតិចដោយចីវរថ្លៃច្រើនក្តី ។ ពាក្យថា ដណ្តើមយកឯង គឺភិក្ខុនីដណ្តើមខ្លួនឯង ចីវរនោះជានិស្សគ្គិយ ។ ពាក្យថា ប្រើគេឲ្យដណ្តើមយក គឺភិក្ខុនីបង្គាប់អ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ភិក្ខុនីបង្គាប់តែម្តងអ្នកទទួលបង្គាប់ដណ្តើមច្រើនដង ចីវរនោះជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុនីនោះត្រូវលះដល់សង្ឃក៏បាន គណៈក៏បាន ដល់ភិក្ខុនី ១ រូបក៏បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

ចីវរនោះភិក្ខុនីត្រូវលះយ៉ាងនេះ ។បេ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ ចីវរនេះខ្ញុំប្តូរនឹងភិក្ខុនីផងគ្នា ហើយដណ្តើមយកមកវិញ ជានិស្សគ្គិយ (ត្រូវតែលះ) ខ្ញុំសូមលះចីវរនេះដល់សង្ឃ ។ (ពាក្យតពីនេះទៅ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃនិស្សគ្គិយកណ្ឌនេះហើយ) ។

[១០៨] ឧបសម្បន្នា[១] ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាឧបសម្បន្នា ប្តូរចីវរហើយដណ្តើមយកឯងក្តី ប្រើគេឲ្យដណ្តើមយកក្តី ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ប្តូរចីវរហើយដណ្តើមយកឯងក្តី ប្រើគេឲ្យដណ្តើមយកក្តី ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនមែនឧបសម្បន្នា ប្តូរចីវរហើយដណ្តើមយកឯងក្តី ប្រើគេឲ្យដណ្តើមយកក្តី ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីប្តូរបរិក្ខារដទៃ ហើយដណ្តើមយកឯងក្តី ប្រើគេឲ្យដណ្តើមយកក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីប្តូរចីវរក្តី បរិក្ខារដទៃក្តី នឹងអនុបសម្បន្នា ហើយដណ្តើមយកឯងក្តី ប្រើគេឲ្យដណ្តើមយកក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាឧបសម្បន្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាអនុបសម្បន្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[១០៩] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនី (ដែលទទួលប្តូរ) នោះឲ្យវិញ ១ ភិក្ខុនី (ជាអ្នកប្តូរ) ស្និទ្ធស្នាលនឹងភិក្ខុនី (ជាអ្នកទទួលប្តូរ) នោះ កាន់យកទៅ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

១- សំដៅយកភិក្ខុនី ស្រីក្រៅពីភិក្ខុនី ហៅថា អនុបសម្បន្នា ។

អដ្ឋកថា

បត្តវគ្គទី ១

ចីវរបរិវត្តនសិក្ខាបទ

[១០៦] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៣ ដូច្នេះ បទថា **ហន្ទ** ប្រែថា សូមអ្នកនាងម្ចាស់ទទួលទៅ ។

[១០៧] ពីរបទថា **សយំ អច្ឆិន្ទតិ** សេចក្តីថា កាលភិក្ខុនីឲ្យចីវរមួយផ្ទាំងហើយដណ្តើមមកមួយផ្ទាំងវិញ ជានិស្សគ្គិយ ១ ក្នុងចីវរច្រើនផ្ទាំងក៏ជានិស្សគ្គិយច្រើនដែរ ។ បើដណ្តើមយកចីវរច្រើនផ្ទាំងដែលបត់ទុករួមគ្នាត្រូវអាបត្តិតាមចំនួនវត្ថុ ។ តែក្នុងចីវរច្រើនផ្ទាំងដែលគេខ្ចប់រួមគ្នាទុក ត្រូវអាបត្តិតែមួយប៉ុណ្ណោះ ។ ពាក្យដ៏សេសងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនោះ មានសមុដ្ឋាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខ-វេទនា ដូច្នេះឯង ។

ចីវរបរិវត្តនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

បត្តវគ្គទី ៣ សិក្ខាបទទី ៤

[១១០] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមានជំងឺ ។ លំដាប់នោះ ឧបាសកម្នាក់ ចូលទៅរកថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីដែលនៅក្នុងទីនោះ លុះចូលទៅជិតហើយបានពោលពាក្យនេះនឹងថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សេចក្តីមិនសប្បាយកើតមានដល់លោកឬ លោកម្ចាស់ឲ្យខ្ញុំរករបស់អ្វីមក ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីនិយាយថា នែអាវុសោ អាត្មាត្រូវការដោយទឹកដោះរាវ ។ ទើបឧបាសកនោះនាំយកទឹកដោះរាវមានតម្លៃ ១ កហាបណៈ អំពីផ្ទះអ្នកផ្សារម្នាក់ ហើយបានប្រគេនដល់ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីបាននិយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ អាត្មាមិនត្រូវការដោយទឹកដោះរាវទេ អាត្មាត្រូវការដោយប្រេងវិញ ។ ទើបឧបាសកនោះចូលទៅរកអ្នកផ្សារនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងអ្នកផ្សារនោះថា នែអ្នកម្ចាស់ ឮថាលោកម្ចាស់មិនត្រូវការដោយទឹកដោះរាវទេ ត្រូវការតែប្រេង អ្នកចូរយកទឹកដោះរាវរបស់អ្នកទៅវិញចុះ ចូរឲ្យប្រេងដល់ខ្ញុំវិញ ។ អ្នកផ្សារឆ្លើយថា នែអ្នកម្ចាស់ បើយើង នឹងទទួលរបស់ដែលយើងលក់ទៅហើយយកមកវិញ កាលណាយើងនឹងលក់របស់ដាច់ អ្នកនាំយកទឹកដោះរាវទៅដោយតម្លៃទិញទឹកដោះរាវហើយ ចូរអ្នកនាំតម្លៃទិញប្រេងមក ទើបនឹងនាំយកប្រេងទៅបាន ។ ឧបាសកនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា លោកម្ចាស់ថុល្លនន្ទា មិនសមបើនឹង

សុំរបស់ដទៃ ហើយសុំរបស់ឯទៀតសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮឧបាសក នោះកំពុងពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឯណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា លោកម្ចាស់ថុល្លនន្ទា មិនសមបើនឹងសុំរបស់ដទៃ ហើយសុំ របស់ឯទៀតវិញសោះ ។ ទើបភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីសុំរបស់ ដទៃ ហើយសុំរបស់ឯទៀតវិញ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនគួរបើនឹងសុំរបស់ដទៃ ហើយសុំរបស់ ឯទៀតវិញសោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែង ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ សុំរបស់ដទៃ ហើយសុំ របស់ឯទៀតវិញ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។

[១១១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខា បទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ពាក្យថា សុំរបស់ដទៃ គឺបានសុំរបស់ ណាមួយរួចហើយ ។ ពាក្យថា សុំរបស់ឯទៀតវិញ គឺភិក្ខុនីវៀរលែងរបស់ ដែលសុំនោះ ហើយសុំរបស់ឯទៀតវិញ ត្រូវទុក្កដក្នុងប្រយោគសុំ របស់នោះ ជានិស្សគ្គិយក្នុងខណៈដែលបានមក ភិក្ខុនីត្រូវលះរបស់នោះដល់សង្ឃក៏បាន

គណៈក៏បាន ដល់ភិក្ខុនី ១ រូបក៏បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីត្រូវលះយ៉ាងនេះ ។បេ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ របស់ដទៃនេះ ខ្ញុំសុំហើយ ខ្ញុំទៅសុំរបស់ឯទៀតវិញ ជានិស្សគ្គិយ ខ្ញុំសូមលះរបស់នេះដល់សង្ឃ ។ (ពាក្យតពីនេះទៅ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃនិស្សគ្គិយកណ្ឌនេះហើយ) ។

[១១២] របស់ដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថារបស់ដទៃ ហើយសុំរបស់ដទៃថែមទៀត ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ របស់ដទៃ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយសុំរបស់ដទៃថែមទៀត ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ របស់ដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនមែនរបស់ដទៃ ហើយសុំរបស់ដទៃថែមទៀត ត្រូវនិស្សគ្គិយ-បាចិត្តិយៈ ។ មិនមែនរបស់ដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថារបស់ដទៃ ហើយសុំរបស់មិនមែនដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនរបស់ដទៃ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយសុំរបស់មិនមែនដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនរបស់ដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនមែនរបស់ដទៃ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[១១៣] ការៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនី (សុំរបស់ណាមុនហើយ របស់នោះតិចពេកមិនល្មម) សុំរបស់នោះដដែល (ថែមទៀត) ១ ភិក្ខុនី (សុំរបស់អ្វីម្យ៉ាងហើយ) សុំរបស់ដទៃ (ទៀតព្រោះត្រូវផ្សំថ្នាំខានមិនបាន) ១ ភិក្ខុនីសម្តែងអានិសង្សហើយសុំ (ពន្យល់របស់មួយថា ថោកជាងរបស់មួយ ហើយសុំរបស់ថោកនោះ) ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា
បត្តវគ្គទី ១
អញ្ញវិញ្ញាបនសិក្ខាបទ

[១១០] *គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៤ ដូច្នេះ បទថា* **ករយេន** *ប្រែថា ដោយតម្លៃ ។ បានឮថា ភិក្ខុនីឈ្មោះថុល្លនន្ទានោះយល់ថា ឧបាសកនោះសងសប្បិដែលទិញមកហើយ នឹងនាំសូម្បីប្រេងមកបាន ទើបពោលពាក្យនេះថា អាវុសោ អាត្មាមិនត្រូវការដោយសប្បិទេ អាត្មាត្រូវការប្រេង ។*

បទថា **វិញ្ញាបេត្វា** *បានដល់ ប្រាប់ឲ្យដឹងហើយ ឬហាមាត់សូមហើយថា អ្នកចូរនាំរបស់ឈ្មោះនេះមក ។*

[១១៣] *បទថា* **តញ្ញេវ វិញ្ញាបេតិ** *សេចក្តីថា របស់ណាដែលខ្លួនសូមមុន របស់នោះតិចពេកមិនគ្រប់គ្រាន់ ព្រោះដូច្នោះ ទើបសូមរបស់នោះឯងបន្ថែមទៀត ។*

ពីរបទថា **អញ្ញញ្ច វិញ្ញាបេតិ** *សេចក្តីថា បើខ្លួនសូមសប្បិទុកមុន តែព្រោះពេទ្យពោលថា នឹងត្រូវរម្ងាស់ជាមួយគ្នា (រម្ងាស់ចូលគ្នា) ទើបត្រូវការដោយប្រេង ព្រោះដូច្នោះ ទើបសូមបន្ថែមរបស់ដទៃយ៉ាងនេះថា អាត្មាត្រូវការប្រេងផងដែរ ។*

បទថា **អានិសំសំ ទស្សេត្វា វិញ្ញាបេតិ** *សេចក្តីថា បើសប្បិដែលគេនាំមកមានតម្លៃដល់មួយកហាបណៈ ភិក្ខុនីសម្តែងអានិសង្សហើយ សូមយ៉ាងនេះថា ដោយតម្លៃប៉ុណ្ណេះ នឹងបានប្រេង ២ ដង ហើយកិច្ចនេះ នឹង*

សម្រេចបានរហូតទៅ ដោយប្រេងនេះ ព្រោះដូច្នោះ អ្នកចូរនាំប្រេងមកចុះ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៦ ជាកិរិយាផង ជាអកិរិយាផង ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

អញ្ញវិញ្ញាបនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

បត្តវគ្គទី ៧ សិក្ខាបទទី ៩

[១១៩] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមានជំងឺ ។ ឧបាសកម្នាក់ ចូលទៅរកថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីក្នុងវេលានោះ លុះចូលទៅជិតហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់អាចអត់ទ្រាំសេចក្តីទុក្ខបានឬទេ លោកម្ចាស់អាចញ៉ាំងឥរិយាបថឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឬទេ ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីឆ្លើយថា នែអាវុសោ អាត្មាមិនអាចអត់ទ្រាំសេចក្តីទុក្ខបានទេ មិនអាចញ៉ាំងឥរិយាបថឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានទេ ។ ឧបាសកនោះនិយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំនឹងទុកកហាបណៈក្នុងផ្ទះអ្នកផ្សារឯណោះ លោកត្រូវការរបស់ណា លោកគប្បីឲ្យបុគ្គលណាមួយទៅនាំយករបស់នោះអំពីផ្ទះនោះ មកចុះ ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីបង្គាប់សិក្ខមានា ១ រូបថា នែសិក្ខមានា នាងចូរទៅនាំយកប្រេង ១ កហាបណៈអំពីផ្ទះអ្នកផ្សារឯណោះមក ។ ទើបនាងសិក្ខមានានោះទៅនាំយកប្រេង ១ កហាបណៈ អំពីផ្ទះអ្នកផ្សារនោះមកប្រគេនថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីបានពោលយ៉ាងនេះថា នែសិក្ខមានា យើងមិនត្រូវការនឹងប្រេងទេ យើងត្រូវការតែទឹកដោះរាវ ។ ឯសិក្ខមានានោះចូលទៅរកអ្នកផ្សារនោះ លុះចូលទៅហើយ បានពោលពាក្យនេះ នឹងអ្នកផ្សារនោះថា នែអាវុសោ ឮថា លោកម្ចាស់មិនត្រូវការនឹងប្រេងទេ ត្រូវការតែទឹកដោះរាវ ហ៏ អ្នកចូរយកប្រេងរបស់អ្នកទៅចុះ ចូរឲ្យទឹកដោះរាវ

មកខ្ញុំវិញ ។ អ្នកផ្សារនោះ និយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ បើខ្ញុំករុណានឹងទទួលយករបស់ដែលលក់ទៅហើយមកវិញ កាលណាខ្ញុំករុណានឹងលក់របស់ដាច់ លោកនាំយកប្រេងតាមតម្លៃរបស់ប្រេងទៅ ហើយចូរនាំយកតម្លៃទិញទឹកដោះរាវមក (ទៀត) ទើបលោកនាំយកទឹកដោះរាវទៅបាន ។ សិក្ខមានានោះក៏ឈរយំ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានពោលពាក្យនេះ នឹងសិក្ខមានានោះថា នែសិក្ខមានា ហេតុអ្វីក៏នាងយំ ។ ទើបសិក្ខមានានោះប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា លោកម្ចាស់ថុល្លនន្ទា មិនសមបើនឹងឲ្យគេទិញរបស់ដទៃហើយ ត្រឡប់ឲ្យគេទិញរបស់ឯទៀតសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយឮថា ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីឲ្យគេទិញរបស់ដទៃហើយ ត្រឡប់ឲ្យគេទិញរបស់ឯទៀតពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនគួរបើនឹងឲ្យគេទិញរបស់ដទៃហើយ ត្រឡប់ឲ្យគេទិញ របស់ឯទៀតសោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យគេទិញរបស់ដទៃហើយ ត្រឡប់ឲ្យគេទិញរបស់ឯទៀតវិញ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។

[១១៥] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី

១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេទិញរបស់ដទៃហើយ គឺឲ្យគេទិញរបស់ណាមួយហើយ ។ ពាក្យថា ត្រឡប់ឲ្យគេទិញរបស់ឯទៀតវិញ គឺភិក្ខុនីមិនឲ្យគេទិញរបស់នោះ ហើយឲ្យគេទិញរបស់ដទៃវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដក្នុងប្រយោគដែលឲ្យទិញ របស់នោះជានិស្សគ្គិយ ក្នុងខណៈដែលបានមកភិក្ខុនីត្រូវលះរបស់នោះដល់សង្ឃក៏បាន គណៈក៏បាន ដល់ភិក្ខុនី ១ រូបក៏បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីត្រូវលះយ៉ាងនេះ ។បេ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ របស់ដទៃនេះ ខ្ញុំឲ្យគេទិញរួចហើយ ត្រឡប់ឲ្យគេទិញរបស់ដទៃវិញទៀត ជានិស្សគ្គិយ ខ្ញុំសូមលះរបស់នេះដល់សង្ឃ ។ (ពាក្យតពីនេះទៅមានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃនិស្សគ្គិយកណ្ឌនេះហើយ) ។

[១១៦] របស់ដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថារបស់ដទៃ ហើយឲ្យគេទិញរបស់ឯទៀតវិញ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ របស់ដទៃ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យហើយឲ្យគេទិញរបស់ឯទៀតវិញ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ របស់ដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនមែនរបស់ដទៃ ហើយឲ្យគេទិញរបស់ឯទៀតវិញ ត្រូវនិស្សគ្គិយ-បាចិត្តិយៈ ។ មិនមែនរបស់ដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថារបស់ដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនរបស់ដទៃ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនរបស់ដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនមែនរបស់ដទៃ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[១១៧] ភិក្ខុនីដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនី (ឲ្យគេទិញរបស់ណាមុនហើយ របស់នោះតិចពេកមិនល្មម) ហើយឲ្យគេទិញរបស់នោះដដែល (ថែមទៀត) ១ ភិក្ខុនី (ឲ្យគេទិញរបស់អ្វី

ម្យ៉ាងមុនហើយ) ឲ្យគេទិញរបស់មួយដទៃទៀត ដោយត្រូវការផ្សំថ្នាំជាដើម ១ ភិក្ខុនីសម្តែងអានិសង្សហើយឲ្យគេទិញ ១ ភិក្ខុនីធុត្ត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

បត្តវគ្គទី ១

អញ្ញចេតាបនសិក្ខាបទ

[១១៤] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៥ ដូច្នេះ បានឮថា ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី នោះសម្គាល់ថា កុលធីតានេះ ជាអ្នកស្លុកស្លម្ភ អញប្រាប់យ៉ាងនេះហើយ នឹងរក្សាប្រេងនេះទុក នាំសប្បិអំពីផ្ទះនៃត្រកូលរបស់ខ្លួន មកប្រគេនអញ ទើបបានពោលពាក្យថា **សិក្ខមានេ** ជាដើមនេះ ។

បទថា **ចេតាបេត្វា** មានអត្ថត្រឹមតែថា ប្រាប់ឲ្យយល់ហើយប៉ុណ្ណោះ ពាក្យដ៏សេសទាំងអស់ ដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ៤ នោះឯង ។

អញ្ញចេតាបនសិក្ខាបទ

វិនយបិដក

បត្តវគ្គទី ១ សិក្ខាបទទី ៦

[១១៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ឧបាសកទាំងឡាយប្រមូលបរិក្ខារដែលរៃបានមក ដើម្បីប្រយោជន៍ចាត់ចែងចីវរដល់ភិក្ខុនីសង្ឃ ហើយផ្ញើទុកបរិក្ខារ (នោះ) ក្នុងផ្ទះអ្នកលក់សំពត់បាវារម្នាក់ ហើយចូលទៅរកភិក្ខុនីទាំងឡាយ រួចពោលពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ យើងផ្ញើទុកបរិក្ខារប្រយោជន៍ដើម្បីចាត់ចែងចីវរ ក្នុងផ្ទះអ្នកលក់សំពត់បាវារឯណោះហើយ ចូរលោកទាំងឡាយឲ្យគេនាំចីវរអំពីផ្ទះនោះមកចែកគ្នាចុះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យគេទិញភេសជ្ជៈខ្លួនឯង ដោយបរិក្ខារនោះហើយបរិភោគ ។ ឧបាសកទាំងឡាយដឹងហើយ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយ មិនសមបើនឹងឲ្យគេទិញរបស់ដទៃ ដោយបរិក្ខារដែលទាយកប្រគេនដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ គេឧទ្ទិសដើម្បីវត្ថុដទៃ ជារបស់សង្ឃសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮឧបាសកទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះ-បង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្ដីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំង-ឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យគេទិញរបស់ដទៃ ដោយបរិក្ខារដែលទាយកប្រគេនដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ គេឧទ្ទិសដើម្បីវត្ថុដទៃ ជារបស់សង្ឃសោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យគេទិញរបស់ដទៃដោយបរិក្ខារដែលទាយកប្រគេនដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ គេឧទ្ទិសដើម្បីវត្ថុដទៃ ជារបស់

សង្ឃ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យគេទិញរបស់ដទៃ ដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យ ដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ គេឧទ្ទិសដើម្បីវត្ថុដទៃ ជារបស់សង្ឃទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនទាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះ ថា ភិក្ខុនីណាមួយឲ្យគេទិញរបស់ដទៃ ដោយបរិក្ខារដែលទាយកប្រគេនដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ គេឧទ្ទិសដើម្បីវត្ថុដទៃ ជារបស់សង្ឃ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។

[១១៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ពាក្យថា ដោយបរិក្ខារដែលទាយកប្រគេនដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ គេឧទ្ទិសដើម្បីវត្ថុដទៃ គឺទាយកគេឲ្យដើម្បីវត្ថុដទៃ ។ ពាក្យថា ជារបស់សង្ឃ គឺទាយកប្រគេនចំពោះតែសង្ឃ មិនចំពោះគណៈ មិនចំពោះភិក្ខុនី ១ រូបទេ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេទិញរបស់ដទៃ គឺរបស់ដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុណា ហើយភិក្ខុនីវៀរលែងវត្ថុនោះ ឲ្យគេទិញរបស់ដទៃវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ក្នុងប្រយោគដែលឲ្យទិញ របស់នោះជានិស្សគ្គិយក្នុងខណៈដែលបានមក ភិក្ខុនីត្រូវលះរបស់នោះដល់សង្ឃក៏បាន ដល់គណៈក៏បាន ដល់ភិក្ខុនី ១ រូបក៏បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីត្រូវលះវត្ថុនោះយ៉ាងនេះ ។បេ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ វត្ថុដទៃនេះ ខ្ញុំឲ្យគេទិញដោយ

បរិក្ខារដែលទាយកគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្តដទៃ ឲ្យចំពោះវត្តដទៃ ជារបស់សង្ឃ (របស់នេះ) ជានិស្សគ្គិយ ខ្ញុំសូមលះវត្តនេះដល់សង្ឃ ។ (ពាក្យតពីនេះទៅមានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃនិស្សគ្គិយកណ្ឌនេះ) ។

[១២០] របស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្តដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថារបស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្តដទៃ ហើយឲ្យគេទិញវត្តដទៃវិញ ត្រូវនិស្សគ្គិយ-បាចិត្តិយៈ ។ របស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្តដទៃ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយឲ្យគេទិញវត្តដទៃវិញ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ របស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្តដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនមែនរបស់ដែលគេឲ្យដើម្បី ប្រយោជន៍វត្តដទៃទេ ហើយឲ្យគេទិញវត្តដទៃវិញ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីនោះបានវត្ថុដែលខ្លួនលះនោះមកវិញហើយ ត្រូវបង្អោនទៅក្នុងវត្តដែលទាយកគេឲ្យចំពោះយ៉ាងណា ។ មិនមែនរបស់ដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្តដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាវត្តដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្តដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនរបស់ដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្តដទៃ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនរបស់ដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្តដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនមែនរបស់ដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្តដទៃ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[១២១] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺ (ទាយកប្រគេនដើម្បីវត្តណា) ភិក្ខុនី (ឲ្យគេទិញវត្តនោះហើយ) បង្អោនវត្តដែលសល់ (ពីនោះទៅដើម្បីវត្តឯទៀត) ១ ភិក្ខុនីប្រាប់ម្ចាស់ទាន ហើយទើបបង្អោនទៅ ១ ភិក្ខុនីឲ្យគេចាត់ចែងខុសបំណងទាយកក្នុងពេល ដែលមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

បត្តវគ្គទី ១

បឋមសង្ឃិកចេតាបនសិក្ខាបទ

[១១៨] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៦ ដូច្នេះ បទថា **ឆន្ទកំ** នេះ ជាឈ្មោះនៃបរិក្ខារ (របស់របរប្រើប្រាស់) ដែលគេប្រគេន ដែលញុំាងឲ្យកើតសេចក្តីពេញចិត្ត និងការពេញចិត្តដល់អ្នកដទៃ ហើយកាន់យកយ៉ាងនេះថា ពួកយើងនឹងធ្វើកិច្ចប្រកបដោយធម៌ (បុញ្ញកម្ម) ឈ្មោះនេះ អ្នកទាំង-ឡាយចូរឲ្យទ្រព្យដែលពួកអ្នកអាចនឹងឲ្យបាន ។

បទថា **អញ្ញទត្ថិកេន** គឺដែលគេប្រគេនទុកដើម្បីជាមូលតម្លៃ ដល់បច្ច័យណាមួយ ។

បទថា **អញ្ញុទ្ទិសិកេន** គឺដែលគេប្រគេនឧទ្ទិសទុកយ៉ាងណាមួយ ។

បទថា **សង្ឃិកេន** គឺដែលគេតាំងចិត្តប្រគេនដល់សង្ឃ ។

[១២១] ពីរបទថា **សេសកំ ឧបនេតិ** សេចក្តីថា សង្ឃឲ្យប្រើបច្ច័យដែលគេប្រគេនកប្បិយភណ្ឌជាមូលតម្លៃ ហើយបង្អោនរបស់ដ៏សេសទៅដើម្បីប្រយោជន៍ដល់បច្ច័យដទៃ ។

ពីរបទថា **សាមិកេ អបលោកេត្វា** សេចក្តីថា សូមអនុញ្ញាតអំពីម្ចាស់ទ្រព្យ ហើយបង្អោនទៅយ៉ាងនេះថា ពួកអ្នកប្រគេនកប្បិយភណ្ឌ ដើម្បីជាមូលតម្លៃនៃចីវរ និងចីវររបស់ពួកយើងមាន តែត្រូវការដោយប្រេងជាដើម ។

បទថា **អាបទាសុ** សេចក្តីថា ព្រោះអន្តរាយដូច្នោះ ពួកភិក្ខុនីនាំគ្នា

បោលវត្ត កៀសខ្លួនទៅ ក្នុងអន្តរាយមានសភាពបែបនោះ ទោះផ្លាស់ប្តូររបស់ណាមួយ គួរ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៦ ជាកិរិយាផង ជាអកិរិយាផង ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

បឋមសង្ឃិកចេតាបនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

បត្តវគ្គទី ១ សិក្ខាបទទី ៧

[១២២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតវ័នរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ឧបាសកទាំងឡាយប្រមូលបរិក្ខារដែលបានមកហើយផ្ញើទុកបរិក្ខារ (នោះ) ក្នុងផ្ទះអ្នកលក់សំពត់បាវារម្នាក់ ដើម្បីចាត់ចែងចីវរដល់ភិក្ខុនីសង្ឃ ហើយចូលទៅរកភិក្ខុនីទាំងឡាយពោលពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ យើងទាំងឡាយផ្ញើទុកបរិក្ខារដើម្បីចាត់ចែងចីវរក្នុងផ្ទះអ្នកលក់សំពត់បាវារឈ្មោះឯណោះហើយ លោកទាំងឡាយ ចូរឲ្យអ្នកណាមួយនាំយកចីវរអំពីផ្ទះនោះមកចែកគ្នាចុះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យគេទិញភេសជ្ជៈដោយបរិក្ខារនោះផង ដោយវត្ថុដែលសូមគេខ្លួនឯងផងហើយក៏បរិភោគ ។ ឧបាសកទាំងឡាយដឹងហើយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃ ដោយបរិក្ខារដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃជារបស់សង្ឃ និងដោយវត្ថុដែលសូមដោយខ្លួនឯងសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮឧបាសកទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃ ដោយបរិក្ខារដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃជារបស់សង្ឃ និងដោយវត្ថុដែលសូមដោយខ្លួនឯងសោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

ឮថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃដោយបរិក្ខារដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់សង្ឃ និងដោយវត្ថុដែលសូមដោយខ្លួនឯង ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃ ដោយបរិក្ខារដែលទាយកឲ្យ ដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់សង្ឃ និងដោយវត្ថុដែលសូមដោយខ្លួនឯងទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃ ដោយបរិក្ខារដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់សង្ឃ ដោយវត្ថុដែលសូមដោយខ្លួនឯង ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។

[១២៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ពាក្យថា ដោយបរិក្ខារដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ គឺដោយវត្ថុដែលទាយកគេឲ្យដើម្បីវត្ថុដទៃ ។ ពាក្យថា ជារបស់សង្ឃ គឺទាយកបរិច្ចាគចំពោះតែសង្ឃ មិនមែនចំពោះគណៈ មិនមែនចំពោះភិក្ខុនី ១ រូប ។ ពាក្យថា ដោយវត្ថុដែលសូមដោយខ្លួនឯង គឺដោយវត្ថុដែលសូម (គេ) ដោយខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា ឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃ គឺរបស់ដែលទាយកឲ្យដើម្បីចាត់ចែងវត្ថុឯណា ភិក្ខុនីវៀរលែងរបស់នោះហើយ ឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃវិញ ត្រូវទុក្កដក្នុងប្រយោគដែលឲ្យទិញ

វត្ថុនោះជានិស្សគ្គិយក្នុងខណៈដែលបានមក ភិក្ខុនីត្រូវលះវត្ថុនោះដល់សង្ឃក៏បាន ដល់គណៈក៏បាន ដល់ភិក្ខុនី ១ រូបក៏បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីត្រូវលះយ៉ាងនេះ ។បេ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ វត្ថុដទៃនេះ ខ្ញុំឲ្យគេទិញដោយបរិក្ខារដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់សង្ឃ និងដោយវត្ថុដែលសូមដោយខ្លួនឯង (វត្ថុនេះ) ជានិស្សគ្គិយ (ត្រូវតែលះបង់) ខ្ញុំសូមលះវត្ថុនេះដល់សង្ឃ ។ (ពាក្យតពីនេះទៅមានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃនិស្សគ្គិយកណ្ឌនេះ) ។

[១២៨] របស់ដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថារបស់ដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃមែន ហើយឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃវិញ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ របស់ដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃវិញ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ របស់ដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនមែនរបស់ដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ហើយឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃវិញ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីនោះ បានវត្ថុដែលលះដល់សង្ឃមកវិញហើយ ត្រូវបង្អោនទៅក្នុងវត្ថុដែលទាយកគេឲ្យចំពោះយ៉ាងណា ។ មិនមែនរបស់ដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថារបស់ដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនរបស់ដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនរបស់ដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនមែនរបស់

ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[១២៥] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីបង្អោនរបស់ដែលសល់ទៅ ១ ភិក្ខុនីប្រាប់ម្ចាស់ទានហើយទើបបង្អោនទៅ ១ ភិក្ខុនីឲ្យគេចាត់ចែងខុសបំណងទាយក ក្នុងសម័យដែលមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

បត្តវគ្គទី ១

ទុតិយសង្ឃិកចេតាបនសិក្ខាបទ

[១២២] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ ដូច្នេះ បទថា **សញ្ញាចិកេន** គឺដែលខ្លួនសូមមកជាចំណែកខ្លួនឯង ។ បទនេះឯងធ្វើឲ្យផ្សេងគ្នា ក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ នេះ ។ បទដ៏សេស ដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ៦ នោះឯង ។

ទុតិយសង្ឃិកចេតាបនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

បត្តវគ្គទី ១ សិក្ខាបទទី ៨

[១២៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយជាអ្នកនៅក្នុងបរិវេណរបស់ប្រជុំជន ១ ពួក ជាពួកភិក្ខុនីលំបាកដោយបបរ ។ គ្រានោះឯង ប្រជុំជននោះ ក៏ប្រមូលបរិក្ខារដែលរៃបានមកហើយផ្ញើទុកបរិក្ខារ (នោះ) ក្នុងផ្ទះអ្នកផ្សារម្នាក់ ដើម្បីចាត់ចែងបបរដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ទើបចូលទៅរកភិក្ខុនីទាំងឡាយ ហើយបានពោលពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ យើងទាំងឡាយទុកបរិក្ខារ ដើម្បីចាត់ចែងបបរក្នុងផ្ទះអ្នកផ្សារឈ្មោះឯណោះ ចូរលោកទាំងឡាយឲ្យអ្នកណាមួយនាំយកអង្ករទាំងឡាយ អំពីផ្ទះនោះហើយឲ្យគេចម្អិនបបរចាន់ចុះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យគេទិញភេសជ្ជៈដោយបរិក្ខារនោះហើយក៏បរិភោគ ។ ទើបប្រជុំជននោះដឹងហើយ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ គេឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់គណៈសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮឧបាសក[១] នោះកំពុងពោលទោស តិះដៀលបន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃ ដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ គេឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់គណៈសោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុ

១- ប្រហែលជាប្រជុំជនទេដឹង ។

ទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យ ដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ គេឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់គណៈ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះសម្ពុទ្ធ ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនគួរបើ នឹងឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃ ដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ឲ្យ ចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់គណៈទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យ ជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនី ទាំងឡាយ ចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យគេ ទិញវត្ថុដទៃ ដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់គណៈ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។

[១២៧] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខា បទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ពាក្យថា ដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បី ប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ គឺដោយបរិក្ខារដែលទាយកប្រគេន ប្រយោជន៍ដើម្បីចាត់ចែងវត្ថុឯទៀត ។ ពាក្យថា ជារបស់គណៈ (គឺទាយក លះចំពោះ) តែគណៈ មិនមែនលះចំពោះសង្ឃ មិនមែនលះចំពោះភិក្ខុនី ១ រូប ។ ពាក្យថា ឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃ គឺរបស់ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុណា ភិក្ខុនីមិនឲ្យទិញវត្ថុនោះ ហើយឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដក្នុង ប្រយោគដែលឲ្យទិញ របស់នោះជានិស្សគ្គិយក្នុងខណៈដែលបានមក ភិក្ខុនី ត្រូវតែលះរបស់នោះដល់សង្ឃក៏បាន ដល់គណៈក៏បាន ដល់ភិក្ខុនី ១ រូបក៏

បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីត្រូវតែលះរបស់នោះយ៉ាងនេះ ។បេ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ របស់ដទៃនេះ ខ្ញុំឲ្យគេទិញដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ គេឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់គណៈ ជានិស្សគ្គិយ ខ្ញុំសូមលះរបស់នេះដល់សង្ឃ ។ (ពាក្យតពីនេះទៅមានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃនិស្សគ្គិយកណ្ឌនេះ) ។

[១២៨] របស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថារបស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ហើយឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃវិញ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ របស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃវិញ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ របស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនមែនរបស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ហើយឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃវិញ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីបានវត្ថុដែលខ្ទនលះនោះមកវិញហើយ ត្រូវបង្អោនទៅក្នុងវត្ថុដែលគេឲ្យចំពោះយ៉ាងណា ។ មិនមែនរបស់ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថារបស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនរបស់ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនរបស់ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនមែនរបស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[១២៩] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីបង្អោនទៅនូវរបស់ដែលសល់ ១ ភិក្ខុនីប្រាប់ម្ចាស់ទានហើយទើប

បង្អោនទៅ ១ ភិក្ខុនីឲ្យគេបាត់បែងខុសបំណាងទាយកក្នុងសម័យមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

បត្តវគ្គទី ១

បឋមគណិកចេតាបនសិក្ខាបទ

[១២៦] *គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៨ ដូច្នេះ បទថា* **មហាជនិកេន** *គឺទាយកតាំងចិត្តប្រគេនដល់គណៈ (ដល់ភិក្ខុនីជាច្រើន) បទថា* **មហាជនិកេន** *ដែលគេ តាំងចិត្តប្រគេនដល់ភិក្ខុនីដ៏ច្រើននេះឯង ធ្វើឲ្យផ្សេងគ្នាក្នុងសិក្ខាបទនេះ ។*

បឋមគណិកចេតាបនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

បត្តវគ្គទី ៣ សិក្ខាបទទី ៩

[១៣០] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយនៅក្នុងបរិវេណរបស់ប្រជុំជន ១ ពួក ជាពួកភិក្ខុនីលំបាកដោយបបរ ។ គ្រានោះឯង ប្រជុំជននោះប្រមូលបរិក្ខារដែលរៃបានមក ដើម្បីចាត់ចែងបបរដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ហើយទុកបរិក្ខារ (នោះ) ក្នុងផ្ទះអ្នកផ្សារម្នាក់ ទើបចូលទៅរកភិក្ខុនីទាំងឡាយហើយបាននិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់យើងទាំងឡាយ ទុកបរិក្ខារដើម្បីចាត់ចែងបបរក្នុងផ្ទះអ្នកផ្សារឈ្មោះឯណោះ ចូរលោកទាំងឡាយឲ្យគេនាំយកអង្ករទាំងឡាយអំពីផ្ទះនោះមក ហើយចម្អិនបបរឆាន់ចុះ ។ តែភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យគេទិញភេសជ្ជៈ ដោយបរិក្ខារនោះផង ដោយរបស់ដែលសូមគេដោយខ្លួនឯងផង ហើយបរិភោគ ។ ឯប្រជុំជននោះដឹងហើយ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃ ដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ គេឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់គណៈ និងដោយវត្ថុដែលសូមដោយខ្លួនឯងសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ បានឮប្រជុំជននោះកំពុងពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃ ដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍

វត្ថុដទៃ គេឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់គណៈ និងដោយវត្ថុដែលសូមដោយខ្លួនឯងសោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យគេទិញរបស់ដទៃ ដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ គេឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់គណៈ និងដោយវត្ថុដែលសូមដោយខ្លួនឯង ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនគួរបើនឹងឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ គេឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់គណៈ និងដោយវត្ថុដែលសូមដោយខ្លួនឯងសោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃ ដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ គេឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់គណៈ និងដោយវត្ថុដែលសូមដោយខ្លួនឯង ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។

[១៣១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ពាក្យថា ដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ គេឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ គឺដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីចាត់ចែងវត្ថុឯទៀត ។ ពាក្យថា ជារបស់គណៈ គឺគេលះចំពោះតែគណៈ មិនមែនចំពោះសង្ឃ មិនមែនចំពោះភិក្ខុនី ១ រូបទេ ។ ពាក្យថា ដោយវត្ថុដែលសូមដោយខ្លួនឯង គឺវត្ថុដែលសូមគេបានមកហើយ ដោយខ្លួនឯង ។ ពាក្យ

ថា ឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃ គឺរបស់ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុណា ភិក្ខុនីមិនឲ្យគេទិញវត្ថុនោះ ហើយឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដក្នុងប្រយោគដែលឲ្យទិញ វត្ថុនោះជានិស្សគ្គិយក្នុងខណៈដែលបានមក ភិក្ខុនីត្រូវលះរបស់នោះដល់សង្ឃក៏បាន ដល់គណៈក៏បាន ដល់ភិក្ខុនី ១ រូបក៏បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីត្រូវលះរបស់នោះយ៉ាងនេះ ។បេ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ វត្ថុដទៃនេះ ខ្ញុំឲ្យគេទិញដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ គេឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់គណៈ និងដោយវត្ថុដែលសូមបានមកដោយខ្លួនឯង ជានិស្សគ្គិយ ខ្ញុំសូមលះវត្ថុនេះដល់សង្ឃ ។ (ពាក្យតពីនេះទៅមានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃនិស្សគ្គិយកណ្ឌនេះ) ។

[១៣២] របស់ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថារបស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃមែន ហើយឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ របស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយឲ្យទិញវត្ថុដទៃវិញ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ របស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនមែនរបស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ហើយឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃវិញ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីបានវត្ថុដែលខ្លួនលះនោះមកវិញហើយ ត្រូវបង្អោនទៅក្នុងវត្ថុដែលទាយកគេឲ្យចំពោះយ៉ាងណា ។ មិនមែនរបស់ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថារបស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនរបស់ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

មិនមែនរបស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនមែនរបស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[១៣៣] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីបង្អោនទៅនូវរបស់ដែលសល់ ១ ភិក្ខុនីប្រាប់ម្ចាស់របស់ហើយ ទើបបង្អោនទៅ ១ ភិក្ខុនីឲ្យគេចាត់ចែងខុសបំណងទាយកក្នុងពេលមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

បត្តវគ្គទី ១

ទុតិយគណិកាចោយសិក្ខាបទ

[១៣០] *គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៩ ដូច្នេះ បទថា* **សញ្ញាចិកេន** *(សូមមកជាចំណែកផ្ទាល់ខ្លួន) នេះ លើសជាងបទថា* **មហាជនិកេន** *(ដែលគេតាំងចិត្តប្រគេនដល់ភិក្ខុនីជាច្រើន) នេះទៅ ។*

ទុតិយគណិកសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក
បត្តវគ្គទី ១ សិក្ខាបទទី ១០

[១៣៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីជាពហុស្សូត ជាអ្នកឈ្លាស និយាយក្លៀវក្លា ប្រសប់ធ្វើធម្មីកថា ។ មនុស្សទាំងឡាយជាច្រើន តែងចូលទៅអង្គុយជិត (សេពគប់) នឹងថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ។ សម័យនោះឯង ទីបរិវេណរបស់ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ក៏បាក់បែកទ្រុឌទ្រោម ។ មនុស្សទាំងឡាយបានពោលពាក្យនេះនឹងថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ទីបរិវេណរបស់លោកនេះ ទ្រុឌទ្រោមទៅដោយហេតុអ្វី ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី និយាយថា នែអ្នកដ៏មានអាយុ ព្រោះគ្មានពួកអ្នកឲ្យ គ្មានពួកអ្នកធ្វើ ។ ទើបមនុស្សទាំងឡាយនោះ ប្រមូលបរិក្ខារដែលរៃបានមកដើម្បីប្រយោជន៍ទីបរិវេណនៃថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ហើយបានឲ្យបរិក្ខារនោះដល់ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីឲ្យគេទិញភេសជ្ជៈដោយបរិក្ខារនោះផង ដោយរបស់ដែលសូម ដោយខ្លួនឯងផង ហើយក៏បរិភោគ ។ មនុស្សទាំងឡាយដឹងហើយ ក៏ពោលទោសតិះដៀល បន្ទះបន្ទាប់ថា លោកម្ចាស់ថុល្លនន្ទាមិនសមបើនឹងឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ គេឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់បុគ្គល និងដោយវត្ថុដែលសូមមកដោយខ្លួនឯងសោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃ ដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់បុគ្គល និងដោយវត្ថុដែលសូមដោយខ្លួនឯង ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាប

ទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនគួរបើនឹងឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃ ដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ គេឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់បុគ្គល និងដោយវត្ថុដែលសូមដោយខ្លួនឯងទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្ដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃ ដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ គេឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់បុគ្គល និងដោយវត្ថុដែលសូមដោយខ្លួនឯង ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។

[១៣៥] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ពាក្យថា ដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ គេឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ គឺដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីចាត់ចែងវត្ថុឯទៀត ។ ពាក្យថា ជារបស់បុគ្គល គឺគេឲ្យចំពោះតែភិក្ខុនី ១ រូប មិនឲ្យដល់សង្ឃ មិនឲ្យដល់គណៈឡើយ ។ ពាក្យថា ដោយវត្ថុដែលសូមដោយខ្លួនឯង គឺវត្ថុដែលសូមគេមកដោយខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា ឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃ គឺរបស់ដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុណា ភិក្ខុនីមិនឲ្យគេទិញវត្ថុនោះហើយឲ្យគេទិញវត្ថុឯទៀតវិញ ត្រូវទុក្កដក្នុងប្រយោគដែលឲ្យទិញ វត្ថុនោះជានិស្សគ្គិយក្នុងខណៈដែលបានមក ភិក្ខុនីគប្បីលះវត្ថុនោះដល់សង្ឃក៏បាន ដល់គណៈក៏បាន ដល់ភិក្ខុនី ១ រូបក៏បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនី

ត្រូវលះរបស់នោះយ៉ាងនេះ ។បេ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ វត្ថុដទៃនេះខ្ញុំឲ្យគេទិញ ដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ គេឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់បុគ្គល និងដោយវត្ថុដែលសូមដោយខ្លួនឯង ជានិស្សគ្គិយ ខ្ញុំសូមលះវត្ថុនេះដល់សង្ឃ ។ (ពាក្យតពីនេះទៅមានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃនិស្សគ្គិយកណ្ឌនេះ) ។

[១៣៦] របស់ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថារបស់ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ហើយឲ្យគេទិញវត្ថុឯទៀត ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ របស់ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃវិញ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ របស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនមែនរបស់ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ហើយឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃវិញ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីបានវត្ថុដែលលះនោះមកវិញហើយ គប្បីបង្អោនទៅក្នុងវត្ថុដែលទាយកគេឲ្យចំពោះយ៉ាងណា ។ មិនមែនរបស់ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថារបស់ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនរបស់ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនរបស់ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនមែនរបស់ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[១៣៧] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីបង្អោនទៅនូវរបស់ដែលសល់ ១ ភិក្ខុនីប្រាប់ម្ចាស់ទានហើយ ទើបបង្អោនទៅ ១ ភិក្ខុនីឲ្យគេចាត់ចែងខុសបំណងទាយក ព្រោះមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

បត្តវគ្គទី ១

បុគ្គលិកចេតាបនសិក្ខាបទ

[១៣៤] *គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១០ ដូច្នេះ ពីរបទថា* **បរិវេណំ ឧទ្រិយតិ** *បានដល់ បរិវេណទ្រុឌទ្រោម សេចក្តីថា កំពុងបាក់បែក ។ ឯពាក្យដែលប្លែកគ្នាត្រឹមប៉ុណ្ណោះយ៉ាងនេះថា គេតាំងចិត្តប្រគេនបុគ្គល តែសូមមកជាចំណែកផ្ទាល់ខ្លួន ។ បទដ៏សេសក៏ដូចគ្នានឹងបទដើមៗ នោះឯង ។*

បុគ្គលិកចេតាបនសិក្ខាបទ ចប់

បត្តវគ្គទី ១ ចប់

វិនយបិដក

ចីវរវគ្គទី ២ សិក្ខាបទទី ១

[១៣៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ក្បែរក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីឈ្មោះថុល្លនន្ទាជាពហុស្សូត ជាស្រីមានថ្វីមាត់ ក្លៀវក្លា ប្រសប់ធ្វើធម្មីកថា ។ គ្រានោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសលជណ្តប់សំពត់កម្ពល មានតម្លៃច្រើនក្នុងកាលត្រជាក់ ហើយព្រះអង្គចូលទៅកាន់សំណាក់ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី លុះចូលទៅជិតហើយក៏ថ្វាយបង្គំថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ហើយគង់នៅក្នុងទីគួរ ១ ។ លុះស្តេចបសេនទិកោសលនៅក្នុងទីគួរ ១ ហើយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីក៏ពន្យល់ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថា ។ កាលនោះ ស្តេចបសេនទិកោសល កាលថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីពន្យល់ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីថា (ដូច្នោះហើយ) ក៏មានបន្ទូលនេះនឹងថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់ត្រូវការវត្ថុណា គប្បីប្រាប់វត្ថុនោះចុះ ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីឆ្លើយថា បពិត្រមហារាជ បើព្រះអង្គមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងប្រគេនដល់អាត្មា ចូរព្រះអង្គប្រគេនសំពត់កម្ពលនេះចុះ ។ ទើបស្តេចបសេនទិកោសលប្រគេនសំពត់កម្ពលដល់ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ហើយក្រោកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី រួចធ្វើប្រទក្សិណចៀសចេញទៅ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងនេះមានសេចក្តីប្រាថ្នាច្រើន គ្មានសន្តោស មិនសមនឹងសុំសំពត់កម្ពលពីស្តេចសោះ ។ ភិក្ខុនី

ទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ដូច្នោះ ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ នោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ថុល្លនន្ទាជាម្ចាស់ មិនសមបើ នឹងសុំសំពត់កម្ពលពីស្តេចសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ បានឮថា ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីសុំសំពត់កម្ពលពីស្តេច ពិតមែនឬ ។ ពួក ភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏ មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនសមបើ នឹងសុំសំពត់កម្ពលពីស្តេចទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះ ថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនី ចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីកាលចាត់ចែងសំពត់ដណ្តប់ ដែលមានសាច់ក្រាស់ ត្រូវចាត់ចែងបានតែសំពត់ដែលមានតម្លៃ៤ កហាបណៈ ៤ ដងជាយ៉ាងច្រើន បើចាត់ចែងសំពត់ដែលមានតម្លៃហួសពីនោះទៅ ត្រូវ និស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។

[១៣៩] ដែលហៅថា សំពត់ដណ្តប់ដែលមានសាច់ក្រាស់ គឺសំពត់ ដណ្តប់ណាមួយ សម្រាប់ដណ្តប់ក្នុងរដូវរងារ ។ ត្រង់ពាក្យថា កាលចាត់ចែង គឺថា កាលសូម (គេ) ។ ពាក្យថា ត្រូវចាត់ចែងបានតែសំពត់មានតម្លៃ ៤ កហាបណៈ ៤ ដងជាយ៉ាងច្រើន សេចក្តីថា ត្រូវចាត់ចែងបានតែសំពត់ មានតម្លៃ ១៦ កហាបណៈ ។ ពាក្យថា បើចាត់ចែងសំពត់ឲ្យលើសពីនោះ ទៅ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីសូមសំពត់ឲ្យលើសលប់ពីនោះទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដក្នុង

ប្រយោគដែលសូម សំពត់នោះជានិស្សគ្គិយក្នុងពេលដែលបានមក ភិក្ខុនីត្រូវលះបង់ដល់សង្ឃក៏បាន ដល់គណៈក៏បាន ដល់ភិក្ខុនី ១ រូបក៏បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីត្រូវលះបង់យ៉ាងនេះ ។បេ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ សំពត់ដណ្តប់ដែលមានសាច់ក្រាស់នេះ មានតម្លៃលើសពីបួនកហាបណៈបួនដងជាកំណត់ ខ្ញុំបានសូមមកហើយ ជានិស្សគ្គិយ ខ្ញុំសូមលះបង់សំពត់នេះដល់សង្ឃ ។ (ពាក្យតពីនេះទៅមានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃនិស្សគ្គិយកណ្ឌ) ។

[១៤០] សំពត់មានតម្លៃលើសពីបួនកហាបណៈ ៤ ដង ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាលើសមែន ហើយសូម ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ សំពត់មានតម្លៃលើសពីបួនកហាបណៈ ៤ ដង ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយសូម ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ សំពត់មានតម្លៃលើសពីបួនកហាបណៈ ៤ ដង ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាខ្វះវិញ ហើយសូម ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ សំពត់មានតម្លៃខ្វះពីបួនកហាបណៈ ៤ ដង ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាលើសវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សំពត់មានតម្លៃខ្វះពីបួនកហាបណៈ ៤ ដង ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សំពត់មានតម្លៃខ្វះពីបួនកហាបណៈ ៤ ដង ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាខ្វះមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[១៤១] ការៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៩ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីសុំសំពត់ដណ្តប់មានតម្លៃត្រឹមបួនកហាបណៈ ៤ ដងជាកំណត់ ១ ភិក្ខុនីសុំសំពត់ដណ្តប់មានតម្លៃខ្វះពីបួនកហាបណៈ ៤ ដងជាកំណត់ ១ ភិក្ខុនី

សុំសំពត់ដណ្តប់របស់ពួកញាតិ ១ ភិក្ខុនីសុំសំពត់ដណ្តប់របស់ពួកជនដែលបវារណា ១ ភិក្ខុនីសុំសំពត់ដណ្តប់ដើម្បីបុគ្គលដទៃ ១ ភិក្ខុនីបានសំពត់ដណ្តប់មកដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ១ ជនមានសេចក្តីប្រាថ្នាឲ្យភិក្ខុនីសុំសំពត់ដណ្តប់មានតម្លៃច្រើន ភិក្ខុនីត្រឡប់សុំសំពត់ដណ្តប់មានតម្លៃតិច ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ចីវរវគ្គទី ២

គរុបាវុរណសិក្ខាបទ

[១៣៨] *គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១ ដូចតទៅនេះ បទថា* **គរុបាបុរណំ** *គឺសំពត់ដណ្ដប់ក្នុងរដូវរងា ។ ឈ្មោះថា* **កំស** *ក្នុងបទថា* **ចតុក្កំសបរមំ** *នេះ មានតម្លៃ ៤ កហាបណៈ ព្រោះដូច្នោះ ក្នុងបទភាជនៈ ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មានតម្លៃស្មើនឹង ១៦ កហាបណៈ ។*

គរុបាវុរណសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

ចីវរវគ្គទី ២ សិក្ខាបទទី ២

[១៤២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ក្បែរក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីជាពហុស្សូត ជាស្រីមានថ្វីមាត់ ជាស្រីក្លៀវក្លា ប្រសប់ធ្វើធម្មីកថា ។ លំដាប់នោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសលទ្រង់ដណ្ដប់សំពត់សម្បកឈើមានតម្លៃច្រើនក្នុងកាលក្ដៅ ហើយចូលទៅរកថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី លុះយាងចូលទៅហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីហើយគង់នៅក្នុងទីគួរមួយ ។ លុះព្រះបាទបសេនទិ-កោសលគង់នៅក្នុងទីសមគួរហើយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីក៏បានពន្យល់ឲ្យទ្រង់ឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថា ។ លំដាប់នោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល កាលថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីពន្យល់ឲ្យទ្រង់ឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថាហើយ ក៏មានព្រះបន្ទូលនេះនឹងថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់ត្រូវការវត្ថុណា គប្បីប្រាប់វត្ថុនោះចុះ ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីឆ្លើយថា បពិត្រមហារាជ បើព្រះអង្គប្រាថ្នានឹងប្រគេនដល់អាត្មាភាព សូមព្រះអង្គប្រគេនសំពត់សម្បកឈើនេះចុះ ។ ទើបព្រះបាទបសេនទិកោសលប្រគេនសំពត់សម្បកឈើដល់ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី រួចទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ធ្វើប្រទក្សិណចៀសចេញទៅ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកភិក្ខុនីទាំងនេះមានសេចក្ដីប្រាថ្នាធំ គ្មានសន្ដោស មិនសមបើនឹងសុំសំពត់សម្បកឈើ

អំពីស្តេចសោះ ។ ពួកភិក្ខុនីពួមនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ ពួកភិក្ខុនីណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ពួកភិក្ខុនីទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ថុល្លនន្ទាជាម្ចាស់មិនសម បើនឹងសូមសំពត់សម្បកឈើអំពីស្តេចសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី សូមសំពត់សម្បកឈើពីស្តេច ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងសូមសំពត់សម្បកឈើអំពីស្តេចទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីកាលចាត់ចែងសំពត់ដណ្តប់ ដែលមានសាច់ស្តើង ត្រូវចាត់ចែងបានតែសំពត់ដែលមានតម្លៃត្រឹមបួនកហាបណៈបីដងដោយកន្ទះ បើចាត់ចែងឲ្យលើសពីកំណត់នោះទៅ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។

[១៨៣] ដែលហៅថា សំពត់ដណ្តប់មានសាច់ស្តើង គឺសំពត់ណាមួយសម្រាប់ដណ្តប់ក្នុងរដូវក្តៅ ។ ត្រង់ពាក្យថា កាលចាត់ចែង គឺកាលសូម ។ ពាក្យថា ត្រូវចាត់ចែងបានតែសំពត់ដណ្តប់មានតម្លៃបួនកហាបណៈ ៣ ដងដោយកន្ទះ សេចក្តីថា ត្រូវសូមបានតែសំពត់ដែលមានតម្លៃ ១០ កហាបណៈ ។ ពាក្យថា បើចាត់ចែងឲ្យលើសកំណត់នោះទៅ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីសូមឲ្យលើសពីកំណត់នោះទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដក្នុងប្រយោគដែលសូម សំពត់នោះជា

និស្សគ្គិយក្នុងពេលដែលបានមក ភិក្ខុនីត្រូវលះបង់ដល់សង្ឃក៏បាន ដល់គណៈក៏បាន ដល់ភិក្ខុនី ១ រូបក៏បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីត្រូវលះបង់យ៉ាងនេះ ។បេ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ សំពត់ដណ្តប់ដែលមានសាច់ស្តើងនេះ មានតម្លៃលើសពីបួនកហាបណៈ ៣ ជងដោយកន្ទះ ជាកំណត់ ខ្ញុំបានសូមមកហើយ ជានិស្សគ្គិយ ខ្ញុំសូមលះបង់សំពត់នេះដល់សង្ឃ ។ (ពាក្យតពីនេះទៅមានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃនិស្សគ្គិយកណ្ឌ) ។

[១៨៤] សំពត់ដណ្តប់មានតម្លៃលើសពីបួនកហាបណៈ ៣ ជងដោយកន្ទះ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាលើសមែន ហើយសូម ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ សំពត់ដណ្តប់មានតម្លៃលើសពីបួនកហាបណៈ ៣ ជងដោយកន្ទះ តែភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយសូម ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ សំពត់ដណ្តប់មានតម្លៃលើសពីបួនកហាបណៈ ៣ ជងដោយកន្ទះ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាខ្វះ ហើយសូម ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ សំពត់ដណ្តប់មានតម្លៃតិចជាងបួនកហាបណៈ ៣ ជងដោយកន្ទះ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាលើសទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សំពត់ដណ្តប់មានតម្លៃខ្វះពីបួនកហាបណៈ ៣ ជងដោយកន្ទះ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សំពត់ដណ្តប់មានតម្លៃខ្វះពីបួនកហាបណៈ ៣ ជងដោយកន្ទះ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាខ្វះមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[១៨៥] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៩ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីសុំសំពត់ដណ្តប់មានតម្លៃត្រឹមបួនកហាបណៈ ៣ ជងដោយកន្ទះ ១ ភិក្ខុនីសុំសំពត់ដណ្តប់មានតម្លៃតិចជាងបួនកហាបណៈ ៣ ជងដោយកន្ទះជា

កំណាត់ ១ ភិក្ខុនីសុំសំពត់ដណ្តប់របស់ពួកញាតិ ១ ភិក្ខុនីសុំសំពត់ដណ្តប់របស់ពួកជនដែលបវារណា ១ ភិក្ខុនីសុំសំពត់ដណ្តប់ដើម្បីបុគ្គលដទៃ ១ ភិក្ខុនីបានសំពត់ដណ្តប់មកដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ១ ជនប្រាថ្នាដើម្បីទិញសំពត់ដណ្តប់មានតម្លៃច្រើន ភិក្ខុនីត្រឡប់ឲ្យទិញសំពត់ដណ្តប់មានតម្លៃតិច ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[១៤៦] បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយពួកអាបត្តិឈ្មោះនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ៣០ ខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរលោកម្ចាស់ទាំងឡាយក្នុងអាបត្តិទាំងនោះ លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ ខ្ញុំសូមសួរជាគម្រប់ពីរដងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ ខ្ញុំសូមសួរជាគម្រប់បីដងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ លោកម្ចាស់ទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយក្នុងអាបត្តិទាំងនេះ ព្រោះហេតុដូច្នោះបានជាលោកទាំងឡាយស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

និស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ចប់

អដ្ឋកថា

ចីវរវគ្គទី ២

លហុធាវុរណសិក្ខាបទ

[១៤២] *គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ២ ដូច្នេះ បទថា* **លហុធាបុរណំ** *គឺសំពត់សម្រាប់ដណ្តប់ក្នុងរដូវក្តៅ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ ក្នុងសិក្ខាបទទាំង ២ ។*

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៦ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

លហុបាវុរណសិក្ខាបទ ចប់

សរុបនិស្សគ្គិយចាចិត្តិយៈ

[១៤៦] ក្នុងបទថា **ឧទ្ទិដ្ឋា ខោ** ជាដើមនេះ បណ្ឌិតគប្បីឃើញអត្ថយ៉ាងនេះថា ក្នុងពាក្យថា បពិត្រអ្នកនាងម្ចាស់ទាំងឡាយ ធម៌ គឺនិស្សគ្គិយ-បាចិត្តិយៈ ៣០ ខ្ញុំលើកឡើងសម្តែងហើយ ដូច្នេះនេះ អ្នកសិក្សាគប្បីទាញយក ២ សិក្ខាបទ គឺធោវនសិក្ខាបទ និងបដិគ្គហណសិក្ខាបទចេញអំពីចីវរវគ្គក្នុងមហាវិភង្គ ហើយបន្ថែមឲ្យពេញវគ្គទី ១ ដោយសិក្ខាបទ គឺភិក្ខុនីអធិដ្ឋានអកាលចីវរថា ជាកាលចីវរ ហើយចែកគ្នា និងសិក្ខាបទពោលដោយចីវរ ដែលភិក្ខុនីដូរគ្នា ហើយដណ្តើមយកមកវិញ ។ បន្ទាប់មកគប្បីទាញ ៧ សិក្ខាបទខាងដើម នៃឯឡកលោមវគ្គចេញ ហើយបន្ថែមអញ្ញទត្ថិក ៧ សិក្ខាបទចូលមកឲ្យពេញវគ្គទី ២ ។ ទាញ ៣ សិក្ខាបទ គឺបឋមបត្តសិក្ខាបទ វស្សិកសាដិកសិក្ខាបទ និងអារញ្ញកសិក្ខាបទចេញអំពីវគ្គទី ៣ ហើយបន្ថែមវគ្គទី ៣ ឲ្យពេញដោយបត្តសន្និចយសិក្ខាបទ គរុបាបុរណសិក្ខាបទ និងលហុបាបុរណសិក្ខាបទ ។ បពិត្រអ្នកនាងម្ចាស់ទាំងឡាយ ធម៌គឺនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ៣០ ទាំងអស់នេះ គឺ ១២ សិក្ខាបទជាឯកតោបញ្ញត្ត (បញ្ញត្តដល់ភិក្ខុតែម្យ៉ាង) និងឧភតោបញ្ញត្ត ១៨ សិក្ខាបទ ដែលទ្រង់បញ្ញត្តទាំងពីរចំណែក ខ្ញុំលើកឡើងសម្តែងហើយ ដូច្នេះតាមគន្លងបាតិមោក្ខុទ្ទេស ។ បទដ៏សេស មានន័យដូចពោលហើយនោះឯង ។

តឹសកកណ្ឌវណ្ណនា ក្នុងភិក្ខុនីវិភង្គ ចប់

វិនយបិដក

បាចិត្តិយកណ្ឌ

បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ អាបត្តិទាំងឡាយឈ្មោះបាចិត្តិយៈមែននេះ មានចំនួន ១៦៦ តែងមកកាន់ឧទ្ទេស (គឺការសូត្រពល់ៗ កន្លះខែ)

លសុណវគ្គទី ១ សិក្ខាបទទី ១

[១៤៧] *សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង មានឧបាសកម្នាក់បវារណាភិក្ខុនីសង្ឃដោយខ្ទឹមថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយត្រូវការដោយខ្ទឹម ខ្ញុំព្រះករុណា (នឹងប្រគេនខ្ទឹមដល់លោកម្ចាស់ទាំងឡាយនោះ) ។ ឧបាសកនោះក៏បង្គាប់អ្នករក្សាចម្ការខ្ទឹមថា បើពួកភិក្ខុនីមកអ្នកឯងចូរប្រគេនខ្ទឹម ពីរបីមើមដល់ភិក្ខុនី ១ អង្គៗ ។ សម័យនោះឯង ក្នុងក្រុងសាវត្ថី (មានគេលេង) មហោស្រព ។ ខ្ទឹមដែលឧបាសកបានយកមកក៏អស់រលីងទៅ ។ ពួកភិក្ខុនីចូលទៅរកឧបាសកនោះ ហើយបានពោលពាក្យនេះថា ម្នាលអាវុសោ យើងទាំងឡាយត្រូវការដោយខ្ទឹម ។ ឧបាសកនោះឆ្លើយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ខ្ទឹមគ្មានទេ ខ្ទឹមដែលបានយកមកអស់រលីងទៅហើយ សូមលោកម្ចាស់និមន្តទៅចម្ការចុះ ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីទៅកាន់ចម្ការហើយ មិនដឹងប្រមាណក៏ឲ្យគេនាំយកខ្ទឹមទៅជាច្រើន ។ មនុស្សអ្នករក្សាចម្ការក៏ពោលទោស តិះដៀលបន្តុះបង្អាប់ថា ពួកភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងទៅកាន់ចម្ការហើយ មិនដឹងប្រមាណឲ្យគេនាំយកខ្ទឹមទៅច្រើនដល់ម៉្លេះសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮអ្នករក្សា*

ចម្ការពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ (ដូច្នោះ) ហើយ ។ ពួកភិក្ខុនីណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ពួកភិក្ខុនីទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ថុល្លនន្ទាជាម្ចាស់មិនសមបើនឹងមិនដឹងប្រមាណ ឲ្យគេនាំយកខ្ទឹមមកច្រើនដល់ម៉្លេះសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនដឹងប្រមាណ ឲ្យគេនាំយកខ្ទឹមច្រើន ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងមិនដឹងប្រមាណ ឲ្យគេនាំយកខ្ទឹមមកច្រើនដល់ម៉្លេះសោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទៀតទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះនាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យខានជ្រះថ្លាទៅផង នាំពួកជនខ្លះដែលជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយឲ្យទាស់ចិត្ត ខូចគំនិតទៅវិញផងដោយពិត ។

[១៤៨] គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីដោយអនេកបរិយាយ ហើយទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាដ៏សមគួរក្នុងពេលនោះ និងល្មមក្នុងពេលនោះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទើបទ្រង់ហៅពួកភិក្ខុមកហើយ ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រឿងធ្លាប់មានមកហើយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីធ្លាប់បានជាប្រពន្ធព្រាហ្មណ៍ ១ នាក់ ។ នាងមានកូនស្រី ៣ នាក់ គឺនាងនន្ទា ១ នាងនន្ទវតី ១ នាងសុន្ទរីនន្ទា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលនោះព្រាហ្មណ៍នោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ កើតក្នុងកំណើតសត្វហង្ស ១ ។ ហង្ស

នោះមានស្លាបសុទ្ធសឹងជាមាស ។ ហង្សនោះឲ្យស្លាបមួយៗ ដល់ប្រពន្ធ និង កូនស្រីទាំងនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីគិតថា ហង្សនេះបានឲ្យ ស្លាបមួយៗ ដល់យើងទាំងឡាយ គិតដូច្នោះហើយ ក៏ចាប់ស្តេចហង្សនោះ ហើយក៏ដកយកស្លាបចេញអស់ក្នុងកាលនោះឯង ។ ស្លាបទាំងឡាយរបស់ ហង្សនោះកាលដុះឡើងទៀត ក៏សទាំងអស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី សាបសូន្យចាកមាសក្នុងកាលនោះ ព្រោះតែសេចក្តីលោភ ហួស ឥឡូវនេះមកសាបសូន្យចាកខ្ទឹម ។

[១៤៩] ទ្រព្យណាដែលខ្លួនបានហើយ បុគ្គលត្រូវត្រេកអរ ដោយទ្រព្យនោះ ព្រោះថា សេចក្តីលោភពេក ជាសភាវៈដ៏ លាមក ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី លុះចាប់ស្តេចហង្សបានហើយ ក៏ សាបសូន្យចាកមាស ។

[១៥០] លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ដោយអនេកបរិយាយ ។បេ។ ហើយទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួក ភិក្ខុនីចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ទំពាស៊ីខ្ទឹម ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៥១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ បានអធិប្បាយរួចហើយក្នុង បារាជិកកណ្ឌទី ១ ។បេ។ ដែលហៅថា ខ្ទឹម សំដៅយកខ្ទឹមដែលកើតក្នុងដែន មគធ ។ ភិក្ខុនីទទួលខ្ទឹម ដោយគិតថា អញនឹងទំពាស៊ី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។

[១៥២] ខ្ទឹម ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាខ្ទឹមមែន ហើយទំពាស៊ី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ខ្ទឹម ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយទំពាស៊ី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ខ្ទឹម ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនមែនខ្ទឹម ហើយទំពាស៊ី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ មិនមែនខ្ទឹម ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាខ្ទឹម ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនខ្ទឹម ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនខ្ទឹម ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនមែនខ្ទឹម មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[១៥៣] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១១ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីឆាន់ខ្ទឹមលឿង ១ ភិក្ខុនីឆាន់ខ្ទឹមក្រហម ១ ភិក្ខុនីឆាន់ខ្ទឹមខៀវ ១ ភិក្ខុនីឆាន់ខ្ទឹមឥតមើម (ខ្ទឹមដើម) ១ ភិក្ខុនីឆាន់ខ្ទឹមដែលគេចម្អិនដោយសម្ល ១ ភិក្ខុនីឆាន់ខ្ទឹមដែលគេចម្អិនដោយសាច់ ១ ភិក្ខុនីឆាន់ខ្ទឹមដែលគេចម្អិនដោយប្រេង ១ ភិក្ខុនីឆាន់ខ្ទឹមដែលគេដាក់ក្នុងបបរគ្រឿង ១ ភិក្ខុនីឆាន់ខ្ទឹមដែលគេដាក់ក្នុងសម្ភការី ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

បាចិត្តិយកណ្ឌ

ធម៌ទាំងឡាយណា រួបរួមបាន ១៦៦ ប្រការ ដែលព្រះធម្មសង្គាហកាចារ្យទាំងឡាយ រចនាទុកក្នុងលំដាប់នៃតឹសក-កណ្ឌ ឥឡូវនេះ នឹងពណ៌នាធម៌ទាំងនោះដូចតទៅនេះ

លសុណវគ្គទី ១

លសុណសិក្ខាបទ

[១៤៧] *ក្នុងបណ្ដាវគ្គទាំង ៩ នោះ គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃលសុណវគ្គជាមុន ។*

បីបទថា **ទ្វេ តយោ ភណ្ឌកា** *បានដល់ មើមខ្ទឹម ២-៣ មើម ។*

បទថា **ចោឡកេ** *នេះ ជាឈ្មោះរបស់ខ្ទឹមមានសរសៃខាងក្នុងច្រើន ។*

ពីរបទថា **ន មត្តំ ជានិត្វា** *សេចក្ដីថា (ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីនោះ) មិនស្គាល់ប្រមាណ កាលអ្នកចាំចម្ការកំពុងហាមប្រាម ប្រើឲ្យ (ពួកភិក្ខុនី) ជញ្ជូនយកខ្ទឹមមកជាច្រើន ។*

[១៤៨] *ពីរបទថា* **អញ្ញតរំ ហំសយោនឹ** *បានដល់ កំណើតហង្សមាស ។*

បីបទថា **សោ តាសំ ឯកេកំ** *សេចក្ដីថា ហង្សនោះ ជាសត្វរឭកជាតិបាន ។ ដូច្នោះ ទើបមករកដោយសេចក្ដីស្រឡាញ់ក្នុងកាលមុន ហើយជម្រុះរោមឲ្យដល់ស្ត្រីទាំងនោះ ម្នាក់មួយរោម ។ រោមនោះជាមាសសុទ្ធ គួរ

ដល់ការរំលាយ ការជំ និងកាត់បាន ។

[១៥១] បទថា **មាគធិកំ** ប្រែថា កើតហើយក្នុងដែនមគធៈ ។ ពិតហើយ ចំពោះខ្ទឹមដែលកើតក្នុងដែនមគធៈ លោកបំណងយកថា **លសុណំ** ក្នុងសិក្ខាបទនេះ ។ សូម្បីខ្ទឹមនោះ ជាខ្ទឹមដែលមានសាច់ច្រើន មិនមែនខ្ទឹមដែលមានសាច់ត្រឹមតែ ១ កំពឹស ឬ ២-៣ កំពឹសទេ ។ តែក្នុងកុរុន្ទីមិនពោលដល់ប្រទេសដែលកើត ពោលថា ខ្ទឹមដែលមានសាច់ក្នុងច្រើនឈ្មោះថា ខ្ទឹមមគធៈ ។

ក្នុងបទថា **អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ** នេះ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះថា បើភិក្ខុនីរួមខ្ទឹម ២-៣ មើមចូលជាមួយគ្នា ហើយទំពាស៊ី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ១ តែបើភិក្ខុនីបេះចេញ បរិភោគមួង ១ កំពឹស ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈច្រើន ដោយការរាប់ប្រយោគ ។

បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបការប្លែកផ្សេងគ្នា នៃខ្ទឹមលឿងជាដើម ដោយពណ៌ ឬដោយសាច់ខាងក្នុង ។ ពោលដោយពណ៌ ឈ្មោះថា ខ្ទឹមលឿង រមែងមានពណ៌លឿង ខ្ទឹមក្រហម មានពណ៌ក្រហម ខ្ទឹមខៀវ មានស្លឹកពណ៌ខៀវ ។

តែបើពោលដោយសាច់ខាងក្នុង (ឬកំពឹស) ខ្ទឹមលឿង មានសាច់ខាងក្នុងមួយជាន់ ។ ខ្ទឹមក្រហម មានសាច់ខាងក្នុងពីរជាន់ ។ ខ្ទឹមខៀវ មានសាច់ខាងក្នុងបីជាន់ ខ្ទឹមដើមមិនមានសាច់ខាងក្នុង ។ ពិតហើយ ខ្ទឹមនោះ ត្រឹមតែជាពន្លកប៉ុណ្ណោះ ។ តែក្នុងមហាបច្ចរីជាដើមពោលថា ខ្ទឹមលឿង មានសាច់ខាងក្នុង (កំពឹស) ៣ ខ្ទឹមក្រហម មានសាច់ខាងក្នុង ២

ខ្ទឹមខៀវ មានសាច់ខាងក្នុង ១ ។ ខ្ទឹមលឿងជាដើមនោះរមែងគួរ ដោយសភាពនោះឯង ។

តែក្នុងការស្ងោជាដើម សូម្បីខ្ទឹមមគធៈក៏គួរ ។ សេចក្តីពិត ទោះដាក់ខ្ទឹមមគធៈនោះក្នុងសម្លសណ្តែកជាដើមដែលកំពុងស្ងោក្តី ក្នុងម្ហូបដែលផ្សំដោយត្រី និងសាច់ក្តី ក្នុងប្រេងក្តី ក្នុងទឹកបាន មានទឹកពុទ្រាជាដើមក្តី ក្នុងសម្លម្ជូរជាដើមក្តី ក្នុងសម្លឧត្តរិភង្គក្តី ឬក្នុងសម្លឯណាមួយ ដោយហោចសូម្បីក្នុងបបរ និងកត្ត ក៏គួរ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចឯឡកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

លសុណសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

លសុណវគ្គទី ១ សិក្ខាបទទី ២

[១៥៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគព្រះអង្គគង់នៅវត្ត ជេតពនរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួក ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីឲ្យគេដករោមក្នុងទីចង្អៀត ហើយស្រោតងូតទឹកក្នុងកំពង់មួយ ជាមួយនឹងពួកស្រីវេស្យា ក្នុងស្ទឹងអចិរវតី ។ ពួកស្រីវេស្យាក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យគេដករោមក្នុងទី ចង្អៀតដូចស្រីគ្រហស្ថបរិភោគកាមគុណសោះ ។ ពួកភិក្ខុនីបានឮស្រីវេស្យា ទាំងនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ (ដូច្នោះ) ហើយ ។ ពួកភិក្ខុនីណាមានសេចក្ដីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ពួកភិក្ខុនីនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យគេ ដករោមក្នុងទីចង្អៀតសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យគេដករោមក្នុងទីចង្អៀត ពិតមែនឬ ។ ពួក ភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយ មិនសមបើនឹងឲ្យគេដករោមក្នុងទីចង្អៀតទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្ដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនី ណាមួយ ឲ្យគេដករោមក្នុងទីចង្អៀត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៥៥] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងបារាជិកកណ្ឌ ទី ១ រួចហើយ ។បេ។ ដែលហៅថា ទីចង្អៀត បានដល់ក្លៀកទាំងពីរ និង កន្លែងបន្ទោបង់នូវទឹកមូត្រ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេដក សេចក្តីថា ភិក្ខុនីឲ្យគេដក រោមសូម្បីតែមួយសរសៃក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ឲ្យគេដករោមច្រើន សរសៃក្តីក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៥៦] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីឲ្យគេដករោម ព្រោះហេតុមានអាពាធ (កើតបូស កមជាដើម) ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

លសុណវគ្គទី ៣

សម្ពាធលោមសិក្ខាបទ

[១៥៤] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ២ ដូច្នេះ បទថា **សម្ពាធេ** គឺឱកាសទីកំបាំង ។ ដើម្បីសម្តែងចែកឱកាសទីកំបាំង (ទីចង្អៀត) នោះ ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា **ឧភោ ឧបកច្ឆកា មុត្តករណំ** ប្រែថា ឃ្លៀក ទាំង ២ បរិវេណទ្វារស្រោល (ទ្វារបស្សាវៈ) ។

[១៥៥] ពីរបទថា **ឯកម្បិ លោមំ** សេចក្តីថា ភិក្ខុនីឲ្យដករោម មួយសរសៃក្តី ច្រើនសរសៃក្តី ដោយប្រយោគមួយដោយកន្ត្រៃក្តី ដោយ ចន្ទាសក្តី ដោយរបស់មុតឯណាមួយក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈជាច្រើន ដោយ ការរាប់ប្រយោគ មិនមែនដោយការរាប់សរសៃរោមទេ ។

[១៥៦] បទថា **អាពាធប្បច្ចយា** បានដល់ អនាបត្តិដល់ភិក្ខុនីដែល ឲ្យដកព្រោះអាពាធ មានបូស និងរមាស់ជាដើមជាបច្ច័យ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៤ កើតឡើងតាមកាយ ១ តាមកាយ វាចា ១ តាមកាយ និងចិត្ត ១ តាមកាយ វាចា និងចិត្ត ១ ជាកិរិយា ជា នោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មាន ចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

សម្ពាធលោមសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

លសុណវគ្គទី ១ សិក្ខាបទទី ៣

[១៥៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនី ២ រូបមាន សេចក្តីអផ្សុកមកបៀតបៀន ក៏ចូលទៅកាន់បន្ទប់ហើយធ្វើនូវកិរិយាទះនូវផ្ទៃ នៃអង្គជាត ។ ពួកភិក្ខុនីស្ទុះចូលទៅដោយឮសំឡេងនោះ ហើយពោលនូវ ពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនីទាំងនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ហេតុអ្វីបានជាលោក ទាំងឡាយ ប្រទុស្តមួយអន្ទើដោយបុរស ។ ភិក្ខុនីទាំងនោះឆ្លើយថា បពិត្រ លោកម្ចាស់ យើងទាំងឡាយមិនប្រទុស្តមួយអន្ទើដោយបុរសទេ ។ ពួកភិក្ខុនី ប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះ ដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុនីណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ពួកភិក្ខុនីទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកភិក្ខុនី មិនសមបើនឹងធ្វើនូវកិរិយាទះនូវផ្ទៃនៃអង្គជាតសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ពួកភិក្ខុនីធ្វើនូវកិរិយាទះនូវផ្ទៃនៃអង្គជាត ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនី មិនសមបើនឹងធ្វើនូវកិរិយាទះនូវផ្ទៃនៃអង្គជាតទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង ឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា អាបត្តិបាចិត្តិយៈ មានដល់ភិក្ខុនី ព្រោះកិរិយាទះនូវផ្ទៃនៃអង្គជាត ។

[១៥៨] ដែលហៅថា ទះនូវផ្ទៃនៃអង្គជាត គឺភិក្ខុនីត្រេកអរនូវសម្ផស្ស ហើយឲ្យនូវប្រហារវាយក្នុងអវយវជាទីបន្ទោបង់ទឹកមូត្រ ដោយហោចទៅសូម្បីតែប្រហារដោយស្លឹកឧប្បល ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៥៩] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីវាយអង្គជាតព្រោះហេតុតែមានអាពាធ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

លសុណវគ្គទី ១

តលឃាតកសិក្ខាបទ

[១៥៧] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៣ ដូច្នេះ បទថា **តលឃាតកេ** គឺព្រោះសម្ផស្សបរិវេណអង្គជាត (ព្រោះប៉ះពាល់បរិវេណទ្វារស្រោល) ។

[១៥៨] ក្នុងបទថា **អន្តមសោ ឧប្បលបត្តេនបិ** នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា ត្របកឈូក ឈ្មោះថា ធំពេកទៅ ។ ភិក្ខុនីកាលឲ្យវាយដោយកេសរឈូក ក៏ត្រូវអាបត្តិដូចគ្នា ។

បទថា **អាពាធប្បច្ចយា** សេចក្ដីថា ទោះវាយបួស ឬដំបៅ គួរ ។ បទដ៏សេស មានអត្ថងាយយល់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចបឋមបារាជិក ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាអកុសលចិត្ត មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

តលឃាតកសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

លសុណវគ្គទី ១ សិក្ខាបទទី ៤

[១៦០] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង មានស្រីព្រះស្នំរបស់ស្តេចពីដើមបួសក្នុងសំណាក់ពួកភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីមួយរូបទៀត មានសេចក្តីអផ្សុកមកបៀតបៀន ក៏ចូលទៅរកភិក្ខុនីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនីនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ស្តេចយូរៗ ទើបទ្រង់ធ្វើសន្ថវៈនឹងលោកម្តង តើលោកអាចកែកុនបណ្តោះអាសន្នដូចម្តេចទៅ ។ ភិក្ខុនីនោះប្រាប់ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ខ្ញុំអាចកែកុនដោយដងបង្គួរមានសណ្ឋានរលីងធ្វើពីអាចម៍ល័ក្ត ។ ភិក្ខុនីដែលអផ្សុកសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ដងបង្គួរមានសណ្ឋានរលីងធ្វើពីអាចម៍ល័ក្តនោះ តើដូចម្តេច ។ ទើបភិក្ខុនីនោះ ប្រាប់ដងបង្គួរមានសណ្ឋានរលីងធ្វើពីអាចម៍ល័ក្ត ដល់ភិក្ខុនីនោះ ។ កាលនោះ ភិក្ខុនីនោះ កាន់យកដងបង្គួរមានសណ្ឋានរលីងធ្វើពីអាចម៍ល័ក្ត ហើយភ្លេចលាងទឹកក៏ចោលទៅក្នុងទីគួរ ១ ។ ពួកភិក្ខុនីឃើញរុយទាំងឡាយរោមដងបង្គួរដូច្នោះ ក៏សួរយ៉ាងនេះថា កម្មនេះ ជាកម្មរបស់អ្នកណា ។ ភិក្ខុនីនោះ ពោលថា កម្មនេះជាកម្មរបស់ខ្ញុំ ។ ពួកភិក្ខុនីណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ពួកភិក្ខុនីនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងកាន់យកដងបង្គួរ មានសណ្ឋានរលីងដែលគេធ្វើពីអាចម៍ល័ក្តសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីកាន់

យកជងបង្អួរមានសណ្ឋានរលីង ដែលគេធ្វើពីអាចម៍ល័ក្ត ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុឆ្លើយថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងកាន់យកជងបង្អួរមានសណ្ឋានរលីងដែលគេធ្វើពីអាចម៍ល័ក្តទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា អាបត្តិបាចិត្តិយៈមានដល់ភិក្ខុនី ព្រោះជងបង្អួរមានសណ្ឋានរលីងដែលគេធ្វើពីអាចម៍ល័ក្ត ។

[១៦១] ដែលហៅថា ជងបង្អួរមានសណ្ឋានរលីងដែលគេធ្វើពីអាចម៍ល័ក្ត បានដល់ ជងបង្អួរដែលគេធ្វើដោយអាចម៍ល័ក្តក្តី ឈើក្តី ម្សៅក្តី ដីស្អិតក្តី ។ ភិក្ខុនីកាលត្រេកអរនូវសម្ផស្សដោយហោចទៅគ្រាន់តែញុំាងស្លឹកឧប្បលឲ្យចូលទៅកាន់អវយវៈជាទីបន្ទោបង់នូវទឹកមូត្រ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៦២] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីញុំាងជងបង្អួរឲ្យចូលទៅក្នុងអង្គជាតខ្ទង់ព្រោះហេតុតែមានអាពាធ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

លសុណវគ្គទី ១

ជតុមដ្ឋកសិក្ខាបទ

[១៦០] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៤ ដូច្នេះ បទថា **បុរាណរាជោរោធោ** បានដល់ ជាស្នំរបស់ស្តេចផែនដីក្នុងកាលមុន គឺក្នុងគ្រាជាគ្រហស្ថ ។

ពីរបទថា **ចិរាចិរំ គច្ឆតិ** គឺយូរៗ ទើបព្រះរាជាមកម្តង ។

បទថា **ធារេថ** គឺអ្នកនាងម្ចាស់ (ទ្រាំបានដូចម្តេច) ។ កាលពួកភិក្ខុនីសួរថា នេះកម្មរបស់អ្នកណា ភិក្ខុនីនោះយល់ថា កាលអញមិនប្រាប់ភិក្ខុនីទាំងនេះ ក៏នឹងធ្វើការសង្ស័យក្នុងអញ ទើបបានពោលយ៉ាងនេះថា នេះជាការធ្វើរបស់ខ្ញុំ ។

បទថា **ជតុមដ្ឋកេ** បានដល់ ដងបង្គួរធ្វើដោយជ័រ ។ បទថា **ជតុមដ្ឋកេ** នេះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ដោយអំណាចនៃរឿងប៉ុណ្ណោះ ។ តែកាលស៊កដុំមូលៗ ឯណាមួយចូលទៅ ក៏ត្រូវអាបត្តិទាំងអស់ ។ ដោយហេតុនោះ ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ដោយហោចសូម្បីស៊កស្លឹកព្រលិតចូលទៅក្នុងអង្គជាត សូម្បីស្លឹកឧប្បលនេះ ក៏ធំពេកផង តែសូម្បីស៊កត្រឹមកេសរចូលទៅ ក៏ត្រូវអាបត្តិដូចគ្នា ។ បទដ៏សេស មានអត្ថងាយយល់ហើយ សមុដ្ឋានជាដើម ក៏ដូចគ្នាដែលពោលហើយ ក្នុងតលឃាតកសិក្ខាបទនោះឯង ។

ជតុមដ្ឋកសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

លសុណវគ្គទី ៤ សិក្ខាបទទី ៥

[១៦៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគព្រះអង្គគង់នៅនិគ្រោធារាម ទៀបក្រុងកបិលពស្តុ ក្នុងដែនសក្កៈ ។ គ្រានោះ ព្រះនាងមហាបជាបតិគោតមី ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយស្ថិតនៅក្នុងទីក្រោមខ្យល់ (រួចក៏ក្រាបទូលថា) បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ មាតុគ្រាមមានក្លិនអាក្រក់ ។ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដីកាថា ពួកភិក្ខុនីចូរធ្វើនូវការជម្រះដោយទឹកចុះ ហើយទ្រង់ញុំាងព្រះមហាបជាបតិគោតមីឲ្យយល់តាម ឲ្យប្រតិបត្តិតាម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថា ។ លំដាប់នោះ ព្រះនាងមហាបជាបតិគោតមីកាលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថា រួចហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគធ្វើប្រទក្សិណចៀសចេញទៅ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាហើយ ទ្រង់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងពេលនោះមកហើយត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវការជម្រះដោយទឹកដល់ពួកភិក្ខុនី ។

[១៦៤] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុនី ១ រូបគិតថា ការជម្រះដោយទឹកព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតហើយ (គិតដូច្នោះហើយ) ក៏ធ្វើការជម្រះដោយទឹកឲ្យជ្រៅពេក ហើយក៏ធ្វើឲ្យកើតដំបៅក្នុងទីជាទីបន្ទោបង់នូវទឹកមូត្រ ។ ទើបភិក្ខុនីនោះ ប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុនីណាមាន

សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ពួកភិក្ខុនីនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងធ្វើការជម្រះដោយទឹកឲ្យជ្រៅពេកសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីធ្វើការជម្រះដោយទឹកឲ្យជ្រៅពេក ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងធ្វើការជម្រះដោយទឹកឲ្យជ្រៅពេកទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កាលភិក្ខុនីធ្វើការជម្រះដោយទឹក ត្រូវធ្វើការជម្រះបានត្រឹមពីរថ្នាំងម្រាមដៃជាកំណត់ កាលឲ្យកន្លងហួសពីកំណត់នោះទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៦៥] ដែលហៅថា ការជម្រះដោយទឹក សំដៅយកការលាងអវយវៈសម្រាប់បន្ទោបង់នូវទឹកមូត្រ ។ ត្រង់ពាក្យថា កាលធ្វើ គឺកាលលាង ។ ពាក្យថា ត្រូវធ្វើការជម្រះបានត្រឹមពីរថ្នាំងម្រាមដៃជាកំណត់ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីត្រូវលាងបានត្រឹមពីរថ្នាំងម្រាមដៃទាំងពីរ ។ ពាក្យថា កាលឲ្យកន្លងហួសពីកំណត់នោះទៅ សេចក្តីថា កាលភិក្ខុនីត្រេកអរនូវសម្ផស្ស ហើយធ្វើឲ្យកន្លងកំណត់នោះទៅ ដោយហោចទៅសូម្បីប៉ុនចុងសក់ ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៦៦] ការជម្រះហួសកំណត់ពីរថ្នាំងម្រាមដៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាហួសមែន ហើយលាង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ការជម្រះហួសកំណត់ពីរថ្នាំងម្រាមដៃ តែភិក្ខុនីសង្ស័យ ហើយលាង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ការជម្រះ

ហួសកំណាត់ពីរថ្នាំងម្រាមដៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនទាន់ហួសកំណាត់ហើយលាង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ការជម្រះមិនទាន់ដល់កំណាត់ពីរថ្នាំងម្រាមដៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាលើសទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ការជម្រះមិនទាន់ដល់កំណាត់ពីរថ្នាំងម្រាមដៃ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ការជម្រះមិនទាន់ដល់កំណាត់ពីរថ្នាំងម្រាមដៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនទាន់ដល់កំណាត់មែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[១៦៧] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីលាងកំណាត់ត្រឹមពីរថ្នាំងម្រាមដៃ ១ ភិក្ខុនីលាងថយពីកំណាត់ពីរថ្នាំងម្រាមដៃ ១ ភិក្ខុនីលាងហួសកំណាត់ព្រោះហេតុនៃអាពាធ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

លសុណវគ្គទី ១

ឧទកសុទ្ធិកសិក្ខាបទ

[១៦៤] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៥ ដូច្នេះ បទថា **អតិគម្ភីរំ ឧទកសុទ្ធិកំ អាទិយន្តិ** បានដល់ ធ្វើការជម្រះដោយទឹកឲ្យចូលក្នុងជ្រៅពេក ។

[១៦៥] ពីរបទថា **កេសគ្គមត្តំបិ អតិក្កាមេតិ** សេចក្ដីថា ភិក្ខុនីស៊កម្រាមទី ៣ ឬទី ៤ ចូលទៅតាមទ្វារវ៉េង ឲ្យហួសពីរថ្នាំងដៃទៅ សូម្បីត្រឹមមួយចម្រៀកសក់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សមដូចពាក្យដែលលោកពោលទុកក្នុងមហាបច្ចរីថា ភិក្ខុនីរមែងមិនបានប្រើថ្នាំង ៣ ម្រាមនៃម្រាមណាមួយជម្រះ និងប្រើម្រាម ៣ ឬ ៤ សូម្បីតែមួយថ្នាំង ជម្រះក៏មិនបាន ។ បទដ៏សេស មានអត្ថងាយយល់ហើយ សូម្បីសមុដ្ឋានជាដើម ក៏ដូចគ្នានឹងពោលហើយ ក្នុងតលឃាតកសិក្ខាបទ នោះឯង ។

ឧទកសុទ្ធិកសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

លសុណវគ្គទី ១ សិក្ខាបទទី ៦

[១៦៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង មានមហាមាត្យឈ្មោះអារោហន្ត បួសក្នុងសំណាក់ពួកភិក្ខុ ។ ស្រីជាប្រពន្ធរបស់មហាមាត្យនោះក៏បួសក្នុងសំណាក់ពួកភិក្ខុនីដែរ ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនោះធ្វើនូវភត្តកិច្ច (ឆាន់ចង្ហាន់) ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនីនោះ ។ កាលភិក្ខុនោះកំពុងឆាន់ ភិក្ខុនីនោះបម្រើដោយទឹកផង ដោយផ្លិតផង ហើយនិយាយដឹកនាំដោយពាក្យស្និទ្ធស្នាល ។ គ្រានោះ ភិក្ខុនោះបណ្តេញភិក្ខុនីនោះចេញដោយពាក្យថា ម្នាលប្អូនស្រី នាងកុំធ្វើនូវអំពើមានសភាពយ៉ាងនេះ ការនេះមិនគួរទេ ។ ភិក្ខុនីនោះឆ្លើយថា ពីដើមលោកធ្វើនូវអំពើយ៉ាងនេះផងៗ នឹងខ្ញុំ ឥឡូវនេះ លោកមិនអាចដើម្បីធ្វើនូវអំពើមានប្រមាណប៉ុណ្ណេះទេ ថាដូច្នោះហើយ ក៏បោះសៀនទឹកទៅលើក្បាលភិក្ខុនោះ ហើយវាយនឹងផ្លិតថែមទៀត ។ ពួកភិក្ខុនីណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ពួកភិក្ខុនីនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងវាយភិក្ខុសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីវាយភិក្ខុ ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងវាយភិក្ខុទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ

។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ កាលភិក្ខុកំពុងឆាន់ ទៅបម្រើដោយទឹកក្តី ដោយផ្ចិតក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៦៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងបារាជិកទី ១ រួចហើយ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុ សេចក្តីថា បុរសដែលបានឧបសម្បទា ហើយ ។ ពាក្យថា កាលកំពុងឆាន់ សេចក្តីថា កំពុងឆាន់ភោជនទាំង ៥ យ៉ាង ភោជនណាមួយ ។ ដែលហៅថា ទឹក បានដល់ទឹក គឺបុគ្គលគប្បីផឹកណាមួយ ។ ដែលហៅថា ផ្ចិត បានដល់វត្ថុសម្រាប់បក់ណាមួយ ។ ពាក្យថា បម្រើ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីស្ថិតនៅក្នុងហត្ថបាស ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៧០] ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាឧបសម្បន្នមែន ហើយបម្រើដោយទឹកផឹកក្តី ដោយផ្ចិតក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយបម្រើដោយទឹកផឹកក្តី ដោយផ្ចិតក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាអនុបសម្បន្នវិញ ហើយបម្រើដោយទឹកផឹកក្តី ដោយផ្ចិតក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីលះបង់ហត្ថបាសហើយបម្រើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលភិក្ខុកំពុងទំពាស៊ីខាទនីយ ភិក្ខុនីបម្រើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីបម្រើបុរសជាអនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាឧបសម្បន្នវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាអនុបសម្បន្នមែន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[១៧១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺ (ភិក្ខុនីប្រគេនវត្ថុមានទឹកជាដើម) ដល់ភិក្ខុដោយដៃខ្លួនឯង ១ ភិក្ខុនីឲ្យគេប្រគេនដល់ភិក្ខុ ១ ភិក្ខុនីបង្កាប់អនុបសម្បន្ន ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា
លសុណវគ្គទី ៧
ឧបតិដ្ឋនសិក្ខាបទ

[១៦៨] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៦ ដូច្នេះ បទថា **ភត្តវិស្សគ្គំ** ប្រែថា ភត្តកិច្ច ។

បីបទថា **បានីយេន ច វិធូបនេន ច ឧបតិដ្ឋិត្វា** សេចក្តីថា ឈរយកដៃម្ខាងកាន់សៀនទឹក យកដៃម្ខាងកាន់ផ្លិត បក់នៅជិតៗ ។

បទថា **ឧច្ចាវចតិ** សេចក្តីថា ពោលពាក្យទាក់ទងដោយការគ្រប់គ្រងផ្ទះ កន្លងចរិតរបស់បព្វជិតថា ក្នុងកាលមុន លោកម្ចាស់បរិភោគយ៉ាងនេះ ខ្ញុំធ្វើការប្រណិប័តន៍លោកម្ចាស់យ៉ាងនេះ ។

[១៦៩] ពីរបទថា **យង្កិញ្ចិ បានីយំ** សេចក្តីថា ទឹកស្អាតក្តី តក្កៈក្តី ទធិក្តី ទឹកឃ្មុំក្តី ទឹករសក្តី និងទឹកខីរៈជាដើមណាមួយក្តី ។

ពីរបទថា **យាកាចិ វីជនី** គឺដោយហោចសូម្បីជាយចីវរ ក៏ឈ្មោះថាផ្លិត ។

ក្នុងពាក្យថា **ហត្ថបាសេ តិដ្ឋតិ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស** នេះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់កាត់អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះការឈរជាបច្ច័យប៉ុណ្ណោះ តែព្រោះប្រហារ (វាយ) ជាបច្ច័យ ទ្រង់បញ្ញត្តទុក្កដក្នុងខន្ធកៈ ។

[១៧១] ពីរបទថា **ទេតិ ទាបេតិ** សេចក្តីថា ភិក្ខុនីប្រគេនទឹកផឹកក្តី សម្លក្តី ជាដើមថា និមន្តលោកម្ចាស់ផឹកទឹកនេះ និមន្តលោកម្ចាស់បរិភោគ

សម្ងនេះចុះ ។ ប្រគេនផ្ទិតស្លឹកត្នោតថា សូមលោកម្ចាស់បក់ដោយផ្ទិតស្លឹកត្នោតនេះ បរិភោគចុះក្តី ប្រើឲ្យអ្នកដទៃប្រគេនទឹកផឹក និងបក់ឲ្យទាំង ២ យ៉ាងក្តី ជាអនាបត្តិ ។

ពីរបទថា **អនុបសម្បន្នំ អនាបេតិ** គឺប្រើសាមណេរដើម្បីឲ្យបដិបត្តិ ជាអនាបត្តិ ។ ពាក្យដ៏សេស មានអត្ថងាយយល់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចឯឡកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

ឧបតិដ្ឋនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

លសុណវគ្គទី ១ សិក្ខាបទទី ៧

[១៧២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុនីនាំគ្នាសូមស្រូវស្រស់ក្នុងវេជូវស្រូវ ហើយដឹកនាំទៅកាន់ក្រុង ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ដណ្តើមពួកភិក្ខុនីក្នុងទីទៀបទ្វារនគរ ដោយពាក្យថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយចូរឲ្យចំណែក (យើង) ខ្លះ ដូច្នោះហើយ ក៏លែងទៅ ។ ទើបពួកភិក្ខុនីទាំងនោះទៅកាន់លំនៅហើយប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុនីណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ពួកភិក្ខុនីទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងនាំគ្នាសូមស្រូវស្រស់សោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាពួកភិក្ខុនីនាំគ្នាសូមស្រូវស្រស់ ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីមិនសមនឹងនាំគ្នាសូមស្រូវស្រស់ទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ សូមឯងក្តី ឲ្យគេសូមក្តី កិនឯងក្តី ឲ្យគេកិនក្តី បុកឯងក្តី ឲ្យគេបុកក្តី ចម្អិនឯងក្តី ឲ្យគេចម្អិនក្តី នូវស្រូវស្រស់ ហើយបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៧៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងបារាជិកកណ្ឌទី ១ រួចហើយ ។ ដែលហៅថា ស្រូវស្រស់ បានដល់ស្រូវខ្សាយស ស្រូវខ្សាយក្រហម ស្រូវជំណើប ស្រងែ ថ្លៅ ស្គួយ គែលលក ។ ពាក្យថា សូមឯង គឺសូមដោយខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា ឲ្យគេសូម គឺឲ្យអ្នកដទៃសូម ។ ពាក្យថា កិនឯង សេចក្តីថា កិនដោយដៃខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា ឲ្យគេកិន គឺឲ្យអ្នកដទៃកិន ។ ពាក្យថា បុកឯង គឺបុកដោយដៃខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា ឲ្យគេបុក គឺឲ្យអ្នកដទៃបុក ។ ពាក្យថា ចម្អិនឯង គឺចម្អិនដោយដៃខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា ឲ្យគេចម្អិន គឺឲ្យអ្នកដទៃចម្អិន ។ ភិក្ខុនីទទួលដោយគិតថាអញនឹងឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈគ្រប់ៗភាះដែលលេបចូលទៅ ។

[១៧៤] ភាះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីសូមព្រោះហេតុមានអាពាធ ១ ភិក្ខុនីសូមអបរណ្ណជាតិ (មានសណ្តែក ល្ងជាដើម) ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

លសុណវគ្គទី ១

អាមកធញ្ញសិក្ខាបទ

[១៧៣] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ ដូច្នេះ ពាក្យថា **កុញ្ចិស្សាមីតិ បដិគ្គណ្ហាតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស** សេចក្តីថា ទុក្កដនេះ ឈ្មោះថា បយោគទុក្កដ ។ ព្រោះដូច្នោះ មិនមែនទុក្កដព្រោះការទទួលប្រគេនតែម្យ៉ាងប៉ុណ្ណោះទេ ។ គង់ជាទុក្កដគ្រប់ៗ ប្រយោគទៀត ក្នុងការទទួលប្រគេនហើយនាំមកពីទីដទៃក្តី ក្នុងការហាលឲ្យស្ងួតក្តី ក្នុងការត្រៀមជើងក្រានដើម្បីការលីងបរិភោគ ក្នុងថ្ងៃមានភ្លៀងធ្លាក់ជោកជាំក្តី ក្នុងការរៀបចំអំបែងក្តី ក្នុងការត្រៀមវែកក្តី ក្នុងការនាំឧសមកបង្កាត់ភ្លើងក្តី ក្នុងការដាក់ស្រូវលើអំបែងក្តី ក្នុងការលីងដោយវែកក្តី ក្នុងការត្រៀមត្បាល់ និងអង្រែជាដើមដើម្បីបុកក្តី ក្នុងកិច្ចមានការបុក និងធ្មៀសជាដើមក្តី រហូតដល់ចុកចូលក្នុងមាត់ហើយទំពាដោយធ្មេញដើម្បីលេប ។ ក្នុងវេលាបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈច្រើន តាមចំនួនពំនូត ។ ក្នុងសិក្ខាបទនេះ ការសូម និងការធាន់ រាប់ជាប្រមាណ ។ ព្រោះដូច្នោះ សូម្បីភិក្ខុនីសូមឯង ប្រើភិក្ខុនីដទៃឲ្យធ្វើការលីង ការបុក និងការចម្អិន ហើយធាន់ ក៏ជាអាបត្តិដល់ភិក្ខុនីឲ្យសូម ហើយធ្វើការធាន់ឯងជាដើម ក៏ត្រូវអាបត្តិ ដូច្នេះ ។

តែក្នុងមហាបច្ចរីពោលថា ភិក្ខុនីសូមស្រូវស្រស់ធម្មតានេះ សូម្បីនឹងមាតា យកមកធាន់ ត្រូវបាចិត្តិយៈដូចគ្នា ស្រូវស្រស់ដែលបានមក ដោយមិន

បានហាមាត់សូម កាលធ្វើការលើផងឯងជាដើមក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យធ្វើ ហើយឆាន់ក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ស្រូវស្រស់ដែលភិក្ខុនីដទៃ បានមកដោយការហាមាត់សូម កាលធ្វើការលើផងឯងជាដើម ឬប្រើឲ្យភិក្ខុនីនោះធ្វើ ឬឲ្យភិក្ខុនីដទៃធ្វើ ហើយឆាន់ ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្កដដូចគ្នា លោកបានពោលទៀតថា ស្រូវស្រស់ដែលភិក្ខុនីដទៃ បានមកដោយការហាមាត់សូម បើភិក្ខុនីធ្វើការលើផងឯងជាដើមនូវស្រូវស្រស់ជាដើមនោះ ហើយឆាន់ ត្រូវបាចិត្តិយៈដូចគ្នា ។ តែកាលឲ្យអ្នកដទៃធ្វើការលើផងជាដើម ហើយឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ពាក្យក្នុងមហាបច្ចរីនោះ ខុសទាំងខាងដើម និងខាងចុង ។ ពិតហើយ មិនមានការប្លែកគ្នាក្នុងការធ្វើឯង ឬក្នុងការប្រើឲ្យធ្វើនូវកិច្ច មានការលើផងជាដើមនោះទេ ។ តែក្នុង មហាអដ្ឋកថា ពោលដោយមិនប្លែកគ្នាថា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដដល់ភិក្ខុនីអ្នកឆាន់ស្រូវស្រស់ ដែលភិក្ខុនីដទៃហាមាត់សូមមក ។

[១៧៤] បទថា **អាពាធប្បច្ចយា** សេចក្តីថា ជាអនាបត្តិព្រោះហាមាត់សូមស្រូវ ដើម្បីធ្វើការផ្ចង់ជាដើម ។ លោកពោលទុកក្នុងមហាបច្ចរីថា ការទទួលយកស្រូវដែលបានមកដោយការមិនបានហាមាត់សូម ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់នវកម្ម គួរ ។

ពីរបទថា **អបរណ្ណំ វិញ្ញាបេតិ** សេចក្តីថា វៀរធញ្ញជាតិ ៧ ប្រការចេញ ភិក្ខុនីសូមអបរណ្ណជាតិ មានសណ្តែកបាយ និងសណ្តែកកាជមាសជាដើមក្តី ពីជផល មានឃ្លោក និងត្រឡាចជាដើមក្តី វត្ថុដទៃណាមួយក្តី ក្នុងទីនៃញាតិ និងជនបវារណា ជាអនាបត្តិ ។ តែបើសូមស្រូវស្រស់ ក្នុងទីនៃ

ញាតិ និងជនបវារណា មិនគួរ។ បទដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៤ កើតឡើងតាមកាយ ១ តាមវាចា ១ តាមកាយ និងចិត្ត ១ តាមកាយ វាចា និងចិត្ត ១ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះ ។

អាមកធញ្ញសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

លសុណវគ្គទី ១ សិក្ខាបទទី ៨

[១៧៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ ជារាជអមាត្យដែលស្តេចដកងាររចេញហើយ ក៏គិតថាអញនឹងសូមងារនោះវិញ គិតដូច្នោះហើយក៏កក់ក្បាល ហើយទៅអាស្រ័យនៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនី រួចទើបដើរទៅកាន់ត្រកូលស្តេច ។ មានភិក្ខុនី ១ អង្គ កាលបន្ទោបង់វច្ចៈក្នុងផើង ហើយទម្លាក់ទៅខាងក្រៅជញ្ជាំង ក៏ត្រូវទៅលើក្បាលព្រាហ្មណ៍នោះ ។ ទើបព្រាហ្មណ៍នោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកភិក្ខុនីត្រងោលទាំងនេះ មិនមែនជាសមណី ជាស្រីផ្កាមាស មិនសមនឹងទម្លាក់ផើងគូថមកលើក្បាលអញសោះ ហើយព្រាហ្មណ៍ក៏កាន់គប់ភ្លើង ដើរចូលទៅកាន់លំនៅរបស់ភិក្ខុនីដោយគិតថា អញនឹងដុតលំនៅពួកភិក្ខុនីទាំងនេះចេញ ។ មានឧបាសកម្នាក់កំពុងដើរចេញពីលំនៅរបស់ភិក្ខុនី បានឃើញព្រាហ្មណ៍នោះកាន់គប់ភ្លើងដើរចូលទៅកាន់លំនៅរបស់ភិក្ខុនី លុះបានឃើញហើយ ក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រាហ្មណ៍នោះថា ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកកាន់គប់ភ្លើងដើរចូលទៅកាន់លំនៅរបស់ភិក្ខុនីព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រាហ្មណ៍នោះឆ្លើយថា ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ពួកភិក្ខុនីត្រងោលទាំងនេះជាស្រីផ្កាមាស ទម្លាក់ផើងគូថមកលើក្បាលខ្ញុំ ខ្ញុំនឹងដុតលំនៅពួកភិក្ខុនីទាំងនេះ ។ ឧបាសកនោះឆ្លើយថាម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកឯងចូរទៅចុះ ហេតុនេះជាមង្គលល្អទេ អ្នកនឹងបាន ១ ពាន់

កហាបណៈផង នឹងបានងារនោះផង ។ កាលនោះ ព្រាហ្មណ៍នោះក៏កក់លាង ក្បាល រួចទៅកាន់រាជត្រកូល ក៏បាន ១ ពាន់កហាបណៈផង និងងារនោះ ផង ។ គ្រានោះ ឧបាសកនោះចូលទៅកាន់លំនៅរបស់ភិក្ខុនីទាំងឡាយហើយ ប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់ពួកភិក្ខុនី រួចក៏ពោលហាមប្រាម ។ ពួកភិក្ខុនីណាមាន សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ពួកភិក្ខុនីនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ ថា ពួកភិក្ខុនីមិនសមនឹងចោលឧច្ចារៈទៅខាងក្រៅជញ្ជាំងសោះ ។បេ។ ព្រះ អង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាពួកភិក្ខុនីចោលឧច្ចារៈទៅខាងក្រៅ ជញ្ជាំង ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិត មែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីមិនសមនឹងចោលឧច្ចារៈទៅខាងក្រៅជញ្ជាំងទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនី ណាមួយ ចោលឯងក្តី ឲ្យគេចោលក្តី នូវឧច្ចារៈក្តី បស្សាវៈក្តី សំរាមក្តី កាកអាហារក្តី ទៅខាងក្រៅជញ្ជាំងក្តី ខាងក្រៅរបងក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៧៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងបារាជិកកណ្ឌ ទី ១ រួចហើយ ។ ដែលហៅថា ឧច្ចារៈ បានដល់លាមក ។ ដែលហៅថា បស្សាវៈ បានដល់ទឹកមូត្រ ។ ដែលហៅថា សំរាម បានដល់កម្ទេចកម្ទី ។ ដែលហៅថា កាកអាហារ គឺសំណល់ទាំងឡាយក្តី ឆ្អឹងទាំងឡាយក្តី ទឹកដ៏ សេសសល់ក្តី ។ ដែលហៅថា ជញ្ជាំង បានដល់ជញ្ជាំងបីយ៉ាង គឺជញ្ជាំងឥដ្ឋ ១

ជញ្ជាំងថ្ម ១ ជញ្ជាំងឈើ ១ ។ ដែលហៅថា របង បានដល់ របងបីយ៉ាង គឺរបងឥដ្ឋ របងថ្ម របងឈើ ។ ពាក្យថា ខាងក្រៅជញ្ជាំង គឺខាងនាយជញ្ជាំង ។ ពាក្យថា ខាងក្រៅរបង គឺខាងនាយរបង ។ ពាក្យថា បោលឯង សេចក្តីថា ភិក្ខុនីបោលដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេបោល សេចក្តីថា ភិក្ខុនីបង្គាប់ឲ្យអ្នកដទៃបោល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ភិក្ខុនីប្រើតែម្តង អ្នកទទួលបង្គាប់បោលសូម្បីច្រើនដង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៧៧] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីពិនិត្យមើលទីដ៏សមគួរហើយទើបបោល ១ ភិក្ខុនីបោលក្នុងទីដែលគេមិនប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

លសុណវគ្គទី ១

បឋមឧច្ចារជឌ្ឍនសិក្ខាបទ

[១៧៥] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៨ ដូច្នេះ បទថា **រាជភគ** (ព្រះរាជទ្រព្យ) គឺភាសុី សួយសារអាកររបស់ស្តេច ព្រាហ្មណ៍នេះបន្ទំលួចយកទៅ ព្រោះហេតុនោះ ទើបព្រាហ្មណ៍នោះ ឈ្មោះថា **ឆិព្វិដ្ឋរាជភគ** (អ្នកត្រូវដកតំណែងរាជការ) អធិប្បាយថា អ្នកទទួលតំណែងម្យ៉ាងខាងទារពន្ធអាករ បានគេចំណោញយកផលកម្រៃអំពីតំណែងនោះ ។

បទថា **តញ្ញោវ ភជបថំ យាចិស្សាមិ** បានដល់ ព្រាហ្មណ៍នោះជញ្ជឹងគិតថា អញនឹងថ្វាយសួយដល់ស្តេច ហើយនឹងទូលសូមព្រះរាជទានតំណែងដើមនោះវិញ ។

បទថា **បរិភាសិ** បានដល់ ឧបាសកនោះ ព្រមានភិក្ខុនីទាំងនោះថាពួកនាងម្ចាស់កុំធ្វើយ៉ាងនេះតទៅ ។

[១៧៦] បទថា **សយំ ឆឌ្ឌេតិ** សេចក្តីថា បើចាក់វត្ថុទាំង ៤ ចោលដោយប្រយោគមួយ ត្រូវអាបត្តិត្រឹមតែមួយ បើចោលមួយបែបៗ ត្រូវអាបត្តិច្រើន តាមចំនួនវត្ថុ ។ សូម្បីក្នុងការប្រើក៏មានន័យដូចគ្នា ។ សូម្បីក្នុងការចោលឈើស្ទន់ (ឈើសុីសម្រាប់ជម្រះធ្មេញ) ក៏ត្រូវបាចិត្តិយៈដល់ភិក្ខុនីដូចគ្នា ត្រូវទុក្កដដល់ភិក្ខុក្នុងទីទាំងពួង ។ បទដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៦ ជាកិរិយាផង ជាអកិរិយាផង ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មាន វេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

បឋមឧច្ចារឆឌ្ឌនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

លសុណវគ្គទី ១ សិក្ខាបទទី ៩

[១៧៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង មានស្រែស្រូវដំណើបរបស់ព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ នៅជិតលំនៅរបស់ភិក្ខុនី ។ ពួកភិក្ខុនីចោលឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ សំរាមខ្លះ របស់ជាសំណល់ខ្លះ ទៅក្នុងស្រែ ។ ឯព្រាហ្មណ៍នោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបន្អាប់ថា ពួកភិក្ខុនីមិនសមនឹងប្រទូសស្រែស្រូវដំណើបរបស់យើងសោះ ។ ពួកភិក្ខុនីឮព្រាហ្មណ៍នោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបន្អាប់ដូច្នោះហើយ ។ ពួកភិក្ខុនីណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ពួកភិក្ខុនីទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបន្អាប់ថា ពួកភិក្ខុនីមិនសមនឹងចោលឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ សំរាមខ្លះ របស់ជាសំណល់ខ្លះ ក្នុងទីមានវត្ថុមានពណ៌ខៀវសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាពួកភិក្ខុនីចោលឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ សំរាមខ្លះ របស់ជាសំណល់ខ្លះ ក្នុងទីមានវត្ថុមានពណ៌ខៀវ ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីមិនសមនឹងចោលឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ សំរាមខ្លះ វត្ថុជាសំណល់ខ្លះ ក្នុងទីមានវត្ថុមានពណ៌ខៀវទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខា

បទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ បោះចោលឯងឬឲ្យគេចោលនូវឧច្ចារៈក្តី បស្សាវៈក្តី សំរាមក្តី របស់ជាសំណល់ក្តី ក្នុងទីមានវត្ថុមានពណ៌ខៀវ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៧៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងបារាជិកកណ្ឌទី ១ រួចហើយ ។ ដែលហៅថា ឧច្ចារៈ បានដល់គូថ ។ ដែលហៅថា បស្សាវៈ បានដល់ទឹកមូត្រ ។ ដែលហៅថា សំរាម បានដល់កម្ទេចកម្ទី ។ ដែលហៅថា របស់សំណល់ បានដល់កាកអាមិស ឬពួកឆ្អឹង ឬទឹកដែលសេសសល់ ។ ដែលហៅថា វត្ថុមានពណ៌ខៀវ គឺវត្ថុណាជាបុព្វណ្ណជាតិឬអបរណ្ណជាតិ ជាដំណាំ ជាគ្រឿងឧបភោគនិងបរិភោគរបស់មនុស្សទាំងឡាយ ។ ពាក្យថា ចោលឯង សេចក្តីថា ភិក្ខុនីចោលដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេចោល សេចក្តីថា ភិក្ខុនីបង្គាប់អ្នកដទៃឲ្យចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីបង្គាប់តែម្តង អ្នកទទួលបង្គាប់ចោលសូម្បីច្រើនដង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៨០] ដំណាំ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាដំណាំមែន ហើយចោលឯងក្តី ឲ្យគេចោលក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ដំណាំ តែភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយចោលឯងក្តី ឲ្យគេចោលក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ដំណាំ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនមែនដំណាំវិញ ហើយចោលឯងក្តី ឲ្យគេចោលក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ មិនមែនដំណាំ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាដំណាំទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនដំណាំ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនដំណាំ ភិក្ខុនី

សម្គាល់ថាមិនមែនដំណាំមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[១៨១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីរមិលមើលទីសមគួរហើយទើបចោល ១ ភិក្ខុនីចោលលើភ្លឺស្រែ ឬចម្ការ ១ ភិក្ខុនីសួរពួកម្ចាស់ដោយសព្វគ្រប់ហើយ ប្រាប់ដោយស្រួលបួលទើបចោល ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

លសុណវគ្គទី ១

ទុតិយឧច្ចារឆឌ្ឌនសិក្ខាបទ

[១៧៩] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៩ ដូច្នេះ ត្រើនបទថា **យំ មនុស្សានំ ឧបភោគបរិភោគំ រោបិមំ** សេចក្ដីថា ចម្ការស្រែ ឬចម្ការផ្លែឈើ មានដូងជាដើមក្ដី កាលចាក់វត្ថុទាំងនោះចោលក្នុងទីដែលគេដាំរបស់មានពណ៌ខៀវស្រស់ទីណាមួយ គប្បីជ្រាបការផ្សេងគ្នានៃអាបត្តិ ដោយន័យមុននោះឯង ។

ភិក្ខុនីអង្គុយធាន់ត្រង់ស្រែចម្ការ ឬសួន ទំពាអំពៅជាដើម កាលនឹងទៅចាក់ទឹកជាសំណល់ និងផ្អឹងជាដើមចុះក្នុងរបស់ពណ៌ខៀវស្រស់ ដោយហោចសូម្បីចោលដូងដែលចោះក្បាលផឹកទឹកហើយ ក៏ត្រូវបាចិត្តិយៈដូចគ្នា ត្រូវទុក្កដដល់ភិក្ខុ ។ តែក្នុងពូជដែលគេព្រោះក្នុងស្រែដែលភ្ជួរហើយ ត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុ និងភិក្ខុនីទាំងអស់ ដរាបណាពន្លកមិនទាន់ដុះ ។ បើចាក់ក្នុងជ្រុងស្រែជាដើម ដែលគេមិនទាន់បានព្រោះពូជក្ដី ក្នុងភ្លឺស្រែជាដើមដែលពូជមិនរាលឡើងក្ដី គួរ ។ បើចាក់ក្នុងទីចាក់សំរាមនៃអ្នកស្រុក គួរ ។

បទថា **ឆឌ្ឌិតក្ខេត្តេ** សេចក្ដីថា កាលពួកអ្នកស្រុកដកសន្ទូងទៅហើយឈ្មោះថា ជាស្រែមិនមានវត្ថុពណ៌ខៀវ បើចាក់ក្នុងស្រែនោះឯង គួរ ។ តែក្នុងស្រែចម្ការដែលពួកអ្នកស្រុកនៅថែរក្សា ដោយយល់ថា បុព្វណ្ណជាតិជា-ដើមដែលច្រូតហើយ នឹងដុះឡើងទៀត ត្រូវអាបត្តិតាមវត្ថុដូចគ្នា ។

បទដ៏សេស មានអត្ថងាយយល់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៦ ជាកិរិយាផង អកិរិយាផង ។បេ។ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

ទុតិយឧច្ចារឆឌ្ឌនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

លសុណវគ្គទី ១ សិក្ខាបទទី ១០

[១៨២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តវេឡុវ័ន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះឯង ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ មានមហោស្រពលើកំពូលភ្នំ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមានពួក ៦ បានទៅមើល មហោស្រពដែលគេលេងលើកំពូលភ្នំ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកភិក្ខុនីមិនសមនឹងទៅមើលរបាំក្តី ចម្រៀងក្តី ប្រគំក្តី ដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថបរិភោគកាមគុណសោះ ។ ពួកភិក្ខុនីបានឮ មនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោសតិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ (ដូច្នោះ) ហើយ ។ ពួកភិក្ខុនីណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ពួកភិក្ខុនីនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមានពួក ៦ មិនសមនឹងទៅមើលរបាំក្តី ចម្រៀងក្តី ប្រគំក្តីសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីទាំងឡាយមានពួក ៦ ទៅមើលរបាំខ្លះ ចម្រៀងខ្លះ ប្រគំខ្លះ ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមានពួក ៦ មិនសមនឹងទៅមើលរបាំក្តី ចម្រៀងក្តី ប្រគំក្តីទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើង នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ទៅដើម្បីមើលរបាំក្តី ចម្រៀងក្តី ប្រគំក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៨៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងបារាជិកកណ្ឌ ទី ១ រួចហើយ ។ ដែលហៅថា របាំ បានដល់ការរាំឯណានីមួយ ។ ដែល ហៅថា ចម្រៀង បានដល់ចម្រៀងឯណានីមួយ ។ ដែលហៅថា ប្រគំ បាន ដល់ប្រគំឯណានីមួយ ។ ភិក្ខុនីទៅដើម្បីមើល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ភិក្ខុនីឈរ មើលក្តី ស្តាប់ក្តី ក្នុងទីណា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ក្នុងទីនោះ ។ ភិក្ខុនីលះ ឧបចារសម្រាប់មើល ហើយមើលឃើញក្តី ស្តាប់ឮក្តីរឿយៗ ត្រូវអាបត្តិ បាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីទៅដើម្បីមើលនូវល្បែងមួយៗ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ភិក្ខុនីឈរ មើលក្តី ឈរស្តាប់ក្តី ក្នុងទីណា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ក្នុងទីនោះ ។ ភិក្ខុនី លះបង់ឧបចារសម្រាប់មើល ហើយមើលឃើញក្តី ស្តាប់ឮក្តីរឿយៗ ត្រូវ អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៨៤] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីឈរមើល ឬស្តាប់ក្នុងអារាម ១ ជនទាំងឡាយមកកាន់ទីកន្លែងដែល ភិក្ខុនីឈរនៅ ឬអង្គុយ ឬសិង ហើយរាំក្តី ច្រៀងក្តី ប្រគំក្តី ១ ភិក្ខុនីកំពុង ដើរទៅជួបតាមផ្លូវហើយឃើញក្តី ស្តាប់ក្តី ១ កាលបើភិក្ខុនីមានកិច្ចដើរទៅ ហើយឃើញក្តី ឮក្តី ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជា ខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

លសុណវគ្គទី ១ ចប់

អដ្ឋកថា
លសុណវគ្គទី ១
នច្ចគីតសិក្ខាបទ

[១៨៣] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១០ ដូច្នេះ ពីរបទថា **យង្កិញ្ចិ នច្ចំ** សេចក្តីថា ពួកអ្នករាំជាដើមក្តី ពួកអ្នកលេងក្តី រាំក្តី ដោយហោច សូម្បីក្ងោក សេក និងស្វាជាដើមរាំ ទាំងអស់នោះ រាប់ថា ការរាំទាំងអស់ ។

ពីរបទថា **យង្កិញ្ចិ គីតំ** សេចក្តីថា ការច្រៀងរបស់ពួកអ្នកច្រៀងជាដើមក្តី ការច្រៀងរបស់កីឡាឲ្យសម្រេចប្រយោជន៍ក្តី ដែលប្រកបដោយការសរសើរគុណព្រះរតនត្រ័យ ក្នុងវេលាដែលព្រះអរិយៈទាំងឡាយបរិនិព្វានក្តី ការច្រៀងទំនងសូធ្យធម៌សរភញ្ញរបស់ពួកភិក្ខុដែលមិនសង្រួមក្តី ទាំងអស់នេះ រាប់ថា ជាការច្រៀងទាំងអស់ ។

ពីរបទថា **យង្កិញ្ចិ វាទិតំ** សេចក្តីថា គ្រឿងប្រគំដែលមានខ្សែជាដើមក្តី ប្រគំដោយស្គរក្តី ដោយហោចសូម្បីការវាយឧទកភេរី (ស្គរទឹក) ទាំងអស់នេះ ចាត់ជាការប្រគំទាំងអស់ ។

បទថា **ទស្សនាយ គច្ឆតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស** បានដល់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ដោយការរាប់វារៈជំហាន ។

បទថា **យត្ថ ឋិតោ បស្សតិ វា សុណាតិ វា** សេចក្តីថា ភិក្ខុនីកាលមើលដោយប្រយោគមួយ បានស្តាប់ការច្រៀង ការប្រគំរបស់ជនទាំងនោះឯង ត្រូវបាចិត្តិយៈត្រឹមតែមួយ តែបើក្រឡេកមើលទិសមួយ ហើយឃើញ

អ្នករាំ ក្រឡេកទៅមើលទិសដទៃទៀត ឃើញអ្នកច្រៀង មើលទៅទិសដទៃទៀត ឃើញអ្នកប្រគំ ត្រូវអាបត្តិមួយៗ ជាច្រើន ។ ភិក្ខុនីរមែងមិនបានដើម្បីនឹងរាំក្តី ច្រៀងក្តី ប្រគំខ្លួនឯងក្តី ។ សូម្បីនឹងប្រាប់អ្នកដទៃថា ចូររាំ ចូរច្រៀង ចូរប្រគំក៏មិនបាន ។ ទោះពោលថា ឧបាសក ពួកអ្នកចូរឲ្យការបូជាព្រះចេតិយក្តី ទោះទទួលថា សាធុ ក្នុងកាលឧបាសកពោលថា ពួកខ្ញុំនឹងធ្វើការបម្រើព្រះចេតិយរបស់ពួកនាងម្ចាស់ក្តី រមែងមិនបាន ។ លោកពោលទុកក្នុងអដ្ឋកថាថា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈក្នុងឋានៈទាំងពួង ។ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដដល់ភិក្ខុ តែកាលអ្នកស្រុកពោលថា ពួកខ្ញុំនឹងធ្វើការទំនុកបម្រុងព្រះចេតិយរបស់ពួកនាងម្ចាស់ ភិក្ខុនីទោះពោលថា ឧបាសក ឈ្មោះថា ការធ្វើទំនុកបម្រុងជាការល្អ គួរ ។

[១៨៤] ពីរបទថា **អារាមេ ឋិតា** សេចក្តីថា ភិក្ខុនីឈរក្នុងអារាមក្រឡេក ឃើញក្តី បានឮការច្រៀងជាដើមក្តី ខាងក្នុងអារាមក្តី ខាងក្រៅអារាមក្តី ជាអនាបត្តិ ។

ពីរបទថា **សតិ ករណីយេ** សេចក្តីថា ភិក្ខុនីទៅដើម្បីប្រយោជន៍ដល់សលាកភត្តជាដើម ឬដោយករណីដទៃណាមួយ ឃើញក្តី ឮក្តី ក្នុងទីដែលខ្លួនទៅ ជាអនាបត្តិ ។

បទថា **អាបទាសុ** សេចក្តីថា ភិក្ខុនីត្រូវឧបទ្រវដូចោ្នះបៀតបៀន ចូលទៅកាន់ទីកន្ទែងមហោស្រព ចូលទៅយ៉ាងនេះ ឃើញក្តី បានឮក្តី ជាអនាបត្តិ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចឯឡកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាអកុសលចិត្ត មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

នច្ចគីតសិក្ខាបទ ចប់

លសុណវគ្គទី ១ ចប់

វិនយបិដក

អន្ធការវគ្គទី ២ សិក្ខាបទទី ១

[១៨៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង មានបុរសជាញាតិ របស់ភិក្ខុនីជាកូនសិស្សភទ្ទាកាបិលានីភិក្ខុនី ចេញពីស្រុកក្រៅទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ដោយមានកិច្ចនីមួយ ។ កាលនោះ ភិក្ខុនីនោះស្ថិតនៅខ្វះ និយាយខ្វះ តែម្នាក់នឹងម្នាក់មួយអន្ទើដោយបុរសនោះ ក្នុងយប់ងងឹតឥតមានប្រទីបឡើយ ។ ពួកភិក្ខុនីណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ពួកភិក្ខុនីទាំងនោះក៏ពោលទោសតិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីមិនសមនឹងស្ថិតនៅខ្វះ និយាយខ្វះ តែម្នាក់នឹងម្នាក់មួយអន្ទើដោយបុរសក្នុងយប់ងងឹតឥតមានប្រទីបសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីស្ថិតនៅខ្វះ និយាយខ្វះ តែម្នាក់នឹងម្នាក់មួយអន្ទើដោយបុរសក្នុងយប់ងងឹតឥតមានប្រទីប ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនសមនឹងស្ថិតនៅខ្វះ និយាយខ្វះ តែម្នាក់នឹងម្នាក់មួយអន្ទើដោយបុរសក្នុងយប់ងងឹត ឥតមានប្រទីបទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ស្ថិតនៅក្តី និយាយក្តី តែម្នាក់នឹងម្នាក់មួយអន្ទើដោយបុរស ក្នុងយប់ងងឹតឥតមានប្រទីប ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៨៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងបារាជិកកណ្ឌទី ១ រួចហើយ ។ ពាក្យថា ក្នុងយប់ងងឹត សេចក្តីថា ក្នុងវេលាដែលព្រះអាទិត្យលិចចុះទៅហើយ ។ ពាក្យថា ឥតមានប្រទីប សេចក្តីថា មិនមានពន្លឺ ។ ដែលហៅថា បុរស បានដល់មនុស្សប្រុសជាអ្នកដឹងសេចក្តីអាចដើម្បីស្ថិតនៅផង និយាយផង មិនមែនយក្ស មិនមែនប្រេត មិនមែនតិរច្ឆាន ។ ពាក្យថា មួយអន្លើ គឺក្នុងទីជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា តែម្នាក់នឹងម្នាក់ គឺមានតែបុរស ១ និងភិក្ខុនី ១ ។ ពាក្យថា ស្ថិតនៅ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីស្ថិតនៅក្នុងហត្ថបាសនៃបុរស ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា និយាយ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីស្ថិតនៅក្នុងហត្ថបាសនៃបុរសហើយចរចា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីលះបង់ហត្ថបាសហើយស្ថិតនៅក្តី និយាយក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីស្ថិតនៅក្តី និយាយក្តី មួយអន្លើដោយយក្សក្តី ប្រេតក្តី បណ្ឌកក្តី សត្វតិរច្ឆានដែលមានរាងកាយដូចមនុស្សក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[១៨៧] ការៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺមានភិក្ខុនីណាមួយដឹងសេចក្តីនៅជាគម្រប់ពីរ ១ ភិក្ខុនីប្រាថ្នានូវទីមិនស្ងាត់ (ហើយស្ថិតនៅក្តី និយាយក្តី) ១ ភិក្ខុនីមានចិត្តបញ្ចូនទៅកាន់អារម្មណ៍ដទៃហើយស្ថិតនៅក្តី និយាយក្តី ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

អន្ធការវគ្គទី ២

អន្ធការសិក្ខាបទ

[១៨៥] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃអន្ធការវគ្គដូច្នេះ បទថា **អប្បទីបេ** គឺក្នុងទីមិនមានពន្លឺ ដោយបណ្តាពន្លឺ មានប្រទីប ព្រះចន្ទ ព្រះអាទិត្យ និងភ្លើងជាដើមណាមួយ ។ ដោយហេតុនោះឯង ក្នុងបទភាជនៈនៃបទថា **អប្បទីបេ** នោះ ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា **អនាលោកេ** ។

បទថា **សល្លបេយ្យ វា** បានដល់ ពោលចរចាទាក់ទងដោយការគ្រប់គ្រងផ្ទះ ។

[១៨៧] ពីរបទថា **អវហោបេក្ខា អញ្ញាវិហិតា** សេចក្តីថា មិនសម្លឹងការត្រេកអរក្នុងទីកំបាំង ជាអ្នកបញ្ជូនចិត្តទៅកាន់ទីដទៃ ចាកការត្រេកអរក្នុងទីកំបាំង សាកសួរដល់ញាតិក្តី អញ្ជើញឲ្យចូលក្នុងការថ្វាយទានក្តី ក្នុងការបូជាក្តី ។ បទដ៏សេស មានអត្ថងាយយល់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចថេយ្យសត្ថសិក្ខាបទ កើតឡើងតាមកាយ និងចិត្ត ១ តាមកាយវាចា និងចិត្ត ១ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត មានវេទនា ២ ដូច្នេះ ។

អន្ធការសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

អន្ធការវគ្គទី ២ សិក្ខាបទទី ២

[១៨៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង មានបុរសជាញាតិរបស់ភិក្ខុនីជាសិស្សរបស់ភទ្ទាកាបិលានីភិក្ខុនី បានចេញពីស្រុកក្រៅទៅក្រុងសាវត្ថីដោយកិច្ចនីមួយ ។ កាលនោះ ភិក្ខុនីនោះគិតថា ការស្ថិតនៅក្តី និយាយក្តី តែម្នាក់នឹងម្នាក់មួយអន្លើដោយបុរស ក្នុងយប់ងងឹតឥតមានប្រទីប ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ (គិតដូច្នោះហើយ) ក៏ស្ថិតនៅខ្វះ និយាយខ្វះ តែម្នាក់នឹងម្នាក់មួយអន្លើដោយបុរសនោះឯង ក្នុងទីឱកាសដ៏កំបាំង ។ ពួកភិក្ខុនីណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ពួកភិក្ខុនីទាំងនោះ ក៏ពោលទោសតិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីមិនសមនឹងស្ថិតនៅខ្វះ និយាយខ្វះ តែម្នាក់នឹងម្នាក់មួយអន្លើដោយបុរស ក្នុងទីឱកាសដ៏កំបាំងសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីស្ថិតនៅខ្វះ និយាយខ្វះ តែម្នាក់នឹងម្នាក់មួយអន្លើដោយបុរស ក្នុងទីឱកាសដ៏កំបាំងពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនសមនឹងស្ថិតនៅខ្វះ និយាយខ្វះ តែម្នាក់នឹងម្នាក់មួយអន្លើដោយបុរស ក្នុងទីដ៏កំបាំងទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ស្ថិតនៅក្តី និយាយក្តី តែម្នាក់នឹងម្នាក់ មួយអន្លើដោយបុរស

ក្នុងទីដ៏កំបាំង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៨៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងបារាជិកកណ្ឌ ទី ១ រួចហើយ ។ ដែលហៅថា ទីកំបាំង បានដល់ទីឱកាសដែលគេបិទបាំង ដោយវត្ថុណាមួយ គឺដោយជញ្ជាំងក្តី ដោយសន្ទះទ្វារក្តី ដោយផែងក្តី ដោយរាំងននក្តី ដោយដើមឈើក្តី ដោយសសរក្តី ដោយល្វែងបន្ទប់ក្តី ។ ដែលហៅថា បុរស បានដល់ មនុស្សប្រុសដែលដឹងក្តី យល់ការដើម្បីស្ថិតនៅ ដើម្បីនិយាយ មិនមែនយក្ស មិនមែនប្រេត មិនមែនតិរច្ឆាន ។ ពាក្យថា មួយអន្លើ គឺក្នុងទីជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា តែម្នាក់នឹងម្នាក់ សេចក្តីថា មានតែ បុរស ១ និងភិក្ខុនី ១ ។ ពាក្យថា ស្ថិតនៅក្តី សេចក្តីថា ភិក្ខុនីស្ថិតនៅក្នុង ហត្ថបាសនៃបុរស ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា និយាយក្តី សេចក្តីថា ភិក្ខុនីស្ថិតនៅក្នុងហត្ថបាសនៃបុរស ហើយនិយាយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីលះបង់ហត្ថបាសហើយស្ថិតនៅក្តី និយាយក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនី ស្ថិតនៅឬនិយាយមួយអន្លើដោយយក្សក្តី ប្រេតក្តី បណ្ឌកក្តី តិរច្ឆានមានរាង កាយដូចមនុស្សក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[១៩០] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺមានភិក្ខុនីណាមួយដឹងសេចក្តីច្បាស់នៅជាគម្រប់ពីរ ១ ភិក្ខុនីប្រាថ្នានូវទី មិនស្ងាត់ (ហើយស្ថិតនៅក្តី និយាយក្តី) ១ ភិក្ខុនីមានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ អារម្មណ៍ដទៃ ហើយស្ថិតនៅក្តី និយាយក្តី ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើម បញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

អញ្ញការវគ្គទី ២

បដិច្ឆន្នោកាសសិក្ខាបទ

[១៨៨] *គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ២ ដូច្នេះ ចំពោះពាក្យថា* **បដិច្ឆន្នេ ឱកាសេ** *(ឱកាសកំបាំង) នេះប៉ុណ្ណោះផ្សេងគ្នា ។ បទដ៏សេសទាំងអស់ ដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នោះឯង ។*

បដិច្ឆន្នោកាសសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក
អន្ធការវគ្គទី ២ សិក្ខាបទទី ៣

[១៩១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង មានបុរសជាញាតិ របស់ភិក្ខុនីជាសិស្សរបស់ភទ្ទាកាបិលានីភិក្ខុនី ចេញពីស្រុកក្រៅទៅក្រុង សាវត្ថីដោយកិច្ចនីមួយ ។ កាលនោះ ភិក្ខុនីនោះគិតថា ការស្ថិតនៅក្តី និយាយ ក្តី តែម្នាក់នឹងម្នាក់មួយអន្លើដោយបុរសក្នុងទីឱកាសដ៏កំបាំង ព្រះដ៏មានព្រះ ភាគទ្រង់ហាមហើយ (គិតដូច្នោះហើយ) ក៏ស្ថិតនៅខ្វះ និយាយខ្វះ តែ ម្នាក់នឹងម្នាក់មួយអន្លើដោយបុរសនោះឯង ក្នុងទីវាល ។ ពួកភិក្ខុនីណាមាន សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ពួកភិក្ខុនីទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះ បង្អាប់ថា ភិក្ខុនីមិនសមនឹងស្ថិតនៅខ្វះ និយាយខ្វះតែម្នាក់នឹងម្នាក់មួយអន្លើ ដោយបុរសក្នុងទីវាលសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីស្ថិតនៅខ្វះ និយាយខ្វះ តែម្នាក់នឹងម្នាក់មួយអន្លើដោយបុរសក្នុងទី វាល ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិន សមនឹងស្ថិតនៅខ្វះ និយាយខ្វះ តែម្នាក់នឹងម្នាក់មួយអន្លើដោយបុរសក្នុងទី វាលទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែល មិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសំដែងឡើងនូវ សិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ស្ថិតនៅក្តី និយាយក្តី តែម្នាក់នឹងម្នាក់ មួយអន្លើដោយបុរសក្នុងទីវាល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៩២] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងបារាជិកកណ្ឌទី ១ រួចហើយ ។ ដែលហៅថា ទីវាល បានដល់ទីដែលគេមិនបិទបាំង គឺទីដែលគេមិនបិទបាំងដោយវត្ថុណាមួយ គឺជញ្ជាំងក្ដី សន្ទះទ្វារក្ដី ផែងក្ដី វាំងននក្ដី ដើមឈើក្ដី សសរក្ដី ល្វែងបន្ទប់ក្ដី ។ ដែលហៅថា បុរស បានដល់មនុស្សប្រុសដែលដឹងក្ដី យល់ការស្ថិតនៅបាន និយាយបាន មិនមែនយក្សមិនមែនប្រេត មិនមែនតិរច្ឆាន ។ ពាក្យថា មួយអន្លើ គឺក្នុងទីជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា តែម្នាក់នឹងម្នាក់ គឺមានតែបុរស ១ និងភិក្ខុនី ១ ។ ពាក្យថា ស្ថិតនៅក្ដី សេចក្ដីថា ភិក្ខុនីស្ថិតនៅក្នុងហត្ថបាសនៃបុរស ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា និយាយក្ដី សេចក្ដីថា ភិក្ខុនីស្ថិតនៅក្នុងហត្ថបាសនៃបុរសហើយនិយាយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីលះបង់ហត្ថបាស ហើយស្ថិតនៅក្ដីនិយាយក្ដី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីស្ថិតនៅឬនិយាយមួយអន្លើដោយយក្សក្ដីប្រេតក្ដី បណ្ឌកក្ដី សត្វតិរច្ឆានមានរាងកាយដូចមនុស្សក្ដី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[១៩៣] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺមានភិក្ខុនីណាមួយដឹងសេចក្ដីច្បាស់ នៅជាគម្រប់ពីរ ១ ភិក្ខុនីប្រាថ្នានូវទីមិនស្ងាត់ (ហើយស្ថិតនៅក្ដី និយាយក្ដី) ១ ភិក្ខុនីមានចិត្តបញ្ជូនទៅក្នុងអារម្មណ៍ដទៃ ហើយស្ថិតនៅក្ដី និយាយក្ដី ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

អចេលកវគ្គទី ២

អជ្ឈោកាសសល្លបនសិក្ខាបទ

[១៩១] *គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៣ ដូច្នេះ ពាក្យថា* **អជ្ឈោកាសេ** *(ក្នុងទីវាល) ប៉ុណ្ណោះដែលផ្សេងគ្នា ។ ពាក្យដ៏សេសទាំងអស់ ដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នោះឯង ។*

អជ្ឈោកាសសល្លបនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

អន្ធការវគ្គទី ២ សិក្ខាបទទី ៤

[១៩៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ឈរនៅខ្លះ និយាយខ្លះ ខ្សឹបជិតត្រចៀកខ្លះ តែម្នាក់នឹងម្នាក់មួយអន្លើដោយបុរស ក្នុងច្រករហូតខ្លះ ក្នុងច្រកទាល់ (កៀនកោះ) ខ្លះ ក្នុងទីប្រជុំផ្លូវមានជ្រុង ៤ ឬមានជ្រុង ៣ ខ្លះ បណ្តេញភិក្ខុនីជាគូកនចេញទៅខ្លះ ។ ពួកភិក្ខុនីណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ពួកភិក្ខុនីទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀលបន្តុះបង្អាប់ថា ថុល្លនន្ទាជាម្ចាស់មិនសមនឹងឈរនៅខ្លះ និយាយខ្លះ ខ្សឹបជិតត្រចៀកខ្លះ តែម្នាក់នឹងម្នាក់មួយអន្លើដោយបុរសក្នុងច្រករហូតខ្លះ ក្នុងច្រកទាល់ខ្លះ ក្នុងទីប្រជុំផ្លូវមានជ្រុង ៤ ឬជ្រុង ៣ ខ្លះ បណ្តេញភិក្ខុនីជាគូកនចេញទៅខ្លះសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីឈរនៅខ្លះ និយាយខ្លះ ខ្សឹបជិតត្រចៀកខ្លះ តែម្នាក់នឹងម្នាក់មួយអន្លើដោយបុរស ក្នុងច្រករហូតខ្លះ ក្នុងច្រកទាល់ខ្លះ ក្នុងទីប្រជុំផ្លូវមានជ្រុង ៤ ឬជ្រុង ៣ ខ្លះ បណ្តេញភិក្ខុនីជាគូកនចេញខ្លះ ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនសមនឹងឈរនៅខ្លះ និយាយខ្លះ ខ្សឹបជិតត្រចៀកខ្លះ តែម្នាក់នឹងម្នាក់មួយអន្លើដោយបុរស ក្នុងច្រករហូតខ្លះ ក្នុងច្រកទាល់ខ្លះ ក្នុងទីប្រជុំផ្លូវមានជ្រុង ៤ ឬជ្រុង

៣ ខ្វះ បណ្តេញភិក្ខុនីជាគូកនខ្វះទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឈរនៅក្តី និយាយក្តី ខ្សឹបជិតត្រចៀកក្តី តែម្នាក់នឹងម្នាក់ មួយអន្លើដោយបុរស ក្នុងច្រកហូតក្តី ក្នុងច្រកទាល់ក្តី ក្នុងទីប្រជុំផ្លូវមានជ្រុង ៤ ឬជ្រុង ៣ ក្តី បណ្តេញភិក្ខុនីជាគូកនចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៩៥] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងបារាជិកកណ្ឌទី ១ រួចហើយ ។ ដែលហៅថា ច្រករហូត បានដល់ផ្លូវដែលរត់ចេញចូលបាន (ថ្នល់) ។ ដែលហៅថា ច្រកទាល់ បានដល់ទីដែលជនទាំងឡាយចូលទៅតាមផ្លូវណា ចេញទៅតាមផ្លូវនោះវិញទើបបាន ។ ដែលហៅថា ទីប្រជុំផ្លូវមានជ្រុង ៤ ឬជ្រុង ៣ បានដល់ស្នាមឬព្រះលាន ។ ដែលហៅថា បុរស បានដល់មនុស្សប្រុសដែលដឹងសេចក្តីច្បាស់ អាចឈរនៅបាន និយាយបាន មិនមែនយក្ស មិនមែនប្រេត មិនមែនសត្វតិរច្ឆាន ។ ពាក្យថា មួយអន្លើ គឺក្នុងទីជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា ម្នាក់នឹងម្នាក់ គឺមានតែបុរស ១ ភិក្ខុនី ១ ។ ពាក្យថា ឈរនៅក្តី សេចក្តីថា ភិក្ខុនីឈរនៅក្នុងហត្ថបាសនៃបុរស ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា និយាយក្តី សេចក្តីថា ភិក្ខុនីឈរនៅក្នុងហត្ថបាសនៃបុរសហើយនិយាយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា ខ្សឹបជិតត្រចៀក សេចក្តីថា ភិក្ខុនីប្រាប់សេចក្តីជិតត្រចៀកនៃបុរស ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា បណ្តេញភិក្ខុនីជាគូកនចេញក្តី សេចក្តីថា ភិក្ខុនីមាន

សេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីប្រព្រឹត្តអនាចារ ហើយបណ្តេញភិក្ខុនីជាគម្រប់ពីរ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីជាគូកនកំពុងលះបង់ឧបចារសម្រាប់ឃើញក្តី ឧបចារសម្រាប់ស្តាប់ក្តី ភិក្ខុនីអ្នកបណ្តេញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ លុះភិក្ខុនីជាគូកនលះបង់ឧបចារផុតទៅហើយ ភិក្ខុនីអ្នកបណ្តេញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីលះបង់ ហត្ថបាសហើយ ឈរនៅក្តី និយាយក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីឈរនៅក្តី និយាយក្តី មួយអន្លើដោយយក្សក្តី ប្រេតក្តី បណ្ឌកក្តី សត្វតិរច្ឆានមានរាងកាយដូចមនុស្សក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[១៩៦] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺមានភិក្ខុនីណាមួយដឹងសេចក្តីច្បាស់នៅជាគម្រប់ពីរ ១ ភិក្ខុនីប្រាថ្នានូវទីមិនស្ងាត់ (ហើយឈរក្តី និយាយក្តី) ១ ភិក្ខុនីមានចិត្តបញ្ជូនទៅក្នុងអារម្មណ៍ឯទៀត ហើយឈរនៅក្តី និយាយក្តី ១ ភិក្ខុនីមិនមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីប្រព្រឹត្តអនាចារ ហើយបណ្តេញភិក្ខុនីជាគូកន ១ ភិក្ខុនីមានកិច្ចហើយបណ្តេញភិក្ខុនីជាគូកន ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

អន្ធការវគ្គទី ២

ទុតិយិកឧយ្យោជនសិក្ខាបទ

[១៩៤] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៤ ដូច្នេះថា ទីជិតត្រចៀក លោកហៅថា **និកណ្ណិក** មានអធិប្បាយថា ខ្សឹបក្បែរត្រចៀក ។

[១៩៦] ពីរបទថា **សតិ ករណីយេ** សេចក្ដីថា មានកិច្ចចាំបាច់ដើម្បីនាំសលាកភត្តមកក្ដី ដើម្បីរក្សារបស់ដែលទុកដាក់មិនល្អក្នុងវត្តក្ដី ។ ពាក្យដ៏សេសងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។ សមុដ្ឋានជាដើម ដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នោះឯង ។

ទុតិយិកឧយ្យោជនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

អន្ធការវគ្គទី ២ សិក្ខាបទទី ៩

[១៩៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុនី ១ រូបជាជីតុនប្រកបដោយនិច្ចភត្តរបស់ត្រកូល ១ ។ កាលនោះ ភិក្ខុនីនោះ ស្លៀកស្បង់អំពីព្រឹក ហើយប្រដាប់បាត្រនិងចីវរចូលទៅរកត្រកូលនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏អង្គុយលើអាសនៈហើយមិនបានលាពួកជនជាម្ចាស់ផ្ទះ ក៏ចៀសចេញទៅ ។ ខ្ញុំស្រីរបស់ត្រកូលនោះ កាលបោសផ្ទះក៏ដាក់អាសនៈនោះទៅក្នុងកន្ទៀតកាជន៍ ។ មនុស្សទាំងឡាយមិនឃើញអាសនៈនោះក៏និយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនីនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ អាសនៈនៅឯណា ។ ភិក្ខុនីនោះប្រាប់ថា ម្នាលអាវុសោ អាត្មាមិនឃើញអាសនៈនោះទេ ។ មនុស្សទាំងឡាយទារយកអាសនៈនោះវិញថា នែលោកម្ចាស់ ចូរឲ្យអាសនៈនេះមក ហើយក៏ផ្តាសា ផ្តាច់ទាំងនិច្ចភត្តនោះចេញ ។ ទើបពួកមនុស្សនោះនាំគ្នាជម្រះសម្អាតផ្ទះ ក៏ឃើញអាសនៈនោះនៅក្នុងកន្ទៀតកាជន៍ ហើយសូមឲ្យភិក្ខុនីនោះអត់ទោស រួចក៏ប្រគេននិច្ចភត្តវិញ ។ ឯភិក្ខុនីនោះប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុនីណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ពួកភិក្ខុនីនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីមិនសមនឹងចូលទៅរកត្រកូលមុនពេលបាយ ហើយអង្គុយលើអាសនៈរួចមិនលាពួកជនជាម្ចាស់ផ្ទះ ហើយចៀសចេញទៅសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា

ភិក្ខុនីចូលទៅរកត្រកូលក្នុងពេលមុនបាយ ហើយអង្គុយលើអាសនៈ រួចមិនបានលាពួកជនជាម្ចាស់ ក៏ចៀសចេញទៅ ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីមិនសមនឹងចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយក្នុងពេលមុនបាយ ហើយអង្គុយលើអាសនៈរួចមិនបានលាពួកជនជាម្ចាស់ផ្ទះ ហើយចៀសចេញទៅទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនី ចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយក្នុងពេលមុនបាយ ហើយអង្គុយលើអាសនៈ រួចមិនបានលាពួកជន ជាម្ចាស់ផ្ទះចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៩៨] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងបារាជិកកណ្ឌទី ១ រួចហើយ ។ ដែលហៅថា ក្នុងពេលមុនបាយ គឺរាប់ចាប់តាំងពីអរុណរះឡើង ដរាបដល់ថ្ងៃត្រង់ ។ ដែលហៅថា ត្រកូល បានដល់ត្រកូលទាំង ៤ គឺត្រកូលក្សត្រ ១ ត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ១ ត្រកូលអ្នករកស៊ី (ជួញប្រែធ្វើស្រែចម្ការជាដើម) ១ ត្រកូលអ្នករកស៊ីឈ្នួលគេ ១ ។ ពាក្យថា ចូលទៅរក គឺទៅក្នុងត្រកូលនោះ ។ ដែលហៅថា អាសនៈ សំដៅយកឱកាសនៃទីអង្គុយ ។ ពាក្យថា អង្គុយនៅ គឺអង្គុយលើអាសនៈនោះ ។ ពាក្យថា មិនបានលាពួកជនជាម្ចាស់ផ្ទះហើយចៀសចេញទៅ សេចក្តីថា មនុស្សណាជាម្ចាស់ផ្ទះក្នុងត្រកូលនោះដែលអាចដើម្បីប្រគេន (វត្ថុអ្វីៗ បាន) ភិក្ខុនីមិន

លាមនុស្សនោះ ។ កាលភិក្ខុនីឈានផុតទីដែលភ្លៀងធ្លាក់មិនត្រូវ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីកន្លងឧបចារផ្ទះ ចូលទៅក្នុងទីវាល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៩៩] ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្ញុំមិនបានលា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនបានលាមែន ហើយចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្ញុំមិនបានលា តែភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្ញុំមិនបានលា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាបានលា ហើយចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ (ភិក្ខុនីអង្គុយ) ក្នុងទីមិនមែនជាទីឱកាសនៃទីអង្គុយ (មិនលាហើយចៀសចេញទៅ) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្ញុំបានលាហើយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនទាន់លា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្ញុំបានលាហើយ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្ញុំបានលាហើយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាបានលាមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[២០០] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីលាហើយទើបទៅ ១ ភិក្ខុនីអង្គុយលើអាសនៈដែលគេនាំយកទៅមិនបាន ១ ភិក្ខុនីមានជំងឺ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា
អង្គការវគ្គទី ២
អនាបុច្ឆាបក្កមនសិក្ខាបទ

[១៩៧] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៥ ដូច្នេះ ពីរបទថា **យំ សោធេន្តា** សេចក្តីថា បានឮថា ជនទាំងនោះមានបរិវិតក្កនេះថា ការកន្ទង ល្មើសតាមកាយខ្លះ វាចាខ្លះណាមួយរបស់ព្រះថេរមិនប្រាកដ ។ ពួកយើង ជួយគ្នាជម្រះ ផ្ទះមើលសិនមើល៍ ព្រោះដូច្នោះ ពួកម្ចាស់ផ្ទះកាលជម្រះ (សម្អាត) ផ្ទះ ទើបបានជួបអាសនៈ ។

[១៩៨] ពីរបទថា **អនោវស្សកំ អតិក្កមន្តិយា** សេចក្តីថា ភិក្ខុនី កាលឲ្យជំហានទី ១ កន្លងទៅ ត្រូវទុក្កដ ។ កាលឲ្យជំហានទី ២ កន្លងទៅ ត្រូវបាចិត្តិយៈ។ សូម្បីក្នុងការឈានកន្លងឧបចារៈ ក៏មានន័យយ៉ាងនេះដូចគ្នា ។

[១៩៨] បទថា **គិលានាយ** គឺមិនអាចនឹងលា ព្រោះអាពាធដូច្នោះ ។

បទថា **អាបទាសុ** សេចក្តីថា ត្រង់ផ្ទះកើតភ្លើងឆេះឡើងក្តី ត្រូវពួក ចោរប្លន់ក្តី ក្នុងអន្តរាយមានសភាពបែបនេះ មិនលា (ម្ចាស់ផ្ទះ) ចៀស ចេញទៅ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិ ។ ពាក្យដ៏សេស ក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានអត្ថ ងាយយល់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចកឋិនសិក្ខាបទ កើតឡើងតាមកាយ និង វាចា ១ តាមកាយវាចា និងចិត្ត ១ ជាកិរិយាផង ជាអកិរិយាផង ជានោ- សញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

អនាបុច្ឆាបក្កមនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

អន្ធការវគ្គទី ២ សិក្ខាបទទី ៦

[២០១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយក្នុងពេលក្រោយបាយ ហើយមិនប្រាប់ពួកជនជាម្ចាស់ផ្ទះ ក៏អង្គុយខ្លះ ដេកខ្លះ លើអាសនៈ ។ ពួកមនុស្សក្រាលខ្លាចថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីក៏មិនហ៊ានអង្គុយ មិនហ៊ានដេកលើអាសនៈ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ថុល្លនន្ទាជាម្ចាស់មិនសមនឹងចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយ ក្នុងពេលក្រោយបាយ ហើយមិនបានប្រាប់ពួកជនជាម្ចាស់ផ្ទះ ក៏អង្គុយខ្លះ ដេកខ្លះលើអាសនៈសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឮពួកមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ដូច្នោះហើយ ។ ពួកភិក្ខុនីណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ពួកភិក្ខុនីទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ថុល្លនន្ទាជាម្ចាស់ មិនសមនឹងចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយក្នុងពេលក្រោយបាយ ហើយមិនបានប្រាប់ពួកជនជាម្ចាស់ផ្ទះ ក៏អង្គុយខ្លះ ដេកខ្លះលើអាសនៈសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយក្នុងពេលក្រោយបាយ ហើយមិនប្រាប់ពួកជនជាម្ចាស់ផ្ទះ ក៏អង្គុយខ្លះ ដេកខ្លះលើអាសនៈ ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិន

សមនឹងចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយក្នុងពេលក្រោយបាយ ហើយមិនបាន ប្រាប់ពួកជនជាម្ចាស់ផ្ទះ ក៏អង្គុយខ្លះ ដេកខ្លះលើអាសនៈទេ ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយក្នុងពេលក្រោយបាយ មិនប្រាប់ ពួកជនជាម្ចាស់ផ្ទះ ហើយអង្គុយក្តី ដេកក្តីលើអាសនៈត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២០២] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងបារាជិក-កណ្ឌ ទី ១ រួចហើយ ។ ដែលហៅថា ពេលខាងក្រោយបាយ បានដល់ ពេលដែលព្រះអាទិត្យជ្រេពីត្រង់រហូតដល់ព្រះអាទិត្យអស្តង្គតទៅ ។ ដែល ហៅថា ត្រកូល បានដល់ត្រកូលទាំង ៤ គឺត្រកូលក្សត្រ ១ ត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ១ ត្រកូលអ្នករកស៊ីជួញប្រែធ្វើស្រែចម្ការ ១ ត្រកូលអ្នកស៊ីឈ្នួល ១ ។ ពាក្យថា ចូលទៅរក គឺទៅក្នុងត្រកូលនោះ ។ ពាក្យថា មិនបានប្រាប់ពួកជន ជាម្ចាស់ផ្ទះ សេចក្តីថា មនុស្សណាជាម្ចាស់ ឬជាធំក្នុងត្រកូលនោះ ដែលអាច ដើម្បីប្រគេន (វត្ថុអ្វីៗបាន) ភិក្ខុនីមិនប្រាប់មនុស្សនោះ ។ ដែលហៅថា អាសនៈ បានដល់ឱកាសល្មមអង្គុយពែនបាន ។ ពាក្យថា អង្គុយ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីអង្គុយលើអាសនៈនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា ដេក សេចក្តី ថា ភិក្ខុនីដេកលើអាសនៈនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២០៣] ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្លួនមិនទាន់បានប្រាប់ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនទាន់ បានប្រាប់មែន ហើយអង្គុយក្តី ដេកក្តី លើអាសនៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្លួនមិនបានប្រាប់ តែភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយអង្គុយក្តី ដេកក្តី លើអាសនៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្លួនមិនបានប្រាប់ តែភិក្ខុនីសម្គាល់ថាបានប្រាប់ ហើយអង្គុយក្តី ដេកក្តី លើអាសនៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ (ភិក្ខុនីអង្គុយឬដេក) ក្នុងទីមិនមែនជាទីឱកាសនៃទីអង្គុយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្លួនបានប្រាប់ តែភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនទាន់បានប្រាប់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្លួនបានប្រាប់ហើយ តែភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្លួនបានប្រាប់ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាបានប្រាប់ហើយមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[២០៤] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីបានប្រាប់ហើយអង្គុយក្តី ដេកក្តី លើអាសនៈ ១ ភិក្ខុនីអង្គុយឬដេកលើអាសនៈដែលគេក្រាលជានិច្ច ១ ភិក្ខុនីមានជំងឺ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

អន្ធការវគ្គទី ២

អនាបុច្ឆាអភិនិសីទនសិក្ខាបទ

[២០១] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៦ ដូច្នេះ បទថា **អភិនិ-សីទេយ្យ** *ប្រែថា គប្បីអង្គុយ ។ កាលអង្គុយហើយ ក្រោកទៅ ត្រូវអាបត្តិ ១ ។ កាលមិនអង្គុយ ដេកហើយទៅ ត្រូវអាបត្តិ ១ ។ កាលអង្គុយហើយ ដេក ត្រូវអាបត្តិ ២ ។*

[២០៤] បទថា **ធុវប្បញ្ញត្តេ** *បានដល់ អាសនៈដែលគេក្រាលទុក ជាប្រចាំដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ ទាំងអស់ហើយ ។*

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចកឋិនសិក្ខាបទ ។បេ។ មានវេទនា ៣ ។

អនាបុច្ឆាអភិនិសីទនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

អង្គការវគ្គទី ២ សិក្ខាបទទី ៧

[២០៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុនីច្រើនរូប កាលដែលទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ក្នុងកោសលជនបទ ក៏ចូលទៅកាន់ស្រុក ១ ក្នុងវេលាល្ងាច ហើយចូលទៅរកត្រកូលព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ ហើយក៏សូមឱកាស ។ កាលនោះ នាងព្រាហ្មណីបានពោលពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនីទាំងនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកទាំងឡាយរង់ចាំសិន ទម្រាំព្រាហ្មណ៍មក ។ ពួកភិក្ខុនីគិតគ្នាថា នឹងបង្អង់ចាំព្រាហ្មណ៍មកសិនដែរ គិតដូច្នោះហើយ ក៏ក្រាលកម្រាលសម្រាប់ដេក រូបខ្លះអង្គុយ ខ្លះដេក ។ ឯព្រាហ្មណ៍នោះមកក្នុងរាត្រី ហើយពោល ពាក្យនេះនឹងនាងព្រាហ្មណីនោះថា ស្រីទាំងនេះជាអ្វី ។ នាងព្រាហ្មណីឆ្លើយថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ (ស្រីទាំងឡាយនេះជា) ភិក្ខុនី ។ ព្រាហ្មណ៍ពោលថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរទង់ទាញស្រីផ្កាមាសត្រងោលនេះចេញ ថាដូច្នោះហើយ ក៏ឲ្យគេទង់ទាញចេញពីផ្ទះទៅ ។ ឯភិក្ខុនីទាំងនោះនាំគ្នាទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ហើយប្រាប់សេចក្ដីនុ៎ះដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុនីណាមានសេចក្ដីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ពួកភិក្ខុនីនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកភិក្ខុនី មិនសមនឹងចូលទៅកាន់ត្រកូលក្នុងវេលាវិកាល ហើយមិនបានប្រាប់ពួកជនជាម្ចាស់សិន ក៏ក្រាលឯងខ្លះ ឲ្យគេក្រាលខ្លះ នូវកម្រាលសម្រាប់ដេក រូបអង្គុយខ្លះដេកខ្លះសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា

ពួកភិក្ខុនីចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយ ក្នុងវេលាវិកាលហើយមិនទាន់បាន ប្រាប់ពួកជនជាម្ចាស់សិន ក៏ក្រាលឯងខ្លះ ឲ្យគេក្រាលខ្លះ នូវកម្រាលសម្រាប់ដេក ហើយអង្គុយខ្លះ ដេកខ្លះ ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីមិនសមនឹងចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយ ក្នុងវេលាវិកាលមិនទាន់បានប្រាប់ពួកជនជាម្ចាស់សិន ហើយក្រាលឯងខ្លះ ឲ្យគេក្រាលខ្លះ នូវកម្រាលសម្រាប់ដេក រួចអង្គុយខ្លះ ដេកខ្លះទេ ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយក្នុងវេលាវិកាល ហើយមិនទាន់បានប្រាប់ពួកជនជាម្ចាស់សិន ក៏ក្រាលឯងក្តី ឲ្យគេក្រាលក្តីនូវកម្រាលសម្រាប់ដេក ហើយអង្គុយក្តី ដេកក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២០៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងបារាជិកកណ្ឌទី ១ រួចហើយ ។ ដែលហៅថា វេលាវិកាល គឺតាំងពីព្រះអាទិត្យអស្តង្គតទៅដរាបដល់អរុណរះឡើង ។ ដែលហៅថា ត្រកូល បានដល់ត្រកូលទាំង ៤ គឺត្រកូលក្សត្រ ១ ត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ១ ត្រកូលអ្នករកស៊ីជួញប្រែធ្វើស្រែចម្ការ ១ ត្រកូលអ្នកស៊ីឈ្នួលគេ ១ ។ ពាក្យថា ចូលទៅរក គឺទៅក្នុងត្រកូលនោះ ។ ពាក្យថា មិនទាន់បានប្រាប់ពួកជនជាម្ចាស់សិន សេចក្តីថា មនុស្សណាជាម្ចាស់ក្នុងត្រកូលនោះ ដែលអាចដើម្បីប្រគេន (វត្ថុអ្វីៗ បាន) ភិក្ខុនីមិនទាន់បានប្រាប់មនុស្សនោះ ។ ដែលហៅថា កម្រាលសម្រាប់ដេក

ដោយហោចទៅសូម្បីតែកម្រាលជាវិការនៃស្លឹកឈើ (ក៏ជាកម្រាលដែរ) ។ ពាក្យថា ក្រាលឯង គឺក្រាលដោយខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា ឲ្យគេក្រាល គឺឲ្យអ្នកដទៃក្រាល ។ ពាក្យថា អង្គុយ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីអង្គុយលើ កម្រាលសម្រាប់ដេកនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា ដេក គឺភិក្ខុនីដេកលើកម្រាលសម្រាប់ដេកនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២០៧] ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្លួនមិនទាន់បានប្រាប់ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនទាន់បានប្រាប់មែន ហើយក្រាលឯងក្តី ឲ្យគេក្រាលក្តី នូវកម្រាលសម្រាប់ដេក ហើយអង្គុយក្តី ដេកក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្លួនមិនទាន់បានប្រាប់ តែភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយក្រាលឯងក្តី ឲ្យគេក្រាលក្តី នូវកម្រាលសម្រាប់ដេក ហើយអង្គុយក្តី ដេកក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្លួនមិនទាន់បានប្រាប់ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាបានប្រាប់ទៅវិញ ហើយក្រាលឯងក្តី ឲ្យគេក្រាលក្តី នូវកម្រាលសម្រាប់ដេក ហើយអង្គុយក្តី ដេកក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្លួនបានប្រាប់ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនទាន់បានប្រាប់ទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្លួនបានប្រាប់ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្លួនបានប្រាប់ហើយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាបានប្រាប់ហើយមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[២០៨] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីប្រាប់ហើយ ក្រាលឯងក្តី ឲ្យគេក្រាលក្តីនូវកម្រាលសម្រាប់ដេក ហើយអង្គុយក្តី ដេកក្តី ១ ភិក្ខុនីមានជំងឺ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

អច្ចការវគ្គទី ២

អនាបុច្ឆាសន្ធរណាសិក្ខាបទ

សូម្បីសិក្ខាបទទី ៧ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបពាក្យទាំងអស់ ដោយន័យដូចបានពោលហើយ ក្នុងសិក្ខាបទទី ៦ នោះឯង ។

អនាបុច្ឆាសន្ថរណសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

អន្ធការវគ្គទី ២ សិក្ខាបទទី ៨

[២០៩] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីជាសិស្ស របស់ភទ្ទាកាបិលានីភិក្ខុនី តែងតែបម្រើភទ្ទាកាបិលានីភិក្ខុនីដោយគោរព ។ ភទ្ទាកាបិលានីភិក្ខុនីបានពោលពាក្យនេះនឹងពួកភិក្ខុនីថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ភិក្ខុនីនេះតែងបម្រើខ្ញុំដោយគោរព ខ្ញុំនឹងឲ្យចីវរដល់ភិក្ខុនីនេះ ។ ឯភិក្ខុនីនោះ ពោលមើលងាយវិញ ដោយការប្រកាន់យកអាក្រក់របស់ខ្លួន ដោយការ ពិចារណាខុស (របស់ខ្លួន) ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ឮថាខ្ញុំមិនបម្រើលោក ម្ចាស់ដោយគោរពទេ ឮថាលោកម្ចាស់មិនឲ្យចីវរមកខ្ញុំទេ ។ ពួកភិក្ខុនីណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ពួកភិក្ខុនីនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះ បង្អាប់ថា ភិក្ខុនីមិនសមនឹងមើលងាយគេដោយការប្រកាន់អាក្រក់ ដោយការ ពិចារណាខុសសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីមើលងាយគេ ដោយការប្រកាន់យកអាក្រក់ ដោយការពិចារណា ខុស ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិន សមបើនឹងមើលងាយគេដោយការប្រកាន់យកអាក្រក់ ដោយការពិចារណា ខុសទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិន ទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទ

នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ មើលងាយគេ ដោយការប្រកាន់យកអាក្រក់ ដោយការពិចារណាខុស ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២១០] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងបារាជិក-កណ្ឌ ទី ១ រួចហើយ ។ ពាក្យថា ដោយការប្រកាន់យកអាក្រក់ សេចក្តីថា ដោយការប្រកាន់យកដោយប្រការដទៃ (គឺ ប្រកាន់ខុស) ។ ពាក្យថា ដោយការ ពិចារណាខុស សេចក្តីថា ដោយការពិចារណាដោយប្រការដទៃ (យល់ខុស) ។ ពាក្យថា មើលងាយគេ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីមើលងាយឧបសម្បន្នា ផងគ្នា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២១១] ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាឧបសម្បន្នាមែន ហើយមើលងាយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយមើលងាយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ។ ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាអនុបសម្បន្នាទៅវិញ ហើយមើលងាយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីមើលងាយអនុ-បសម្បន្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្នាទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាអនុបសម្បន្នាមែន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[២១២] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ២ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

អចេលកវគ្គទី ២

បរម្បរភោជនសិក្ខាបទ

ពាក្យទាំងអស់ ក្នុងសិក្ខាបទទី ៨ មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។ សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នេះ ។

បរម្បរភោជនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

អន្ធការវគ្គទី ២ សិក្ខាបទទី ៩

[២១៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុនីកាលមិនឃើញកណ្ឌរបស់ខ្លួន បានពោលពាក្យនេះនឹងចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់ឃើញកណ្ឌរបស់ពួកយើងដែរឬ ។ ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ខ្ញុំឯងជាស្រីចោរពិតឬ ខ្ញុំឯងជាស្រីគ្មានសេចក្តីខ្មាសពិតឬ ពួកលោកម្ចាស់ណា មិនឃើញកណ្ឌរបស់ខ្លួន ពួកលោកម្ចាស់នោះពោលនឹងខ្ញុំយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់ឃើញកណ្ឌរបស់យើងដែរឬទេ បពិត្រលោកម្ចាស់ ប្រសិនបើខ្ញុំយកកណ្ឌរបស់លោកមែន ខ្ញុំមិនមែនជាសមណីទេ ខ្ញុំឃ្លាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌ហើយ ខ្ញុំនឹងទៅកើតក្នុងនរក ចំណែកឯភិក្ខុនីណា ពោលពាក្យយ៉ាងនេះនឹងខ្ញុំដោយពាក្យមិនពិត ភិក្ខុនីនោះឯង ចូរកុំឲ្យជាសមណី ចូរឃ្លាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌ ចូរទៅកើតក្នុងនរកចុះ ។ ពួកភិក្ខុនីណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ចណ្ឌកាលីជាម្ចាស់មិនសមនឹងផ្តាសាខ្លួនឯងផង អ្នកឯទៀតផង ដោយនរកផង ដោយព្រហ្មចរិយធម៌ផងសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីផ្តាសាខ្លួនឯងផង អ្នកឯទៀតផង ដោយនរកខ្លះ ដោយព្រហ្មចរិយធម៌ខ្លះ ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។

ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចណ្ឌកាលី ភិក្ខុនីមិនសមនឹងផ្តាសាខ្លួនឯងក្តី អ្នកឯទៀតក្តី ដោយនរកក្តី ដោយព្រហ្មចរិយធម៌ក្តីទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ផ្តាសាខ្លួនឯងក្តី អ្នកឯទៀតក្តី ដោយនរកក្តី ដោយព្រហ្មចរិយធម៌ក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២១៤] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងបារាជិកកណ្ឌទី ១ រួចហើយ ។ ពាក្យថា ខ្លួនឯង គឺចំពោះខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា អ្នកឯទៀត សេចក្តីថា ភិក្ខុនីផ្តាសាឧបសម្បន្នាផងគ្នា ដោយនរកក្តី ដោយព្រហ្មចរិយធម៌ក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២១៥] ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាឧបសម្បន្នាមែន ហើយផ្តាសាដោយនរកក្តី ដោយព្រហ្មចរិយធម៌ក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្នា តែភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយផ្តាសាដោយនរកក្តី ដោយព្រហ្មចរិយធម៌ក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាជាអនុបសម្បន្នាទៅវិញ ហើយផ្តាសាដោយនរកក្តី ដោយព្រហ្មចរិយធម៌ក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីផ្តាសាដោយកំណើតនៃសត្វតិរច្ឆានក្តី ដោយបេតវិស័យក្តី ដោយភាវជាមនុស្សមានត្រកូលថោកទាបក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីផ្តាសាអនុបសម្បន្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាឧបសម្បន្នាទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្នា តែភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាជាអនុបសម្បន្នាជដែល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[២១៦] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីផ្កាសាព្រោះធ្វើអត្ថឲ្យជាប្រធាន ១ ភិក្ខុនីផ្កាសាព្រោះធ្វើធម៌ឲ្យជាប្រធាន ១ ភិក្ខុនីផ្កាសាព្រោះធ្វើពាក្យប្រៀនប្រដៅឲ្យជាប្រធាន ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

អង្គការវគ្គទី ២

បរអភិសបនសិក្ខាបទ

[២១៣] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៩ ដូចតទៅនេះ បទថា **អភិសបេយ្យ** បានដល់ គប្បីធ្វើការផ្ដាសា អធិប្បាយថា ដែលឈ្មោះថា ផ្ដាសាដោយនរក បានដល់ជេរប្រទេច បរិភាសដោយន័យជាដើមយ៉ាងនេះថា សូមឲ្យខ្ញុំ កើតក្នុងនរក កើតក្នុងអវីចិចុះ សូមឲ្យអ្នកលួចកើតក្នុងនរក កើតក្នុងអវីចិចុះ ។ ដែលឈ្មោះថា ផ្ដាសាដោយព្រហ្មចរិយៈ បានដល់ ជេរប្រទេចដោយន័យជាដើមយ៉ាងនេះថា សូមឲ្យខ្ញុំជាគ្រហស្ថ ជាអ្នកស្លៀកសំពត់ស ជាបរិព្វាជិកាចុះក្ដី ភិក្ខុនីក្រៅអំពីនេះ ចូរជាអ្នកដូច្នេះចុះក្ដី ។ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គ្រប់ៗ វាចា តែកាលជេរដោយន័យជាដើមថា សូមឲ្យខ្ញុំជាសុនខញី ជាជ្រូកញី ជាមនុស្សខ្វាក់ភ្នែក ជាមនុស្សខ្វិនចុះ ។ វៀរនរក និងព្រហ្មចរិយៈចេញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដគ្រប់ៗ វាចា ។

[២១៦] បទថា **អត្ថបុរេក្ខារាយ** គឺជាអ្នកពោលអដ្ឋកថា ។

បទថា **ធម្មបុរេក្ខារាយ** គឺជាអ្នកបង្រៀនបាលី ។

បទថា **អនុសាសនីបុរេក្ខារាយ** សេចក្ដីថា បើតាំងនៅក្នុងអនុសាសនីទូន្មានយ៉ាងនេះថា សូម្បីឥឡូវនេះ អ្នកមានសភាពយ៉ាងនេះ ដូច្នេះ អ្នកចូរវៀរ បើអ្នកមិនវៀរ ធ្វើកម្មមានសភាពបែបនេះទៀត ក៏នឹងកើតក្នុងនរក កើតក្នុងកំណើតសត្វតិរច្ឆានដោយពិត ជាអនាបត្តិ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យ

រាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នេះ ។

បរអេកិសបទសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

អន្ធការវគ្គទី ២ សិក្ខាបទទី ១០

[២១៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនី ឈ្មោះនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយ ក៏វាយតប់ទះខ្លួនឯងហើយយំ ។ ពួកភិក្ខុនីណាមាន សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ពួកភិក្ខុនីនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីមិនសមនឹងវាយតប់ទះខ្លួនឯង ហើយយំសោះ ។បេ។ ព្រះ អង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីវាយតប់ទះខ្លួន ឯងហើយយំ ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីមិនសមនឹងវាយតប់ទះខ្លួនឯងហើយយំសោះ ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាង នេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ វាយតប់ទះខ្លួនឯងហើយយំ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២១៨] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងបារាជិកកណ្ឌ ទី ១ រួចហើយ ។ ពាក្យថា ខ្លួនឯង គឺចំពោះខ្លួនឯង ។ ភិក្ខុនីវាយតប់ទះ ហើយយំ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីគ្រាន់តែវាយ តែមិនយំ ត្រូវអាបត្តិ ទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីគ្រាន់តែយំ តែមិនបានវាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[២១៩] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)

គឺ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីវិនាសញាតិក្តី សេចក្តីវិនាសភោគសម្បត្តិក្តី សេចក្តីវិនាសព្រោះរោគក្តី មកប៉ះពាល់ហើយយំ តែមិនវាយ (ខ្លួនឯង) ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អន្ធការវគ្គទី ២ ចប់

អដ្ឋកថា

អច្ចការវគ្គទី ២

ភេទនសិក្ខាបទ

ពាក្យទាំងអស់ក្នុងសិក្ខាបទទី ១០ មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។ សិក្ខាបទនេះ មានការដាក់ធុរៈជាសមុដ្ឋាន កើតឡើងតាមកាយវាចាចិត្ត ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នេះឯង ។

ភេទនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

ឧទ្ទកវគ្គទី ៣ សិក្ខាបទទី ១

[២២០] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុនីច្រើនរូបមានកាយអាក្រាតងូតទឹកព្ធដ៏កំពង់ទឹកមួយ ជាមួយនឹងពួកស្រីពេស្យា ក្នុងស្ទឹងអចិរវតី ។ ពួកស្រីពេស្យានាំគ្នាចំអកលេងនឹងភិក្ខុនីទាំងនោះថា នែលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ពួកលោកកំពុងពេញក្រមុំខំសន្សំព្រហ្មចរិយធម៌ប្រយោជន៍អ្វី ពួកលោកគួរតែនៅបរិភោគកាមសិនទៅ កាលណាលោកទាំងឡាយចាស់សឹមពួកលោកប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងកាលណោះចុះ កាលបើធ្វើយ៉ាងនេះប្រយោជន៍ទាំងពីរឈ្មោះថាពួកលោកបានកាន់យកហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយកាលដែលពួកស្រីពេស្យានិយាយចំអក (ដូច្នោះ) ក៏មានសេចក្តីអៀនខ្មាស ។ គ្រានោះ ភិក្ខុនីទាំងនោះនាំគ្នាទៅកាន់លំនៅហើយប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុងពេលនោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ព្រោះអាស្រ័យនូវប្រយោជន៍ទាំងឡាយ ១០ ប្រការ គឺ ដើម្បីសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ ១ ។បេ។ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ អាក្រាតកាយងូតទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២២១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងបារាជិកកណ្ឌទី ១ រួចហើយ ។ ពាក្យថា អាក្រាតកាយងូតទឹក សេចក្តីថា ភិក្ខុនី មិនស្លៀកសំពត់ ឬមិនដណ្តប់សំពត់ ហើយងូតទឹក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ក្នុងប្រយោគដែលងូត វេលាងូតស្រេច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២២២] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីមានចីវរដែលពួកចោរលួចយកទៅ ឬមានចីវរបាត់ទៅ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

នគ្គវគ្គទី ៣

នគ្គសិក្ខាបទ

[២២០] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃនគ្គវគ្គដូច្នេះ បទថា **ព្រហ្មចរិយំ ចិណ្ណាន** គឺដោយព្រហ្មចរិយៈដែលពួកលោកប្រព្រឹត្តទាំងអស់គ្នា ។ មួយ៉ាងទៀត គប្បីឃើញទុតិយាវិភត្តិ ចុះក្នុងអត្ថនៃតតិយាវិភត្តិ ឬក្នុងអត្ថនៃឆដ្ឋីវិភត្តិ យ៉ាងនេះថា ដោយការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ ។

[២២២] បទថា **អច្ឆិន្នចីវរិកាយ** នេះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់សំដៅយកសំពត់ងូតទឹក ទ្រង់មិនបានសំដៅយកចីវរប្រភេទដទៃទេ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុនី អាក្រាតកាយងូតទឹក កាលសំពត់ងូតទឹក ត្រូវគេដណ្តើមទៅក្តី បាត់ក្តី ជាអនាបត្តិ ។ តែបើចីវរ គឺសំពត់ងូតទឹកមានតម្លៃច្រើន ភិក្ខុនីមិនអាចដើម្បីស្លៀកចេញទៅខាងក្រៅបានយ៉ាងនេះ ទោះអាក្រាតកាយងូតទឹកគួរ ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានន័យពាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចឯឡកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះ ។

នគ្គសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

ឆត្តវគ្គទី ៣ សិក្ខាបទទី២

[២២៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងអារាមជេតវ័នរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតសំពត់ងូតទឹកដល់ពួកភិក្ខុនី ។ ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយគិតគ្នាថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតសំពត់ងូតទឹកហើយ ទើបនាំគ្នាស្លៀកដណ្តប់សំពត់ងូតទឹកទាំងឡាយ មិនមានប្រមាណ ក៏ចាប់ទាញពីមុខខ្លះ ពីក្រោយខ្លះហើយត្រេចដើរទៅ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបន្ទាប់ថាពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងទ្រទ្រង់នូវសំពត់ងូតទឹកគ្មានប្រមាណសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទ្រទ្រង់នូវសំពត់ងូតទឹកមិនមានប្រមាណ ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងទ្រទ្រង់នូវសំពត់ងូតទឹកមិនមានប្រមាណទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនជាទីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីកាលឲ្យគេធ្វើសំពត់ងូតទឹក គប្បីឲ្យធ្វើឲ្យល្មមប្រមាណ ។ ឯប្រមាណក្នុងសំពត់ងូតទឹកនោះ គឺ បណ្តោយ ៤ ចំអាម ទទឹង ២ ចំអាម ដោយចំអាមព្រះសុគត កាលភិក្ខុនីធ្វើឲ្យកន្លងលើស

ប្រមាណនោះទៅ ត្រូវឆេទនកបាចិត្តិយៈ[១] ។

[២២៤] ភិក្ខុនីធ្វើសំពត់ស្លៀកណា សំពត់ស្លៀកនោះ ឈ្មោះថា សំពត់ងូតទឹក ។ ត្រង់ពាក្យថា កាលឲ្យគេធ្វើ សេចក្តីថា ភិក្ខុនី កាលធ្វើឯងក្តី ប្រើឲ្យគេធ្វើក្តី គប្បីឲ្យធ្វើឲ្យត្រូវប្រមាណ ។ ឯប្រមាណក្នុង សំពត់ងូតទឹកនោះគឺ បណ្តោយ ៤ ចំអាម ទទឹង ២ ចំអាម ដោយចំអាម ព្រះសុគត ។ ភិក្ខុនីធ្វើឯងក្តី ប្រើគេឲ្យធ្វើក្តី ឲ្យកន្លងហួសប្រមាណនោះទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ ភិក្ខុនីត្រូវកាត់ក្នុងខណៈដែលបានមក ហើយសឹមសម្តែងអាបត្តិបាចិត្តិយៈចេញ ។

[២២៥] ភិក្ខុនីសម្រេចដោយខ្លួនឯងនូវសំពត់ដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីប្រើពួកអ្នកដទៃឲ្យសម្រេចនូវសំពត់ដែលខ្លួនធ្វើ មិនទាន់ស្រេច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីសម្រេចដោយខ្លួនឯងនូវសំពត់ ដែលពួកអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីប្រើពួកអ្នក ដទៃ ឲ្យសម្រេចនូវសំពត់ដែលពួកអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ត្រូវអាបត្តិ បាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីធ្វើឯងក្តី ប្រើគេឲ្យធ្វើក្តី ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីបានសំពត់ងូតទឹកដែលអ្នកដទៃធ្វើស្រេចហើយមក ប្រើប្រាស់ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[២២៦] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីធ្វើឲ្យត្រូវប្រមាណ ១ ភិក្ខុនីធ្វើថយពីប្រមាណចុះមក ១ ភិក្ខុនីបាន

១- គឺភិក្ខុនីត្រូវកាត់សំពត់ឲ្យត្រូវប្រមាណហើយ សឹមសម្តែងអាបត្តិ ទើបបាន ។

ឱទកសាដកដែលអ្នកដទៃធ្វើឲ្យកន្ទងហួសប្រមាណ ហើយយកមកកាត់ចេញ ទើបប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុនីធ្វើឲ្យជាពិតានក្តី ជាកម្រាលក្រាលផែនដីក្តី ជាវនាំងក្តី ជាពូកក្តី ជាខ្នើយក្តី ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ឆក្កវគ្គទី ៣

ឧទកសាដិកសិក្ខាបទ

ពាក្យទាំងអស់ក្នុងសិក្ខាបទទី ២ មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។ សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៦ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះ ។

ឧទកសាដិកសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

ឆក្កវគ្គទី ៣ សិក្ខាបទទី ៣

[២២៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងអារាមជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង សំពត់សម្រាប់ធ្វើចីវររបស់ភិក្ខុនី ១ រូប មានតម្លៃច្រើន ចីវរ (នោះ) ធ្វើក៏មិនល្អ ដេរក៏មិនល្អ ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីបានពោលពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនីនោះថា នែលោកម្ចាស់ សំពត់ចីវររបស់លោកនេះល្អណាស់ តែចីវរនោះធ្វើមិនល្អ ដេរមិនល្អ ។ ភិក្ខុនីនោះពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំនឹងរុះចេញ លោកម្ចាស់នឹងដេរឲ្យឬ ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីឆ្លើយថា អើលោកម្ចាស់ ខ្ញុំនឹងដេរឲ្យ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនីនោះក៏រុះចីវរនោះចេញ ហើយប្រគល់ឲ្យថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីគិតថា អញនឹងដេរៗ តែមិនដេរ មិនធ្វើការខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេដេរ ។ ភិក្ខុនីនោះក៏ប្រាប់សេចក្តីនោះ ដល់ពួកភិក្ខុនីផងគ្នា ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ថុល្លនន្ទាជាម្ចាស់មិនសមបីនឹងឲ្យភិក្ខុនីផងគ្នារុះចីវរចេញហើយ ក៏មិនដេរខ្លួនឯង មិនធ្វើការខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេដេរវិញសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីឲ្យភិក្ខុនីផងគ្នារុះចីវរចេញហើយ មិនដេរខ្លួនឯង មិនធ្វើការខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេដេរ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនសមបីនឹង

ឲ្យភិក្ខុនីផងគ្នារុះចីវរចេញហើយ មិនដេរឯង មិនធ្វើការខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេដេរទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ រុះឯងក្តី ឲ្យគេរុះក្តី នូវចីវររបស់ភិក្ខុនីផងគ្នា ភិក្ខុនីនោះមិនមានសេចក្តីអន្តរាយ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយទេ ហើយមិនដេរឯង មិនធ្វើការខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេដេរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ វៀរលែងតែ (តម្កល់ទុក) ត្រឹម ៤-៥ ថ្ងៃ ។

[២២៨] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងបារាជិកកណ្ឌសិក្ខាបទទី ១ រួចហើយ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនីផងគ្នា គឺភិក្ខុនីឯទៀត ។ ដែលហៅថា ចីវរនោះ បានដល់ចីវរ ៦ យ៉ាង ចីវរណាមួយ ។ ពាក្យថា រុះឯង គឺរុះចេញដោយខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា ឲ្យគេរុះ គឺប្រើអ្នកដទៃឲ្យរុះ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនីនោះមិនមានសេចក្តីអន្តរាយក្នុងពេលជាខាងក្រោយទេ គឺគ្មានសេចក្តីអន្តរាយសោះឡើយ ។ ពាក្យថា មិនដេរឯង គឺភិក្ខុនីមិនដេរដោយខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា មិនធ្វើការខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេដេរ គឺ ភិក្ខុនីមិនបង្គាប់អ្នកដទៃឡើយ ។ ពាក្យថា វៀរលែងតែ (តម្កល់ទុក) ត្រឹម ៤-៥ ថ្ងៃ គឺលើកទុកត្រឹម ៤ ថ្ងៃ ៥ ថ្ងៃប៉ុណ្ណោះ ។ បើភិក្ខុនីគ្រាន់តែដាក់ធុរៈថា អញមិនដេរឯង អញនឹងមិនធ្វើនូវសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេដេរដូច្នេះ ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២២៩] ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីក៏សម្គាល់ថាឧបសម្បន្នាមែន ហើយរុះ

ឯងក្តី ប្រើគេឲ្យរុះក្តីនូវចីវរ លុះតមកខាងក្រោយ ភិក្ខុនីនោះក៏មិនមានសេចក្តីអន្តរាយឡើយ ហើយមិនដេរឯង មិនធ្វើការខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេដេរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ វៀរលែងតែ (ទុកដាក់) ត្រឹម ៤-៥ ថ្ងៃ ។ ឧបសម្បន្នា តែភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយរុះឯងក្តី ប្រើគេឲ្យរុះក្តីនូវចីវរ តមកខាងក្រោយ ភិក្ខុនីនោះមិនមានសេចក្តីអន្តរាយឡើយ ហើយមិនដេរឯង មិនធ្វើការខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេដេរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ វៀរលែងតែ (ទុកដាក់) ត្រឹម ៤-៥ ថ្ងៃប៉ុណ្ណោះ ។ ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាជាអនុបសម្បន្នាទៅវិញ រុះឯងក្តី ប្រើគេឲ្យរុះក្តីនូវចីវរ តមកខាងក្រោយ ភិក្ខុនីនោះមិនមានសេចក្តីអន្តរាយឡើយ ហើយមិនដេរឯង មិនធ្វើការខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេដេរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ វៀរលែងតែ (ទុកដាក់) ត្រឹម ៤-៥ ថ្ងៃ ។ ភិក្ខុនីរុះឯងក្តី ប្រើគេឲ្យរុះក្តីនូវបរិក្ខារដទៃ តមកខាងក្រោយ ភិក្ខុនីនោះមិនមានសេចក្តីអន្តរាយឡើយ ហើយមិនដេរឯង មិនធ្វើការខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេដេរ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ វៀរលែងតែ (ទុកដាក់) ត្រឹម ៤-៥ ថ្ងៃ ។ ភិក្ខុនីរុះឯងក្តី ប្រើគេឲ្យរុះក្តីនូវចីវរក្តី បរិក្ខារដទៃក្តី របស់អនុបសម្បន្នា តមកខាងក្រោយ ភិក្ខុនីនោះមិនមានសេចក្តីអន្តរាយឡើយ ហើយមិនដេរឯង មិនធ្វើការខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេដេរ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ វៀរលែងតែ (ទុកដាក់) ត្រឹម ៤-៥ ថ្ងៃ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាជាឧបសម្បន្នាទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាជាអនុបសម្បន្នាដដែល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[២៣០] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ហើយស្វែងរកគ្នាមិនបាន ១ ភិក្ខុនីកំពុងតែធ្វើស្រាប់តែកន្លងហួស ៤-៥ ថ្ងៃទៅ ១ ភិក្ខុនីមានជំងឺ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយផ្សេងៗ កើតឡើង ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ឆត្តវគ្គទី ៣

ចីវរសិព្វនសិក្ខាបទ

[២២៧] *គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៣ ដូច្នេះ បទថា* **អនន្តរាយិកិនី** *បានដល់ ដែលមិនមានអន្តរាយដោយអន្តរាយណាមួយ ក្នុងអន្តរាយ ១០ យ៉ាង ។*

[២២៨] *បទថា* **ធុរំ និក្ខិត្តមត្តេ** *សេចក្តីថា ភិក្ខុនីដាក់ធុរៈចេញហើយ បើខាងក្រោយទើបដេរឲ្យ ក៏ត្រូវអាបត្តិដូចគ្នា ។ ពាក្យដ៏សេសមានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។*

សិក្ខាបទនេះ មានការដាក់ធុរៈជាសមុដ្ឋាន ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនាដូច្នេះ ។

ចីវរសិព្វនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

ឆក្កវគ្គទី ៣ សិក្ខាបទទី ៤

[២៣១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគទ្រង់គង់នៅវត្ត ជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ក្បែរក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនីផ្ញើចីវរ (សង្ឃាដី) ទុកក្នុងដៃនៃភិក្ខុនីទាំងឡាយ ហើយចៀសចេញទៅកាន់ចារិកជនបទ ដោយមានតែស្បង់និងចីពរទៅប៉ុណ្ណោះ ។ ចីវរទាំងឡាយដែលពួកភិក្ខុនីផ្ញើទុកយូរពេកនោះ ក៏ដុះផ្សិតសៅហ្មងទៅអស់ ។ ភិក្ខុនីទាំង-ឡាយ យកចីវរទាំងនោះទៅសំដិលហាល ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបាននិយាយពាក្យនេះ នឹងភិក្ខុនីទាំងនោះថា នែលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ចីវរទាំងនេះរបស់អ្នកណា ក៏ដុះផ្សិតសៅហ្មងអស់ ។ ទើបភិក្ខុនីទាំងនោះប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកភិក្ខុនីមិនសមបីនឹងផ្ញើចីវរទុកក្នុងដៃនៃភិក្ខុនីទាំងឡាយ ហើយចៀសចេញទៅកាន់ចារិកជនបទដោយមានតែស្បង់និងចីពរទៅប៉ុណ្ណោះសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយផ្ញើចីវរទុកក្នុងដៃនៃភិក្ខុនីទាំងឡាយ ហើយចៀសចេញទៅកាន់ចារិកជនបទ ដោយមានតែស្បង់ និងចីពរប៉ុណ្ណោះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោសពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីមិនសមបីនឹងផ្ញើចីវរទុកក្នុងដៃនៃភិក្ខុនីទាំងឡាយ ហើយចៀសចេញទៅកាន់ចារិកជនបទដោយមានតែស្បង់និងចីពរទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើ

នេះមិនជាទីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ញ៉ាំងវារៈនៃសង្ឃាដិឲ្យកន្លងហួស ៥ ថ្ងៃទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៣២] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ពាក្យថា ញ៉ាំងវារៈនៃសង្ឃាដិឲ្យកន្លងហួស ៥ ថ្ងៃទៅ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីមិនបានស្លៀក មិនបានគ្រង មិនបានសំដិលហាល នូវចីវរទាំង ៥ អស់ថ្ងៃទី ៥ គឺថា ធ្វើឲ្យកន្លងហួសថ្ងៃទី ៥ ទៅ ត្រូវអាបត្តិ បាចិត្តិយៈ ។

[២៣៣] វារៈនៃសង្ឃាដិកន្លងហួស ៥ ថ្ងៃទៅហើយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា កន្លងហួស ៥ ថ្ងៃទៅហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ វារៈនៃសង្ឃាដិកន្លងហួស ៥ ថ្ងៃទៅហើយ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ វារៈនៃសង្ឃាដិកន្លងហួស ៥ ថ្ងៃទៅហើយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនទាន់កន្លងទៅទេ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ វារៈនៃសង្ឃាដិមិនទាន់កន្លងហួស ៥ ថ្ងៃទៅទេ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកន្លងទៅហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ វារៈនៃសង្ឃាដិមិនទាន់កន្លងហួស ៥ ថ្ងៃទៅទេ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ វារៈនៃសង្ឃាដិមិនកន្លងហួស ៥ ថ្ងៃទៅទេ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនទាន់កន្លងទៅទេ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[២៣៤] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីស្លៀកក្តី គ្រងក្តី សំដិលហាលក្តី នូវចីវរទាំង ៥ ក្នុងថ្ងៃទីប្រាំ ១ ភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ឆក្កវគ្គទី ៣

សណ្ឋាដិវារសិក្ខាបទ

[២៣១] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៤ ដូច្នេះថា ៥ ថ្ងៃឈ្មោះថា **បញ្ចាហា** ។ បញ្ចាហៈនោះឯង ឈ្មោះថា **បញ្ចាហិក** វារៈផ្លាស់ប្តូរសំពត់សង្ឃាដីទាំងឡាយ ឈ្មោះថា **សង្ឃាដិវារ** ។ ការផ្លាស់ប្តូរចីវរ ៥ ផ្ទាំងដែលបានឈ្មោះថា សង្ឃាដី ដោយអត្ថថា ផ្លាស់ប្តូរគ្នាទៅ ដោយការបរិភោគប្រើប្រាស់ខ្លះ ដោយអំណាចការហាលសំដិលខ្លះ ។ ព្រោះហេតុនោះឯង ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុកក្នុងបទភាជនៈថា ឲ្យចីវរ ៥ ផ្ទាំងកន្លងហួសថ្ងៃគម្រប់ ៥ ទៅ ។

[២៣២] ក្នុងបទថា **អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស** នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា ក្នុងចីវរមួយផ្ទាំង ត្រូវអាបត្តិ ១ ក្នុងចីវរប្រាំផ្ទាំង ត្រូវអាបត្តិ ៥ ។

[២៣៤] បទថា **អាបទាសុ** សេចក្តីថា ចីវរមានតម្លៃថ្លៃ ជារបស់ដែលភិក្ខុនី មិនអាចនឹងបរិភោគប្រើប្រាស់ ព្រោះអន្តរាយ មានចោរភ័យជាដើម ក្នុងឧបទ្ទវមានសភាពបែបនេះ ជាអនាបត្តិ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចកឋិនសិក្ខាបទ ជាអកិរិយា នោសញ្ញាវិមោក្ខ អចិត្តកៈ បណ្ណត្តិវជ្ជៈ កាយកម្ម វចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

សណ្ឋាដិវារសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

ឆត្តវគ្គទី ៣ សិក្ខាបទទី ៩

[២៣៥] *សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុនី ១ រូប ត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត (ត្រឡប់មកវិញ) ក៏សំដិលចីវរដែលទទឹកដោយញើស ហើយចូលទៅកាន់វិហារ ។ មានភិក្ខុនី ១ រូប យកចីវរនោះគ្រង ហើយចូលទៅកាន់ស្រុកដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ ភិក្ខុនីនោះចេញ (ពីវិហារ) ទៅហើយសួរភិក្ខុនីទាំងឡាយថា នែលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយបានឃើញចីវររបស់ខ្ញុំដែរ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយប្រាប់សេចក្ដីនុ៎ះដល់ភិក្ខុនីនោះ ។ ទើបភិក្ខុនីនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីមិនសមបីនឹងមិនប្រាប់ដល់ខ្ញុំជាមុន ហើយយកចីវរទៅគ្រងសោះ ។ ទើបភិក្ខុនីនោះប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្ដីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីមិនសមបីនឹងមិនប្រាប់ជាមុន ហើយយកចីវររបស់ភិក្ខុនីផងគ្នាទៅគ្រងសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីមិនបានប្រាប់ជាមុន ហើយយកចីវររបស់ភិក្ខុនីផងគ្នាទៅគ្រង ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនសមបីនឹងមិនប្រាប់ជាមុន ហើយយកចីវររបស់ភិក្ខុនីផងគ្នាទៅគ្រងទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ*

អំពើនេះមិនជាទីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយទ្រទ្រង់ (ស្លៀកដណ្តប់) នូវសង្កមនីយចីវរ គឺចីវរដែលខ្ចីលបយកទៅប្រើប្រាស់មួយសំណើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៣៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ចីវរដែលឈ្មោះថា សង្កមនីយនោះ បានដល់ ចីវរទាំង ៥ ចីវរឯណាមួយរបស់ស្រីដែលជាឧបសម្បន្នា ។ ភិក្ខុនីមិនប្រាប់ជាមុនហើយស្លៀកក្តី គ្រងក្តី នូវចីវរដែលភិក្ខុនីនោះមិនបានឲ្យក្តី នូវសង្កមនីយចីវរនោះក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៣៧] ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាជាឧបសម្បន្នា ហើយទ្រទ្រង់នូវសង្កមនីយចីវរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយទ្រទ្រង់នូវសង្កមនីយចីវរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាជាអនុបសម្បន្នាទៅវិញ ហើយទ្រទ្រង់នូវសង្កមនីយចីវរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីទ្រទ្រង់នូវសង្កមនីយចីវររបស់អនុបសម្បន្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាជាឧបសម្បន្នាទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាអនុបសម្បន្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[២៣៨] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីជាម្ចាស់ចីវរនោះបានឲ្យ ១ ភិក្ខុនីបានប្រាប់ហើយស្លៀកក្តី ដណ្តប់ក្តីនូវ

ចីវរនោះ ១ ភិក្ខុនីមានចីវរចោរដណ្តើមយកទៅ ១ ភិក្ខុនីមានចីវរបាត់ទៅ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ឆក្កវគ្គទី ៣

ចីវរសន្ទមនីយសិក្ខាបទ

[២៣៥] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៥ ដូច្នេះ បទថា **ចីវរ-សន្ទមនីយំ** គឺចីវរដែលផ្លាស់ប្តូរគ្នា សេចក្តីថា ចីវរដែលជារបស់ភិក្ខុនីអន្លដទៃ ដែលភិក្ខុនីមិនប្រាប់ម្ចាស់ចីវរជាមុនកាន់យកទៅ ត្រូវសងឲ្យវិញ ។

[២៣៨] បទថា **អាបនាសុ** សេចក្តីថា បើពួកចោរលួចយកសំពត់ដែលមិនទាន់បានដណ្តប់ក្តី មិនទាន់បានស្លៀកក្តីទៅ ។ ក្នុងអន្តរាយមានសភាពបែបនេះ ស្លៀកដណ្តប់ ជាអនាបត្តិ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចកឋិនសិក្ខាបទ ជាកិរិយាផង ជាអកិរិយាផង ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

ចីវរសន្ទមនីយសិក្ខាបទទី ៥ ចប់

វិនយបិដក

ឆក្កវគ្គទី ៣ សិក្ខាបទទី ៦

[២៣៩] *សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ ក៏គ្រានោះឯងត្រកូលឧបដ្ឋាក របស់ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី បាននិយាយពាក្យនេះនឹងថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ពួកខ្ញុំនឹងថ្វាយចីវរដល់ភិក្ខុនីសង្ឃ ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីនិយាយថា អ្នកទាំងឡាយមានកិច្ចច្រើន មានការដែលត្រូវធ្វើក៏ច្រើន ដូច្នេះហើយក៏ធ្វើចីវរទាន ឲ្យអន្តរាយទៅ ។ ទទួលពេលនោះផ្ទះរបស់ត្រកូលនោះភ្លើងឆេះ ។ មនុស្សទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ថុល្លនន្ទាជាម្ចាស់មិនសមបីនឹងធ្វើទេយ្យធម៌របស់យើងទាំងឡាយ ឲ្យអន្តរាយសោះ យើងទាំងឡាយ វិនាសប្រាសចាកប្រយោជន៍ទាំងពីរយ៉ាង គឺភោគផង បុណ្យផង ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮពួកមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ថុល្លនន្ទាជាម្ចាស់ មិនសមបីនឹងធ្វើចីវរលាភរបស់គណៈឲ្យអន្តរាយទៅសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីធ្វើចីវរលាភរបស់គណៈឲ្យអន្តរាយទៅ ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនសមបីនឹងធ្វើចីវរលាភរបស់គណៈឲ្យ*

អន្តរាយទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនជាទីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ធ្វើចីវរលាភរបស់គណៈឲ្យអន្តរាយទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៤០] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ដែលហៅថា គណៈ តថាគតសំដៅយកភិក្ខុនីសង្ឃ ។ បណ្តាចីវរ ៦ យ៉ាង ចីវរណាមួយ យ៉ាងតូចបំផុតល្មមវិកប្បបាន ហៅថា ចីវរ ។ ពាក្យថា ធ្វើឲ្យអន្តរាយ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីនិយាយថា ជនទាំងឡាយត្រូវឲ្យចីវរនេះធ្វើអ្វី ហើយធ្វើឲ្យអន្តរាយទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីធ្វើបរិក្ខារដទៃឲ្យអន្តរាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីធ្វើចីវរក្តី បរិក្ខារដទៃក្តី របស់ភិក្ខុនីច្រើនរូប (ពីររូប ឬបីរូប) ក្តី របស់ភិក្ខុនីមួយរូបក្តី របស់អនុបសម្បន្នាក្តី ឲ្យអន្តរាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[២៤១] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីសំដែងអានិសង្សហើយហាមឃាត់ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ឆដ្ឋវគ្គទី ៣

គណាចីវរសិក្ខាបទ

[២៤០] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៦ ដូច្នេះ ពីរបទថា **អញ្ញំ បរិក្ខារំ** បានដល់ បរិក្ខារប្រភេទណាមួយ គឺទ្រព្យ មានភាជនៈជាដើមក្ដី ភេសជ្ជៈ មានសប្បិ និងប្រេងជាដើមណាមួយក្ដី ។

[២៤១] បទថា **អាធិសំសំ** សេចក្ដីថា ភិក្ខុនីសួរថា ពួកអ្នកមានបំណងនឹងប្រគេនសំពត់មានតម្លៃប៉ុន្មាន ពួកទាយកឆ្លើយថា មានតម្លៃប៉ុណ្ណេះ ។ ភិក្ខុនីពោលយ៉ាងនេះថា ពួកអ្នកចូរបន្ថែមសិនទៅ ពេលនេះសំពត់មានតម្លៃថ្លៃ តទៅទៀត ត្រឹមតែតិចតួច កាលសំឡឹមកដល់ នឹងមានតម្លៃល្មមសមគួរ ហើយហាម ជាអនាបត្តិ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

គណាចីវរសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

ឆក្កវគ្គទី ៣ សិក្ខាបទទី ៧

[២៨២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង អកាលចីវរបាន កើតឡើងដល់ភិក្ខុនីសង្ឃ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនីសង្ឃប្រាថ្នាដើម្បីនឹងចែកចីវរ នោះ ទើបប្រជុំគ្នា ។ វេលានោះឯង ពួកភិក្ខុនីជាអន្តេវាសិនី (កូនសិស្ស) របស់ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីចៀសចេញទៅ (ពីវត្ត) ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីក៏បាននិយាយ ពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនីទាំងនោះថា នែលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចៀសចេញ ទៅអស់ហើយ (សង្ឃ) កុំអាលចែកចីវរដូច្នេះ ហើយក៏ហាមឃាត់ការចែក ចីវរ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនាំគ្នាចៀសចេញអស់ទៅ ដោយគិតថា សង្ឃមិន ទាន់ចែកចីវរ ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីកាលពួកភិក្ខុនីជាអន្តេវាសិនីមកព្រមគ្នាហើយ ក៏នាំគ្នាចែកចីវរនោះទៅ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ថុល្លនន្ទាជាម្ចាស់ មិនសមបីនឹងហាមឃាត់ការចែកចីវរដែលប្រកបដោយធម៌សោះ ។បេ។ ព្រះ ដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីហាម ឃាត់ការចែកចីវរដែលប្រកបដោយធម៌ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប ទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនសមបីនឹងហាមឃាត់ការ ចែកចីវរដែលប្រកបដោយធម៌ទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនជាទីជ្រះថ្លា

ដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ហាមឃាត់ការចែកចីវរដែលប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៨៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ការចែកចីវរដែលឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌នោះ បានដល់ ភិក្ខុនីសង្ឃមានសេចក្តីព្រមព្រៀងប្រជុំគ្នាចែក ។ ពាក្យថា ហាមឃាត់ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីហាមឃាត់ដោយពាក្យថា ភិក្ខុនីចែក ចីវរនេះធ្វើអ្វី ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៨៤] ការចែកចីវរប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាប្រកបដោយធម៌ ហើយហាមឃាត់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ការចែកចីវរប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយហាមឃាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ការចែកចីវរប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនប្រកបដោយធម៌វិញ ហើយហាមឃាត់ មិនត្រូវអាបត្តិ ។ ការចែកចីវរមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ការចែកចីវរមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ការចែកចីវរមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនប្រកបដោយធម៌ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[២៨៥] *ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)* គឺភិក្ខុនីសម្តែងអានិសង្សហើយឃាត់ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ឆត្តវគ្គទី ៣

បដិពាហនសិក្ខាបទ

[២៤២] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ ដូច្នេះ បទថា **វិប្បក្កមឹសុ** សេចក្តីថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយនិយាយគ្នាថា ពួកភិក្ខុនីទទួលការមករបស់ភិក្ខុនីពួកដទៃបាន និងវេរចាំពួកយើងមកខ្លះដោយពិត ទើបបាននាំគ្នាទៅក្នុងទីដែលចាំបាច់ត្រូវទៅនោះ ។

បទថា **បដិពាហេយ្យ** ប្រែថា គប្បីហាម ។

[២៤៥] បទថា **អាធិសំសំ** សេចក្តីថា សម្តែងអានិសង្សហាមយ៉ាងនេះថា សំពត់មួយផ្ទាំង មិនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ភិក្ខុនីមួយរូប ពួកនាងម្ចាស់ចូរវេរចាំសិន តទៅបន្តិចទៀត សំពត់នឹងកើតឡើង បន្ទាប់ពីនោះយើងនឹងចែកគ្នា ដូច្នេះ ជាអនាបត្តិ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យពាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

បដិពាហនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

នគ្គវគ្គទី ៣ សិក្ខាបទទី ៨

[២៨៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីបាន ឲ្យសមណចីវរដល់ពួកមេរបាំខ្លះ ដល់ពួកកូនរបាំខ្លះ ពួកអ្នកឡើងរាំវខ្លះ ដល់ពួកអ្នកគុកខ្លះ ដល់ពួកអ្នកវាយស្គរខ្លះ ដោយពាក្យថា អ្នកទាំងឡាយចូរ ពោលសរសើរយើង ក្នុងទីប្រជុំបរិស័ទរបស់យើង ។ ពួកមេរបាំក្តី ពួកកូន របាំក្តី ពួកអ្នកឡើងរាំវក្តី ពួកអ្នកគុកក្តី ពួកអ្នកវាយស្គរក្តី នាំគ្នាពោល សរសើរថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីក្នុងទីប្រជុំបរិស័ទថា ថុល្លនន្ទាជាម្ចាស់ ជាពហុស្សូត ជាអ្នកនិយាយ ជាអ្នកក្លៀវក្លា ជាអ្នកប្រសប់ធ្វើធម្មីកថា អ្នកទាំងឡាយចូរ ថ្វាយ (ទាន) ដល់លោកម្ចាស់ចុះ អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើ (សក្ការៈ) ដល់ លោកម្ចាស់ចុះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនី ទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ថុល្លនន្ទាជាម្ចាស់ មិនសមបើនឹងឲ្យសមណចីវរដល់គ្រហស្ថសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីឲ្យសមណចីវរដល់ គ្រហស្ថ ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិន សមបើនឹងឲ្យសមណចីវរដល់គ្រហស្ថទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិន ជាទីជ្រះថ្លានៃជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យសមណចីវរដល់គ្រហស្ថក្តី ដល់បរិព្វាជកក្តី ដល់បរិព្វាជិកាក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៤៧] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ជនណាមួយ គ្រប់គ្រងផ្ទះ ជននោះ ឈ្មោះថា គ្រហស្ថ ។ បុរសណាមួយ បួសជាបរិព្វាជក វៀរលែងតែភិក្ខុ និងសាមណេរចេញ បុរសនោះ ឈ្មោះថា បរិព្វាជក ។ ស្រីណាមួយ បួសជាបរិព្វាជិកា វៀរលែងតែភិក្ខុនី សិក្ខមានា និងសាមណេរីចេញ ស្រីនោះ ឈ្មោះថា បរិព្វាជិកា ។ ចីវរដែលធ្វើវិកប្បហើយ ហៅថា សមណចីវរ ។ ភិក្ខុនីឲ្យ (សមណចីវរ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៤៨] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីឲ្យដល់មាតាបិតា ១ ភិក្ខុនីឲ្យគេខ្ចី ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ឧក្កវគ្គទី ៣

ចីវរធានសិក្ខាបទ

[២៤៦] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៨ ដូច្នេះថា ពួកជនដែលបង្ហាត់ បង្រៀនរាំ ឈ្មោះថា មេរបាំ ។ ពួកជនអ្នករាំ ឈ្មោះថា ពួកកូនរបាំ ។ ពួកជនដែលធ្វើការលោតលើរ៉ាវ និងលើខ្សែជាដើម ឈ្មោះថា ពួកអ្នកលោតឈើខ្ពស់ ។ ពួកជនដែលសម្ដែងកល ឈ្មោះថា ពួកសៀក (ឬត្លុក) ពួកជនដែលលេងដោយស្គរ ឈ្មោះថា ពួកអ្នកលេងស្គរ ។ អាចារ្យពួកខ្លះពោលថា ពួកអ្នកលេងពិណពាទ្យក៏មាន ។

[២៤៨] ក្នុងបទថា **ធេតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស** នេះ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា ជាអាបត្តិជាច្រើនតាមចំនួនចីវរ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។ សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៦ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តក: ជាបណ្ណត្តិវជ្ជ: ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះ ។

ចីវរទានសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

ឆក្កវគ្គទី ៣ សិក្ខាបទទី ៩

[២៤៩] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតវនរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ត្រកូលឧបដ្ឋាករបស់ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីបាននិយាយពាក្យនេះនឹងថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីថា បពិត្រលោកម្ចាស់ បើយើងខ្ញុំទាំងឡាយអាច យើងខ្ញុំទាំងឡាយនឹងថ្វាយចីវរដល់ភិក្ខុនីសង្ឃ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយនៅចាំវស្សារួចហើយ ប្រាថ្នាដើម្បីនឹងចែកចីវរ ទើបប្រជុំគ្នា ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនីទាំងនោះថា នៃលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ពួកលោកម្ចាស់ចូរបង្អង់ចាំសិន (ជ្សិត) មានគេនឹងថ្វាយចីវរដល់ភិក្ខុនីសង្ឃ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីថា នៃលោកម្ចាស់ លោកចូរទៅ លោកចូរដឹងចីវរនោះចុះ ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីចូលទៅរកត្រកូលនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងមនុស្សទាំងឡាយនោះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ អ្នកទាំង-ឡាយចូរឲ្យចីវរដល់ភិក្ខុនីសង្ឃចុះ ។ មនុស្សទាំងនោះនិយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ យើងខ្ញុំទាំងឡាយមិនអាចនឹងប្រគេនចីវរដល់ភិក្ខុនីសង្ឃទេ ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីប្រាប់សេចក្ដីនុ៎ះដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្ដីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀលបន្តុះបង្អាប់ថា ថុល្លនន្ទាជាម្ចាស់មិនសមបីនឹងញ៉ាំងសម័យនៃចីវរកាលឲ្យកន្លងហួសទៅដោយសេចក្ដីប្រាថ្នាចីវរដ៏ទុព្វលសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះ

ភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ពួកភិក្ខុនីញ៉ាំងសម័យនៃចីវរកាលឲ្យកន្លងហួសទៅដោយសេចក្តីប្រាថ្នាចីវរទុព្វល ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីមិនសមបីនឹងញ៉ាំងសម័យនៃចីវរកាលឲ្យកន្លងហួសទៅ ដោយសេចក្តីប្រាថ្នាចីវរដ៏ទុព្វលទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនជាទីជ្រះថ្លានៃជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ញ៉ាំងសម័យនៃចីវរកាលឲ្យកន្លងហួសទៅដោយសេចក្តីប្រាថ្នាចីវរដ៏ទុព្វល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៥០] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ដែលហៅថា សេចក្តីប្រាថ្នាចីវរដ៏ទុព្វល គឺត្រកូលគេបញ្ចេញវាចាកថា បើយើងខ្ញុំទាំងឡាយអាចយើងខ្ញុំទាំងឡាយនឹងប្រគេន នឹងធ្វើ (ចីវរទាន) ។ ដែលហៅថា សម័យនៃចីវរកាល គឺភិក្ខុនីមិនទាន់បានក្រាលកឋិន កំណត់ខែមួយជាខាងចុងនៃវស្សានរដូវ (អំពី ១ រោចខែអស្សុជ ទៅដល់ ១៥ កើតខែកត្តិក) បើភិក្ខុនីបានក្រាលកឋិន កំណត់ ៥ ខែ (អំពី ១ រោចខែអស្សុជ ទៅដល់ ១៥ កើតខែផល្គុន) ។ ពាក្យថា ញ៉ាំងសម័យនៃចីវរកាលឲ្យកន្លងហួសទៅនោះ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីមិនបានក្រាលកឋិន ហើយញ៉ាំងថ្ងៃ ១ ជាខាងចុងនៃវស្សានរដូវឲ្យកន្លងហួសទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីបានក្រាលកឋិន

ហើយ ញ៉ាំងថ្ងៃដែលកឋិនដោះ ឲ្យកន្លងហួសទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៥១] ចីវរដ៏ទុព្វល ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាចីវរដ៏ទុព្វលមែន ហើយធ្វើសម័យនៃចីវរកាលឲ្យកន្លងហួសទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ចីវរដ៏ទុព្វល ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយធ្វើសម័យនៃចីវរកាលឲ្យកន្លងហួសទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ចីវរដ៏ទុព្វល ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា ចីវរមិនទុព្វលទេ ហើយធ្វើសម័យនៃចីវរកាលឲ្យកន្លងហួសទៅ មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។ ចីវរមិនទុព្វលទេ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាចីវរទុព្វល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ចីវរមិនទុព្វលទេ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ចីវរមិនទុព្វល ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា ចីវរមិនទុព្វល មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។

[២៥២] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីសម្តែងអានិសង្សហើយហាមឃាត់ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ឆក្កវគ្គទី ៣

កាលអតិក្កមនសិក្ខាបទ

[២៤៩] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៩ ដូច្នេះ បទថា **ទុព្វល-ចីវរបច្ចាសាយ** គឺដោយការសង្ឃឹមនឹងបានចីវរដែលមិនច្បាស់លាស់ ។

[២៥២] បទថា **អានិសំសំ** សេចក្តីថា សូម្បីពួកអ្នកស្រុកពោលថា បពិត្រអ្នកនាងម្ចាស់ ពួកខ្ញុំមិនទាន់អាចដូច្នេះក៏ពិត កាលភិក្ខុនីសម្តែងអានិសង្សយ៉ាងនេះថា ពេលនេះ កប្បាសនឹងមកដល់ អ្នកស្រុកនោះ បុរសដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លានឹងមកប្រគេនពិតប្រាកដ ជាអនាបត្តិ ។ ពាក្យដ៏សេស មានអត្ថងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

កាលអតិក្កមនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

ឧក្កវគ្គទី ៣ សិក្ខាបទទី ១០

[២៥៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង មានឧបាសកម្នាក់ ឲ្យគេធ្វើវិហារ (កុដិ) ឧទ្ទិសថ្វាយសង្ឃ ។ ក្នុងកាលដែលឆ្លងវិហារនោះ ឧបាសកនោះប្រាថ្នានឹងថ្វាយអកាលចីវរដល់ឧភតោសង្ឃ ។ ក៏គ្រានោះឯង ឧភតោសង្ឃបានក្រាលកឋិនហើយ ។ ទើបឧបាសកនោះចូលទៅរកសង្ឃ ហើយសូមឲ្យសង្ឃដកកឋិនចេញ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃដកកឋិនចេញបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវ ដកកឋិនយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុឈ្លាសប្រតិពល គប្បីញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹង ដោយ ញត្តិទុតិយកម្មវាចាថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើ ការដកកឋិននេះ មានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវដកនូវកឋិន ។ នេះជាវាចាដែលប្រកាសឲ្យសង្ឃដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូម ព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ឥឡូវនេះសង្ឃដកកឋិនចេញ ។ ការដកកឋិន គួរដល់ លោកដ៏មានអាយុអង្គណា ត្រូវលោកដ៏មានអាយុអង្គនោះស្ងៀមនៅ មិនគួរ ដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា ត្រូវលោកដ៏មានអាយុអង្គនោះពោលឡើង ។ កឋិនសង្ឃបានដកហើយ ។ ការដកកឋិនសមគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះទើប

សង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវកម្មនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

[២៥៤] លំដាប់នោះ ឧបាសកនោះបានចូលទៅរកភិក្ខុនីសង្ឃហើយ សូមឲ្យសង្ឃដកកឋិនចេញ ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីបានហាមឃាត់នូវការដកកឋិន ដោយវាចាថា ចីវរនឹងមានដល់ពួកយើងទាំងឡាយ ។ ទើបឧបាសកនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងមិនឲ្យ ការដកកឋិនដល់ពួកយើងសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮឧបាសកនោះពោល ទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឯណាមានសេចក្តី ប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ថុល្លនន្ទាជាម្ចាស់មិនសមបើនឹងហាមឃាត់នូវការដកកឋិន ប្រកបដោយធម៌ សោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីហាមឃាត់នូវការដកកឋិនដ៏ប្រកបដោយធម៌ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុ ទាំងឡាយក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មាន ព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនសមបើនឹង ហាមឃាត់នូវការដកកឋិនដ៏ប្រកបដោយធម៌ទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើ នេះមិនជាទីជ្រះថ្លានៃជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណា មួយហាមឃាត់នូវការដកកឋិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៥៥] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ដែលហៅថា ការដកកឋិនប្រកប

ដោយធម៌នោះ បានដល់ ភិក្ខុនីសង្ឃមានសេចក្តីព្រមព្រៀងប្រជុំគ្នាដក ។ ពាក្យថា ហាមឃាត់ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីហាមឃាត់ថា ភិក្ខុនីសង្ឃដកកឋិននេះធ្វើអ្វីដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៥៦] ការដកកឋិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាប្រកបដោយធម៌មែន ហើយហាមឃាត់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ការដកកឋិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយហាមឃាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ការដកកឋិន ប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយហាមឃាត់ មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។ ការដកកឋិនមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា ប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ការដកកឋិនមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ការដកកឋិនមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនប្រកបដោយធម៌មែន មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។

[២៥៧] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីសម្តែងអានិសង្សហើយហាមឃាត់ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

នគ្គវគ្គទី ៣ ចប់

អដ្ឋកថា
នគ្គវគ្គទី ៣
កឋិនុទ្ធារសិក្ខាបទ

[២៥៣] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១០ ដូច្នេះ ក្នុងបទថា **កឋិនុទ្ធារំ ន ឧស្សន្តិ** នេះ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះថា ការដោះកឋិនដូចម្តេចសង្ឃគួរឲ្យ ដូចម្តេចមិនគួរឲ្យ គឺការដោះកឋិនដែលមានអានិសង្សច្រើន មានការក្រាលជាមូល មានអានិសង្សតិច មានការដោះជាមូល មិនគួរឲ្យ ។ តែការដោះកឋិនដែលមានអានិសង្សតិច មានការក្រាលជាមូល មានអានិសង្សច្រើន មានការដោះជាមូល គួរឲ្យ ។ តែការដោះកឋិនដែលមានអានិសង្សតិច មានការក្រាលជាមូល មានអានិសង្សច្រើនមានការដោះជាមូល គួរឲ្យ ។ ការដោះកឋិនសូម្បីមានអានិសង្សប៉ុនៗ គ្នា សង្ឃក៏គួរឲ្យនោះឯង ដើម្បីរក្សាសទ្ធា ។

[២៥៧] បទថា **អានិសំសំ** សេចក្តីថា ភិក្ខុនីសម្តែងអានិសង្សបែបនេះថា ភិក្ខុនីសង្ឃ មានចីវរចាស់ មានលាភច្រើន ដែលមានអានិសង្សនៃកឋិនជាមូល ហើយហាម ជាអនាបត្តិ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

កឋិនុទ្ធារសិក្ខាបទ ចប់

នគ្គវគ្គទី ៣ ចប់

វិនយបិដក

តុវដ្តវគ្គទី ៤ សិក្ខាបទទី ១

[២៥៨] សម័យនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតវនរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីពីររូប ដេកលើគ្រែមួយ (ជាមួយគ្នា) ។ មនុស្សទាំងឡាយដើរទៅកាន់ចារិកនៃវត្ត ឃើញហើយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីពីររូបមិនសមបីនឹងដេកលើគ្រែមួយ (ជាមួយគ្នា) ដូចពួកស្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាមសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីពីររូបមិនសមបីនឹងដេកលើគ្រែមួយ (ជាមួយគ្នា) សោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីពីររូបដេកលើគ្រែមួយ (ជាមួយគ្នា) ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីពីររូបមិនសមបីនឹងដេកលើគ្រែមួយ (ជាមួយគ្នា) ទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនជាទីជ្រះថ្លានៃជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីទាំង-ឡាយណាពីររូប ដេកលើគ្រែមួយ (ជាមួយគ្នា) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៥៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានសេចក្តីអធិប្បាយ

ក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនីពីររូប ដេកលើគ្រែមួយ (ជាមួយគ្នា) សេចក្តីថា កាលភិក្ខុនីម្នាក់ដេកនៅហើយ មានភិក្ខុនី ដទៃទៅដេកដែរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ មួយយ៉ាងទៀត ភិក្ខុនីពីររូប ដេកព្រមគ្នា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីទាំងពីររូបក្រោកឡើង ហើយ ដេកទៅវិញញយៗ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៦០] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីម្នាក់ដេក ភិក្ខុនីដទៃអង្គុយ ឬភិក្ខុនីទាំងពីររូបអង្គុយ ១ ភិក្ខុនីទាំងពីររូបនោះឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីទាំងពីររូបនោះជាដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

តុវដ្ដវគ្គទី ៤

ឯកមញ្ចតុវដ្ដកសិក្ខាបទ

[២៥៨] *គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃតុវដ្ដវគ្គដូច្នេះ បទថា* **តុវដ្ដីយ** *ប្រែថា គប្បីដេក ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។*

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចឯឡកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះ ។

ឯកមញ្ចតុវដ្ដនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

តុវដ្តវគ្គទី ៤ សិក្ខាបទទី ២

[២៦១] សម័យនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតវន របស់ អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីពីររូបមានសំពត់សម្រាប់ក្រាល សម្រាប់ដណ្តប់តែមួយ ដេកជាមួយគ្នា ។ មនុស្សទាំងឡាយ ដើរទៅកាន់ចារិកនៃវត្តឃើញហើយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីពីររូបមិនសមបីនឹងមានសំពត់សម្រាប់ក្រាល សម្រាប់ដណ្តប់តែមួយ ដេកជាមួយគ្នា ដូចយ៉ាងពួកស្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាមសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីពីររូបមិនសមបីនឹងមានសំពត់សម្រាប់ក្រាល សម្រាប់ដណ្តប់តែមួយ ដេកជាមួយគ្នាសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីពីររូបមានសំពត់សម្រាប់ក្រាល សម្រាប់ដណ្តប់តែមួយ ដេកជាមួយគ្នាពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីពីររូបមិនសមបីនឹងមានសំពត់សម្រាប់ក្រាល សម្រាប់ដណ្តប់តែមួយ ដេកជាមួយគ្នាទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនជាទីជ្រះថ្លានៃជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទ

នេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនី ទាំងឡាយឯណាពីររូប មានសំពត់សម្រាប់ក្រាល សម្រាប់ដណ្តប់តែមួយ ដេកជាមួយគ្នា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៦២] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ពាក្យថា ពីររូបមានសំពត់សម្រាប់ក្រាល សម្រាប់ដណ្តប់តែមួយ ដេកជាមួយគ្នានោះ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីពីររូប ក្រាលនូវសំពត់នោះឯង ហើយដណ្តប់នូវសំពត់នោះដដែល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៦៣] សំពត់សម្រាប់ក្រាល សម្រាប់ដណ្តប់តែមួយ ភិក្ខុនីពីររូប សម្គាល់ថា សំពត់សម្រាប់ក្រាល សម្រាប់ដណ្តប់តែមួយដដែល ហើយដេកជាមួយគ្នា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សំពត់សម្រាប់ក្រាល សម្រាប់ដណ្តប់តែមួយ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយដេកជាមួយគ្នា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សំពត់សម្រាប់ក្រាល សម្រាប់ដណ្តប់តែមួយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាសំពត់សម្រាប់ក្រាល សម្រាប់ដណ្តប់ផ្សេងគ្នា ហើយដេកជាមួយគ្នា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីដេកលើកម្រាលជាមួយគ្នា តែដណ្តប់សំពត់ផ្សេងគ្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីដេកលើកម្រាលផ្សេងគ្នា តែដណ្តប់ជាមួយគ្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សំពត់សម្រាប់ក្រាល សម្រាប់ដណ្តប់ផ្សេងៗ គ្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា សំពត់សម្រាប់ក្រាល សម្រាប់ដណ្តប់ជាមួយគ្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សំពត់សម្រាប់ក្រាល សម្រាប់ដណ្តប់ផ្សេងគ្នា ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សំពត់សម្រាប់ក្រាល សម្រាប់ដណ្តប់ផ្សេងគ្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាសំពត់សម្រាប់

ក្រាល សម្រាប់ដណ្ដប់ផ្សេងគ្នាដដែល មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។

[២៦៤] ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីសម្ដែងនូវទីកំណត់ហើយដេក ១ ពួកភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ពួកភិក្ខុនីដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

តុវដ្ដវគ្គទី ៤

ឯកត្ថរណាតុវដ្ដនសិក្ខាបទ

[២៦១] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ២ ដូច្នេះថា សំពត់ដែលក្រាលដេក និងសំពត់ដណ្តប់របស់ភិក្ខុនី ២ រូបនេះ ជាផ្ទាំងតែមួយ ព្រោះដូច្នោះ ទើបលោកទាំងពីរឈ្មោះថា ជាអ្នកមានសំពត់ក្រាលដេក និងសំពត់ដណ្តប់ផ្ទាំងជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា **ឯកត្ថរណាបាបុរណា** នេះ ជាឈ្មោះនៃភិក្ខុនីទាំង ២ ដែលក្រាលជាយម្ខាងនៃសំពត់បាវារ សំពត់ក្រាលដេក និងកន្ទេលផែនជាដើម ដែលផ្លាស់ទីបាន ហើយដេកដណ្តប់ជាយម្ខាងទៀត ។

[២៦៤] ពីរបទថា **វត្ថានំ ឧសេ្សត្វា** សេចក្តីថា ជាអនាបត្តិដល់ភិក្ខុនីទាំងពីររូប ដែលដេកដាក់សំពត់កាសាយក្តី ឈើប្រត់មនុស្សចាស់ក្តី ដោយហោចសូម្បី វត្តពន្ធចង្កេះទុកត្រង់កណ្តាល ។ ពាក្យដ៏សេសមានន័យពាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចឯឡកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

ឯកត្ថរណាតុវដ្ដនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

តុវដ្ដវគ្គទី ៤ សិក្ខាបទទី ៣

[២៦៥] សម័យនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគស្ដេចគង់ក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីជាពហុស្សូត ជាអ្នកឆ្លាតនិយាយ ជាអ្នកក្លៀវក្លា ជាអ្នកប្រសប់ធ្វើធម្មីកថា ។ សូម្បីភទ្ទាកាបិលានីភិក្ខុនីក៏ជាពហុស្សូត ជាអ្នកប៉ិនទិយាយ ជាអ្នកក្លៀវក្លា ជាអ្នកប្រសប់ធ្វើធម្មីកថា ជាអ្នកដែលមហាជនសរសើរក្រៃពេកដែរ ។ មនុស្សទាំងឡាយនិយាយថា ភទ្ទាកាបិលានីជាម្ចាស់ជាពហុស្សូត ជាអ្នកប៉ិននិយាយ ជាអ្នកក្លៀវក្លា ជាអ្នកប្រសប់ធ្វើធម្មីកថា ជាអ្នកដែលមហាជនសរសើរក្រៃពេកដូច្នេះ ហើយចូលទៅរកភទ្ទាកាបិលានីភិក្ខុនីមុន ទើបចូលទៅរកថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីជាក្រោយ ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីជាមនុស្សមានសេចក្ដីឫស្យាគ្របសង្កត់ ក៏ពោលថា ពួកភិក្ខុនីណាស្គាល់ច្រើន សូមច្រើន បានឮថាភិក្ខុនីទាំងឡាយនេះជាអ្នកប្រាថ្នាតិច ជាអ្នកសន្ដោស ជាអ្នកស្ងាត់ ជាអ្នកមិនច្រឡូកច្រឡំ ពោលដូច្នេះហើយ ក៏ដើរខ្លះ ឈរខ្លះ អង្គុយខ្លះ សម្រេចការដេកខ្លះ សម្ដែងឯងខ្លះ ឲ្យគេសម្ដែងខ្លះ ធ្វើការស្វាធ្យាយខ្លះ ក្នុងខាងមុខភទ្ទាកាបិលានីភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្ដីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោសតិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ថុល្លនន្ទាជាម្ចាស់មិនសមបីនឹងមកក្លែងធ្វើសេចក្ដីមិនសប្បាយដល់ភទ្ទាកាបិលានីជាម្ចាស់សោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីក្លែងធ្វើសេចក្ដីមិនសប្បាយ

ដល់ភិក្ខុកាបិលានីភិក្ខុនី ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងក្លែងធ្វើសេចក្តីមិនសប្បាយដល់ភិក្ខុកាបិលានីភិក្ខុនីទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនជាទីជ្រះថ្លានៃជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ក្លែងធ្វើសេចក្តីមិនសប្បាយដល់ភិក្ខុនីផងគ្នា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៦៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ពាក្យថា ដល់ភិក្ខុនីផងគ្នា គឺដល់ភិក្ខុនីដទៃ ។ ពាក្យថា ក្លែង សេចក្តីថា ភិក្ខុនីកាលដឹង កាលស្គាល់ហើយក្លែង ប្រព្រឹត្តល្មើស ប្រព្រឹត្តកន្លង ។ ពាក្យថា ធ្វើសេចក្តីមិនសប្បាយ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីគិតថា ដោយហេតុនេះ សេចក្តីមិនសប្បាយចិត្តនឹងមានដល់ភិក្ខុនីនេះ ដូច្នេះហើយ មិនបានប្រាប់ ក៏ដើរខ្លះ ឈរខ្លះ អង្គុយខ្លះ សម្រេចការដេកខ្លះ សំដែងឯងខ្លះ ឲ្យគេសំដែងខ្លះ ធ្វើការស្វាធ្យាយខ្លះ ក្នុងទីខាងមុខ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៦៧] ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាជាឧបសម្បន្នា ហើយក្លែងធ្វើឲ្យមានសេចក្តីមិនសប្បាយចិត្ត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយក្លែងធ្វើសេចក្តីឲ្យមិនសប្បាយចិត្ត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាអនុបសម្បន្នា ហើយក្លែង

ធ្វើឲ្យមានសេចក្តីមិនសប្បាយចិត្ត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ ថាជាឧបសម្បន្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ ថាជាអនុបសម្បន្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[២៦៨] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីមិនប្រាថ្នានឹងធ្វើសេចក្តីមិនសប្បាយចិត្ត ហើយប្រាប់ក៏ដើរក្តី ឈរក្តី អង្គុយក្តី សម្រេចការដេកក្តី សម្តែងឯងក្តី ឲ្យគេសម្តែងក្តី ធ្វើការស្វាធ្យាយក្តី ក្នុងខាងមុខ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

តុវដ្ដវគ្គទី ៤

អជាសុករណាសិក្ខាបទ

[២៦៥] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៣ ដូច្នេះ បទថា **ឧឡារសម្ភាវិតា** សេចក្ដីថា ដែលមនុស្សទាំងឡាយសរសើរថា ជាអ្នកកំពូលជាង ព្រោះជាអ្នកបួសអំពីត្រកូលខ្ពស់ ព្រោះជាអ្នកកំពូលជាងដោយគុណទាំងឡាយ ។

បទថា **ឥស្សាបកតា** សេចក្ដីថា ជាអ្នកត្រូវសេចក្ដីប្រណែនញាំញីគឺគ្របសង្កត់ហើយ ។

ភិក្ខុនីទាំងនេះ មានការអភិប្រាយច្រើន ព្រោះដូច្នោះ ទើបឈ្មោះថា ជាអ្នករវល់ដោយការអភិប្រាយឲ្យអ្នកដទៃយល់ អធិប្បាយថា ចង្អុលបង្ហាញឲ្យមហាជនយល់អស់មួយថ្ងៃ ។

ភិក្ខុនីទាំងនេះ មានការចង្អុលបង្ហាញអត្ថឲ្យជាក់ច្បាស់ច្រើន ព្រោះដូច្នោះ ទើបឈ្មោះថា ជាអ្នករវល់ដោយការចង្អុលអត្ថឲ្យជាក់ច្បាស់ ។

គប្បីជ្រាបថា **វិញ្ញត្តិ** បានដល់ ការចង្អុលបង្ហាញអត្ថឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយន័យផ្សេងៗ មានហេតុ និងឧបមាជាដើម ។ មិនគប្បីយល់ថា ការហាមាត់សូម ។ គប្បីជ្រាបថា ត្រូវអាបត្តិច្រើនដោយការដើរត្រឡប់ទៅមកក្នុងការចង្រ្កម ។

[២៦៨] ក្នុងបទថា **តិដ្ឋតិ បិ** ជាដើម គប្បីជ្រាបថា ត្រូវអាបត្តិ

ច្រើនដោយរាប់ប្រយោគ ។ ក្នុងបទថា **ឧទ្ទិស្សតិ បិ** ជាដើម គប្បីជ្រាបថា ត្រូវអាបត្តិច្រើន ដោយការរាប់បទជាដើម ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៣ ជាកិរិយាផង ជាអកិរិយាផង ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នេះឯង ។

អដ្ឋាសុករណសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

តុវដ្តវគ្គទី ៤ សិក្ខាបទទី ៤

[២៦៩] សម័យនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី មិនបម្រើឯង មិនធ្វើការខ្វល់ខ្វាយ ដើម្បីឲ្យគេបម្រើភិក្ខុនីជាកូនសិស្ស ដែលដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ (មានជំងឺ) ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបន្អាប់ថា ថុល្លនន្ទាជាម្ចាស់មិនសមបីនឹងមិនបម្រើឯង មិនធ្វើការខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេបម្រើភិក្ខុនីជាកូនសិស្សដែលដល់នូវសេចក្តីទុក្ខសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនបម្រើឯង មិនធ្វើការខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេបម្រើភិក្ខុនីជាកូនសិស្សដែលដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនសមបីនឹងមិនបម្រើឯង មិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេបម្រើភិក្ខុនីជាកូនសិស្សដែលដល់នូវសេចក្តីទុក្ខទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនជាទីជ្រះថ្លានៃជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយមិនបម្រើឯង មិនធ្វើការខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេបម្រើភិក្ខុនីជាកូនសិស្សដែលដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៧០] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ដែលហៅថា ដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ សំដៅយកភិក្ខុនីដែលមានជំងឺ ។ ដែលហៅថា ភិក្ខុនីជាកូនសិស្ស សំដៅយកភិក្ខុនីជាសទ្ធិវិហារិនី (មានធម៌ជាគ្រឿងនៅជាមួយគ្នា) ។ ពាក្យថា មិនបម្រើឯង គឺមិនបម្រើដោយខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា មិនធ្វើការខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេបម្រើ គឺមិនបង្គាប់អ្នកដទៃ ។ កាលភិក្ខុនីគ្រាន់តែដាក់ធុរៈថា អញនឹងមិនបម្រើឯង និងមិនធ្វើការខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេបម្រើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីមិនបម្រើឯង មិនធ្វើការខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេបម្រើ នូវអន្តេវាសិនីក្តី អនុបសម្បន្នាក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[២៧១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺកាលបើមានសេចក្តីអន្តរាយ ហើយភិក្ខុនីស្វែងរកអ្នកឯទៀតជាអ្នកបម្រើជំងឺមិនបាន ១ ភិក្ខុនីឈឺខ្លួនឯង ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

តុវដ្ដវគ្គទី ៤

ឆឧបដ្ឋានសិក្ខាបទ

[២៧១] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៤ ដូច្នេះ ពីរបទថា **សតិ អន្តរាយេ** គឺកាលមានអន្តរាយ ១០ យ៉ាង ។

ពីរបទថា **បរិយេសិត្វា ន លភតិ** គឺមិនបានភិក្ខុនីដទៃដែលជួយស្រោចស្រង់ ។

បទថា **គិលានាយ** គឺអាពាធខ្លួនឯង ។

បទថា **អាបទាសុ** បានដល់ កាលមានអន្តរាយដែលមានសភាពបែបនោះ ជាអនាបត្តិ ។ ពាក្យដ៏សេស ងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានការដាក់ធុរៈជាសមុដ្ឋាន ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនាដូច្នេះឯង ។

ឧបដ្ឋានសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

តុវដ្តវគ្គទី ៤ សិក្ខាបទទី៩

[២៧២] សម័យនោះឯង ព្រះសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភទ្ទាកាបិលានីភិក្ខុនី នៅចាំវស្សាក្នុងក្រុងសាកេត ។ ភទ្ទាកាបិលានីភិក្ខុនីនោះ បានបញ្ជូនទូត ទៅក្នុងសំណាក់ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីដោយកិច្ចនីមួយថា បើថុល្លនន្ទាជាម្ចាស់ឲ្យ លំនៅដល់ខ្ញុំ ខ្ញុំគួរតែទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីនិយាយតប យ៉ាងនេះថា ភទ្ទាកាបិលានីមកចុះ ខ្ញុំនឹងឲ្យ (នៅ) ។ លំដាប់នោះ ភទ្ទា-កាបិលានីភិក្ខុនី បានចេញអំពីក្រុងសាកេតទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ។ ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនីក៏បានឲ្យលំនៅ ដល់ភទ្ទាកាបិលានីភិក្ខុនី ។ ក៏គ្រានោះឯង ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនីជាពហុស្សូត ជាអ្នកប៉ិននិយាយ ជាអ្នកក្លៀវក្លា ជាអ្នកប្រសប់ធ្វើ ធម្មីកថា ។ សូម្បីភទ្ទាកាបិលានី ក៏ជាពហុស្សូត ជាអ្នកប៉ិននិយាយ ជា អ្នកក្លៀវក្លា ជាអ្នកប្រសប់ធ្វើធម្មីកថាដែរ ហើយមហាជនគេសរសើរដោយ ច្រើនក្រៃពេក ។ មនុស្សទាំងឡាយនិយាយថា ភទ្ទាកាបិលានីជាម្ចាស់ ជាពហុស្សូត ជាអ្នកប៉ិននិយាយ ជាអ្នកក្លៀវក្លា ជាអ្នកប្រសប់ធ្វើធម្មីកថា ជាអ្នកដែលគេសរសើរដោយច្រើន និយាយយ៉ាងនេះហើយ បាននាំគ្នាទៅរក ភទ្ទាកាបិលានីភិក្ខុនីមុន ហើយទៅរក ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីជាខាងក្រោយ ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីជាអ្នកមានសេចក្តីប្រច្ឆាគ្របសង្កត់ ទើបនិយាយថា ភិក្ខុនី ទាំងឡាយណាជាអ្នកស្គាល់ច្រើន ជាអ្នកសូមច្រើន បានឮថាភិក្ខុនីទាំងឡាយ

នេះជាអ្នកប្រាថ្នាតិច ជាអ្នកសន្តោស ជាអ្នកស្ងាត់ ជាអ្នកមិនច្រឡូកច្រឡំ (និយាយយ៉ាងនេះហើយ) ក៏មានសេចក្តីខឹង អាក់អន់ចិត្ត ហើយទង់ទាញកុទ្ទាកាបិលានីចេញចាកលំនៅទៅ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ថុល្លនន្ទាជាម្ចាស់មិនសមបីនឹងឲ្យលំនៅដល់កុទ្ទាកាបិលានីជាម្ចាស់ ហើយត្រឡប់ខឹងអាក់អន់ចិត្ត ទង់ទាញចេញសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីឲ្យលំនៅដល់កុទ្ទា-កាបិលានីភិក្ខុនីហើយត្រឡប់ខឹងអាក់អន់ចិត្ត ទង់ទាញចេញ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនសមបីនឹងឲ្យលំនៅដល់កុទ្ទាកាបិលានីភិក្ខុនី ហើយត្រឡប់ខឹងអាក់អន់ចិត្ត ទង់ទាញចេញទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនជាទីជ្រះថ្លានៃជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនី ចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយឲ្យលំនៅដល់ភិក្ខុនីផងគ្នា ហើយខឹងអាក់អន់ចិត្ត ក៏ទង់ទាញឯងក្តី ឲ្យគេទង់ទាញក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៧៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ពាក្យថា ដល់ភិក្ខុនី គឺដល់ភិក្ខុនីដទៃ ។ ទីកុដិដែលមានសន្ទឹកទ្វារជាប់នៅ ហៅថា លំនៅ ។ ពាក្យថា ឲ្យ គឺឲ្យដោយខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា ខឹងអាក់អន់ចិត្ត គឺមានចិត្តមិនត្រេកអរ មានចិត្ត

គឺទោសមកខ្វាំងខ្វប់ មានចិត្តរឹងត្អឹង ។ ពាក្យថា ទង់ទាញឯង គឺភិក្ខុនីចាប់យកពីក្នុងល្វែង ហើយទាញចេញទៅខាងរបៀង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីចាប់ទាញចេញពីរបៀងទៅខាងក្រៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីទាញចេញឲ្យរំលងទ្វារសូម្បីច្រើន តែដោយប្រយោគមួយ (គឺទាញតែម្ដង) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ (១) ។ ពាក្យថា ឲ្យគេទង់ទាញ សេចក្ដីថា ភិក្ខុនីបង្គាប់ឲ្យអ្នកដទៃទង់ទាញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីបង្គាប់តែម្ដងហើយ (អ្នកទទួលបង្គាប់) ទង់ទាញឲ្យរំលងទ្វារសូម្បីច្រើន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ (១) ។

[២៧៤] ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាជាឧបសម្បន្នា បានឲ្យលំនៅហើយខឹងអាក់អន់ចិត្ត ទង់ទាញឯងក្ដី ឲ្យគេទង់ទាញក្ដី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីមានសេចក្ដីសង្ស័យ បានឲ្យលំនៅហើយខឹងអាក់អន់ចិត្ត ទង់ទាញឯងក្ដី ឲ្យគេទង់ទាញក្ដី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាជាអនុបសម្បន្នា បានឲ្យលំនៅហើយខឹងអាក់អន់ចិត្ត ត្រឡប់ទង់ទាញឯងក្ដី ឲ្យគេទង់ទាញក្ដី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីទង់ទាញឯងក្ដី ឲ្យ គេទង់ទាញក្ដី នូវបរិក្ខារនៃភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីទង់ទាញឯងក្ដី ឲ្យគេទង់ទាញក្ដី (នូវភិក្ខុនីផងគ្នា) ចាកលំនៅដែលមិនមានសន្ទឹកទ្វារជាប់នៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីទង់ទាញឯងក្ដី ឲ្យគេទង់ទាញក្ដី នូវបរិក្ខារនៃភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីទង់ទាញឯងក្ដី ឲ្យគេទង់ទាញក្ដី នូវអនុបសម្បន្នាចាកលំនៅដែលមានសន្ទឹកទ្វារជាប់នៅក្ដី មិនមានសន្ទឹកទ្វារជាប់

នៅក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីទង់ទាញឯងក្តី ឲ្យគេទង់ទាញក្តី នូវបរិក្ខារនៃអនុបសម្បន្នានោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាជាឧបសម្បន្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាជាអនុបសម្បន្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[២៧៥] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីទង់ទាញឯង ឬឲ្យគេទង់ទាញនូវភិក្ខុនីជាអលជ្ជិនី ១ ទង់ទាញឯង ឬឲ្យគេទង់ទាញនូវបរិក្ខារនៃភិក្ខុនីជាអលជ្ជិនីនោះ ១ ទង់ទាញឯង ឬឲ្យគេទង់ទាញភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ទង់ទាញឯង ឬឲ្យគេទង់ទាញនូវបរិក្ខារនៃភិក្ខុនីឆ្កួតនោះ ១ ទង់ទាញឯងឬឲ្យគេទង់ទាញនូវភិក្ខុនីអ្នកធ្វើការបង្កហេតុ ១ អ្នកធ្វើការឈ្លោះ ១ អ្នកធ្វើការទាស់ទែង ១ អ្នកធ្វើតិរច្ឆានកថា ១ អ្នកធ្វើអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ ១ ទង់ទាញឯងឬឲ្យគេទង់ទាញនូវបរិក្ខារនៃភិក្ខុនីទាំងនោះ ១ ទង់ទាញឯង ឬឲ្យគេទង់ទាញនូវភិក្ខុនីជាអន្តេវាសិនីឬជាសទ្ធិវិហារិនីដែលប្រព្រឹត្តមិនល្អ ១ ទង់ទាញឯងឬឲ្យគេទង់ទាញនូវបរិក្ខារនៃភិក្ខុនីនោះ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

តុវដ្តវគ្គទី ៤

និក្កឌ្ឍនសិក្ខាបទ

[២៧៣] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៥ ដូច្នេះ ក្នុងបទថា **អញ្ញំ អនាបេតិ** នេះ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះថា បើភិក្ខុនីដែលបានប្រើថា នាងចូរអូសចេញទៅ ទង់ទាញឲ្យហួសទ្វារ សូម្បីច្រើនចេញទៅ ដោយប្រយោគមួយ ក៏ត្រូវអាបត្តិតែមួយ ។ បើបានប្រើយ៉ាងនេះថា ចូរអូសឲ្យហួសទ្វារនេះនិងនេះចេញទៅ ទង់ទាញហួសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិជាច្រើន ដោយការរាប់ទ្វារ ពាក្យដ៏សេស ងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនាដូច្នេះឯង ។

និក្កឌ្ឍនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក
តុវដ្តវគ្គទី ៤ សិក្ខាបទទី ៦

[២៧៦] សម័យនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនី នៅប្រឡូកប្រឡំដោយគហបតីខ្លះ ដោយបុត្ររបស់គហបតីខ្លះ ។ ភិក្ខុនីទាំង-ឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ចណ្ឌកាលីជាម្ចាស់មិនសមបីនឹងនៅប្រឡូកប្រឡំ ដោយគហបតីខ្លះ ដោយកូនគហបតីខ្លះសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីនៅប្រឡូកប្រឡំ ដោយគហបតីខ្លះ ដោយកូនរបស់គហបតីខ្លះ ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុ ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីមិនសមបីនឹងនៅ ប្រឡូកប្រឡំដោយគហបតីខ្លះ ដោយកូនគហបតីខ្លះទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនជាទីជ្រះថ្លានៃជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនី ណាមួយ នៅប្រឡូកប្រឡំ ដោយគហបតីក្តី ដោយកូនគហបតីក្តី ។ ភិក្ខុនី នោះត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយ ពោលយ៉ាងនេះថា នែលោកម្ចាស់ លោកកុំនៅ ប្រឡូកប្រឡំដោយគហបតីឬ ដោយកូនគហបតីឡើយ នែលោកម្ចាស់ លោកចូរស្ងាត់ចុះ សង្ឃរមែងសសើរសេចក្តីស្ងាត់នៃបងប្អូនស្រី ។ ភិក្ខុនីនោះ កាលភិក្ខុនីទាំងឡាយពោលយ៉ាងនេះ ហើយក៏នៅប្រកួតប្រកាន់ធ្វើយ៉ាងនោះ

ដដែល ភិក្ខុនីនោះត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនកម្មប្រកាសហាមដរាបគម្រប់បីដង ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះ ។ ភិក្ខុនីនោះ បើភិក្ខុនីទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនកម្មប្រកាសហាមដរាបគម្រប់បីដងហើយ លះវត្ថុនោះបាន ការលះដូច្នេះនេះជាការប្រពៃ បើមិនលះទេ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៧៧] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ដែលហៅថា ប្រឡូកប្រឡំនោះ គឺប្រឡូកប្រឡំដោយកាយកម្ម និងវចីកម្មដ៏មិនសមគួរ ។ ដែលហៅថា គហបតីនោះ បានដល់ជនឯណាមួយ នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ។ ដែលហៅថា កូនគហបតី នោះបានដល់ជនណាមួយ ជាកូនឬជាបងប្អូនប្រុស (នៃគហបតីនោះ) ។

[២៧៨] ពាក្យថា ភិក្ខុនីនោះ គឺភិក្ខុនីណាមួយ ដែលជាអ្នកប្រឡូកប្រឡំ ។ ពាក្យថា ត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយ គឺត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយដទៃ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាបានឃើញ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាបានឮ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះគប្បីនិយាយហាមប្រាមថា នៃលោកម្ចាស់ លោកកុំនៅប្រឡូកប្រឡំដោយគហបតី ឬដោយកូនរបស់គហបតីឡើយ នៃលោកម្ចាស់ លោកចូរស្ងាត់ចុះ សង្ឃរមែងសរសើរសេចក្តីស្ងាត់របស់បងប្អូនស្រី ។ ភិក្ខុនីទាំងនោះ គប្បីនិយាយហាមអស់វារៈគម្រប់ពីរដងផង គប្បីនិយាយហាមអស់វារៈគម្រប់បីដងផង ។ បើភិក្ខុនីនោះលះចេញ ការលះដូច្នេះនេះជាការប្រពៃ បើមិនលះចេញទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាឮហើយ មិននិយាយ

ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីនោះត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយទាញយកមកកាន់ទីកណ្តាលសង្ឃ ហើយគប្បីនិយាយហាមប្រាមថា នែលោកម្ចាស់ លោកកុំនៅច្រឡូកច្រឡំដោយគហបតីឬដោយកូនគហបតីឡើយ នែលោកម្ចាស់ លោកចូរស្ងាត់ចុះ សង្ឃរមែងសរសើរសេចក្តីស្ងាត់នៃបងប្អូនស្រី ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះគប្បីនិយាយហាមប្រាមអស់វារៈគម្រប់ពីរដងផង គប្បីនិយាយហាមអស់វារៈគម្រប់បីដងផង ។ បើភិក្ខុនីនោះលះបង់បាន ការលះបានដូច្នេះនេះ ជាការប្រពៃ បើមិនលះចេញទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[២៧៩] ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនកម្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយគប្បីសូត្រសមនុភាសនកម្មប្រកាសហាមប្រាមយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុនីដែលឈ្លាសប្រតិពល គប្បីញុំាងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនីនេះមានឈ្មោះនេះ នៅច្រឡូកច្រឡំ ដោយគហបតីខ្លះ ដោយកូនរបស់គហបតីខ្លះ ។ ភិក្ខុនីនោះមិនលះវត្ថុនោះចេញទេ ។ បើកម្មនោះមានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសូត្រសមនុភាសនកម្មចំពោះភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះវត្ថុនោះចេញ ។ នេះជាញត្តិ (គឺប្រកាសឲ្យសង្ឃដឹង) ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនីនេះមានឈ្មោះនេះ នៅច្រឡូកច្រឡំដោយគហបតីខ្លះ ដោយកូនគហបតីខ្លះ ។ ភិក្ខុនីនោះមិនលះបោលវត្ថុនោះចេញទេ ។ ឥឡូវនេះសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មចំពោះភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះចេញ ។ ការសូត្រសមនុភាសនកម្មចំពោះភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់

វត្ថុនោះចេញ គួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះគប្បីស្ងៀមនៅ មិនគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ ខ្ញុំសូត្រសេចក្តីនេះអស់វារៈជាគម្រប់ពីរដងផង ។បេ។ ខ្ញុំសូត្រសេចក្តីនេះអស់វារៈជាគម្រប់បីដងផង ។បេ។ ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ សង្ឃបានសូត្រសមនុភាសនកម្មដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះចេញហើយ ។ ការសូត្រសមនុ-ភាសនកម្មនេះ គួរដល់សង្ឃហើយ ហេតុនោះទើបសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីនេះដោយ អាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

[២៨០] កាលសូត្រចប់ញត្តិ (ភិក្ខុនីនោះមិនលះបង់វត្ថុនោះ) ត្រូវ អាបត្តិទុក្កដ (១) កាលសូត្រកម្មវាចាពីរដង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ (២) កាលចប់កម្មវាចាជាស្រេច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៨១] កម្មជាធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មជាធម៌ ហើយមិនលះបង់វត្ថុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មជាធម៌ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មជាធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនជាធម៌ ហើយមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មមិនជាធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មជាធម៌វិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនជាធម៌ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនជាធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនជាធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[២៨២] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីដែលសង្ឃមិនបានសូត្រសមនុភាសនកម្ម ១ ភិក្ខុនីលះបង់វត្ថុនោះ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

តុវដ្តវគ្គទី ៤

សំសដ្ឋសិក្ខាបទ

ក្នុងសិក្ខាបទទី ៦ បទទាំងពួងងាយយល់ទាំងអស់ ។ សិក្ខាបទនេះ មានការស្លូបផ្សមនុកាសន៍ជាសមុដ្ឋាន ជាអកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជា សចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នេះឯង ។

សំសដ្ឋសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

តុវដ្តវគ្គទី ៤ សិក្ខាបទទី៧

[២៨៣] សម័យនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយ គ្មានពួកឈ្នួញទៅជាមួយ នាំគ្នាត្រាច់ទៅកាន់ចារិកខាងក្នុងដែនដែលគេសន្មត ថា ជាទីប្រកបដោយសេចក្តីរង្កៀស ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ ។ ពួក អ្នកលេងនាំគ្នាប្រទូស្ត (ពួកភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ) ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកភិក្ខុនីមិនសមបីនឹងគ្មានពួកឈ្នួញទៅជាមួយ ហើយនាំគ្នា ត្រាច់ទៅកាន់ចារិក ខាងក្នុងដែនដែលគេសន្មតថា ជាទីប្រកបដោយសេចក្តី រង្កៀស ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីទាំងឡាយគ្មានពួកឈ្នួញទៅ ជាមួយ ហើយត្រាច់ទៅកាន់ចារិកខាងក្នុងដែនដែលគេសន្មតថា ជាទីប្រកប ដោយសេចក្តីរង្កៀស ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុ ទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មាន ព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមគួរនឹង គ្មានពួកឈ្នួញទៅជាមួយ ហើយត្រាច់ទៅកាន់ចារិកខាងក្នុងដែនដែលគេ សន្មតថា ជាទីប្រកបដោយសេចក្តីរង្កៀស ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនជាទីជ្រះថ្លានៃជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទ

នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយគ្មានពួកឈ្នួញទៅជាមួយ ហើយត្រាច់ទៅកាន់ចារិកខាងក្នុងដែនដែលគេសន្មតថា ជាទីប្រកបដោយសេចក្តីរង្កៀស ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៨៤] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ពាក្យថា ខាងក្នុងដែន គឺភិក្ខុនីនៅខាងក្នុងដែនរបស់ស្តេចណា ក៏ត្រាច់ទៅខាងក្នុងដែនរបស់ស្តេចនោះ ។ ដែលហៅថា ទីប្រកបដោយសេចក្តីរង្កៀសនោះ បានដល់ កន្លែងដែលពួកចោរនៅក៏ប្រាកដ កន្លែងដែលពួកចោរបរិភោគក៏ប្រាកដ កន្លែងដែលពួកចោរឈរក៏ប្រាកដ កន្លែងដែលពួកចោរអង្គុយក៏ប្រាកដ កន្លែងដែលពួកចោរដេកក៏ប្រាកដ ក្នុងផ្លូវនោះ ។ ទីដែលហៅថា ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខនោះ គឺពួកមនុស្សដែលចោរទាំងឡាយសម្លាប់ក៏ប្រាកដ ដែលចោរប្លន់ក៏ប្រាកដ ដែលចោរវាយក៏ប្រាកដក្នុងផ្លូវនោះ ។ ដែលហៅថា គ្មានពួកឈ្នួញទៅជាមួយនោះ គឺវៀរចាកពួកឈ្នួញចេញ ។ ពាក្យថា ត្រាច់ទៅកាន់ចារិក សេចក្តីថា ភិក្ខុនីត្រាច់ទៅក្នុងស្រុក កំណត់មួយរយៈមាន់ហើរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈរាល់ៗ ចន្លោះស្រុក ។ ទីព្រៃមិនមែនជាស្រុក ភិក្ខុនីត្រាច់ទៅក្នុងទីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈរាល់ៗ កន្លះយោជន៍ ។

[២៨៥] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីទៅជាមួយពួកឈ្នួញ ១ ភិក្ខុនីទៅក្នុងទីក្សេមក្សាន្តមិនមានភ័យ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

តុវដ្តវគ្គទី ៤

អន្តោវុដ្ឋសិក្ខាបទ

ក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ គ្រប់ៗ បទ ងាយយល់ទាំងអស់ ។ សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចឯឡកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

អន្តោវុដ្ឋសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

តុវដ្តវគ្គទី ៤ សិក្ខាបទទី ៨

[២៨៦] សម័យនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយ គ្មានពួកឈ្នួញទៅជាមួយ ហើយត្រាច់ទៅកាន់ចារិកខាងក្រៅដែនដែលគេសន្មតថា ជាទីប្រកបដោយសេចក្ដីរង្កៀស ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ ។ អ្នកលេងទាំងឡាយក៏នាំគ្នាប្រទុស្ត (ពួកភិក្ខុនីនោះ) ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្ដីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោសតិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកភិក្ខុនីមិនសមគួរនឹងគ្មានពួកឈ្នួញទៅជាមួយ ហើយត្រាច់ទៅកាន់ចារិកខាងក្រៅដែនដែលគេសន្មតថា ជាទីប្រកបដោយសេចក្ដីរង្កៀស ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ពួកភិក្ខុនីគ្មានពួកឈ្នួញទៅជាមួយ ហើយត្រាច់ទៅកាន់ចារិក ខាងក្រៅដែនដែលគេសន្មតថា ជាទីប្រកបដោយសេចក្ដីរង្កៀស ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីមិនសមបីនឹងគ្មានពួកឈ្នួញទៅជាមួយ ហើយត្រាច់ទៅកាន់ចារិកខាងក្រៅដែនដែលគេសន្មតថា ជាទីប្រកបដោយសេចក្ដីរង្កៀស ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនជាទីជ្រះថ្លានៃជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា

ភិក្ខុនីណាមួយ គ្មានពួកឈ្មួញទៅជាមួយ ហើយត្រាច់ទៅកាន់ចារិកខាងក្រៅដែន ដែលគេសន្មតថា ជាទីប្រកបដោយសេចក្តីរង្កៀស ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៨៧] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ពាក្យថា ខាងក្រៅដែន គឺភិក្ខុនីនៅក្នុងដែនរបស់ស្តេចណា ហើយត្រាច់ទៅកាន់ចារិកក្នុងដែនរបស់ស្តេចឯទៀតក្រៅពីដែនរបស់ស្តេចនោះ ។ ដែលហៅថា ជាទីប្រកបដោយសេចក្តីរង្កៀសនោះ បានដល់កន្លែងដែលពួកចោរនៅក៏ប្រាកដ កន្លែងដែលពួកចោរបរិភោគក៏ប្រាកដ កន្លែងដែលពួកចោរឈរក៏ប្រាកដ កន្លែងដែលពួកចោរអង្គុយក៏ប្រាកដ កន្លែងដែលពួកចោរដេកក៏ប្រាកដក្នុងផ្លូវនោះ ។ ទីដែលហៅថា ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខនោះ គឺពួកមនុស្សដែលចោរទាំងឡាយសម្លាប់ក៏ប្រាកដ ដែលពួកចោរប្លន់ក៏ប្រាកដ ដែលពួកចោរវាយក៏ប្រាកដក្នុងផ្លូវនោះ ។ ដែលហៅថា គ្មានពួកឈ្មួញ គឺវៀរចាកពួកឈ្មួញ ។ ពាក្យថា ត្រាច់ទៅកាន់ចារិក សេចក្តីថា ភិក្ខុនីត្រាច់ទៅក្នុងស្រុក កំណត់មួយរយៈមាន់ហើរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈរាល់ៗ ចន្លោះស្រុក ។ ភិក្ខុនីត្រាច់ទៅក្នុងព្រៃមិនមែនស្រុក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈរាល់ៗ កន្លះយោជន៍ ។

[២៨៨] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីទៅជាមួយពួកឈ្មួញ ១ ភិក្ខុនីទៅក្នុងទីក្សេមក្សាន្តមិនមានភ័យ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

តុវដ្ដវគ្គទី ៤

តិរោរដ្ឋសិក្ខាបទ

ក្នុងសិក្ខាបទទី ៨ បទទាំងអស់ មានន័យងាយយល់ហើយ ។ សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចឯឡកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

តិរោរដ្ឋសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

តុវដ្តវគ្គទី ៤ សិក្ខាបទទី ៩

[២៨៩] សម័យនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តវេឡុវនជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុនីត្រាច់ទៅកាន់ចារិកខាងក្នុងវស្សា ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកភិក្ខុនីមិនសមបីនឹងត្រាច់ទៅកាន់ចារិកខាងក្នុងវស្សា ដើរជាន់ស្មៅស្រស់ទាំងឡាយ បៀតបៀនវត្ថុដែលរស់នៅមានឥន្ទ្រិយតែមួយ ញ៉ាំងសត្វទាំងឡាយតូចៗ ឲ្យវិនាសទៅជាច្រើនសោះ ។ ពួកភិក្ខុនីបានឮមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀលបន្តុះបង្អាប់ថា ពួកភិក្ខុនីមិនសមបីនឹងត្រាច់ទៅកាន់ចារិកខាងក្នុងវស្សាសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ពួកភិក្ខុនីត្រាច់ទៅកាន់ចារិកខាងក្នុងវស្សា ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថាបពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថាម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីមិនសមបីនឹងត្រាច់ទៅកាន់ចារិកខាងក្នុងវស្សាទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនជាទីជ្រះថ្លានៃជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ត្រាច់ទៅកាន់ចារិកខាងក្នុងវស្សា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៩០] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ពាក្យថា ខាងក្នុងវស្សា សេចក្តីថា ភិក្ខុនីមិនបានទៅចាំវស្សាកំណត់ ៣ ខែខាងដើមក្តី[១] កំណត់ ៣ ខែខាងចុងក្តី[២] ។ ពាក្យថា ត្រាច់ទៅកាន់ចារិក សេចក្តីថា ភិក្ខុនីត្រាច់ទៅក្នុងស្រុកកំណត់មួយរយៈមាន់ហើរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈរាល់ៗ ចន្លោះស្រុក ។ ភិក្ខុនីត្រាច់ទៅក្នុងព្រៃមិនមែនស្រុក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈរាល់ៗ កន្លះយោជន៍ ។

[២៩១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីទៅដោយសត្តាហករណីយកិច្ច ១ ភិក្ខុនីទៅព្រោះហេតុនីមួយបៀតបៀន ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

១- បុរិមិកវស្សា ។ ២- បច្ឆិមិកវស្សា ។

អដ្ឋកថា

តុវដ្ដវគ្គទី ៤

អន្តោវស្សសិក្ខាបទ

ក្នុងសិក្ខាបទទី ៩ គ្រប់បទ មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។ សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចឯឡកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

អន្តោវស្សសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

តុវដ្ដវគ្គទី ៤ សិក្ខាបទទី ១០

[២៩២] សម័យនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តវេឡុវ័នជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយនៅចាំវស្សាក្នុងវត្តវេឡុវ័ន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះនោះឯង (បេញវស្សាហើយក៏នៅ) ក្នុងទីនោះអស់ហេមន្តរដូវ (នៅ) ក្នុងទីនោះអស់គិម្ហរដូវ ។ មនុស្សទាំង-ឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ទិសទាំងឡាយចង្អៀតងងឹតដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ទិសទាំងឡាយមិនប្រាកដច្បាស់ដល់ភិក្ខុនីទាំងនេះ (ឬដូចម្ដេច បានជាមិនចេញអំពីទីនេះសោះ) ។ ពួកភិក្ខុនីបានឮមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ទើបភិក្ខុនីទាំងនោះប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយបើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចនៃប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាង គឺដើម្បីសេចក្ដីប្រពៃដល់សង្ឃ ១ ។បេ។ ដើម្បីសេចក្ដីតាំងនៅមាំនៃព្រះសទ្ធម្ម ១ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ព្រះវិន័យ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្ដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ នៅចាំវស្សារួចហើយមិនចៀសចេញទៅកាន់ចារិក ដោយហោចទៅ សូម្បីតែ ៥-៦ យោជន៍ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៩៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ដែលហៅថា នៅចាំវស្សារួចហើយ គឺនៅចាំវស្សាគ្រប់ ៣ ខែខាងដើមក្តី គ្រប់ ៣ ខែខាងចុងក្តី ។ ភិក្ខុនីគ្រាន់តែដាក់ធុរៈថា អញនឹងមិនចៀសចេញទៅកាន់ចារិក ដោយហោចទៅសូម្បីតែ ៥-៦ យោជន៍ ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៩៤] ភិក្ខុនីដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីកាលមានសេចក្តីអន្តរាយ ហើយស្វែងរកភិក្ខុនីផងគ្នាជាគម្រប់ពីរមិនបាន ១ ភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

តុវដ្តវគ្គទី ៤ ចប់

អដ្ឋកថា

តុវដ្ដវគ្គទី ៤

ចារិកនបក្កមនសិក្ខាបទ

[២៩២] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១០ ដូច្នេះ បទថា **អាហុន្ទ្រិកា** ប្រែថា ចង្អៀត ។

[២៩៣] ពីរបទថា **ធុរំ និក្ខិត្តមត្តេ** សេចក្ដីថា បើភិក្ខុនីដាក់ធុរៈហើយ ក្រោយមក ទើបចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈដូចគ្នា ។ កាលបវារណាហើយ ទៅអស់ចម្ងាយ ៥ យោជន៍ ជាអនាបត្តិ ។ ក្នុង ៦ យោជន៍មិនមានពាក្យដែលគប្បីពោលដល់ឡើយ ។

បើភិក្ខុនីទៅបាន ៣ យោជន៍ ហើយវិលត្រឡប់មកវិញដោយផ្លូវដើមនោះឯង មិនគួរ បើមកដោយផ្លូវដទៃ គួរ ។

[២៩៤] បទថា **អន្តរាយេ** គឺមានអន្តរាយ ១០ យ៉ាង ។ ភិក្ខុនីចេញទៅដោយគិតថា អញនឹងទៅ តែទឹកស្ទឹងជន់មកពេញក្ដី ពួកចោរស្កាត់នៅជិតផ្លូវក្ដី មេឃធ្លាក់ភ្លៀងមកក្ដី ទោះត្រឡប់មក គួរ ។ ពាក្យដ៏សេសមានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចបឋមបារាជិក ជាអកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នេះឯង ។

ចារិកនបក្កមនសិក្ខាបទ ចប់

តុវដ្ដវគ្គទី ៤ ចប់

វិនយបិដក

ចិត្តាគារវគ្គទី ៥ សិក្ខាបទទី ១

[២៩៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង នាយជាងបានគូរ គំនូរ ក្នុងព្រះរាជដំណាក់ដ៏វិចិត្រ ក្នុងឧទ្យានស្ដេចបសេនទិកោសល ។ ពួកមនុស្ស ជាច្រើនតែងទៅមើលព្រះរាជដំណាក់ដ៏វិចិត្រ (នោះ) ។ សូម្បីពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី (ភិក្ខុនីពួក ៦ រូប) ក៏បានទៅមើលព្រះរាជ ដំណាក់ ដ៏វិចិត្រ (នោះដែរ) ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយ មិនសមបើនឹងទៅមើល ព្រះរាជដំណាក់ដ៏វិចិត្រ ដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថដែលបរិភោគកាមសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮពួកមនុស្សទាំងនោះ កំពុងពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ (ដូច្នោះ) ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ណាមានសេចក្ដីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួក ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី មិនសមបើនឹងទៅមើលព្រះរាជដំណាក់ដ៏វិចិត្រសោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទៅមើល រាជដំណាក់ដ៏វិចិត្រ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះ ដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់ បន្ទោសថាម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនគួរបើនឹងទៅមើលរាជដំណាក់ដ៏វិចិត្រ ទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ

ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ទៅដើម្បីមើលដំណាក់សម្រាប់ក្រសាលរបស់ស្តេចក្តី រោងដ៏វិចិត្រក្តី សួនក្តី ឧទ្យានក្តី ស្រះបោក្ខរណីក្តី ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៩៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ដែលហៅថា ដំណាក់ក្រសាលរបស់ស្តេច បានដល់ដំណាក់ដែលគេសាងដើម្បីក្រសាលសប្បាយដល់ស្តេចនៅក្នុងកន្លែងណាមួយ ។ ដែលហៅថា រោងដ៏វិចិត្រ បានដល់រោងដែលគេសាងដើម្បីលេងសប្បាយដល់មនុស្សទាំងឡាយ នៅក្នុងកន្លែងណាមួយ ។ ដែលហៅថា សួន បានដល់ សួនដែលគេសាងដើម្បីលេងសប្បាយ ដល់មនុស្សទាំងឡាយក្នុងកន្លែងណាមួយ ។ ដែលហៅថា ឧទ្យាន បានដល់ឧទ្យានដែលគេសាងដើម្បីលេងសប្បាយដល់មនុស្សទាំងឡាយក្នុងទីណាមួយ ។ ដែលហៅថាស្រះបោក្ខរណី បានដល់ ស្រះបោក្ខរណីដែលគេសាងដើម្បីលេងសប្បាយដល់មនុស្សទាំងឡាយក្នុងកន្លែងណាមួយ ។ ភិក្ខុនីទៅដើម្បីមើល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ឈរមើលក្នុងទីណា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈក្នុងទីនោះ ។ ភិក្ខុនីលះបង់ឧបចារមើល ហើយមើលរឿយៗ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីទៅដើម្បីមើលកន្លែងណាតែមួយៗ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ (មួយៗ) ឈរមើលក្នុងទីណា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយក្នុងទីនោះ ។ លះបង់ឧបចារមើលហើយមើលញយៗ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៩៧] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីឈរក្នុងអារាមហើយមើល ១ ភិក្ខុនីកំពុងដើរទៅក្តី ដើរមកក្តី ឃើញ ១ កាលបើមានកិច្ចភិក្ខុនីទៅហើយឃើញ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា
ចិត្តាគារវគ្គទី ៥
រាជាគារសិក្ខាបទ

[២៩៥] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃចិត្តាគារវគ្គ ដូចតទៅ បទថា **រាជាគារំ** បានដល់ ដំណាក់ល្ហែនស្តេច ។

បទថា **ចិត្តាគារំ** បានដល់ សាលាតាំងចិត្រកម្ម គួរជាទីរីករាយ ។

បទថា **អារាមំ** បានដល់ អារាមដែលជាទីកន្លែងលម្ហែចិត្ត ។

បទថា **ឧយ្យានំ** បានដល់ ឧទ្យានជាទីលម្ហែអារម្មណ៍ ។

បទថា **បោក្ខរណី** បានដល់ ស្រះបោក្ខរណីជាទីសម្រាប់លេងកីឡា ព្រោះហេតុនោះឯង ក្នុងបទភាជនៈ ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ពាក្យថា **យត្ថ កត្ថចិ រញ្ញោ កីឡិតុំ** ជាដើម ។

[២៩៦] ក្នុងបទថា **ឧស្សដាយ គច្ឆតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស** នេះ គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យដូច្នេះថា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដដោយការរាប់ជំហាន ។

ក្នុងបទថា **យត្ថ ឋិតា បស្សតិ** នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា បើភិក្ខុនីឈរក្នុងទីមួយកន្លែងនោះឯង មិនលើកជើងទៅមកមើលដល់ទៅ ៥ ដង ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ១ ប៉ុណ្ណោះ ។ តែកាលភិក្ខុនីសម្លឹងមើលទិសាភាគនោះៗ ហើយមើល ត្រូវអាបត្តិបែកចេញទៅជាច្រើន តែត្រូវទុក្កដដល់ភិក្ខុក្នុងទីទាំងពួង ។

[២៩៧] ពីរបទថា **អារាមេ ឋិតា** សេចក្តីថា ជនទាំងឡាយធ្វើ

ព្រះរាជវាំងជាដើម ជិតអារាមលំនៅ ជាអនាបត្តិដល់ភិក្ខុនីដែលសម្លឹងឃើញព្រះរាជវាំងជាដើមនោះ ។

ពីរបទថា **គច្ឆន្តី វា អាគច្ឆន្តី វា** សេចក្ដីថា សម្លឹងមើលព្រះរាជវាំងជាដើមនោះ ដែលមាននៅជិតផ្លូវរបស់ភិក្ខុនី ដែលដើរទៅដើម្បីប្រយោជន៍ដល់បិណ្ឌបាតជាដើម ជាអនាបត្តិ ។

បទថា **សតិ ករណីយេ គន្ត្វា** សេចក្ដីថា ភិក្ខុនីទៅកាន់រាជដំណាក់ដោយកិច្ចចាំបាច់ឯណាមួយ ហើយឃើញ ជាអនាបត្តិ ។

បទថា **អាបទាសុ** សេចក្ដីថា ភិក្ខុនីត្រូវអន្តរាយឯណាមួយបៀតបៀនលួចចូលទៅហើយឃើញ មិនជាអាបត្តិ ។ បទដ៏សេស មានន័យងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចឯឡកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាអកុសលចិត្ត មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

រាជាគារសិក្ខាបទទី ១ ចប់

វិនយបិដក

ចិត្តាគារវគ្គទី ៥ សិក្ខាបទទី ២

[២៩៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ប្រើប្រាស់អាសន្ទិខៈ បល្ល័ង្កខៈ ។ មនុស្សទាំងឡាយដើរទៅកាន់ចារិកវិហារ ឃើញហើយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសម បើនឹងប្រើប្រាស់អាសន្ទិខៈ បល្ល័ង្កខៈ ដូចជាស្រីគ្រហស្ថជាអ្នកបរិភោគកាម សោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះ កំពុងពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងប្រើប្រាស់អាសន្ទិខៈ បល្ល័ង្កខៈសោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីទាំងឡាយប្រើប្រាស់អាសន្ទិខៈ បល្ល័ង្កខៈ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនគួរបើនឹងប្រើប្រាស់អាសន្ទិខៈ បល្ល័ង្កខៈទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយប្រើប្រាស់អាសន្ទិក្តី បល្ល័ង្កក្តី ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៩៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ អាសនៈដែលកន្ទងហួសប្រមាណតថាគតឲ្យឈ្មោះថា អាសន្ទិ ។ គ្រែដែលគេវិចិត្រដោយសត្វកាចទាំងឡាយលើកទៅមកបាន ឈ្មោះថា បល្ល័ង្ក ។ ពាក្យថា ប្រើប្រាស់ គឺភិក្ខុនីអង្គុយឬដេកលើអាសនៈនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣០០] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីកាត់ជើងអាសន្ទិហើយ ទើបប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុនីទម្លាយរូបសត្វកាចទាំងឡាយនៃបល្ល័ង្កហើយទើបប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ចិត្តាគារវគ្គទី ៥

អាសន្ទិបរិភុញ្ជនសិក្ខាបទ

[២៩៩] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ២ ដូច្នេះ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា ត្រូវអាបត្តិច្រើន ដោយការរាប់ប្រយោគ ក្នុងកាលអង្គុយលើ និងដេកលើ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចឯឡកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះ ។

អាសន្ទិបរិភុញ្ជនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

ចិត្តាគារវគ្គទី ៥ សិក្ខាបទទី ៣

[៣០១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយការសូត្រ (ឬអំបោះ) ។ មនុស្សទាំងឡាយដើរទៅកាន់ចារិកវិហារ ឃើញហើយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយ មិនសមបើនឹងការអំបោះដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថជាអ្នកបរិភោគកាមសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ បានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះកំពុងពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី មិនសមបើនឹងការអំបោះសោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយការអំបោះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនគួរបើនឹងការអំបោះទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយការអំបោះ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣០២] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង

សិក្ខាបទទី ១ នៃបាចិត្តិយវគ្គ ទី ៥ ហើយ ។ សូត្រទាំងឡាយមាន ៦ យ៉ាង គឺរបស់ធ្វើដោយសំបកឈើ ១ ធ្វើដោយកប្បាស ១ ធ្វើដោយសូត្រ (សម្បកនាង) ១ ធ្វើដោយរោមសត្វ ១ ធ្វើដោយធ្មៃ ១ និងភង្គៈ (របស់ដែលលាយដោយវត្ថុទាំង ៥ មានសំបកឈើជាដើមជាមួយគ្នា) ១ ឈ្មោះថា សូត្រ ។ ពាក្យថា កាត់ គឺភិក្ខុនីកាត់ដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ក្នុងប្រយោគដែលកាត់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈគ្រប់ៗ វាៈដែលបង្វិលមួយជុំៗ ។

[៣០៣] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីកាត់អំបោះដែលគេកាត់រួចហើយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ចិត្តាគារវគ្គទី ៥

សុត្តកន្តនសិក្ខាបទ

[៣០២] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៣ ដូច្នេះ បទថា **ឧជ្ជវុជ្ជវេ** សេចក្តីថា កាលភិក្ខុនីរុំអំបោះដែលលាចេញដោយដៃចូលមក ត្រូវអាបត្តិតែ ១ ។ តែត្រូវទុក្កដគ្រប់ៗ ប្រយោគ ដោយរាប់គ្រាដែលក្តាប់ដៃ តាំងអំពីជ្រើសរើសកប្បាស មុននឹងខារ ។

[៣០៣] បទថា **កន្តិតសុត្តំ** សេចក្តីថា ខារអំបោះជើងជាយឲ្យគួបចូលគ្នាជាដើម ឬខារអំបោះដែលគេខារទុកមិនល្អជាថ្មី ។ បទដ៏សេសងាយយល់ទាំងអស់ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចឯឡកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះ ។

សុត្តកន្តនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

ចិត្តាគារវគ្គទី ៥ សិក្ខាបទទី ៤

[៣០៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ធ្វើការខ្វល់ខ្វាយបម្រើគ្រហស្ថ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយ មិនសមបើនឹងធ្វើការខ្វល់ខ្វាយបម្រើគ្រហស្ថសោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីទាំងឡាយធ្វើការខ្វល់ខ្វាយ បម្រើគ្រហស្ថ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ ពួកភិក្ខុនីមិនគួរបើនឹងធ្វើការខ្វល់ខ្វាយបម្រើគ្រហស្ថទេ ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើង នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយធ្វើការបម្រើគ្រហស្ថ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣០៥] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ដែលឈ្មោះថា ការខ្វល់ខ្វាយ បម្រើគ្រហស្ថ គឺភិក្ខុនីចម្អិនបបរក្តី បាយក្តី ខាទនីយក្តី លាងសាដកក្តី សំពត់ឈ្នួតក្តី ដើម្បីបុគ្គលដែលនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣០៦] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីជួយចម្អិនទឹកបបរក្តី សង្ឃភត្តក្តី ដើម្បីសង្ឃ ១ ភិក្ខុនីជួយគ្រហស្ថក្នុងការបូជាចេតិយ ១ ភិក្ខុនីចម្អិនបបរក្តី បាយក្តី ខាទនីយក្តី លាងសាជកក្តី សំពត់ឈ្នួតក្តី ដើម្បីវេយ្យាវច្ចៈរបស់ខ្លួន ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ចិត្តាគារវគ្គទី ៥

គហិវេយ្យាវច្ចសិក្ខាបទ

[៣០៥] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៤ ដូច្នេះ ក្នុងបទថា **យាគុំ វា** ជាដើម គប្បីជ្រាបថា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដដោយរាប់ប្រយោគគ្រប់ៗ ប្រយោគ តាំងពីការបុកអង្ករជាដើម ។ ក្នុងបបរ និងបាយ គប្បីជ្រាបថា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ជាច្រើនដោយការរាប់ភាជនៈ ។ ក្នុងរបស់ទំពាជាដើម ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈជាច្រើន ដោយការរាប់ប្រភេទរបស់ ។

[៣០៦] បទថា **យាគុទានេ** សេចក្តីថា កាលពួកអ្នកស្រុកកំពុងចម្អិនបបរ ធ្វើទឹកបានក្តី សង្ឃភត្តដើម្បីប្រយោជន៍ដល់សង្ឃក្តី ភិក្ខុនីស្ងោរភោជនណាមួយ ដោយរួមចូលគ្នាជាមួយអ្នកស្រុកទាំងនោះ ជាអនាបត្តិ ។ ភិក្ខុនីជាសម្លាញ់បូជាព្រះចេតិយ បូជាគ្រឿងក្រអូបជាដើម គួរ ។

ពីរបទថា **អត្តនោ វេយ្យាវច្ចករស្ស** សេចក្តីថា បើមាតា និងបិតា មករកភិក្ខុនីពឹងពាក់ឲ្យលោកធ្វើរបស់ឯណាមួយឲ្យ ជាផ្ចិតក្តី ជងអំបោសក្តី ក៏បាន តាំងនៅក្នុងឋានៈនៃបុព្វវេយ្យាវច្ចៈ ហើយស្ងោរភោជនឯណាមួយឲ្យ គួរ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សមុដ្ឋានជាដើម ដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ៣ ទាំងអស់ហើយ ។

គហិវេយ្យាវច្ចសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

ចិត្តាគារវគ្គទី ៥ សិក្ខាបទទី ៥

[៣០៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុង ជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនី ១ រូប ចូលទៅរកថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ហើយបាននិយាយពាក្យនេះថា នែនាងម្ចាស់ នាងចូរមករម្ងាប់អធិករណ៍នេះ ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីគ្រាន់តែទទួលពាក្យថា សាធុ តែមិនរម្ងាប់មិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីរម្ងាប់អធិករណ៍នោះឡើយ ។ ទើបភិក្ខុនីនោះប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀលបន្តុះបង្អាប់ថា ថុល្លនន្ទាជាម្ចាស់កាលដែលភិក្ខុនីនិយាយថា នែនាងម្ចាស់ នាងចូរមករម្ងាប់អធិករណ៍នេះដូច្នេះ បានទទួលពាក្យថា សាធុហើយ មិនសមបីនឹងមិនរម្ងាប់ មិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីរម្ងាប់ (អធិករណ៍នោះ) សោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី កាលដែលភិក្ខុនីនិយាយថា នែនាងម្ចាស់ នាងចូរមករម្ងាប់អធិករណ៍នេះដូច្នេះ បានទទួលពាក្យថាសាធុហើយ តែមិនរម្ងាប់មិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីរម្ងាប់ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី កាលដែលភិក្ខុនីនិយាយថា នែនាងម្ចាស់ នាងចូរមករម្ងាប់អធិករណ៍នេះដូច្នេះ បានទទួលពាក្យថាសាធុហើយ ហេតុអ្វីក៏មិនរម្ងាប់

មិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីរម្ងាប់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែន នាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយកាលដែលភិក្ខុនីនិយាយថា នែនាងម្ចាស់ នាងចូរមកចូររម្ងាប់អធិករណ៍នេះដូច្នេះ បានទទួលពាក្យថាសាធុហើយ ភិក្ខុនីនោះក្នុងកាលជាខាងក្រោយឥតមានសេចក្តីអន្តរាយ (អ្វី) ហើយមិនរម្ងាប់ មិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីរម្ងាប់ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣០៨] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ពាក្យថា កាលដែលភិក្ខុនីបានដល់ ភិក្ខុនីដទៃ ។ អធិករណ៍ទាំងឡាយ ៤ គឺ វិវាទាធិករណ៍ ១ អនុវាទាធិករណ៍ ១ អាបត្តាធិករណ៍ ១ កិច្ចាធិករណ៍ ១ ឈ្មោះថាអធិករណ៍ ។ ពាក្យថា នែនាងម្ចាស់ នាងចូរមករម្ងាប់អធិករណ៍នេះ គឺថា នែនាងម្ចាស់ នាងចូរមកវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍នេះ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនីនោះក្នុងកាលជាខាងក្រោយឥតមានសេចក្តីអន្តរាយ គឺកាលបើសេចក្តីអន្តរាយមិនមាន ។ ពាក្យថា មិនរម្ងាប់ គឺមិនរម្ងាប់ដោយខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា មិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីរម្ងាប់ គឺភិក្ខុនីមិនបង្គាប់ភិក្ខុនីដទៃ ។ ភិក្ខុនីគ្រាន់តែដាក់ធុរៈថា អញនឹងមិនរម្ងាប់ អញនឹងមិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីរម្ងាប់ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣០៩] ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាឧបសម្បន្នា ហើយមិនរម្ងាប់ មិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីរម្ងាប់នូវអធិករណ៍ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ មិនរម្ងាប់មិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ដើម្បីរម្ងាប់នូវអធិករណ៍ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនមែនឧបសម្បន្នា ហើយមិនរម្ងាប់មិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីរម្ងាប់នូវអធិករណ៍ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីមិនរម្ងាប់ មិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ដើម្បីរម្ងាប់នូវអធិករណ៍ដល់អនុបសម្បន្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាឧបសម្បន្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនមែនឧបសម្បន្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៣១០] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺកាលបើមានសេចក្តីអន្តរាយហើយភិក្ខុនីស្វែងរកគ្នាមិនបាន ១ ភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ចិត្តាគារវគ្គទី ៥

អធិករណសិក្ខាបទ

[៣០៨] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៥ ដូច្នេះ ពីរបទថា **អសតិ អន្តរាយេ** បានដល់ កាលមិនមានអន្តរាយ ១០ យ៉ាង ។ ភិក្ខុនីដាក់ធុរៈហើយ ខាងក្រោយ ទើបវិនិច្ឆ័យ ឈ្មោះថា ត្រូវអាបត្តិមុនហើយទើបវិនិច្ឆ័យ ។

[៣១០] ពីរបទថា **បរិយេសិត្វា ន លភតិ** សេចក្តីថា មិនបានភិក្ខុនីទាំងឡាយ ដែលរួមដៃ ។ ពាក្យដ៏សេស ងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានការដាក់ធុរៈជាសមុដ្ឋាន ជាអកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនាដូច្នេះឯង ។

អធិករណសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក
ចិត្តាគារវគ្គទី ៥ សិក្ខាបទទី ៦

[៣១១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីឲ្យខាទនីយភោជនីយាហារដោយដៃខ្លួនឯង ដល់ពួកមេល្ខោនខ្លះ ដល់ពួកកូនល្ខោនខ្លះ ដល់ពួកអ្នកឡើងរាំខ្លះ ដល់ពួកអ្នកបំបាត់សេចក្តីសោក (គឺអ្នកលេងកំប្លែងសើចគឹត្តុក) ខ្លះ ដល់ពួកអ្នកវាយស្គរខ្លះ ដោយពាក្យថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរពោលសរសើរគុណយើងក្នុងបរិសទ្យចុះ ។ ពួកមេល្ខោនខ្លះ កូនល្ខោនខ្លះ អ្នកឡើងរាំខ្លះ អ្នកលេងតុក្កកំប្លែងខ្លះ អ្នកលេងស្គរខ្លះ តែងពោលសរសើរគុណថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីក្នុងបរិសទ្យថា នាងម្ចាស់ថុល្លនន្ទាជាពហុស្សូត ជាអ្នកប្រសប់និយាយក្លៀវក្លាឈ្លាសខាងសម្តែងធម្មីកថា អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យទានដល់នាងម្ចាស់ចុះ ចូរធ្វើការបូជាដល់នាងម្ចាស់ចុះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា នាងម្ចាស់ថុល្លនន្ទាមិនសមបើនឹងឲ្យខាទនីយភោជនីយាហារដល់គ្រហស្ថដោយដៃខ្លួនឯងសោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីឲ្យខាទនីយភោជនីយាហារ ដល់គ្រហស្ថដោយដៃខ្លួនឯង ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនគួរបើនឹងឲ្យខាទនីយភោជនីយាហារដល់គ្រហស្ថដោយដៃខ្លួនឯងទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា

ដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យខាទនីយ ឬភោជនីយ ដល់គ្រហស្ថក្តី បរិព្វាជកក្តី បរិព្វាជិកាក្តី ដោយដៃខ្លួនឯង ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣១២] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ បុគ្គលណាមួយនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ បុគ្គលនោះឈ្មោះថាគ្រហស្ថ ។ ប្រុសណាមួយដែលបួសជាបរិព្វាជក លើកទុកតែភិក្ខុនិងសាមណេរចេញ អ្នកនោះហៅថា បរិព្វាជក ។ ស្រីណាមួយដែលបួសជាបរិព្វាជិកា លើកទុកតែភិក្ខុនីសិក្ខមានានិងសាមណេរីចេញ ស្រីនោះហៅថា បរិព្វាជិកា ។ ដែលឈ្មោះថា ខាទនីយ គឺលើកទុកតែភោជន ៥ យ៉ាង ទឹក និងឈើស្ទន់ចេញ ក្រៅ (អំពីនោះ) ហៅថា ខាទនីយទាំងអស់ ។ ដែលហៅថា ភោជន បានដល់ភោជន ៥ យ៉ាង គឺបាយ ១ នំកុម្មាស ១ សដូវ ១ ត្រី ១ សាច់ ១ ។ ពាក្យថា ឲ្យ គឺភិក្ខុនីឲ្យដោយកាយក្តី ដោយរបស់ជាប់នឹងកាយក្តី ដោយបោះឲ្យក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីឲ្យទឹក និងឈើស្ទន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៣១៣] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីឲ្យគេឲ្យ មិនបានឲ្យដោយដៃខ្លួនឯង ១ ភិក្ខុនីដាក់ (ផុតពីដៃ) ហើយឲ្យ ១ ភិក្ខុនីឲ្យគ្រឿងលាបកាយខាងក្រៅ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ចិត្តាគារវគ្គទី ៥

ភោជនទានសិក្ខាបទ

ពាក្យទាំងអស់ក្នុងសិក្ខាបទទី ៦ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបដោយន័យដូចពោលហើយ ក្នុងអាគារិកសិក្ខាបទ ក្នុងនគ្គវគ្គនោះឯង ។ តែមានសេចក្តីប្លែកគ្នាយ៉ាងនេះថា អាគារិកសិក្ខាបទនោះ មានសមុដ្ឋាន ៦ ឯសិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចឯឡកលោមសិក្ខាបទ ព្រោះលោកពោលថា ដោយដៃរបស់ខ្លួនឯង ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

ភោជនទានសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

ចិត្តាគារវគ្គទី ៥ សិក្ខាបទទី ៧

[៣១៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី មិនលះបង់អាវសថចីវរ[១] (ឲ្យដល់ភិក្ខុនីដទៃ) ហើយប្រើប្រាស់ (តែម្នាក់ឯង) ។ ពួកភិក្ខុនីឯទៀតដែលមានរដូវមិនបាន (ប្រើប្រាស់ផង) ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោសតិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ថុល្លនន្ទាជាម្ចាស់មិនសមបើនឹងមិនលះបង់អាវសថចីវរ (ឲ្យដល់ភិក្ខុនីដទៃ) ហើយប្រើប្រាស់ (តែម្នាក់ឯង) សោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនលះបង់អាវសថចីវរ (ឲ្យដល់ភិក្ខុនីដទៃ) ហើយប្រើប្រាស់ (តែម្នាក់ឯង) ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនគួរបើនឹងមិនលះបង់អាវសថចីវរ (ឲ្យដល់ភិក្ខុនីដទៃ) ហើយប្រើប្រាស់ (តែម្នាក់ឯង) ទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ មិនប្រគល់អាវសថចីវរហើយប្រើប្រាស់ ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

១- ចីវរដែលទាយកប្រគេនទុកនៅទីកន្លែងសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ជាសាធារណៈដល់ភិក្ខុនីដែលមានរដូវទាំងអស់គ្នា ។

[៣១៥] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ដែលហៅថា អាវសថចីវរ បានដល់ ចីវរដែលទាយកប្រគេនបម្រុងទុកដោយពាក្យថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយដែលមានរដូវចូរប្រើប្រាស់ចុះ ។ ពាក្យថា មិនប្រគល់ហើយប្រើប្រាស់ គឺភិក្ខុនីប្រើប្រាស់អស់ពីរបីរាត្រីហើយ ក្នុងថ្ងៃទីបួនលាងហើយមិនប្រគល់ឲ្យដល់ភិក្ខុនីក្តី សិក្ខាមានាក្តី សាមណេរីក្តី ហើយប្រើប្រាស់ (ម្នាក់ឯង) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣១៦] ចីវរមិនទាន់បានប្រគល់ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនទាន់បានប្រគល់ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ចីវរមិនទាន់បានប្រគល់ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ចីវរមិនទាន់បានប្រគល់ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាប្រគល់ឲ្យ ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ចីវរប្រគល់ឲ្យហើយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនទាន់បានប្រគល់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ចីវរប្រគល់ឲ្យហើយ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ចីវរប្រគល់ឲ្យហើយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាប្រគល់ឲ្យហើយ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៣១៧] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីប្រគល់ឲ្យហើយប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុនីប្រើប្រាស់តាមវេនជាថ្មីទៀត ១ ពួកភិក្ខុនីឯទៀតដែលមានរដូវក៏មិនមាន (ហើយភិក្ខុនីនោះចេះតែប្រើទៅមិនបានលះ) ១ ភិក្ខុនីដែលចោរដណ្តើមយកចីវរទៅ ១ ភិក្ខុនីដែលមានចីវរវិនាស ១ ភិក្ខុនីប្រើប្រាស់ក្នុងពេលមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ចិត្តាគារវគ្គទី ៥

អាវសថចីវរសិក្ខាបទ

[៣១៧] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ ដូច្នេះថា បទថា **បុនបរិយាយេ** ប្រែថា កាលតទៅ ។

បទថា **អាបធាសុ** សេចក្តីថា ពួកចោរលួចចីវរដែលមានតម្លៃថ្លៃដែលភិក្ខុនីដោះចេញអំពីកាយ ដាក់ល្អហើយទៅ ក្នុងអន្តរាយមានសភាពបែបនេះ ជាអនាបត្តិដល់ភិក្ខុនីដែលស្លៀកមិនលះបង់ ។ ពាក្យដ៏សេសងាយយល់ទាំងអស់ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចកឋិនសិក្ខាបទ កើតឡើងតាមកាយ និងវាចា ១ តាមកាយវាចា និងចិត្ត ១ ជាកិរិយាផង ជាអកិរិយាផង ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

អាវសថចីវរសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

ចិត្តាគារវគ្គទី ៥ សិក្ខាបទទី ៨

[៣១៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី មិនប្រគល់លំនៅ (ដល់អ្នកដទៃ) ហើយក៏ចៀសទៅកាន់ចារិក ។ ក៏សម័យនោះឯង ភ្លើងឆេះលំនៅរបស់ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី (នោះ) ។ ភិក្ខុនីទាំង-ឡាយបាននិយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា នែនាងម្ចាស់ទាំងឡាយ ណ្ហើយចុះ យើងនឹងជញ្ជូនរបស់ចេញ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយពួកខ្លះនិយាយយ៉ាងនេះថា នែនាងម្ចាស់ទាំងឡាយ យើងនឹងមិនជញ្ជូនទេ ក្រែងរបស់ណាមួយបាត់ទៅហើយគេនឹងចោទប្រកាន់យើង ចំពោះរបស់ទាំងអស់ ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីត្រឡប់មកកាន់លំនៅនោះវិញទៀតហើយសួរភិក្ខុនីទាំងឡាយថា នែនាងម្ចាស់ទាំងឡាយ ពួកនាងបានជញ្ជូនរបស់យើងចេញខ្លះដែរឬទេ ។ ពួកភិក្ខុនីទាំងនោះតបថា នែនាងម្ចាស់ ពួកយើងមិនបានជញ្ជូនចេញទេ ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយ កាលបើលំនៅត្រូវភ្លើងឆេះ មិនគួរបើនឹងមិនជញ្ជូនរបស់ចេញផងសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ថុល្លនន្ទាជាម្ចាស់មិនសមបើនឹងមិនប្រគល់លំនៅ (ឲ្យគេថែរក្សាសិន) ហើយសឹមចៀសចេញទៅកាន់ចារិកដូច្នេះសោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនប្រគល់លំនៅសិន ហើយចៀស

ចេញទៅកាន់ចារិក ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ ចុះល្មមនាភិក្ខុនីមិនគួរបើនឹងមិនប្រគល់លំនៅសិន ហើយចៀសចេញទៅកាន់ចារិកទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ មិនប្រគល់លំនៅហើយចៀសចេញទៅកាន់ចារិក ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣១៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ដែលហៅថា លំនៅ សំដៅយកលំនៅដែលមានសន្ទះទ្វារជាប់ ។ ពាក្យថា មិនប្រគល់ហើយចៀសចេញទៅកាន់ចារិក សេចក្តីថា ភិក្ខុនីមិនប្រគល់ដល់ភិក្ខុនីក្តី សិក្ខមានាក្តី សាមណេរីក្តី ហើយឈានកន្លងរបងនៃលំនៅដែលមានរបង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កាលភិក្ខុនីឈានកន្លងឧបចារនៃលំនៅ ដែលមិនមានរបង ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣២០] លំនៅដែលខ្លួនមិនបានប្រគល់ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនបានប្រគល់ឲ្យ ហើយចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ លំនៅដែលខ្លួនមិនបានប្រគល់ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ លំនៅដែលខ្លួនមិនបានប្រគល់ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាប្រគល់ហើយក៏ចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ។ ភិក្ខុនីមិនប្រគល់លំនៅដែលគ្មាន

សន្ទះទ្វារជាប់ ហើយចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លំនៅដែលខ្វួនប្រគល់ហើយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនទាន់ប្រគល់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លំនៅដែលខ្វួនប្រគល់ហើយ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លំនៅដែលខ្វួនប្រគល់ហើយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាប្រគល់ហើយ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៣២១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីប្រគល់ហើយទើបចៀសចេញទៅ ១ កាលបើមានសេចក្តីអន្តរាយ ភិក្ខុនីក៏ចេញទៅស្វែងរក (គ្នានឹងប្រគល់ឲ្យតែ) មិនបាន ១ ភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយហើយក៏ចេញទៅ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ចិត្តាគារវគ្គទី ៥

អាវសថវិហារសិក្ខាបទ

[៣១៨] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៨ ដូច្នេះ បទថា **អនិស្សជ្ជិត្វា** សេចក្តីថា មិនប្រគល់ឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការរក្សា គឺមិនប្រគល់ឲ្យដោយសម្គាល់ យ៉ាងនេះថា សូមជួយរក្សាបន្ទប់ទីលំនៅនេះឲ្យផង ដូច្នេះ ។

[៣២១] ពីរបទថា **បរិយេសិត្វា ន លភតិ** គឺមិនមានអ្នកថែរក្សា ។ បទថា **គិលានាយ** គឺមិនអាចនឹងពោលបាន ។

បទថា **អាបទាសុ** សេចក្តីថា កាលដែនបាក់បែក ពួកភិក្ខុនីទាំងឡាយចោលអាវាស ហើយចៀសចេញទៅ ក្នុងអន្តរាយមានសភាពបែបនេះ ជាអនាបត្តិ ។ បទដ៏សេស មានន័យរាក់ហើយ ។

សមុដ្ឋានជាដើម ដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទបន្ទាប់មកនោះៗឯង ។

អាវសថវិហារសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

ចិត្តាគារវគ្គទី ៥ សិក្ខាបទទី ៩

[៣២២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីរៀនតិរច្ឆានវិជ្ជា ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះ-បង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងរៀនតិរច្ឆានវិជ្ជាដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថ ដែលបរិភោគកាមសោះ ។ ពួកភិក្ខុនីបានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី មិនសមបើនឹងរៀនតិរច្ឆានវិជ្ជាសោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីរៀនតិរច្ឆានវិជ្ជា ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីមិនគួរនឹងរៀនតិរច្ឆានវិជ្ជាទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយរៀនតិរច្ឆានវិជ្ជា ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣២៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ចំណេះណាមួយជាខាងក្រៅ

ដែលមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ចំណោះនោះឈ្មោះថា តិរច្ឆានវិជ្ជា ។ ពាក្យថា រៀន សេចក្តីថា ភិក្ខុនីរៀនដោយបទ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈរាល់ៗ បទ ។ (បើ) រៀនដោយអក្សរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈគ្រប់ៗ អក្សរ ។

[៣២៤] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីរៀនសរសេរអក្សរ ១ ភិក្ខុនីរៀនធារណសាស្ត្រ[១] ១ ភិក្ខុនីរៀនវិជ្ជាការពារខ្លួនសម្រាប់រក្សា (ខ្លួន) ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

១- គឺភិក្ខុនីរៀនគម្ពីរដទៃៗ ទៀតដើម្បីឲ្យដឹងស្គាល់នូវលទ្ធិវិជ្ជាក្នុងគម្ពីរនោះៗ ។

អដ្ឋកថា
ចិត្តាគារវគ្គទី ៥
តិរច្ឆានវិជ្ជាបរិយាបុណនសិក្ខាបទ

[៣២៣] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៩ ដូច្នេះ ពីរបទថា **ពាហិរកំ អនត្ថសញ្ហិតំ** បានដល់ (សិប្បវិជ្ជាការ) ទម្លាយអ្នកដទៃ មានដូចជា សិប្បៈ ទាក់ទងដោយដំរី សេះ រថ ធ្នូ និងដាវ និងមន្តអថ៌ន មន្តកប់ស្នងរូប មន្តធ្វើឲ្យមានអំណាច មន្តធ្វើឲ្យស្គម និងវិជ្ជាផ្សំថ្នាំបំពុល ជាដើម ។

[៣២៤] បទថា **បរិត្តំ** បានដល់ បរិត្ត មានដូចជាបរិត្តការពារពួកយក្ស និងបរិត្តការពារពួកនាគ (ពស់) ជាដើម គ្រប់យ៉ាង រមែងគួរ ។ បទដ៏សេស ងាយយល់ទាំងអស់ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចបទសោធម្មសិក្ខាបទ កើតឡើងតាមវាចា ១ តាមវាចា និងចិត្ត ១ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

តិរច្ឆានវិជ្ជាបរិយាបុណនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

ចិត្តាគារវគ្គទី ៥ សិក្ខាបទទី ១០

[៣២៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី បង្រៀនតិរច្ឆានវិជ្ជា ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងបង្រៀនតិរច្ឆានវិជ្ជាដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថដែលបរិភោគកាមសោះ ។ ភិក្ខុនីបានឮច្បាស់នូវពាក្យមនុស្សទាំងឡាយកំពុងពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឯណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងបង្រៀនតិរច្ឆានវិជ្ជាសោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីបង្រៀនតិរច្ឆានវិជ្ជា ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីមិនគួរបើនឹងបង្រៀនតិរច្ឆានវិជ្ជាទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ បង្រៀនតិរច្ឆានវិជ្ជា ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣២៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទ

ទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ចំណេះណាមួយជាខាងក្រៅ ដែលមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ចំណេះនោះឈ្មោះថា តិរច្ឆានវិជ្ជា ។ ពាក្យថា បង្រៀន គឺភិក្ខុនីបង្រៀនដោយបទ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈរាល់ៗ បទ ។ បង្រៀនដោយអក្សរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈរាល់ៗ អក្សរ ។

[៣២៧] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីបង្រៀនសរសេរ ១ ភិក្ខុនីបង្រៀនធារណសាស្ត្រ ១ ភិក្ខុនីបង្រៀនវិជ្ជាការពារខ្លួនដើម្បីរក្សា (ខ្លួន) ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

ចិត្តាគារវគ្គទី ៥ ចប់

អដ្ឋកថា

ចិត្តាគារវគ្គទី ៥

តិរច្ឆានវិជ្ជាវាចនសិក្ខាបទ

[៣២៥] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១០ ដូច្នេះ បទថា **វាចេយ្យ** ប្រែថា បង្រៀន (នេះឯង) ដែលប្លែកគ្នា ។ បទដ៏សេសមួយអន្លើដោយសមុដ្ឋានជាដើម គប្បីជ្រាបដោយន័យដូចពោលហើយក្នុងសិក្ខាបទទី ៩ នោះឯង ។

តិរច្ឆានវិជ្ជាវាចនសិក្ខាបទ ចប់

ចិត្តាគារវគ្គ ចប់

វិនយបិដក

អារាមវគ្គទី ៦ សិក្ខាបទទី ១

[៣២៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប ទ្រទ្រង់តែចីវរមួយៗ ម្នាក់ហើយធ្វើចីវរកម្ម (ដេរឬជ្រលក់ចីវរជាដើម) ក្នុងអាវាសដែលតាំងនៅជិតស្រុកតូចមួយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនបានប្រាប់ ហើយចូលទៅកាន់អារាម រួចចូលទៅរកភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបន្ទាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងមិនប្រាប់ (ជាមុន) ហើយចូលមកកាន់អារាមសោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនប្រាប់ ហើយចូលទៅកាន់អារាម ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយ មិនគួរបើនឹងមិនប្រាប់ ហើយចូលទៅកាន់អារាមទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ មិនបានប្រាប់ហើយចូលទៅកាន់អារាម ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយយ៉ាងនេះរួចហើយ ។

[៣២៩] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយនោះចៀសចេញទៅចាក

អាវាសនោះហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ មិនបានមកកាន់អារាមដោយគិតថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយចៀសចេញទៅហើយ ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយនោះត្រឡប់មកអាវាសនោះវិញទៀត ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយដឹងថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយមកដល់ហើយៗ ក៏ប្រាប់ រួចចូលទៅកាន់អារាមសំដៅទៅរកភិក្ខុទាំងឡាយនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំភិក្ខុទាំងឡាយនោះហើយឈរនៅក្នុងទីគួរមួយ ។ លុះភិក្ខុនីទាំងនោះឈរនៅក្នុងទីគួរមួយហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏និយាយពាក្យនេះថា នែនាងទាំងឡាយហេតុអ្វី ក៏នាងទាំងឡាយ មិនបោសអារាម មិនតម្កល់ទុកនូវទឹកផឹកទឹកប្រើសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ និយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទហើយថា ភិក្ខុនីមិនបានប្រាប់ មិនត្រូវចូលទៅកាន់អារាមដូច្នេះ ហេតុនោះ (បានជា) យើងខ្ញុំទាំងឡាយមិនបានមក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនីប្រាប់ភិក្ខុដែលមាននៅ ហើយចូលទៅកាន់អារាមបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ មិនបានប្រាប់ភិក្ខុដែលមាននៅ ហើយចូលទៅកាន់អារាម ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ញត្តដល់ពួកភិក្ខុនីយ៉ាងនេះរួចហើយ ។

[៣៣០] ក៏សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយនោះចេញចាកអាវាសនោះហើយត្រឡប់មកកាន់អាវាសនោះវិញទៀត ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយដឹងថា លោក

ម្ចាស់ទាំងឡាយចៀសចេញទៅហើយក៏មិនបានប្រាប់ ហើយចូលទៅកាន់អារាម ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះមានសេចក្តីរង្កៀសថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទហើយថា ភិក្ខុនីមិនទាន់បានប្រាប់ភិក្ខុដែលមាននៅហើយមិនត្រូវចូលទៅកាន់អារាមឡើយ ឯយើងទាំងឡាយមិនបានប្រាប់ភិក្ខុដែលមាននៅហើយចូលទៅកាន់អារាម យើងទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈដែរឬហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ កាលដឹងហើយ មិនបានប្រាប់ភិក្ខុដែលមាននៅ ហើយចូលទៅកាន់អារាម ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៣១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ដែលឈ្មោះថា ភិក្ខុនីកាលដឹង (នោះ) គឺភិក្ខុនីដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី ពួកអ្នកដទៃប្រាប់ភិក្ខុនីនោះក្តី ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងអារាមនោះប្រាប់ក្តី ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនៅក្នុងទីណា សូម្បីក្រោមម្លប់ឈើ ទីនោះ (ក៏) ឈ្មោះថា អារាមមានភិក្ខុ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនីមិនបានប្រាប់ហើយចូលទៅកាន់អារាម សេចក្តីថា ភិក្ខុនីមិនប្រាប់ភិក្ខុក្តី សាមណេរក្តី ញោមវត្តក្តី ហើយឈានកន្លងរបងវត្តដែលមានរបង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កាលភិក្ខុនីចូលទៅដល់ឧបចារវត្តដែលគ្មានរបង ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៣២] អារាមដែលមានភិក្ខុ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមានភិក្ខុ មិនបានប្រាប់ភិក្ខុដែលមាននៅហើយចូលទៅកាន់អារាម ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ អារាម

ដែលមានភិក្ខុ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ មិនប្រាប់ភិក្ខុដែលមាននៅ ហើយចូលទៅកាន់អារាម ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អារាមដែលមានភិក្ខុ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនមានភិក្ខុ មិនបានប្រាប់ភិក្ខុដែលមាននៅ ហើយចូលទៅកាន់អារាម មិនត្រូវអាបត្តិ ។ អារាមដែលមិនមានភិក្ខុ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមានភិក្ខុ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អារាមដែលមិនមានភិក្ខុ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អារាមដែលមិនមានភិក្ខុ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនមានភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៣៣៣] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៩ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីប្រាប់ភិក្ខុដែលមាននៅហើយទើបចូលទៅ ១ ភិក្ខុនីមិនប្រាប់ព្រោះគ្មានភិក្ខុហើយចូលទៅ ១ ភិក្ខុនីដែលក្រឡេកឃើញសីសៈ (ភិក្ខុនីដែលចូលទៅមុន) ហើយទើបទៅ ១ ពួកភិក្ខុនីប្រជុំនៅក្នុងទីណា ភិក្ខុនីនោះក៏ទៅក្នុងទីនោះ ១ ភិក្ខុនីដើរតាមផ្លូវដែលមានក្នុងវត្ត ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

អាកាមវគ្គទី ៦

អាកាមបរិសនសិក្ខាបទ

[៣៣១] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃអាកាមវគ្គដូច្នេះ ក្នុងបទថា **បរិក្ខេបំ អតិក្កមន្តិយា ឧបចារំ ឱក្កមន្តិយា** នេះ គប្បីជ្រាបថា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដក្នុងជំហានទី ១ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈក្នុងជំហានទី ២ ។

[៣៣៣] បទថា **សីសានុលោកិកា** សេចក្តីថា ភិក្ខុនីតាមចូលទៅ ទន្ទឹងមើលក្បាលនៃពួកភិក្ខុនីដែលចូលទៅមុន ជាអនាបត្តិ ។ ពួកភិក្ខុនី ចូលទៅក្នុងទីណាមុន ធ្វើកិច្ច មានការស្វាធ្យាយ និងថ្វាយបង្គំព្រះចេតិយ ជាដើម ដើរចូលទៅដោយតាំងចិត្តថា អញនឹងទៅកាន់សម្នាក់នៃភិក្ខុនីពួកនោះ ក្នុងទីនោះ គួរ ។

បទថា **អាបទាសុ** សេចក្តីថា ភិក្ខុនីត្រូវអន្តរាយណាមួយបៀតបៀន ក្នុងអន្តរាយដែលមានសភាពបែបនេះ ទោះចូលទៅ គួរ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យងាយទាំងអស់ ។

សិក្ខាបទនេះ មានការដាក់ធុរៈជាសមុដ្ឋាន ជាកិរិយាផង ជាអកិរិយាផង ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

អាកាមបរិសនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

អាវាមវគ្គទី ៦ សិក្ខាបទទី ២

[៣៣៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងកូដាគារសាលា ក្នុងព្រៃមហាវន ទៀបក្រុងវេសាលី ។ គ្រានោះឯង ព្រះកប្បិតកដ៏មានអាយុ ជាឧបជ្ឈាយ៍ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុ គង់នៅក្នុងព្រៃស្មសាន ។ សម័យនោះ ឯង ភិក្ខុនីដែលជាធំជាងពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីធ្វើមរណកាល ។ ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី នាំភិក្ខុនីនោះទៅ ហើយដុតភិក្ខុនីនោះក្នុងទីមិនឆ្ងាយពីកុដិព្រះកប្បិតកដ៏មានអាយុហើយធ្វើស្តូប (ចេតិយ) ហើយតែងទៅយំជិតស្តូបនោះ ។ គ្រានោះឯង ព្រះកប្បិតកដ៏មានអាយុធុញទ្រាន់នឹងសំឡេងនោះ ទម្លាយស្តូបនោះឲ្យខ្ចាត់ខ្ចាយចេញ ។ ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីប្រឹក្សាគ្នាថា លោកកប្បិតកនេះទម្លាយស្តូបភិក្ខុនីជាម្ចាស់របស់យើង បើដូច្នោះមានតែយើងនឹងសម្លាប់លោកកប្បិតកនោះ ។ ភិក្ខុនី ១ រូបប្រាប់រឿងនុ៎ះដល់ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុ ។ ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុប្រាប់រឿងនុ៎ះដល់ព្រះកប្បិតកដ៏មានអាយុ ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះកប្បិតកដ៏មានអាយុចេញពីកុដិទៅពួន ។ ឯពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីចូលទៅតម្រង់ទៅឯលំនៅព្រះកប្បិតកដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅហើយក៏ចោលកុដិព្រះកប្បិតកដ៏មានអាយុដោយដុំថ្មផង ដោយដុំដីផង ហើយក៏ចៀសចេញទៅដោយគិតថា លោកកប្បិតកស្លាប់ហើយ ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះកប្បិតកដ៏មានអាយុលុះកន្លងរាត្រីនោះ ក៏ស្លៀកហើយប្រដាប់បាត្រ និងចីវរក្នុងពេលព្រឹកព្រហាម ហើយចូលទៅកាន់ក្រុងវេសាលីដើម្បីបិណ្ឌបាត្រ ។

ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី បានឃើញលោកកប្បិតកដ៏មានអាយុ កំពុងត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត លុះឃើញហើយបាននិយាយយ៉ាងនេះថា លោកកប្បិតកនេះនៅរស់ (ទេតើ) អ្នកណាហ្ន៎នាំសេចក្តីប្រឹក្សា (អាថ៌កំបាំង) យើង ទៅ (ប្រាប់លោក) ។ ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីបានឮដូច្នេះថា ដំណឹងថា លោកម្ចាស់ឧបាលិនាំសេចក្តីប្រឹក្សាយើងទៅប្រាប់ ។ ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងនោះក៏នាំគ្នាជេរព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុថា លោកខ្នាន់ព្រះកេសនេះ ជាអ្នកដុសក្អែល (គេ) មានជាតិដ៏ថោកទាប មិនសមបើនឹងនាំយកសេចក្តីប្រឹក្សារបស់យើងទៅប្រាប់សោះ ។ ពួកភិក្ខុនីណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងមកនាំគ្នាជេរលោកម្ចាស់ឧបាលិសោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីជេរឧបាលិ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី មិនគួរបើនឹងជេរឧបាលិទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំង-ឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ជេរគំរាមភិក្ខុ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៣៥] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុ បានដល់

ឧបសម្បន្ន ។ ពាក្យថា ជេរ គឺភិក្ខុនីជេរដោយអក្កោសវត្ថុទាំង ១០ ឬបណ្ដា អក្កោសវត្ថុទាំង ១០ នោះ ដោយអក្កោសវត្ថុណាមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា គំរាម គឺភិក្ខុនីសម្ដែងសេចក្ដីខាច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៣៦] ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាឧបសម្បន្ន ហើយជេរក្ដី គំរាមក្ដី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុនីមានសេចក្ដីសង្ស័យ ហើយជេរក្ដី គំរាមក្ដី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនមែនឧបសម្បន្ន ហើយជេរក្ដី គំរាមក្ដី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីជេរក្ដី គំរាមក្ដី នូវអនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនឧបសម្បន្ន ភិក្ខុនីមានសេចក្ដី សង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាអនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៣៣៧] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីធ្វើអត្ថឲ្យជាប្រធាន ១ ធ្វើធម៌ឲ្យជាប្រធាន ១ ធ្វើពាក្យប្រៀនប្រដៅ ឲ្យជាប្រធាន ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

អាកាសវគ្គទី ៦

ភិក្ខុអក្កោសនសិក្ខាបទ

[៣៣៤] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ២ ដូច្នេះ ពីរបទថា **អាយស្មា កប្បិតកោ** គឺលោកដ៏មានអាយុនេះជាព្រះថេរៈ នៅក្នុងចំនួនភិក្ខុជដិល ១ ពាន់រូប ។

បទថា **សំហរិ** គឺឲ្យលិចព្ធហើយ (បាននាំទៅប្រាប់) ។

បទថា **សំហដោ** គឺព្រះឧបាលីឲ្យលិចព្ធហើយ (នាំទៅប្រាប់) ។

បទថា **កសាវដោ** ប្រែថា ខ្នាន់ព្រះកេស ។ ភិក្ខុនីពោលសំដៅយកអ្នកស្លៀកសំពត់ជ្រលក់ទឹកចត់ធ្វើការងារ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នេះឯង ។

ភិក្ខុអក្កោសនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

អាការវគ្គទី ៦ សិក្ខាបទទី៣

[៣៣៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ធ្វើសេចក្តីឈ្លោះ ធ្វើសេចក្តីទាស់ទែង ធ្វើតិរច្ឆានកថា បង្កើតអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ ។ កាលសង្ឃកំពុងធ្វើកម្មដល់ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីនោះ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីក៏ហាមឃាត់ ។

[៣៣៩] គ្រានោះឯង ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីបានទៅកាន់ស្រុកតូច (មួយ) ដោយកិច្ចនីមួយ ។ ទើបភិក្ខុនីសង្ឃដឹងថា ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីចៀសចេញទៅហើយ ក៏លើកវត្តចំពោះចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីព្រោះសេចក្តីមិនឃើញអាបត្តិ ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីសម្រេចកិច្ចនោះក្នុងស្រុកតូចហើយ ក៏ត្រឡប់មកក្រុងសាវត្ថីវិញទៀត ។ ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីកាលដែលថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមក ក៏មិនក្រាលអាសនៈ មិនតម្កល់ទឹកលាងជើង តាំងរងជើង ជ្រញ់កល់ជើង មិនក្រោកទទួលបាត្រចីវរ មិនអើពើដោយទឹកផឹក ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីបាននិយាយពាក្យនេះនឹងចណ្ឌ-កាលីភិក្ខុនីថា នែនាងម្ចាស់ កាលបើយើងមកដល់ ហេតុអ្វីក៏នាងមិនក្រាលអាសនៈ មិនតម្កល់ទឹកលាងជើង តាំងសម្រាប់រងជើង ជ្រញ់រងជើង មិនក្រោកទទួលបាត្រចីវរ មិនអើពើដោយទឹកផឹកសោះ ។ ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីនិយាយថា នែនាងម្ចាស់ បានជាខ្ញុំមិនធ្វើកិច្ចទាំងអំបាលនេះ ព្រោះខ្ញុំជាស្រីអនាថា ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីសួរថា នែនាងម្ចាស់ នាងជាស្រីអនាថាព្រោះហេតុ

អ្វី ។ ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីនិយាយថា នែនាងម្ចាស់ ភិក្ខុនីអស់នេះលើកវត្តចំពោះខ្ញុំ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ដោយគិតគ្នាថា ភិក្ខុនីនេះ ជាស្រីអនាថា គ្មានអ្នកណាស្គាល់ គ្មានអ្នកណាមួយគោរពកោតក្រែងដល់ភិក្ខុនីនេះទេ ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីនិយាយថា ពួកភិក្ខុនីអស់នុ៎ះល្ងង់ ពួកភិក្ខុនីអម្បាលនុ៎ះមិនឈ្លាស ពួកភិក្ខុនីទាំងនុ៎ះមិនស្គាល់កម្មក្តី ទោសរបស់កម្មក្តី កម្មវិបត្តិក្តី កម្មសម្បត្តិក្តី ដូច្នេះ ហើយក៏ផ្តាសាគណភិក្ខុនីដោយសេចក្តីកំណាច ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀលបន្តុះបង្អាប់ថា លោកម្ចាស់ថុល្លនន្ទា មិនសមបើនឹងផ្តាសាគណភិក្ខុនីដោយសេចក្តីកំណាចសោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីផ្តាសាគណភិក្ខុនីដោយសេចក្តីកំណាច ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី មិនគួរបើនឹងផ្តាសាគណៈភិក្ខុនីដោយសេចក្តីកំណាចទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ផ្តាសាគណភិក្ខុនីដោយសេចក្តីកំណាច ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៩០] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ដែលហៅថា កំណាច សំដៅយកសេចក្តីក្រោធ ។ ដែលហៅថា គណៈភិក្ខុនី សំដៅយកភិក្ខុនីសង្ឃ ។ ពាក្យ

ថា ផ្ទាសា គឺភិក្ខុនីផ្ទាសាថា ភិក្ខុនីអស់ទ្រុះល្ងង់ ភិក្ខុនីអម្បាលទ្រុះមិនឈ្លាស ពួកភិក្ខុនីទាំងនោះមិនស្គាល់កម្មក្តី ទោសរបស់កម្មក្តី កម្មវិបត្តិក្តី កម្មសម្បត្តិក្តី ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីផ្ទាសាភិក្ខុនីច្រើនរូបក្តី មួយរូបក្តី អនុបសម្បន្នក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៣៤១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីធ្វើអត្ថជាប្រធាន ១ ធ្វើធម៌ជាប្រធាន ១ ធ្វើពាក្យប្រៀនប្រដៅជាប្រធាន ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

អាកាមវគ្គទី ៦

គណាបរិភាសនសិក្ខាបទ

[៣៤១] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៣ ដូច្នេះ បទថា **អនុសាសនីបុរេក្ខាយ** សេចក្តីថា ភិក្ខុនីតាំងនៅក្នុងចំណែកនៃការប្រៀនប្រដៅ ពោលដោយន័យជាដើមថា សូម្បីឥឡូវនេះ នាងម្ចាស់ក៏ជាមនុស្សល្ងង់ខ្លៅ មិនឈ្លាសវៃ ជាអនាបត្តិ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។ សមុដ្ឋានជាដើម ក៏ដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទបន្ទាប់មកនោះឯង ។

គណាបរិភាសនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

អារាមវគ្គទី ៦ សិក្ខាបទទី ៤

[៣៤២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់និមន្តពួកភិក្ខុនីឲ្យឆាន់ ។ ពួកភិក្ខុនីឆាន់ហើយ ហាមភត្តហើយ ក៏ទៅកាន់ត្រកូលជាញាតិទាំងឡាយ ហើយភិក្ខុនីពួកខ្លះឆាន់ (ទៀត) ពួកខ្លះ (គ្រាន់តែ) នាំយកបិណ្ឌបាតទៅ ។ គ្រានោះឯង ព្រាហ្មណ៍នោះបាននិយាយពាក្យនេះនឹងពួកមនុស្សដែលស្និទ្ធស្នាលថា នែអ្នកម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំបានប្រគេនចង្ហាន់ពួកភិក្ខុនីឲ្យឆាន់បរិបូណ៌ហើយ ចូរអ្នកទាំងឡាយមកចុះ ខ្ញុំនឹងឲ្យអ្នករាល់គ្នាឆ្អែតស្កប់ស្កល់ទៀត ។ ពួកមនុស្សទាំងនោះបាននិយាយពាក្យយ៉ាងនេះថា នែអ្នកម្ចាស់ អ្នកនឹងឲ្យពួកយើងឆ្អែតស្កប់ស្កល់ដូចម្តេច ពួកភិក្ខុនីឯណាដែលអ្នកនិមន្ត ពួកភិក្ខុនីនោះមកផ្ទះអស់យើងហើយ ពួកខ្លះក៏ឆាន់ ពួកខ្លះក៏នាំយកចង្ហាន់បិណ្ឌបាតទៅហើយ ។ ទើបព្រាហ្មណ៍នោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបន្ទាប់ថា ពួកភិក្ខុនីមិនសមបីនឹងឆាន់ក្នុងផ្ទះយើងរួចហើយ (ទៅ) ឆាន់ក្នុងផ្ទះដទៃ (ទៀត) សោះ ហាក់ដូចជាខ្ញុំមិនអាចឲ្យ (លោកឆាន់) ដរាបដល់ឆ្អែតបាន ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮព្រាហ្មណ៍នោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបន្ទាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបន្ទាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយឆាន់ហើយ ហាមភត្តហើយ មិនសមបីនឹង (ទៅ) ឆាន់ក្នុង

ទីដទៃ (ទៀត) សោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយឆាន់ហើយ ហាមភត្តហើយ (ទៅ) ឆាន់ក្នុងទីដទៃ (ទៀត) ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឆាន់ហើយ ហាមភត្តហើយ មិនគួរបើនឹងឆាន់ក្នុងទីដទៃ (ទៀត) ទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ដែលគេនិមន្តហើយក្តី ហាមភត្តហើយក្តី ទំពាស៊ីក្តី បរិភោគក្តី នូវខាទនីយ ឬភោជនីយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៤៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ភិក្ខុនីដែលឈ្មោះថា គេនិមន្ត គឺភិក្ខុនីដែលគេនិមន្ត បណ្តាភោជន ៥ យ៉ាង ដោយភោជនណាមួយ ។ ភិក្ខុនីដែលឈ្មោះថា ហាមភត្ត គឺកិរិយាឆាន់ក៏ប្រាកដ ភោជនក៏ប្រាកដ ភិក្ខុនីស្ថិតនៅក្នុងហត្ថបាស ទាយកបង្អោនរបស់មកចំពោះមុខ ភិក្ខុនីហាមឃាត់ក៏ប្រាកដ ។ វត្ថុដែលឈ្មោះថា ខាទនីយ គឺលើកទុកតែភោជន ៥ យ៉ាង និងបបរយាមកាលិក សត្តាហកាលិក យាវជីវិកចេញ ក្រៅពីនោះឈ្មោះថា ខាទនីយទាំងអស់ ។ ដែលហៅថា ភោជនីយ បានដល់ភោជន ៥ យ៉ាង គឺ បាយ នំកុម្មាស សដូវ ត្រី សាច់ ។ ភិក្ខុនីទទួលដោយគិតថា អញនឹងទំពាស៊ី

និងបរិភោគដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈគ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។

[៣៨៤] ខ្លួនគេនិមន្តហើយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថានិមន្តហើយៗ ទំពាស៊ីឬបរិភោគនូវខាទនីយក្តី ភោជនីយក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ខ្លួនគេនិមន្តហើយ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ហើយទំពាស៊ី ឬបរិភោគ នូវខាទនីយក្តី ភោជនីយក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ខ្លួនគេនិមន្តហើយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនបាននិមន្ត ហើយទំពាស៊ី ឬបរិភោគ នូវខាទនីយក្តី ភោជនីយក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីទទួលយាមកាលិក សត្តាហកាលិក យាវជីវិក ប្រយោជន៍ជាអាហារ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិទុក្កដគ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។

[៣៨៥] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីដែលគេមិននិមន្ត ១ ភិក្ខុនីមិនបានហាមភត្ត ១ ភិក្ខុនីផឹកបបរ ១ ភិក្ខុនីប្រាប់ម្ចាស់ទានហើយទើបបរិភោគ ១ កាលបើមានបច្ច័យ (មានហេតុ) ភិក្ខុនីបរិភោគយាមកាលិក សត្តាហកាលិក និងយាវជីវិក ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

អាភាមវគ្គទី ៦

បរាំតសិក្ខាបទ

[៣៤២-៣៤៥] ពាក្យទាំងអស់ក្នុងសិក្ខាបទទី ៤ មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។ សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៤ កើតឡើងតាមកាយ១ តាមកាយនិងវាចា១ តាមកាយ និងចិត្ត១ តាមកាយវាចា និងចិត្ត១ ជាកិរិយាផង ជាអកិរិយាផង ព្រោះជាអាបត្តិដល់ភិក្ខុនីដែលទទួលនិមន្តន៍ហើយ មិនប្រាប់មុនធាន់ក៏មាន ជាកិរិយា ព្រោះជាអាបត្តិដល់ភិក្ខុនីដែលហាមកត្ត ហើយឲ្យធ្វើភោជនឲ្យជាកប្បិយខ្លះ មិនឲ្យធ្វើខ្លះ ធាន់ក៏មាន ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

បរាំតសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

អាកាមវគ្គទី ៦ សិក្ខាបទទី ៩

[៣៤៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនី ១ រូបត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតតាមច្រកតូច ១ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ចូលទៅរកត្រកូល ១ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏អង្គុយលើអាសនៈដែលគេក្រាលទុកហើយ ។ លំដាប់នោះឯង ពួកមនុស្សទាំងនោះឲ្យភិក្ខុនីនោះឆាន់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ភិក្ខុនីទាំងឡាយសូម្បីដទៃក៏និមន្តមកចុះ ។ ទើបភិក្ខុនីនោះគិតថា ធ្វើដូចម្តេចកុំឲ្យភិក្ខុនីទាំងឡាយដទៃមកបានដូច្នេះ ហើយក៏ចូលទៅរកភិក្ខុនីទាំងឡាយ រួចបាននិយាយពាក្យនេះថា នែនាងម្ចាស់ ក្នុងទីឯណោះមានឆ្កែសាហាវ មានគោកាច មានកន្លែងភក់ នាងទាំងឡាយកុំទៅក្នុងទីនោះឡើយ ។ ភិក្ខុនី ១ រូបទៀត ត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងច្រកតូចនោះ ចូលទៅរកត្រកូលនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏អង្គុយលើអាសនៈដែលគេតាំងទុកហើយ ។ ទើបមនុស្សទាំងឡាយនោះ ឲ្យភិក្ខុនីនោះឆាន់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ហេតុអ្វីក៏ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនមក ។ ទើបភិក្ខុនីនោះប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់មនុស្សទាំងនោះ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងប្រព្រឹត្តកំណាញ់ត្រកូលសោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីប្រព្រឹត្តកំណាញ់ត្រកូល ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មាន

ព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនគួរបើនឹងប្រព្រឹត្តកំណាញ់ត្រកូលទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីកំណាញ់ត្រកូល ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៤៧] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ដែលហៅថា ត្រកូល បានដល់ត្រកូល ៤ យ៉ាង គឺត្រកូលក្សត្រ ១ ត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ១ ត្រកូលអ្នកជំនួញ អ្នកធ្វើស្រែចម្ការ ១ ត្រកូលអ្នកស៊ីឈ្នួល ១ ។ ពាក្យថា មានសេចក្តីកំណាញ់ គឺភិក្ខុនីពោលទោសត្រកូល ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ដោយគិតថា ធ្វើដូចម្តេច កុំឲ្យភិក្ខុនីទាំងឡាយមកបានដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឬភិក្ខុនីពោលទោសភិក្ខុនីទាំងឡាយក្នុងសំណាក់ត្រកូល ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៤៨] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីមិនប្រព្រឹត្តកំណាញ់ ១ ភិក្ខុនីប្រាប់ទោសដែលមានពិត ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

អារាមវគ្គទី ៦

កុលមច្ឆរិនីសិក្ខាបទ

[៣៤៦] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៥ ដូច្នេះថា ការហួងហែងត្រកូល ឈ្មោះថា ការកំណាញ់ត្រកូល ។ ការកំណាញ់ត្រកូលមានដល់ភិក្ខុនីនោះ ហេតុនោះ ទើបភិក្ខុនីនោះ ឈ្មោះថា ជាអ្នកមានការកំណាញ់ត្រកូល ម្យ៉ាងទៀត ឈ្មោះថា ជាអ្នកកំណាញ់ត្រកូល ព្រោះអត្ថថា ប្រព្រឹត្តខ្លួនជាបុគ្គលហួងហែងត្រកូល ។

[៣៤៧] ពីរបទថា **កុលស្ស អវណ្ណំ** បានដល់ ពោលទោសថា ត្រកូលនោះ មិនមានសទ្ធា មិនជ្រះថ្លា ។

បទពីរថា **ភិក្ខុនីនំ អវណ្ណំ** បានដល់ ពោលទោសពួកភិក្ខុនីថា ពួកភិក្ខុនី ជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានធម៌លាមក ។

[៣៤៨] ពីរបទថា **សន្តំយេវ អាទីនវំ** បានដល់ ប្រាប់ទោសមិនមែនគុណ ដែលមានហើយរបស់ត្រកូលក្តី របស់ពួកភិក្ខុនីក្តី ។ ពាក្យដ៏សេសមានន័យងាយទាំងអស់ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នេះឯង ។

កុលមច្ឆរិនីសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

អារាមវគ្គទី ៦ សិក្ខាបទទី ៦

[៣៤៩] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីច្រើនរូបនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសដែលតាំងនៅក្នុងស្រុកក្រៅ ហើយបានទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ (ឯទៀត) បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនីទាំងនោះថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយចាំវស្សាក្នុងទីណា ការទូន្មានបានមាំមួនដែរឬ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះនិយាយថា នែនាងម្ចាស់ ពួកភិក្ខុក្នុងទីនោះគ្មានទេ ការទូន្មាននឹងបានមាំមួនពីណា ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសគ្មានភិក្ខុសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសមិនមានភិក្ខុ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនគួរបើនឹងនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសដែលគ្មានភិក្ខុទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ នៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសឥតភិក្ខុ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៥០] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ អាវាសដែលភិក្ខុមិនអាចនឹងទៅឲ្យឱវាទក្តី នៅរួមក្តី ឈ្មោះថា អាវាសឥតភិក្ខុ ។ ភិក្ខុនីតាំងចិត្តថា អញនឹងនៅចាំវស្សាដូច្នេះ ហើយក្រាលសេនាសនៈ តម្កល់ទឹកផឹក ទឹកប្រើប្រាស់ បោសប្រាសទីបរិវេណ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រមគ្នានឹងអរុណរះឡើង ។

[៣៥១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុទាំងឡាយនៅចាំវស្សាហើយចៀសចេញទៅក្តី សឹកទៅក្តី ស្លាប់ក្តី ចូលពួក (គឺទៅចូលសាសនាដទៃ) ក្តី ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

អាកាសវគ្គទី ៦

អភិក្ខុកាវាសសិក្ខាបទ

[៣៥០] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៦ ដូច្នេះថា បទថា **ឱវាទាយ** គឺដើម្បីប្រយោជន៍ដល់គរុធម៌ ។

បទថា **សំវាសាយ** គឺដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការសួរឧបោសថ និងបវារណា ។ នេះជាសេចក្តីសង្ខេបក្នុងសិក្ខាបទនេះ ។ ឯសេចក្តីពិស្តារ ខ្ញុំបានពោលហើយ ក្នុងវណ្ណនានៃភិក្ខុនោវាទកសិក្ខាបទនោះឯង ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចឯឡកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

អភិក្ខុកាវាសសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

អាកាមវគ្គទី ៦ សិក្ខាបទទី ៧

[៣៥២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតពនរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីច្រើនរូបនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសដែលតាំងនៅក្នុងស្រុកក្រៅ ហើយបានទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះថា នាងម្ចាស់ទាំងឡាយនៅចាំវស្សាក្នុងទីណា ហើយបវារណានឹងភិក្ខុសង្ឃដែរឬ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះនិយាយថា នែនាងម្ចាស់ ពួកយើងមិនបានបវារណានឹងភិក្ខុសង្ឃទេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្ដីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយនៅចាំវស្សាហើយមិនសមនឹងមិនបវារណានឹងភិក្ខុសង្ឃសោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយ នៅចាំវស្សាហើយមិនបវារណានឹងភិក្ខុសង្ឃ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនៅចាំវស្សាហើយ មិនគួរបើនឹងមិនបវារណានឹងភិក្ខុសង្ឃទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ នៅចាំវស្សាហើយមិនបវារណានឹងឧភតោសង្ឃ ដោយស្ថាន ៣ យ៉ាង គឺដោយឃើញក្ដី ដោយឮក្ដី ដោយ

វង្វៀសក្តី ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៥៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ភិក្ខុនីនៅអស់ត្រៃមាសខាងដើមក្តី អស់ត្រៃមាសខាងចុងក្តី ឈ្មោះថា នៅចាំវស្សាហើយ ។ ភិក្ខុនីគ្រាន់តែដាក់ធុរៈថា អញនឹងមិនបវារណានឹងឧភតោសង្ឃដោយស្ថាន ៣ យ៉ាង គឺដោយឃើញក្តី ដោយឮក្តី ដោយវង្វៀសក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៥៤] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយហើយស្វែងរក (ឧភតោសង្ឃ) មិនបាន ១ ភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

អាភាមវគ្គទី ៦

អបវារណាសិក្ខាបទ

[៣៥៤] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ ដូច្នេះ ពីរបទថា **បរិយេសិត្វា ន លភតិ** គឺ (ស្វែងរកហើយ) មិនបានភិក្ខុ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យពាក់ទាំងអស់ ។ សេចក្តីពិស្តារនៃសិក្ខាបទនេះ ក៏បានពោលទុកហើយ ក្នុងភិក្ខុនោវាទកសិក្ខាបទដូចគ្នា ។

សិក្ខាបទនេះ មានការដាក់ធុរៈជាសមុដ្ឋាន ជាអកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នេះឯង ។

អបវារណាសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

អារាមវគ្គទី ៦ សិក្ខាបទទី ៨

[៣៥៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងនិគ្រោធារាម ទៀបក្រុងកបិលពស្តុ ក្នុងដែនសក្កៈ ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុចូលទៅកាន់លំនៅភិក្ខុនី ហើយទូន្មានពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីថា នែលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ចូរលោកទាំង-ឡាយមក ពួកយើងនឹងទៅ (ស្តាប់) ឱវាទ ។ ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីនិយាយថា នែលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ពួកយើងមិនបាច់ទៅដោយហេតុឱវាទទេ ព្រោះលោកម្ចាស់ឆព្វគ្គិយទាំងឡាយ តែងមកទូន្មានយើងក្នុងទីនេះឯង ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងមិនទៅកាន់ទីស្តាប់ឱវាទសោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីមិនទៅកាន់ទីស្តាប់ឱវាទ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏ទ្រង់ជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងមិនទៅកាន់ទីស្តាប់ឱវាទទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំង-ឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ មិនទៅដើម្បីឱវាទក្តី ដើម្បីនៅរួបរួមគ្នាក្តី ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៥៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ គរុធម៌ទាំង ៨ ឈ្មោះថា ឱវាទ ។ កម្មជាមួយគ្នា ឧទ្ទេសជាមួយគ្នា សេចក្តីសិក្សាស្មើគ្នា ឈ្មោះថា នៅរួបរួម ។ ភិក្ខុនីគ្រាន់តែដាក់ធុរៈថា អញនឹងមិនទៅដើម្បីឱវាទក្តី ដើម្បីនៅរួបរួមក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៥៧] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ហើយស្វែងរកភិក្ខុនីជាគម្រប់ពីរមិនបាន ១ ភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

អាកាសវគ្គទី ៦

ឱវាទសិក្ខាបទ

[៣៥៦] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៨ ដូច្នេះ ដោយពាក្យថា **ឯកកម្មំ** ជាដើម ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់សំដៅដល់ឧបោសថ និងបវារណាប៉ុណ្ណោះ ។ ពាក្យដ៏សេសងាយយល់ទាំងអស់ ។ សេចក្ដីពិស្ដារនៃសិក្ខាបទនេះ ក៏បានពោលទុកហើយ ក្នុងកិក្ខុនោវាទកសិក្ខាបទដូចគ្នា ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ដូចបឋមបារាជិកសិក្ខាបទ ជាអកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នេះឯង ។

ឱវាទសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

អាកាមវគ្គទី ៦ សិក្ខាបទទី ៩

[៣៥៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសួរឧបោសថផង មិនសូមឱវាទផង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀលបន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងមិនសួរឧបោសថផង មិនសូមឱវាទផងសោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសួរឧបោសថផង មិនសូមឱវាទផង ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំង-ឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនគួរបើនឹងមិនសួរឧបោសថផង មិនសូមឱវាទផងទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីត្រូវប្រាថ្នាធម៌ពីរយ៉ាងអំពីភិក្ខុសង្ឃ គឺសួរឧបោសថ ១ ចូលទៅទទួលឱវាទ ១ រាល់ៗកន្លះខែ កាលភិក្ខុនីឲ្យកន្លងកន្លះខែនោះទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៥៩] ត្រង់ពាក្យថា រាល់ៗកន្លះខែ គឺគ្រប់ថ្ងៃឧបោសថ ។ ឧបោសថពីរយ៉ាង គឺឧបោសថក្នុងតិថីទី ១៤ មួយ ឧបោសថក្នុងតិថីទី ១៥ មួយ ឈ្មោះថា ថ្ងៃឧបោសថ ។ គរុធម៌ទាំង ៨ ឈ្មោះថា ឱវាទ ។ ភិក្ខុនីគ្រាន់តែដាក់ធុរៈថា អញនឹងមិនសួរឧបោសថក្តី មិនសូមឱវាទក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៦០] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយហើយស្វែងរកភិក្ខុនីជាគម្រប់ពីរមិនបាន ១ ភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

អាភាមវគ្គទី ៦

ឱវាទូបសង្កមនសិក្ខាបទ

[៣៥៨-៣៦០] ពាក្យទាំងអស់ក្នុងសិក្ខាបទទី ៩ ងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។ សេចក្តីពិស្តារនៃសិក្ខាបទនេះក៏បានពោលហើយ ក្នុងភិក្ខុនោវាទកសិក្ខាបទដូចគ្នា ។ សិក្ខាបទនេះ មានការដាក់ធុរៈជាសមុដ្ឋាន ជាអកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនាដូច្នេះឯង ។

ឱវាទូបសង្កមនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

អារាមវគ្គទី ៦ សិក្ខាបទទី ១០

[៣៦១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនី ១ រូបតែម្នាក់និងម្នាក់ជាមួយនឹងបុរស ឲ្យគេទម្លាយពក ឬបូស ដែលកើតត្រង់កាយខាងក្រោម ។ គ្រានោះឯង បុរសនោះព្យាយាមដើម្បីប្រទូស្តនឹងភិក្ខុនីនោះ ។ ភិក្ខុនីនោះបានធ្វើសម្រែកខ្លាំង ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយក៏ស្ទុះចូលទៅ ហើយនិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនីនោះថា នែលោកម្ចាស់ ហេតុអ្វីក៏នាងធ្វើសម្រែកខ្លាំងម្ល៉េះ ។ ទើបភិក្ខុនីនោះ ប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀលបន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីតែម្នាក់និងម្នាក់ជាមួយនឹងបុរសមិនសមបើនឹងឲ្យទម្លាយពក ឬបូសដែលកើតត្រង់កាយខាងក្រោមសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីតែម្នាក់និងម្នាក់ជាមួយនឹងបុរសឲ្យទម្លាយពក ឬបូសដែលកើតត្រង់កាយខាងក្រោម ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីតែម្នាក់និងម្នាក់ជាមួយនឹងបុរស មិនគួរបើនឹងឲ្យទម្លាយពក ឬបូសដែលកើតត្រង់កាយខាងក្រោមទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវ

សិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ មិនបានប្រាប់សង្ឃក្តី គណៈក្តី ហើយតែម្នាក់និងម្នាក់ជាមួយនឹងបុរសឲ្យទម្លាយក្តី វះក្តី លាងក្តី លាបក្តី ចងក្តី ស្រាយក្តី នូវពកក្តី របួសក្តី ដែលកើតត្រង់កាយខាងក្រោម ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៦២] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ សរីរប្រទេសខាងក្រោមត្រឹមផ្ចិតចុះទៅ ខាងលើត្រឹមមណ្ឌលជង្គង់ឡើងមក ហៅថា កាយខាងក្រោម ។ ពាក្យថា កើត គឺកើតក្នុងទីក្រោមផ្ចិត ខាងលើមណ្ឌលជង្គង់នោះ ។ ដែលហៅថា ពក ឬបូស គឺពក ឬបូសណាមួយ ។ ដែលហៅថា របួស គឺដំបៅណាមួយ ។ ពាក្យថា មិនប្រាប់ គឺមិនពិតទូល ។ ដែលហៅថា សង្ឃ (ក្នុងទីនេះ) សំដៅយកភិក្ខុនីសង្ឃ ។ ដែលហៅថា គណៈ សំដៅយកភិក្ខុនីច្រើនរូប (ពីរបីរូប) ។ ដែលហៅថា បុរស គឺមនុស្សប្រុសដែលដឹងក្តីអាចប្រទូស្តបាន មិនមែនយក្សប្រុស ប្រេតប្រុស តិរច្ឆានឈ្មោលទេ ។ ពាក្យថា ជាមួយ គឺជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា តែម្នាក់និងម្នាក់ គឺមានតែប្រុស ១ និងភិក្ខុនី ១ ប៉ុណ្ណោះ ។ ភិក្ខុនីបង្គាប់ថា អ្នកចូរទម្លាយចុះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ កាលបើគេទម្លាយហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីបង្គាប់ថា អ្នកចូរវះចុះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ កាលបើគេវះហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីបង្គាប់ថា អ្នកចូរលាងចុះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ កាលបើគេលាងហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីបង្គាប់ថា អ្នកចូរលាបចុះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ

កាលបើគេលាបហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីបង្គាប់ថា ចូរអ្នកចងរុំចុះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ កាលបើគេចងរុំហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុនីបង្គាប់ថា ចូរអ្នកស្រាយចុះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ កាលបើគេស្រាយហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៦៣] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីប្រាប់ (សង្ឃ ឬគណៈ) ហើយទើបឲ្យទម្លាយក្តី ឲ្យវះក្តី ឲ្យលាងក្តី ឲ្យលាបក្តី ឲ្យចងរុំក្តី ឲ្យស្រាយក្តី ១ មានស្រីណាមួយដែលដឹងក្តីជាគ្នា ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីធ្វើកន្លងមុនបញ្ញត្តិ ១ ។

អារាមវគ្គទី ៦ ចប់

អដ្ឋកថា

អារាមវគ្គទី ៦

បសាខជាតសិក្ខាបទ

[៣៦១] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១០ ដូច្នេះ បទថា **បសាខេ** បានដល់ ក្នុងកាយកំណាត់ក្រោម ។ ពិតហើយ កាយកំណាត់ក្រោម លោកហៅថា **បសាខ** ព្រោះថា ភ្លៅទាំង ២ បែកចេញទៅអំពីកាយកំណាត់ក្រោមនោះ ដូចមែកនៃឈើបែកចេញពីដើមឈើដូច្នោះ ។

[៣៦២] បទថា **ភិន្ទ** ជាដើម មានវិនិច្ឆ័យដូច្នេះ បើភិក្ខុនីប្រើគ្រប់យ៉ាងថា ចូរទម្លាយ ចូរវះ ឧបាសកនោះ ធ្វើតាមពាក្យប្រើយ៉ាងនោះ ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិទុក្កដ (ទុក្កដព្រោះប្រើ) ៦ និងបាចិត្តិយៈ ៦ បើភិក្ខុនីប្រាប់យ៉ាងនេះថា ឧបាសក កិច្ចឯណាមួយដែលគួរធ្វើក្នុងកាយកំណាត់ក្រោមនេះ អ្នកចូរធ្វើកិច្ចទាំងអស់នោះ ឧបាសកនោះធ្វើកិច្ច មានការទម្លាយជាដើម សូម្បីទាំងអស់ ត្រូវអាបត្តិ ១២ គឺទុក្កដ ៦ បាចិត្តិយៈ ៦ ព្រោះពាក្យពោលតែម្តង ។ បើភិក្ខុនីនិយាយត្រឹមតែម្យ៉ាង ក្នុងបណ្តាកិច្ច មានការទម្លាយជាដើម ហើយប្រើថា ចូរធ្វើកិច្ចនេះ ហើយឧបាសកនោះ ធ្វើកិច្ចទាំងអស់ ត្រូវបាចិត្តិយៈ ព្រោះការធ្វើកិច្ចដែលប្រើប៉ុណ្ណោះ ក្នុងកិច្ចដ៏សេស ជាអនាបត្តិ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចកឋិនសិក្ខាបទ ទាំងកិរិយា និងអកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

បសាខេជាតសិក្ខាបទ ចប់

អារាមវគ្គទី ៦ ចប់

វិនយបិដក

គព្ភិនីវគ្គទី ៧ សិក្ខាបទទី ១

[៣៦៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីមានគភ៌ ។ ភិក្ខុនីមានគភ៌នោះត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត ។ មនុស្សទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះថា ចូរអ្នកទាំងឡាយប្រគេនភិក្ខាដល់លោកម្ចាស់ (ព្រោះ) លោកម្ចាស់មានគភ៌ធ្ងន់ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីមានគភ៌សោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮច្បាស់នូវពាក្យមនុស្សទាំងឡាយកំពុងពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីមានគភ៌សោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីមានគភ៌ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំង-ឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនគួរបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីមានគភ៌ទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យឧប-

សម្បទាដល់ស្រីមានគភ៌ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៦៥] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្ដីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ដែលហៅថា ស្រីមានគភ៌ សំដៅយកស្រីដែលមានសត្វមកដល់ផ្ទៃហើយ ។ ពាក្យថា ឲ្យឧបសម្បទា គឺបំបួសជាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីគិតថា អញនឹងឲ្យឧបសម្បទា ហើយស្វែងរកគណៈក្ដី អាចរិនីក្ដី(១) បាត្រក្ដី ចីវរក្ដី សន្មតសីមាក្ដី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ត្រូវទុក្កដខណៈចប់ញត្តិ ត្រូវទុក្កដទាំងឡាយខណៈចប់កម្មវាចាពីរ ចប់កម្មវាចា ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គណៈ និងអាចរិនី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៣៦៦] ស្រីមានគភ៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មានគភ៌ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ស្រីមានគភ៌ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ស្រីមានគភ៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនមានគភ៌ ហើយឲ្យឧបសម្បទា មិនត្រូវអាបត្តិ ។ ស្រីមិនមានគភ៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មានគភ៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ស្រីមិនមានគភ៌ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ស្រីមិនមានគភ៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនមានគភ៌ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៣៦៧] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺស្រីមានគភ៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនមានគភ៌ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ១ ស្រីមិនមានគភ៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនមានគភ៌ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីធ្វើកន្លងមុនបញ្ញត្តិ ១ ។

១- អាចារ្យស្រី សំដៅយកភិក្ខុនីជាគ្រូសូត្រ ។

អដ្ឋកថា

គព្ភិនីវគ្គទី ៧

គព្ភិនីសិក្ខាបទ

[៣៦៥] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃគព្ភិនីវគ្គ ដូច្នេះ បទថា **អាបន្នសត្តា** បានដល់ ស្ត្រីដែលមានកូនចូលមកកើតក្នុងផ្ទៃ ។

គព្ភិនីសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក
គត្តិនីវគ្គទី ៧ សិក្ខាបទទី ២

[៣៦៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីមេដោះ ។ ភិក្ខុនីនោះត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត ។ មនុស្សទាំង-ឡាយបាននិយាយយ៉ាងនេះថា ចូរអ្នកទាំងឡាយឲ្យភិក្ខាដល់លោកម្ចាស់ (ព្រោះ) លោកម្ចាស់មានគ្នីគ្នា ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីមេដោះសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ បានឮច្បាស់នូវពាក្យមនុស្សទាំងឡាយ កំពុងពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីមេដោះសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីមេដោះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនគួរបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីមេដោះទេ ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីមេដោះ ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៦៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ដែលហៅថា ស្រីមេដោះ គឺមាតាក្តី ស្រីមេដោះមែនៗ ក្តី ។ ពាក្យថា ឲ្យឧបសម្បទា គឺបំបួសជាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីគិតថាអញនឹងឲ្យឧបសម្បទា ហើយស្វែងរកគណៈក្តី អាចរិនីក្តី បាត្រក្តី ចីវរក្តី សម្មតសីមាក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ត្រូវទុក្កដខណៈចប់ញត្តិ ត្រូវទុក្កដទាំងឡាយខណៈចប់កម្មវាចាពីរលើក ចប់កម្មវាចា ឧបជ្ឈាយាត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គណៈ និងអាចរិនី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៣៧០] ស្រីមេដោះ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាស្រីមេដោះ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ស្រីមេដោះ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ស្រីមេដោះ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនមែនស្រីមេដោះ ហើយឲ្យឧបសម្បទា មិនត្រូវអាបត្តិ ។ មិនមែនស្រីមេដោះ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាស្រីមេដោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនស្រីមេដោះ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនស្រីមេដោះ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនមែនស្រីមេដោះ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៣៧១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺស្រីមេដោះ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនមែនស្រីមេដោះ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ១ មិនមែនស្រីមេដោះ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនមែនស្រីមេដោះ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីធ្វើកន្លងមុនបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

គត្តិនីវគ្គទី ៧

ចាយន្តីសិក្ខាបទ

[៣៦៨] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ២ ដូច្នេះ បទថា **ចាយន្តី** បានដល់ ស្ត្រីដែលញុំាងទារកឲ្យបៅដោះ ។

[៣៦៩] ពីរបទថា **មាតា វា ហោតិ** សេចក្តីថា ជាម្តាយក្តី ជាមេដោះក្តីនៃទារកដែលនៅបៅដោះ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។ សូម្បីទាំង ២ សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

បាយន្តីសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

ភិក្ខុនីវគ្គទី ៧ សិក្ខាបទទី ៣

[៣៧២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខមានា[1] ដែលមិនបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាង[2] អស់ពីរឆ្នាំ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ (ដែលទើបនឹងបួស) នោះជាស្រីល្ងង់ មិនឈ្លាស មិនដឹងការគួរ ឬការមិនគួរ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយ មិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខមានា ដែលមិនបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខមានាដែលមិនបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏ទ្រង់ជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនគួរបើនឹងឲ្យ ឧបសម្បទាដល់សិក្ខមានា ដែលមិនបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ទើបត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដើម្បីឲ្យភិក្ខុនី-

---

១- សាមណេរីដែលនៅប្រព្រឹត្តធម៌ ៦ យ៉ាង បម្រុងនឹងឧបសម្បទាជាភិក្ខុនី ។ ២- តាំងពីបាណាតិបាតាវេរមណី ទៅដល់វិកាលភោជនាវេរមណីសិក្ខាបទ ។

សង្ឃឲ្យសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំដល់សិក្ខមានា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ឯសិក្ខាសម្មតិនោះ សង្ឃត្រូវឲ្យយ៉ាងនេះ ។ គឺសិក្ខមានានោះត្រូវចូលទៅរកសង្ឃហើយ ធ្វើឧត្តរាសង្គៈឆៀងស្មាម្ខាង ហើយសំពះបាទាភិក្ខុនីទាំងឡាយ រួចអង្គុយច្រហោង ផ្គងអញ្ជលីឡើង ហើយនិយាយយ៉ាងនេះនឹងសង្ឃថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំមានឈ្មោះនេះជាសិក្ខមានារបស់លោកម្ចាស់មានឈ្មោះនេះ សូមសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំនឹងសង្ឃ ។ សិក្ខាសម្មតិនោះ ត្រូវសិក្ខមានានោះសូមអស់វារៈជា គម្រប់ពីរដងផង ត្រូវសូមអស់វារៈជាគម្រប់បីដងផង ។ ភិក្ខុនីដែលឈ្លាសប្រតិពលត្រូវឲ្យសង្ឃដឹងថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ នាងនេះ មានឈ្មោះនេះជាសិក្ខមានារបស់លោកម្ចាស់មានឈ្មោះនេះ សូមសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំនឹងសង្ឃ ។ បើសិក្ខាសម្មតិកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ត្រូវសង្ឃឲ្យសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំដល់សិក្ខមានាឈ្មោះនេះ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ នាងនេះមានឈ្មោះនេះជាសិក្ខមានារបស់លោកម្ចាស់មានឈ្មោះនេះ សូមសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំនឹងសង្ឃ ។ សង្ឃឲ្យសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាង អស់ពីរឆ្នាំដល់សិក្ខមានាមានឈ្មោះនេះ ។ ការឲ្យសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំដល់សិក្ខមានាមានឈ្មោះនេះ គួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះ ត្រូវនិយាយឡើង ។ សង្ឃឲ្យសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំដល់សិក្ខ-

មានាមានឈ្មោះនេះហើយ ។ ការឲ្យសិក្ខាសម្មតិនោះ គួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ សិក្ខមានានោះត្រូវភិក្ខុនីបង្គាប់ថា នាងចូរថាយ៉ាងនេះហើយបញ្ចេញវចីភេទថា ខ្ញុំសូមសមាទាននូវបាណាតិបាតាវេរមណី ជាសមាទានមិនកន្លង (ដាច់) អស់ពីរឆ្នាំ ខ្ញុំសូមសមាទាននូវអទិន្នាទានាវេរមណី ជាសមាទានមិនកន្លង អស់ពីរឆ្នាំ ខ្ញុំសូមសមាទាននូវអព្រហ្មចរិយាវេរមណី ជាសមាទានមិនកន្លង អស់ពីរឆ្នាំ ខ្ញុំសូមសមាទាននូវមុសាវាទាវេរមណី ជាសមាទានមិនកន្លង អស់ពីរឆ្នាំ ខ្ញុំសូមសមាទាននូវសុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានាវេរមណី ជាសមាទានមិនកន្លង អស់ពីរឆ្នាំ ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ដោយបរិយាយជាច្រើន ។បេ។ ហើយត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើយ៉ាងហ្នឹង ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខមានាដែលមិនបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ៦ អស់ពីរវស្សា ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៧៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ពាក្យថា អស់ពីរវស្សា គឺអស់ពីរឆ្នាំ ។ ដែលហៅថា សិក្ខមានា ដែលមិនបានសិក្សាសិក្ខា គឺសិក្ខមានាដែលភិក្ខុនីមិនបានឲ្យសិក្ខាក្តី សិក្ខមានាដែលភិក្ខុនីបានឲ្យសិក្ខាហើយ តែសិក្ខានោះដាច់ទៅក្តី ។ ពាក្យថា ឲ្យឧបសម្បទា គឺបំបួសជាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីគិតថា

អញ្ញនីឯឲ្យឧបសម្បទា ហើយស្វែងរកគណៈក្តី អាចរិនីក្តី បាត្រក្តី ចីវរក្តី សម្មតសីមាក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ត្រូវទុក្កដខណៈចប់ញត្តិ ត្រូវទុក្កដទាំងឡាយ ខណៈចប់កម្មវាចាពីរ ចប់កម្មវាចា ឧបជ្ឈាយាត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គណៈ និងអាចរិនី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៣៧៤] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយឲ្យ (សិក្ខមានា) ឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកប ដោយធម៌ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្ម ប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយឲ្យឧប-សម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្ម ប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកប ដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៣៧៥] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីញ៉ាំងសិក្ខមានា ដែលបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំឲ្យ បានឧបសម្បទា ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា
គព្ភិនីវគ្គទី ៧
បឋមសិក្ខមានសិក្ខាបទ

[៣៧២] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៣ ដូច្នេះ ពីរបទថា **សិក្ខាសម្មតឹ ទាតុំ** សេចក្តីថា សួរថា ព្រោះហេតុអ្វី ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ប្រទានឲ្យសង្ឃឲ្យសិក្ខាសម្មតិ ឆ្លើយថា ទ្រង់ធ្វើក្នុងព្រះទ័យថា ធម្មតាមាតុគ្រាម ជាអ្នករឡេះរឡោះ បើមិនទាន់បានសិក្សាក្នុងធម៌ ៦ ដល់ ២ ឆ្នាំ នឹងបំពេញសីលឲ្យបរិបូណ៌បានដោយលំបាក តែកាលបានសិក្សាហើយ នឹងមិនលំបាកក្នុងកាលជាក្រោយ គឺនឹងជួយខ្លួនឯងបាន (នឹងញ៉ាំងសិក្ខាបទ ៦ ឲ្យសម្រេចបាន) ទើបទ្រង់បានប្រទានសង្ឃឲ្យសិក្ខាសម្មតិ ។

បទថា **បាណាតិបាតាវេរមណឹ ទ្វេ វស្សានិ អវីតក្កមសមាទានំ សមាទិយាមិ** សេចក្តីថា សិក្ខាបទដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តទុកថា បេតនាជាគ្រឿងវៀរចាកការធ្វើសត្វមានជីវិតឲ្យធ្លាក់ចុះកន្លងណា ខ្ញុំសូមសមាទានសិក្ខាបទ គឺបេតនាជាគ្រឿងវៀរចាកការធ្វើសត្វមានជីវិតឲ្យធ្លាក់ចុះកន្លងនោះ ឲ្យជាការសមាទានមាំទាំ មិនប្រព្រឹត្តកន្លងអស់កាល ២ ឆ្នាំ ។ ក្នុងសិក្ខាបទទាំងពួង ក៏ដូចគ្នា ។ សិក្ខាបទ ៦ នេះ ភិក្ខុនីសង្ឃគប្បីឲ្យដូចគ្នាដល់ស្ត្រី (សាមណេរី) ដែលបួសមកហើយសូម្បី ៦០ វស្សា ។ សិក្ខមានាដែលមិនទាន់បានសិក្សាក្នុងសិក្ខា ៦ នេះ មិនគប្បីឲ្យឧបសម្បទា ។

បឋមសិក្ខមានសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

គត្ថិនីវគ្គទី ៧ សិក្ខាបទទី ៤

[៣៧៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខមានា បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាង អស់ពីរឆ្នាំដែលសង្ឃមិនបានសន្មត ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ (រូបឯទៀត) បាននិយាយយ៉ាងនេះថា នែសិក្ខមានាទាំងឡាយ ពួកនាងចូរមក ចូរដឹងកិច្ចនេះ ចូរឲ្យរបស់នេះ ចូរនាំយករបស់នេះមក សេចក្តីត្រូវការដោយរបស់នេះ ពួកនាង ចូរធ្វើរបស់នេះឲ្យជាកប្បិយ ។ សិក្ខមានាទាំងនោះ បាននិយាយពាក្យទាំងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ យើងខ្ញុំមិនមែនជាសិក្ខមានាទេ យើងខ្ញុំជាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបន្ទាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខមានាបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ ដែលសង្ឃមិនបានសន្មតសោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទា ដល់សិក្ខមានាបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាង អស់ពីរឆ្នាំ ដែលសង្ឃមិនបានសន្មត ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ មិនគួរបើនឹងឲ្យឧបសម្បទា ដល់សិក្ខមានាបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ ដែលសង្ឃមិនបានសន្មតសោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកដែល

មិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយ ទើបទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដើម្បីឲ្យភិក្ខុនីសង្ឃឲ្យវុដ្ឋានសម្មតិ[១] ដល់សិក្ខមានាដែលសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាង អស់ពីរឆ្នាំហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯវុដ្ឋានសម្មតិនោះ សង្ឃត្រូវឲ្យយ៉ាងនេះ ។ គឺសិក្ខមានាដែលសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ នោះត្រូវចូលទៅរកសង្ឃធ្វើឧត្តរាសង្គៀងស្មាម្ខាង ហើយថ្វាយបង្គំបាទាភិក្ខុនីទាំងឡាយ រួចអង្គុយច្រហោងផ្គងអញ្ជលីឡើងហើយនិយាយយ៉ាងនេះ នឹងសង្ឃថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំជាសិក្ខមានារបស់លោកម្ចាស់មានឈ្មោះនេះ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ សូមវុដ្ឋានសម្មតិនឹងសង្ឃ ។ សិក្ខមានាត្រូវសូមវុដ្ឋានសម្មតិអស់វារៈគម្រប់ពីរដងផង ។ ត្រូវសូមអស់វារៈគម្រប់បីដងផង ។ ត្រូវភិក្ខុនីដែលឆ្លាសប្រតិពលឲ្យសង្ឃដឹងថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សិក្ខមានានេះមានឈ្មោះនេះរបស់លោកម្ចាស់មានឈ្មោះនេះ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ សូមវុដ្ឋានសម្មតិនឹងសង្ឃ ។ បើវុដ្ឋានសម្មតិកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ត្រូវសង្ឃឲ្យវុដ្ឋានសម្មតិ ដល់សិក្ខមានាមានឈ្មោះនេះ ដែលសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សិក្ខមានានេះមានឈ្មោះនេះ របស់លោកម្ចាស់មានឈ្មោះនេះ

១- ការសន្មតិនូវសិក្ខមានាដែលសមាទានសិក្ខាបទ ៦ ត្រឹមត្រូវគ្រប់ ២ ឆ្នាំហើយនោះឲ្យឈប់លែងសមាទានតទៅទៀត ។

បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ សូមវុដ្ឋានសម្មតិនឹងសង្ឃ ។ សង្ឃឲ្យវុដ្ឋានសម្មតិដល់សិក្ខមានាមានឈ្មោះនេះ ដែលបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ ។ ការឲ្យវុដ្ឋានសម្មតិដល់សិក្ខមានាមានឈ្មោះនេះ ដែលបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ សមគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ សង្ឃឲ្យវុដ្ឋានសម្មតិដល់សិក្ខមានាមានឈ្មោះនេះ ដែលបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ ។ ការឲ្យវុដ្ឋានសម្មតិសមគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ដោយបរិយាយជាច្រើន ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ញ៉ាំងសិក្ខមានាដែលសិក្សាសិក្ខាហើយក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរវស្សា ដែលសង្ឃមិនបានសន្មតឲ្យបានឧបសម្បទា ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៧៧] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ពាក្យថា អស់ពីរវស្សា គឺអស់ពីរឆ្នាំ ។ សិក្ខមានាដែលសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាង ឈ្មោះថា សិក្សាសិក្ខា ។ សិក្ខមានាដែលសង្ឃមិនបានឲ្យវុដ្ឋានសម្មតិ ដោយញត្តិទុតិយកម្ម ឈ្មោះថា សង្ឃមិនបានសន្មត ។ ពាក្យថា ឲ្យបានឧបសម្បទា គឺឲ្យបួសជាភិក្ខុនី ។

ភិក្ខុនីគិតថា អញនឹងឲ្យឧបសម្បទាហើយស្វែងរកគណៈក្តី អាចរិនីក្តី បាត្រក្តី ចីវរក្តី សន្មតសីមាក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ត្រូវទុក្កដខណៈចប់ញត្តិ ត្រូវទុក្កដទាំងឡាយខណៈចប់កម្មវាចាពីរ ចប់កម្មវាចា ឧបជ្ឈាយាត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គណៈ និងអាចរិនី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៣៧៨] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយញ៉ាំងសិក្ខមានាឲ្យបានឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៣៧៩] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខមានាដែលសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ ដែលសង្ឃសន្មតហើយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីធ្វើកន្លងមុនបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

គព្ភិនីវគ្គទី ៧

ទុតិយសិក្ខមានសិក្ខាបទ

[៣៧៦] ពាក្យទាំងអស់ក្នុងសិក្ខាបទទី ៤ មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។ តែសិក្ខាសម្មតិ ឈ្មោះថា ភិក្ខុនីសង្ឃមិនទាន់បានឲ្យមកពីមុន គប្បីឲ្យក្នុងពេលឧបសម្បទានោះឯង ។ សិក្ខមានាទាំង ២ នេះ ឈ្មោះថា មហាសិក្ខមានា ។

ទុតិយសិក្ខមានសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

គព្ភិនីវគ្គទី ៧ សិក្ខាបទទី៤

[៣៨០] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីគិហិគតា ដែលមានវស្សាមិនគ្រប់ ១២ ឆ្នាំ ។ ពួកភិក្ខុនីបួសថ្មីទាំងនោះអត់ទ្រាំមិនបាននឹងត្រជាក់ ក្តៅ ឃ្លាន ស្រេក សម្ផស្សរបោម មូស ខ្យល់ កម្តៅថ្ងៃ និងសត្វទីឃជាតិ (ពស់តូច ពស់ធំ) ទាំងឡាយ មានជាតិជាអ្នកមិនអត់ធន់នឹងគន្លងពាក្យ ដែលបុគ្គលពោលមិនល្អមានមកមិនល្អ និងវេទនាដែលប្រជុំក្នុងសរីរៈកើតឡើង នាំមកនូវសេចក្តីទុក្ខដ៏ក្លៀវក្លា រឹងក្រហាយផ្សា មិនជាទីត្រេកអរ មិនគាប់ចិត្ត ជាទីនាំបង់នូវជីវិត ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីគិហិគតា មានវស្សាមិនគ្រប់ ១២ ឆ្នាំសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីគិហិគតា មានវស្សាមិនគ្រប់ ១២ ឆ្នាំ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីគិហិគតា មានវស្សាមិនគ្រប់ ១២ ឆ្នាំទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា ស្រីគិហិគតាដែលមានវស្សាមិនគ្រប់ ១២ ឆ្នាំ តែងអត់ទ្រាំមិនបាននឹង

ត្រជាក់ក្តៅឃ្លានស្រេក សម្ផស្សរបោមមូសខ្យល់ កម្តៅថ្ងៃ និងសត្វទីឃជាតិ (ពស់តូច ពស់ធំ) ទាំងឡាយ មានជាតិជាអ្នកមិនអត់ធន់នឹងគន្លងពាក្យដែលគេពោលមិនល្អ មានមកមិនល្អ និងវេទនាដែលប្រជុំក្នុងសរីរៈកើតឡើង នាំមកនូវសេចក្តីទុក្ខដ៏ក្លៀវក្លា រឹងក្រហាយផ្សា មិនជាទីត្រេកអរ មិនគាប់ចិត្ត ជាទីនាំបង់នូវជីវិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ឯស្រីគិហិគតាមានវស្សាគ្រប់ ១២ ឆ្នាំហើយ ទើបជាអ្នកអត់ទ្រាំនូវត្រជាក់ក្តៅឃ្លានស្រេក សម្ផស្សរបោមមូសខ្យល់ កម្តៅថ្ងៃ និងសត្វទីឃជាតិ (ពស់តូច ពស់ធំ) ទាំងឡាយ មានជាតិជាអ្នកអត់ធន់នឹងគន្លងពាក្យដែលគេពោលមិនគាប់ចិត្ត មានមកមិនល្អ (និង) វេទនាដែលប្រជុំក្នុងសរីរកាយកើតឡើង នាំមកនូវសេចក្តីទុក្ខដ៏ក្លៀវក្លា រឹងផ្សាក្រហាយ មិនជាទីត្រេកអរ មិនជាទីគាប់ចិត្ត ជាទីនាំបង់នូវជីវិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីគិហិគតាមានវស្សាខ្វះពី ១២ ឆ្នាំ ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៨១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ដែលហៅថា មានវស្សាខ្វះពី ១២ ឆ្នាំ គឺស្រីដែលមានឆ្នាំមិនទាន់ដល់ ១២ ។ ដែលហៅថា ស្រីគិហិគតា សំដៅយកស្រីដែលល្មមទៅកាន់បុរសដទៃបាន (គឺស្រីល្មមមានប្តីបាន) ។ ពាក្យថា ឲ្យឧបសម្បទា គឺបំបួសជាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីគិតថា អញនឹងឲ្យឧបសម្បទា

ហើយស្វែងរកគណៈក្តី អាចរិនីក្តី បាត្រក្តី ចីវរក្តី សម្មតសីមាក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ត្រូវទុក្កដខណៈចប់ញត្តិ ត្រូវទុក្កដទាំងឡាយខណៈចប់កម្មវាចាពីរ ចប់កម្មវាចា ឧបជ្ឈាយាត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គណៈ និងអាចរិនី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៣៨២] ស្រីគិហិគតា មានវស្សាមិនគ្រប់ ១២ ឆ្នាំ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមានវស្សាមិនគ្រប់ ១២ ឆ្នាំហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ស្រីគិហិគតា មានវស្សាមិនគ្រប់ ១២ ឆ្នាំ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ស្រីគិហិគតា មានវស្សាមិនគ្រប់ ១២ ឆ្នាំ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា គ្រប់ ហើយឲ្យឧបសម្បទា មិនត្រូវអាបត្តិ ។ ស្រីគិហិគតា មានវស្សា ១២ បរិបូណ៌ហើយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមានវស្សាមិនគ្រប់ ១២ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ស្រីគិហិគតាមានវស្សាពេញ ១២ ឆ្នាំហើយ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ស្រីគិហិគតាមានវស្សាពេញ ១២ ឆ្នាំហើយ ភិក្ខុនីក៏សម្គាល់ថា បរិបូណ៌ហើយ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៣៨៣] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺស្រីគិហិគតាមានវស្សាខ្វះពី ១២ ឆ្នាំ តែភិក្ខុនីសម្គាល់ថាគ្រប់ ១២ ឆ្នាំ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ១ ស្រីគិហិគតាមានវស្សាពេញ ១២ ឆ្នាំហើយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាពេញ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីធ្វើកន្លងមុនបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

គព្ភិនីវគ្គទី ៧

បឋមគិហិគតសិក្ខាបទ

[៣៨៣] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៥ ដូច្នេះថា កាលភិក្ខុនីញ៉ាំងសិក្ខមានាដែលមានអាយុក្រោម ១២ ឆ្នាំឲ្យបួស ដោយការសម្គាល់ថាមានអាយុគ្រប់ មិនជាអាបត្តិក៏ពិត សូម្បីដូច្នោះ សិក្ខមានានោះក៏មិនជាឧបសម្បន្នឡើយ ។ ពាក្យដ៏សេសងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

បឋមគិហិគតសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក
គព្ភិនីវគ្គទី ៧ សិក្ខាបទទី ៦

[៣៨៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីគិហិគតាមានវស្សាពេញ ១២ ឆ្នាំហើយ ដែលមិនបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ ។ ភិក្ខុនីបួសថ្មីទាំងឡាយនោះល្ងង់មិនឆ្លាស មិនដឹងកិច្ចគួរឬកិច្ចមិនគួរ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឯណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយ មិនគួរបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីគិហិគតាមានវស្សាគ្រប់ ១២ ឆ្នាំហើយ (តែ) មិនបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីទាំង-ឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីគិហិគតាមានវស្សាគ្រប់ ១២ ឆ្នាំហើយ ដែលមិនបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីគិហិគតាមានវស្សាគ្រប់ ១២ ឆ្នាំហើយ ដែលមិនបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត (ឲ្យភិក្ខុនីសង្ឃ) ឲ្យសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំដល់ស្រី

គិហិគតាដែលមានឆ្នាំគ្រប់ ១២ ហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ឯសិក្ខាសម្មតិនោះសង្ឃត្រូវឲ្យយ៉ាងនេះ ។ គឺស្រីគិហិគតាដែលមានឆ្នាំ ១២ បរិបូណ៌ហើយនោះ ត្រូវចូលទៅរកសង្ឃធ្វើឧត្តរាសង្គ ចៀងស្មាម្ខាង ហើយថ្វាយបង្គំបាទាភិក្ខុនីទាំងឡាយ រួចអង្គុយច្រហោងផ្គងអញ្ជលីឡើងហើយនិយាយយ៉ាងនេះនឹងសង្ឃថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំមានឈ្មោះនេះជាគិហិគតារបស់លោកម្ចាស់មានឈ្មោះនេះ មានវស្សា ១២ បរិបូណ៌ហើយ សូមសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំនឹងសង្ឃ ។ សិក្ខាសម្មតិនោះ ត្រូវគិហិគតានោះ សូមអស់វារៈគម្រប់ពីរដងផង ត្រូវសូមអស់វារៈគម្រប់បីដងផង ។ ភិក្ខុនីដែលឆ្លាសប្រតិពលត្រូវឲ្យសង្ឃដឹងថា បពិត្រលោកម្ចាស់សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ គិហិគតានេះមានឈ្មោះនេះរបស់លោកម្ចាស់មានឈ្មោះនេះមានវស្សា ១២ បរិបូណ៌ហើយ សូមសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំនឹងសង្ឃ ។ បើសិក្ខាសម្មតិកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគួរឲ្យសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំដល់គិហិគតាមានឈ្មោះនេះ ដែលមានវស្សា ១២ បរិបូណ៌ហើយ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ គិហិគតានេះមានឈ្មោះនេះរបស់លោកម្ចាស់មានឈ្មោះនេះមានវស្សា ១២ បរិបូណ៌ហើយ សូមសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំនឹងសង្ឃ ឥឡូវសង្ឃឲ្យសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំដល់ស្រីគិហិគតាឈ្មោះនេះ មានវស្សា ១២ បរិបូណ៌ហើយ ។ ការឲ្យសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំដល់ស្រីគិហិគតាមានឈ្មោះនេះ ដែលមានវស្សាគ្រប់ ១២

ហើយ គួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ សិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ សង្ឃបានឲ្យដល់គិហិគតាមានឈ្មោះនេះដែលមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ ។ ការឲ្យសិក្ខាសម្មតិនោះ គួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះទើបសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវដំណើរនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ ស្រីគិហិគតានោះដែលមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ ត្រូវសង្ឃបង្គាប់ថា ចូរនាងពោលយ៉ាងនេះ គឺពោលថាខ្ញុំសូមសមាទាននូវបាណាតិបាតាវេរមណី ជាសមាទានមិនកន្លងអស់ពីរឆ្នាំ ។បេ។ ខ្ញុំសូមសមាទាននូវវិកាលភោជនាវេរមណី ជាសមាទានមិនកន្លងអស់ពីរឆ្នាំ ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ដោយបរិយាយជាច្រើន ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីគិហិគតា មានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ ដែលមិនបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរវស្សា ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៨៥] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ស្រីគិហិគតាដែលមានវស្សាដល់ ១២ ហើយ ឈ្មោះថាមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ ។ ដែលហៅថា ស្រីគិហិគតា សំដៅយកស្រីដែលល្មមទៅតាមប្រុសដទៃបាន ។ ពាក្យថា អស់ពីរវស្សា គឺអស់ពីរឆ្នាំ ។ សិក្ខាដែលសង្ឃមិនបានឲ្យក្តី (ឬ) សិក្ខាដែលសង្ឃឲ្យ

ហើយតែកម្រើក (ដាច់) ក្តី នៃស្រីគិហិគតាណា ស្រីគិហិគតានោះឈ្មោះថាមិនបានសិក្សាសិក្ខា ។ ពាក្យថា ឲ្យឧបសម្បទា គឺបំបួសជាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីគិតថាអញនឹងឲ្យឧបសម្បទា ហើយស្វែងរកគណៈក្តី អាចរិនីក្តី បាត្រក្តី ចីវរក្តី សម្មតសីមាក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ត្រូវទុក្កដខណៈចប់ញត្តិ ត្រូវទុក្កដទាំងឡាយខណៈចប់កម្មវាចាពីរ ចប់កម្មវាចាហើយ ឧបជ្ឈាយាត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គណៈ និងអាចរិនី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៣៨៦] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៣៨៧] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីគិហិគតាមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុធ្វើកន្លងមុនបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

គព្ភិនីវគ្គទី ៧

ទុតិយគិហិគតសិក្ខាបទ

[៣៨៧] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៦ ដូច្នេះថា ភិក្ខុនីសង្ឃ ទោះឲ្យសិក្ខាសម្មតិដល់ស្រីគ្រហស្ថមានអាយុ ១០ ឆ្នាំ ហើយឲ្យលោកមាន អាយុគ្រប់ ១២ ឆ្នាំបរិបូណ៌ឧបសម្បទា គួរ ។

ទុតិយគិហិគតសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

គព្ភិនីវគ្គទី ៧ សិក្ខាបទទី ៧

[៣៨៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីគិហិគតាមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ (តែ) សង្ឃមិនបានសន្មត ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបាននិយាយយ៉ាងនេះថា នែសិក្ខមានាទាំងឡាយ នាងទាំងឡាយចូរមក ចូរដឹងកិច្ចនេះ ចូរឲ្យរបស់នេះ ចូរនាំយករបស់នេះមក យើងត្រូវការដោយរបស់នេះ ចូរនាងធ្វើរបស់នេះឲ្យជាកប្បិយ ។ ភិក្ខុនីបួសថ្មីទាំងឡាយនោះបានឆ្លើយយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ យើងខ្ញុំមិនមែនជាសិក្ខមានាទេ យើងខ្ញុំជាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនគួរបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីគិហិគតាមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ (តែ) សង្ឃមិនបានសន្មតឲ្យសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីគិហិគតាដែលមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ (តែ) សង្ឃមិនបានសន្មត ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើ

នឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីគិហិគតាដែលមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ បាន សិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ (តែ) សង្ឃមិនបានសន្មត ឲ្យទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិន ទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុ ទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យៗ វុដ្ឋានសម្មុតិដល់ ស្រីគិហិគតាដែលមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ឯវុដ្ឋានសម្មុតិនោះ សង្ឃ ត្រូវឲ្យយ៉ាងនេះ ។ ស្រីគិហិគតាដែលមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ បាន សិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយនោះ ត្រូវចូលទៅរកសង្ឃ ធ្វើ ឧត្តរាសង្គធៀងស្មាម្ខាង ហើយថ្វាយបង្គំបាទាភិក្ខុនីទាំងឡាយ រួចអង្គុយ ប្រហោងជង្គង់ផ្គងអញ្ជលីនិយាយយ៉ាងនេះនឹងសង្ឃថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំមាន ឈ្មោះនេះជាគិហិគតារបស់លោកម្ចាស់ឈ្មោះនេះមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ សូមវុដ្ឋានសម្មុតិនឹង សង្ឃ ។ ឯវុដ្ឋានសម្មុតិ ស្រីគិហិគតានោះត្រូវសូមអស់វារៈពីរដងផង ត្រូវ សូមអស់វារៈបីដងផង ។ ភិក្ខុនីដែលឆ្លាសប្រតិពល ត្រូវឲ្យសង្ឃដឹងថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ស្រីគិហិគតានេះមានឈ្មោះនេះរបស់ លោកម្ចាស់ឈ្មោះនេះ មានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ សូមវុដ្ឋានសម្មុតិនឹងសង្ឃ ។ បើវុដ្ឋានសម្មុតិកម្ម មានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ត្រូវសង្ឃឲ្យវុដ្ឋានសម្មុតិដល់ស្រីគិហិគតាមាន

ឈ្មោះនេះ ដែលមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ស្រីគិហិគតានេះមានឈ្មោះនេះរបស់លោកម្ចាស់ឈ្មោះនេះមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ សូមវុដ្ឋានសម្មតិនឹងសង្ឃ ។ ឥឡូវសង្ឃឲ្យវុដ្ឋានសម្មតិដល់ស្រីគិហិគតាមានឈ្មោះនេះ មានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ ។ ការឲ្យវុដ្ឋានសម្មតិដល់ស្រីគិហិគតាមានឈ្មោះនេះ ដែលមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ គួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ សង្ឃបានឲ្យវុដ្ឋានសម្មតិដល់ស្រីគិហិគតាមានឈ្មោះនេះ ដែលមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ ។ ការឲ្យវុដ្ឋានសម្មតិនោះគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវដំណើរនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ដោយបរិយាយជាច្រើនហើយ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីគិហិគតាមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរវស្សាហើយ តែសង្ឃមិនសន្មត (ឲ្យ) ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៨៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ស្រីគិហិគតាមានវស្សាដល់ ១២ ហើយ ឈ្មោះថាមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ ។ ដែលហៅថា ស្រីគិហិគតា សំដៅយកសិក្ខមានាដែលល្មមទៅកាន់បុរសដទៃបាន ។ ពាក្យថា អស់ពីរវស្សា គឺអស់ពីរឆ្នាំ ។ ស្រីគិហិគតាដែលសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាង ឈ្មោះថា សិក្សាសិក្ខាហើយ ។ ស្រីគិហិគតាដែលសង្ឃមិនបានឲ្យវុដ្ឋានសម្មតិ ដោយកម្មមានញត្តិជាគម្រប់ពីរ ឈ្មោះថា សង្ឃមិនបានសន្មត ។ ពាក្យថា ឲ្យឧបសម្បទា គឺបំបួសជាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីគិតថា អញនឹងឲ្យឧបសម្បទា ហើយស្វែងរកគណៈក្តី អាចរិនីក្តី បាត្រក្តី ចីវរក្តី សម្មតសីមាក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ត្រូវទុក្កដខណៈចប់ញត្តិ ត្រូវទុក្កដទាំងឡាយខណៈចប់កម្មវាចាពីរ ចប់កម្មវាចា ឧបជ្ឈាយាត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គណៈ និងអាចរិនី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៣៩០] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិ

ទុក្កដ ។

[៣៩១] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីគិហិគតាដែលមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ បាន សិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ សង្ឃសន្មតហើយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីធ្វើកន្លងមុនបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

គព្ភិនីវគ្គទី ៧

តតិយគិហិគតសិក្ខាបទ

[៣៨៧] ពាក្យទាំងអស់ក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ ងាយយល់ហើយ ។ សូម្បីសមុដ្ឋានជាដើម គ្រប់សិក្ខាបទ មានសិក្ខាបទទី ៣ ជាដើម ក៏ដូចគ្នា ដែលពោលហើយក្នុងសិក្ខាបទទី ២ នោះឯង ។ តែមានសេចក្តីប្លែកគ្នា យ៉ាងនេះថា ក្នុងសិក្ខាបទណាមានសម្មុតិ ក្នុងសិក្ខាបទនោះ ជាកិរិយាផង អកិរិយាផង ។

តតិយគិហិគតសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

គត្ថិនីវគ្គទី ៧ សិក្ខាបទទី ៨

[៣៩២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខមានាជាសហជីវិនី ហើយមិនបានបង្រៀនខ្លួនឯង មិនឲ្យអ្នកដទៃបង្រៀនអស់ពីរឆ្នាំ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះល្ងង់មិនឆ្លាស មិនស្គាល់កិច្ចគួរឬមិនគួរ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា លោកម្ចាស់ថុល្លនន្ទាមិនគួរបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខមានាជាសហជីវិនី ហើយមិនបង្រៀនខ្លួនឯង មិនឲ្យគេបង្រៀនអស់ពីរឆ្នាំសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខមានាជាសហជីវិនី ហើយមិនបង្រៀនដោយខ្លួនឯង មិនឲ្យគេបង្រៀនអស់ពីរឆ្នាំ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខមានាជាសហជីវិនី ហើយមិនបង្រៀនដោយខ្លួនឯង និងមិនឲ្យគេបង្រៀនអស់ពីរឆ្នាំទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខមានាជាសហជីវិនី ហើយមិនបង្រៀនដោយខ្លួនឯង មិនឲ្យគេបង្រៀនអស់ពីរវស្សា ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៩៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ដែលហៅថា សិក្ខមានាជាសហជីវិនី សំដៅយក សិក្ខមានាជាសទ្ធិវិហារិនី (កូនសិស្ស) ។ ពាក្យថា ឲ្យឧបសម្បទា គឺបំបួសជាភិក្ខុនី ។ ពាក្យថា អស់ពីរវស្សា គឺអស់ពីរឆ្នាំ ។ ពាក្យថា មិនបង្រៀន (ខ្លួនឯង) គឺមិនបង្រៀនដោយបាលី អដ្ឋកថា សេចក្តីទូន្មានប្រៀនប្រដៅដោយខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា មិនឲ្យគេបង្រៀន គឺមិនបង្គាប់អ្នកដទៃ ។ ភិក្ខុនីគ្រាន់តែដាក់ធុរៈថា អញនឹងមិនបង្រៀនខ្លួនឯង មិនឲ្យគេបង្រៀនអស់ពីរឆ្នាំ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៩៤] ការៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ហើយស្វែងរកគ្នាមិនបាន ១ ភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីមានភ័យធំ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីធ្វើកន្លងមុនបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

គព្ភិនីវគ្គទី ៧

បឋមសហជីវិនីសិក្ខាបទ

[៣៩២] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៨ ដូច្នេះ បទថា **ន អនុគ្គណ្ហាបេយ្យ** សេចក្តីថា មិនញុំាងអ្នកដទៃឲ្យអនុគ្រោះ ដោយឧទ្ទេសជាដើមយ៉ាងនេះថា បពិត្រនាងម្ចាស់ ចូរឲ្យឧទ្ទេសជាដើមដល់ភិក្ខុនីនេះ ។

[៣៩៤] បទថា **បរិយេសិត្វា** បានដល់ ស្វែងរកភិក្ខុនីដទៃ ហើយមិនបាន ។ ជាអ្នកអាពាធខ្លួនឯង មិនអាចនឹងឲ្យឧទ្ទេសជាដើមបាន ជាអនាបត្តិដល់ភិក្ខុនីនោះ ។ ពាក្យដ៏សេស ងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានការដាក់ធុរៈជាសមុដ្ឋាន ជាអកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនាដូច្នេះឯង ។

បឋមសហជីវិនិសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

ភិក្ខុនីវគ្គទី ៧ សិក្ខាបទទី ៩

[៣៩៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនតាមបម្រើភិក្ខុនីជាបវត្តិនី (ឧបជ្ឈាយា) ដែលបំបួសខ្លួនអស់ពីរឆ្នាំ ។ ពួកភិក្ខុនីទាំងនោះល្ងង់ មិនឆ្លាស មិនស្គាល់ការគួរឬមិនគួរ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀលបន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយ មិនសមបើនឹងមិនតាមបម្រើភិក្ខុនីជាបវត្តិនីដែលបំបួសខ្លួនអស់ពីរឆ្នាំសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ ឮថាភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនតាមបម្រើភិក្ខុនីជាបវត្តិនីដែលបំបួសខ្លួនអស់ពីរឆ្នាំ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ មិនសមបើនឹងមិនបម្រើភិក្ខុនីជាបវត្តិនីដែលបំបួសខ្លួនអស់ពីរឆ្នាំទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ មិនតាមបម្រើភិក្ខុនីជាបវត្តិនី ដែលបំបួសខ្លួនអស់ពីរវស្សា ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៩៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ពាក្យថា បំបួសខ្លួន គឺឲ្យឧបសម្បទា

ដល់ខ្លួន ។ ដែលហៅថា ភិក្ខុនីជាបវត្តិនី សំដៅយក ភិក្ខុនីជាឧបជ្ឈាយា ។ ពាក្យថា អស់ពីរវស្សា គឺអស់ពីរឆ្នាំ ។ ពាក្យថា មិនតាមបម្រើ គឺមិនបម្រើដោយខ្លួនឯង ។ ភិក្ខុនីគ្រាន់តែដាក់ធុរៈថា អញនឹងមិនតាមបម្រើអស់ពីរឆ្នាំ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៩៧] ភិក្ខុនី៖ដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺឧបជ្ឈាយាល្វង់ ១ ឧបជ្ឈាយាមិនមានខ្មាស ១ ភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីធ្វើកន្លងមុនបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

គព្ភិនីវគ្គទី ៧

នានុពន្ធនសិក្ខាបទ

[៣៩៦] *គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៩ ដូច្នេះ បទថា* **ន ឧបដ្ឋហេយ្យ** *សេចក្តីថា មិនទំនុកបម្រុងដោយកិច្ចដែលគួរធ្វើនោះៗ យ៉ាងនេះ គឺដោយលម្អិត ដោយជីស្អិត ដោយឈើស្ទន់ ដោយទឹកលុបមុខ ។ ពាក្យដ៏សេស ងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។*

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ដូចបឋមបារាជិកសិក្ខាបទ ជាអកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នេះឯង ។

នានុពន្ធនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

គត្ថិនីវគ្គទី ៧ សិក្ខាបទទី ១០

[៣៩៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខាមានាជាសហជីវិនី (កូនសិស្ស) ហើយមិននាំយកទៅខ្លួនឯង មិនឲ្យគេនាំយកទៅ ។ ប្តីបានចាប់យកទៅ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀលបន្តុះបង្អាប់ថា លោកម្ចាស់ថុល្លនន្ទា មិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខមានាជាសហជីវិនី ហើយមិននាំយកទៅខ្លួនឯង មិនឲ្យគេនាំយកទៅសោះ ប្តីបានចាប់យកទៅ ប្រសិនបើភិក្ខុនីនេះចៀសចេញទៅហើយ ប្តីប្រាកដជាមិនបានចាប់យកទៅទេ ។បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយឮថា ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខមានាជាសហជីវិនី ហើយមិននាំយកទៅខ្លួនឯង មិនឲ្យគេនាំយកទៅ ប្តីបានចាប់យកទៅ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខមានាជាសហជីវិនី ហើយមិននាំយកទៅខ្លួនឯង មិនឲ្យគេនាំយកទៅ ប្តីបានចាប់យកទៅទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ

ឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខមានាជាសហជីវិនី ហើយមិននាំយកទៅ មិនឲ្យគេនាំយកទៅ ដោយហោចទៅអស់ ៥-៦ យោជន៍ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៩៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ដែលហៅថា សិក្ខមានាជាសហជីវិនី សំដៅយក សិក្ខមានាជាសទ្ធិវិហារិនី (កូនសិស្ស) ។ ពាក្យថា ឲ្យឧបសម្បទា គឺបំបួសជាភិក្ខុនី ។ ពាក្យថា មិននាំយកទៅ គឺមិននាំយកទៅខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា មិនឲ្យគេនាំយកទៅ គឺមិនបង្គាប់អ្នកដទៃ ។ ភិក្ខុនីគ្រាន់តែដាក់ធុរៈថា អញនឹងមិននាំយកទៅ មិនឲ្យអ្នកដទៃនាំយកទៅ ដោយហោចទៅសូម្បីអស់ ៥-៦ យោជន៍ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤០០] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ហើយស្វែងរកភិក្ខុនីជាគម្រប់ពីរមិនបាន ១ ភិក្ខុនីមានភ័យធំ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីធ្វើកន្លងមុនបញ្ញត្តិ ១ ។

គព្ភិនីវគ្គទី ៧ ចប់

អដ្ឋកថា

គព្ភិនីវគ្គទី ៧

ទុតិយសហជីវិនីសិក្ខាបទ

[៤៩៨] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១០ ដូច្នេះ បទថា **នេវ វូបកាសេយ្យ** បានដល់ មិននាំយកសហជីវិនីទៅ ។

បទថា **ន វូបកាសាបេយ្យ** បានដល់ មិនប្រើភិក្ខុនីដទៃថា នាងម្ចាស់ចូរនាំភិក្ខុនីនេះទៅ ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ ងាយយល់ទាំងអស់ ។

សិក្ខាបទនេះ មានការដាក់ធុរៈជាសមុដ្ឋាន ជាអកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនាដូច្នេះឯង ។

ទុតិយសហជីវិនិសិក្ខាបទ ចប់

គព្ភិនីវគ្គទី ៧ ចប់

វិនយបិដក

កុមារីភូតវគ្គទី ៨ សិក្ខាបទទី ១-២-៣

[៤០១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់កុមារីភូតា (សាមណេរី) ដែលមានអាយុមិនគ្រប់ ២០ ឆ្នាំ ។ ពួកភិក្ខុនីបួសថ្មីទាំងនោះ ជាអ្នកអត់ទ្រាំមិនបាននឹងត្រជាក់ក្តៅឃ្លានស្រេក និងសម្ផស្សរបោមមូសខ្យល់កម្តៅថ្ងៃ និងពស់តូច ពស់ធំទាំងឡាយ មានជាតិជាអ្នកមិនអត់ធន់នឹងគន្លងពាក្យដែលគេនិយាយមិនគាប់ចិត្ត មានមកមិនល្អ និងវេទនាដែលប្រជុំក្នុងសរីរកាយ កើតឡើងជាទុក្ខដ៏ក្លៀវក្លា រឹងក្រហល់ក្រហាយ មិនជាទីត្រេកអរ មិនគាប់ចិត្ត ជាទីនាំបង់នូវជីវិត ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់កុមារីភូតា ដែលមានអាយុមិនគ្រប់ ២០ ឆ្នាំសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់កុមារីភូតាដែលមានអាយុខ្វះពី ២០ ឆ្នាំ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់កុមារីភូតាដែលមានវស្សាខ្វះពី ២០ ទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះជាតិកុមារីភូតាមានវស្សាខ្វះពី ២០ ជាអ្នកមិនអត់ទ្រាំនូវត្រជាក់និងក្តៅ ។បេ។

មានជាតិជាអ្នកមិនអត់ទ្រាំនូវទុក្ខវេទនា ជាទីនាំបង់នូវជីវិត ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ ក៏ឯកុមារីកូតាមានឆ្នាំ ២០ ទើបអត់ទ្រាំនូវត្រជាក់ក្តៅ ។បេ។ មាន ជាតិជាអ្នកអត់ទ្រាំនូវទុក្ខវេទនាជាទីនាំបង់នូវជីវិតបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យឧបសម្បទាដល់កុមារីកូតាមានឆ្នាំខ្វះពី ២០ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤០២] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខា បទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ កុមារីកូតាមានឆ្នាំមិនដល់ ២០ ឈ្មោះ ថាមានឆ្នាំខ្វះពី ២០ ។ ដែលហៅថា កុមារីកូតា សំដៅយកសាមណេរី ។ ពាក្យថា ឲ្យឧបសម្បទា គឺបំបួសជាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីគិតថា អញនឹងឲ្យ ឧបសម្បទាហើយស្វែងរកគណៈក្តី អាចរិនីក្តី បាត្រក្តី ចីវរក្តី សន្មតសីមាក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ត្រូវទុក្កដខណៈចប់ញត្តិ ត្រូវទុក្កដទាំងឡាយខណៈចប់ កម្មវាចាពីរ ចប់កម្មវាចា ឧបជ្ឈាយាត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គណៈ និងអាចរិនី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៤០៣] សាមណេរីមានឆ្នាំខ្វះពី ២០ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមានឆ្នាំខ្វះពី ២០ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សាមណេរីមានឆ្នាំខ្វះពី ២០ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សាមណេរីមានឆ្នាំ ខ្វះពី ២០ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាគ្រប់ ហើយឲ្យឧបសម្បទា មិនត្រូវអាបត្តិ ។

សាមណេរីមានឆ្នាំគ្រប់ ២០ ហើយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមានឆ្នាំខ្វះពី ២០ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សាមណេរីមានឆ្នាំគ្រប់ ២០ ហើយ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សាមណេរីមានឆ្នាំគ្រប់ ២០ ហើយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាគ្រប់ហើយ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៤០៤] ការៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺសាមណេរីមានឆ្នាំខ្វះពី ២០ (តែ) ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាគ្រប់ហើយ ក៏ឲ្យឧបសម្បទា ១ សាមណេរីមានឆ្នាំគ្រប់ ២០ ហើយ ភិក្ខុនីក៏សម្គាល់ថាគ្រប់ ២០ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីធ្វើកន្លងមុនបញ្ញត្តិ ១ ។

កុមារីភូតវគ្គទី ៨ សិក្ខាបទទី ២

[៤០៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់កុមារីភូតា (សាមណេរី) មានឆ្នាំគ្រប់ ២០ ហើយ (តែ) មិនបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ ។ ភិក្ខុនីបួសថ្មីទាំងនោះនៅល្ងង់ មិនឆ្លាស មិនស្គាល់ការគួរឬមិនគួរ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនគួរបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់កុមារីភូតាដែលមានវស្សាគ្រប់ ២០ ហើយ (តែ) មិនបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់កុមារីភូតាមានឆ្នាំគ្រប់ ២០ ហើយ តែមិនបាន

សិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់កុមារីភូតាមានឆ្នាំគ្រប់ ២០ ហើយមិនបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាហើយទើបត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យៗនូវសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំដល់កុមារីភូតាដែលមានឆ្នាំ ១៨ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ឯសិក្ខាសម្មតិនោះ សង្ឃត្រូវឲ្យយ៉ាងនេះ ។ គឺកុមារី-ភូតាមានឆ្នាំ ១៨ នោះត្រូវចូលទៅរកសង្ឃធ្វើឧត្តរាសង្គឆៀងស្មាម្ខាង ហើយថ្វាយបង្គំបាទាភិក្ខុនីទាំងឡាយ ហើយអង្គុយច្រហោងផ្គងអញ្ជលីឡើងរួចនិយាយយ៉ាងនេះនឹងសង្ឃថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំមានឈ្មោះនេះជាកុមារីភូតាមានឆ្នាំ ១៨ របស់លោកម្ចាស់មានឈ្មោះនេះសូមសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំនឹងសង្ឃ ។ កុមារីភូតានោះត្រូវសូមសិក្ខាសម្មតិនោះអស់វារៈពីរដងផង ត្រូវសូមអស់វារៈបីដងផង ។ ភិក្ខុនីដែលឆ្លាសប្រតិពលត្រូវឲ្យសង្ឃជ្រាបថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កុមារីភូតានេះឈ្មោះនេះមានឆ្នាំ ១៨ របស់លោកម្ចាស់មានឈ្មោះនេះ សូមសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំនឹងសង្ឃ ។ បើសិក្ខាសម្មតិកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយសូមសង្ឃឲ្យសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំដល់កុមារីភូតាមានឈ្មោះ

នេះ មានអាយុ ១៨ ឆ្នាំ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមសង្ឃ ស្តាប់ខ្ញុំ កុមារីភូតានេះមានឈ្មោះនេះរបស់លោកម្ចាស់ឈ្មោះនេះ មានឆ្នាំ ១៨ សូមសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំនឹងសង្ឃ ។ ឥឡូវសង្ឃឲ្យ សិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំដល់កុមារីភូតាមានឆ្នាំ ១៨ មាន ឈ្មោះនេះ ។ ការឲ្យសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំដល់កុមារីភូតា មានអាយុ ១៨ មានឈ្មោះនេះ គួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់ អង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវ និយាយឡើង ។ សង្ឃបានឲ្យសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំដល់ កុមារីភូតាមានអាយុ ១៨ ឆ្នាំ មានឈ្មោះនេះហើយ ។ ការឲ្យសិក្ខាសម្មតិ នោះគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ កុមារីភូតាមានអាយុ ១៨ នោះ សង្ឃ ត្រូវបង្គាប់ថា នាងចូរថាយ៉ាងនេះ គឺពោលថា ខ្ញុំសូមសមាទាននូវបាណាតិ-បាតាវេរមណី ជាសមាទានមិនកន្លងអស់ពីរឆ្នាំ ខ្ញុំសូមសមាទាននូវអទិន្នាទា-នាវេរមណី ជាសមាទានមិនកន្លងអស់ពីរឆ្នាំ ខ្ញុំសូមសមាទាននូវអព្រហ្ម-ចរិយាវេរមណីជាសមាទានមិនកន្លងអស់ពីឆ្នាំ ខ្ញុំសូមសមាទាននូវមុសាវា-ទាវេរមណី ជាសមាទានមិនកន្លងអស់ពីរឆ្នាំ ខ្ញុំសូមសមាទាននូវសុរាមេរយ-មជ្ជប្បមាទដ្ឋានាវេរមណី ជាសមាទានមិនកន្លងអស់ពីរឆ្នាំ ខ្ញុំសូមសមាទាននូវ វិកាលភោជនាវេរមណី ជាសមាទានមិនកន្លងអស់ពីរឆ្នាំ ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ដោយបរិយាយជាច្រើន

។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យឧបសម្បទាដល់កុមារីភូតាមានឆ្នាំពេញ ២០ ហើយ មិនបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរវស្សា ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤០៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ សាមណេរីមានឆ្នាំដល់ ២០ ហើយ ឈ្មោះថា មានឆ្នាំពេញ ២០ ។ ដែលហៅថា កុមារីភូតា សំដៅយកសាមណេរី ។ ពាក្យថា អស់ពីរវស្សា គឺអស់ពីរឆ្នាំ ។ សិក្ខាដែលសង្ឃមិនបានឲ្យក្តី សិក្ខាដែលសង្ឃឲ្យហើយតែកម្រើកដាច់ក្តី របស់សាមណេរីណា សាមណេរីនោះ ឈ្មោះថា មិនបានសិក្សាសិក្ខា ។ ពាក្យថា ឲ្យឧបសម្បទា គឺបំបួសជាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីគិតថាអញនឹងឲ្យឧបសម្បទា ហើយស្វែងរកគណៈក្តី អាចរិនីក្តី បាត្រក្តី ចីវរក្តី សន្មតសីមាក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ត្រូវទុក្កដខណៈចប់ញត្តិ ។ ត្រូវទុក្កដទាំងឡាយ ខណៈចប់កម្មវាចាពីរ ចប់កម្មវាចាឧបជ្ឈាយា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គណៈ និងអាចរិនី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៤០៧] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកដោយធម៌ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌

ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៤០៨] ភិក្ខុនីដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីឲ្យឧបសម្បទាដល់កុមារីភូតាមានឆ្នាំគ្រប់ ២០ ហើយ សិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីធ្វើកន្លងមុនបញ្ញត្តិ ១ ។

កុមារីភូតវគ្គទី ៨ សិក្ខាបទទី ៣

[៤០៩] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់កុមារីភូតាមានឆ្នាំគ្រប់ ២០ ហើយ សិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងហើយ (តែ) សង្ឃមិនបានសន្មត ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបាននិយាយយ៉ាងនេះថា នែពួកសិក្ខមានា នាងទាំងឡាយចូរមក ចូរដឹងកិច្ចនេះ ចូរឲ្យរបស់នេះ ចូរនាំរបស់នេះមក យើងត្រូវការដោយរបស់នេះ នាងទាំងឡាយចូរធ្វើរបស់នេះឲ្យជាកប្បិយ ។ ភិក្ខុនីបួសថ្មីទាំងឡាយនោះបាននិយាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ យើងខ្ញុំមិនមែនជាសិក្ខមានាទេ យើងខ្ញុំជាភិក្ខុនីទេតើ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្ដីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់កុមារីភូតាមានឆ្នាំពេញ ២០ ហើយ សិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ (តែ) សង្ឃមិនបានសន្មតសោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរ

ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់កុមារីភូតា មានឆ្នាំពេញ ២០ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ (តែ) សង្ឃមិនបានសន្មត ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់កុមារីភូតាមានអាយុពេញ ២០ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ (តែ) សង្ឃមិនបានសន្មតទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនីសង្ឃ ឲ្យវុដ្ឋានសម្មតិដល់កុមារីភូតាមានឆ្នាំពេញ ២០ ហើយ សិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯវុដ្ឋានសម្មតិនោះសង្ឃត្រូវឲ្យយ៉ាងនេះ ។ គឺកុមារីភូតាមានឆ្នាំពេញ ២០ ហើយ ដែលបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយនោះ ត្រូវចូលទៅរកសង្ឃធ្វើឧត្តរាសង្គៀងស្មាម្ខាង ហើយថ្វាយបង្គំបាទាភិក្ខុនីទាំងឡាយ រួចអង្គុយច្រហោងផ្គងអញ្ជលីឡើង ហើយនិយាយយ៉ាងនេះនឹងសង្ឃថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំមានឈ្មោះនេះជាកុមារីភូតារបស់លោកម្ចាស់ឈ្មោះនេះ មានឆ្នាំពេញ ២០ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ សូមវុដ្ឋានសម្មតិនឹងសង្ឃ ។ វុដ្ឋានសម្មតិនោះត្រូវកុមារីភូតានោះសូមអស់វារៈពីរដងផង ត្រូវសូមអស់វារៈបីដងផង ។ ភិក្ខុនី

ដែលឆ្លាសប្រតិពល ត្រូវឲ្យសង្ឃដឹងថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កុមារីភូតានេះ មានឈ្មោះនេះ របស់លោកម្ចាស់ឈ្មោះនេះ មានឆ្នាំពេញ ២០ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ សូមវុដ្ឋានសម្មតិនឹងសង្ឃ ។ បើវុដ្ឋានសម្មតិកម្ម មានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ត្រូវសង្ឃឲ្យវុដ្ឋានសម្មតិដល់កុមារីភូតាមានឈ្មោះនេះ មានឆ្នាំពេញ ២០ ហើយ ដែលបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កុមារីភូតាមានឈ្មោះនេះរបស់លោកម្ចាស់ឈ្មោះនេះ មានឆ្នាំពេញ ២០ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាង អស់ពីរឆ្នាំហើយ សូមវុដ្ឋានសម្មតិនឹងសង្ឃ ។ ឥឡូវសង្ឃឲ្យវុដ្ឋានសម្មតិដល់កុមារីភូតាមានឈ្មោះនេះមានឆ្នាំពេញ ២០ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ ។ ការឲ្យវុដ្ឋានសម្មតិដល់កុមារីភូតាមានឈ្មោះនេះ មានឆ្នាំពេញ ២០ ហើយបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ គួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ សង្ឃបានឲ្យវុដ្ឋានសម្មតិដល់កុមារីភូតាមានឈ្មោះនេះ មានឆ្នាំពេញ ២០ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ ។ ការឲ្យវុដ្ឋានសម្មតិនោះគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះទើបសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ដោយបរិយាយជាច្រើន ។បេ។ ម្នាល

ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យឧបសម្បទាដល់កុមារីភូតាមានឆ្នាំពេញ ២០ ហើយ សិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ ដែលសង្ឃមិនបានសន្មត (ឲ្យ) ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤១០] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ កុមារីភូតាមានឆ្នាំដល់ ២០ ហើយ ឈ្មោះថា មានឆ្នាំពេញ ២០ ហើយ ។ ដែលហៅថា កុមារីភូតា សំដៅយកសាមណេរី ។ ពាក្យថា អស់ពីរវស្សា គឺអស់ពីរឆ្នាំ ។ ដែលហៅថា បានសិក្សាសិក្ខា គឺបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាង ។ ដែលហៅថា សង្ឃមិនបានសន្មត គឺសង្ឃមិនបានឲ្យវុដ្ឋានសម្មតិ ដោយញត្តិទុតិយកម្ម ។ ពាក្យថា ឲ្យឧបសម្បទា គឺបំបួសជាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីគិតថា អញនឹងឲ្យឧបសម្បទា ហើយស្វែងរកគណៈក្តី អាចរិនីក្តី បាត្រក្តី ចីវរក្តី សន្មតសីមាក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ត្រូវទុក្កដខណៈចប់ញត្តិ ត្រូវទុក្កដទាំងឡាយខណៈចប់កម្មវាចាពីរ ចប់កម្មវាចា ឧបជ្ឈាយាត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គណៈនិងអាចរិនី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៤១១] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិ

បាចិត្តិយៈ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៤១២] *វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)* គឺភិក្ខុនីឲ្យឧបសម្បទាដល់កុមារីភូតាមានឆ្នាំពេញ ២០ ហើយ សិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ សង្ឃសន្មតហើយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីធ្វើកន្លងមុនបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

កុមារីភូតវគ្គទី ៨

បឋម-ទុតិយ-តតិយកុមារិភូតាសិក្ខាបទ

[៨០១-៨១២] សិក្ខាបទទី ១-២-៣ នៃកុមារីភូតវគ្គ ដូចគ្នានឹងគិហិគតសិក្ខាបទទាំង ៣ នោះឯង ។ ឯមហាសិក្ខមានា ២ រូបមុនគេទាំងអស់ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា មានអាយុលើស ២០ ឆ្នាំហើយ មហាសិក្ខមានាទាំងនោះ ទោះជាស្ត្រីគ្រហស្ថ (ធ្លាប់មានប្តីហើយ) ក្តី មិនមែនស្ត្រីគ្រហស្ថក្តី សង្ឃគួរហៅថា សិក្ខមានាដូចគ្នា ក្នុងសម្មតិកម្មជាដើម មិនគួរហៅថា **គិហិគតា** ឬ **កុមារីភូតា** កិក្ខុនីសង្ឃគប្បីឲ្យសិក្ខាសម្មតិដល់ស្ត្រីគ្រហស្ថក្នុងវេលាមានអាយុ ១០ ឆ្នាំ ហើយធ្វើការឧបសម្បទាក្នុងវេលាមានអាយុ ១២ ឆ្នាំ ។ ឲ្យក្នុងវេលាមាន អាយុ ១១ ឆ្នាំ ហើយធ្វើការឧបសម្បទាក្នុងវេលាមានអាយុ ១៣ ឆ្នាំ ឲ្យសម្មតិ ក្នុងវេលាមានអាយុ ១២-១៣-១៤-១៥-១៦-១៧ ឆ្នាំ និង ១៨ ឆ្នាំ ហើយគប្បីធ្វើការឧបសម្បទា ក្នុងវេលាមានអាយុ ១៤-១៥-១៦-១៧-១៨-១៩-២០ ឆ្នាំ ។ ឯតាំងអំពីពេលមានអាយុ ១៨ ឆ្នាំ ឡើងទៅ ស្ត្រីគ្រហស្ថនេះ ទោះហៅថា **គិហិគតា** ក្តី **កុមារីភូតា** ក្តីក៏បាន ។ តែស្ត្រីដែលជាកុមារីភូតា មិនគួរហៅថា គិហិគតា គួរហៅថា កុមារីភូតាប៉ុណ្ណោះ ។ ឯមហាសិក្ខមានា ទោះហៅថា គិហិគតាក្តី ក៏មិនគួរ ។ ហៅថា កុមារីភូតាក្តី ក៏មិនគួរ ។ ទាំង ៣ នាក់ គួរហៅថា សិក្ខមានា ដោយអំណាចការឲ្យសិក្ខាសម្មតិ ។

វិនយបិដក

កុមារីភូតវគ្គទី ៨ សិក្ខាបទទី ៤-៥-៦

[៤១៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់ អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយ មានវស្សាមិនគ្រប់ ១២ ឲ្យឧបសម្បទា (ដល់ស្រីដទៃ) ។ ភិក្ខុនីជា ឧបជ្ឈាយាទាំងឡាយនោះល្ងង់ មិនឆ្លាស មិនដឹងការគួរ ឬមិនគួរ ។ ពួក សទ្ធិវិហារិនី (ក៏) ល្ងង់ មិនឆ្លាស មិនដឹងការគួរ ឬមិនគួរដែរ ។ ភិក្ខុនី ទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ក៏ពោល ទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយ មានវស្សាមិនគ្រប់ ១២ មិនគួរបើនឹងឲ្យឧបសម្បទា (ដល់ស្រីដទៃ) សោះ ។បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់ សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីទាំងឡាយមានវស្សាមិនគ្រប់ ១២ ឲ្យ ឧបសម្បទា (ដល់ស្រីដទៃ) ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមានវស្សាមិនគ្រប់ ១២ មិនសមបើនឹង ឲ្យឧបសម្បទា (ដល់ស្រីដទៃ) ទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែន នាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានវស្សាមិនគ្រប់ ១២ ហើយឲ្យឧបសម្បទា (គេ) ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិ បាចិត្តិយៈ ។

[៤១៤] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្ដីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ភិក្ខុនីមានវស្សាមិនទាន់ដល់ ១២ ឈ្មោះថា មានវស្សាមិនគ្រប់ ១២ ។ ពាក្យថា ឲ្យឧបសម្បទា គឺបំបួសជាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីគិតថាអញនឹងឲ្យឧបសម្បទា ហើយស្វែងរកគណៈក្ដី អាចរិនីក្ដី បាត្រក្ដី ចីវរក្ដី សន្មតសីមាក្ដី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ត្រូវទុក្កដខណៈចប់ញត្តិ ត្រូវទុក្កដទាំងឡាយខណៈចប់កម្មវាចាពីរ ចប់កម្មវាចា ឧបជ្ឈាយាត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គណៈ និងអាចរិនី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៤១៥] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីមានវស្សាពេញ ១២ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីធ្វើកន្លងមុនបញ្ញត្តិ ១ ។

កុមារីភូតវគ្គទី ៨ សិក្ខាបទទី ៤

[៤១៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយមានវស្សាពេញ ១២ បរិបូណ៌ហើយ (តែ) សង្ឃមិនបានសន្មត ក៏ឲ្យឧបសម្បទា (ដល់ពួកកុលធីតា) ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះល្ងង់ មិនឆ្លាស មិនដឹងការគួរឬមិនគួរ ពួកភិក្ខុនីជាសទ្ធិវិហារិនី ក៏ល្ងង់ មិនឆ្លាស មិនស្គាល់ការគួរ ឬមិនគួរ (ដូចគ្នាដែរ) ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្ដីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបន្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមានវស្សាពេញ ១២ ហើយ (តែ) សង្ឃមិនទាន់បានសន្មត

មិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាសោះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមានវស្សាពេញ ១២ ហើយ សង្ឃមិនបានសន្មតហើយឲ្យឧបសម្បទា ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមានវស្សាពេញ ១២ ហើយ តែសង្ឃមិនទាន់បានសន្មត មិនគួរនឹងឲ្យឧបសម្បទាទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយតថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃ ឲ្យវុដ្ឋាបនសម្មតិដល់ភិក្ខុនី ដែលមានវស្សាពេញ ១២ ហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯវុដ្ឋាបនសម្មតិនោះ សង្ឃត្រូវឲ្យយ៉ាងនេះ ។ គឺភិក្ខុនីដែលមានវស្សាពេញ ១២ ហើយនោះ ត្រូវចូលទៅរកសង្ឃធ្វើឧត្តរាសង្គៈឆៀងស្មាម្ខាង ហើយសំពះបាទាភិក្ខុនីដែលចាស់ៗ ហើយអង្គុយប្រហោងផ្គងអញ្ជលីឡើង ពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះសង្ឃជាម្ចាស់ខ្ញុំមានឈ្មោះនេះ ជាភិក្ខុនីមានវស្សាពេញ ១២ ហើយ សូមវុដ្ឋាបនសម្មតិនឹងសង្ឃ ។ ភិក្ខុនីនោះត្រូវសូមវុដ្ឋាបនសម្មតិនោះ អស់វារៈពីរដងផង ត្រូវសូមអស់វារៈបីដងផង ។ ភិក្ខុនីនោះសង្ឃគប្បីកំណត់ឲ្យដឹងថា ភិក្ខុនីនេះជាអ្នកឆ្លាស មានសេចក្តីអៀនខ្មាស ។ បើភិក្ខុនីនោះល្ងង់ផង មិនមានសេចក្តីខ្មាសផង សង្ឃមិនគប្បីឲ្យវុដ្ឋាបនសម្មតិទេ បើភិក្ខុនីនោះល្ងង់ (តែ) មានសេចក្តីខ្មាស សង្ឃក៏មិនគប្បីឲ្យ បើភិក្ខុនីឆ្លាស (តែ) មិនមានសេចក្តី

ខ្វាស សង្ឃក៏មិនគប្បីឲ្យ (ដែរ) បើភិក្ខុនីនោះចាស់ផង មានសេចក្ដីខ្មាស ផង សង្ឃគប្បីឲ្យបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯវុដ្ឋាបនសម្មតិនោះសង្ឃ គប្បីឲ្យយ៉ាងនេះ ។ គឺភិក្ខុនីដែលចាស់ប្រតិពល គប្បីញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្ដាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនីនេះមានឈ្មោះនេះមានវស្សា ពេញ ១២ ហើយ សូមវុដ្ឋាបនសម្មតិនឹងសង្ឃ ។ បើវុដ្ឋាបនសម្មតិកម្មនេះ មានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីឲ្យវុដ្ឋាបនសម្មតិដល់ភិក្ខុនីមាន ឈ្មោះនេះ ដែលមានវស្សាពេញ ១២ ហើយ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះ សង្ឃជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្ដាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនីនេះ មានឈ្មោះនេះ មានវស្សាពេញ ១២ ហើយ សូមវុដ្ឋាបនសម្មតិនឹងសង្ឃ ។ សង្ឃឲ្យវុដ្ឋាបនសម្មតិដល់ភិក្ខុនី ឈ្មោះនេះមានវស្សាពេញ ១២ ហើយ ។ ការឲ្យវុដ្ឋាបនសម្មតិដល់ភិក្ខុនី ឈ្មោះនេះមានវស្សាពេញ ១២ ហើយ គួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោក ម្ចាស់អង្គនោះគប្បីស្ងៀម មិនគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គ នោះគប្បីនិយាយឡើង ។ សង្ឃបានឲ្យវុដ្ឋាបនសម្មតិដល់ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ មានវស្សាពេញ ១២ ហើយ ។ ការឲ្យវុដ្ឋាបនសម្មតិនោះ គួរដល់សង្ឃ ហើយ ហេតុនោះទើបសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ ដោយ អាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោស ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ដោយបរិយាយជាច្រើន ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្ដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានវស្សា ១២ បរិបូណ៌ហើយ សង្ឃមិនបានសន្មត (ហើយឲ្យឧប-

សម្បទា) ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤១៧] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ភិក្ខុនីមានវស្សាដល់ ១២ ហើយ ឈ្មោះថាមានវស្សា ១២ បរិបូណ៌ហើយ ។ ភិក្ខុនីដែលសង្ឃមិនបានឲ្យវុដ្ឋាបនសម្មតិ ដោយញត្តិទុតិយកម្ម ឈ្មោះថាសង្ឃមិនបានសន្មត ។ ពាក្យថា ឲ្យឧបសម្បទា គឺញុំាងកុលធីតាឲ្យដល់នូវគុណពួដ៏ខាងលើ (គឺសម្រេចជាភិក្ខុនីភាព) ។ ភិក្ខុនីគិតថា អញនឹងឲ្យឧបសម្បទា ហើយស្វែងរកគណៈក្តី អាចរិនីក្តី បាត្រក្តី ចីវរក្តី សន្មតសីមាក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីត្រូវទុក្កដក្នុងខណៈចប់ញត្តិ ត្រូវទុក្កដទាំងឡាយក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាពីរ លុះចប់កម្មវាចា ព្រះឧបជ្ឈាយាត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គណៈ និងអាចរិនី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៤១៨] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៤១៩] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីមានវស្សា ១២ បរិបូណ៌ហើយ សង្ឃបានសន្មតហើយឲ្យឧបសម្បទា ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

កុមារីភូតវគ្គទី ៨ សិក្ខាបទទី ៦

[៤២០] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីចូលទៅរកភិក្ខុនីសង្ឃហើយសូមវុដ្ឋាបនសម្មតិ ។ លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុនីសង្ឃសង្កេតចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីហើយឃាត់ថា នែលោកម្ចាស់ លោកមិនគួរនឹងឲ្យឧបសម្បទានៅឡើយទេ ហើយក៏មិនបានឲ្យវុដ្ឋាបនសម្មតិ ។ ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីទទួលពាក្យថាសាធុ ។ ក៏សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីសង្ឃឲ្យវុដ្ឋាបនសម្មតិដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយដទៃ ។ ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ខ្ញុំឯងល្ងង់ទេ ខ្ញុំឯងមិនមានសេចក្តីខ្មាស (បានជា) សង្ឃឲ្យវុដ្ឋាបនសម្មតិដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយដទៃ មិនឲ្យដល់ខ្ញុំ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា លោកម្ចាស់ចណ្ឌកាលី កាលដែលសង្ឃឃាត់ថា នែនាងម្ចាស់ មិនគួរនាងឲ្យឧបសម្បទានៅឡើយទេ ដូច្នេះ ទទួលពាក្យថាសាធុហើយ មិនគួរនឹងពោលតិះដៀលជាខាងក្រោយសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីកាលដែលសង្ឃឃាត់ថា នែលោកម្ចាស់ មិនគួរនាងឲ្យឧបសម្បទានៅឡើយទេដូច្នេះ ទទួលពាក្យថាសាធុហើយ

គ្រាក្រោយត្រឡប់តិះដៀលវិញ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនី កាលសង្ឃឃាត់ថា នែនាងម្ចាស់ មិនគួរនាងឲ្យឧបសម្បទានៅឡើយទេដូច្នេះ ទទួលពាក្យថា សាធុហើយ មិនគួរបើនឹងពោលតិះដៀលជាខាងក្រោយទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ កាលដែលសង្ឃនិយាយថា នែលោកម្ចាស់ មិនគួរលោកឲ្យឧបសម្បទានៅឡើយទេដូច្នេះ ទទួលពាក្យថាសាធុហើយ គ្រាក្រោយត្រឡប់តិះដៀលវិញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤២១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ពាក្យថា នែលោកម្ចាស់ មិនគួរលោកឲ្យឧបសម្បទានៅឡើយទេ សេចក្តីថា នែលោកម្ចាស់ លោកមិនគួរញុំាងកុលធីតាឲ្យបានឧបសម្បទានៅឡើយទេ ។ ភិក្ខុនីទទួលពាក្យថា សាធុហើយ គ្រាក្រោយត្រឡប់តិះដៀលវិញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤២២] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីតិះដៀលសង្ឃដែលធ្វើព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ ព្រោះសម្អប់ ព្រោះល្ងង់ ព្រោះខ្លាចដោយប្រក្រតី ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

កុមារីភូតវគ្គទី ៨

ឩនទ្វាទសវស្ស-បរិបុណ្ណទ្វាទសវស្ស-ខីយនធម្ម សិក្ខាបទ

[៤១៣-៤២២] ពាក្យទាំងអស់ក្នុងសិក្ខាបទទី ៤-៥-៦ ងាយយល់ទាំងអស់ ។ គ្រប់សិក្ខាបទមានសមុដ្ឋាន ៣ សិក្ខាបទទី ៤ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះ ។

សិក្ខាបទទី ៥ ជាកិរិយាផង អកិរិយាផង ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះ ។

ឯពាក្យដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុកក្នុងសិក្ខាបទទី ៥ ថា **សង្ឃេន បរិច្ឆិន្ទិតព្វា** មានអត្ថថា ដែលសង្ឃគប្បីពិចារណាមើល ។

សិក្ខាបទទី ៦ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នេះ ។ តែពាក្យដែលត្រាស់ទុកក្នុងសិក្ខាបទទី ៦ ថា **បរិច្ឆិន្ទិត្វា** មានអត្ថថា ពិចារណាមើលហើយ ។

ឩនទ្វាទសវស្ស-បរិបុណ្ណទ្វាទសវស្ស-ខីយនធម្មសិក្ខាបទ

ចប់

វិនយបិដក

កុមារីភូតវគ្គទី ៨ សិក្ខាបទទី៧

[៤២៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង សិក្ខមានា ១ រូបចូលទៅរកថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីហើយសូមនូវឧបសម្បទា ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីនិយាយនឹងសិក្ខមានានោះថា នែនាងម្ចាស់ បើនាងឲ្យចីវរដល់យើង យើងនឹងឲ្យនាងម្ចាស់បានឧបសម្បទាដោយអាការយ៉ាងនេះ ហើយក៏មិនឲ្យសិក្ខមានានោះបានឧបសម្បទាសោះ ទាំងមិនធ្វើសេចក្ដីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យបានឧបសម្បទា ។ ទើបសិក្ខមានានោះប្រាប់ដំណើរនុ៎ះ ដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្ដីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបន្ទាប់ថា លោកម្ចាស់ថុល្លនន្ទាមិនគួរបើនឹងនិយាយនឹងសិក្ខមានាថា នែនាងម្ចាស់ បើនាងនឹងឲ្យចីវរដល់យើង យើងនឹងឲ្យនាងបានឧបសម្បទាដោយអាការយ៉ាងនេះដូច្នេះ ហើយមិនឲ្យសិក្ខមានានោះបានឧបសម្បទា និងមិនធ្វើសេចក្ដីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យបានឧបសម្បទាសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីនិយាយនឹងសិក្ខមានាដូច្នេះថា នែនាងម្ចាស់ បើនាងនឹងឲ្យចីវរដល់យើង យើងនឹងឲ្យនាងបានឧបសម្បទាដោយអាការយ៉ាងនេះ ហើយមិនឲ្យសិក្ខមានានោះបានឧបសម្បទា ទាំងមិនធ្វើសេចក្ដីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យបានឧបសម្បទា ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនសមបើ

នឹងនិយាយនឹងសិក្ខមានាដូច្នេះថា នែនាងម្ចាស់ បើនាងនឹងឲ្យចីវរដល់យើង យើងនឹងឲ្យនាងបានឧបសម្បទាដោយអាការយ៉ាងនេះ ហើយមិនបានឲ្យឧបសម្បទា និងមិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យបានឧបសម្បទាទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ និយាយនឹងសិក្ខមានាដូច្នេះថា នែនាងម្ចាស់ បើនាងនឹងឲ្យចីវរដល់យើង យើងនឹងឲ្យនាងបានឧបសម្បទាដោយអាការយ៉ាងនេះ ដល់គ្រាក្រោយភិក្ខុនីនោះមិនមានសេចក្តីអន្តរាយ ហើយមិនឲ្យ (សិក្ខ-មានានោះ) បានឧបសម្បទា មិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យបានឧបសម្បទា ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤២៤] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ស្រីដែលសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ ឈ្មោះថា សិក្ខមានា ។ ពាក្យថា នែនាងម្ចាស់ បើនាងនឹងឲ្យចីវរដល់យើង យើងនឹងឲ្យនាងបានឧបសម្បទាដោយអាការយ៉ាងនេះ សេចក្តីថា យើងនឹងបំបួសនាងជាភិក្ខុនីដោយអាការយ៉ាងនេះ ។ ពាក្យថា ដល់គ្រាក្រោយភិក្ខុនីនោះមិនមានសេចក្តីអន្តរាយ គឺកាលបើមិនមានសេចក្តីអន្តរាយ ។ ពាក្យថា មិនឲ្យសិក្ខមានានោះបានឧបសម្បទា គឺមិនបំបួស (សិក្ខមានានោះ) ជាភិក្ខុនីដោយខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា មិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យបានឧបសម្បទា គឺមិនបង្គាប់ភិក្ខុនីដទៃ ។ ភិក្ខុនីនោះគ្រាន់តែ

ដាក់ធុរៈថា អញនឹងមិនឲ្យបានឧបសម្បទា និងមិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤២៥] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺកាលបើមានសេចក្តីអន្តរាយ ភិក្ខុនីស្វែងរក (ភិក្ខុនីដទៃ) មិនបាន ១ ភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

កុមារីភូតវគ្គទី ៨

បឋមសិក្ខមានវុដ្ឋាបនសិក្ខាបទ

[៤២៣] ពាក្យទាំងអស់ក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ ងាយយល់ទាំងអស់ ។ សិក្ខាបទនេះ មានការដាក់ធុរៈជាសមុដ្ឋាន ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នេះឯង ។

បឋមសិក្ខមានវុដ្ឋាបនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

កុមារីភូតវគ្គទី ៨ សិក្ខាបទទី ៨

[៤២៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង សិក្ខមានា ១ រូបចូលទៅរកថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីហើយសូមឧបសម្បទា ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីនិយាយនឹងសិក្ខមានានោះថា នែនាងម្ចាស់ បើនាងនឹងតាមបម្រើយើងអស់ពីរឆ្នាំ យើងនឹងឲ្យនាងបានឧបសម្បទា ដោយអាការយ៉ាងនេះ ហើយមិនឲ្យឧបសម្បទា មិនធ្វើសេចក្ដីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យឧបសម្បទាសោះ ។ ទើបសិក្ខមានានោះប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្ដីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ថុល្លនន្ទាជាម្ចាស់មិនសមបើនឹងនិយាយនឹងសិក្ខមានាថា នែនាង បើនាងនឹងតាមបម្រើយើងអស់ពីរឆ្នាំ យើងនឹងឲ្យនាងបានឧបសម្បទាដោយអាការយ៉ាងនេះ ហើយមិនឲ្យឧបសម្បទា មិនធ្វើសេចក្ដីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យឧបសម្បទាសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីនិយាយនឹងសិក្ខាមានាថា នែនាង បើនាងនឹងតាមបម្រើយើងអស់ពីរឆ្នាំ យើងនឹងឲ្យនាងបានឧបសម្បទាដោយអាការយ៉ាងនេះ ហើយមិនឲ្យឧប-សម្បទា មិនធ្វើសេចក្ដីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យឧបសម្បទា ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំង-ឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនសមបើនឹង

និយាយនឹងសិក្ខមានាថា នែនាង បើនាងនឹងតាមបម្រើយើងអស់ពីរឆ្នាំ យើងនឹងឲ្យនាងបានឧបសម្បទាដោយអាការយ៉ាងនេះ ហើយមិនឲ្យឧបសម្បទា និងមិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យឧបសម្បទាទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ និយាយនឹងសិក្ខមានាថា នែនាងបើនាងតាមបម្រើយើងអស់ពីរឆ្នាំ យើងនឹងឲ្យនាងបានឧបសម្បទាដោយអាការយ៉ាងនេះ គ្រាក្រោយ ភិក្ខុនីនោះមិនមានសេចក្តីអន្តរាយ ហើយមិនឲ្យឧបសម្បទា មិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យឧបសម្បទា ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤២៧] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ស្រីដែលសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាង អស់ពីរឆ្នាំ ឈ្មោះថា សិក្ខមានា ។ ពាក្យថា នែនាង បើនាងនឹងតាមបម្រើយើងអស់ពីរឆ្នាំ សេចក្តីថា នាងនឹងបម្រើអស់ពីរឆ្នាំ ។ ពាក្យថា យើងនឹងឲ្យនាងបានឧបសម្បទាដោយអាការយ៉ាងនេះ សេចក្តីថា យើងនឹងបំបួសនាងជាភិក្ខុនីដោយអាការយ៉ាងនេះ ។ ពាក្យថា គ្រាក្រោយ ភិក្ខុនីនោះមិនមានសេចក្តីអន្តរាយ គឺកាលបើមិនមានសេចក្តីអន្តរាយ ។ ពាក្យថា មិនឲ្យឧបសម្បទា គឺមិនឲ្យឧបសម្បទាដោយខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា មិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យឧបសម្បទា គឺមិនបង្គាប់ភិក្ខុនីដទៃ ។ ភិក្ខុនីនោះគ្រាន់តែដាក់ធុរៈថា អញនឹងមិនឲ្យឧបសម្បទា នឹងមិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យ

ឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤២៨] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយហើយស្វែងរក (ភិក្ខុនីដទៃ) មិនបាន ១ ភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ (គ្រោះថ្នាក់) ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

កុមារីភូតវគ្គ

ទុតិយសិក្ខមាននវុដ្ឋាបនសិក្ខាបទ

[៤២៦] ពាក្យទាំងអស់ ក្នុងសិក្ខាបទទី ៨ មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។ សមុដ្ឋានជាដើម ក៏ដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទបន្ទាប់មក ដូច្នេះឯង ។

ទុតិយសិក្ខមាននវុដ្ឋាបនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

កុមារីភូតវគ្គទី ៨ សិក្ខាបទទី ៩

[៤២៩] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីឲ្យសិក្ខមានាឈ្មោះចណ្ឌកាលី ជាស្រីប្រឡូកប្រឡំដោយបុរស ប្រឡូកប្រឡំដោយក្មេងប្រុស ជាស្រីកាច ជាស្រីបណ្ដាលសេចក្ដីសោក (ដល់បុរសដទៃ) ឲ្យបានឧបសម្បទា ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្ដីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ថុល្លនន្ទាជាម្ចាស់ មិនគួរបើនឹងឲ្យចណ្ឌកាលីសិក្ខមានា ដែលប្រឡូកប្រឡំនឹងប្រុស ប្រឡូកប្រឡំនឹងក្មេងប្រុស ជាស្រីកាច ជាស្រីបណ្ដាលសេចក្ដីសោកឲ្យបានឧបសម្បទាសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយឮថា ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីឲ្យចណ្ឌកាលីសិក្ខមានា ដែលជាស្រីប្រឡូកប្រឡំដោយប្រុស ប្រឡូកប្រឡំដោយក្មេងប្រុស ជាស្រីកាច ជាស្រីបណ្ដាលសេចក្ដីសោក ឲ្យបានឧបសម្បទា ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី មិនសមបើនឹងឲ្យចណ្ឌកាលីសិក្ខមានា ដែលជាស្រី ប្រឡូកប្រឡំដោយប្រុស ប្រឡូកប្រឡំដោយក្មេងប្រុស ជាស្រីកាច ជាស្រីបណ្ដាលសេចក្ដីសោក ឲ្យបានឧបសម្បទាទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះ

ថា ភិក្ខុនីណាមួយ ញុំាងសិក្ខមានាដែលប្រឡូកប្រឡំដោយបុរស ដែលប្រឡូកប្រឡំដោយកុមារ ជាស្រីកាច ជាស្រីបណ្តាលសេចក្តីសោក ឲ្យបានឧបសម្បទា ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៣០] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ជនដែល (មានអាយុ) ដល់ ២០ ឆ្នាំហើយ ឈ្មោះថា បុរស ។ ក្មេងប្រុសដែលមិនទាន់ដល់ ២០ ឆ្នាំ ឈ្មោះថា កុមារ ។ សិក្ខមានាដែលពាក់ព័ន្ធដោយកិច្ចប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ និងកិច្ចប្រព្រឹត្តទៅក្នុងវាចាដ៏មិនសមគួរ ឈ្មោះថា ប្រឡូកប្រឡំ ។ សិក្ខមានាដែលឈ្មោះថា ជាស្រីកាច សំដៅយកស្រីដែលមានសេចក្តីក្រោធ ។ ដែលឈ្មោះថា ជាស្រីបណ្តាលសេចក្តីសោក គឺសិក្ខមានាញុំាងសេចក្តីទុក្ខឲ្យកើតឡើង គឺញុំាងសេចក្តីសោកឲ្យចូលគ្របសង្កត់ដល់ពួកជនដទៃ ។ ស្រីដែលសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ ឈ្មោះថា សិក្ខមានា ។ ពាក្យថា ឲ្យឧបសម្បទា គឺឲ្យបួសជាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីគិតថា អញនឹងឲ្យឧបសម្បទាហើយស្វែងរកគណៈក្តី អាចារិនីក្តី បាត្រក្តី ចីវរក្តី សន្មតសីមាក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីត្រូវទុក្កដខណៈចប់ញត្តិ ត្រូវទុក្កដទាំងឡាយខណៈចប់កម្មវាចាពីរ ចប់កម្មវាចា ព្រះឧបជ្ឈាយាត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គណៈ និងអាចារិនីត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៤៣១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីកាលមិនដឹងឲ្យឧបសម្បទា ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា
កុមារីភូតវគ្គទី ៨
សោកាវាសសិក្ខាបទ

[៤២៩] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៩ ដូច្នេះ បទថា **សោកាវសំ** សេចក្តីថា សិក្ខមានាណាធ្វើការសន្យាហើយ (មិនទៅតាមណាត់) ញុំាង សេចក្តីសោកឲ្យចូលទៅខាងក្នុងចិត្តរបស់ពួកបុរស ព្រោះដូច្នោះ ទើបសិក្ខ-មានានោះ ឈ្មោះថា អ្នកញុំាងប្រុសឲ្យសោយសោក ។ បំបួសសិក្ខមានា ដែលញុំាងប្រុសឲ្យសោយសោកនោះ ។ ព្រោះហេតុនោះ ទើបព្រះមានព្រះ ភាគត្រាស់ថា ដែលឈ្មោះថា ជាអ្នកញុំាងប្រុសឲ្យសោយសោក គឺញុំាង ទុក្ខឲ្យកើតដល់ប្រុសដទៃ ។

ម្យ៉ាងទៀត សិក្ខមានានេះ បើមិនបានសមាគមជាមួយបុរស រមែងចូល កាន់សេចក្តីសោកដោយខ្លួនឯង ដូចស្រីម្ចាស់ផ្ទះចូលកាន់ផ្ទះ ដូច្នោះ ។ សិក្ខមានាចូលកាន់សេចក្តីសោកណា ដោយអាការយ៉ាងនេះ សេចក្តីសោក នោះ ជាលំនៅនៃសិក្ខមានានោះ ហេតុនោះ ទើបសិក្ខមានានោះ ឈ្មោះថា មានសេចក្តីសោកជាទីនៅ ។ ដោយហេតុនោះ ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ ថា រមែងនាំសេចក្តីសោកមក ។

[៤៣១] បទថា **អជានន្តី** បានដល់ មិនដឹងថា បុគ្គលនេះជា មនុស្សដូច្នេះ ។ ពាក្យដ៏សេស ងាយយល់ទាំងអស់ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

សោកាវាសសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

កុមារីភូតវគ្គទី ៨ សិក្ខាបទទី ១០

[៤៣២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីឲ្យសិក្ខមានាដែលមាតាបិតាផង ស្វាមីផង មិនទាន់អនុញ្ញាតឲ្យឧបសម្បទា ។ មាតា បិតាផង ស្វាមីផង ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា លោកម្ចាស់ថុល្លនន្ទា មិនសមបើនឹងឲ្យសិក្ខមានា ដែលយើងមិនទាន់អនុញ្ញាត បានឧបសម្បទាសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮមាតាបិតាផង ស្វាមីផង កំពុងពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឯណាមានសេចក្ដីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា លោកម្ចាស់ថុល្លនន្ទាមិនសមបើនឹងឲ្យសិក្ខមានាដែលមាតាបិតាផង ស្វាមីផង មិនបានអនុញ្ញាត បានឧបសម្បទាសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីឲ្យសិក្ខមានាដែលមាតាបិតាផង ស្វាមីផង មិនទាន់អនុញ្ញាត បានឧបសម្បទា ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី មិនសមបើនឹងឲ្យសិក្ខមានាដែលមាតាបិតាផង ស្វាមីផង មិនបានអនុញ្ញាតបានឧបសម្បទាទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសំដែងឡើងនូវ

សិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ញ៉ាំងសិក្ខមានាដែលមាតាបិតាក្តី ស្វាមីក្តី មិនទាន់អនុញ្ញាតឲ្យឧបសម្បទា ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៣៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ជនដែលឈ្មោះថា មាតាបិតា សំដៅយកជនដែលញ៉ាំងកូនឲ្យកើត ។ បុរសណា ហួងហែងរក្សានូវស្រី បុរសនោះ ឈ្មោះថា ស្វាមី ។ ពាក្យថា មិនអនុញ្ញាត គឺមិនបានយល់ព្រម ។ ស្រីដែលសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ ឈ្មោះថា សិក្ខមានា ។ ពាក្យថា ឲ្យឧបសម្បទា គឺបំបួសជាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីគិតថា អញនឹងឲ្យឧបសម្បទា ហើយស្វែងរកគណៈក្តី អាចរិនីក្តី បាត្រក្តី ចីវរក្តី សន្មតសីមាក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីត្រូវទុក្កដខណៈចប់ញត្តិ ត្រូវទុក្កដទាំងឡាយខណៈចប់កម្មវាចាពីរ ចប់កម្មវាចាព្រះឧបជ្ឈាយា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គណៈ និងអាចរិនី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៤៣៤] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីមិនដឹងឲ្យឧបសម្បទា ១ ភិក្ខុនីឲ្យលា (មាតាបិតា និងស្វាមី) ហើយទើបឲ្យឧបសម្បទា ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា
កុមារីភូតវគ្គទី ៨
អននុញ្ញាតសិក្ខាបទ

[៤៣៣] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១០ ដូច្នេះ បទថា **អនាបុច្ឆា** ប្រែថា មិនប្រាប់ ។ ពួកភិក្ខុនីគួរប្រាប់ ២ ដង គឺក្នុងគ្រាបព្វជ្ជាម្ដង ក្នុងគ្រាឧបសម្បទាម្ដង ។ តែពួកភិក្ខុទោះប្រាប់ម្ដងក៏គួរ ។

[៤៣៤] បទថា **អជាននី** បានដល់ មិនដឹងថា មាតាជាដើម មាន ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដែលសម្គាល់មិនដដែល ៤ សមុដ្ឋាន កើតឡើងតាមវាចា ១ តាមកាយ និងវាចា ១ តាមវាចា និងចិត្ត ១ តាមកាយវាចា និងចិត្ត ១ ។ សេចក្ដីដូចម្ដេច គឺភិក្ខុនីអង្គុយក្នុងខណ្ឌសីមា ដោយកិច្ចដែលគួរធ្វើណាមួយនោះឯង ក្នុងកម្ម មានអព្ភានកម្មជាដើម ពោលថា ពួកលោកចូរហៅសិក្ខមានាមក ពួកយើងនឹងឲ្យឧបសម្បទាក្នុងខណ្ឌសីមានេះឯង ហើយបំបួស យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា កើតឡើងតាមវាចា ១ កាលភិក្ខុនីពោលតាំងអំពីទីលំនៅថា យើងនឹងឲ្យឧបសម្បទា ហើយដើរទៅកាន់ខណ្ឌសីមា ឈ្មោះថា កើតឡើងតាមកាយ និងវាចា ១ កាលភិក្ខុនីដឹងថា ជាសិក្ខាបទដែលទ្រង់បញ្ញត្តហាមទុក ធ្វើការប្រព្រឹត្តកន្លងក្នុងឋានៈទាំង ២ ឈ្មោះថា កើតឡើងតាមវាចា និងចិត្ត ១ កាយវាចា និងចិត្ត ១ ។ ជាកិរិយាផង ជាអកិរិយាផង ព្រោះមិនឲ្យសូមអនុញ្ញាតមុន ហើយឲ្យ

ឧបសម្បទា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

អននុញ្ញាតសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

កុមារីភូតវគ្គទី ៨ សិក្ខាបទទី ១១

[៤៣៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តវេឡុវ័នជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ក្បែរក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះឯង ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីឲ្យប្រជុំភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយដោយគិតថា អញនឹងឲ្យឧបសម្បទាសិក្ខមានាដូច្នេះ ដល់ឃើញខាទនីយភោជនីយាហារច្រើន (ក៏ត្រឡប់) និយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំនឹងមិនទាន់ឲ្យឧបសម្បទាសិក្ខមានានៅឡើយទេ ហើយបញ្ជូនពួកភិក្ខុជាថេរៈទៅវិញ ទើបឲ្យប្រជុំទេវទត្តភិក្ខុ កោកាលិកភិក្ខុ កដមោរកតិស្សកភិក្ខុ ខណ្ឌទេវីបុត្តភិក្ខុ និងសមុទ្ទទត្តភិក្ខុ ហើយក៏ឲ្យឧបសម្បទាសិក្ខមានា ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ថុល្លនន្ទាជាម្ចាស់ មិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខមានា ដោយឲ្យឆន្ទៈឈ្មោះបារិវាសិក (គឺដែលបរិសទ្យបានឲ្យឆន្ទៈឈ្មោះបារិវាសិក[1]) សោះ ។បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខមានាដោយឲ្យឆន្ទៈឈ្មោះបារិវាសិក ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំង-

---

១- សង្ឃឲ្យឆន្ទៈដោយខានធ្វើសង្ឃកម្ម ក្នុងពេលប្រជុំដំបូង តែបម្រុងនឹងធ្វើសង្ឃកម្មក្នុងពេលក្រោយទៀត តែអដ្ឋកថាថា ភិក្ខុទាំងឡាយប្រជុំគ្នា បម្រុងនឹងធ្វើសង្ឃកម្មអ្វីម្យ៉ាង មានភ្លៀងតាំងឡើងក្តី មានអាជ្ញាស្តេចមកបណ្តេញក្តី មានពួកមនុស្សមកគ្របសង្កត់ក្តី ពួកភិក្ខុក៏គិតថា ថ្ងៃនេះគ្មានឱកាស យើងនាំគ្នាទៅទីដទៃចុះ ហើយមិនទាន់លះបង់ឆន្ទៈ ក៏ក្រោកចេញទៅ យ៉ាងនេះហៅថា បរិសបរិវាសិយ ។ ឯយោជនាថា បរិសសិយឆន្ទទាន គឺភិក្ខុឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខមានាដោយបរិសទ្យ (គឺជំនុំសង្ឃមិនយល់ព្រម) ។

ឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខមានាដោយឲ្យធនូះឈ្មោះបារិវាសិកទេ ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខមានាដោយឲ្យធនូះឈ្មោះបារិវាសិក ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៣៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ពាក្យថា ដោយឲ្យធនូះឈ្មោះបារិវាសិក គឺបរិសទ្យក្រោកចេញទៅហើយ ។ ដែលហៅថា សិក្ខមានា សំដៅយកសាមណេរីដែលសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ ។ ពាក្យថា ឲ្យឧបសម្បទា គឺបំបួសជាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីគិតថា អញនឹងឲ្យឧបសម្បទា ហើយស្វែងរកគណៈក្តី អាចរិនីក្តី បាត្រក្តី ចីវរក្តី សន្មតសីមាក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីត្រូវទុក្កដខណៈចប់ញត្តិ ត្រូវទុក្កដទាំងឡាយខណៈចប់កម្មវាចាពីរ ចប់កម្មវាចាព្រះឧបជ្ឈាយាត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គណៈនិងអាចរិនី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៤៣៧] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺកាលបើបរិសទ្យមិនទាន់បានក្រោកចេញហើយ ភិក្ខុនីឲ្យឧបសម្បទា ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា
កុមារីភូតវគ្គទី ៨
ចារិវាសិកសិក្ខាបទ

[៤៣៥] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១១ ដូច្នេះ បទថា **បរិវាសិយឆន្ទទានេន** គឺដោយឲ្យឆន្ទៈជំទាស់ ក្នុងពាក្យថា ការឲ្យឆន្ទៈជំទាស់នោះ ការជំទាស់មាន ៤ យ៉ាង គឺជំទាស់ដោយទីប្រជុំ ១ ជំទាស់ដោយរាត្រី ១ ជំទាស់ដោយឆន្ទៈ ១ ជំទាស់ដោយអជ្ឈាស្រ័យ ១ ។

ដែលឈ្មោះថា ជំទាស់ដោយទីប្រជុំ គឺពួកភិក្ខុកំពុងប្រជុំគ្នា ដោយករណីយកិច្ចណាទីមួយ ។ គ្រានោះ ភ្លៀងធ្លាក់ក្តី ត្រូវអ្នកដទៃធ្វើការបណ្តេញក្តី ពួកអ្នកស្រុកមកចោមរោមមើលក្តី ភិក្ខុទាំងឡាយមិនទាន់លះបង់ឆន្ទៈឡើយ នាំគ្នាក្រោកទៅ ដោយអាងថា មិនមែនឱកាស ពួកយើងចូរទៅទីដទៃចុះ នេះឈ្មោះថា ជំទាស់ (ផ្អាក) ដោយទីប្រជុំ ។ ឯការជំទាស់ដោយទីប្រជុំ គួរធ្វើកម្មបាន ព្រោះភិក្ខុទាំងឡាយមិនបានលះបង់ឆន្ទៈ ក៏ពិត តែលុះដល់ពេលយប់ ពួកភិក្ខុប្រជុំគ្នាទៀត ដោយតាំងចិត្តថា ពួក យើងនឹងធ្វើកម្ម មានឧបោសថជាដើម ទើបនិមន្តភិក្ខុមួយរូប ដោយតាំងចិត្តថា នឹងស្តាប់ធម៌ ទម្រាំភិក្ខុមកជួបជុំគ្នាទាំងអស់ ។ កាលភិក្ខុនោះកំពុងសម្តែង ធម្មកថានោះឯង ថ្ងៃរះឡើង ។ បើពួកភិក្ខុអង្គុយប្រជុំគ្នាដោយតាំងចិត្តថា នឹងធ្វើចាតុទ្ទសីឧបោសថ ហើយធ្វើដោយចុះសម្រេចគ្នាថា បណ្ណរសីឧបោសថក៏បាន ។ បើអង្គុយប្រជុំគ្នាដើម្បីធ្វើបណ្ណរសីឧបោសថថ្ងៃ

១ រោច មិនមែន ថ្ងៃឧបោសថ ទោះធ្វើឧបោសថ មិនគួរ តែបើធ្វើកិច្ចដទៃ គួរ នេះឈ្មោះថា ជំទាស់ (ផ្អាក) ដោយរាត្រី ។

ពួកភិក្ខុប្រជុំគ្នាទៀត ដោយតាំងចិត្តថា នឹងធ្វើសង្ឃកម្ម មានអព្ភានជាដើមណានីមួយនោះឯង ។ ក្នុងភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុមួយរូបជាអ្នកហោរាសាស្ត្រ ពោលយ៉ាងនេះថា ថ្ងៃនេះឫក្សអាក្រក់ សូមពួកលោកកុំធ្វើកម្មនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះលះឆន្ទៈតាមពាក្យរបស់ភិក្ខុនោះហើយ នៅអង្គុយប្រជុំគ្នាយ៉ាងនោះឯង ។ ពេលនោះ ភិក្ខុអង្គដទៃមក និយាយឡើងថា ប្រយោជន៍រមែងកន្លងបុគ្គលល្ងង់ខ្លៅ ដែលជឿនូវឫក្ស និងយាម ហើយពោលថា ពួកលោកនឹងធ្វើអ្វីដោយតារាឫក្ស ។ នេះឈ្មោះថា ជំទាស់ដោយឆន្ទៈ និងជំទាស់ដោយអធ្យាស្រ័យ ។ ក្នុងការជំទាស់ បើមិននាំឆន្ទៈ និងបារិសុទ្ធិមកជាថ្មី ហើយធ្វើកម្ម រមែងមិនគួរ ។

[៤៣៦] ពីរបទថា **វុដ្ឋិតាយ បរិសាយ** សេចក្តីថា កាលទីប្រជុំលះឆន្ទៈហើយ លើក (ផ្អាក) ការប្រជុំ ដោយកាយក្តី ដោយអាការត្រឹមតែលះបង់ឆន្ទៈប៉ុណ្ណោះក្តី ។

[៤៣៧] បទថា **អនាបត្តិ អវុដ្ឋិតាយ បរិសាយ** សេចក្តីថា កាលទីប្រជុំ មិនទាន់លះបង់ឆន្ទៈ មិនទាន់លើកប្រជុំ ជាអនាបត្តិ ។ ពាក្យដ៏សេសងាយយល់ទាំងអស់ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត៣ មានវេទនា៣ ដូច្នេះឯង ។

(បារិវាសិកសិក្ខាបទ ចប់)

វិនយបិដក

កុមារីភូតវគ្គទី ៨ សិក្ខាបទទី ១២

[៤៣៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ឲ្យឧបសម្បទារាល់ឆ្នាំ ។ កន្លែងសម្រាប់ភិក្ខុនីនៅក៏មិនគ្រប់គ្រាន់ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទារាល់ឆ្នាំសោះ (ព្រោះ) កន្លែងសម្រាប់នៅមិនគ្រប់គ្រាន់ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ (ក៏) ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំង-ឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទារាល់ឆ្នាំសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទារាល់ឆ្នាំពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទារាល់ឆ្នាំទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយឲ្យឧបសម្បទារាល់ឆ្នាំ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៣៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង

សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ពាក្យថា រាល់ឆ្នាំ គឺគ្រប់ឆ្នាំ ។ ពាក្យថា ឲ្យឧបសម្បទា គឺបំបួសជាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីគិតថា អញនឹងឲ្យឧបសម្បទា ហើយស្វែងរកគណៈក្តី អាចរិនីក្តី បាត្រក្តី ចីវរក្តី សន្មតសីមាក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីត្រូវទុក្កដខណៈចប់ញត្តិ ត្រូវទុក្កដទាំងឡាយខណៈចប់កម្មវាចាពីរ ចប់កម្មវាចាព្រះឧបជ្ឈាយាត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គណៈ និង អាចរិនី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៤៤០] *វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)* គឺភិក្ខុនីឲ្យឧបសម្បទារំលងមួយឆ្នាំៗ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

កុមារីភូតវគ្គទី ៨

អនុវស្សសិក្ខាបទ

[៨៣៨] *គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១២ ដូច្នេះ ពីរបទថា* **ឧបស្សយោ ច សម្មតិ** *បានដល់ ទីស្នាក់នៅមិនគ្រប់គ្រាន់ ។ ពាក្យដ៏សេសងាយយល់ទាំងអស់ ។ សមុដ្ឋានជាដើមដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទបន្ទាប់មកនោះឯង។*

អនុវស្សសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

កុមារីភូតវគ្គទី ៨ សិក្ខាបទទី ១៣

[៤៤១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីពីរនាក់ក្នុង ១ ឆ្នាំ ។ កន្លែងជាទីនៅក៏មិនល្មមគ្រាន់ដូច្នោះទៀត ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ដូច្នោះទៀតថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីពីរនាក់ក្នុង ១ ឆ្នាំសោះ (ព្រោះថា) លំនៅមិនគ្រាន់ដូច្នោះទៀត ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនគួរបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីពីរនាក់ក្នុង ១ ឆ្នាំសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីពីរនាក់ក្នុង ១ ឆ្នាំ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីមិនសមបីនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីពីររូបក្នុង ១ ឆ្នាំទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីពីររូបក្នុង ១ ឆ្នាំ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវ

អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៤២] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ពាក្យថា ក្នុង ១ ឆ្នាំ គឺក្នុង ១ ខួប ។ ពាក្យថា ឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីពីររូប គឺបំបួសស្រីពីររូបជាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនី គិតថា អញនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីពីររូប ហើយស្វែងរកគណៈក្តី អាចរិនីក្តី បាត្រក្តី ចីវរក្តី សន្មតសីមាក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិទុក្កដខណៈចប់ញត្តិ ត្រូវទុក្កដទាំងឡាយខណៈចប់កម្មវាចាពីរ ចប់កម្មវាចាព្រះឧបជ្ឈាយា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គណៈ និងអាចរិនី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៤៤៣] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រី ១ រូបរំលងមួយឆ្នាំៗ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

កុមារីភូតវគ្គទី ៨ ចប់

អដ្ឋកថា

កុមារីភូតវគ្គទី ៨

ឯកវស្សសិក្ខាបទ

[៤៤១] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១៣ ដូច្នេះ បីបទថា **ឯកំ វស្សំ ទ្វេ** បានដល់ ឲ្យសិក្ខមានាបួស ១ ឆ្នាំពីររូប រំលង ១ ឆ្នាំ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។ សូម្បីសមុដ្ឋានជាដើម ក៏ដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទដែលពោលហើយនោះឯង ។

ឯកវស្សសិក្ខាបទ ចប់

កុមារីភូតវគ្គ ចប់

វិនយបិដក

ឆត្តុបាហនវគ្គទី ៩ សិក្ខាបទទី ១

[៤៤៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយទ្រទ្រង់ឆត្រ និងស្បែកជើង ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងទ្រទ្រង់ឆត្រនិងស្បែកជើងដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថដែលបរិភោគកាមសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនគួរបើនឹងទ្រទ្រង់ឆត្រនិងស្បែកជើងសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយទ្រទ្រង់ឆត្រនិងស្បែកជើង ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងទ្រទ្រង់ឆត្រ និងស្បែកជើងទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយទ្រទ្រង់ឆត្រ និងស្បែកជើង ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយ ដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៤៤៥] សម័យនោះឯង ភិក្ខុនី ១ រូបឈឺ ភិក្ខុនីនោះមិនបានទ្រទ្រង់ឆត្រ និងស្បែកជើង ក៏មិនសប្បាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយតថាគតអនុញ្ញាតឆត្រ និងស្បែកជើង ដល់ភិក្ខុនីឈឺ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយភិក្ខុនីទាំងឡាយបូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយមិនឈឺ ទ្រទ្រង់ឆត្រ និងស្បែកជើង ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៤៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ភិក្ខុនីណាវៀរឆត្រ និងស្បែកជើងហើយនៅតែសប្បាយ ភិក្ខុនីនោះឈ្មោះថាមិនឈឺ ។ ភិក្ខុនីណាវៀរឆត្រ និងស្បែកជើង ហើយមិនសប្បាយ ភិក្ខុនីនោះឈ្មោះថាឈឺ ។ ដែលហៅថាឆត្រ គឺឆត្រមាន ៣ យ៉ាង ឆត្រដែលពាសដោយសំពត់ស ១ ឆត្រដែលត្បាញដោយបន្ទោះឫស្សី ១ ឆត្រដែលពាសដោយស្លឹកឈើ ១ (ឆត្រទាំង ៣ នេះ) ដែលគេចងឲ្យមានរាងមូល ចងឲ្យជាប់មាំដោយឆ្អឹងឆត្រ ។ ពាក្យថា ទ្រទ្រង់ គឺភិក្ខុនីប្រើប្រាស់សូម្បីមួង (ក៏) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៤៧] ភិក្ខុនីមិនឈឺ សម្គាល់ថា មិនឈឺ ហើយទ្រទ្រង់ឆត្រ និងស្បែកជើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីមិនឈឺ មានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយទ្រទ្រង់ឆត្រ និងស្បែកជើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីមិនឈឺ សម្គាល់ថាឈឺ ហើយទ្រទ្រង់ឆត្រ និងស្បែកជើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីទ្រទ្រង់ឆត្រ មិនពាក់ស្បែកជើង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីពាក់ស្បែកជើងមិនបាំង

ឆត្រ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីឈឺ សម្គាល់ថាមិនឈឺ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីឈឺ តែមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីឈឺ សម្គាល់ថាឈឺ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៤៤៨] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីទ្រទ្រង់ឆត្រនិងស្បែកជើងក្នុងអារាម ១ ក្នុងឧបចារៈនៃអារាម ១ ភិក្ខុនីទ្រទ្រង់ក្នុងពេលមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ឆត្តុបាហនវគ្គទី ៩

ឆត្តុបាហនសិក្ខាបទ

[៤៤៦] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃឆត្តុបាហនវគ្គដូច្នេះ បទថា **សកឹបិ ធារេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស** សេចក្តីថា ក្នុងការដើរផ្លូវ ភិក្ខុនីបាំងឆត្រ និងពាក់ស្បែកជើងរហូតអស់មួយថ្ងៃ ដោយប្រយោគមួយប៉ុណ្ណោះ ក៏ត្រូវអាបត្តិត្រឹមតែ ១ ។ បើទៅដល់ទីមានកក់ជាដើម ដោះស្បែកជើង ហើយបាំងឆត្រតែម្យ៉ាង ដើរទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ បើឃើញគុម្ពឈើជាដើម បិទឆត្រ ហើយពាក់តែស្បែកជើងដើរទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដដូចគ្នា ។ បើបិទឆត្រហើយក្តី ដោះស្បែកជើងហើយក្តី ត្រឡប់បាំងឆត្រ និងពាក់ស្បែកជើងទៀត ត្រូវបាចិត្តិយៈ ។ គប្បីជ្រាបអាបត្តិច្រើន ដោយការរាប់ប្រយោគយ៉ាងនេះ ។ ពាក្យដ៏សេសងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចឯឡកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

ឆត្តុបាហនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

ចតុត្ថបាលវគ្គទី ៤ សិក្ខាបទទី ២

[៤៤៩] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំង-ឡាយមានដំណើរទៅដោយយាន ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះ-ដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនគួរបើនឹងទៅដោយយានដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថដែលបរិភោគកាមសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ បានឮមនុស្សទាំង-ឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងទៅដោយយានសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី ទាំងឡាយទៅដោយយាន ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងទៅដោយយានទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ចូរសំម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ទៅដោយយានភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៤៥០] គ្រានោះឯង ភិក្ខុនី ១ រូបឈឺមិនអាចនឹងដើរទៅដោយ

ដើរបាន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតយានដល់ភិក្ខុនីមានជំងឺ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយមិនឈឺហើយទៅដោយយាន ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៨៥១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ភិក្ខុនីដែលអាចទៅដោយជើងបានឈ្មោះថា មិនឈឺ ។ ភិក្ខុនីណាដែលមិនអាចទៅដោយជើងបាន ភិក្ខុនីនោះ ឈ្មោះថា ឈឺ ។ រ៉េះ រថ រទេះ រថទ្រង់គ្រឿង គ្រែស្នែង អង្រឹង ឈ្មោះថា យាន ។ ពាក្យថា ទៅ គឺភិក្ខុនីទៅតែម្តង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៨៥២] ភិក្ខុនីមិនឈឺ សម្គាល់ថាមិនឈឺ ហើយទៅដោយយាន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីមិនឈឺ តែសង្ស័យ ហើយទៅដោយយាន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីមិនឈឺ សម្គាល់ថាឈឺ ហើយទៅដោយយាន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីឈឺ សម្គាល់ថាមិនឈឺ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីឈឺ តែសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីឈឺ សម្គាល់ថាឈឺ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៨៥៣] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយធំ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ចតុត្ថាហារវគ្គទី ៩

យានសិក្ខាបទ

[៤៥២] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ២ ដូច្នេះ ក្នុងបទថា **យានេន យាយតិ** នេះ ក៏គប្បីជ្រាបថា ត្រូវអាបត្តិច្រើនដោយការរាប់ប្រយោគរបស់ភិក្ខុនី ដែលឡើងចុះៗ (ឡើងហើយចុះៗ ហើយឡើងរឿយៗ) ។ បទដ៏សេស មានន័យដូចពោលហើយ ក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នោះឯង ។

យានសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

ចត្ថុថាបាលវគ្គទី ៩ សិក្ខាបទទី៣

[៤៥៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតពនរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនី ១ រូបជាជីតុនរបស់ស្រីម្នាក់ ។ លំដាប់នោះឯង ស្រីនោះបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនីនោះថា បពិត្រនាងម្ចាស់ ណ្ហើយចុះសូមនាងម្ចាស់ឲ្យខ្សែក្រវាត់ចង្កេះនេះដល់ស្រីឈ្មោះឯណោះទៅ ។ ទើបភិក្ខុនីនោះគិតថា បើអញដាក់ក្នុងបាត្រហើយទៅ អញមុខជានឹងក្មេច គិតដូច្នោះហើយក៏ក្រវាត់ដើរទៅ ។ កាលបើខ្សែ (សម្រាប់ដោត) ដាច់ទៅ កម្រង (ខ្សែក្រវាត់ក៏) ជ្រុះរាត់រាយពួដ៏ផ្លូវនោះ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងពាក់ខ្សែក្រវាត់ ដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាមសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងពាក់ខ្សែក្រវាត់សោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីពាក់ខ្សែក្រវាត់ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងពាក់ខ្សែក្រវាត់ទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុ

ទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ពាក់ខ្សែក្រវាត់ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៥៥] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ របស់ណាមួយ សម្រាប់ប្រដាប់ចង្កេះ របស់នោះឈ្មោះថា ខ្សែក្រវាត់ ។ ពាក្យថា ពាក់ គឺភិក្ខុនីប្រើប្រាស់តែម្តង ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៥៦] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីពាក់ខ្សែចង្កេះព្រោះហេតុនៃអាពាធ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ចតុត្ថបាណវគ្គទី ៩

សង្ឃាណិសិក្ខាបទ

[៤៥៤] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៣ ដូច្នេះ បទថា **វិប្បកិរីសុ** គឺកម្រងកែវមណីដែលជាគ្រឿងប្រដាប់ចង្កេះធ្លាក់ចុះរាត់រាយ ។ ក្នុងសិក្ខាបទនេះ ក៏គប្បីជ្រាបថា ជាអាបត្តិច្រើន ដោយការរាប់ប្រយោគរបស់ភិក្ខុនីដែលដោះហើយប្រើប្រាស់ ។ សមុដ្ឋានជាដើមមានន័យដូចពោលហើយដូចគ្នា ។ ក្នុងសិក្ខាបទនេះ ជាអកុសលចិត្តតែម្យ៉ាង ដូច្នេះឯង ។

សង្ឃាណិសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

ចតុត្ថវាហានវគ្គទី ៩ សិក្ខាបទទី ៤

[៤៥៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី ទាំងឡាយទ្រទ្រង់គ្រឿងប្រដាប់ស្រី (គ្រហស្ថ) ។ មនុស្សទាំងឡាយ ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងប្រើប្រាស់គ្រឿងអលង្ការរបស់ស្រី ដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថដែលបរិភោគកាមសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ (ក៏) ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយ មិនគួរបើនឹងប្រើប្រាស់គ្រឿងអលង្ការរបស់ស្រីសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយប្រើប្រាស់គ្រឿងអលង្ការរបស់ស្រី ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំង-ឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងប្រើប្រាស់គ្រឿងអលង្ការរបស់ស្រីទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ប្រើប្រាស់គ្រឿងអលង្ការរបស់ស្រី ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៥៨] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ គ្រឿងប្រដាប់ក្បាល គ្រឿងប្រដាប់ក គ្រឿងប្រដាប់ដៃ គ្រឿងប្រដាប់ជើង គ្រឿងប្រដាប់ចង្កេះ ឈ្មោះថា គ្រឿងប្រដាប់របស់ស្រី (ក្នុងសិក្ខាបទនេះ) ។ ពាក្យថា ប្រើប្រាស់ គឺភិក្ខុនីពាក់សួម្បីម្តង ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៥៩] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីប្រើប្រាស់ព្រោះហេតុនៃអាពាធ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ចតុត្ថាហារវគ្គទី ៩

ឥត្ថាលង្ការសិក្ខាបទ

[៤៥៧] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៤ ដូច្នេះថា បណ្តាគ្រឿងប្រដាប់ មានគ្រឿងប្រដាប់ក្បាលជាដើម ភិក្ខុនីប្រើគ្រឿងប្រដាប់ប្រភេទណាមួយ គប្បីជ្រាបថា ត្រូវអាបត្តិជាច្រើនដោយរាប់ចំនួនវត្ថុ ដោយអំណាចនៃគ្រឿងប្រដាប់នោះៗ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យដូចពោលហើយ ក្នុងសិក្ខាបទទី ៣ នោះឯង ។

ឥត្ថាលង្ការសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

ឧត្តមាហានវគ្គទី ៩ សិក្ខាបទទី ៥

[៤៦០] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយផ្លូតទឹកដោយគ្រឿងក្រអូបនិងគ្រឿងលាប ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនគួរបើនឹងផ្លូតទឹកដោយគ្រឿងក្រអូបនិងគ្រឿងលាប ដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថជាអ្នកបរិភោគកាមសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយ មិនគួរបើនឹងផ្លូតទឹកដោយគ្រឿងក្រអូបនិងគ្រឿងលាបសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយផ្លូតទឹក ដោយគ្រឿងក្រអូបនិងគ្រឿងលាប ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយ មិនគួរបើនឹងផ្លូតទឹកដោយគ្រឿងក្រអូបនិងគ្រឿងលាបទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទ នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ផ្លូតទឹកដោយគ្រឿងក្រអូប និងគ្រឿងលាប ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៨៦១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ដែលហៅថា គ្រឿងក្រអូប សំដៅយកវត្ថុណាមួយមានក្លិនក្រអូប ។ ដែលហៅថា គ្រឿងលាប សំដៅយករបស់ណាមួយសម្រាប់លាប ។ ពាក្យថា ងូតទឹក គឺភិក្ខុនីកំពុងងូត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដក្នុងប្រយោគដែលងូត ងូតស្រេច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៨៦២] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីងូតព្រោះហេតុនៃអាពាធ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ជតុត្ថាបាណវគ្គទី ៩

គន្ធវណ្ណកសិក្ខាបទ

[៤៦០] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៥ ដូច្នេះ បទថា **គន្ធវណ្ណកេន** គឺដោយគ្រឿងក្រអូប និងគ្រឿងថៃស្បែក ។ ពាក្យដ៏សេសងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។ សមុដ្ឋានជាដើមដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទាំង ៣ ខាងដើមនោះឯង ។

គន្ធវណ្ណកសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

ចតុត្ថាហារវគ្គទី ៩ សិក្ខាបទទី ៦

[៨៦៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយផ្លូតទឹកដោយគ្រឿងអប់គ្រឿងលម្អិត ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងផ្លូតទឹកដោយគ្រឿងអប់ គ្រឿងលម្អិត ដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថជាអ្នកបរិភោគកាមសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ បានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំង-ឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងផ្លូតទឹកដោយគ្រឿងអប់គ្រឿងលម្អិតសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីផ្លូតទឹកដោយគ្រឿងអប់ គ្រឿងលម្អិត ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងផ្លូតទឹក ដោយគ្រឿងអប់គ្រឿងលម្អិតទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយផ្លូតទឹកដោយគ្រឿងអប់ គ្រឿងលម្អិត ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៦៤] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្ដីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ដែលហៅថា គ្រឿងអប់នោះ គឺគ្រឿងអប់ដែលមានក្លិនក្រអូបណាមួយ ។ ដែលហៅថា គ្រឿងលម្អិតនោះ សំដៅយកម្សៅល្អ ។ ពាក្យថា ងូតទឹក សេចក្ដីថា ភិក្ខុនីងូត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដក្នុងប្រយោគដែលងូត ងូតស្រេច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៦៥] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីងូតទឹកដោយគ្រឿងលម្អិតជាប្រក្រតីព្រោះហេតុនៃអាពាធ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ចតុត្ថាហារវគ្គទី ៩

វាសិតកសិក្ខាបទ

ពាក្យទាំងអស់ក្នុងសិក្ខាបទទី ៦ ដូចគ្នានឹងពោលហើយ ក្នុងសិក្ខាបទទី ៥ នោះឯង ។

វាសិតកសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

ចត្តុថាហានវគ្គទី ៩ សិក្ខាបទទី ៧

[៤៦៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីទាំង-ឡាយឲ្យភិក្ខុនីគក់រឺតខ្វះ ប្របាច់ខ្វះ ។ មនុស្សទាំងឡាយដើរទៅកាន់ចារិក វិហារ ឃើញហើយ ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំង-ឡាយមិនគួរបើនឹងឲ្យភិក្ខុនីគក់រឺតខ្វះ ប្របាច់ខ្វះ ដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថជា អ្នកបរិភោគកាមសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ បានឮពាក្យមនុស្សទាំងឡាយ នោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមាន សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះ បង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនគួរបើនឹងឲ្យភិក្ខុនីគក់រឺតខ្វះ ប្របាច់ខ្វះសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ឲ្យភិក្ខុនីគក់រឺតខ្វះ ប្របាច់ខ្វះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ មិនគួរបើនឹងឲ្យភិក្ខុនីគក់រឺតខ្វះ ប្របាច់ ខ្វះទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែល មិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសំដែង ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យភិក្ខុនីគក់រឺតក្តី ប្របាច់ក្តី ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៦៧] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ពាក្យថា ឲ្យភិក្ខុនី គឺឲ្យភិក្ខុនីដទៃ ។ ពាក្យថា គក់រឹតក្តី គឺភិក្ខុនីឲ្យគក់រឹត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា ប្របាច់ក្តី គឺភិក្ខុនីឲ្យគេប្របាច់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៦៨] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ចតុត្ថវគ្គទី ៩

ភិក្ខុនិឧមទ្ទាបនសិក្ខាបទ

[៤៦៧] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ ដូច្នេះ ក្នុងបទថា **ឧម្មទ្ទាបេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស** នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា ក្នុងការគក់ប្រេបាច់មិនលែងដៃ ត្រូវអាបត្តិតែមួយប៉ុណ្ណោះ ក្នុងការគក់ប្រេបាច់លែងដៃរឿយៗ ត្រូវអាបត្តិច្រើនដោយការរាប់ប្រយោគ ។ សូម្បីក្នុងការប្រេបាច់ ក៏មានន័យដូចគ្នា ។

[៤៦៨] បទថា **គិលានាយ** បានដល់ មានអាពាធ ដោយហោចសូម្បីដោយការហត់នឿយក្នុងការដើរផ្លូវ ។

បទថា **អាបទាសុ** បានដល់ ក្នុងអន្តរាយ មានរាងកាយញាប់ញ័រព្រោះខ្លាចពួកចោរជាដើម ។ ពាក្យដ៏សេស ងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។ សមុដ្ឋានជាដើមដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ៣ នោះឯង ។

ភិក្ខុនិឧមទ្ទាបនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

ចតុត្ថចាបានវគ្គទី ៩ សិក្ខាបទទី ៨-៩-១០

[៤៦៩] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ឲ្យសិក្ខមានាគក់រឹតខ្លះ ប្របាច់ខ្លះ ។បេ។ ឲ្យសាមណេរីគក់រឹតខ្លះ ប្របាច់ខ្លះ ។បេ។ ឲ្យស្រីគ្រហស្ថគក់រឹតខ្លះ ប្របាច់ខ្លះ ។ មនុស្សទាំងឡាយដើរទៅកាន់ចារិកវិហារឃើញហើយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំង-ឡាយមិនគួរបើនឹងឲ្យស្រីគ្រហស្ថគក់រឹតខ្លះ ប្របាច់ខ្លះ ដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថជាអ្នកបរិភោគកាមសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ បានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យស្រីគ្រហស្ថគក់រឹតខ្លះ ប្របាច់ខ្លះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យស្រីគ្រហស្ថគក់រឹតខ្លះ ប្របាច់ខ្លះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យស្រីគ្រហស្ថគក់រឹតខ្លះ ប្របាច់ខ្លះទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យស្រីគ្រហស្ថគក់រឹតក្តី ប្របាច់ក្តី ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៧០] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ដែលហៅថា សិក្ខមានា បានដល់ សាមណេរីដែលសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាង អស់ពីរឆ្នាំហើយ ។ ដែលហៅថា សាមណេរី បានដល់ ស្រីអ្នកបួសដែលរក្សាសិក្ខាបទ ១០ ។ ដែលហៅថា ស្រីគ្រហស្ថ សំដៅយកស្រីដែលនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ។ ពាក្យថា ឲ្យគក់រឹតក្តី សេចក្តីថា ភិក្ខុនីឲ្យគេគក់រឹត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា ឲ្យប្របាច់ក្តី សេចក្តីថា ភិក្ខុនីឲ្យគេប្របាច់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៧១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីមានហេតុនៃអាពាធ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ចតុត្ថចាបាលវគ្គទី ៩

សិក្ខមាន-សាមណេរី-គិហិនិឧដ្ឋាបនសិក្ខាបទ

[៤៦៩] ក្នុងសិក្ខាបទទាំង ៣ មានសិក្ខាបទទី ៨ ជាដើម ពាក្យថា **សិក្ខមានាយ សាមណេរិយា គិហិនិយា** នេះប៉ុណ្ណោះធ្វើឲ្យផ្សេងគ្នា ។ ពាក្យដ៏សេសដូចគ្នានឹងពាក្យដែលពោលហើយក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ នោះឯង ។

សិក្ខមាន-សាមណេរី-គិហិនិឧដ្ឋាបនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

ចតុត្ថវគ្គទី ៩ សិក្ខាបទទី ១១

[៤៧២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយ មិនបានប្រាប់ហើយអង្គុយលើអាសនៈខាងមុខភិក្ខុ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើមិនប្រាប់ហើយ អង្គុយលើអាសនៈខាងមុខភិក្ខុសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនប្រាប់ហើយអង្គុយលើអាសនៈខាងមុខភិក្ខុ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ មិនបានប្រាប់ មិនគួរបើនឹងអង្គុយលើអាសនៈខាងមុខភិក្ខុទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ មិនប្រាប់ហើយអង្គុយលើអាសនៈខាងមុខភិក្ខុ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៧៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ពាក្យថា ខាងមុខភិក្ខុ គឺខាងមុខនៃឧបសម្បន្ន ។ ពាក្យថា មិនបានប្រាប់ គឺមិនបានពិតទូល ។ ពាក្យថា អង្គុយលើអាសនៈ គឺភិក្ខុនីអង្គុយ ដោយហោចទៅសូម្បីលើផែនដី ក៏ត្រូវ

អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៧៤] ភិក្ខុដែលខ្លួនមិនបានប្រាប់ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនបានប្រាប់មែន ហើយអង្គុយលើអាសនៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុដែលខ្លួនមិនបានប្រាប់ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយអង្គុយលើអាសនៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុដែលខ្លួនមិនបានប្រាប់ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា បានប្រាប់ ហើយអង្គុយលើអាសនៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុដែលខ្លួនបានប្រាប់ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនបានប្រាប់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុដែលខ្លួនបានប្រាប់ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុដែលខ្លួនបានប្រាប់ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា បានប្រាប់ហើយមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៤៧៥] ភិក្ខុនីដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីប្រាប់ហើយ ទើបអង្គុយលើអាសនៈ ១ ភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ចតុត្ថហានវគ្គទី ៩

អនាបុច្ឆាសិក្ខាបទ

[៤៧២] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១១ ដូច្នេះ ពីរបទថា **ភិក្ខុស្ស បុរតោ** *គឺត្រង់ចំពោះមុខចំៗ ។ ពាក្យនេះ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា លោកពោលសំដៅយកឧបចារៈ (ដែលជិត គឺ ១២ ហត្ថជុំវិញ) ។ ពាក្យដ៏សេសងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។*

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ដូចកឋិនសិក្ខាបទ កើតឡើងតាមកាយ និងវាចា ១ តាមកាយវាចា និងចិត្ត ១ ជាកិរិយាផង ជាអកិរិយាផង ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

អនាបុច្ឆាសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

ចតុត្ថាបានវគ្គទី ៩ សិក្ខាបទទី ១២

[៤៧៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយ សួរបញ្ហានឹងភិក្ខុ ដែលខ្លួនមិនបានសុំឱកាសជាមុន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងសួរបញ្ហានឹងភិក្ខុ ដែលខ្លួនមិនបានសូមឱកាសសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយសួរបញ្ហានឹងភិក្ខុដែលខ្លួនមិនបានសូមឱកាស ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ មិនសមបើនឹងសួរបញ្ហានឹងភិក្ខុដែលខ្លួនមិនបានសូមឱកាសទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ សួរបញ្ហានឹងភិក្ខុដែលខ្លួនមិនបានសូមឱកាស ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៧៧] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ពាក្យថា មិនបានសូមឱកាស គឺមិនបានផ្ទៀង ។ ពាក្យថា នឹងភិក្ខុ គឺនឹងឧបសម្បន្ន ។ ពាក្យថា សួរបញ្ហា គឺភិក្ខុនីឲ្យភិក្ខុធ្វើឱកាសក្នុងព្រះសូត្រ ហើយបែរទៅសួរវិន័យក្តី អភិធម្ម

ក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីឲ្យភិក្ខុធ្វើឱកាសក្នុងវិន័យ ហើយបែរទៅសួរព្រះសូត្រក្តី អភិធម្មក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីឲ្យភិក្ខុធ្វើឱកាសក្នុងអភិធម្ម ហើយបែរទៅសួរព្រះសូត្រក្តី វិន័យក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៧៨] ភិក្ខុដែលខ្លួនមិនបានសូមឱកាស ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនបានសូមឱកាសមែន ហើយសួរបញ្ហា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុដែលខ្លួនមិនបានសូមឱកាស ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយសួរបញ្ហា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុដែលខ្លួនមិនបានសូមឱកាស តែភិក្ខុនីសម្គាល់ថាបានសូមឱកាស ហើយសួរបញ្ហា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ។ ភិក្ខុដែលខ្លួនបានសូមឱកាស តែភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនបានសូមឱកាស ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុដែលខ្លួនបានសូមឱកាស តែភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុដែលខ្លួនបានសូមឱកាស ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាបានសូមឱកាសមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៤៧៩] ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីឲ្យភិក្ខុធ្វើឱកាសហើយសួរ ១ ភិក្ខុនីឲ្យភិក្ខុធ្វើឱកាសមិនចំពោះហើយសួរក្នុងព្រះពុទ្ធវចនៈឯណាមួយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ចតុត្ថវគ្គទី ៩

បញ្ហាបុច្ឆនសិក្ខាបទ

[៤៧៦] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១២ ដូច្នេះ បទថា **អនោកាសកតំ** បានដល់ បុគ្គលដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើការសូមឱកាស យ៉ាងនេះថា ខ្ញុំសូមសួរក្នុងស្ថានឈ្មោះនោះ ។ ដោយហេតុនោះ ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា បទថា បុគ្គលដែលខ្លួនមិនទាន់បានសូមឱកាស គឺខ្លួនមិនទាន់បានប្រាប់ជាមុន ។

[៤៧៩] បទថា **អនោធិស្ស** សេចក្តីថា មិនកំណត់យ៉ាងនេះថា ខ្ញុំនឹងសួរក្នុងឋានៈឈ្មោះនោះ ពោលយ៉ាងនេះតែម្យ៉ាងថា ខ្ញុំសូមសួរក្នុងសេចក្តីដែលគួរសួរ ដែលមាននៅក្នុងលោកម្ចាស់ ។ ពាក្យដ៏សេសងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចបទសោធម្មសិក្ខាបទ កើតឡើងតាមវាចា ១ តាមវាចា និងចិត្ត ១ ជាកិរិយាផង ជាអកិរិយាផង ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

បញ្ហាបុច្ឆនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

ចតុត្ថវគ្គទី ៩ សិក្ខាបទទី ១៣

[៤៨០] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនី ១ រូបគ្មានសំពត់ចោមពុង ចូលទៅកាន់ស្រុកដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ ខ្យល់ព្យុះទាំងឡាយបក់សើយសង្ឃាដីទាំងឡាយឡើងក្នុងច្រកនោះ ។ មនុស្សទាំងឡាយ ធ្វើសំឡេងហ៊ោឡើងថា ដោះ និងពោះលោកម្ចាស់ល្អណាស់ ។ ភិក្ខុនីនោះកាលដែលមនុស្សទាំងឡាយចំអកឲ្យ (យ៉ាងនោះហើយ) ក៏មានសេចក្តីអៀនខ្មាស ទើបភិក្ខុនីនោះទៅកាន់លំនៅ ហើយប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងគ្មានសំពត់ចោមពុងហើយចូលទៅកាន់ស្រុកសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីគ្មានសំពត់ចោមពុងហើយចូលទៅកាន់ស្រុក ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងគ្មានសំពត់ចោមពុងហើយចូលទៅកាន់ស្រុកទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយគ្មានសំពត់ចោមពុងចូលទៅកាន់ស្រុក ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៨១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្ដីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ពាក្យថា គ្មានសំពត់ចោមពុង គឺលះបង់សំពត់ចោមពុង ។ សរីរប្រទេសខាងក្រោមតាំងពីដងកាំបិតចុះមក ខាងលើតាំងពីផ្ចិតឡើងទៅ សំពត់ដែលគេធ្វើដើម្បីបិទបាំងសរីរប្រទេសនោះ ហៅថា សំពត់ចោមពុង ។ ពាក្យថា ចូលទៅកាន់ស្រុក គឺភិក្ខុនីឈានកន្លងរបងស្រុកដែលមានរបង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីឈានចូលដល់ឧបចារស្រុក ដែលគ្មានរបង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៨២] ការៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីមានចីវរចោរដណ្ដើមយកទៅ ១ ភិក្ខុនីមានចីវរវិនាស ១ ភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីមិនមានសតិ ១ ភិក្ខុនីមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

ឆត្តុបាហនវគ្គទី ៩ ចប់

[៤៨៣] បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ អាបត្តិបាចិត្តិយៈទាំងឡាយ ១៦៦ ខ្ញុំបានសម្ដែងឡើងហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ក្នុងអាបត្តិបាចិត្តិយៈទាំងនោះ លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ ខ្ញុំសួរអស់វារៈជាគម្រប់ពីរដងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ ខ្ញុំសួរអស់វារៈ ជាគម្រប់បីដងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ជាអ្នកបរិសុទ្ធក្នុងអាបត្តិទាំងនេះហើយ ហេតុនោះ

ទើបលោកស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅ យ៉ាងនេះ ។

បាចិត្តិយៈ ចប់

អដ្ឋកថា

ចតុត្ថបាហានវគ្គទី ៩

អសង្កច្ចិកសិក្ខាបទ

[៤៨២] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១៣ ដូច្នេះ ពីរបទថា **បរិក្ខេបំ អតិក្កមន្តិយា** គឺកាលឈានទៅដោយជំហានដំបូង ត្រូវទុក្កដ កាលឈានទៅដោយជំហានទី ២ ត្រូវបាចិត្តិយៈ ។ សូម្បីក្នុងឧបចារៈក៏មាន ន័យដូច្នេះដូចគ្នា ។

[៤៨២] ក្នុងបទថា **អច្ឆិន្នចីវរិកាយ** ជាដើម ចីវរ គឺសំពត់ចង ដោះនោះឯង បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា ចីវរ ។

បទថា **អាបទាសុ** សេចក្តីថា សំពត់រុំស្តនមានតម្លៃច្រើន កាល ភិក្ខុនីដណ្តប់ដើរទៅ អន្តរាយនឹងកើតឡើងបាន ជាអនាបត្តិ ក្នុងអន្តរាយ ដូច្នេះ ។ ពាក្យដ៏សេសងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចឯឡកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

អសង្កច្ចិកសិក្ខាបទ ចប់

ចតុត្ថបាហានវគ្គ ៩ ចប់

សរុបចាចិត្តិយៈ

[៤៨៣] ក្នុងបទថា **ឧទ្ទិដ្ឋា ខោ អយ្យាយោ ឆសដ្ឋិសតា ចាចិត្តិយា ធម្មា** *នេះ គប្បីជ្រាបថា សិក្ខាបទ ១៨៨ សរុបរួមគ្នាទាំងអស់ គឺសិក្ខាបទក្នុង ខុទ្ទករបស់ពួកភិក្ខុនី ៩៦ សិក្ខាបទ របស់ពួកភិក្ខុ ៩២ សិក្ខាបទ ដកអំពីសិក្ខាបទ ១៨៨ នោះ ២២ សិក្ខាបទចេញ សិក្ខាបទនេះ គឺភិក្ខុនីវគ្គទាំងអស់ (ឱវាទវគ្គ) ទាំងអស់ (១០ សិក្ខាបទ) បរម្បរភោជនសិក្ខាបទ ១ អនតិរិត្តភោជនសិក្ខាបទ ១ អនតិរិត្តេនអភិហដ្ឋមបវារណាសិក្ខាបទ ១ បណីតភោជនវិញ្ញត្តិសិក្ខាបទ ១ អចេលកសិក្ខាបទ ១ ទុដ្ឋុល្លបដិច្ឆាទនសិក្ខាបទ ១ ឩនវីសតិវស្សុបសម្បាទនសិក្ខាបទ ១ សិក្ខាបទពោលអំពីការបបួលមាតុគ្រាមដើរផ្លូវឆ្ងាយ ១ រាជន្តេបុរប្បវេសនសិក្ខាបទ ១ សិក្ខាបទពោលអំពីការមិនពោលលាភិក្ខុដែលមាន ចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ១ និសីទនសិក្ខាបទ ១ វស្សិកសាដិក ១ នៅសល់ ១៦៦ សិក្ខាបទ គឺខ្ញុំលើកឡើងសម្តែងហើយ តាមគន្លងនៃបាតិមោក្ខុទ្ទេស ។ ព្រោះហេតុនោះ ទើបព្រះធម្មសង្គីតិកាចារ្យពោលថា* **ឧទ្ទិដ្ឋា ខោ អយ្យាយោ ឆសដ្ឋិសតា ចាចិត្តិយា ធម្មា ។បេ។ ឯវមេតំ ធារយាមិ** *ដូច្នេះ ។*

វិនិច្ឆ័យសមុដ្ឋានជាដើមដោយសង្ខេប

ក្នុងខុទ្ទកវណ្ណនាធិការនេះ មានវិនិច្ឆ័យសមុដ្ឋានដោយសង្ខេបដូចតទៅនេះថា សិក្ខាបទចំនួន ១០ គឺគិរគ្គសមជ្ជសិក្ខាបទ ១ ចិត្តាគារសិក្ខាបទ ១ សង្ឃាណិសិក្ខាបទ ១ ឥត្ថាលង្ការសិក្ខាបទ ១ គន្ធវណ្ណកសិក្ខាបទ ១ វាសិតកបិញ្ញាកសិក្ខាបទ ១ ការប្រើភិក្ខុនីជាដើមគក់ប្រេបាច់ ៤ សិក្ខាបទ ជាអចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ។

ក្នុងសិក្ខាបទទាំង ១០ នេះ មានអធិប្បាយដូចតទៅនេះថា សិក្ខាបទទាំងនេះ ឈ្មោះថា ជាអចិត្តកៈ ព្រោះសូម្បីវៀរចាកចិត្តក៏ត្រូវ តែកាលមានចិត្ត ជាលោកវជ្ជៈ ព្រោះគប្បីត្រូវដោយអកុសលចិត្តប៉ុណ្ណោះ សិក្ខាបទដ៏សេស ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈទាំងអស់ ។

សិក្ខាបទ ១៩ គឺចោរីវុដ្ឋាបនសិក្ខាបទ ១ គាមន្តរអាពាមសិក្ខាបទ ១ ក្នុងគព្ភិនីវគ្គ ៧ សិក្ខាបទខាងដើម ក្នុងកុមារីភូតវគ្គ ៥ សិក្ខាបទខាងដើម បុរិសសំសដ្ឋសិក្ខាបទ ១ បារិវាសិយឆន្ទទានសិក្ខាបទ ១ អនុវស្សវុដ្ឋាបនសិក្ខាបទ ១ ឯកន្តរិកវុដ្ឋាបនសិក្ខាបទ ១ ជាសចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ សិក្ខាបទដ៏សេស ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈទាំងអស់ ដូច្នេះ ។

បាចិត្តិយកណ្ឌ ក្នុងភិក្ខុនីវិភង្គ ចប់

វិនយបិដក

បាដិទេសនីយកណ្ឌ

បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ អាបត្តិទាំងឡាយ ឈ្មោះបាដិទេសនីយ ៨ នេះ មកកាន់ឧទ្ទេស ។

[៤៨៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយសូមទឹកដោះរាវឆាន់ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងសូមទឹកដោះរាវឆាន់សោះ អ្នកណាមិនគាប់ចិត្តនឹងវត្ថុដែលសម្បូរ អ្នកណាមិនគាប់ចិត្តនឹងវត្ថុដែលឆ្ងាញ់ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយ មិនសមបើនឹងសូមទឹកដោះរាវឆាន់សោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីទាំងឡាយសូមទឹកដោះរាវឆាន់ ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងសូមទឹកដោះរាវឆាន់ទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ សូម

ទឹកដោះរាវឆ្នាំ ភិក្ខុនីនោះត្រូវសំដែងចំពោះអាបត្តិនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគតិះដៀលហើយ មិនជាទីសប្បាយ ឈ្មោះបាដិទេសនីយ ខ្ញុំសូមសំដែងចំពោះនូវអាបត្តិនោះ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគបញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៤៨៥] សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយមានជំងឺ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ជាអ្នកសួរជំងឺបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយដែលឈឺថា នៃលោកម្ចាស់ លោកអាចអត់ទ្រាំសេចក្តីទុក្ខបានឬទេ លោកអាចញុំាងឥរិយាបថឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឬទេ ។ ភិក្ខុនីដែលឈឺទាំងឡាយនោះនិយាយថា នៃលោកម្ចាស់ ពីដើមយើងទាំងឡាយសូមទឹកដោះរាវឆ្នាំបាន ហេតុនោះយើងមានសេចក្តីសប្បាយ តែថា ឥឡូវនេះ យើងទាំងឡាយរង្កៀសថា ការសូមនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ដូច្នេះ ទើបមិនហ៊ានសូម ហេតុនោះ ទើបយើងទាំងឡាយមិនមានសេចក្តីសប្បាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនីឈឺសូមទឹកដោះរាវឆ្នាំបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយមិនឈឺ សូមទឹកដោះរាវឆ្នាំ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវសំដែងចំពោះអាបត្តិនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគតិះដៀលហើយ មិនជាទីសប្បាយ ឈ្មោះបាដិទេសនីយ ខ្ញុំសូមសំដែងចំពោះនូវអាបត្តិនោះ ។

[៤៨៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ភិក្ខុនីណាលះបង់ទឹកដោះរាវហើយបានសេចក្តីសប្បាយ ភិក្ខុនីនោះឈ្មោះថា មិនឈឺ ។ ភិក្ខុនីណា លះបង់ទឹកដោះរាវហើយ មិនមានសេចក្តីសប្បាយ ភិក្ខុនីនោះឈ្មោះថា ឈឺ ។ ដែលហៅថា ទឹកដោះរាវ គឺទឹកដោះរាវរបស់គោក្តី ទឹកដោះរាវរបស់ពពែក្តី ទឹកដោះរាវរបស់ក្របីក្តី សាច់ពួកសត្វណាគួរ ទឹកដោះរាវរបស់សត្វពួកនោះក៏គួរដែរ ។ ភិក្ខុនីមិនឈឺ សូមប្រយោជន៍ដើម្បីខ្លួន ត្រូវទុក្កដក្នុងប្រយោគដែលសូម ភិក្ខុនីទទួលដោយគិតថា អញនឹងឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដក្នុងខណៈដែលបានមក ។ ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយគ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។

[៤៨៧] ខ្លួនមិនឈឺ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនឈឺ ហើយសូមទឹកដោះរាវឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយ ។ ខ្លួនមិនឈឺ (តែ) ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយសូមទឹកដោះរាវឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយ ។ ខ្លួនមិនឈឺ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាឈឺ ហើយសូមទឹកដោះរាវឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយ ។ ខ្លួនឈឺ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនឈឺ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ខ្លួនឈឺ (តែ) ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ខ្លួនឈឺ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាឈឺ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៤៨៨] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៩ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីឈឺសូម (គេបានមក) ហើយត្រឡប់ជាមិនឈឺឆាន់

១ ភិក្ខុនីឆាន់របស់សល់អំពីភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីបានពីសំណាក់ពួកញាតិ ១ អំពីសំណាក់ពួកជនបវារណា ១ ភិក្ខុនីសូមដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ១ ភិក្ខុនីបានមកដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៨៩] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយសូមប្រេងឆាន់ ។ សេចក្ដីបង្រួញ ។ សូមទឹកឃ្មុំឆាន់ ។ សូមស្ករអំពៅឆាន់ ។ សូមត្រីឆាន់ ។ សូមសាច់ឆាន់ ។ សូមទឹកដោះស្រស់ឆាន់ ។ សូមទឹកដោះជូរឆាន់ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងសូមទឹកដោះជូរឆាន់សោះ អ្នកណាដែលមិនគាប់ចិត្តនឹងរបស់សម្បូរ អ្នកណាដែលមិនចូលចិត្តនឹងរបស់ឆ្ងាញ់ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានសេចក្ដីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបង្អាប់ថា ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងសូមទឹកដោះជូរឆាន់សោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយសូមទឹកដោះជូរឆាន់ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងសូមទឹកដោះជូរឆាន់ទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុ

ទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្ដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយសូមទឹកដោះជូរឆាន់ ភិក្ខុនីនោះត្រូវសម្ដែងចំពោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគតិះដៀលហើយ មិនជាទីសប្បាយឈ្មោះថា បាដិទេសនីយ ខ្ញុំសូមសម្ដែងចំពោះនូវអាបត្តិនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយយ៉ាងនេះ ។

[៤៩០] សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយមានជំងឺ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយជាអ្នកសួរជំងឺ បាននិយាយពាក្យនេះ នឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយដែលឈឺថា នែលោកម្ចាស់ លោកអាចអត់ធន់ទុក្ខបានទេ អាចញុំាងឥរិយាបថឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឬទេ ។ ភិក្ខុនីឈឺទាំងឡាយនោះនិយាយថា នែលោកម្ចាស់ ពីដើមយើងទាំងឡាយសូមទឹកដោះជូរឆាន់បាន ហេតុនោះយើងទាំងឡាយក៏សប្បាយតែឥឡូវនេះ យើងទាំងឡាយរង្កៀសថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ហាមហើយ (បានជា) មិនសូម ហេតុនោះ ទើបយើងទាំងឡាយមិនសប្បាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនីឈឺសូមទឹកដោះជូរឆាន់បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្ដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ មិនឈឺសូមទឹកដោះជូរឆាន់ ភិក្ខុនីនោះត្រូវសម្ដែងចំពោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគតិះដៀលហើយ មិនជាទីសប្បាយឈ្មោះបាដិទេសនីយ ខ្ញុំសូមសម្ដែងចំពោះនូវអាបត្តិនោះ ។

[៤៩១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្ដីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ភិក្ខុនីណាវៀរទឹកដោះជូរបានសេចក្ដីសប្បាយ ភិក្ខុនីនោះឈ្មោះថា មិនឈឺ ។ ភិក្ខុនីណាមួយវៀរទឹកដោះជូរ មិនមានសេចក្ដីសប្បាយ ភិក្ខុនីនោះឈ្មោះថា ឈឺ ។ ដែលហៅថា ប្រេង គឺប្រេងគ្រាប់ល្ង ប្រេងគ្រាប់ស្ពៃ ប្រេងគ្រាប់ស្រគំ ប្រេងគ្រាប់ល្ហុងខ្វង ប្រេង ដែលចម្រាញ់ពីខ្លាញ់ ។ ដែលហៅថា ទឹកឃ្មុំ គឺទឹកផ្អែមដែលឃ្មុំធ្វើ ។ ដែលហៅថា ស្ករអំពៅ គឺស្ករកើតពីអំពៅ ។ ដែលហៅថា ត្រីសំដៅយក សត្វទឹក ។ ដែលហៅថា សាច់ គឺសាច់ពួកសត្វណាគួរ (សង្គ្រោះយក) សាច់ពួកសត្វនោះឯង ។ ដែលហៅថា ទឹកដោះស្រស់ គឺទឹកដោះស្រស់របស់គោក្ដី ទឹកដោះស្រស់របស់ពពែក្ដី ទឹកដោះស្រស់របស់ក្របីក្ដី សាច់របស់ពួកសត្វណាគួរ ទឹកដោះស្រស់របស់សត្វអំបាលនោះក៏គួរដែរ ។ ដែលហៅថា ទឹកដោះជូរ គឺទឹកដោះជូររបស់សត្វអំបាលនោះឯង ។ ភិក្ខុនីមិនឈឺ សូមប្រយោជន៍ដើម្បីខ្លួន ត្រូវទុក្កដក្នុងប្រយោគដែលសូម ភិក្ខុនីទទួលដោយគិតថា អញនឹងបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដក្នុងខណៈដែលបានមក ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយគ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ។

[៤៩២] ភិក្ខុនីមិនឈឺ សម្គាល់ថា មិនឈឺ ហើយសូមទឹកដោះជូរឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយ ។ ភិក្ខុនីមិនឈឺ តែមានសេចក្ដីសង្ស័យ ហើយសូមទឹកដោះជូរឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយ ។ ភិក្ខុនីមិនឈឺ សម្គាល់ថា ឈឺ ហើយសូមទឹកដោះជូរឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយ ។ ភិក្ខុនីឈឺ

សម្គាល់ថាមិនឈឺ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីឈឺ តែមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីឈឺ សម្គាល់ថាឈឺ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៤៩៣] ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៩ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីឈឺសូម (គេបានមក) ហើយជាឆាន់ ១ ភិក្ខុនីឆាន់របស់សល់អំពីភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីបានពីសំណាក់ពួកញាតិ ១ អំពីសំណាក់ពួកជនបវារណា ១ ភិក្ខុនីសូមដើម្បីប្រយោជន៍ជនដទៃ ១ ភិក្ខុនីបានដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៩៤] បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ អាបត្តិទាំងឡាយឈ្មោះបាដិទេសនីយ ៨ ខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរលោកម្ចាស់ទាំងឡាយក្នុងអាបត្តិទាំងនោះ លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ ខ្ញុំសួរអស់វារៈជាគម្រប់ពីរដងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ ខ្ញុំសួរអស់វារៈជាគម្រប់បីដងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ លោកម្ចាស់ទាំងឡាយបរិសុទ្ធក្នុងអាបត្តិទាំងនេះហើយ ហេតុនោះបានជាស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

បាដិទេសនីយ ចប់

អដ្ឋកថា

បាដិទេសនីយកណ្ឌ

ធម៌ ៤ ឯណា ឈ្មោះបាដិទេសនីយ ដែលឡើងកាន់សង្គហៈ ត្រឹមតែដោយសង្ខេប បន្ទាប់អំពីលំដាប់ពួកបាចិត្តិយៈមក ធម្មវណ្ណនាទាំងនោះ សម្តែងដោយសង្ខេបប៉ុណ្ណោះ មានការប្រព្រឹត្តទៅ ដូច្នេះ ។

ឯបណីតភោជន មានសប្បិ និងប្រេងជាដើមណា ដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សម្តែងទុកហើយ ក្នុងបាលីនៃបាដិទេសនីយទាំងឡាយនេះ កាលពួកភិក្ខុនីហាមាត់សូមបណីតភោជន ៥ យ៉ាង មានសប្បិ និងតេលៈជាដើមនោះ ឯងមកឆាន់ ជាបាដិទេសនីយ ។ តែក្នុងសប្បិជាដើមក្រៅព្រះបាលីគ្រប់ៗ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងបាដិទេសនីយទាំងនេះងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។ បាដិទេសនីយទាំង ៨ សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៤ កើតឡើងតាមកាយ ១ វាចា ១ តាមកាយ និងវាចា ១ តាមកាយវាចា និងចិត្ត ១ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នេះឯង ។

បាដិទេសនីយវណ្ណនា ចប់

វិនយបិដក

សេក្ខិយកណ្ឌ

បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ អាបត្តិទាំងឡាយ ឈ្មោះសេក្ខិយៈអំបាល
នេះ តែងមកកាន់ឧទ្ទេស ។

[៤៩៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី
ទាំងឡាយស្លៀករយីករយាក (ស្ពុយ) មុខខ្វះ (ស្ពុយ) ក្រោយខ្វះ ។
មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិន
សមបើនឹងស្លៀករយីករយាក (ស្ពុយ) មុខខ្វះ (ស្ពុយ) ក្រោយខ្វះដូច
ជាពួកស្រីគ្រហស្ថបរិភោគកាមសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ បានឮមនុស្សទាំង-
ឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ
ណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ពោលទោសតិះ-
ដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយ មិនគួរបើនឹងស្លៀករយីក
រយាក (ស្ពុយ) មុខខ្វះ (ស្ពុយ) ក្រោយខ្វះសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយស្លៀករយីក
រយាក (ស្ពុយ) មុខខ្វះ (ស្ពុយ) ក្រោយខ្វះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំង-
ឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះ
ភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនគួរបើ
នឹង ស្លៀកស្ពុយមុខខ្វះ ស្ពុយក្រោយខ្វះទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ

មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងស្លៀកឲ្យជាបរិមណ្ឌល ។

[៤៩៦] ភិក្ខុនីត្រូវស្លៀកឲ្យជាបរិមណ្ឌល គឺបិទបាំងមណ្ឌលផ្ចិត មណ្ឌលជង្គង់ ។ ភិក្ខុនីណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយស្លៀកស្ពាយមុខ ឬស្ពាយក្រោយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៤៩៧] ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីមិនក្លែង ១ ភិក្ខុនីមិនមានសតិ ១ ភិក្ខុនីមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។ សេចក្តីសង្ខេប ។

[៤៩៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំង-ឡាយបន្ទោបង់ឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ស្តោះទឹកមាត់ខ្លះ ក្នុងទឹក ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងធ្វើឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ទឹកមាត់ខ្លះក្នុងទឹក ដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថបរិភោគកាមសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ បានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងធ្វើឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ទឹកមាត់ខ្លះ

ក្នុងទឹកសោះ ។ ទើបភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។បេ។ ត្រាស់សួរចំពោះភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ ឮថា ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយធ្វើឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ទឹកមាត់ខ្លះ ក្នុងទឹក ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងធ្វើឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ទឹកមាត់ខ្លះ ក្នុងទឹកទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនធ្វើឧច្ចារៈក្តី បស្សាវៈក្តី ទឹកមាត់ក្តី ក្នុងទឹក ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៤៩៩] សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយឈឺ ក៏រង្កៀស (មិនហ៊ាន) ធ្វើឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ទឹកមាត់ខ្លះក្នុងទឹក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមានបន្ទូលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនីឈឺ ធ្វើឧច្ចារៈក្តី បស្សាវៈក្តី ទឹកមាត់ក្តីក្នុងទឹកបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញមិនឈឺ នឹងមិនធ្វើឧច្ចារៈក្តី បស្សាវៈក្តី ទឹកមាត់ក្តី ក្នុងទឹក ។

[៥០០] ភិក្ខុនីមិនឈឺ មិនត្រូវធ្វើឧច្ចារៈក្តី បស្សាវៈក្តី ទឹកមាត់ក្តី ក្នុងទឹកឡើយ ភិក្ខុនីណាមិនឈឺ អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយធ្វើឧច្ចារៈក្តី បស្សាវៈក្តី ទឹកមាត់ក្តីក្នុងទឹក ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៥០១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១០ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីមិនក្លែង ១ ភិក្ខុនីមិនមានសតិ ១ ភិក្ខុនីមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីធ្វើឧច្ចារៈ (ជាដើម) លើគោកហើយហូរហៀរទៅរកទឹក ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីមានចិត្តរវើរវាយ ១ ភិក្ខុនីមានវេទនាគ្របសង្កត់ ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៥០២] បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយឈ្មោះសេក្ខិយៈ ខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរលោកម្ចាស់ទាំងឡាយក្នុងធម៌ទាំងនោះ លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ ខ្ញុំសូមសួរអស់វារៈជាគម្រប់ពីរដងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ ខ្ញុំសូមសួរអស់វារៈជាគម្រប់បីដងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ លោកម្ចាស់ទាំង-ឡាយបរិសុទ្ធក្នុងធម៌ទាំងនេះហើយ ហេតុនោះបានជាស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

សេក្ខិយៈ ចប់

អធិករណសមថៈ ទីបំផុត

[៥០៣] បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ធម៌សម្រាប់រម្ងាប់នូវអធិករណ៍ទាំងឡាយ ៧ នេះឯង តែងមកកាន់ឧទ្ទេស ។ សង្ឃត្រូវឲ្យសម្មុខាវិន័យ ឲ្យសតិវិន័យ ឲ្យអមូឡ្ហវិន័យ សង្ឃត្រូវធ្វើបដិញ្ញាតករណៈ ត្រូវធ្វើយេភុយ្យសិកា ត្រូវធ្វើតស្សបាបិយសិកា ត្រូវធ្វើតិណវត្ថារក[1] ដើម្បីរម្ងាប់ គឺផ្សះផ្សានូវអធិករណ៍ទាំងឡាយដែលកើតឡើងហើយៗ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយធម៌ទាំងឡាយឈ្មោះអធិករណសមថៈទាំង ៧ ខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរលោកម្ចាស់ទាំងឡាយក្នុងធម៌ទាំងនោះ លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ ខ្ញុំសួរអស់វារៈជាគម្រប់ពីរដងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ ខ្ញុំសួរអស់វារៈជាគម្រប់បីដងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ លោកម្ចាស់ទាំងឡាយបរិសុទ្ធក្នុងធម៌ទាំងនេះហើយ ហេតុនោះបានជាស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

អធិករណសមថៈ ចប់

[៥០៤] បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ និទានខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ អាបត្តិបារាជិក ៨ ខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ អាបត្តិសង្ឃាទិសេស ១៧ ខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ អាបត្តិនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ៣០ ខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ១៦៦ ខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ អាបត្តិបាដិទេសនីយ ៨ ខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ ធម៌ឈ្មោះសេក្ខិយៈទាំងឡាយ ខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ

១- មានសេចក្តីអធិប្បាយពិស្តារក្នុងមហាវិភង្គចតុត្ថភាគរួចហើយ ។

ធម៌ឈ្មោះអធិករណសមថៈ ៧ ខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ ។ ពាក្យរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះមកហើយកាន់សុត្តៈ រាប់បញ្ចូលហើយក្នុងសុត្តៈ មកកាន់ឧទ្ទេសរាល់កន្លះខែ ។ គួរលោកម្ចាស់ទាំងឡាយគ្រប់អង្គព្រមព្រៀងគ្នា ស្រុះស្រួលគ្នា កុំទាស់ទែងគ្នា សិក្សាក្នុងពុទ្ធវចនៈនោះចុះ ។

ភិក្ខុនីវិភង្គ ចប់

អដ្ឋកថា

គាថាសរុបសេក្ខិយាធិករណៈ

ធម៌ ៧៥ ឈ្មោះថា សេក្ខិយៈទាំងឡាយណាដែលព្រះធម្មសង្គាហកាចារ្យទាំងឡាយបានលើកឡើងសម្តែងទុក ធម៌ទាំងឡាយណាឈ្មោះសត្តាធិករណៈដែលលើកឡើងសម្តែងទុក បន្ទាប់អំពីលំដាប់សេក្ខិយៈទាំងនោះមក អត្ថវិនិច្ឆ័យធម៌ គឺសេក្ខិយៈ និងអធិករណៈទាំងនោះឯណា ដែលខ្ញុំបានពោលទុក ក្នុងមហាវិភង្គ ក្នុងភិក្ខុនីវិភង្គ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយក៏ពោលអត្ថវិនិច្ឆ័យនោះទុកដូច្នោះដូចគ្នា ព្រោះដូច្នោះ ទើបខ្ញុំមិនពោលអត្ថវណ្ណនាធម៌ទាំងនោះទុកដាច់ដោយឡែកទៀត ដែលពិតនោះ កិរិយាពណ៌នាអត្ថដែលខ្ញុំបានពោលទុកក្នុងមហាវិភង្គនោះ ឈ្មោះថា បានពោលហើយ ក្នុងភិក្ខុនីវិភង្គនេះដូចគ្នាដូច្នេះ ។

ភិក្ខុនីវិភង្គវណ្ណនា ក្នុងអដ្ឋកថា ព្រះវិន័យ
ឈ្មោះ សមន្តបាសាទិកា ចប់

ឧទ្ទេសជនគាថារបស់អាចារ្យអ្នករចនា

វិភង្គវណ្ណនានៃឧកគោបាតិមោក្ខ ដែលព្រះជិនស្រីត្រាស់ទុកនេះ ចប់ហើយ ដោយមិនមានអន្តរាយ យ៉ាងណា សូមសត្វទាំងឡាយគ្រប់ពួកក្រុមបានសម្រេចមគ្គ ដែលលះបង់នូវអាសវៈទាំងពួង ហើយជួបនូវនិរោធដោយមិនមានអន្តរាយដូច្នោះហោង ។

ក្បាលទី ៤
វិន័យបិដក មហាវិភង្គ
បាលីប្រែ -៤

សន្ទឹកចង្អុលប្រាប់មាតិកា

មាតិកា លេខទំព័រ

វិនយបិដក

សុរាបានវគ្គ សិក្ខាបទទី ១ .... ២

អដ្ឋកថា

សុរាបានសិក្ខាបទ ៨

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ២ ... . ១១

អដ្ឋកថា

អង្គុលិបតោទកសិក្ខាបទ ១៤

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៣ ... . ១៥

អដ្ឋកថា

ហស្សធម្មសិក្ខាបទ ១៨

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៤ ... . ២០

អដ្ឋកថា

អនាទរិយសិក្ខាបទ ២៣

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៥ ... . ២៥

អដ្ឋកថា

កឹសាបនសិក្ខាបទ ២៨

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៦ ... . ២៩

អដ្ឋកថា

ជោតិសមាទហនសិក្ខាបទ ៣៣

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៧ ... . ៣៥

អដ្ឋកថា

ន្ហានសិក្ខាបទ ៤៣

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៨ ... . ៤៤

អដ្ឋកថា

ទុព្វណ្ណករណសិក្ខាបទ ៤៧

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៩ ... . ៤៩

អដ្ឋកថា

វិកប្បនសិក្ខាបទ ៥២

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១០ ... . ៥៣

អដ្ឋកថា

ចីវរាបនិធានសិក្ខាបទ ៥៧

វិនយបិដក

សប្បាណកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១ ... . ៥៨

អដ្ឋកថា

សញ្ចិច្ចបាណសិក្ខាបទ ៦០

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ២ ... . ៦២

អដ្ឋកថា

សប្បាណកសិក្ខាបទ ៦៤

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៣ ... . ៦៦

អដ្ឋកថា

ឧក្កោដនសិក្ខាបទ ៦៩

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៤ ... . ៧១

អដ្ឋកថា

ទុដ្ឋុល្លសិក្ខាបទ ៧៥

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៥ ... . ៧៧

អដ្ឋកថា

ឩនវីសតិវស្សសិក្ខាបទ ៨២

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៦ ... . ៨៧

អដ្ឋកថា

ថេយ្យសត្ថសិក្ខាបទ ៩០

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៧ ... . ៩១

អដ្ឋកថា

សំវិធានសិក្ខាបទ ៩៤

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៨ ... . ៩៥

អដ្ឋកថា

អរិដ្ឋសិក្ខាបទ ១០៥

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៩ ... . ១០៩

អដ្ឋកថា

ឧក្ខិតសម្ភោគសិក្ខាបទ ១១៣

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១០ ... . ១១៥

អដ្ឋកថា

កណ្ឌកសិក្ខាបទ ១២៦

វិនយបិដក

សហធម្មិកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១ .... ១២៨

អដ្ឋកថា

សហធម្មិកសិក្ខាបទ ១៣២

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ២ ... . ១៣៣

អដ្ឋកថា

វិលេខណសិក្ខាបទ ១៣៧

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៣ ... . ១៤៩

អដ្ឋកថា

មោហនសិក្ខាបទ ១៥៤

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៤ ... . ១៥៦

អដ្ឋកថា

បហារសិក្ខាបទ ១៥៨

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៥ ... . ១៦០

អដ្ឋកថា

តលសត្តិកសិក្ខាបទ ១៦៣

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៦ ... . ១៦៥

អដ្ឋកថា

អមូលកសិក្ខាបទ ១៦៧

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៧ ... . ១៦៨

អដ្ឋកថា

សញ្ចិច្ចសិក្ខាបទ ១៧១

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៨ ... . ១៧២

អដ្ឋកថា

ឧបស្សុតិសិក្ខាបទ ១៧៥

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៩ ... . ១៧៧

អដ្ឋកថា

កម្មបដិពាហនសិក្ខាបទ ១៨០

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១០ ... . ១៨១

អដ្ឋកថា

ឆន្ទំអទត្វាគមនសិក្ខាបទ ១៨៤

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១១ ... . ១៨៥

អដ្ឋកថា

ទុព្វលសិក្ខាបទ ១៨៩

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១២ ... . ១៩០

អដ្ឋកថា

បរិណាមនសិក្ខាបទ ១៩៤

វិនយបិដក

រតនវគ្គ សិក្ខាបទទី ១ ... . ១៩៥

អដ្ឋកថា

អន្តេបុរសិក្ខាបទ ២០៤

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ២ ... . ២០៦

អដ្ឋកថា

រតនសិក្ខាបទ ២១៣

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៣ ... . ២១៧

អដ្ឋកថា

វិកាលេគាមប្បវេសនសិក្ខាបទ ២២៤

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៤ ... . ២២៦

អដ្ឋកថា

សូចិឃរសិក្ខាបទ ២២៩

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៥ ... . ២៣០

អដ្ឋកថា

មញ្ចបីឋសិក្ខាបទ ២៣៣

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៦ ... . ២៣៤

អដ្ឋកថា

តូលោនទ្ធសិក្ខាបទ ២៣៧

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៧ ... . ២៣៨

អដ្ឋកថា

និសីទនសិក្ខាបទ ២៤១

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៨ ... . ២៤២

អដ្ឋកថា

កណ្ឌុបដិច្ឆាទិសិក្ខាបទ ២៤៥

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៩ ... . ២៤៦

អដ្ឋកថា

វស្សិកសាដិកសិក្ខាបទ ២៤៩

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១០ ... . ២៥០

អដ្ឋកថា

នន្ទត្ថេរសិក្ខាបទ ២៥៣

វិនយបិដក

បាដិទេសនីយ សិក្ខាបទទី ១ ... . ២៥៤

អដ្ឋកថា

អញ្ញាតិកាយសិក្ខាបទ ២៥៩

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ២ ... . ២៦២

អដ្ឋកថា

ទប្បដិកាសេយ្យសិក្ខាបទ ២៦៦

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៣ ... . ២៦៧

អដ្ឋកថា

សេក្ខសម្មតិសិក្ខាបទ ២៧៥

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៤ ... . ២៧៦

អដ្ឋកថា

អរញ្ញកសេនាសនសិក្ខាបទ ២៨៤

វិនយបិដក

បរិមណ្ឌលវគ្គ ២៨៧

ឧជ្ជគ្ឃិកវគ្គ ២៩៣

ខម្ភកតវគ្គ ២៩៨

សក្កច្ចវគ្គ ៣០៣

កពឡវគ្គ ៣១០

សុរុសុរុវគ្គ ៣១៥

បាទុកាវគ្គ ៣២៥

ធម៌សម្រាប់រម្ងាប់អធិករណ៍ ៣៤១

អដ្ឋកថា

សេក្ខិយកណ្ឌវណ្ណនា ៣៤៣

អធិករណសមថវណ្ណនា ៣៦៧

វិនយបិដក ភិក្ខុនីវិភង្គ

បាលីប្រែ -៥

បារាជិកទី ១ .... ៣៦៨

អដ្ឋកថា

ឧព្ភជាណុមណ្ឌលិកាសិក្ខាបទ ៣៨១

អធិប្បាយ សិក្ខាបទវិភង្គនៃឧព្ភជាណុមណ្ឌលិកាសិក្ខាបទ... ...... ៣៨៣

អធិប្បាយ បទភាជនីយនៃឧព្ភជាណុមណ្ឌលិកាសិក្ខាបទ ៣៨៤

អនាបត្តិនៃឧព្ភជាណុមណ្ឌលិកាសិក្ខាបទ ៣៨៧

វិនយបិដក

បារាជិកទី ២ .... ៣៨៩

អដ្ឋកថា

វជ្ជប្បដិច្ឆាទិកាសិក្ខាបទ ៣៩៤

វិនយបិដក

បារាជិកទី ៣ .... ៣៩៦

អដ្ឋកថា

ឧក្ខិត្តានុវត្តិកាសិក្ខាបទ ៤០២

វិនយបិដក

បារាជិកទី ៤ .... ៤០៤

អដ្ឋកថា

អដ្ឋវត្ថុកាសិក្ខាបទ ៤០៩

វិនយបិដក

សង្ឃាទិសេសទី ១ .... ៤១៣

អដ្ឋកថា

ឧស្សយវាទិកាសិក្ខាបទ ៤១៨

វិនយបិដក

សង្ឃាទិសេសទី ២ .... ៤២៦

អដ្ឋកថា

ចោរីវុដ្ឋាបិកាសិក្ខាបទ ៤៣១

វិនយបិដក

សង្ឃាទិសេសទី ៣ .... ៤៣៣

អដ្ឋកថា

ឯកគាមន្តរគមនសិក្ខាបទ ៤៤០

វិនយបិដក

សង្ឃាទិសេសទី ៤ .... ៤៤៦

អដ្ឋកថា

ឧក្ខិត្តកឱសារណសិក្ខាបទ ៤៥១

វិនយបិដក

សង្ឃាទិសេសទី ៥ .... ៤៥២

អដ្ឋកថា

កោជនប្បដិគ្គហណបឋមសិក្ខាបទ ៤៥៥

វិនយបិដក

សង្ឃាទិសេសទី ៦ .... ៤៥៦

អដ្ឋកថា

កោជនប្បដិគ្គហណទុតិយសិក្ខាបទ ៤៦០

វិនយបិដក

សង្ឃាទិសេសទី ៧ .... ៤៦១

អដ្ឋកថា

សិក្ខំបច្ចាចិក្ខណសិក្ខាបទ ៤៦៨

វិនយបិដក

សង្ឃាទិសេសទី ៨ .... ៤៦៩

អដ្ឋកថា

អធិករណកុបិតសិក្ខាបទ ៤៧៥

វិនយបិដក

សង្ឃាទិសេសទី ៩ .... ៤៧៦

អដ្ឋកថា

បាបសមាចារបឋមសិក្ខាបទ ៤៨២

វិនយបិដក

សង្ឃាទិសេសទី ១០ .... ៤៨៣

អដ្ឋកថា

បាបសមាចារទុតិយសិក្ខាបទ ៤៩៣

សរុបសង្ឃាទិសេស ១៧ .... ៤៩៤

វិនយបិដក

បត្តវគ្គ សិក្ខាបទទី ១ .... ៤៩៥

អដ្ឋកថា

បត្តសន្និចយសិក្ខាបទ ៥០០

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ២ .... ៥០២

អដ្ឋកថា

អកាលចីវរសិក្ខាបទ ៥០៥

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៣ .... ៥០៦

អដ្ឋកថា

ចីវរបរិវត្តនសិក្ខាបទ ៥០៩

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៤ .... ៥១០

អដ្ឋកថា

អញ្ញវិញ្ញាបនសិក្ខាបទ ៥១៣

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៥ .... ៥១៥

អដ្ឋកថា

អញ្ញចេតាបនសិក្ខាបទ ៥១៩

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៦ .... ៥២០

អដ្ឋកថា

បឋមសញ្ចរិត្តសិក្ខាបទ ៥២៣

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៧ .... ៥២៥

អដ្ឋកថា

ទុតិយសញ្ចរិត្តសិក្ខាបទ ៥២៩

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៨ .... ៥៣០

អដ្ឋកថា

បឋមគណិកចេតាបនសិក្ខាបទ ៥៣៤

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៩ .... ៥៣៥

អដ្ឋកថា

ទុតិយគណិកចេតាបនសិក្ខាបទ ៥៣៩

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១០ .... ៥៤០

អដ្ឋកថា

បុគ្គលិកចេតាបនសិក្ខាបទ ៥៤៣

វិនយបិដក

ចីវរវគ្គទី២ សិក្ខាបទទី ១ .... ៥៤៤

អដ្ឋកថា

គរុបាវុរណសិក្ខាបទ ៥៤៨

វិនយបិដក

ចីវរវគ្គ សិក្ខាបទទី ២ .... ៥៤៩

អដ្ឋកថា

លហុបាវុរណសិក្ខាបទ ៥៥៣

សរុបនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ៥៥៤

វិនយបិដក

លសុណវគ្គទី១ សិក្ខាបទទី ១ .... ៥៥៥

អដ្ឋកថា

លសុណសិក្ខាបទ ៥៥៩

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ២ .... ៥៦២

អដ្ឋកថា

សម្ពាធលោមសិក្ខាបទ ៥៦៤

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៣ .... ៥៦៥

អដ្ឋកថា

តលឃាតកសិក្ខាបទ ៥៦៧

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៤ .... ៥៦៨

អដ្ឋកថា

ជតុមដ្ឋកសិក្ខាបទ ៥៧០

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៥ .... ៥៧១

អដ្ឋកថា

ឧទកសុទ្ធិកសិក្ខាបទ ៥៧៤

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៦ .... ៥៧៥

អដ្ឋកថា

ឧបតិដ្ឋនសិក្ខាបទ ៥៧៨

វិនយបិដក និស្សគ្គិយកណ្ឌ

សិក្ខាបទទី ៧ .... ៥៨០

អដ្ឋកថា

អាមកធញ្ញសិក្ខាបទ ៥៨២

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៨ .... ៥៨៥

អដ្ឋកថា

បឋមឧច្ចារឆឌ្ឌនសិក្ខាបទ ៥៨៨

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៩ .... ៥៩០

អដ្ឋកថា

ទុតិយឧច្ចារឆឌ្ឌនសិក្ខាបទ ៥៩៣

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១០ .... ៥៩៥

អដ្ឋកថា

នច្ចគីតសិក្ខាបទ ៥៩៧

វិនយបិដក

អន្ធការវគ្គទី២ សិក្ខាបទទី ១ .... ៦០០

អដ្ឋកថា

អន្ទរាកាសសិក្ខាបទ ៦០២

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ២ .... ៦០៣

អដ្ឋកថា

បដិច្ឆន្នោកាសសិក្ខាបទ ៦០៥

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៣ .... ៦០៦

អដ្ឋកថា

អជ្ឈោកាសសល្លបនសិក្ខាបទ ៦០៨

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៤ .... ៦០៩

អដ្ឋកថា

ទុតិយិកឧយ្យោជនសិក្ខាបទ ៦១២

វិនយបិដក

អន្ធការវគ្គ សិក្ខាបទទី ៥ .... ៦១៣

អដ្ឋកថា

អនាបុច្ឆាបក្កមនសិក្ខាបទ ៦១៦

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៦ .... ៦១៧

អដ្ឋកថា

អនាបុច្ឆាអភិនិសីទនសិក្ខាបទ ៦២០

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៧ .... ៦២១

អដ្ឋកថា

អនាបុច្ឆាសន្ថរណសិក្ខាបទ ៦២៤

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៨ .... ៦២៥

អដ្ឋកថា

បរឧជ្ឈាបនកសិក្ខាបទ ៦២៧

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៩ .... ៦២៨

អដ្ឋកថា

បរអភិសបនសិក្ខាបទ ៦៣១

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១០ .... ៦៣៣

អដ្ឋកថា

ភេទនសិក្ខាបទ ៦៣៥

វិនយបិដក

ឆត្តវគ្គទី៣ សិក្ខាបទទី ១ .... ៦៣៦

អដ្ឋកថា

នគ្គសិក្ខាបទ ៦៣៨

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ២ .... ៦៣៩

អដ្ឋកថា

ឧទកសាដិកសិក្ខាបទ ៦៤២

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៣ .... ៦៤៣

អដ្ឋកថា

ចីវរសិព្វនសិក្ខាបទ ៦៤៧

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៤ .... ៦៤៨

អដ្ឋកថា

សន្ឋាជិកាសិក្ខាបទ ៦៥០

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៥ .... ៦៥១

អដ្ឋកថា

ចីវរសង្កមនីយសិក្ខាបទ ៦៥៤

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៦ ... . ៦៥៥

អដ្ឋកថា

គណាចីវរសិក្ខាបទ ៦៥៧

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៧ .... ៦៥៨

អដ្ឋកថា

បដិពាហនសិក្ខាបទ ៦៦០

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៨ .... ៦៦១

អដ្ឋកថា

ចីវរទានសិក្ខាបទ ៦៦៣

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៩ .... ៦៦៤

អដ្ឋកថា

កាលអតិក្កមនសិក្ខាបទ ៦៦៧

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១០ .... ៦៦៨

អដ្ឋកថា

កបិនុទ្ធារសិក្ខាបទ ៦៧១

វិនយបិដក

តុវដ្តវគ្គទី៤ សិក្ខាបទទី ១ .... ៦៧២

អដ្ឋកថា

ឯកមញ្ចតុវដ្តនសិក្ខាបទ ៦៧៤

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ២ .... ៦៧៥

អដ្ឋកថា

ឯកត្ថរណតុវដ្តនសិក្ខាបទ ៦៧៨

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៣ .... ៦៧៩

អដ្ឋកថា

អផាសុករណសិក្ខាបទ ៦៨២

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៤ .... ៦៨៤

អដ្ឋកថា

នឧបដ្ឋានសិក្ខាបទ ៦៨៦

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៥ .... ៦៨៧

អដ្ឋកថា

និកន្លនសិក្ខាបទ ៦៩១

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៦ .... ៦៩២

អដ្ឋកថា

សំសដ្ឋសិក្ខាបទ ៦៩៦

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៧ .... ៦៩៧

អដ្ឋកថា

អន្តោវដ្ឋសិក្ខាបទ ៦៩៩

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៨ .... ៧០០

អដ្ឋកថា

តិរោវដ្ឋសិក្ខាបទ ៧០២

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៩ .... ៧០៣

អដ្ឋកថា

អន្តោវស្សសិក្ខាបទ ៧០៥

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១០ .... ៧០៦

អដ្ឋកថា

ចារិកនបក្កមនសិក្ខាបទ ៧០៨

វិនយបិដក

ចិត្តាគារវគ្គទី៥ សិក្ខាបទទី ១ .... ៧០៩

អដ្ឋកថា

រជាគារសិក្ខាបទ ៧១២

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ២ .... ៧១៤

អដ្ឋកថា

អាសន្ទិបរិកុញ្ជនសិក្ខាបទ ៧១៦

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៣ .... ៧១៧

អដ្ឋកថា

សុត្តកន្តនសិក្ខាបទ ៧១៩

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៤ .... ៧២០

អដ្ឋកថា

គិហិវេយ្យាវច្ចសិក្ខាបទ ៧២២

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៥ .... ៧២៣

អដ្ឋកថា

អធិករណសិក្ខាបទ ៧២៦

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៦ .... ៧២៧

អដ្ឋកថា

ភោជនទានសិក្ខាបទ ៧២៩

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៧ .... ៧៣០

អដ្ឋកថា

អាវសថចីវរសិក្ខាបទ ៧៣២

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៨ .... ៧៣៣

អដ្ឋកថា

អាវសថវិហារសិក្ខាបទ ៧៣៦

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៩ .... ៧៣៧

អដ្ឋកថា

តិរច្ឆានវិជ្ជាបរិយាបុណនសិក្ខាបទ ៧៣៩

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១០ .... ៧៤០

អដ្ឋកថា

តិរច្ឆានវិជ្ជាវាចនសិក្ខាបទ ៧៤២

វិនយបិដក

អារាមវគ្គទី៦ សិក្ខាបទទី ១ .... ៧៤៣

អដ្ឋកថា

អារាមបវិសនសិក្ខាបទ ៧៤៧

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ២ .... ៧៤៨

អដ្ឋកថា

ភិក្ខុអក្កោសនសិក្ខាបទ ៧៥១

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៣ .... ៧៥២

អដ្ឋកថា

គណាបរិភោសនសិក្ខាបទ ៧៥៥

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៤ .... ៧៥៦

អដ្ឋកថា

បរាំរិតសិក្ខាបទ ៧៥៩

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៥ .... ៧៦០

អដ្ឋកថា

កុលមច្ឆរិនីសិក្ខាបទ ៧៦២

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៦ .... ៧៦៣

អដ្ឋកថា

អភិក្ខុកាវាសសិក្ខាបទ ៧៦៥

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៧ .... ៧៦៦

អដ្ឋកថា

អបវារណាសិក្ខាបទ ៧៦៨

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៨ .... ៧៦៩

អដ្ឋកថា

ឱវាទសិក្ខាបទ ៧៧១

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៩ .... ៧៧២

អដ្ឋកថា

ឱវាទូបសង្កមនសិក្ខាបទ ៧៧៤

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១០ .... ៧៧៥

អដ្ឋកថា

បសាខេជាតសិក្ខាបទ ៧៧៨

វិនយបិដក

គព្ភិនីវគ្គទី៧ សិក្ខាបទទី ១ .... ៧៨០

អដ្ឋកថា

គព្ភិនីសិក្ខាបទ ៧៨២

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ២ .... ៧៨៣

អដ្ឋកថា

បាយន្តីសិក្ខាបទ ៧៨៥

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៣ .... ៧៨៦

អដ្ឋកថា

បឋមសិក្ខមានសិក្ខាបទ ៧៩០

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៤ .... ៧៩១

អដ្ឋកថា

ទុតិយសិក្ខមានសិក្ខាបទ ៧៩៥

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៥ .... ៧៩៦

អដ្ឋកថា

បឋមគហិតសិក្ខាបទ ៧៩៩

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៦ .... ៨០០

អដ្ឋកថា

ទុតិយគហិតសិក្ខាបទ ៨០៤

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៧ .... ៨០៥

អដ្ឋកថា

តតិយគហិតសិក្ខាបទ ៨១០

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៨ .... ៨១១

អដ្ឋកថា

បឋមសហជីវិនីសិក្ខាបទ ៨១៣

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៩ .... ៨១៤

អដ្ឋកថា

នានុពន្ធនសិក្ខាបទ ៨១៦

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១០ .... ៨១៧

អដ្ឋកថា

ទុតិយសហជីវិនីសិក្ខាបទ ៨១៩

វិនយបិដក

កុមារីភូតវគ្គទី៨ សិក្ខាបទទី ១-២-៣ .... ៨២០

អដ្ឋកថា

បឋម-ទុតិយ-តតិយកុមារីភូតសិក្ខាបទ ៨៣១

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៤-៥-៦ .... ៨៣២

អដ្ឋកថា

ឩនទ្វាទសវស្ស-បរិបុណ្ណទ្វាទសវស្ស-ទីឃនធម្មសិក្ខាបទ ៨៣៩

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៧ .... ៨៤០

អដ្ឋកថា

បឋមសិក្ខមាននវុដ្ឋាបនសិក្ខាបទ ៨៤៣

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៨ .... ៨៤៤

អដ្ឋកថា

ទុតិយសិក្ខមាននវុដ្ឋាបនសិក្ខាបទ ៨៤៧

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៩ .... ៨៤៨

អដ្ឋកថា

សោកាវាសសិក្ខាបទ ៨៥០

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១០ .... ៨៥២

អដ្ឋកថា

អននុញ្ញាតសិក្ខាបទ ៨៥៤

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១១ .... ៨៥៦

អដ្ឋកថា

បារិវាសិកសិក្ខាបទ ៨៥៨

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១២ .... ៨៦០

អដ្ឋកថា

អនុវស្សសិក្ខាបទ ៨៦២

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១៣ .... ៨៦៣

អដ្ឋកថា

ឯកវស្សសិក្ខាបទ ៨៦៥

វិនយបិដក

ឆត្តុបាហនវគ្គទី៩ សិក្ខាបទទី ១ .... ៨៦៦

អដ្ឋកថា

ឆត្តុបាហនសិក្ខាបទ ៨៦៩

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ២ .... ៨៧០

អដ្ឋកថា

យានសិក្ខាបទ ៨៧២

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៣ .... ៨៧៣

អដ្ឋកថា

សង្ឃាណិសិក្ខាបទ ៨៧៥

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៤ .... ៨៧៦

អដ្ឋកថា

ឥត្តាលង្ការសិក្ខាបទ ៨៧៨

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៥ .... ៨៧៩

អដ្ឋកថា

គន្ធវណ្ណកសិក្ខាបទ ៨៨១

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៦ .... ៨៨២

អដ្ឋកថា

វាសិតកសិក្ខាបទ ៨៨៤

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៧ .... ៨៨៥

អដ្ឋកថា

ភិក្ខុនិឧម្មទ្ទាបនសិក្ខាបទ ៨៨៧

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៨-៩-១០ .... ៨៨៨

អដ្ឋកថា

សិក្ខមាន-សាមណេរី-គិហិនិឧម្មទ្ទាបនសិក្ខាបទ ៨៩០

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១១ .... ៨៩១

អដ្ឋកថា

អនាបុច្ឆាសិក្ខាបទ ៨៩៣

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១២ .... ៨៩៤

អដ្ឋកថា

បញ្ហាបុប្ផនសិក្ខាបទ ៨៩៦

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១៣ .... ៨៩៧

អដ្ឋកថា

អសន្តុច្ចិកសិក្ខាបទ ៩០០

វិនយបិដក

បាដិទេសនីយកណ្ឌ ៩០៣

អដ្ឋកថា

បាដិទេសនីយកណ្ឌ ៩១០

វិនយបិដក

សេក្ខិយកណ្ឌ ៩១១

អធិករណសមថ: ៩១៥

អដ្ឋកថា

គាថាសរុប សេក្ខិយាធិករណ: ៩១៧